

ترجمة مختصر الوقاية

محمد صلاح

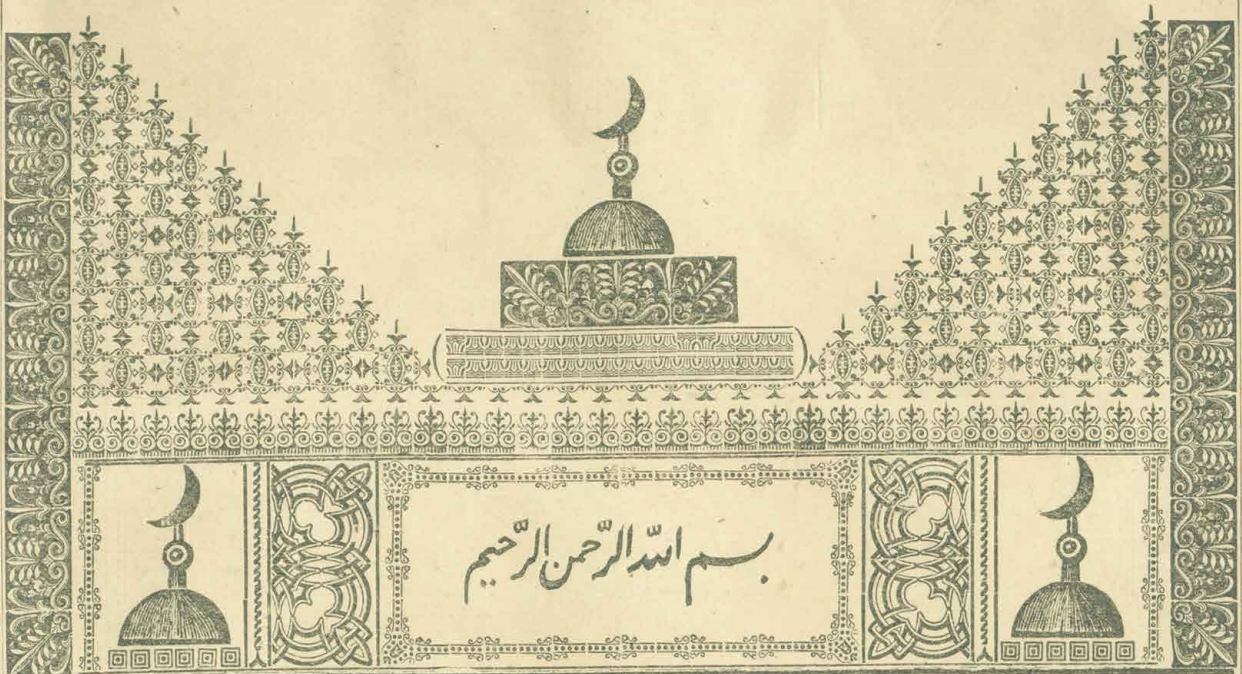
بوکتاب ننگ باصمه سنه رخصت ویرلدی سانکت پیتر بورخده
۵ نجی آغوستده ۱۹۰۲ نجی یلده * *

بوکتاب قزان اونیویریسیتیتی ننگ طبع خانه سنک باصمه اولنمشدور
قزان اویازی توبان قورصا اولی حاجی شمس الدین بن حسین
ورثه لرینک خراجاتی ایلان ۱۹۰۲ نجی یلده * *

مقدمه بو کتابینی طبع قیلدرورغه عمر بن عبد الرحیم دولتیاری
اذن وررخصت آلوب ایکنچی کره طبعه مذکور ورثه لره اجازت ویردی

Дозволено цензурою С.-Петербурга 5 августа 1902 г.

КАЗАНЬ.
Типо-литографія Императорскаго Университета
1902 г.

معنی پ ب معنی اسم نام معنی الله معبود بر حق معنی الرحمن بخشنده نعمتها ست در دنیا بر مؤمن
 و بر کافر معنی الرحیم بخشاینده کنهان ست در آخرت بر مؤمن نه بر کافر (الحمد لله رافع اعلام الشریعة
 الفراء) یعنی الثناء لتعظیم فاعل مختار و عرفا ما یشرع بتعظیم منع من الشکر واللام للاختصاص وقیل للیاقه
 ای الحمد لایلیق الاله تعالی یعنی صفت الله تعالی بو تورور کم بلند قلعوچی تورور علم شریعت غرائی علم
 شریعت مثل علم تفسیر و قراءت و حدیث و اصول حدیث و فقه و اصول فقه و صرف و ادب اولعلماء هذه
 الشریعة وهم الصحابة ومن بعدهم ای افضل الشرايع او العلوم او العلماء وغراء مؤنث الاغرای الایض
 والبیاض افضل الالوان شرعا و کذا عند العرب (جعلها شجرة) ایکنچی صفتی بو تورور ایلاتور غوچی
 ترور الله تعالی شول شریعت نی شجره (اصلها ثابت وفرعها فی السماء) یعنی تمل لاری محکم ترور بینی
 قت بردا و شاخ لاری بینی قت آسمانده بو شجرنی هیچ کم قوپاره بیلماس و شریعت فی هم هیچ کم قوزغانا
 بیلماس (والصلوة علی رسوله محمد افضل الرسل والانبياء) یعنی رحمت الله تعالی رسولیغه نازل بولسون
 کم شریف آنلاری محمد ترور افضل رسل وانبیاء تورورلر (وعلی آله واصحابه نجوم الاقنداء والاهتداء)
 رحمت الله تعالی نازل بولسون آل واصحابیغه صفت اول آل واصحاب ننگ بو ترور کم اقتداء بولدوزی
 وهدایت بولدوزی تورورلر (وبعد فان العبد المتوسل الی الله تعالی باقوی الذریعة) خدای تعالی ننگ
 حمدیدین صونک و پیغمبرغه درود دین صونک بس بدرستی عبدیکه وسیله قیلغوچی ترور الله تعالی ننگ
 طرفیغه اقوی ذریعت برلان کم ایمان تورور (عبید الله) عبد ننگ عطف بیانی ترور (بن مسعود ابن
 ناج الشریعة) ترور (سجدتیه) یعنی سعادتلی بولسون باباسی (وانجح جدیه) وقوتلی بولسون اجتهادی
 (رزقه الله تعالی خیر الدارین) ورزق بولسون شول باباغه ایکی دنیا ننگ بخششی سنی (یقول قد الف جدی)

مسمى بالمحمود ايتانورور شول عبد بتحقيق تأليف ايتى جديم يعنى آنام ننگ آتاسى (واستادى) واوستاديم
 صفت اول اوستاد بو تورور كم (مولانا الاعظم) تورور (سلطان علماء العالم) تورور (برهان الشريعة
والحق والدين) تورور (وارث الانبياء والمرسلين) تورور (جزاه الله عنى وعن سائر المسلمين خير
الجزاء) يعنى جزا بر كاي شول جديمغه الله تعالى مينك طرفدين وسائر مسلمان لار طرفى دين بخشى
جزانى (لاجل حفظى كتاب وقاية الرواية فى مسائل الهداية) يعنى تأليف ايتى جديم ميننك حفظيم
اوجون كتاب وقاية الرواية فى كم بول وقاية الروايه مسائل هدايه دا تورور (وهو كتاب لم يكتحل عين الزمان
بثانيه) يعنى شول كتاب وقاية كتابى تورور كم سرمه نارغانى يوق عين زمان ثانى سيغه يعنى شول
كتاب ديك يينه بر كتابنى زمانه خلقى ننگ كوزى كوركانى يوق (فى وجازة الفاظه مع ضبط معانيه) الفاظى
موجز بولياقتا معانى سى حفظ بولمق برلان (ثم انى لما وجدت قصورهم بعض المحصلين عن حفظه)
آندين صونك بدرستى كه اول هنگاميدا كم نابتيم بعض طالب علم لار ننگ همت لارنى قيسقه حفظ وقايه دين
(فانخذت منه هذا المختصر) بس اخذ ايتم شول وقايه دين بول مختصرنى (مشملا على مسائل لا بد
منه لطالب العلم عن حفظها) اول حاليدا كم شول مختصر قوجاقيغه آغان تورور مسائل لا بد منه فى كم
طالب علمغه حفظى دين (فكل من اهب استحضار مسائل الهداية) بس هر كشى كم دوست توتسه حاضر
توتماق فى مسائل هدايهنى (فعليه بحفظ الوقاية) بس لازم تورور شول كشيكا حفظ ايتمك لك وقايهنى (ومن
عجله الوقت) وكشى كم قيستاق بولسه شول كشيكا وقت (فليصرف الى حفظ هذا المختصر) بس كراك
كيم صرف ايتكاي شول مختصر ننگ حفظيغه (عنان العناية) عنايت ننگ جلاونى يعنى قصدى ننگ جلاونى
(انه ولى الهداية) بدرستى كه الله تعالى هدايت ايكاسى تورور يعنى الله تعالى هدايت ايتسه بول
 مختصر ننگ جمعى ميسر بولور والا فلا والله اعلم *

كتاب الطهارة

بو كتاب طهارت ننگ بياننده ترور طهارت ننگ بچت لارى كوب ليكى سببدين موني صلوةغه داخل قيلماي
 نورور (فرض الوضوء) طهارت ننگ فرضى يعنى اول نرسهء كم طهارت آتسز دورست بولماس بش تورور
 (غسل الوجه) يوزنى يوماق (من الشعر الى الاذن) منكلاي توكيددين قولاق يومشافيغه چه تورور (واسفل
 الذقن) اياك آستى غهچه (وبديه) وايكى قولنى يومافليقى تورور (ورجليه) وتقى ايكى آياقنى
 يومق ليق تورور (مع مرفقيه) ايكى قولنى ترساك برلان (وكعبيه) ايكى آياقنى اشوقى برلان (ومسح
 ربع رأسه) وتقى مسح قيلمق باشيننك تورتندين بريغه فرض تورور مسح تيكورمك لك تورور اول صو
 خواه يوغاندين قالغان بولسون خواه تازه صو بولسون واكر مسح دين قالغان صو بولسه مسح نارتمق جائز

ایرمس (وکل ما یستر البشرة من اللحیة) وینه فرض ترور مسح نارتیق اول نمرسه غه کم یاقه تورور یوزنی توکیدین بو مسح اول کشیکا روا بولور کم سقالی قالدینک بولسه واکر سقالی یوبقه بولسه صو تیکورمک کراک صحیح حدیث دا و مشکوٰۃ دا واقع بولب تورور حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوز یواردا کمالغه یتماک اوچون بر اوج صونی منکلا یغه و بر اوج صونی اونک یوزیکا و بر اوج صونی ایباک ننگ آستیفه توکار ایردیلا (وسنته البدایة بالنسبیه) طهارت ننگ سنتی بسم الله برلان باشلاماق ترور سنت اول تورور کم حضرت رسالت پناه آنی همیشه قیلغان بولغای و کاهی ترک قیلغان بولغای قیلماقیلی عبادت یولیدین بولغای عادت یولیدین بولغای عادت یولیدین بولغان مثل ایچمک ویمک و آنی سنت زوائد دیرلار سنت هدی دیماس لار مراد بویرده سنت هدا ترور کم عبادت یولیدین بر جای کلتورکان تورور سنت غه منکر بولسه مبتدع بولور کافر بولمس واکر ترک قیلسه شفاعتدین و یاوق لیتدین محروم بولور و بر سنت برله بش یوز ییل لیق یاووق لیق حاصل بولور (و یغسل یدییه الی رسغیه ثلاثا للمستیظ) ایکنچی یومق کیراک ایکی قولی ننگ بند یغه چه اوج مرتبه اویقودین تورغان کشیکا هر چند قولی پاک بولسه هم فتوی شول سورکا تورور (والسواک) و تقی طهارت ننگ بر سنتی مسواک قیلماق ترور (و غسل فمه) و تقی آغز یغه اوج مرتبه صو آلمق ترور (بمیاه کانه) بورنیغه اوج مرتبه تاره صو آلمق ترور (و تخلیل اللحیة و الاصاب) و تقی سقالنی بارماق برلان آرالامق اکر سقال ننگ توبی کور و نمسه مسح نارتیق فرض ترور و تقی قول ننگ و آبات ننگ بارماق لرین آرالاماق ترور یوغان وقتدا بارماقنی آرالاردا کیراک قول ننگ ایاسی تابانیدا بولغای و آستیدین یوقاری آرالاماق و تقی اونک آبات ننگ کچکنه بارماق دین باشلاب صول آبات ننگ کچکنه بارماق دا تمام قیلغای (و تثلیث الغسل) و تقی اوج مرتبه یومق کراک سنت ترور یوا تورغان اندامین (و مسح کل رأسه مرة) وینه باشینک تمامنه مسح نارتیق بر مرتبه و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیدا اوج مرتبه مسح نارتیق سنت ترور (و الاذنین بمائه) و تقی مسح نارتیق قولاقغه اول صو برلان کم باشیغه مسح نارتیق اوچون آلمان ایردی (و النیة) و تقی نیت ترور یعنی طهارت ننگ اولیده قصد قیلماق لیق تورور بو طریقه دا کم طهارت قیلورمن نماز ننگ مباح بولماق اوچون تا حاصل قیلغای من الله تعالی ننگ رضالیقی و یاووق لیقنی واکر تیل برلا نیت قیلسه آرتوق تورور (و الترتیب) و تقی ترتیب برلا یوماق سنت ترور بو طریقه دا کم اول یوزنی یوماق آندین صونک ایکی قولینی آندین صونک باشیغه مسح قیلغای آندین صونک ایکی آباتنی یوغای آندا قکم قرآنده واقع بولوب تورور امام شافعی قنینده ترتیب فرض ترور (و الولاة) و تقی ایزلی ایزندین تیز یوماق سنت ترور یعنی اولقی اندامی قوروماق صونکی اندامنی یوماق کیراک (و مستحبه النیامن) طهارتنی اونک یانیدین باشلامق مستحب تورور بس کراکم اول اونک قول و اونک آباتنی یوغای (و مسح الرقبة بماء جدید) و تقی بوینیغه

مسح تارتق مستحب تورور (وناقضه ماخرج من السبيلين) و طهارتنی سیندورغوچی اول نمرسه تورور کم
 چقار ایلکارکی اندامیدین که فرج و ذکر تورور ویا آرقادین کم غایب ننگ چقار بری تورور خواه یل
 چقسون خواه قورت خواه قان خواه غایب و خواه بلغم اما اول یل دا کم خاتون ننگ فرجی دین وایرننگ ذکریدین
 چقسه اختلافی تورور جامع الصغیرده کلتوروب تورور کم اصح اولتورور کم طهارتنی سیندورمس (او غیره
 ان کان نجسا سال الی ما یطهر) ویا آرتیدین ویا آلدین اوزکا یردن چقسه اکر اول چقغان نجس بولسه
 و آقیب اول یرکا تیسه کم واجب بولسه اول برنی پاک قیلماق غسل قیلغانده یا طهارت دا و آنچه عوام اینورلار
 اکر جراثیدین الف ینکلیغ چقسه سینماس دیب اول سوزننگ اعتباری یوقنورور وقتی که جراثیدین
 باشیدین اوتسه طهارتی سیندورور اکر کوزده آبله بولسه اول آبله دین بر نمرسه چیقوب کوزدین تاشقار و چقسه
 طهارتنی سیندورماس آننگ اچون کم غسلده و طهارت قیلغانده کوزی ننگ اچیکا صو تیکورمک لیک فرض
 ایرمس (والقی^۶ دمارقیقا ان احمر به البزاق) و تقی طهارتنی سیندورغوچی قوسماق لیق تورور اکر آقار
 قان قوسسه و قزیل بولسه اول قوسوقی برلا آغزی ننگ صوبی (لا ان اصفر به) اکر قان قوسسه و ساری
 بولسه اول قوسوقی برلا آغزی ننگ صوبی قزیل بولسه طهارتنی سیندورمس مولانا محمد امین الدین
 زاهدی روایت قیلیب تورورلار مولانا فاضل سمرقندی ننگ شرحیدین قانی که تیشیدین ظاهر بولور
 آننگ حکمی بو تورور یعنی اکر آغزی ننگ صوی اول قان برلا قزیل بولسه طهارتنی سیندورور والا
 لا (و غیره ان کان ملاء الفم) اکر قاندین اوزکا نمرسه قوسسه اکر آغزی تولوب کلسه طهانی سیندورور
 (لا بلغمها اصلا) اکر بلغم قوسسه خواه آغزی تولسه خواه تولسه خواه قارین دین کلسه خواه دماغدین
 اصلا طهارتی سیندورمس (وما لیس بحدت لیس بنجس) هر نمرسه کم طهارتنی سیندورمس اول نجس هم
 ایرمس مثل اول قوسوقی کم آغزی تولماسه و اول قانی کم جراثیدین آغزیدین اوتماسه اکر تونغه تیکسه
 نمازغه ضرر ایتماس (ونوم منکی^۶ الی ما لو ازیل لسقط لا غیر) و تقی طهارتنی سیندورغوچی تیانیب
 اوخلامق تورور اکر اول سوبانکان ندرسه نی آلسه لار یوقلاغوچی یقلسه طهارتنی سیندورور هد ایدده کلتوروب
 تورور کم اکر بر نمرسه ننگ اوستیده اولتوروب اوخلامه اول هم طهارتنی سیندورور اما موندده اختلافی
 تورور (والاعضاء والجنون) و تقی طهارتنی سیندورغوچی تورور بیهوش لیق و مست لیق و دیوانه لیق اکر
 آننگ عقلی کیتسه و حواسی یعنی کوزی و قولاقی اشتما کدین توشسه و تقی یورکاندا تبرانما کی و میل قیلماق
 معلوم بولسه مست لیک و دیوانه لیق ننگ اوزی عقلی ننگ فسادلیقی تورور (و قهقهة بالغ فی صلوة مطلقه)
 و تقی قهقهه برلا کولمک لیک تورور اکر اول کولکانینی یانیداضی تورغان کیشی ایشتمسه طهارتنی سیندورور
 اما اول کولکان کیشی رسیده بولغای یعنی نارسیده بولمغای اویاغ بولغای یعنی اویقودا بولمغای و اول
 طهارت غسلده حاصل بولمغان بولغای بو صورت دا اختلاف تورور اما مصنف اختیاری اول تورور کم

رکوعی و سجودلی نمازده قهقهه برله کولسه طهارتنی سندورور اکر جنازه نمازینده طهارتنی قهقهه برله
 کولسه سندورمس واکر بوشرطلاری بولماسه طهارتنی سیندورمس اوزکا نمازده هم یوقلامسه مست بولمسه
 (والمباشرة الفاحشة) وتقی ایربرله خاتون یاشورون اندام لارین یلانکاج هر بریکا تیکورمک برله طهارتنی
 سیندورور و بعضی ایتب ترورلار اکر ذکر دین صو کلسه سیندورور والا لا وعلیه الفتوی (لا مس
 المرأة والذکر) امام اعظم رحمه الله تعالی مذهب لاریندا ایرخاتون ننگ و خاتون ایرننگ اندامین سیفاسه
 طهارتنی سندورمس اما امام شافعی رحمه الله تعالی قتنده سیندورور ﴿ وفرض الغسل ﴾ غسل ننگ فرضی
 (غسل فمه و انفه) یوماق لیق ترور آغزینی و بورنینی (وکل البدن) ونمام اندامیغه صونی تیکورمک
 ترور و یومق لیق و غسله کوزاچیکا صو تیکورمک فرض ایرماس و سنورمق شرط ایرماس مکر امام مالک
 قتیندا وبر روایت امام ابویوسف رحمه الله تعالی دین بولوب ترور (وسنته ان یغسل یدیه) و غسل ننگ
 سننی اولتورور کم یوغای اوزی ننگ قول لارین (وفرجه) وتقی یوغای فرجینی (ویزیل النجاسة) اکر
 تنیدنا نجاست بولسه کنارکای غسل ننگ نیت نی غسل ننگ سننی دین حساب قیلماغای زیرا که طهاراندین
 فهم قیلنور نیت بو ترور کم جنب ننگ غسلی فرض ترور برجای کلتورور من خدای تعالی ننگ بندللیکی
 اوچون تاخدای تعالی ننگ یاوق لیغی حاصل بولماغای (ثم یتوضأ) آندین صونک طهارت قیلماغای (الارجلیه)
 مکر آیاق لارینی یومغای مکر تاش یا نازه چوب ننگ اوستندا غسل قیلور بولسه آیاقینی اول یرده یووب
 توشسه روا بولور (ثم یفیض الماء علی بدنه ثلاثا) آندین صونک صونی اندامیغه اوچ مرتبه قویغای اول
 اونک ایکنی غه اوچ مرتبه آندین صونک صول ایکنی غه آندین باشیغه اوچ مرتبه صو قویغای و بعضی ایتب
 ترور لار کم باشدین باشلاب صول ایکنیدا ادا قیلماغای (ثم یغسل رجلیه) آندین صونک یوغای آیاقینی
 (لا فی المستنقع) یومغای آیاقنی صو جیلغان بردا (ویکفی لذات الضفیرة ان ابتل اصلها) وکفایت ترور
 خاتون صونی ساچی ننگ تویکا تیکورسه اکر جنب بولماسدین بورون ساچنی اورکان بولسه واکر صونک
 اورکان بولسه ساچ ننگ بارچه سیغه صو تیکورمک واجب ترور (وموجه انزال منی ذی دفع وشهوة) غسلنی
 واجب قیلغوچی منی ننگ آتلیقیب چقماقی ترور شهوة برله (عند الانفصال) اول شهوة یریندین جدا بولغان
 وقتدا اکر چندیکه چقار وقتدا شهوة برله آتلیقب چیقماسه هم غسل واجب بولور واکر منی مکانیدین جدا
 بولغانیدین صونک ذکر نی ننگ باشنی اوشلاسه بدن آرام تابغان صونک چیقسه ویاجنب بولغان صونک بول
 ایتمای غسل قیلسه امامین قتیندا غسل واجب بولور و امام اعظم رحمه الله تعالی قتیندا غسل واجب بولماس
 (وغیبة حشفة) وتقی غسلنی واجب قیلغوچی غائب بولماقی ترور کر توکی ننگ (فی قبل اودبر) فرجیغه
 یا قویروقیغه (علی الفاعل والمفعول به) و بو غائب بولمق لیق ختنکاهی ننگ واجب قیلور غسلنی قیلغوچی غه
 و قیلنغان کشیکا آننگ شهوتی چقسون یا چقسون اما اولو ک ننگ فرجیغه یا کیندیکیغه و اولو ککا او ششاش نمرسه لارکا

دخول واقع بولسه شهوة چقماسه غسل واجب بولمس * اوغلاننيكه آنكاوخشاشنى مجامعت قيلماس تورور خلاف
 ترور كم شهوة چقماسه غسل واجب بولورمو يا يوقومو متن ننگ عبارتى مونكا دلالت قيلور كم شهوة چقماسه هم
 غسل واجب بولور (ورؤية المستيقظ المنى او المنى) وتقى غسلنى واجب قيلغوچى كورمك ليكى تورور
 اويقودين اويغانغان كشيننگ منى نى يامدينى منى بر قويوغ صوتورور چقار اول چقاندين صوتك آلتى
 ساكن بولور منى اول صوتورور كم آق ليغنه ماييل بولور اير خانون قولى برله اويغانغاندين صوتك
 ظاهر بولور اما آندين صوتك ذكرى ساكن بولماس آندا اما ابو يوسف رحمه الله تعالى قتيدا اكر اويقودين
 صوتك منى كورسه غسل واجب بولماس اما ودى كلسه يعنى آق صوى كه سيدوكدين صوتك كلور غسل
 واجب بولماس اما اكر توشينده شيطاني بولسه اويغانغاندين صوتك صو كورمهه غسل واجب بولماس خواه اير
 بولسون خواه خانون اما امام محمد رحمه الله تعالى قتيدا خانون اكر توشينده احتلامى بولسه اويغانغاندين
 صوتك صو كورمهه هم غسل واجب بولور احتياطا اكر اويقودين صوتك ذكرى ننگ باشينده صو كورسه
 احتلام بولغانى يادبغه كلسه اكر ذكرى اويقلاماسيدين بورون حرکتى بولسه غسل واجب بولماس واكر
 يانغاندا ساكن بولسه آلتى غسل واجب بولور بو مسئله كوب واقع بولغان تورور خلق موندين غافل
 ترورلار واكر مست ليكدين ويابيهوش ليكدين صوتك منى كورسه غسل واجب بولور اكر اير خانون اويقودين
 اويغانغاندين صوتك توشكندا منى نى كورسه وهيچ قابسيه سينگ احتلام بولغانى يادبغه كلسه احتياط اوچون
 ايكى سيغه هم غسل واجب بولور بعضى ايتب تورورلار اكر منى اوزون وآق بولسه اير كشى ننگ تورور
 واكر توكرك بولسه وصارى بولسه خانون ننگ تورور (وانقطاع الحيض والنفاس) وتقى غسل واجب بولور
 وقتى كه خانون هيض ونفاس دين آريلسه (لاوطى بهيمة بلا انزال) واجب قيلماس غسل قيلماقنى حيوانغه
 وطى قيلماق ليغ شهوتى چقماسه وحديثدا ملعون تورور اول كشى كم منى صوينى قولى برله ظاهر
 قيلور يا حيوانغه ياوقلق قيلسه (وسن للجمعة) وسنت ترور غسل قيلماق ليغ جمعه كوني ننگ حرمتى اوچون
 امام ابو يوسف رحمه الله تعالى قتيده غسل سنت ترور جمعه كوني نمازى اوچون وصحيح راق بو تورور
 (والعيدين) ورمضان وقربان ننگ عيدى اوچون غسل قيلماق سنت ترور بو يرده هم اصح عيديننگ
 نمازى اوچون سنت ترور جهة ازاله رايحهه كريبه اوچون (والاحرام) وتقى غسل قيلماق ليغ حج وعمره ننگ
 احرامى اوچون سنت ترور (والعرفة) قربان عيدى ننگ عرفهسى ننگ حرمتى اوچون عرفاتغه حاضر
 بولماسدين بورون سنت ترور اما اولو كنى يوماق واجب تورور آنداق كم كشى جنب بولسه ويا كافرى
 مسلمان بولسه غسل قيلماق واجب تورور (ويتوضأ بماء السماء) طهارة قيلسه بولور آسماندين كلكان
 صوبرله مثل قارصوى ويابغهور صوى (والارض) ويردين چقان صوبرله يعنى چشمه ودريا وقذوق ننگ
 صوى غه طهارت قياسه روا بولور (وان تغير بالمكث) واكر چه تغير تابسه صو بريرده كوب تورمق برله

آنداق کم ایسی یمان بولسه (او اختلط به طاهر) یا آرالاشسه اول صوغه پاك نمرسه طهارت قیلماق روا
 تورور (الا اذا اخرجہ عن طبع الماء) مکر اول پاك نمرسه چقارسه صوفی صولیقین آنکا طهارت قیلماق
 روا ایرمس آنداق کم توفراق یا یفرغ قوشولسه و قیوغ بولسه اول وقتدا طهارت ایتمک روا ایرمس
 (او غیره طبخا) یا تغیر برور پاك نمرسه صوغه پشورمک سبیلی مثل شوربا و بافلاننک صوفی کم هر نچه کم
 صویوق لیق بولسه هم روا بولماس (وهو مما لا یقصد به النظافه) حال آنکه اول قوشولغان نمرسه آنداق نمرسه
 بولغای کم قصد قیلماغان بولغای اول پشورکان نمرسه برله طهارت قیلماق لیقنی آننک برله پاکلیکنی قصد
 قیلسه لار آنداق کم اشنان و صابوننک صوفی قایناتورلار اول صوغه اکر چندیکه تغیر نابسه پشورمک لیک
 برله طهارت قیلماق روا بولور مکر وقتی که اول صوفیوغ بولوب آقماس دیک بولسه طهارت روا بولماس
 (وان اختلط به نجس) و اکر قوشولسه صوغه برنجاستی جیم اوستون بولسه نجاست ننگ اوزی بولور و اکر
 جیم آستین بولسه نجاست بولغان نمرسه بولور اما لغتبه ایکیسی هم مصدر تورورلار (فان کان جاریا)
 بس اکر اول صو آنداق آقسه کم صماننی آقیزسه (او عشر فی عشر) یا آننک تورت طرفی اون کزدین
 بولمق کراک شریعت کزی برله که یتی توتام تورور بعضی بوزننک کزی دیب تورورلر مساحت کزدین
 قسته راق تورور و بعضی اینب تورورلار کم هر زمان و هر مکان ننگ اوز کزی اعتبار تورور (لا ینحسر ارضه
 بالغرف) یعنی اوچلاب آلمات برله اول صوننک بری کورونماغای مقارینی تورت آچوق بارمق تعیین
 قیلوب تورورلار بس عرض ننگ اوزینی اون کز و اینی اون کز بولغای و تبری تورت بارماق بولغای
 (لا ینجس) نجس بولماس اول صوکه آقه تورغان بولسه یاده درده بولسه نجاست توشماک برله (الا اذا
 غیر طعمه) مکر وقتی که تغیر برسه اول آقه تورغان صوننک و حوض صوفی ننگ مزاسیغه (اولونه) یا اول
 صوننک رنگی غه (اوربجه) یا آننک ایسیغه و اکر بو اوچ صفتی ننگ بریسی تغیر نابسه هر چند آقه تورغان
 بولسه و یاده درده هم بولسه نجس بولور و اکر حوض غه توشکان نجاست کورونه تورغان بولسه نجاست تیکراسیدین
 تورت کز چافلی بریندین طهارت قیلماق روا بولماس اما سید و کدیگ کورونمس نجاست بولسه حوض ننگ
 هر طرفی دین طهارت قیلسه روا بولور و اکر حوض دوراک بولسه دورا کی قرق سکز قاری بولسه ظاهر
 اطرافی اون کز بولسه حوض ننگ حکمنی توتغای و بعضی اوتوز آلتی قاری دیب تورورلار بو روایت صحیح
 تورور و عمل قیلنغان تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قنینده اکر حوض ننگ ایکی یوز الیک بانمن
 صوفی بولسه ده درده حکمیدا تورور و امام مالک رحمه الله تعالی فانددا صو هر چند آز هم بولسه ده درده
 حوض ننگ حکمیدا تورور (وان لم یکن ینجس) و اکر آقه تورغان صو بولماسه و یاده درده صو بولماسه
 نجاست توشماکی برله نجس بولور (ولا بأس بموت مائى المولد) و زیان قیلماس صوده اولسه اول
 نمرسه کم صوده تورغان بولسه مثل بالیق وایت بالیق و باقه (و ما یس له دم سافل) آنچه اول نمرسه لار کم آقار

قانی بولماسه اکر صوده اولسه زیان قیلماس مثل پشه و چرکی و قرا چین و کلتمز و مانند آن و اکر صوده عیش قیله تورغان نمرسه لار اولسه مثل اورداک و آنکا اوخشاش نمرسه لار صونی حرام قیلور (ولا یتوضأ بماء اعتصر من شجر او ثمر) طهارت روا بولماس اول صوغه کم سيقب آلمان بولسه لار درختدین و یا میوه دین و یا گیاه دین و بو عبارت اشارت تورور کم اکر صو اوزی چقسه درختدین و یا میوه دین آنکا طهارت قیلماق روا بولور و حال آنکه فتاوی قاضی خاندن ایتب ترور صوی کم نا کدین چیقسه طهارت قیلماق روا بولماس والله اعلم بالصواب (ولا بماء استعمال لقرية) و آنداق طهارت روا بولماس اول صوغه کم عمل قیلنغان بولغای آننک برله یعنی خدای تعالی ننگ یاوق لیقی حاصل بولغای آنداق کم کشی ننگ طهارتی بولسه ینه طهارت قیلسه یا آش یمک لیک اوچون قولنی یوسه بو سنتنی بجای کلتورسه (اولرفع حدث) یا عمل قیلسه اول صو برله حدث نی کونارمک اوچون یعنی طهارت سین کشی طهارت قیلسه اول صو برله هم طهارت قیلماق روا بولماس آننک اوچون کم کنه ننگ الایشی اول صو برله پاک بولور آنداقکم پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوروب تورور کم هر عضوئی یوغاندا شول عضوننک کناهی پاک بولور یعنی وقتی کم طهارت دا قولینی یوسه قول کنه یندین پاک بولور و هر وقتی که یوزین یوسه یوزی ننگ کناهی دین پاک بولور و هر وقتی کم آیاقینی یوسه آیاقینی ننگ کناهی دین پاک بولور و اکر اندا منی ساونمق لیق اوچون عمل قیلسه اول صو مستعمل بولماس و بعضی ایتب ترور لار کم مستعمل اول وقتدا بولور کم اندامیدین جدا بولسه و بعضی ایتب ترور لار کم اندامیدین جدا بولغاندین صونک بربرده قرار تاپسه آندین صونک مستعمل بولور و آنچه فتوی آنکا تورور کم مستعمل صو پاک تورور اما پاک قیلغوجی ایرمس (وکل اهاب دبع فقد طهر) و هر تیریکه ایلانسه بس بتحقیق پاک بولور و ایلامک اولتورور کم آنداق قیلغای کم آندین ایسی کلمکای و خراب بولغای خواه توفراق بولغای و خواه افتاب و یا اوزکا دارو بولغای و امام شافعی رحمه الله تعالی قئندا ایلامکده البته دارو کیراک تورور اما امام شافعی رحمه الله تعالی قئندا اول نمرسه ننگ اینی فی ییب بولماس تیرسی هم ایلامک برله پاک بولماس و امام مالک رحمه الله تعالی قئیندا مردار نمرسه ننگ تیرسی ایلامک برله پاک بولور (الاجلد الخنزیر و الادمی) مکر تونگوز تیرسی و آدم ننگ تیرسی ایلامک برله پاک بولماس آننک اوچون کم تونگوز یمان لیقی سببی دین ایلانمس اما آدمی تیرسی یخشیلق سببی دین ایلامک روا بولماس (و ما طهر جلده بالدبغ طهر بالذکوة) اول نمرسه کم تیرسی ایلامک برله پاک بولور ذبح برله هم پاک بولور شریعت وجهی برله که چالغوجی کنابی خلقی دین بولغای چانغان وقتدا بسم الله ایتغای و اکر کتابی خلقی دین بولماسه مثل مجوسی و آننک چالغانی اعتباری یوقتورور و آننک چالماق برله تیرسی و ایتی حلال بولماس (و کذا لحمه) آنداق پاک بولور ایتی ذبح شرعی برله (وان لم یؤکل) و اکر چئندیکه ییب بولسه هم و یمک لیک روا بولماس اما نماز آننک برله روا تورور و بو بعضی مشایخ ننگ فتوی سی تورور اما

بعضی ننگ قانندا حیوانی کم ایتنی بیب بولماس ذبح شرعی برله آننگ ایتمی وتیرسی پاک بولماس (ومالا فلا) اول نمرسه کم ذبح شرعی برله وتیرسی ایلامک برله پاک بولماس مثل تونکغوز بس پاک بولماس ذبح شرعی برله هم چون کم خلاقی فی فهم قبلماقی روایتدا معتبر تورور واکرمالا فلا فی ایتماسه هم بولور ایردی (وشعر المیتة) وچالنهامی اولکان ننگ توکی (وعظهما) وچالنهامی اولکان ننگ سونگاکی (وعصبا طاهر) وچالنهامی اولکان ننگ سنکری پاک ترور آنداق مونکوز وتویاقی وتشی هم آنداق تورور یعنی پاک تورور (وکذا للانسان) آدمی ننگ هم بو نمرسه لاری یعنی اکر ساچی وترناقی وسونگاکی صوغه توشسه ضرر قیلماس یعنی پاک ترور *

فصل بیئر فیها نجس

قد وقعه آرز ویاکوب نجاستی واقع بولسه مثل غایط وسیدوک قدوق نجس بولور اما امام زفر رحمة الله علیه ننگ قانندا وقتی که نجاست صوغه غالب بولسه اول قدوق نجس بولمس امام محمد وامام ابو یوسف رحمهما الله تعالی دین روایت قیلب تورورلار قدوق ننگ صوی آقار صوننگ حکمندا تورور (اومات فیها حیوان) یا اولسه اول قدوق دا جانوری کیراک اولوغ کیراک کچک بولسه (وانتفخ او تفسخ) وشیشسه یاچوروسه اول جانوار (اومات مثل آدمی اوشاة) یا اولسه اول قدوقدا آدمی غه ویا قویغه اوخشاش نمرسه لار (ینزح کل مائها) بو ایتنغان صورت لار ننگ تمامیندا قدوق ننگ صوی ننگ تمامنی تارتغای (ان امکان) اکر اول قدوق ننگ صوینی تمام تارتا بیلسه لار (والا فقد ما فیها) واکر تمام صوینی تارتا بیلماسه بس اول مقدار صوکه اول قدوقدین پیدا بولسه تارتغای لار (بقول ذوی بصارة) چناکوچی کشی ننگ سوزی برله کم قدوق ننگ صوینی چناکای امام محمد رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم ایکی یوز قوزا صوتارتغایلار یا اوچ یوز قوزا صوتارتغایلار امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم یوز قوزا صوتارتغایلار (وفی نحو دجاجة اربعون الی ستین) واکر قدوقه تاوق ویا کبوتور ویا پشک توشوب اولسه قرق قاوغه صوتارتغایلار واجب لبق یونی برله تا آلتمش قاوغه چه مستحب یونی برله یعنی قرق قاوغه تارتیق لبقی واجب بولور وزیاده تارتماقی مستحب تورور (وفی نحو عصفور فنصف ذلك) واکر اولوغ لبقی تورغای وسچقان وقونکوز تکین بولسه آننگ یاریمنی تارتغای یعنی بکرمی قوزا واجب لبق اوچون اون قوزا مستحب لبقی اوچون صوتارتغای (دلوا وسطا) اورتا قوغه برله تارتغای کم دورب بانمن صوتارتغای بعضی ایتمی تورورلار اول قدوق ننگ اوزینی قوزاسی بولغای (وغیره احتسب به) اول اورتا قوزاغه حساب قیلغای اوزکانی هم بس اکر قوزاننگ اولوغ لبقی آنداق بولسه کم مقدار واجب فی بریوله تارتوب بولسه تارتسه روایولور اما امام محمد وامام حسن رحمهما الله تعالی ایتمی تورورلار کم بریولی تارتماق روا بولماس واکر

برجانوار قنوققه توشنى واولماي چىتى اكر آغزى آنىك صوغه تىكان بولسه وسارقوتى نجس بولسه صو
 هم نجس بولور واکر مکروه بولسه مکروه بولور واکر پاك بولسه پاك بولور (وينجس من وقت الوقوع
 ان علم) واول صونىك نجاست لىقى غه حکم قىلور اول نمرسه نىك توشكان وقتى دىن اكر معلوم بولسه واکر
 توشكان وقتى معلوم بولمسه (والافمنذ يوم وليلة) واکر شيشمکان بولسه بس برکىچه کوندورنىك اولىندىن
 اول صونىك نجاست حکمنى قىلورلار (وان انتفع فمئذ ثلاثة ايام ولياليها) واکر شيشكان بولسه اوچ كىچه
 کوندورنىك اولىندىن اول صونىك نجاست لىقى غه حکم قىلورلار بس قضا قىلغاي نمازلارىنى اول وقت لاردا
 اول صو بيلان طهارت وغسل قىلب اوقوغان بولغايلىر وتقى اول صوغه تونلارىنى يوغان بولسه قىتا يوغايلىر
 (وقالا منذ وجد) وامام محمد وامام ابو يوسف رحمهما الله تعالى اينب تورورلاركم نابغان زماندىن حکم
 نجاست قىلورلاركم اكر چىدىك شيشكان هم بولسه آنىك اوچون كم احتمالى باركم شيشب قنوققه توشكان
 بولغاي (وسور الادمى) وادم نىك سارقوتى كىراك مؤمن كىراك كافر كىراك جنب كىراك حايض
 خانون بولسه پاك ترور (والفرس وكل ما ككول اللحم طاهر) واطمنىك سارقوتى وهر نمرسه كم ايتى
 ببولور سارقوتى پاك ترور (وسباع البهائم نجس) ودورت آياقلى جانورى كم پنجهلى شير ويابارىس
 وبورى تىكىن لار نىك سارقوتى نجس ترور وامام شافعى رحمه الله تعالى قانىندا پاك ترور مكر ايت
 وتونكورنىك سارقوتى نجس ترور وامام مالك رحمه الله تعالى قىتىندا بولارنىك هم سارقوتى پاك ترور
 (والهرة والدجاجة المخلات) ويشك وبافلاماغان تاق نىك سارقوتى مكروه ترور واکر باغلاغان بولسه
 آنداق كم تومشوقى آياقى نىك آستيفه يتماسه آنىك سارقوتى مكروه بولماس (وسباع الطير وشواكن
 البيوت مكروه) پنجهلى قوشلارنىك مثل ايتلىكو وقارچغاي وجانورلارىكه اويدامكان قىلور مثل بيلان وسچقان كه
 بو اينلغان لارنىك تمامى نىك سارقوتى مكروه ترور وامام شافعى وامام ابو يوسف رحمهما الله تعالى قانىندا
 يشك نىك سارقوتى مكروه ايرمس واکر سچقانىنى يكان ساعتى صوفه تىكىنى نجس ترور (والحمار
 والبغل مشكوك) وايشك وخچىرنىك سارقوتى مكروه برله حلاليفه شك ترور واصح اولتوروركم آنىك
 پاك قىلغوچى ليغينه شك ترور اوزى نىك پاك لىقى غه شك ايرمس وامام شافعى رحمه الله تعالى قىتىندا
 پاك وهم پاك قىلغوچى (يتوضأ به ويتيمم ان علم غيره) وطهارت قىلغاي وتيمم هم قىلغاي اكر ايشك
 برله خچىرنىك سارقوتىدىن اوزكا صو بولمسه وامام زفر رحمه الله تعالى قىتىندا اول طهارت قىلماقى واجب
 ترور (والعرق كالسور) وهر نمرسه نىك تىرى سارقوتى يىنكلىغ ترور مكر ايشك نىك تىرى كم پاك
 ترور آنىك اوچون كم پىغمبر صلى الله عليه وسلم بيلانكغاج آطلانب آنىك تىرى برله نماز اوقوب
 ترورلار *

فصل التيمم

تيمم ننگ لغت معناسى قصد قيلماق ترور شر يعتمك قصد قيلماق ليق ترور پاك توفراقعه هد ثنى يراق قيلماق اوچون
 ناخذ اى تعالى ننگ ياوقلوقى حاصل بولغاي (بخلفى الوضوء والغسل عند العجز عن الماء لبعده ميلا) تيمم طهارت ننگ
 وغسل ننگ اورنيغه بولور وقتى كه عاجز بولسه صوتورت مينك آديم ير يراق لقتين و امام زفر رحمه الله
 تعالى ايتب نورورلار اكر نماز ننگ وقتى چقماسد بين بورون صوغه ينار بولسه تيمم روا ايرماس اكر
 ينماس بولسه و نماز ننگ وقتى چيقار بولسه تيمم روا بولور اكر چنديكه صوياوق هم بولسه و امام ابو يوسف دين
 بر روايت اولتورور كم اكر صو اول مقدار يراق بولسه كم اكر صوغه بارسه كاروان كوزيد بين غايب
 بولور بولسه تيمم روا بولور و اكر آندين آز بولسه روا بولماس (او لمرض) يا عاجز بولسه علت پيدا
 بولوق ليق سبب بين ياعلتى زياده بولوق سببى دين صوغه عمل قيلماق ليق برله كيراك صوغه عمل قيلماق دين
 ضرر پيدا بولسون يا اوزى ننگ تبرانما كى دين (اوبرد) يا عاجز بولسه ساوق ليق سببى دين كم طهارتغه
 حاجتى بولغاي يا غسلغه ايكى سى اوچون هم تيمم قيلغاي يعنى طهارت اوچون وغسل اوچون تيمم قيلغاي
 و بو ايكى سى ننگ تيممى ننگ تفاوتى يوقتورور اما صاحبين قمتيدا سوق اوچون شهرده تيمم روا بولمس
 آننگ اوچون كم هماغه باريب نماز اوقى آلور و همام ننگ حقى اوچون عذر ايتغاي يامهلت تىلاكاي امام
 اعظم قتيدا شهرده هم ساوق اوچون تيمم قيلماق روا بولور (اوعدو) يا عاجز بولسه دوشمن ننگ قورقچى
 سببى دين اول دوشمن كيراك اوغرى بولغاي كيراك اوزكا دوشمن آندا هم تيمم قيلماق روا بولور
 (اوعطش) يا سوسماق سببى دين يعنى اوزى يا حيوانى سوسار خوڤى بولسه اكر صوى بولسه هم تيمم روا
 بولور (اوعدم آلت) يا آلور نمرسه يوق سببى دين يعنى قوغا وايب اكر چنديكه صوياوق هم بولسه
 تيمم روا بولور (او خوف فوت ما يفوت لا الى خلف) يا فوت بولور قورقچى سببى دين كم اول فوت
 بولغوچى ننگ قائم مقامى بولماسه تيمم قيلغاي يعنى اكر طهارت قيلماق ليقغه بارسه عملى آندين فوت
 بولور كم قائم مقامى يوق ترور آندا هم تيمم روا بولور (كصلوة العيد ابتدا) مثل نماز عيد كه اوليندا
 تيمم برله شروع قيلماق روا بولور اكر اوتار قورقچى بولسه (او بناء) يا اكر عيد نمازى ننگ ايجندا
 طهارتى سنسه تيمم قيلغاي و نمازى يتكان يريندين اوقوب ادا قيلغاي اكر چنديكه اوليندا طهارت برله
 اوقوفان هم بولسه اما جمعه نمازى و وقتى نماز اوچون تيمم روا بولماس آنكچون كم اكر جمعه نمازى اوتسه
 آننگ عوضى پشبين نمازى بولور و اكر وقت نمازى اوتسه آننگ قضاى بولور (و الجنازة لغير الولى)
 مثل جنازه نمازى كم ولى سيندين اوزكا كا تيمم قيلماق روا بولور آننگ اوچون تورمسلا و جنازه نمازى
 اوتار قورقوچى بولور و اصح اولتورور كم ولى غه و امامغه تيمم قيلماق روا بولماس آنكچون كم آنلارغه

تورارلر اكر وليدین بورون اوقسالار ولی اول نمازی قیتارا بیلور ولی آناسی و اوغلی و باباسی و عمکیسی و اولارننک فرزند لاری و عصبات بابنده تعین بولغان تورور (وهو ضربة لیسح وجهه) و بو تیمم قولینی بر مرتبه برکا اورمقلیق تورور یوزینی سیفامقلیق اوچون (و ضربة لیدیه مع مرفقیه) و تقی بر یولی برکا اورمقلیق تورور ایکی قولینی سیفامقلیق اوچون ترساکی برله و امام مالک رحمه الله تعالی قتیئنده تا بیلاک ننگ یارمیغه چه و فتوی آنکا تورور کم استیعاب شرط تورور یعنی غبارنی و قولی تیمم قیلور بری ننگ تمامیغه تیمکورماکلیک شرط تورور بس یوزوک و بیلازوکنی قولدین چقارمق کراک اكر غبار آنلارننک آراسیغه کرماسه و تقی قولینی بر یولی توفراقغه اوروب بارماقینی آرالاماق کراک و احتیاط اولتورور کم قولینی برکا اورغای و ایکی قولینی بر بریکا اورغای تانوفراق توکولکای آندین صونک یوزینی سیفاغای و تقی بارماق لرینی اجا توتوب برکا اورغای وصول قولی ننگ اوج بارماق ننگ یوزی برله باش بارماق برله شهادت بارماق دین اوزکا تورور اونک قولی ننگ آرقه سیننی بارماق ننگ اوچیدین ترساکی برله سیفاغای وصول قولی ننگ باش بارماق برله و شهادت بارماق ننگ ایچی برله اونک قولی ننگ باش بارماق برله شهادت بارماق ننگ آرقه سن سیفاغای و بو ترتیب برله صول قولینی هم سیفاغای (علی کل طاهر) یعنی تیمم قولینی اورمقلیق تورور بر پاک نمرسه غه آننک تعلق پاکلیکا تورور (من جنس الارض) و اول تیمم قیلره تورغان نمرسه یرننک جنسی دین بولغای اكر نجاست بولغان یر آفتابغه قوروغان بولسه اول یرده نجاست ننگ اثری قالماسه اول یرده نماز اوقوماق روا بولور تیمم قیلماق روا بولماس و هر نمرسه کم یانیب کل بولور بولسه یغاچ ینکلغ و یا اوندأ یومشاق بولور بولسه یعنی ایرور بولسه تیمور و قورغاشین ینکلغ آنکچون کم یر جنسیدین ایرمس و تیمم روا بولماس و هر نمرسه بو ینکلغ بولماسه یر جنسی تورور مثل تاش و دویون اما کل کا تیمم روا بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قتیئدا توفراق برله چکه دین اوزکا کا تیمم روا بولماس و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیئدا توفراق دین اوزکا کا روا بولماس (ولو بلا نفع) و اكر اول یر جنسی ننگ توفراقی بولماسه هم تیمم روا بولور مثل تاش کم توفراقی بولماسه هم روا تورور خلاف امام محمدغه (و علیه مع القدرة علی الصعید) و غبارغه هم تیمم قیلسه روا بولور و اكر چه توفراقغه قدرتی هم بولسه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قتیئدا وقتی کم توفراق دین عاجز بولسه غبارغه تیمم قیلماق روا بولور (بنیة اداء الصلوة) یعنی تیمم ایکی قولینی پاک توفراقغه اورماق لیق تورور نمازنی ادا قیلماق نیتی برله یانیتی برله اول بندهلک ننگ کم طهارت سیز روا بولماس بولسه و هر کشی کا اكر طهارت وهم غسل واجب بولسه بر تیمم دا ایکی سنی هم نیت قیلغای هم طهارتنی وهم غسلنی (و یصح قبل الوقت) و وقتی دین بورون تیمم قیلماق روا بولور امام شافعی رحمه الله تعالی قتیئدا خلاف تورور (و الطلب من الرفیق) تیمم روا بولور هم راهیدین صوتیلا مسدین بورون اكر صوی بولغان بولسه خلاف

امام ابو یوسفی و امام محمد غه رحمهما الله تعالی تورور (و بصلی بواحد ما شاء) و بر تیمم برله نماز او قوسه روا بولور هر نچاقلیغ تیلایسه کبراک فریضه و کبراک نافله بولغای (و ینقضه ناقض الوضوء) و سیندورور تیمم نى اول نمرسه کم طهارتنی سیندور غوچی تورور (و قدرته علی ماء کافی لظهره) و تقی سیندورور تیمم نى بولتسه بر صوغه کیم آننک پاک لیکن کا کفایت قیلایسه کبراک نماز ننگ ایچنده بولسون کبراک نماز ننگ تاشیندا بولسون و امام محمد رحمه الله تعالی قنیندا و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا اکر نماز ننگ ایچنده بولسه تیممی سینماس اکر کشی طهارت و غسل اوچون تیمم قیلایسه اول کشی بر صوغه بولوقسه کم طهارتغه یا غسلغه کفایت قیلور بولسه ایکیسی ننگ برسینغه و ایکی سیغه ینار چاقلی بولماسه اونونک هقیندا ایکیسی هم سینماس (لارده) تیمم نى سیندورماس مسلمان ننگ مرتد بولماق لیتی یعنی اکر تیمم قیلغاندین صونک مسلمان مرتد بولسه نعوذ بالله وینه مسلمان بولسه اول تیمم برله نماز او قوسه روا بولور (و ندب لراجیه صلوته آخر الوقت) مستحب تورور صودین امید قیلغوچی غه نمازینى آخر وقتیدا او قوغای شاید صوغه ینکای اما نماز نى مکروه وقتى غه ینتکورماکای اکر کشی نمازینى تأخیر قیلایسه جماعت برله او قومق لیت اوچون اول هم مکروه وقتى غه قویماغای اکر نمازینى اول وقتى ده تیمم برله او قودى آندین صونک بر صوغه بولوقتی قینه او قومغای اکر چندیکه وقتى بار بولسه هم (و یجب طلبه قدر غلوة ان ظنه قریبا) صونى ایزلامک لیک اوچ یوز قاری یا دورت یوز قاری ینکلغ برددین واجب ترور اکر کمان قیلایسه صوننگ یاوق لیتی غه کم کشی خبر قیلایسه یا اوزکاسیندین بیلایسه (و اذا ذکره فی الرحل لأبعد الصلوة) وقتى اکر نمازینى تیمم برله او قوهاندین صونک معلوم بولسه یوکده صونک بار لیتی قینارمغای نمازینى کبراک نماز ننگ وقتى دا معلوم بولسون کبراک وقتى اوتکان دین صونک کبراک اوزى قویغان بولغای یا اوزکا کشی قویغان بولغای آننک فرمانی برله فتوی مونکا تورور و اکر بو یورمای قویغان بولسه خلاف سز اعاده قیلغای و اکر کشی نى کافر طهارت قیلدورماسه و اکر کشی زندانده بولسه یا بر او اونکا ایتسه کم اکر طهارت قیلستانک سنى اولتورور من دیب تیمم برله نمازینى او قوسا روا بولور اما یخشى راق اولتورور کم اکر نمازینى وقتى بولسه قینا او قوغای وزاهد ننگ شرحیدا کلتوروب تورور کم اکر تیمم قیلایسه مسجد کا کرماک اوچون یا قرآنى او قوماق اوچون یا اولشلاماق اوچون آننک برله نماز او قومق جائز ایرماس بو آننک خلافیغه تورور کم وقتى کم جنازه نمازى اوچون یا سجده تلاوت اوچون تیمم قیلایسه علماء لارننگ کوربراکى آنکا تورور کم روا بولور اکر تیمم قیلایسه نماز اوچون یا بو ایکیسی ننگ برى اوچون آننک برله نماز او قوسه روا بولور اکر بو ایکیسی ننگ اوزکا اوچون تیمم قیلایسه روا بولماس و قینه ده اینب تورور کم مثل تیمم کم قرآن او قومق لیت یا مسجد غه کبرماک لیک اوچون قیلایسه آننک برله فرضى او قوسا روا بولور اما شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور *

فصل المسح

مسح لغتده قولینى سيفاماق تورور وشريعتده سيفاماق تورور اول یرنی کم شریعتده تعین قیلب
 تورور لر و بو مسح دین مرادی ایتوک کا مسح تارتمق تورور (علی الخفین جائز) یعنی مسح قیلمق لبق
 ایتوک ننگ آرقه سیغه روا بولور (للاحداث) اول کشیکا کم طهارتی بوزولوب تازه طهارت قیلور
 بولسه کیراک ایر بولسون کیراک خاتون (دون من علیه الغسل) مسح قیلمق روا بولماس اول
 کشیکا کم غسل واجب بولغان بولغای آننگ اوچونکم غسل برله مسح ننگ عادتی جمع بولماس (وفرضه خطوط
 قدر ثلاث اصابع اليد) مسح ننگ فرضی تارتمق لبق تورور قول ننگ اوچ بارماقی مقدارى ینکلغ اوزینى
 و اینى دا ایکی بارمق ننگ مقدار یغه مسح قیلماق روا بولماس اگر باش بارمقی وشهادت بارماقی برله مسح
 تارتسه روا بولور آننگ اوچون کم اول ایکی ننگ آراسى ننگ آچوق لبقی بر بارمق مقدار یغه بولور
 و اگر باش چوب ننگ آراسنه یورسه اوتوکى ننگ ارقاسى مسح تارنار مقدارى صو بولسه مسح ننگ یر یغه
 اولتورور مسح تارنماسه هم روا بولور (فی اسفل من الساق) مسح نى قونجى ننگ آستى دین تارتغای اگر
 اشوقى دین یوقاریغه مسح تارتسه روا بولماس و مسح نى آنداق قیلغایکم اونک قولى ننگ بارمق لارینى
 اونک آباقى ننگ باشیغه قویوب نا اشوقى غهچه تارتغای اگر اشوقى بن آباقى ننگ باشیغهچه تارتسه روا بولور
 اما سنت ننگ خلاقی بولور اگر مسح نى اوکچه کا و یا ایتوک ننگ آستیغه تارتسه روا بولماس (و بجز علی
 الجرموقین) مسح قیلماق روا بولور اول اوتوک کا کم ینابر اوتوک ننگ اوستى کا کیکان بولغای اگر طهارت برله کیکان
 بولسه (وکل ما یستر الکعب ویمکن به السفر) و مسح قیلماق اول نمرسه کا کم اشوقى یاپسه و ممکن بولسه
 آننگ برله سفر یورمک لیک مسح روا بولور (و شرط کونهما ملبوسین علی طهر تام وقت الحدت) و شرط
 تورور کم ایکی اوتوک ننگ بر برینک اوستى کا کیما کلیکی تمام پاک لیک برله مسح ننگ جاوز بولور لبقی غه
 طهارتنى سیندورماسدین بورون کراک کم طهارت برله کیکان بولغای ایکی سینى هم مسح قیلماق لبق
 روا بولغای اگر اول اوتوک کیکاندا تمام طهارتی بولمغان بولسه آنداق طهارتنى سیندورغاندین صونک
 کم آیاقلارین یووب کیکای اوتوکنى و بر ساعتدین صونک قالغان اندامینى یوغای کیراک کم اوتوکنى
 کیکاندین صونک طهارتنى سیندورغوی نمرسه پیدا بولمغای قالغان اندامینى یوغای وقتى که طهارتنى
 سیندورسه کیراک کم طهارتی تمام بولغای تا مسح قیلماقى روا بولغای (لا فی الجبیره) و تمام طهارت شرط
 ایرماس جبیره غه مسح تارتمق لبقی ده و مسح ننگ جبیره کا جاوز بولمالبقى ننگ شرطى اولتورور کم اگر صو
 تیکسه زبان قیلور بولسه بر بوزلته نى باغلاغای آننگ اوستیغه مسح قیلغای اما کیراک کم لته ننگ تمام یغه
 مسح قیلغای یا کو بر اکی کا اول بوزلته ننگ اوستیده کیراک جراحت بولسون یا بولماسون (و لا بأس بسقوطها)

وزیانی بوق تورور اول بوزلته ننگ جراثمتدین توشماکی برله اکر چندیکه نمازده هم بولسه واضح بونورور
 (الاعن بر^۶) مکر یخشى بولغاندین صونك اکر توشسه مسح باطل اولور اما جراثمت ننگ اورنینی بووب
 قویسه هم بولور یوماق کیراک (ولا یمسح سائر غیر الرجل) آیاقینی یابغوچی نمرسه دین اوزکا کا مسح
 قیلماق روا بولماس (الاهی) مکر جبیرهغه روا بولور بس مسح قیلماق لیق دستارغه وتونغا وآنکا اوخشاش
 نمرسه لارکا روا بولماس (ومدته للمقیم یوم وليلة) واونوککا مسح قیلماق لیق ننگ مدتی مقیم کشیغه بر
 کبچه کوندز بولور طهارتی سینغان وقتدین (وللمسافر ثلاثة ایام ولیالیها من وقت الحدیث) ومسافرغه
 اوچ کبچه کوندزغه چه مسح تارتماق لیق روا بولور طهارتی سینغان وقتدین یعنی بومدتی اوتوکنی
 کیکان وقتی دین حساب قیلماغای وطهارت سیندورغان وقتی دین حساب قیلماغای (وناقضه ناقض الوضوء)
 ومسحنی سیندورغوچی اول نمرسه تورور کم طهارتنی سیندورغوچی تورور (ومضى المدة) ومسح ننگ مدتی
 اوتسه مسحنی سیندورور واکر ساوقدین قورقسه کم اکر آیاقینی اوتوکنین چبقارسه ساوق اولور قورقوچی
 بولسه اکر مسح ننگ مدتی اوتسه هم مسح تارتماق لیق روا بولور (وخرج اکثر العقب الی الساق) وتقی
 مسحنی سیندورغوچی اوکچه ننگ کوبراکی چقماق لیقی تورور قونچی طرفیغه وامام محمد رحمه الله تعالی دین
 روایت تورور کم اکر آیاق ننگ آرقه سی اوچ بارماق ننگ مقدارینچه بریندین تورماسه مسح باطل بولماس
 ومحیطده ایتب تورور کم اکر آیاق ننگ باش بارمقی اوریندا بولسه واکچه سی بریندین کوناریلسه وتقی
 بریغه کلسه زیانی یوقتورور واکر اوتوک ننگ کینک لیکى سببی دین آیاق بریندین کوناریلسه ینه برینه
 کلسه آنداهم زیان قیلماس (وبعد احد هذین یجب غسل رجلیه فقط) وبوایکی مسحنی سیندورغوچی ننگ
 برسی پیدا بولسه واجب تورور ایکی آیاقلارینی یوماق لیق یعنی آیاقلارینی یوغای واوزکا اندام لارنی
 یومغای (ویمنعه خروج یدو منه قدر ثلاث اصابع الرجل اصغرها) یا مسح قیلماق روا بولماس اکر
 اوتوک ننگ یرتوقندین آیاق ننگ اوچ کچکنه بارمقی کورنور چاقلیق بولسه اما اکر اوتوکی آنداق محکم
 بولسه کم اول یرتوقدین آیاقی کورنمه اول یرتوق اوچ بارمق سیغار چاقلی هم بولسه مسح قیلماق روا
 بولور واکر یوروکانده اوچ بارمق مقدارنچه کورونور بولسه اول آیاقینی برکا قویغاندا کورونماسه مسح
 قیلماق روا بولماس واول یرتوقی اوتوک ننگ آستیده بولسون کیراک آرقاسینده بولسون کیراک یانینده
 بولسون مسح قیلماق روا بولماس (ویجمع خروج خف) واکر بر اوتوک ننگ یرتوقینی جمع قیلسه لار اوچ
 بارمق سیغار چاقلی بولسه مسح قیلماق روا بولماس (لاخفین) وایکی اوتوک ننگ یرتوقینی جمع قیلسه لار
 اوچ بارمق سیغار ینکلنغ هم بولسه مسح قیلماق روا بولور واکر اوتوک ننگ بریرینداکی نجاستنی یغسه لار
 درهم مقداریندین زیاده بولسه آننگ برله نماز اوقومق روا بولماس (وفی سفر المقیم وعکسه) وقتی که
 مقیم کشی مسافر بولسه ویا مسافر مقیم بولسه (قبل یوم وليلة یعتبر الاخیر) برکبچه کوندوزدین بورون

اعتبار قیلورلار اخیرغی حالینی یعنی اکر مقیم کشی بر کیچه کوندوزدین بورون مسافر بولسه اوج کیچه کوندوز مسح تارتغای واکر مسافر بر کیچه کوندوزدین بورون مقیم بولسه بر کیچه کوندوزنی ادا قیلغای (وبعدهما ینزع) و بر کیچه کوندوز اوتکاندین صونک مسافر مقیم بولسه اوتوکنی چقارغای و آیاقنی یوغای واکر بر کیچه کوندوز اوتکاندین صونک اکر سفری تغیر تابسه اوتوکنی البته چقارغای واکر مقیم مسافر بولسه بر کیچه کوندوزدین صونک اوتوکنی چقارغای اول آیاقنی یوغای واکر بر کیچه کوندوزدین بورون بولسه اخیر حالتنی اعتبار قیلور و بو مسئله تورت قسم بولور مسافر مقیم بولسه یامقیم مسافر بولسه بو حالدا بر کیچه کوندوز اونماس بورون تورور یا بر کیچه کوندوز اوتکاندین صونک بولغای والله اعلم *

فصل الحیض والنفس

(الحیض) حیض لغتدا قان نینک چقماقی تورور خانون نینک اوغلان یتانورغان یریندین و شریعتدا (دم ینفصه رحم بالغة) اول قان تورور کم رسیده خانون نینک اوغلان نینک یتار یری توکار یعنی اول عورت کم توقز یاشار بولغای (لاداء بها) ودردی بولماس اول قان کلمک برله خانون نینک یانغوسی نینک نفاس ینکلغی آندا درد بولور یعنی نفاسدا درد بولور (ولا ایاس) وتقی اول خانون الیک یاشیغه یتمکان بولغای مقنی ننگ سوزی برله اما استحاضه ننگ قاننی حیض قانیدین اوزکا قیلب تورورلار کم اول قان نموددین کلور و خانون ننگ یانغوسیدین آقماس آنکچون کم حمل بولغان وقتینده خانون ننگ یانغوس اوغلانغه مشغول بولور آندا قان کلسه استحاضه بولور (واقله ثلاثة ایام ولیالیها) وحیض ننگ مدتی ننگ آزی امام اعظم رحمه الله تعالی قتیدا اوج کیچه کوندوز تورور و امام ابویوسف رحمه الله تعالی قتیدا ایکسی یاریم کوندین کوبرا کی تورور یعنی ایکسی کون و اوج کون ننگ یاریمی دین کوبرا کی تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا بر کیچه کوندوز تورور و امام مالک رحمه الله تعالی قتیندا بر ساعت تورور (واکثره عشرة) وحیض ننگ مدتی ننگ کوبی اون کیچه کوندوز تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا اون بش کون تورور و امام مالک رحمه الله تعالی قتیندا آخری یوقتورور معتبر قان ننگ تورغان ساعتی تورور تا اکر آفتاب ننگ یاریمی کورونکاندان قان کورسه و توردنچی کونی کون ننگ کورکوسی ننگ یاریمی کورونماسدین بورون کیمسسه حیض ایرماس و طهارت قیلغای و نمازلارینی قضا قیلغای اکر کون کورکوسی یاریمی چقه فصل قیلغای و نمازلارینی قضا قیلغای (واقبل الطهر خمسة عشر یوما) و پاک لیک ننگ مدتی ننگ آزی اون بش کیچه کوندوز تورور (ولا حد لا کثره) و پاک لیک ننگ کوب لیک ننگ حسابی یوقتورور آننگ اوچون کم پاک لیک ایکسی یل و اوج یل و آندین زیاده هم بولور

(والطهر المتخلل بين الدمين في مدته) واول پاك ليك كم ايكي قان ننگ آراسيغه كيرار حيص ننگ مدتي ننگ اچننه كم اون كون تورور يعنى بر كون كورسه وبر كون كورسه تا اون كونكاچه ويا بيلكولوك عادتى ننگ آراسيغه كيرسه (وما رأت من لون فيها سوى البياض حيص) واول نمرسه كم حيص مدتي ننگ اچننه كورار آقلىق دين اوزكار نكنى حيص ترورومونداغ پاك ليك كم حيص مدتي ننگ آراسننه پيد بولسه حيص حكى بولور وا كر نفاس ننگ مدتي ننگ آراسننه پيدا هم بولسه نفاس حكى بولور (يمنع الصلوة) وبو حيص نماز ننگ واجب ليقى نى واوزى ننگ دورست ليقى نى منع قيلور يعنى اكر نمازنى اوقوسه هم روا بولماس (والصوم) وحيض روزه نى دورست ادا قيلماق ليقى نى منع قيلور واما واجب ليقى نى منع قيلماس يعنى پاك بولغاندىن صونك روزه نى قضا قيلور آننگ اوچون ايتب تورورلر (ويقضى هو) وقضا قيلور روزه نى (لاهى) و نمازنى قضا قيلماس (ودخول المسجد) وحيض مسجدكا كيرما كليكنى منع قيلور اكر چندين بيه بخشى ايس ليك هم بولسه اما خلاف امام شافعى رحمه الله تعالى غه كم اكر بخشى ايس ليك بولسه مسجد غه كيرمك روا بولور (والطواف) وكعبه نى طواف قيلماق ليقى نى منع قيلور و حالانكه كعبه مسجدى ننگ ناشيندىن هم طواف قيلسه روا بولمس اما حيصلى خاتون ننگ عرفاندا نورماق ليقى روا بولور (واستمتاع ما تحت الأزار) وحيض منع قيلور ايريننگ فايك آلماق ليقى نى خاتون ننگ پاى جامه سى ننگ آستى دين يعنى كيندوكيندىن نائز بىكاچه تورور اما امام محمد رحمه الله تعالى قينندا حيصلى خاتون ننگ فرجى دين اوزكار يريدىن فايده آلسه روا بولور (ولا تقرأ كسب ونفساء) وحيضلى خاتون كيراك كم قرآننى بر آيت مقدار چيه اوقوماغاي جنب و نفاسلى خاتون ينكليغ آلارننگ الحمد لله رب العالمين نى شكر اوچون ويا بسم الله الرحمن الرحيم نى ابتدائى ايش اوچون ايتسه زيانى يوتى ترور و بعضى ايتب تورورلر كم فاتحه نى ويا دعا آيت لارينى دعا يولى برله اوقسه زيانى يوقتورور و اكر قيسقه آيتنى عادت سببى برله تبليدىن چيقسه زيانى يوقتورور و خاتون اكر قرآننى تعليم قيلسه حيص حالينده كلمه كلمه تعليم قيلغاي و بعضى ايتب ترورلر كم ياريم آيت تعليم قيلغاي و تورغاي آندين صونك ياريمى نى اوقوماغاي و تعليم قيلسه مكروه بولماس و قرآننى هجا قيلماق و دعاء قنوتنى و اوزكار دعا لارنى اوقوسه هم روا بولور (بخلاف المحث) و طهارت سيز كشى ننگ خلافيغه كم اونكا قرآن اوقوماق روا بولور (ولا يمسه هو لاء مصحفا) و توتوماغاي قرآننى حيصلى و نفاسلى خاتون و جنب و طهارت سيز هم (الا بغلاق متجاف) مكر بوش قابى بولسه و شيرازه قيلمغان و بركيت ماكان بولسه آنده توتسه روا بولغاي و بعضى ايتب تورورلر كم خط بتلكان يرنى توتماق مكروه ترور و اكر بتلكان يرينى مثلا كاغذ ننگ چيى ينكليغ يريدىن توتسه روا بولور و بعضى ايتب تورورلر كم اكر كاغذ بر تحت يرده بولسه طهارت سيز قرآن بتمك ليك زيان قيلماس امام ابوحنيفه رحمه الله تعالى دين روايت قيلب تورورلر اكر جنب كشى قولينى و آغز ينى يوسه و قولينى قرآنغه تيكورسه

ويا قرآنی توتسه زیان قیلماس واصح اولتورور کم توتوغای وقولینی تیکورمکای (وکره بالکم) بینکی برله
 سیغاماق مکروه تورور اما مسئله کتابینی بینکی برله توتوغای مکروه بولماس (ولادرهما فيه سورة الابصرة)
 جنب و حیض لی ونفساء و طهارت سین کشی لار توتوغای اول تنکه نی کم آندا قرآندین نقش قیلغان بولغای مکر
 توتغای همیانی برله اما قرآغه قارماق لایق طهارتسز و جنب ننگ مکروه بولماس (ویحمل و طیء من قطع
 دمها لا کثر الحیض) و طی قیلماق هلال بولور اول خانونغه کم قانی کیسیلمسه حیض مدتی ننگ کوبی اونکان صونک
 یعنی اون کیچه کوندوزدین صونک و لام نینگ معنی سی صونک دیمک بولور مثل اقم الصلوة لدلوك الشمس
 (او النفاس قبل الغسل) یانفاس ننگ مدتی اونکاندین صونک کم مدتی قرق کون تورور غسل قیلماسدین
 بورون و غسل ننگ مدتی و نمازغه تکبیر تحریمه ایتور چاقلیغ وقت اونماسدین بورون تورور اما مستحب
 تورور کم غسل قیلماسدین بورون و طی قیلغای اکر چند بیکه هلال هم بولسه (دون من قطع دمها لاقل منه)
 حیض ننگ آرمدی اونکاندین صونک قانی کیسیلمسه یعنی اوج کیچه کوندوزدین صونک قانی آقماسه اول خانونغه
 و طی قیلماق روا بولماس (الا اذا مضى وقت یسع فيه الغسل والتحریمه) مکر اول وقت دا و طی قیلماق
 هلال بولور قانی توقتاندین صونک غسل قیلوب تکبیر تحریمه نی بغلار چاقلیغ وقت اوتسه و بو اول وقت دا
 بولور عادتی ننگ باشینده کیسلکان بولسه و اکر عادتیندین بورون کیسیلمسه وقت ننگ آخریغچه تورماق
 کراک وقت نینگ آخریندا غسل قیلغای و نماز او قوغای و روزه توتغای اما اونکا یاوقلیق قیلغای و اوزکا
 ایرکا نکاح قیلغای نایملکولوک عادتیغه یتما کوئچه (و النفاس دم یعقب الولد) و نفاس اول قان تورور کم
 اوغلان ننگ صونکیدین کلور اول اوغلان ننگ کوبی سی چقسون یا آزاندامی (و لاحد لاقله) نفاس مدتی ننگ
 آزی نینگ بیلکوسی یوقتورور و امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم آنک مدتی ننگ
 آزی یکر می بش کیچه کوندوز تورور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین بر روایت قیلب تورور لار کم
 مدتی ننگ آزی اون بر کون تیب تورور لار (و اکثره اربعون یوما) و نفاس ننگ مدتی ننگ کوبی قرق
 کون تورور اکر قرق کوندین اوتسه کیراک کم استحاضه بولغای و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا
 نفاس ننگ مدتی ننگ کوبی آلتیمیش کون تورور و امام مالک رحمه الله تعالی قاتیندا یتمش کون تورور
 (وهو لام التؤمین) و بونفاس اول ایکی اوغلان آراسینه تورور کم ایکی سی بر قاریندین کلور یعنی
 اول بر اوغلان توغسه آندین صونک آلتی آی اوتماسدین ایلکارو ینابر اوغلا توغسه (من الاول خلافا
 لمحمد رحمه الله) اولغی اوغلان دین نفاس حکمی بولور خلاف امام محمد رحمه الله تعالی غه کم اولار ننگ
 قتیندا نفاس صونکی اوغلان دین حساب بولور (وانقضاء العدة من الاخرین اجماعاً) و عدت ننگ اونک لیک
 صونکی اوغلان دین تورور اتفاق برله آنک اوچون کم یانقوسی ننگ پاک لیکمی بو وقتده حاصل بولور
 (وسط) یعنی اوغلان ننگ آناسی ننگ ایچندین توشار آنک اندامی پیدا بولغان بولغای و اکر اندامی

پیدا بولمغان بولسه آنکا مضعه دیرلار بر بارچه ایت دیمک بولور (یری بعض خلقه ولد) کورونور بولسه اندامی ننگ بعضی سی ساچی وترناق ینگلیغ وبو صفت لر اکر آندا بولسه اوغلان حکمی بولور شریعتدا (فتصیر به نساء) بس خانون نفاسدا بولور (والامه ام الولد) واول کونک اوغلان ننگ آناسی بولور بو توشوک برله واول کونکنی سانا بیلماس (ویقع المعلق بالولد) اکر طلاق ویا آزاد بول دیسه ویا بر نمرسه فی آل دیسه اکر فرزند ناپسانک تیپ شرط قیلسه آنداق کم اکر برکشی کونکیغه اینسه کم اکر سن اوغلان ناپسانک آزادبول اکر بو کونکدین اولوک سقط پیدا بولسه بو سوزلارده فرزند حکمی بولور آزاد بولور (وینقض العده به) وبوتوشوک که بعضی اندامی معلوم بولسه اوغلان حکمی دا بولور یعنی آننگ هم عدتی اوغلان عدتی ینگلیغ اوتار واکر بعضی اندامی معلوم بولمسه اوغلان حکمیدا بولماس قانی کم آننگ صونکندین کلسه حیض بولور اکر پاکلیک ننگ مدتی اوتکان بولسه اکر اوتکان بولسه استحاضه بولور (وما نقص من اقل الحيض) واول قان اکر حیض مدتی ننگ آزیغه یتمای تینسه یعنی اوج کبچه کوندوزکا یتماسه (اوزادعلی حیض المبتدأه) یاز یاده بولسه قانی اول خانون ننگ کم اول حیض ده بولغای یعنی حیض ننگ مدتی ننگ کوی دین رسیده بولغاندین صونک (وهو عشرة) وبوحیض مبتدأغه اون کون تورور وهر آی ننگ پاک لیک یکر می کون ترور (اونفاسها) یاز یاده بولسه قان نفاس مبتدأغه (وهو اربعون يوماً) واول نفاس مبتدأ قرق کون تورور (او زاد علی العادة فیهما) یاز یاده بولسه حیض دا ویا نفاسدا بیلکولوک عادتیندین (وجاوز اکثرهما) وتقی اوتسه حیض ننگ ونفاس ننگ مدتی ننگ کوبیندین یعنی وقتی که اونیک بیلکولوک عادت بولسه یتدی کون مثلا اون توررت کون قان کورسه واول یتدی کون عادت بوردی حیض ننگ قانی تورور واول یتدی کون استحاضه قانی تورور ونفاس ننگ هم حکمی بوتورور (وما رأی حامل استحاضه) واکر بولکولوک خانون قان یا اوزکا رنک فی کورسه استحاضه تورور وبو ایتلغان نمرسه لار ننگ بارچه سی (لا یمنع صلوة) منع قیلماس استحاضه ننگ قانی هیچ نمازی کیراک فرض نمازی بولسون کیراک نافله نمازی (وصوما) وروزه فی منع قیلماس کیراک فرض روزه سی بولسون کیراک نافله روزه سی (ووطیاً) واستحاضه ننگ قانی خانونغه یاوقیلق قیلماقنی منع قیلماس (ومن لم یمنع علیه وقت فرض) اول کشیکم آنکا هیچ فرض ننگ وقتی اوتماسه (الا وبه حدث) مکر اول حالده آننگ طهارتی سناتورغان بولغای یعنی اکر کشی ننگ همیشه طهارتی سنار بولسه آنداق کم بر فرض ننگ وقتی فی طهارت برله ادا قیلا بیلماس بولسه و تقی ایکی رکعت نمازی طهارت برله ادا قیلا بیلماس بولسه صاحب عذر بولور (من استحاضه اوعارنی اونحوهما) یعنی اول طهارتنی سیندورغوچی استحاضه ننگ قانی بولغای یا بورون ننگ قانی بولغای یا آنکا اوخشاش نمرسه لار کم ایچی یوروکاندیک یا همیشه یل چقه تورغاندیک یا بر جراحتی بولسه کم تینمای آفار بولسه (یتوضأ لوقت کل فرض) طهارت

قیلغای اول کشی یانیم قیلغای اکر طهارت قیلورغه عاجز بولسه هر فرض ننگ وقتى کیرکاندین صونک
 وامام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا هر فرض اوچون طهارت قیلماق کیراک وامام مالک رحمه الله تعالی
 قتیندا هر نفل نمازی اوچون بر طهارت قیلماق کیراک عندرلی کشی بس امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا
 اکر قضا قیلور بولسه هر فرض اوچون بر طهارت قیلغای (ویصلی به فیہ ماشاء فرضا ونفلا) و او قوغای
 اول قیلغان طهارتی برله یا اول تیممی برله اول وقت ننگ ایچیندا هر نه تیللا کانین چه کیراک فرض وقتى
 بولغای کیراک قضانمازی بولغای کیراک نافله نمازی بولغای غلانی امام شافعی رحمه الله تعالی غه کم هر فرض نمازی اوچون
 طهارت قیلور اما نافله نمازی هم او قوسه بولور و غلانی امام مالک رحمه الله تعالی غه کم هر نفل نمازی اوچون صاحب عندر کشی
 بر تیمم قیلغای (وینقضه خروج الوقت کطلوع الشمس) و طهارتی سنار صاحب عندر کشی ننگ نمازی ننگ وقتى
 چه قماق لیق برله آنداق کم کون چه ماسدین بورون طهارت قیلدی ایرته ننگ نمازی اوچون کون چقغاندین
 صونک اول قیلغان طهارتی سنار (لادخوله کالزوال) طهارتی سینماس وقت ننگ کرماکی برله زوال ینکلکیغ
 یعنی اکر توش بولماسدین بورون طهارت قیلسه و نماز پیشین ننگ وقتى کرماک لیکى برله طهارتی سینماس
 وامام زفر رحمه الله تعالی قتیندا و قتینک کیرمک لیکى برله طهارتی سنار وامام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا
 هم وقت ننگ کیرمک لیکى برله وهم وقت ننگ چه قماق لیقی برله طهارتی سنار *

فصل الانجاس

(يطهر الشئ) پاک بولور هر نمرسه کیراک بدن بولغای کیراک نون کیراک آندین اوزکا نمرسه لار هم (عن نجس مرثی)
 اول نجاست دین کم اثری کورونور بولسه (بزوال عینہ) کیتما کلیکی برله نجاست ننگ اثری کورونماق
 اما اکر اثری نی کیتارمک لیکى مشکل بولماسه کیراک کم اثری نی کیتارکای (وان بقى اثره یشق زواله)
 و اکر چند بیکه باقی قالسه اثری و مشکل بولسه آنتک کیتارمک لیکى صو برله و صابون برله و اشنان ننگ صوی
 برله و آندین اوزکا نمرسه برله آنتک احتیاجی بولغای یعنی کورونور نجاست کورونماغونچه بولسه پاک
 بولور (بالماء) متعلق زوال غه تورور یعنی بو نجاست ننگ کتیمک لیکى کیراک کم صو برله بولغای اکر
 نجاست ننگ کورونماکی بر بولی یوماق لیق برله کیتسه قیتسه یوماق شرط ایرمس و بعضی ایتب تورور کم
 اوچ بولی یوماق شرط تورور (و بکل مائع طاهر مزیل) و هر نمرسه کم پاک بولسه و پاک قیلغوچی بولسه
 و کورونور نجاست نی کیتار کوچی بولسه و آقه تورغان بولسه آنتک برله یوسه پاک بولور مثل کلاب و سرکه
 و آندین اوزکا نمرسه لار برله اما سوت و یاغ و اونکا اوخشاش نمرسه لار برله پاک بولماس وامام شافعی وامام
 محمد وامام زفر رحمه الله تعالی قتیندا صودین اوزکا هیچ نمرسه برله پاک بولماس وامام ابو یوسف رحمه
 الله تعالی قتیده تن صودین اوزکا نمرسه برله پاک بولمس یعنی یوماق لیق برله روا بولماس و اکر

مستعمل صو برله نجاستنى يوسا پاك بولور اول كىشى نىك قانينده كم مستعمل صونى پاك توتسه (وعمالم
 ير بغسله وعصره ثلاثا) اول نجاست كم قوروغ بولغاندىن صونك اثرى كورونماسه سيدوك ينكليغ اوج
 يولى يووب ستماق برله پاك بولور (ان امكن) اكر سيقار ينكليغ نمرسه بولسه واوچونچى سيقانده
آنداق قيلغاي كم اكر ينا قيتا سيقسه هيچ نمرسه آقماز ينكليغ بولغاي هر كىشى نينك هر سيقا تورغان
نمرسه نيك قوتى وحالته كوره بولور (والا يغسل ويترك الى عدم القطران) واكر سيقه بيلماز ينكليغ نمرسه
بولسه مثل بوريا وكاسه وكوزه تيك بر بوله يوغاي وقويغاي اول زمانغچه كم يوغان صويندىن بر قطره
نامغاي (ثم وثم) وايكى مرتبه واوچ مرتبه يوغاي هر يوغانه آنداق قويغاي كم بر قطره نامغاي اول يوغان
صودين (وعن المنى بغسله) ومنى دين تونغه ياتن غه تيكسه كيراك قوروغان بولسون كيراك قورومغان
يومات ليق برله پاك بولور وامام شافعى رحمه الله تعالى قتيندا منى نينك اوزى پاك ترور (اوبفرك يابسه)
بااكر منى قوروغ بولسه كيراك قويوغ بولسون كيراك سيموغ بولسون كيراك تندن بولسون كيراك تونيدى
بولسون اوقالاماق برله پاك بولور وروايت امام محمد رحمه الله تعالى دين اولتورور كم اكر قويوغ بولسه
اوقالاماق برله پاك بولور واكر سيق بولسه البته يومات برله پاك بولور وامام اعظم رحمه الله تعالى دين
بر روايت اولتورور كم اكر تنيده بولسه اوقالاماق برله پاك بولماس اما صحيج اولقى روايت تورور
(والخف عن ذى جرم جف) وپاك بولور اوتراك وكفش واوتككا اوخشاش نمرسه لار قويوغ نجاست دين
مثل سغبر نينك تيزاكى وآدم كند اليكى (بالدلك بالارض) بركا يخشى سورتىك برله اول
قويوغ نجاست نى آنداق كيم اثرى قالمغاي اول اوتوك وكفش پاك بولور (وعن غيره بالغسل
فقط) واتوك وانكا اوخشاش نمرسه لار اول نجاست دين كم قويوغ بولماسه مثل سيدوك وخمر يومق
برله پاك بولور وسورتىك برله پاك بولماس وامام اعظم وامام ابويوسف رحمهما الله تعالى دين روايت تورور كم
اكر سيقو نجاست غه توفراق ياقوم ياپوشقان بولسه قويوغ نجاست نينك حكيمنده تورور بركا سورتىك
برله پاك بولور (والسيف ونحوه بالمسح) وقلچ وانكا اوخشاش نمرسه لار مثل پچاق وآيينه وآندين
اوزكا هم بولسه بركا سورتىك برله ويا اوزكان نمرسه كا سورتىك برله مثل پخته وبوز وبونك ينكليغ كيراك
اول نجاست قويوغ بولسون كيراك سويوق بولسون كيراك كپكان بولسون كيراك كپكان بولسون پاك
بولور * بس اكر قصاب جانورنى بوغارلاغان دين صونك پچاقنى يونكى برله سورتسه آنداق بولغاي كم هيچ
اثرى قالماسه پاك بولور وبعضى ايتب تورور لار كم اكر بوز برله سپورسه پچاق وقلچ پاك بولور ومحيطدا
كلتوروب تورور كم فلچ غه وپچاقغه فان وياسيدوك تيكسه صو برله يوماى پاك بولماس واكر ياش قويوغ
نجاست تيكسه آنىك هم حكى بوتورور واكر قوروغ بولسه قريب كينارمك برله پاك بولور امام اعظم
وامام ابويوسف رحمهما الله تعالى قتينده امام محمد رحمه الله تعالى قتينده صو برله يومات برله پاك بولماس

(والبساط بجرى الماء عليه يوما وليلة) نجس بولغان پلاستی بر کبچه کوندوز آقار صوغه بغلامانی لبق برله پاک بولور (والارض وما اتصل بها كالحص) ونجاست بولغان بر وتقی اول نمرسه کم برکا توتوش بولسه مثل قامشیدین قیلغان اوی اوستینده پرده قیلسه قامشیدین (والكلاء باليبس) وبردین پیدا بولغان چوب ویرکا توشه کان خشت و بو ایتلغان ینکلغ نمرسه لار آفتاب یا آفتابدین اوزکا نمرسه برله کیتسه پاک بولور (وذهب الأثر) و اثری آنینک کتماک لیکى برله یعنی اول قوروغان نمرسه لارینیک هیچ اثری یعنی ایسی ورنکی دین قالماسه پاک لیک کا حکم قیلورلار (للصلوة لللتيمم) اما اول برنینک پاک لیکى نماز اوقومق لبق غه روا بولور تیمم قیلماق لبق غه روا بولماس بس آنداغ برنینک اوزی پاک بولور پاک قیلغوچی ایرمس مستعمل بولغان صو ینکلغ (وبعفی ما دون ربع الثوب من نجس خف) یعنی اکر تون نینک تورئدین بریدین آزی نجاست خفیه دین بولغانسه نماز اوقوماق لبق غه زیان قیلماس (کبول فرس وما اکل لحمه) مثل آط نینک سیدوکی وهر نمرسه کم ایتنی بیورلار آنینک سیدوکی (وخرء طبر لا یؤکل لحمه) اول قوشلاری کم ایتنی بیب بولماس مثل ایتالکو وقارچی غایی آنینک نجاستی و بو ایتلغان لارینیک بارچه سی نجاست خفیه تورور و بعضی ایتب تورورلر کم اویدا تورغان قوشدین اوزکا قوشلارینیک نجاستی پاک تورور کیراک ایتنی بیولور بولسون کیراک بیلماس بولسون و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا ایتنی بیولور قوش نینک نجاستی پاک تورور و امام شافعی و امام زفر رحمهما الله تعالی قاتیندا نجاست نینک آزی وکوبی برابر تورور یوماق کیراک و امام اعظم رحمه الله تعالی دین روایت تورور کم انچاکم روا بولور نماز اوقوماق آنینک برله کم تون نینک تورئدین بریندین آزراقیغه نجاست خفیه تیکسه نماز آنینک برله روا بولور و بعضی ایتب تورورلر کم اکر تونی نینک تورئدین بریندین آزراقی نجاست بولسه اول نجاست خفیه دین بولسه اول تون برله نماز اوقوماق روا بولور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین روایت تورور کم برقریش برکا تیکسه عفون تورور (واما خرء طبر یؤکل لحمه فطاهر) اما قوشلاری کم صوده یورار وایت لارینی بیولور بس بولارینیک نجاستی پاک بولور (الا الدجاجة) مکر اویدا یورا تورغان ناووق واورداک و بولاردین اولوغ قوشلارینیک نجاستی (فانه غلیظ) بس بتحقیق بو نجاست لار غلیظه تورور (کسافر ما خرج من المخرجین) آنداق کم بارچه سی اول نمرسه لارینیک کم آدمی لارینیک آلدیندین ویا آرتندین چقغان کند الیک و سیدوک ینکلغ تورور (والدم والخمر) وقان و شراب ینکلغ کم نجاست غلیظه تورور (فبعفی منه قدر الدرهم) بس عفو قیلنغان تورور اول نجاست غلیظه دین بر درهم مقداری نجاستنی یعنی اکر نجاست غلیظه دین بر درهم مقدارنجه نجاست تونغه یا تونغه تیکسه نماز آنینک برله روا بولور (وهو مثقال فی الکثیف) و بودرهم نینک مقداری بر مثقال تورور قویوغ نجاست دین (وقدر عرض الکتفی فی الرقیق) زیان قیلماس کنده لیک قول ایسی نینک مقدارنجه بولسه سیدوک نجاست دین وقول

ایاسی نینک مقدارینی نانیماق لیق اولتورورکم قولنی اچا توتغای و صوفی ایاسیغه قویغای انجاقلی کم صو
 قرار ناییب تورسه قول ایاسی نینک مقداری اولتورور (وبول انضح مثل رؤس الابر لیس بشی^۶) وسیدوک
 اکر ساچراب تیکسه ایکنه نینک باشی ینکلیغ هیچ معتبر نمرسه یوقتورور نجاست دیکوتیک بس آنی یوماقلیق
 واجب بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورورکم اکر اول ساچراغان سیدوک
 آنداق بولسه کم نجاست نینک اثری کورونور بولسه و بر درهم دین زیاده بولسه آنی یوماق واجب تورور
 (وماء ورد علی نجس) و اکر صو بر نجاست نمرسه کا تیسه نجس بولور (کعکسه) آنداق کم اکر نجاست
 بر صوغه توشسه اول صوفی نجس قیلور آنداق کم نجس یرکا یتماسدین بورون (ورماد القدر طاهر)
 و تیزاک نینک کولی پاک تورور خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه (کحمار صار ماحا) مثل ایشک کم
 اکر توزلاقغه توشسه و توز بولسه اول توز پاک بولور (ویصلی علی ثوب بطانته نجس) و نماز او قوسه روا
 بولور اول تون نینک اوستیندکم استری نجاست بولسه و امام ابو یوسف غه خلاف تورور و امام اعظم رحمه الله تعالی
 قبیند اول وقتلوروا تورور کم تشیندین نجاست نینک اثری کورونماسه (و علی طرف بساط) و پلا سینینک پاک یانیغه
 نماز او قومق روا بولور (و طرف آخر منه نجس) اکر چندیکه بریانی نجاست هم بولسه و اول پلاس نینک
 بریانی تیراتمک برله ینه بریانی کیراک تیرانسون کیراک تیرانماسون یعنی کیراک اولوغ پلاس کیراک
 کیچک پلاس بولسون (و فی ثوب ظهر فيه من نجس ندوة) اکر توندا معلوم بولسه نجاست تون نینک
 نجسی دین صوبه یعنی اکر پاک تونغه نجاست تون نینک نجسی دین صوتیکسه (بحیث لا یقطر شی^۶ منه ان عصر)
 آنداق کم اول نجاست یوققان توننی سیمسالار هیچ نمرسه نام ماسه اول نجس تون نینک تیکان پاک تون نینک
 ایچنده نماز او قوسه روا بولور و بعضی ایذب تورور لر کم اکر اول نجس تون آنداق کم بولسه اکر سیمسالار
 اول تون دین بر نمرسه تمار بولسه اول تون نینک صوبی پاک تونغه تیکسه نجس قیلور (او وضع رطبا علی
 ما طین بطين فيه سرقین) یا اکر قویولسه صولی تونینمی اول یرده کم آرا لاشقان بولغای آنینک بالچغی
 نجس برله (ویبس) و اول بالچق قوروغان بولسه (اونسی محل النجاسة) یا اونوتغان بولسه اول تون نینک
 نجس بولغان یرینی (فغسل طرف منه) بس یولغان بولسه آنینک بر طرفی اول تون نینک پاک لیکه حکم
 قیلور نور آنینک برله نماز روا بولور (کحنطة بال علیها حمر تدوسها) اول بوغدا ی ینکلیغ کم سیکان بولغای
 آنینک اوستیغه ایشک لار یا او کوزلر اول بوغدا ی خرمننی باستورغان وقتی دا (فغسل بعضها) بس
 یوغان بولسه لار اول بوغدا ی نینک بعضی سی فی (او وهب) یا بپرکان بولسه لار اول بوغدا ی نینک بعضی سنی فقیرغه
 (او قسمت) یا بولو شکان بولسه لار اول بوغدا ی فی مونوک بارچه سیننی پاک لیک کا حکم قیلور لر

ضرورة سببی دین *

فصل الاستنجاء من كل حدث

استنجا قيلمق ليق هر نجاستدين كم آلددين و آرتيندين پيدا بولور (بغير النوم والريح) استنجا قيلمق اويقودين و بيلدين اوزكا بولغاي (بنحو حجر حتى ينقيه) استنجا قيلماق ناش برله و كيساك برله و توفراق برله و آغاج برله و لته برله و اونكا اوخشاش نمرسه لار برله نجاست چقغان يري پاك بولغونجه (سنه) سنت ترور و امام اعظم رحمه الله تعالى قئندا استنجا قيلماق ليق نينك بيلكولوك ساني يوقتورور و امام شافعي رحمه الله تعالى قانندا اوج كيساك سنت تورور بابر كيساك هم بولسه اوج اطرافي برله پاك بولور (لآبروت و عظم و يمين) و استنجا قيلمق روا بولماس تيزاك برله و سونكاك برله و اونك قولى برله هم استنجا قيلماق روا بولماس (ثم غسله ادب) كيساك برله استنجا قيلغاندين صونك برير بولسه كم آنينك آغرعورتقغه كشي نينك نظري توشماسه آندين صونك استنجا قيلور يريني صو برله يوماق ليق ادب تورور اكر نجاست چقه تورغان يرندين چقغان درم مقدارنجه بولسه و بعضى ايتب تورور لر كم مونداق بولغاندا استنجا قيلماق سنت ترور (ولو جاوز المخرج اكثر من قدر درهم) اكر اوتسه نجاست چقا تورغان يريندين بر درم مقداريندين كو براك (فواجب) بس واجب بولور صو برله يوماق ليق و كيسك و ناش برله پاك قيلمق قويماق روا بولماس اما اكر نجاست استنجا قيلور يري برله بر درم دين زياده بولسه امام محمد رحمه الله تعالى قئندا هم يوماق ليق لازم بولور و امام اعظم و امام ابو يوسف رحمهما الله تعالى قانندا واجب ايرمس (فيغسله ببطون الاصابع) بس يوغاي استنجا قيلور يريني صول قولى نينك بارماق لاري نينك يوزي برله و بارمق لار نينك سرتي برله ايرمس و اوچي برله هم يوغاي و مونداغ قيلغاي كم اول اورته بارماقني بلندر ارك قيلغاي اوزكاسيندين آرنه و آندين صونك كچكنه بارماق يانندا غي بارماقيني بلندر ارك قيلغاي و آندين صونك شهادت بارماقيني بلند قيلغاي كم باش بارماق نينك يانندا غي ترور اول چاقليغ يوغاي كم كونكلي قرار قيلغاي * و بعضى ايتب تورور لار كم آنداغ يوغايكم استنجا يري قاريلغاي و اكر كشي نينك و سواسي بولسه اوج مرتبه يايئي مرتبه يوغاي و خانون لار بر بارماق برله يوغاي بلكه ايكي بارمقي برله يوغاي لار تا اينكه فرجيفه كرار قورقونچي بولمغاي (بعد غسل اليدين) يعنى سنت تورور اول قوليني يوغاي آندين صونك استنجا قيلغاي يعنى استنجا قيلور يريني يوماق ليق غه مشغول بولغاي (مرخيا مخرجه بمبالغة) استنجا قيلور حالدا بوش قيلغاي نجاست چقغان يريني يعنى هيچ قيسه توتبغاي آنينك اوچون كم اول يرينينك قانلانغان لري پاك بولور اما اكر روزه توتغان بولسه كوب آچوق اولتورمغاي و نجاست چقغان يريني بوش قيلمغاي و اكر بوش قويسه صو كيرار قورقونچي بولور اولكه ايتب تورور لر روزه توتغان كشي استنجا قيلغاندا ييل بيارمكاي آندين ايلكاروكم اوزيني لته برله

ارتماغونچه وهم تورمغای یریندین (ثم یغسل الیس) واستنجا قیلغاندین صونک قولینی ینا یوغای (وکره استقبال القبلة) وبوزینی قبله غه قارشو قیلب اولتورماق مکروه تورور (واستنجا بارها) وآرقه سینی قبله غه قیلب هم اولتورماق مکروه تورور (فی الخلاء) طهارت سیندورور وقت دا برروایت ده آرقه سینی قبله غه قیلب اولتورمق مکروه ایرمس ویتخشی س اولتورورکم شمال طرفیغه باقیب اولتورغای نا یوزی قبله غه وآفتابغه وآیغه بولمغای و خانونغه هم اوغلان نی قضای حاجتده قبله غه قارشو اولتورتماق لیب مکروه تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا بو ادب صحرا ده رعایت قیلنور شهر و عمارتلاردا بولماس وایتب تورور لکم باشنی یلانکاج قیلب طهارت سیندورمغای و اوکسورمغای و توفکورمغای و سمکورمغای و اول وقتدا سوزلامک مکروه تورور و خانونی برله یانغانده سوزلامکای اکر عطسه قیاسه اول وقتده الحمد لله دیمکای و تقی جواب هم ایتمغای و قصدا آیاقینی قبله غه قارشو اوزانماق مکروه تورور و قرآن و کتابغه قارشو هم آیاقینی اوزانماق مکروه تورور مکر بلند یرده بولسه قرآن و کتاب واستنجا قیلور وقتدا و نچاستنی یراق قیلور وقتدا اختلاف تورور یوزینی قبله غه قارشو اولتورمق لیب مکروه بولورمو یا بولماسو والله اعلم *

کتاب الصلوة

یعنی بونماز نینک مسئله لارینی بیان قیلماق اوچون بتیلکان تورور آنینک اوچونکم نماز واجب بولماق نینک سببی وقت تورور اول وقتنی بیان قیلور وایتورلارکم (وقت الفجر من الصبح المعترض) یعنی ایرتالکی نمازی نینک وقتنی اول تانک آتغاندین بولورکم آسمان نینک کناره سیندین یایلیب چقار آنی صبح صادق دیرلار و اول تانکی کم آسمان نینک توباسینا نبا و زالیب چقار بر ساعتدین صونک ینا قرانکغولیف بولور اول نماز بامداد نینک وقتنی ایرمس آنی صبح کاذب دیرلار اول کچه نینک حکمیده بولور اکر روزه توتغان کشی اول وقتدا آش یسه و یا صوابچسه روزه سی سینماس (الی طلوع الشمس) تا کون چقونچه اکر بو وقت نینک بارچه سینده نمازغه مشغول بولسه روا بولور و یا بعض سنه هم نمازینی ادا قیلسه روا بولور (والظهر من الزوال) و نماز پشین نینک اول وقتنی زوال وقتندین بولور زوال اول بولورکم یعنی کون مغرب طرفیغه اوتسه و میل قیلسه و سایه کون توغارغه بارسه و میل قیلسه و پشین نینک اول وقتنی اول تورور و وقتنی باقی تورور (الی بلوغ ظل کل شیء مثلیه) نایتکونچه هر نمرسه نینک سایه سی (یکی اوزی چاقلیغ) سوی (فی الزوال) زوال سایه سیندین اوزکا اکر سایه کون توغار طرفیغه زیاده بولسه نماز پشین نینک اول وقتنی تورور و اکر سایه کون توغارغه زیاده بولمسه و راست تورسه زوال نینک سایه سی تورور (و فی روایة مثله) و برروایتده هر نمرسه نینک سایه سی اوزی نینک برابرنگ بولسه پشین نینک وقتنی تورور سایه زوال دین اوزکا و بوصاحبین و شافعی رحمهم الله تعالی نینک سوزی تورور و امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی دین برروایت

بار تورور کم اوزی چاقلیغ بولسه نماز پشین نینک وقتى اوتکان ترور بس احتیاط قیلماق کیراک کم هر نمرسه نینک سایه سی اوزی برابرى ککلماسدین ایلکارو نماز پشین نی اوقوغای لار نا اتفاق برله روا بولغای حضرت سید سادات شیخ جلال الحفی والدین زوال نینک ککمند ایتب تورور کم شریعتدا بر آدم نینک بوینی وقامتنی یتى قدمغه قویوب تورور لار وهی یتى قدم قدم ایکاسی نینک بر قاریشی چاقلیغ بولور وسایه ء اصلی نینک بروجغه تعلقى بار تورور آلتى بروجده کم بولور وآلتى بروجده زیاده بولور وسایه نی کورار وقتدا باشیندین دستارینی آلتى و آرقاسنی آفتابغه قارشو قیلغای وتوز تورغای وسایه ء اصلی نینک حسابی بوتورور حملده تورت یاریم قدم بولور وثورده اوج یاریم بولور وجوزاده ایکی یاریم قدم بولور وسرطانده بر یاریم قدم بولور واسنده ایکی یاریم قدم بولور وسنبلهده اوج یاریم قدم بولور ومیزانده بش یاریم قدم بولور وعقربده یتى یاریم قدم بولور وقوسده توقوز یاریم قدم بولور وجدیده اون یاریم قدم بولور ودلوده سکز یاریم قدم بولور وهوتده آلتى یاریم قدم بولور (والعصر منه) وایکندی نمازی نینک وقتى بولور هر نمرسه نینک سایه سی ایکی اوزی چاقلیغ یا بر اوزی چاقلیغ بولسه سایه ء اصلی دین اوزکا اختلافلارکه ایتلب تورور (الی الفروب) نا کون باتقونچه (والمغرب منه الی غیبه الشفق) بو اخشام نمازی نینک وقتى کون باتغاندین نا شفق غایب بولغونچه بولور (وهو الحمرة) اول شفق قریل نمرسه تورور کون باتغاندین صونک آسمان نینک کناره سیندین کورونور (وبه یفتى) وقتى بو سوزکا تورور وامامین نینک سوزى بو تورور وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالى نینک قولى برله شفق اول آقلیق ترور کم قریلدین صونک کورونور وامام شافعی رحمه الله تعالى قاتیندا اخشام نمازی نینک وقتى کون باتغاندین صونک طهارت قیلب اذان وتکبیر وبش رکعت نماز اوقور چاقلیغ بولور وبر قولده اوج رکعت نماز اوقور چاقلیغ بولور وامام شافعی رحمه الله تعالى نینک بر قولى امام اعظم رحمه الله تعالى قولى نینک برابرنده بولور رضی الله عنه (والعشاء منه) ویسیغ نمازی نینک وقتى شفق باتغاندین صونک بولور (والوتر بعده) وتر نمازی نینک وقتى یسیغ نمازیندین صونک ترور (الی الفجر) ناتانک آتقونچه اول تانک صبح صادق تورور صبح کاذب ایرمس (لهما) وبو ایتلغان وقت یسیغ نینک وتر نینک وقتى ترور وامام اعظم رحمه الله تعالى قاتیندا وتر واجب تورور واوزکا امام لار قاتیندا سنت تورور بس اکر کشی دین وتر فوت بولسه ایرتانکی نمازی نینک وقتنده یادیغه توشتی اول کشی صاحب ترتیب بولسه اکر وترنی قضا قیلماسه ایرتانکی نمازی روا بولماس وامام اعظم رحمه الله تعالى قاتیندا واجب ترور اکر چه یسیغ نمازینی اونوتوب طهارتسز اوقوسه وتر نمازینی طهارت برله اوقوسه آندین صونک معلوم بولسه که یسیغ نمازینی طهارتسز اوقوزان ایرمش امام اعظم رحمه الله تعالى قاتیندا ایکی سی نی هم قیتا اوقوغای آنینک اوچون کم ترتیب ساقلماق فرض لاردا واجب لارده واجب تورور

وسنت لارده ترتيب ساقلامق واجب ايرمس (ويستحب للفجر البداية مسفرا) وايرتائكى نمازنى تانك باروق بولغاندين باشلامق مستحب تورور (بجيث يممكنه ترتيب اربعين آية) يعنى آنداق وقتدا باشلاغاي كم قرق آيتنى فراغت اوقورچاقليغ وقت بولغاي وقراءة قيلماق نينك سنتى ينكليغ (ثم الاعادة ان ظهر فساد وضوء) وتقى آنداق وقتدا باشلاغاي كم اكر نمازده طهارتى ده فساد معلوم بولسه آندىن صونك طهارت قىلب يينا نمازنى سنت وجهى برله اوقور چاقليغ بولغاي وامام شافعى رحمه الله تعالى قتيندا آشوقوب اوقوماق نمازلارينك بارچه سيندا مستحب تورور (وتأخير ظهر الصيف) ويازكونى پشبين نمازىنى تأخير قيلماق مستحب تورور وقيش كوني مستحب ايرماس (والعصر مالم يتغير) وتأخير قيلماق ايكندى نمازىنى هم ياز وهم قيش اول چاقليغ كم كون نينك كوركوسى تغير تابغاي آنداقكم كوز قماشغاي اكر كون نينك كوركوسيفه بائسه مستحب تورور (والعشاء الى ثلث الليل) ويسيف نمازىنى كچه نينك اوچدين بريكچه تأخير قيلماق مستحب تورور واكر كچه نينك ياريميفهجه تأخير قيلسه عنرسز مكروه بولماس اما اكر عنرسز كچه نينك ياريمى دين اوتسه مكروه بولور (والوتر الى آخره لمن وثق بالانتباه) وتر نمازىنى كچه نينك آخريغهجه تأخير قيلماق مستحب تورور اول كشيكا كم اويقودىن اويغانماقليغه اعتمادى بولسه تانك آتماسدين ايلكاروبس بوخلاف قيلغوچى نينك فهم قيلغاندين آنداق معلوم بولور كم اكر اويقودىن اويغانماقغه اعتمادى بولماسه وتر نمازىنى تأخير قيلماق اويقلاماسدين ايلكارو اوقوغاي مخالف نينك مفهومي روايتده معتبر تورور فهم قيلندى يوقارغى سوزدين (وتعجيل ظهر الشتاء) وپشبين نمازىنى قيش كوني تيز اوقوماق مستحب تورور (والمغرب) اخشام نمازىنى بارچه وقتدا تيز اوقوماق مستحب تورور آنينك اوچون كم يولدوز كورونكان وقتدا اخشام نمازىنى اوقوماق مكروه تورور (ويوم غيم يعجل العصر والعشاء) بولوتلوق كوني ايكندى نمازىنى ويسيف نمازىنى تيز اوقوماق مستحب تورور آنينك اوچونكم ايكندى نمازى مكروه وقتيفه بارماغى احتمال ويسيف نمازىنى تيز اوقوغاي تاجماعت آز بولغاي ياضور يغمات ويا كاهل ليك سببى دين (ويؤخر غيرهما) وبو ايكى نمازدىن اوزكا نمازى يعنى ايرتائك وپشبين واخشام نمازىنى بولوتلوق كوني تأخير قيلماق مستحب تورور وامام اعظم رحمه الله تعالى دين بر روايت تورور بولوتلوق كوني بارچه نمازلارنىنى تأخير قيلماق مستحب تورور آنينك اوچونكم اكر وقتى دين ايلكارو اوقولسه روا بولماس اكر وقتى دين صونك اوقولسه قضا نينك اورنى نى توتار (ولايجوز صلوته) وروا بولماس هيچ نماز نه وقت نمازى ونه قضا نمازى (وسجدة تلاوة) وتلاوت نينك سجده سى اكر سجده مكروه بولماس وقتىدا واجب بولغان بولسه مكروه وقتىدا اول سجده نى كلنورمك روا بولماس (وصلوة جنازة) وجنازه نمازىنى هم اكر مكروه وقتىدىن اوزكا وقتىدا حاضر بولسه روا بولماس (عنك طلوهها) كون چقار وقتىده (وقيامها) ونوش وقتىدىن (وغروبها) وكون باتار وقتىدا

آئینک اوچون کم بو اوج وقت نینک کملیکی بار تورور شیطان آفتابغه تابونه تورغان لرغه دلالت قیلور و آفتابغه
 بنک لیک قیلورغه دلالت قیلور و زوال دا نومغنی قیز دور لر بس اکر اول فرض غه کم وقت نینک کینک لیک دای
 ادا قیلور بولسه و بو تار وقت لارده ادا قیلماق روا بولماس (الاعصر یومه) مکر اول کون نینک ایکندی
 نمازی کون باتار وقتدا روا بولور مکروه برله اما نفل نمازی و سجده تلاوت و جنازه نمازی بو اوج
 وقتدا حاضر بولسه ایکندی نمازی نینک حکمندا بولور روا بولور کراهیت برله و بعضی ایتم بولور لار کم
 سجده تلاوت و جنازه نمازی کراهیت سز روا بولور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قنیندا جمعه کونی
 زوال وقتیندا کراهیت سیز نفل نمازی روا بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا بو وقت لارده کراهیت سیز
 فرض نمازلاری هم روا بولور و نفل نمازلاری هم بو وقت لاردا مکروه بولماس (ویکره اذا خرج الامام
 لخطبة النفل فقط) وقتی که امام جمعه کونی خطبه او قوماق لبققه چیتسه نفل نمازی او قوماق مکروه بولور
 و فرض نمازینی او قوماق مکروه بولماس جمعه خطبه سی بنکلیغ بولور ایکی عید نینک و استسکانینک و کسوف نینک
 خطبه سی موند ا هم نفل نمازی روا بولماس فریضه نمازی روا بولور اما کبراک قضا فرض بولسون کبراک
 ادا فریضه سی بولسون خطبه او قوب تورغان وقتدا مکروه ایرمس (وبعد الصبح) و نفل نمازی او قوماق
 تانک آتغاندین صونک کون بر نیزه بوی چقغونجه مکروه بولور (الاسته) مکر ایر تانک نمازی نینک سمنی
 روا بولور (وبعد اداء العصر الى اداء المغرب) و ایکندی نمازینی او قوغان دین صونک اخشام نمازینی
 او قوغونجه نفل نمازی او قوماق مکروه تورور و نذر نمازی هم بو وقت لاردا او قوماق مکروه تورور و اکر
 اوشبو وقتدا او قومقنی نذر قیلسه روا بولور اما فوت بولغان نماز نینک قضا سی و سجده تلاوت و جنازه
 نمازی بو وقت لارده یعنی تانک آتغاندین کون چقغونجه و نماز دیگر دین صونک اخشام نمازینی او قوغونجه
 روا بولور (ومن هو اهل فرض في آخر وقته) اول کشی کم فرض خلقندین بولدی یعنی فرض لازم
 بولدی نماز نینک اخیر وقتیندا آنداق کم نارسیه رسیده بولدی یا کافر ی مسلمان بولدی و یا خاتون حیض دین
 پاک بولدی نماز نینک اخیر وقتیندا کم وقتیندین قالغان بولسه مکر تکبیر تحریمه ایتور چانلیغ قالغان
 بولسه (یقضیه فقط) اوشبو فرضنی قضا قیلغای و موندین ایلکاروکی فرضنی قضا قیلغای و امام شافعی رحمه
 الله تعالی قانندا موندین ایلکاروکی فرضنی هم قضا قیلغای آنداق کم ایکندی نماز نینک اخیر وقتی ده
 پاک بولسه پشین نی وهم ایکندی قضا قیلغای (لا من حاضت فيه) اکر خانوندین وقت نینک اخیرینک
 حیض کلسه اول فریضه نی قضا قیلغای خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه تورور *

فصل

(الاذان سنة للفرايض) یعنی اعلام قیلماق نماز اوچون آنداق کم شریعت دا قرار تاییب تورور بش وقت نمازغه

جمعه نمازیغه تورور بس نفل نمازیغه وکسوف نمازیغه کم آفتاب نینک توتولغانی ترور و تراویح نمازیغه و عید نمازیغه
 و نذر نمازیغه سنت ایرمس (فی وقتها) اذان فرض نینک و قتیندا سنت تورور و قندیب ایلکارو سنت
 ایرمس و قندیب صونک هم مکر قضا نمازی اوچون کم و قندیب صونک اینماقی سنت تورور (وبعاد
 لو اذن قبله) و اعاده قیلغای یعنی قیتارغای اذانی اکر و قندیب ایلکارو ایتقان بولسه و امام شافعی رحمه
 الله تعالی قتیندا اکر کبچه نینک یاریمی نینک اخیرندا نانک نمازی اوچون اذان ایتسه قینارغای روا بولور
 (ویترسال به) جدا جدا ایتغای اذان نینک ایکی کلمه سینینک آراسینی آشوقوب تیز ایتغای (مستقبلا)
 اذان ایتور حالدا یوزینی قبله غه فارشو قیلغای (واصبعاه فی اذنیه) و ایکی شهادت بارماقینی ایکی
 قولاتی نینک ایچیکا صوقغای اذان ایتور وقتدا آوازی نینک بلند بولماقی اوچون (ولایاحن) و لحن قیلغای
 یعنی آندانکم اذان نینک کلمات لاریندین هیچ حرف زیاده وکم بولماقی اما لحن سیز آنک برله
 ایتماق مستحب ترور (ولا یرجم) و اذان نینک کلمه لاریندا ترجیع قیلغای یعنی بر کلمه نی بلند و بر
 کلمه نی پست قیلغای (ویحول وجهه فی الحیعتین یمنه ویسرة) وقتی که مؤذن حی علی الصلوة غه ایتسه
 یوزینی اونک یانیغه اوکورکای وقتی که حی علی الفلاحه ایتسه یوزینی صول یانیغه اوکورکای (وان
 لم يتم الاعلام) و اکر بربرده توروب یوزینی اوکورمک برله آوازی ایتوشماسه (یستدیر فی المئذنة)
 و ایلانغای اذان ایتا تورغان یریندا اکر در بچه بولسه اول در بچه دین باشنی چقارغای حی علی الصلوة
 نیکای وقتی بر در بچه دین باشنی چقاریب حی علی الفلاح نیکای و بودر بچه دین باشینی چقاریب ایتماق
 اول یرده تورور کم مناره نینک اوستیدا اذان ایتماق اوچون اوی قیلغان بولغایلار (والاقامة مثله) تکبیر
 اذان ایتقاندا بولور اقامت کلمه لاری نینک آراسینی جدا قیلماقی (لکن یحدر فیها) اما تکبیر نینک
 کلمه لارین تیز ایتغای یعنی کلمه لار نینک آراسینی قوشوب ایتماق کبراک (ویزاد فیها قد قامت الصلوة)
 و تکبیرده قد قامت الصلوة غه ایتسه ایکی مرتبه ایتغای (ولا ینکلم فیها) و اذان نینک اقامت نینک کلمه لاری نینک
 آراسینده سوزلامکای (والتثویب حسن فی کل صلوة) و اعلام دین صونک اعلام قیلماق بخش تورور هر
 نمازده مکر نماز شامده اذان برله تکبیر آراسینده صلوة و قامت تیماکای و تثویب نینک اصلی اولتورور کم
 برکون حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اویقوده ابردیبار بلال رضی الله عنه کلیم الصلوة خیر من
 النوم تیمدی یعنی اویقودین نماز آرتوق تورور تیماک بولور و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 اویقودین اویغاندیبار و ایدیبار کم نه یخشنی سوز ایرکان دور هوسوزنی اذانغه قوش دیدیلار و بعضی ایتب
 تورور لار کم تثویب تورق قسم بولور بریسی قدیمی ترور اول قدیمی الصلوة خیر من النوم تورور
 کم اذاندین صونک بولور علماء کوفه نینک عالم لاری مونی اذانغه داخل قیلب تورور لر و ایکنچی سی حادث
 ترور و اول حی علی الفلاح تورور کم کوفه نینک عالم لاری اذان برله تکبیر آراسیندا ایتورلار حی علی الصلوة

وحي على الفلاحنى ايكى مرتبه واچونچى اولتوروركم بخشى ديب تورورلر متأخرلار الصلوة قامت
 قامت تيماك ليكنى زمانمزه خلق نينك غفلتى كويلوكى اوچون توروتچى اولتوروركم امام ابو يوسف رحمه
 الله تعالى قاضى ومفتى وپادشاه اوچون اعلامنى تعيين قىلب توروركم مؤذن السلام عليك ايها القاضى
 يا ايها الامير الصلوة الصلوة نيكاى وامام محمد موفى مكروه تيب تورور (ويجلس بينهما) ومؤذن
 اولتورغاي اذان برله تكبير نينك آراسنده (الافى المغرب) مكر اخشام نماز يندا كم آنده اولتورمغاي
 وبلكه آيات اوستيده توروب آرزغه اوندا مكلى اوج قيسقه آيت اوقور چاقليغ يابر اوزون آيت اوقور
 چاقليغ تورغاي وامام محمد وامام ابو يوسف رحمهما الله تعالى قنيندا ايكى خطبه نينك آراسيندا
 تورغان ينكليغ اولتورغاي وامام مالك وامام شافعى رحمهما الله تعالى قنينده نماز شامدا اذان برله تكبير
 آراسينى ايرمغاي (ويؤذن للفائنة ويقوم) وقنى كم قالغان نمازىنى قضا قىلور بولسه اذان وتكبير ايتغاي
 وامام مالك وامام شافعى رحمهما الله تعالى قنيندا تكبير برله قضا قىلغاي (وكذا لاولى الفوات) وآنذا
 اذان وتكبير ايتغاي اكر كشى نينك كوب نماز لارى قالغان بولسه اولغى نمازنى قضا قىلماق اوچون (ولكل
 من البواقي) وآندين صونك قالغان نماز لاريغه اختياري بار تورور (ياى بهما) ايكى سيني هم كلتوركاى
 يعنى هم اذان ايتغاي وهم تكبير ايتغاي (اوبها) يايا لغوز تكبير ايتغاي واوقوغاي (وكره اقامة المحنث)
 وطهارت سيز كشى نينك تكبيرى مكروه تورور (لا اذانه) وطهارت سيز كشى نينك اذان ايتماقلىقى مكروه
 ايرمس (ولم يعادا) وقيتارمغاي اذان وتكبير بى طهارت سيز ايتغان كشى نينك اكر چن بىكه طهارت سيز تكبير
 ايتمك مكروه هم بولسه (وكرها من الجنب) وجنب نينك اذانى وتكبيرى مكروه تورور اذغان برله
 (ولا يعادهى) وجنب نينك تكبيرى قايتمغاي لر (بل هو) بلكه اذانىنى قيتارغاي (كاذان المرأة)
 وخائون نينك اذان ايتغان ينكليغ يعنى خائون نينك هم اذان ايتماقلىقى مكروه تورور (والجمنون والسكران)
 وديوانه نينك ومست نينك هم اذان ايتماقلىقى مكروه تورور وبولار نينك اذانىنى قيتاره ايتماق مستحب تورور
 (وكره تركهما فى السفر) واذان وتكبيرنى سفردا ترك قىلماق مكروه تورور آنينك اوچون كم حديث
 توروركم سفردا اذان برله تكبيرنى ايتونكلار واولوغراقى نكن امامت ليق قىلنكز تيب تورورلار ايتلغان
 توروركم اذان نينك وتكبير نينك ايتغان آوازي هريركا يتسه اول يتكان ير نينك تاش وكيسا كى ويغاي
 وآندين اوركالارى قيامت كونيد مؤذن نينك ايمانيفه كوا ليق بيرورلار وفرشته لار آنينك بوى نندىبن كناهنى
 آلايلا وآنكا اقتدا قىلورلار تا آنينك نمازى جماعت برله ادا تابغاي اكر بالغوز بولسه هم اذان وتكبير
 ايتغاي واكر سفردا تكبير برلا هم اوقوسه مكروه بولماس (وكره فى جماعة المسجد) يعنى اكر مسجد نينك
 جماعتى بولسه اذان وتكبيرنى ترك قىلماق مكروه تورور (لا فى بيته فى مصر) مكر اول اويدا كم شهر نينك
 ايتچنده بولسه اكر اذان وتكبيرنى آندا ترك قىلسه مكروه بولماس آنكچون كم مسجد نينك اذانى وتكبيرى

اول محلّه كفايت قیلور و امام مالک رحمہ اللہ تعالیٰ قنینده بالغوز او قوغوجیغه اذان و تکبیر ایتماق سنت ایرماس آنینک اوچون کم جماعت نینک سنتی ترور (و یقوم الامام والقوم عند حی علی الصلوة) ویریندین تورغایلار امام و قوم وقتی که مؤذن حی علی الصلوة کلمه سینى ایتماندایا (و یشرع عند قد قامت الصلوة) و شروع قیلغای نمازغه یعنی نیت قیلغای مؤذن قد قامت الصلوة غه یتکاندا واکر مؤذن ادا قیلغونجه شروع قیلماسه هم زیانی یوقتورور اما ادا قیلغونجه نیت قیلغای اولی تورور * اما بیل کیل کم اذان نینک جوابی نی ایتماق واجب تورور ایشتکوجیغه اکر چندیکه جنب هم بولسه واجب اولتورور کم مؤذن هر نمرسه نی ایتمه ایشتکوجی هم آنی ایتماق مکر حی علی الصلوة غه یتسه لاحول و لا قوه الا بالله العلی العظیم تیکای وحی علی الفلاحه یتسه ما شاء الله کان وما لم یشاء لم یکن تیکای الصلوة خیر من النوم یتکانده صدقت و بررت تیکای یعنی راست ایتمک و یخشى قیلدونک تیماک بولور ایکنونجی الصلوة خیر من النوم یتکاندا نهننا عن نومة الغافلین تیکای یعنی آگاه ایت بزلارنی غافل لار اویقوسیدین تیمک بولور معنی لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم اولتورور کم کناهدین قیتسا بولماس و خدای تعالیٰ نینک طاعتی غه قوت یوقتورور مکر حق سبحانه و تعالیٰ نینک توفیقى برله و بیغمبر صلی الله علیه وسلم بویوروب تورور لار کم هر نمرسه کم مؤذن ایتمه ایشتکوجی هم آنی ایتمه لار آنینک کناه لارینى یارایتماق آنینک دعاسی مستجاب بولغای و هدیشدا کتوروب تورور لار کم هر کشى حی علی الصلوة وحی علی الفلاحی ایتمقان وقتدا بو دعانى او قوسه حاجتى روا بولغای ﴿ اللوم رب هذه الدعوة الصادقة المستجابة بها دعوة الحق وكلمة التقوى احبنا عليها وامتنا عليها و ابعثنا عليها و جعلنا من خيار اهلها احماء و اموات ﴾ واکر مسجد لارده بر اذان دین آرتوق اذان ایتمه لار و اولکی اذانه جواب ایتماق واجب بولور هر چندیکه کوب یرده اذان اونین ایتمه اوزی نینک محلّه سی نینک مسجدی نینک اذانیغه جواب ایتماق و بعضی ایتم تورور لار کم اکر تیلی برله ایتمه و مسجد غه حاضر بولماسه جواب نینک حوده سیندین چماغانی بولغای واکر مسجد غه حاضر بولماسه تیل برله جواب ایتماق واجب ایرماس اکر کشى مسجدده قرآن او قوسه اولتورغاندا اذان ایتمه قرآنی ترک قیلغای واکر مسجد نینک تاشیندا بولماسه اوزی مسجد نینک یانیدا بولسه و اذان ایتمه قرآنی قویغای واکر اوزکا مسجد لاردا ایتمه قرآن او قوماق لیقنى قویغای والله اعلم *

فصل شروط الصلوة

بوفصل نماز نینک شرطلاری نینک بیانیدا تورور یعنی اول نمرسه لار کم نماز آنینک برله روا بولور اما نماز نینک ایچینده ایرماس اول نمرسه لار نینک بریسی (طهر بدن المصلی من حدث) پاک بولماق ترور نماز او قوغوجی نینک تنی نجاست حکمی دین و بو پاک لیک غسل قیلماق برلا و طهارت قیلماق برلا و یا تیمم

قیلماق برله نجاست حکمی دین بولور (وخبث) وتقی پاك بولماق لیقی تورور نماز اوقوغوچی نینک تنی نجاست حقیقه دین یعنی سینوک وکند الیکدین (وثوبه و مکانه) وتقی نماز اوقوغوچی نینک تونی پاك بولماق لیقی نجاست حقیقی دین ویری نینک پاك بولماق لیقی شرط تورور ایکی قدمی نینک آستی وایکی تیزی نینک آستی پاك بولسه ومانکلائی و بورون نینک یری نجس بولسه امام اعظم رحمه الله تعالی قئیندا اولتورور کم اکر مانکلائی سیز بورون برله یالغوز سجده قیلسه روا بولور وصاحبین خلاف قیلب ترورلار واکر بورون نینک یری نجس بولسه اوزکا یرلاری پاك بولسه خلاف سیز روا بولور وقول لاری نینک یری نینک پاك لیکی شرط ایرمس وامام شافعی وامام زفر رحمهما الله تعالی خلاف قیلب ترورلار اما ظاهر روایتدا واصولدا ایکی تیزی نینک یری پاك لیکی شرط تورور واکر بر قدم نینک بریندا نجاست بولسه روا بولماس واکر بر قدم نینک یریندا آن نجاست بولسه کم اکر ایکی سنی جمع قیلسه لار بر درم مقداریندان کوبراک بولسه روا بولماس وفتوی اوشبو سوزکا تورور (وستر عورته) وتقی عورتینی یابماق لیق نماز نینک شرطلاریندین تورور (واستقبال القبلة) وتقی یوزینی قبله غه فارشو قیلماق هم نماز نینک شرطی تورور واکر کئی مکهدا بولسه آنینک قبله سی کعبه نینک اوی تورور وارل کئی کم مکهدا معظمه نینک تاشیندا بولسه آنینک قبله سی مکه نینک طرفیغه باقمقلیق تورور (والنیة) وتقی نماز نینک شرطلاریندین نماز غه نیت قیلماق لیق تورور و نماز اوقوغوچی قایسنی نمازنی اوقورونی بیلمک لیکی شرط تورور آندا قکم اکر آندین سوراسه لار کم قایو نمازنی اوقویور سن اول حالدا توقتالماق جواب بیرکای اکر آندا ق جواب بیرا بیلماسه نمازی درست بولماس اول نیت کم تکبیردین ایلسکارو بولسه اکر نمازنی اوقوغوچی عمل آراسیغه توشورکان بولماسه تکبیر وقتینده قیلغان نیت نینک حکمی دا بولور واکر کئی تاشقاریدین نماز اوقوماق لیق نیتی برله کلسه کم قوم اول نمازنی اوقوب تورغان بولسه لار وقتنی که صف غه یتسه تکبیر ایتم نماز غه کیرسه نیتی نی نازه قیلماق آنینک نمازی درست بولور اکر نماز غه یوزلانکندین صونک نمازنی بوزغوچی عمل آندین پیدا بولمغان بولسه مثل یماک وایچماک و آندین اوزکا نمارسه لار ینکلیغ و تکبیر تحریمه دین صونک نیت قیلماق روا بولماس اما امام کرخی رحمه الله تعالی ایتم تورورلار کم اکر سبحانک اللهم نی تمام قیلمغان بولسه نیت قیلسه روا بولور وبعض ایتم تورورلار کم رکوع غه بارمغان بولسه روا بولور وبعض ایتم تورورلار کم رکوع دین باشینی کونار کوچه نیت قیلسه روا بولور وتیل برله نیت قیلماق روا بولماس تا کونکل برله برکا نیت قیلماغوچمه واکر کئی نینک کونکلیندا پشین اوقور نیتی بولسه وتیلی ایکندی نمازیغه کیتسه کونکلیندا کی نیتی درست بولور (و عورت الرجل من تحت سرته الی تحت ركبتيه) اول اندامی کم ایر کئی نینک حقیقیندا عورت حکمیدا بولور یابماق لیق اول اندامنی نمازدا فریضه تورور ایر کئی نینک کونکلی نینک آستیدین نایکی تیزی نینک آستی غه چه تورور

بس كندوك نينك اوزى عورت ايرمس وتيز عورت ايرور وامام شافعى رحمه الله تعالى قنيندا عكسبغه
 تورور وتزباشقه اندام ايرمس بلكه سان نينك تابعى تورور بس اكر تزنينك تورتندين برى آچلسه نمازى
 فاسد بولماس وكندوك برله تزنينك آراسيندا اندام نهانى يعنى ذكر وخصيتين باشقه اندام تورور اكر
 آنينك تورتندين برى آچلسه نمازى نينك جافزليقى غه منع قيلور (والامة هذا مع ظهرها وبطنها) وكنيزك نينك
 عورتى اير كشى نينك حقندا ايتلغان اندام لار تورور يعنى كندوكدين تيزغه چه وكنيزك نينك آرقاسى
 وقارنى هم عورت تورور وموندن اوزكا اندام لارى عورت ايرمس بس اكر باشنى يلانغاچ قىلب نماز
 اوقوسه روا بولور وهرچنديكه يمان قيلغان بولور وامرى ترك قيلغان بولسه هم خداى تعالى بيورروب
 تروركم خذوازينتكم عند كل مسجد واكر بر آى باش يلانغاچ نماز اوقوسه آندين صوتك معلوم بولسه آنى
 آزاد قيلغان ايركانلار اول بر آى يلانغاچ باش بولوب اوقوغان نمازين قينا اوقوغاى (والحرة كل البدن
 الا الوجه والكنف والقدم) وآزاد خاتون نينك بدنى نينك بارچهسى عورت تورور مكر يوزى وقولى نينك
 اياسى وآرقاسى وآياقى نينك تابانى وسيرتى عورت ايرمس وبعضى روايت قىلب تورورلر كم قدمى عورت
 ترور متن نينك روايتى اصح تورور اما بعضى ايتب ترورلر كم قدم عورت ايرمس نماز نينك حقندا نظر
 قىلمايقدا عورت تورور بيل كيل كم بو اندام نماز نينك حقندا عورت ايرمس نظر قىلماق آنكا اكر امان
 بولسه شهوتدين ايكى طرفيدن يعنى اير امان بولسه وهم خاتون مباح تورور اما اكر شهوة برله نظر
 قىلماق حلال بولماس هرچنديكه انينك محرملاريندىن هم بولسه مكر قاضى وطبيب وكواه ضرورت حاليندا
 نظر قىلسه روا بولور شهوة نيتى برله روا ايرمس وآنداى اكر كشى خاتوننى آلمق ليقغه قصد ايتسه
 شريعتدا نظر قىلسه روا بولور هرچنديكه شهوتدين ايمن هم بولسه هم آنكا نظر قىلماق رخصت تورور
 اما ايمن بولمغان كشى كا كواهليف اوچون نظر قىلماق ليققى غه رخصت آنينك حقيندا اختلاف قىلب تورورلار
 ويخشىسى اولتورور كم رخصت بيمرگاي وبيل كيل كم خاتون نينك عورت انداملارى ايريندىن جدا
 بولغاندين صوتك اول ايركا نظر قىلماق يقغه ايكى روايت بار تورور اصح اولتورور كم جدا بولغاندين
 صوتك نظر قىلماق حرام تورور مثل عانه نينك توكى وآزاد خاتون نينك ساچى وآنكا اوخشاش نمرسه لار وبو
 سببدين تورور كم هر نمرسه آدمدين جدا بولسه كومماك لپك آنى واجب تورور ظيهر يده مونداق ايتب
 تورور (وكشف ربيع العضو) وآچلماق بو انداملار نينك تورتندين برى نينك كم نماز حقيندا عورت تورور
 (يمنع الصلوة) نماز نينك جافزليقى ني منع قيلور يعنى عورت اندامى نينك تورتندين برى نماز نينك
 ايچنده آچلسه نمازى روا بولماس اكر چه خالى اويده هم بولسه وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى قانيندا
 اكر ياريميدن آرتوق آچولسه روا بولماس واكر آزراف بولسه روا بولور واكر ياريمى آچولسه وآندين
 ايكى روايت بار تورور وامام شافعى رحمه الله تعالى قنيندا اكر آزغينه هم آچلسه روا بولماس (والساق

عضو كالغز (ساق بر اندام تورور نچوك كم يوغون ساقى ينكليغ (والذكر منفردا) وآنفاق ذكر يالغوز بر اندام تورور (والانثيين) وآنفاق انثى يعنى ايكى يومور تقه بر اندام تورور و بو ايتلغان اندام لار نينك هر قايسى سى نينك تورتنين برى نماز نينك ايچندا آپلسه نمازنى باطل قىلور كيراك كچه كيراك كوندوز كيراك قرانكغو كيراك ياقبوليق بولسه نمازى روا بولماس (وشهر نزل) وآنفاق كم ساچى آسليب تورغان بولسه اول هم يالغوز اندام تورور اصح روايت برله و بعضى نينك قاندا ساچ اكر باشدين جدا بولسه عورت ايرماس اما اول ساچى كم باشدا توتاش بولسه باش حكمنك بولور اتفاق برله عورت بولور (وعادم مزيل التجسس صلى معه) وكشى نينك صو وياسر كا وياكلاب يا اولارغه اوخشاش نمرسه لار بولماسه نجاستنى بدندين ياتونينك كينارمك ليك كا اول نجاست برله نماز او قوسه روا بولور (ولم يعد) وآندين صونك نجاستنى كينار كوچى نمرسه كا قدرتى يتسه وهر چنديكه وقتى باقى بولسه هم اول نمازنى قينارمغاي واكر كشى نينك صوى بولسه وسوسار قورقونچى بولسه آندا هم اول نجاست برله نماز او قوسا روا بولور (ولم يجز عاريا وربع ثوبه طاهر) ويلانكاچ نماز او قوماق روا بولماس وقتى كم تونى نينك تورتنين برى پاك بولسه (وفي اقل منه الافضل معه) واول حالتدا كم تون نينك تورتنين بريندين آزرانى پاك بولسه هم اول تون برله نماز او قوماق يخشبراق تورور وهر چنديكه تون نينك بارچهسى هم نجاست بولسه آنينك اوچون كم اول فساد كم اوزكا كا يتماسه يخشى تورور اوزكا كا يتكاندين يعنى اكر يلانكاچ او قوسه فسادليقى اوزكا كشى كا هم تيكار وامام محمد وامام زفر رحمهما الله تعالى قاتينده اول تون برله ركوع وسجود برله نماز قيلماق ليقى لازم تورور (وعادم الثوب) وكشى نينك اوز عورتى نى ياپار چاقليغ تونى بولماسه (بجز صلوته قائما) روا بولور نمازنى اورا توروب ركوع وسجود وقعه برله او قوماق ليقى واكر ركوع وسجودغه اشارت قىلسه هم روا بولور (ونذب قاعدا موميا) واولتوروب اشارات برله او قوماق ليقى مستحب و بعضى ايتب تورور لار كم آياتى نى قبله طرفيغه اوزا تيب وايكى قولينى عورتى نينك اوستيغه قويوب اولتورغاي كيراك كچه بولسون كيراك كوندوز كيراك اويده كيراك توزده بولسون واكر كوپ خلق يلانكاچ بولسه لار يالغوز او قوغايلار بر بريندين ايراق توروب واكر جماعت برله او قوسه لار امام ايلكارو بارمغاي وصف نينك آراسيندا تورغاي (وقبلة خائفى الاستقبال) واكر كشى قبله غه باقماق ليقى دين قورقسه دوشمنى سببلى وياعلت سببلى دين يابر خسته بولسه كم آنى قبله غه باقتورور كشيلى بولماسه ويا دريانينك اوستيد ابر پارچه آغاچ نينك اوستنك بولسه كم اكر يوزينى قبله غه قارشو قىلب درياغه يقىلور قورقونچى بولسه وآنكا اوخشاش حال لارده (جهة قدرته) اول كشى نينك قبلهسى قايو يانغه باقارغه قدرتى يتسه اول طرفه باقيب نماز او قوسه روا بولور (وان عدم من يعلم تحرى) واكر قبله نى ييلور كشى بولسه تحرى قيلمغاي يعنى فكر قيلمغاي قايو طرفه كونكى قرار تابسه اول طرفه باقيب نماز او قوغاي تحرى نينك معنى سى

سعی و کوشش قبلماق تورور مقصدینی تابماق لبق اوچون و بو فکر قبلماق اول وقتدا تورور کم صحرا ده قبله معلوم بولسه یا اوزکا محلہ نینک مسجنددا معلوم بولماسه اما اوزی نینک اویندا یا اوز محلہ سی نینک مسجنددا تحری قبلماق روا بولماس (ولم بعد محطی ۶) واکر تحری قبلغاندین صونک قبلهنی خطا قبلغانی معلوم بولسه نمازینی قینارمغای هر چند بیکه آرقاسنی قبلهغه قیلب اوقوغان هم بولسه اما امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لار کم اگر اوزکا طرفهه باقسه نمازینی قینارغای (بل مصیب لم ینحر) بلکه نمازینی قینارغای مصیب یعنی اول کشی کم قبلهنی فکر قبلمای نماز اوقوغان بولسه اگر چند بیکه یوزینی قبلهغه قبلغان هم بولسه آنینک اوچون کم اول حالدا آنینک قبلهسی فکر قیلب کونکلی قرار قبلغان طرفهه تورور اول فکرنی قبلمای تورور (وان تحول رأیه مصلیا استدار) واکر آنینک کونکلی ایلانسه نماز اوقوب تورغان حالدا قبله طرفهه اوزی هم اول طرفهه ایلانکای (ولا یضر جهه امامه) و مقتدیغه اوزی فکر قبلغاندین صونک امام نینک قایو طرفهه باقغانینی بلماسلیکی زیان قبلماس (اذا علم انه لیس خلفه) وقتی که تحقیق بولسه کم امام مقتدی صونکندا ایرماسلیکی نی واکر امام مقتدی نینک صونکندا ایردو کینی بولسه باطل بولور آنینک نمازی آنکچون کم مقام نینک فرضنی ترک قیلب تورور مثلا قرانغولوق بولسه کم امام نینک قایو یا نغه باقغاننی بیللمسه بو ایبتغان سوزلارکا عمل قبلغای (بل تقدمه) بلکه زیان قیلور مقتدیغه امام دین ایلکارو تورماقالبقی (او علم مخالفته) یا بولسه مقتدی امامغه خلاف قبلغاننی یعنی امام باقغان طرفهه باقغاننی نمازی روا بولماس بسا کر امام قرانغور کچه دا تحری قیلب یوزینی بر یا نغه کلتوروب نماز اوقور بولسه و مقتدی یلار یوزلارینی اوزکا طرفهه قیلب نماز اوقور بولسه لار تحری قبلغاندین صونک و بار چه سی بیللمسه لار کم امام بولور نینک صونکندا ایرمس اما امام نینک حالی معلوم بولماسه بولارغه بار چه سی نینک نمازی روا بولور هر چند بیکه امام حالنی بولسه هم (وی قصد صلوته) و مقتدی امام نینک نمازینی قصد قبلغای (و اقتداؤه) و امامغه متابعت ایکی نی هم قصد قبلغای (ان اقتدی متصل بالتحریمه) اگر اقتدا قیلور بولسه اول حالدا بو قصدی تکبیر تحریمه کا توتاش بولغای کم نمازنی بوزغورچن ایش قصد نی قبلغاندین صونک اول کشیدین پیدا بولمغای (ومع اللفظ افضل) و بو کونکول نینک قصدی لفظی برلا برکا نیت قیلسه یخش راق اول تورور کم آنینک کونکلی نیت کا مشغول بولغای و تیلی نیت نی قیلورغه یعنی ایتماغه مشغول بولغای و قولینی کونارکای ناقولاقغه چه واکر عربی نیت غه مشغول بولسه و عربی نیت قیلسه موند اغ نیت قیلسون ﴿ نوبت ان اصلی مع الامام ما یصلیه الامام متوجها الی القبلة خالصا لله تعالی الله اکبر ﴾ واکر ترکی نیت قیلسه ایبتغایکم نیت قیلدیم اوقوغای من امام برله اول نمازنی کم امام اوقور یوزومنی کلتوردیم قبله طرفهه خدای تعالی اوچون الله اکبر تیکای (ویکفی لغیر الفرض والواجب) و کفایت تورور فرض نماز برله واجب نمازدین اوزکا نمازلارغه مثل نفل و سنت و تراویح نمازیغه (نية مطلق الصلوة) مطلق نماز تیب نیت قبلماق لبق یعنی

فرض برله واجب نمازیدین اوزکا نمازنی نیت قیلیم نماز او قومغه تیب ایتسه هم روا بولور و بعضی ایتب ترورلار تراویح نمازیندا تراویح نمازی دیب نیت ایتمک کیراک یا بو وقت نینک سنتی یارمضان نینک کیچه سی نینک نمازی تیب نیت قیلغای و آندای اوزکا سنت لارکا کفایت قیلماس نیت مطلق نماز بو قول برله و بو امام شافعی رحمه الله تعالی قولى ترور (و شرط لهما التعمین لالعدد) و شرط ترور فرض نمازی و واجب نمازی اوچون تعیین قیلماق لیق کم بو کون نینک پشین نمازی یا بو وقت نینک نمازی تیب ایتغای مثلا رکعتی نینک سانسی ایتیق شرط ایرمس اما اکر پشین ویا ایکندی تیب نیت قیلسه و بو وقت نینک پشینى ویا بو وقت نینک ایکندی سی تیماسه بعضی نینک قتیندا روا بولور و بعضی قتیندا روا بولمس اما اکر وقتى چقاندین صونک بو وقت نینک فرضی تیب نیت قیلسه و حالا اول کشى وقتى نینک چقاندین تیماسه روا بولماس بس اکر شکی بولسه و قنغه یعنی بار و یوقینى تیماسه کراک کم اوشبو کون نینک فرض پشین تیب نیت قیلغای و بو وقت نینک تیماکای و جمعه نمازیندا وقت نینک فرضی تیب نیت قیلماق کفایت قیلماس آنینک اوچون کم اول وقت نینک فرضیندا خلاف ترور کم پشین ترور یا جمعه بس بخشى سی اول ترور کم نیت قیلغای او قورمن بو وقت نینک فرضى یا نیت قیلغای او قورمن امام برله آنچه امام او قور و عاوشه نینک فتوی سیندا ایتغلان ترور کم و اکر شکی بولسه وقت نینک چقانیغه چقاس لقتیندا فرض وقت نیت قیلسه اول نماز روا بولور و مونینک عکسینى هم ایتسه یعنی قضا نیت قیلسه اکر وقتى بار بولسه هم اونینک یرینه اول ترور بس هر قیسى سی ادانینک و قضانینک بر بر بسى نینک همنى سیندا واقع بولورلار و الله اعلم *

فصل

(فی صفة الصلوة) بو فصل نمازی ادا قیلماق لیق نینک بیاندا ترور (فرضها التعمیرة) یعنی نماز نینک فرض لاریندین برس اولکی تکبیرنى ایتماق لیق ترور کم نماز او قوغوچی آنینک برله نمازغه کیرار و اول نمرسه لار کم نماز نینک تاشیندا حلال بولسه مثل یمک و ایچمک و سوز سوزلامک بو تکبیرنى ایتماق برله نماز او قوغوچی غه حرام بولور آنینک اوچون کم نماز مؤمن نینک معراجى و یاوق لیقى و راز ایتور یری ترور خدای تعالی نینک درگاهینه بس هر نمرسه کم خدای تعالی دین اوزکا ترور بو تکبیرنى ایتماق لیق برله کونکولدین ایراق قیلور آنینک اوچون کم بو تکبیرنى ایتماق خدای تعالی نی اولوغ لامق ترور خدای تعالی نینک نظریندا خدمتیندا ترورب آنینک درگاهینه راز ایتور آنداق کم حضرت رسول صلی الله علیه و سلم ایتب ترورلار کم بخشى لیق اول ترور کم خدای تعالی غه آنداق تیماک کیراک خدای تعالی نی کورکان ینکلغ و اکر سن آنى کورمسنک اول سننى کورار و بو تکبیر تحریمه امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی قاتیندا شرط ترور نماز نینک ایچنده ایرمس و نماز نینک تاشینداقی فرض لاریندین ترور و امام شافعی

رحمه الله تعالى قتيئدا نماز نينك ايجنده تورور وركن تورور (والقيام) وتقى نماز نينك فرض لاريندين
 تورور قيام يعنى نمازده اورا تورماق ليق (وقراءة آية) وتقى بر آيت او قومق ليق نماز نينك فرض لاريندين
 تورور هر چند يکيه قيسقه آيت هم بولسه فرض نينك عهد سيندين چقار مثل بسم الله الرحمن الرحيم ويا
 الحمد لله رب العالمين ويا قل هو الله احد ينکليغ و بوزمانده بندلر نينك حقيندا اکر بوروايتغه عمل قيلسه لار
 ايرمس کم فرض عهد سيندين چقغان بولغاي لار کم امانيل لارى اولار نينك يمان بولور لار (فى كل من رکعتى
 الفرض) و بو قراة قيلماق فرض نينك ايکى رکعتى غه فرض تورور کبراک نماز ايکى رکعت بولسون
 کبراک اوج رکعت بولسون کبراک نورت رکعت بولسون (وفى كل من الوتر والنفل) و تر نينک و نفل نينک
 هر رکعتى غه قراة قيلماق ليق هم فرض تورور (والماکتفى بهامسى) و بر آيتغه تکیه قيلسه کنه کار تورور
 آئينک اوچون کم واجب نى ترک قيلغان بولور (وعندهما آية طويلة) و امامين قتيئدا قراة نينک فرض ليقى
 فرض نينک ايکى رکعتى دا و وتر نماز يندا و نفل نماز يندا بر اوزون آيت تورور (او ثلاث قصار) يا اوج
 قيسقه آيت تورور (والركوع) وتقى نماز نينك فرض لاريندين ركوع تورور (والسجود) وتقى سجده
 قيلماق نمازده فرض تورور و سجده نينک ايکى سى هم فرض تورور (بالجمه والانى) و سجده قيلماق مانکلای
 و بورونى برله فرض تورور امامين قتيئدا و امام اعظم رحمه الله تعالى قتيئدا يالفوز بورونى برله سجده
 قيلسه هم روا بولور (وبه يفتى) و مانکلای و بورونى ايکى سى برله سجده قيلماق ليقغه فتوى بر يليب
 تورور و بورون لاردا فرض نينک مقدارى اول چاقليغ تورور کم قيام نينک و ركوع نينک و سجود نينک آتى آنکا
 بورولگان بولغاي و نفل نماز لارندا اورا تورماق و سنت لاردا هم اورا تورماق فرض ايرمس عهدده ايتب
 تورور کم (والعمدة الاخيرة قدر المشهد) وتقى نماز نينک اغير يندا التحيات نى عهدده ورسوله غهچه ايتور
 چاقليغ اولتومق ليق فرض تورور (والخروج بصنعه) وتقى نمازدين چقماق ليق فرض تورور بر ايش
 برله کم اول ايش نماز ايشلاريندين بولغاي بلکه نمازنى بوزغوچى ايشلاردين کبرک کم بولغاي کبراک
 سلام نينک لفظى بولغاي کبراک آندين اوزکا بولغاي و امام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا سلام لفظى برله
 چقماق ليق فرض تورور و امامين رحمه الله تعالى قتيئدا اوز نينک ايشى برله چقماق ليق فرض ايرمس
 آندا کم بيانى كيلور انشاء الله تعالى (وواجبها) و نماز نينک واجب لارينى کم آنسىز ناقص بولور فاسد
 بولماس (قراءة الفاتحة) فاتحه نى او قوماق ليق تورور فرض نينک ايکى رکعتندا و وتر نينک و نفل نماز لارينينک
 بارچه رکعت لاريندا و امام محمد رحمه الله تعالى نينک روايتندا و امام شافعى رحمه الله تعالى مذهبندا فاتحه نى
 او قوماق فرض تورور (وضم السورة) وتقى واجب تورور فاتحه غه اوزکا سوزه نى قوشماق ليق و امام مالك
 رحمه الله تعالى قتيئدا فرض تورور و امام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا مستحب تورور و قرآندين سوره
 مقدارينى او قوسه سوره حکميندا بولور (ورعاية الترتيب) وتقى ترتيب نى ساقلامق ليق تورور نماز نينک

رکن لاریندا اول رکن لار نمازدا فرض ترور و مکرر ترور یعنی ایکی مرتبه قیلور کیراک بر رکعت دا
 مکرر بولسون سجده ینکلیغ کیراک نمازنینک تمامیندا مکرر بولسون مثل رکوع و قراة ینکلیغ اما اول
 نمرسه لاری کم مکرر بولمسه تکبیر تحریمه و قعدہ اخیره کم ترتیب نی ساقلامق بولارده فرض ترور بس اکر
 اولکی رکعتدا بر سجده نی تأخیر قیلسه و ایکنچی رکعتدا بر جای کلنورسه سجده سهو برله روا بولور
 و امام شافعی و زفر رحمهما الله تعالی قاننده ترتیب نی ساقلامق فرض ترور (و القعدة الاولى) و تقی التحیات
 مقدارینجه اولتورمقلق اولکی ایکی رکعتی دین صونک فرض دا و نفل دا واجب ترور (و التشهدان)
 و تقی ایکی قعدہ دا التحیات او قوماق لیق واجب ترور (و لفظ السلام) و تقی سلام لفظی برله نماز دین
 چقماق واجب ترور و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا فرض ترور (و قنوت الوتر) و تقی وتر
 نمازیندا دعای قنوت او قوماق واجب ترور (و تکبیرات العیدین) و تقی ایکی عید نینک تکبیر لاری واجب
 ترور و بعضی ایتب ترور لار کم دعای قنوت و عید نینک تکبیر لاری سنت ترور (و تعیین الاولین
 للقراة) و تقی تعیین قیلماق لیق اولکی ایکی رکعت نی قرأت قیلماق اوچون واجب ترور کیراک اوچ
 رکعت کیراک دورت رکعت بولسون و فرض دین اوزکا نماز لار نینک بارجه رکعت لاریکا سوره قوشماق
 واجب ترور (و تعدیل الارکان) و تقی نماز نینک رکن لارینی راست قیلماق واجب ترور یعنی رکوعدا
 و سجودده بر تسبیح ایتور چاقلیغ قرار قیلماق لیق و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانندا و امام شافعی رحمه
 الله تعالی قانندا تعدیل ارکان فرض ترور و مغربدا ایتب ترور کم تعدیل ارکان قرار قیلماق لیق
 ترور تنی نینک رکوعدا و سجوددا و قومه و جلسه دا یعنی رکوع دین قایتغاندا و ایکی سجده نینک آراسینده
 بر تسبیح ایتور چاقلیغ (و الجهر) و تقی بلند او قوماق نمازدا واجب ترور (و الاخفاء) و تقی پست او قوماق
 واجب ترور (فیما یجهر) اول نمازدا کم بلند او قولور نماز بولغای (و یخفی) و آهسته او قوغای اول نمازدا کم
 آهسته او قولور بولسه و بو بلند آهسته او قوماق امام نینک هقندا ترور (و سن غیرهما) و بو ایتلغان
 فرض لار دین و واجب لار دین اوزکاسی سنت ترور (او ندب) یا مستحب ترور واجب فرضنی کامل
 قیلماق لیق اوچون ترور و سنت واجب فی کامل قیلماق لیق اوچون و ادب سنت فی کامل قیلماق لیق اوچون
 ترور (فاذا اراد الشروع) بس وقتی که نمازغه کیرماک کا نیت شروع قیلسه (کبر) الله اکبر تیگای
 ایکی قولینی توتار کاندین صونک (بلا مد الهمزة و الباء) والله ننگ همزه سنی مد قیلغای و اکبر ننگ
 باسنی هم مد قیلغای (ما سا بابها میه شحمتی اذنیه) و اول حالدا تیکورکای ایکی باش بارماقینی ایکی
 قولاق نینک یومشاقیغه و کیراک کیم بارمق لاری اوزمالیدا بولغای یعنی آچوق هم بولمغای و یوموب هم
 توتمغای و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا ایکی قولاق نینک برابر یغهچه کلنورغای و امام مالک رحمه الله
 تعالی قانندا باشینک برابر یغهچه کلنورماک کیراک ایکی قولینی (و المرأة ترفع یدیهما حذاء منکبیهما)

خانون ایکی قولینی یتکرکای ایکی ایکنی نینک برابر یغه و امام حسن روایت قیلب تورور لار امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دین کم خانون ایر ینکلغ ایکی قولینی ایکی قولاقی نینک یومشاقی غه چه یتکورکای آنینک اوچون کم خانون نینک قولى نینک ایاسی وتاشی عررت ایرماس نماز نینک حقیندا (و بچوز بکل ما دل علی التعظیم) ونمازغه کیرماک روا بولور اول نمرسه برله کم خدای تعالی نینک اولوغ لبقی غه دلالت قیلور بولسه مثل الله اکبر یا الله اجل یا الرحمن اکبر یا لا اله الا الله تیکانی ینکلغ لفظلار برله و بولفظلار برله و یاموندین اوزکا لفظلار برله کم خدای تعالی نینک آنلار یندین بولغای (ولا یشوب بالدعاء) و اول لفظی کم خدای تعالی اولوغ لبقی غه دلالت قیلور دعا قیلور لفظغه قوشمغای اکر قوشولسه روا بولماس آنداق کم الله اکبر نینک اورنیغه اللهم اغفر لی تپسه روا بولماس (ولو بالفارسیة) اکر چه اول دلالت قیلغوچی لفظ خدای تعالی نینک اولوغ لبقی غه فارسی نیتی برلا هم بولسه روا بولور کبراک عرب لفظینی اینا بیلور بولسون کراک اینا بولماس بولسون آنداق کم ایتسه بنام خدای بزرک یعنی خدای تعالی نینک اولوغ آتی برلا نیماک بولور و امامین قنندا ضرورتسن فارسی برلا اینماقلیق روا بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانندا اکر تکبیر نی دورست اینا بیلور بولسه یعنی الله اکبر نی تکبیر دین اوزکا برلا شروع قیلماقی روا بولماس (لا القراة بها الا بعد) قراة ننی نمازدا فارسی لفظی برلا او قوماق روا بولماس مکر عنذری بولسه روا بولور و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم عنرسین هم روا بولور اولقی روایت اصح تورور (و به یفتی) و فتوی آنکا تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا روا ایرمس قراة ننی فارسی برله قیلماق لبق اما اکر عربی غه قدرتی یتمهسه یعنی عربی نی اینا بولماسه و امی بولسه و قراة سن او قور بولسه نمازنی اکر فارسی برله او قوسه او ینینک قانندا نمازی فاسد بولماس (و یضع یمینه علی شماله تحت سرتہ) اونک قولینی صول قولى نینک اوستیدا قویغای کیند و کنی نینک آستندا و آنداق قویغای کم اونک قولى نینک ایاسی صول قولى نینک آرقاسیغه قویغای و حلقة قیاغای اونک قولى نینک باش بارمقی برله کچک بارماقنی صول قولى نینک بوغونیه تاسنت نی بجای کلتورکان بولغای (فی کل قیام فیه ذکر مسنون) و بو قویماق لبق سنت تورور هر اور تورغاندا کم آندا نماز نینک ایچندا کی سوز بولغای و امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانندا سبحانک اللهم ایتغان وقتدا دعاء قنوت ایتغان وقتدا و نماز جنازه دا قولینی بغلاماق کبراک و امام محمد رحمه الله تعالی قنندا قولینی قویا بیرمک کبراک (و برسل فی قومة الركوع) و قولینی قویا بیرکای اول اورا تورغان دا کم رکوع برله سجود نینک آراسیندا تورور (و بین تکبیرات العبدین) و ایکی عید نینک تکبیرلاری نینک آراسندا هم قولنی بغلاماقی و امام محمد رحمه الله تعالی قانندا بارچه سیندا قولینی قویا بیرمک اولی تورور اما قولینی بغلاماق لبق روا بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا قولنی کوکسند قویمق لبق افضل تورور (ثم یشی) آندین صونک ثنا

ایتغای یعنی سبحانک اللهم فی آخر یغه چه او قوغای (ولایوجه) یعنی انی وجهت فی او قوغای تکبیر تحریمه دین
 صونک بلکه تکبیر دین ایلکارو ایتغای امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قاتندا (ویتعوذ للقراءة) اعود بالله
 من الشیطان الرجیم تیکای قرآن نینگ حرمتی اوچون (لا للثناء) سبحانک اللهم اوچون ایتغای امام
 ابویوسف رحمه الله تعالی خلاف قیلب ترور لار کم سبحانک اللهم اوچون ایتغای (فیقولہ المسبوق) بس
 ایتغای مسبوق یعنی نماز نینگ بعضی سی نی امام برلا تابغان کشنی مسبوق تیرلار وقتنی کم مسبوقانه سی نی
 قضا او قور وقتدا اعود بالله ایغای (لا المومتم) مقتدی ایتغای اعود بالله فی آنکچون کم قراة او قوریمای
 ترور و امام ابویوسف رحمه الله تعالی قاتندا مقتدی اعود بالله فی ایتغای آنکچون کم ثنا او قور مسبوق هم
 ثنادهن صونک ایتغای و مسبوقانه سی نی قضا قیلوردا ایتغای (ویووضر عن تکبیرات العبدین)
 و اعود بالله فی ایکی عبد نینگ تکبیر لریندن تأخیر قیلغای یعنی تکبیر لر دین صونک ایتغای آپنک اوچون کم
 قراة ننی تکبیر لر دین صونک او قور لار و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتندا ثنادهن صونک تکبیر لر دین
 ایلکارو اعود بالله فی ایتغای (ویسمی) و هرفاتحه نینگ اولندا و هر رکعتدا بسم الله ایتغای (لا بین
 الفاتحة والسورة) فاتحه برلا سوره نینگ آراسینده بسم الله ایتغای و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت
 ترور کم نماز نینگ اولیندا بسم الله ایتغای او قوغای و امام محمد رحمه الله تعالی قاتندا آهسته او قور نمازده
 فاتحه برله سوره نینگ آراسیندا بسم الله فی ایتغای و بلند او قور نمازده ایتغای و امام مالک رحمه الله تعالی
 قاتندا اثنا و اعود بالله و بسم الله سنت ایرمس (ویسرهن) و آهسته ایتغای سبحانک اللهم فی و اعود بالله فی و بسم الله فی
 و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا جهورا او قور نمازده بسم الله فی بلند ایتغای (ثم یقرأ الفاتحة والسورة)
 و بسم الله فی ایتغای دین صونک فاتحه او قوغای وقی بر سوره فی فاتحه قوشغای یابر اوزون آیت یا بر
 اوج قیسه آیت فی او قوغای تا واجب نینگ عهد سیندن چغای (ویومن سرا) و فاتحه دین صونک آمین فی
 ایتغای نشید سز آهسته (کالمومتم) مقتدی ینکلیغ یعنی مقتدی هم آمین فی آهسته ایتغای (ثم ینکیر
 للركوع) آن دین صونک رکوع اوچون تکبیر ایتغای (خافظا) اول حالدا آرقاسنی ایکی جی بولغای
 (ویعتمد بیده علی ركبته مفرجا اصابعه) و تبا نغای ایکی قولی برله ایکی تزیغه اول حالدا بارماق لارینی
 اچاتوغای (بأسطاً ظهراً) اول حالدا نوز قیلغوی بولغای آرقاسینی رکوعدا و سجدهدا و بو ایکی حال دین
 اوزکا حالدا بارماق لارینی اوز حال یغه قویماق کبراک (غیر رافع ولا منکس رأسه) و رکوع قیلغان حالدا
 باشینی بوقاری قیلغای و قوی هم قیلغای بلکه آرقاسی برله برابر قیلغای آنداق کیم برکاسه صون
 آرقاسیغه قویسه لار توکولمکای (ویسبح ثلاثاً وهو ادناه) و رکوعدا سبحان ربی العظیم تیکای اوج مرتبه
 و یهو اوج مرتبه ایتماق لیتی آزم مرتبه سی ترور واکر اوچدین آرتوق ایتسه هم افضل ترور و طاق
 ایتماق لیتی هم افضل ترور اما اگر امام بولسه آنداق ایتغای کم قومغه آغر کلمکای (ثم یسمع رافعاً رأسه)

آندین صونك ركوعىن باشىنى كوتاروب سمع الله لمن حمده تىب ايتغاي (ويكتفى به الامام) وامام
 سمع الله لمن حمده كلمه سنى ايتغاي ربنا لك الحمد تيمكاي وامامين ايتب تورورلاركم ربنا لك الحمدنى
 آهسته ايتغاي (وبالجملة المؤمن) مقتدى سجده كا اوتار حالدا ربنا لك الحمد تيمكاي وامام شافعى رحمه
 الله تعالى قاتينده مقتدى سمع الله نى هم ايتغاي وامامين رحمه الله تعالى ايتب توروركم امام سمع الله لمن
 حمده تيمكاي ديسن صونك ربنا لك الحمدنى هم ايتماك ليكى افضل ترور وسمع الله لمن حمده نينك
 معنى سى اولتورورككم خدای تعالى ايشتور وقبول قیلور حمد نى آنكا حمد وثنا ايتا تورغان
 كشيدين وربنا لك الحمد نينك معنى سى اولتورورككم اى اولوغ خدای بز نينك پروردكار يميز سين حمد
 وثنا وكمال صفت لار سنكا تورور وسبحان ربى العظيم نينك معنى سى اولتورورككم پاكليك بيرله ياد قیلورمز
 خدای تعالى نى اوزمير نينك پروردكار يميز نى كم اولوغ ليق نينك كمالندا تورور الله اكبر نينك معنى سى
 اولتورورككم خدای تعالى اولوغراق تورورككم عقل آينك ذاتيفه يتماس (ويجمع المنفرد بينهما) ويألفوز
 او قوغرچى قوشغاي سمع الله لمن حمده بيرله ربنا لك الحمد نينك آراسينى وبخشى سى بوتورور وپرور ايتك
 اولتورورككم ربنا لك الحمدنى ايتغاي (ويقوم مستويا) يعنى سمع الله لمن حمده ربنا لك الحمدنى ايتب
 اورا تورغاي اما بواورا تورماق ليق فرض ايرمس اما ركوعىن سجده كا اوتماك ليكى فرض تورور
 اما باشنى سجده دين كوترماك ليكى فرض ايرمس اكر سجده نى ياستوققه قيلسه آندين صونك ياستوققى
 آلسه لار يركا سجده قيلسه ايكي سجده نينك فرض ليق نينك عهد سيندبن چقار اكر چندينكه واجب نى ترك
 قيلغان هم بولسه اول واجب تعديل ارکان تورور (ثم يكبر ويسجد) وقومه نى بجای كلتوركان دين صونك
 تكبير ايتغاي وسجده قيلغاي (فيضع ركبتيه ثم يديه) بس اول يركا ايكي تيزنى قويغاي آندين صونك
 ايكي قولنى قويغاي (ضامًا اصابعه) وقوليني يركا قويغان حالدا بارماقلارينى بربر يركا قوشوب قويغاي
 (ثم وجهه) آندين صونك ايكي قولى نينك آراسيغه يوزينى يركا قويغاي (مبديا ضبعيه) اول حالدا
 بازو بندينى ظاهر قيلغوچى بولغاي يعنى قولتوقندبن ايراق توتغاي (مجافيا بطنه عن فخذه) اول حالدا
 قازينى ايراق قيلغاي اوزى نينك ايكي سانيدين واكر جماعت برله بولسه آنداق قيلغاي كم قونشى سى
 ايزا تارتغاي (موجهًا اصابع رجليه نحو القبلة) سجده قيلغان حالدا ايكي آياق نينك بارماقلارينى قبله غه
 قارشو قيلغاي وسجده قيلماق لقا سنت بيز نينك قتمزد اولتورورككم سجده قيلغاي مانكلاي بيرله وايكى قولى
 بيرله وايكى تيزى بيرله وايكى قدمى بيرله وبالفوز مانكلاي بيرله فرض ادا بولور وقدوريد ايتب تورورككم
 سجده نينك فرضى ادا بولور قدم برله ومانكلاي برله وبابورون برله كم يركا نيكسه وبعضى عالم لارا ايتب
 تورورلاركم بوايتلغان يتى اندام برله سجده قيلماق فرض ترور (ويسبح ثلاثًا) يعنى سبحان ربى الاعلى نى
 اوج مرتبه وزياده ايتماق مستحب ترور اما بخشى راق اولتورورككم طاق ايتغاي بش مرتبه وبايى مرتبه

و یا توقوز مرتبه و اگر امام بولسه کوب اوزاق قیلماغای تا آنینک قومیغه دشوار بولمغای و بعضی ایتب نورورلار کم رکوع و سجودنینک تسبیح لاری واجب تورور و امام مالک قنیندا رکوعدا و سجوددا تسبیح ایتماق فرض تورور (و بجز بکل شیء بجد حجه) و روابولور سجده قیلماق هر نرسه کاکم سجده قیلغوچی نینک باشی آنینک قتیع لیقنی تابسه (و یستقر جبهته علیه) و مانکلای قرار تاپمقای سجده قیله تورغان یرده بس بوغداق و آریهغه سجده قیلماق روابولور مانکلای قرار تابسه اما تاریغه روابولسا آنینک اوچون کم آندا مانکلای قرار تابماس (و بجز علی ظهر من یصلی صلوته فی الزحام) و سجده قیلماق روابولور اول کشی نینک آرقاسندا کم ایکی سی بر نمازی اوقی تورغان بولسه لار و جماعت کوب بولوب سجده قیلورغه بر تابیلمهسه اما اگر هر قیسی سی بر نمازی اوقی تورغان بولسه یعنی بری فرض و بری سنت اوقور بولسه آنینک آرقاسیغه سجده قیلماق روابولماس (والمرأة تخفض) و سجده قیلغان وقتدا خانون اوزینی پست قیلماغای (و تزلق بطنها بفخذیها) و قارننی سانیغه یاپوشتورغای آنکچون کم آنینک حالیندا یاپولماق لایق راق تورور (و یرفع رأسه مکبرا) و تکبیر ایتار سجده دین باشنی کوتار کاندای واضح روایت اولتورور کم اگر اولتورماقغه یاق بولسه روا بولماس و بعضی ایتب تورورلار کم اگر مانکلای یردین جدا بولسه آندا ق کم یر بیرله مانکلای نینک آراسیندین یل اونار چاقلیغ بولسه ایکی سجده نینک فرضی نینک عهد سیدین چسقار اگر چندیکه واجب نینک عهد سیندین چقمغان هم بولسه اول واجب تعدیل ارکان تورور (و بجماس مطمئنا) و ایکی سجده نینک آراسیندا آندا ق اولتورغای کم بر تسبیح ایتور چاقلیغ یا آندین زیاده ایتور چاقلیغ قرار قیلوب اولتورغای (و یکبر و بسجد مطمئنا) و ایکنچی سجده اوچون تکبیر ایتماق و سجده قیلماق آندا ق کم سجده ده تنی قرار تاپمقای و بعضی ایتب تورورلار کم سجده نی ایکی قینا قیلماق لاق فرمان نینک اوزی تورور و سجده قیلماق لاق دا اوز کاهکم دیمای تورورلار نماز نینک رکعت لاری نینک سانی بکنلیغ * و بعضی ایتب تورورلار کم شیطان نی سجده غه امر قیلدی لار شیطان علیه اللعنه سجده قیلماق آنینک قصدیغه ایکی مرتبه سجده قیلدی لار * و بعضی ایتب تورورلار کم اولکی سجده آنکا اشارت تورور کم آدم نینک پیدا بولماق لیتی نینک اولی نوفران تورور و ایکنچی سجده نینک اشارتی آنکا تورور کم ینا قایتب نوفران بولغوسی تورور **قال الله تعالى ومنها خلقناکم و فیها نعدیکم و منها نخرجکم تارة اخرى** پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایتب تورورلار کم بنده نینک هیچ حالدا خدای تعالی غه اول چاقلیغ یاوقلیغ بولمس کم سجده قیلغان حالده بولمغای و اوزی نینک فرمانین توتماق لیق و یوزینی کم اندام لاری نینک عزیزراقی ترور خدای تعالی نینک فرمان بردار لیتی و رضالیتی اوچون یر کاقویارلار کم بارچه نمرسه لار نینک خورراقی ترور بس ایتب تورورلار کم آن حضرت صلی الله علیه و سلم نینک مجلسیندا بر کشی تعدیل ارکان نی بجای کلتورمدی پیغمبر صلی الله علیه و سلم بویوردیلار کم نمازی قیتادین اوقی کم نماز اوقومادونک اوج مرتبه کچه قینا اوقی

تیدی لار حضرت نینک بیوروقی برله آندین صونک آنکا اوکرتدیلار وایتدیلاکم اوغریلرینیک یانراق
 نمازنینک اوغریسی ترور و نمازنینک اوغریسی اولتورورکم بو بش برنینک بری سیندا قرار قیلماغای
 (ویکبر ویرفع رأسه) تکبیر ایتماغای و سجده دین تورماق اوچون واول باشینی کوتارکای (ثم یدیه)
 آندین صونک ایکی قولینی کوترکای (ثم رکبته) آندین صونک ایکی تیزی کوترکای و سجده غه بارغان
 حال نینک عکسیغه قیلماغای یعنی سجده غه بارغان حالدا هر اندامی کم یرکا یاق بولسه آنی اول یرکا قویغای
 قایتغان حالدا هر اندامی کم یرکا یاق بولسد آنی صونک کوترکای (ویقوم بلا اعتماد علی الارض)
 واورا نورغانه یرکا تاینماغای (ولا قعود) ایکنچی سجده قیلغاندین صونک اولتورماغای و امام شافعی رحمه
 الله تعالی قنیندا اندک اولتورماق کیراک و آندین صونک تورار وقتیندا قولینی یرکا هم اورماق کیراک
 (والرکعة الثانية کالاولی) ایکنچی رکعت اولکی رکعت ینکلغ تورور نمازنینک عمل لاریندا (لکن لائناء
 ولا تعوذ ولا رفع ید فیها) اما ایکنچی رکعتدا سبحانک اللهم وعود بالله و قولینی کوترک بوقتورور
 و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا رکوع دین و سجده دین صونک قولینی کوتارورلار و امام ابوحنیفه رحمه
 الله تعالی قنیندا یتدی قولینی کوتارورلار اولکی تکبیرده دعای قنوتدا و ایکی عید نینک تکبیرلارینده
 و حجر الاسودنی اوپارده و صفا و مروده و وقفین ده و جهر نین دا (واذا اتمهما افترش رجلیه الیسری) وقتی که
 ایکی رکعتنی ادا قیلسه صول آیاقنی تورشکای (وجلس علیها ناصبا یمناه) و اولتورغای صول آیاق نینک
 اوستیندا و اونک آیاقنی تیمک توتماغای (موجها اصابعه نحو القبلة) و آیاقلاری نینک بارمقلارینی قبله غه
 باقتورغای (واضعاً یدیه علی فخذیه) و بو حالدا قول لارینی سان نینک اوستیندا قویغای (موجها اصابعه
 نحو القبلة مبسوطة) و قول لارینینک بارمقلارینی هم قبله غه قارشو قیلماغای و آچوق قیلنغان بولماغای بارمقلارینی
 امام ابوحنیفه قنیندا رحمه الله تعالی و بعض اصحاب لاریندن ایتب تورورلاکم کچکنه بارماقینی یانید اخی
 بارماقی برله عقد قیلوب اورتا و باش بارمقنی حلقه ایدوب لاله تیکاندا شهادت بارماقنی کوتاروب و الا الله تیکاندا
 قویغای و امام شافعی رحمه الله تعالی نینک هم مذهبیندا بو تورور و صحیح حدیثدا کلتوروب تورورکم (و المرأة تجلس
 علی الیتها الیسری) و خانون صول سان نینک اوستیندا اولتورغای و صول یان باشینی یرکا قویغای (مخرج رجلیهما من
 الجانب الایمن) بس چقارغای ایکی آیاقنی اونک یانیدین آنکچون کم آنینک هالی یاپوق لوق تورور اولدین
 (و یتشهد کابن مسعود رضی الله تعالی عنه) نماز اوقوغونچن نشهد اوقوغای اولتورغان حالدا ابن مسعود رضی الله دین
 روایت قبلنغان تشهد ینکلغ اول تشهد بو تورور التحیات لله و الصلوات و الطیبات آخر یقه چه التحیات نینک
 معنی سی بو تورورکم تیل برله قیلغان بئد لیک لار خاصه خدای تعالی نینک و خدای تعالی رضاسی اوچون تورور السلام
 علیک ایها النبی ای پیغمبرلر نینک اولوخی سلامت لیق سنکا بولسون و رحمة الله و برکاته و خدای تعالی نینک
 رحمت لری و کوب خیرلاری هم سینینک نثارنک بولماغای ای پیغمبر السلام عاینا و سلامت لیق بزلارکا

بولغای و علی عباد الله الصالحین و خدای تعالی نینک یخش بند لاریغه بولغای یعنی هیچ آفتی و پریشان لیق نیماکای وقتی که بوسوز اینتلب تورور حد بند ا کلب تورور کم خدای تعالی نینک آسمانداغی و برداغی یخش بند لاریغه سلامت لیق یتار اشهد ان لا اله الا الله و کواهلیق بیرورمز کم هیچ خدای بوقتورور نینک لیک کا لایق مکر بر خدای برحق دین اوزکا و اشهد ان محمد عبده و رسوله و کواهلیق بیرورمز کم بتحقیق حضرت محمد صلی الله علیه و سلم خدای تعالی نینک بیمارکان بناس تورور و خدای تعالی نینک خبرین کلتور کوچی تورور (ولا یزید علیه) اولسکی اولتورغاندا تشهدنی عبده و رسوله دین زیاده قیلماغای (و یقرأ فیها بعد الرکعتین الاولیین) اوقوغان اولسکی ایکی رکعتدین صونکفی رکعتده (الفاتحة فقط) فاتحه نی اوقوغای و بوافضل تورور و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت بارتورور کم اکر قصد برله صونکفی ایکی رکعتدا فاتحه نی ترک قیلسه کنه کار بولور و اکر سهو برله ترک قیلسه سهو کلتور کم کیراک (وان سبح اوسکت جاز) و اکر صونکفی رکعتدا تسبیح ایتسه یا ايسام تورسا روا بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور (ثم یقعد کالاولی) آندین صونک اولتوغای صونکفی قعداغه اولسکی قعده بنگلیغ و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیددا صونکفی قعددا بر یانباش نینک اوستندا اولتورمات کیراک (و بعد النشوء) و التحیاتدین صونک (یصلی علی النبی صلی الله علیه و سلم) و پیغمبر صلی الله علیه و سلم غه صلوات بیمارکای پیغمبر صلی الله علیه و سلم دین حصن الحصین کتابندا آنداق نقل قیلب نورور لار کم ایتغای اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حمید مجید اللهم بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حمید مجید معنی سی آنداق بولور کم ای اولوغ خدای کامل رحمتکنی و شامل درودینکنی حضرت محمد صلی الله علیه و سلم غه و خاندانیغه و پیرو لار غه اول حضرت نینک بیمارکیل آندا قکم ابراهیم غه و ابراهیم نینک آلیغه و پی رولاریغه بیمار دینک تحقیق پاک و اولوغ خدای سن و اولوغ لوق سنکا مسلم تورور ای اولوغ خدای حضرت محمد صلی الله علیه و سلم غه و آتینک خانه دانیغه و پی رولاریغه کوب غیر و برکت بیمارکیل آندا کم ابراهیم غه و ابراهیم نینک آلیغه و پی رولاریغه بیمار دوک تحقیق پاک و اولوغ خدای سین و اولوغ لیق و عزت سینینک لایقینک تورور و سندین اوزکا لایق ابرمس ﴿ فله العزت جمیعا ﴾ یعنی خدای تعالی بویوروب تورور کم عزت منینک خاصم تورور هر کم عزت تیلاسه منکه خدای عزوجل من باوق لوق و مناسبت لیق حاصل تورور کم بولکمه طبیبه برله که لا اله الا الله تورور و لایق عمل برله کم بولکمه فی قبول قیلور بیمارکانیکورکای (ویدعو) و صلوة کم دعانینک اجابت بولور و نینک علاجی تورور اوقوغای و آندین صونک دعا قیلغای و نماز نینک آخری هم دعانینک اجابت بولور و نینک بری تورور (بما لا یسأل عن الناس) یعنی اول دعا برله کم عرفدا آدمیلاردین تیلا مکای لار بلکه اول دعا کیراک کم سنت قیلغان دعا لاردین بولغای و اکر اللهم ارزقنی

وفلانہ تیسہ یعنی بارخدا یا رزق برکیل منکا وفلانہ تیسہ یا اللهم زوجنی امرأة صبیحة تیسہ یعنی بارخدا یا
منکا یخشى خانون برکیل تیسہ نمازی فاسد بولور اما سنت قیلغان دعا لر دین دعا بوتورورکم ﴿اللهم
اغفر لی ولوالدی ولجميع المؤمنین والمؤمنات والمسلمین والمسلمات اللهم انی ظلمت نفسی ظلما کثیرا
کثیرا وعلمت سوء افاعترفت ذنبی فاغفر ذنوبی ولا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی مغفرة من عندک وارحم فی
انک انت الغفور الرحیم انی اعوذ بک من عذاب جهنم واعوذ بک من عذاب القبر واعوذ بک
من شرفتنه المسبح الدجال واعوذ بک من المائم والمغرم واعوذ بک من فتنة المحيا والممات اللهم آتنا فی
الدنیا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار﴾ ومعنی سی آنداق بولورکم ای اولوغ خدای منی یرلقه
وآنامنی وآنامنی وبارچه مؤمن لارنی ومسلمان لارنی ای اولوغ خدای تحقیق مین ظلم قیلدیم اوز نفسی مه
کوب وقیلدیم مین یمان ایشلارنی بس بوینومعه آلدیم من کناهم فی یارلقاخیل کناه لاریمنی واولوغ ظلم
قیلدیم بس یارلقا منی کم اول یارلقامق سنینک یاینک دین بولغای یعنی کمال برله منکا رحمت قیل تحقیق
سین یارلقاوخچی ومهربان ای اولوغ خدای تحقیق من پناه توتار من سنکا دوزخ نینک عذابندین وپناه
تیلار من دجال نینک فتنه سی نینک یمان لیتی دین ودجال صفت لبق لار دین وپناه تیلار من سن دین کناه وهم
حقوق غیر سببیله مؤاخذه اولماقندین وپناه توتار من سنکا ترکیک حالدا اولکان حالدا ای اولوغ خدای
برکیل منکا دنیا وآخرتدا یخشى لیتی ویزلارنی اوت نینک وساق نینک عذابندین سقلا * ونماز ادب لارین
معنی سینى بیلمک لیک نماز نینک رکن لارندین تورور وبردها نینک وبر یخشى اش نینک اولبندنا وآخربندنا
پیغمبر صلی الله علیه وسلم غه صلوات ایتماق مستحب تورورکم اولدها مقبول بولورکم آنداق کم نماز نینک
آخری صلوات برله ادا بولور وهدیثدا کلوب تورورکم برکشى پیغمبر صلی الله علیه وسلم نینک
صحبتی غه یولوقاین تیسہ اول عالمدا کیراک کم صلواتنی کوب یبارکای وخدای تعالی غه سجد فی کوب
قیلغای (ثم یسلم من یمینه) آندین صونک سلام بیرکای اونک یانیتہ (بنیة من ثمة من البشر والملك)
نیتی برله اونک یاننداضی نینک کم آدم دین بولغای وفرشته دین بولغای و آدم فی فرشته دین ایلکار وایتب
تورورلارکم آنکچون کم مذهب نینک اختیاریکه آدم نینک خاص کم پیغمبرلار تورور افضل تورورلر
فرشته لرنینک بارچه سیندین و آدم اوغلی نینک عوامی اولیاء واتقیالار تورورلار بولار یخشى تورورلر
فرشته لار نینک عوامیدین اما فرشته لرنینک خاص انبیالری اوزکا آدم لر دین یخشى تورور (ثم عن یساره
کذلک) آندین صونک صول یانیه سلام بیرکای نیتی برله آدم لر وفرشته لر کم صول یانیندا تورورلر
(والمؤمن ینوی امامه) ومقتدی سلام بیرکاندا امامنی هم نیت قیلغای (فی جانبه) امام اکر یانیندا
بولسه (وفيها ان هاذاه) وایکی یانیندا هم امامنی نیت قیلغای اکر امام نینک برابریندا بولسه وامام ابو
یوسف قتبندنا اولسکی سلامدا امامنی نیت قیلسه بولور (والمنفرد الملك فقط) ویالفوز او قوغوجی ایکی
یانیندا هم فرشته فی نیت قیلغای وبس والله اعلم *

فصل

(بجهر الامام) بلند او قوغای امام فاتحه نی و سورهنی (فی الجمعة والعیدین والفجر واولی العشائین) وجمعه نمازیندا وایکی عید نمازیندا و تانک نمازیندا هم واخسام نمازی نینک و یسع نمازی نینک اولسکی ایکی رکعتیندا بلند او قوماق لبق واجب تورور (اداء وقضاء) کیراک بو نمازی ادا قیلور بولسون کیراک قضا قیلور بولسون جماعت برله (لاغیرها) و بوایتغان نمازلار دین اوزکا نمازلاردا بلند او قوماق واجب ایرمس و امام مالک رحمه الله تعالی قاتیندا عرفه کونی عرفاندا پشین نمازینی بلند او قوماق کیراک و امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا استسقا نمازیندا بلند او قوماق کیراک و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا کسوف نمازیندا بلند او قوماق کیراک * و اسلام نینک اولیندا نماز نینک بار چه سی فی بلند او قور ایردیلا و مشرک لار مسلمان لارغه ایزا بیرور ایردیلا خدای تعالی آینی کریمه یباردی ولا بجهر بصلواتک تیب پیغمبر صلی الله علیه وسلم پشین نمازیندا و ایکندی نمازیندا کافر لار نینک خبردار بولور وقتی ایردی آهسته او قور ایردیلا و اوزکا نمازلارینی بلند او قور ایردیلا جمعه نمازی و ایکی عید نمازی مدینه دا مسلمان کوب بولغان دین صونک واجب بولدی بس آهسته او قوماق لبقغه احتیاجی بولمادی (و المنفرد خیران ادی) و یالغوز او قوغرچی اکر وقت نمازینی او قور بولسه بو نمازلاردا اختیار لیغ تورور (و خافت حتما ان قضی) و یالغوز او قوغرچی اکر قضا او قور بولسه آهسته او قوغای واجب لبق نینک بولی برله و صحیح روایت بو تورور کم یالغوز او قوغرچی قزادا هم اختیار لیغ تورور و بلند او قوماق لبق افضل تورور تا آنینک نمازی جماعت نمازی ینک لیغ ادا بولغای (و ادنی البهر اسماع غیره) و بلند او قوماق نینک آزی آهسته لبقی اول چاق لیغ بولغای کم اوزیندین اوزکا کشی اشکای و آندین آهسته او قوماق (و ادنی المتخافتة اسماع نفسه) و آهسته او قوماق لبق نینک آزی اول چاق لیغ بولغایکم اوزی اشکای اکر اوزی اشتماسه قرآن نینک حکمیندا بولماس (وهو الصحیح) و صحیح بو تورور و اول ایرمس تورور کم ایتب تورور لار کم جهر نینک آزی اوزی اشتماک لیک تورور و آهسته او قوماق لبق نینک آزی حروف فی راست قیلماق لبق تورور تیب و بو ایتغانلاری روا بولماس (و کذا فی کل ما یتعلق بالنطق) و شریعتدا آنداق تورور کم هر نمرسه نینک حکمی سوزلامک کا تعلق بولور یعنی اوز نفسی نینک اشتماک لکی کیراک تا شریعت نینک حکمی آنکا روا بولغای (کالطلاق و العتاق) مثل خاتون فی طلاق قیلغان ینک لیغ (و الاستثناء و غیرها) و استثناء قیلغان ینک لیغ یعنی انشاء الله تیمک لیک و موندین اوزکالار شریعت نینک ایشلار نینک مثل بسم الله تیمک لیک جانورنی چالغان وقتدا و آنط ایچھا ک لیک و آلماق و ساتمق لبق ینک لیغ کم اکر حروفی راست بولسه و اوزی اشتماسه اعتباری بوقنورور بس اکر طلاقنی بلند ایتسه و اوزی اشتماسه انشاء الله فی آهسته ایتسه

آنداق کم حروفی ادا بولسه و اوزی ایشتمسه طلاق واقع بولور و اشتهماکان انشاء الله نینک اعتباری بوقتورور و اگر انشاء الله فی اوزی ایشتمسه طلاق واقع بولماس و قرائه نینک فرضی ایتم تورور کم بعضی نینک قانندا بر آیت تورور و بعضی نینک قانندا اوج آیت تورور و ایتمدی قرائه سنتنی بیان قیلور (و سنه القرائه فی السفر) و قرائه نینک سنتی سفردا (عجله الفاتحه مع ای سورة شاء) آشوقغان حالدا فاتحه فی اوقوماق تورور هر خواه لایغان سوره برله آنینک اوچون کم نقل قیلب تورور لار پیغمبر صلی الله علیه و سلم دین سفردا ایرتانیق نمازی دامعوذتین و برر و ایتمد اقل یا ایها الکافرون و قل هو الله احدی اوقوغان تورور لار (و امناعو البروج) و امن لیق و فراغت لیق حالدا و السماء ذات البروج ینکلیق لارنی اوقوماق لیق سنت تورور ایرتانیق و پشین نمازیندا و ایکندی نمازیندا آندین قیسقه راق اوقوغای و اخشام نمازیندا قیسقه سوره لارنی قرائه قیلغای (و فی المحضر استحضتوا طوال المفصل) و مقیم حالدا و امن لیق دا و اختیاریندا بولسه بیخشی تیب تورور لر طوال مفصل فی یعنی هفتیک نینک اوزون سوره لارینی ایرتانیق نمازیندا و پشین نمازیندا (فی الفجر و الظهر) ایرتانیق نمازیندا و پشین نمازیندا بر رکعت دا بکرمی یا او توز آیت اوقوماق لیق فاتحه دین اوزکا مستحب تورور (و اواسطه فی العصر و العشاء) و هفتیک نینک اورتا سوره سنی ایکندی نمازیندا و یسبع نمازیندا قرائه قیلغای و کبریا کم امام قوم نینک حالغه قراغای اگر قوم مایل بولسه لار الیک آیه نا آلتمش غهجه اوقوغای و اگر مایل بولسه لر قرق آیه اوقوغای و بعضی لار آیه نینک اوزون لیق و قسقه لیق فی ملاحظه قیلور لار و بعضی وقت نینک فراغت لیق فی و مشغول لیق فی ملاحظه قیلور لار و بعضی لار ایتم تورور کم پشین نمازیندا قرائه فی ایرتانیق نمازی نینک قرائتین قسقه راق قیلغای کم کسب و مشغول لیق قیلور وقت تورور (و قصاره فی المغرب) قیسقه سوره لارنی اوقوماق لیق اخشام نمازیندا مستحب تورور و مفصل تیب قرآن نینک آخیرینی ایتمور لار آنینک اوچون کم بسم الله برله باشقه قیلغان سوره لر کوب تورور (و من الحجرات طوال الی البروج) و هفتیک نینک اوزون سوره لاری سوره هجراندین و السماء ذات البروج غهجه تورور و بعضی هفتیک نینک اوزون سوره لاری تقی سوره محمد دین تورور و بعضی انا فتحنا دین و بعضی سوره قانی دین تیب تورور لار (ثم اواسطه الی لم یکن) و السماء ذات البروج دین لم یکن غهجه هفتیک نینک اورتا سوره لاری تورور (ثم قصاره الی آخره) لم یکن دین صونک قیسقه سوره لاری تورور قرآنینک آخیر غهجه (و فی الضرورة بقدر الحال) و ضرورت وقتیندا اوز حال نینک قدرتی ینار چاقلیغ اوقوماق کبریا سفردا و مقیم دا و همه نمازدا و امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قانندا یا لغوز اوقوغوی امام نینک حکمندا بولور بوا ینولغان حکم لردا اما بلند اوقوماق لیق دا اختیار لیغ تورور (و کره تعیین السوره للصلوة) بر سوره فی تعیین قیلماق لیق بر نماز اوچون مکروه تورور آنداق کم سوره جمعه فی جمعه کونی ننگ ایرتانیق نمازی اوچون تعیین قیلسه آندین اعتقاد قیلسه کم آنداق اوزکا سوره برله روا بولماس تیبسه

اما اگر آسانلیقی سببی دین بر سوره فی قینا او قوسا مکروه ایرمس و ناقله نماز لر ابتدا هم مکروه ایرماس
 سوره فی تعیین قیلماق لیقی پیغمبر صلی الله علیه وسلم سفردا کوبراک چهارقلنی او قور ایردیلمر و امام شافعی
 رحمه الله تعالی قاینیدا جمعه کونی نینک ایرتانیکی نمازیندا الم سجد فی وهلانی فی او قوماق مستحب تورور
 (وینصت المؤمن) و ابسام تورغای مقتدی امام نینک صونکندا یعنی قراة او قومغای کبراک بلند او قور
 نماز بولسون کبراک آهسته و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا همه نمازدا سوره فاتحه فی او قوماق
 کبراک و امام محمد دین بر روایت قیلب تورور لکم امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا مقتدی امام نینک
 صونکندا فاتحه فی آهسته او قومغای و نقل قیلب تورور لکم سکسان کشی صحابه لاردین امام نینک صونکنیدا
 قراة قیلماق لیقی فی منع قیلب تورور لار (و کذا فی الخطبة) و آنداق ایسام تورغای خطبه اوقی تورغان
 وقتدا اکر یاوق بولسه و خطبه نینک آوازینی اشنور بولسه اما اکر ایراق بولسه آنداقم خطبه نینک
 آوازینی اشنماسه اختلاف قیلب تورور لکم قرآن او قوسه بولور و شا کردکا سبق ایتسه بولور تیب اما
 احتیاط اولتورور کم ابسام تورغای (الا اذا قرأ صلوا علیه) مکر وقتی که خطبه دا صلوا علیه فی او قوشان
 وقتدا (فیصلی السامع سرا) بس صلوات ایتغای اشنکوچی آهسته تیلی برله (و الجماعة سنة مؤكدة) و نمازنی
 جماعت برله او قوماق سنت مؤکد دور و واجب غه یاوق تورور و بعضی ایتب تورور لکم فرض تورور
 و بعضی ایتب تورور لکم فرض کفایه تورور و پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتب تورور لکم تیلار من کم
 بو یورغایمن صحابه لر غه کم رضوان الله تعالی علیهم اجمعین کم اوتون یا قغایلر و بلال اذان ایتغای و بر
 کشیکا بو یورسام کم امامت لیقی قیلغای و اوزم ملاحظه قیلسام کم قیسی برسی جماعتغه حاضر بولمای تورور لر
 اول جماعت غه حاضر بولمغان لرنی اوی لاری برله اوتغه یا قسام قرآن نینک آیتنده کلنوروب تورور کم
 کافر لر برله صفی تارتیب اوروشوب تورسه لر هم نمازنی جماعت برله او قوغایلر و حدیث دا کلنوروب
 تورور کم سعادت نینک و یخشی بخت لیقی نینک بیلکوسنی اوج نمرسه تورور برسی نمازنی جماعت برله او قوماق
 تورور ایلکچی عالم لر برله صحبت قیلماق تورور او چوچی حلالدن یمک تورور اللهم ارزقنا هذه الثلث
 مع لثاؤک (و الاولى بالامامة الاعلم بالسنة) سنت و امام لیقی غه یخشی سی اول کشی تورور کم بیلکوسنی بولغای
 پیغمبر صلی الله علیه و سام نینک سنتنی یعنی مسئله علمنی و شریعت حکم لرینی وقتی که قرآن فی آنداق
 اوقیو بیلسه کم آنینک برله نمازی روا بولغای و آنینک دینندا و مذهبندا گمان بولغای و امام ابو یوسف
 رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم قرآننی یخشی بیلکوسنی اولی تورور (ثم الاقرأ) آندین
 صونک اکر علم دا برابر بولسه لر هر قیسی سی قرآننی یخشی اوقسه لر اول یخشی تورور (ثم الاورع)
 آندین صونک علم دا و قرا تدا برابر بولسه لر هر قیسی سی پرهیزکار بولسه اول یخشی تورور (ثم الاسن)
 آندین صونک بولاردا برابر بولسه لر هر قیسی سی نینک باشی اولوغ بولسه اول یخشی تورور (فان ام عبد)

بس اكر امامت ليق قيلسه بئك (او اعرابي) يا امامت ليق قيلسه تورد اكي عرب لركم هيج نمرسه او قوغان بولسه (او فاسق) يا فاسق بولسه كم دين نينك اشلاريندا بي پاك و خيانت قيلغوچي بولسه (او الاعمي) يا كوزي كورمس بولسه (او مبتدع) يا مبتدعي كه خدای تعالی نينك ديدار يغه انكار قيلور كافر بولور ايشلاريندا ظاهر قيلور شريعتدا آئينيك امامت ليق روا ايرماس اما اول مبتدع كم اهل قبله دين بولسه و آئينيك اعتقادي كفرليك كا تارتمسه و كفرليك لازم بولور ينكليغ ايش قيلمه آئينيك صونكندا نماز او قوماق روا بولور اما مكروه بولور (او ولد زنا كره) يازنادين پيدا بولغان كشي بولسه امامت ليق قيلسه بو ايتلغان كشي لر نينك صونكندا نماز او قوماق مكروه تورور امام شافعي رحمه الله تعالی مذهبنك اولغان كشي كم قبله دين ميل قيلسه يعنى قبله غه قارشو تورمه ياندا ميندا آقا تورغان قان و يا ايرنك بولسه آئينيك برله طهارت قيلسه يامنى صويدين بر درهم دين كو براك بدنيغه ياتونيغه تككانييني بوماسه آئينيك صونكندا نماز او قوسه روا بولماس واضح بو تورور كم امام اكر بو ايشلاريندا پيدا بولسه آئينيك صونكندا نماز او قوسا روا بولور (كجماعة النساء و عدهن) و مثل جماعت بولوب او قوماق ليق خاتون لر نينك اير كشي سز كم اكر امامي اول خاتون لر نينك خاتون بولسه هم مكروه تورور (وان فعلن تقف الامام وسطون) بس اكر خاتون لار جماعت بولوب او قوسه لر امامت ليق قبله تورغان خاتون صف نينك آراسنده تورغاي و اير كشي ينكليغ ايلكارو تورمغاي و مغربدا ايتب تورور كم امام تيب اول كشي كا ايتورلر كم آنكا اقتدا قيلور لر كيراك اير بولسون كيراك خاتون بس اير و خاتون امامت ليقدا برابر بولغاي (كحضور الشابة في كل جماعة) و آنداق حاضر بولماق يكت خاتون نينك جماعت نمازي نينك بارچه سيغه مكروه تورور آنكچون كم فتنه نينك قورقونچي بولور (والعجزة الظهر والعصر) و قاري خاتون نينك پشيم نمازي غه و ايكندى نمازي غه حاضر بولماق ليقى مكروه تورور و صاحبين ايتورلر كم قيز و خاتون همه وقتدا جماعت نمازي غه حاضر بولسه لر مكروه بولماس اما فتوى كراهيت ليقى غه تورور زمانه ننگ فساد ليقى سببي دين و هر وقت نماز غه حاضر بولماق ليق مكروه بولغاي و عطا ايتا تورغان ير كا بخشى تونلار كيب و اوزين بخشى ايسليك قبله چقماق ليقى مكروه تورور و انكار قيلماق ليق بولور (و يقندى المتوضى بالمتميم) طهارت ليق كشي تيمم قيلغوچي غه اقتدا قيلسه روا بولور امام محمد رحمه الله تعالی قنددا روا بولماس اما طهارت قيلغوچي نينك يانيندا صوى بولسه تيمم قيلغوچي غه اقتدا قيلماق ليقى روا بولماس و بعضى ايتب تورورلر كم امامين نينك قانيندا روا بولماس (و الغاسل بالماسح) و آياقيني بوغان كشي نينك اقتدا قيلماق ليقى مسح نارتغان كشيكا اوتوك كا و يا جبيره كا روا بولور (و القائم بالقاعد) اورا تورغان كشي نينك اقتدا قيلماق ليقى اولتورغان كشيكا روا بولور آنداق كم نقل قبله تورورلر كم صحابه لر پيغمبر صلى الله عليه وسلم نينك خسته حالت لر بندا اقتدا قبلدیلر پيغمبر صلى الله عليه وسلم اولتوروب او قودیلر صحابه لر اورا توروب اقتدا قبلدیلر

ابوبکر صدیق تکبیرنی بلند ایدیلر قومنی آگاه قیلماق اوچون آند اقمم جمعه نمازیندا وعید نمازیندا ایتورلار (والمومی بالمومی) و اشارت برله اوقوغوچی کشی نینک اقداسی اشارت برله اوقوغوچیغه روا بولور مکر وقتی که مقتدی اولتوروب اشارت برله اوقوسه و امام یانین یاتیب اوقور بولسه بو وقتدا اقداس قیلماق لیقی روا بولماس مکر امام زفر رحمه الله قنیند اروا بولور (والمتنفل بالمفترض) و نفل اوقوغوچی فرض اوقوغوچیغه اقداس قیلسه روا بولور (لا رجل بامرأة) و ایر کشی نینک اقداسی خانونغه روا بولماس (اوصبی) و اوغلانغه هم روا بولماس مکر تراویح و سنت لردا کم بعضی مشایخ رسیده بولغان کشی نینک اقداس قیلماق لیقی نارسیده کا جایز تورور نیب تورورلر و صبیح یوزلوك رسیده بولغانغه اقداس قیلماق مکر وه تورور اما روا بولور وسیله السعادة نینک کتابندا مونداق تورور (وطاهر بمعذور) و پاک کشی نینک اقداس قیلماق عت لیک کشیکا روا بولماس آند اقمم سلسل بولسه یعنی سید و کونی ترقنتا بیلماسه یا همیشه قانی آقا تورغان بولسه (وقاری بامی) و قراةنی دورست اوقوغوچی کشی نینک اقداس قیلماق قراةنی نمازنی دورست قیلور چاقلیغ بیلماس کشیکا روا بولماس (ولابس بعار) و تونلوق کشی نینک اقداسی یلانغاچغه روا بولماس (وغیر موم بموم) و اشارت برله اوقوماس کشی نینک اقداس قیلماق اشارت برله اوقوغوچی کشیکا روا بولماس (ومفترض بمتنفل) و فرض اوقوغوچی نینک نفل نمازی اوقوغان کشیکا اقداس قیلماق روا ایرمس قوتلیق نمرسه نی عاجز نمرسه کا تبدیل قیلغانی بولور (و بمفترض فرضا آخر) روا بولماس اقداس قیلماق فرض اوقوغوچی نینک کم اوزکا فرض اوقوی تورغان کشیکا آند اقمم پشین نمازین اوقور کشی ایکندی نمازینی اوقی تورغان کشیکا اقداس قیلماق لیقی روا بولماس و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا روا بولور (والامام لایطیلمها) و کراک کم امام نمازینی اوزون قیلماق کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتب تورورلر کم قوم نینک عاجز راقی نینک هالته قاراب اوقوغایکم قوم آراسناک مستمهلر و کبچک اوغلانلر و قری کشی لر و ماجتمند لر و آشوقغانلر بولورلر (ولا قراة الاولی) و اولکی رکعت نینک قراةتنی ایکنوچی رکعت دین اوزون قیلماق (الافی الفجر) مکر ایرنانک نمازیندا و امام محمد رحمه الله تعالی ایتب تورورلر کم بارچه نمازدا اولغی رکعت نی صونکفی رکعت دین اوزون قیلماق مستحب تورور زخیره دا تحقیق فتوی امام محمد رحمه الله تعالی نینک قولیغه تورور و اگر ایکنچی رکعت نینک اولغی رکعت دین اوج آیت اوزون لیقی بولسه مکر وه بولور اگر آیت لر بری بریکا یاوق بولسه اوزون لیقی و قیسه لیقنی اعتبار قیلورلر اگر کلمه لردا و حر و فلردا تفاوتی بار بولسه آنی هم قرارلر و اولتورور کم اولغی رکعتکا ایکی حصه اولوش اوقوغای و ایکنچی رکعتکا بر اولوش اوقوغای (ویقوم المؤمن الواحد علی یمینه) و اقداس قیلغوچی بر کشی بولسه امام نینک اونک قولی نینک یانندا تورغای اما اگر امام نینک صول یانندا یا صونکندا تورسه روا بولور اما یخشی ایرماس و امام محمد رحمه الله تعالی دین روایت قیلب تورورلر کم مقتدی نینک

آياق نىڭ بارمىقلىرى امام نىڭ اوڭ يېنىنىڭ بىرىنىڭ بىر بىرىنىڭ بولغاى وقتى كە مەقتى بىر كىشى بولسا مەقتى نىڭ
 قەدى نىڭ كوبرا كى امامى نىڭ قەدى دىن ايلكارو بولسا نمازى فاسد بولور واكر سجدە دا مەقتى نىڭ
 باشى امام دىن ايلكارو بولسا وآياق ايلكارو بولسا زىيان يوقنورور اعتبار ايلكارو بولماقلىقىدا آياقغە
 تورور باشغە ايرماس بوى نىڭ اوزونلىقى تىفاوت قىلور (والزاۋد خلفە) وقتى كە مەقتى بىر كىشى دىن
 زىادە بولسا امام نىڭ سونكىدا تورغاى وامام ابو يوسىف رحمە اللہ تعالى دىن بىر روايت بار تورور كە وقتى كە
 ايكى كىشى بولسا امام اولار نىڭ آراسىدا تورغاى واكر اوچ دىن زىادە بولسا امام آنىڭ آراسىدا تورسە
 مكرور بولور (ويصف الرجال) اولغى صفدا رسىدا بولغان كىشى لار تورغايلار (ثم الصبيان) آندىن
 سونك ايكنچى صفدا نارسىدا لار تورغايلار (ثم الحنثى) آندىن سونك خنىش لار تورغاى وخنىش اولتورور كە
 هم ايركا اوخشار ذكرى بولور وهم خاتونغە اوخشار فرجى هم بولور (ثم النساء) آندىن سونك خاتون لار
 تورغايلار كە پىغمبەر صلى الله عليه وسلم ايتىب تورور كە اير كىشى لار نىڭ صف لار نىڭ بىخىش راقى اولغى
 صف تورور وخاتون لار نىڭ صف لار نىڭ بىخىش راقى آخرى صف تورور كە اير لار دىن ايراق راقى تورور
 (فان حادثه) بس اكر برابر بولسا خاتون اير كىشى بىرلە صفدا كىراك محرم بولسون كىراك محرم بولماسون
 كىراك نكاح قىلىنغان بولسون (فى صلوة مشتركة) اول نمازدا برابر بولسا كە ركوع وسجود بولسا كىراك
 فرض بولسون كىراك فرض دىن اوزكا بولسون وشريك بولسا اول نماز اير بىرلە خاتون نىڭ آراسىدا
 (تحريمه واداء) نكبير تحريمه دا يعنى اولغى نكبيردا وادا قىلوردا هم اول نماز مشترك بولسا (فسدت
 صلوته) اير كىشى لار نىڭ نمازى بوزولور (ان نوى الامام امامتها) اكر امام نيت قىلغان بولسا خاتون نىڭ
 امامت لىقىنى وامام محبوبى ايتىب تورور لار كە خوش روى اوغلان بومسئله دا خاتون نىڭ حكمندا بولور اما
 فتوى بوسوزكا ايرماس (والاصلواتها) واكر امام خاتون نىڭ امامت لىقى نىڭ نيتىنى قىلماسە خاتون نىڭ
 نمازى فاسد بولور واكر اير وخاتون امامغە اقتدا قىلسە لار وىر بىر نىڭ برابر يىندە بولماسە لار اول
 نماز نىڭ آراسىدا اولار نىڭ طهارتى سنسا وطهارت قىلب كلكاندىن سونك نماز نىڭ قالغانىنى تىكورمىك كا
 تورغاندا بىر بىرى سى نىڭ برابر يىندا بولسا لار اير كىشى نىڭ نمازى بوزولور اكر امام خاتون نىڭ
 امامت لىقىغە نيت قىلسە واكر قىلمىغان بولسا خاتون نىڭ نمازى فاسد بولور واكر مسبقانە نماز يىندا
 اير وخاتون بىر بىرى نىڭ برابر يىندا بولسا لار ونماز نىڭ اولىندا بولماسە فاسد بولماس واكر جنازە نمازىدا
 برابر بولسا لار نماز فاسد بولماس * وتقى بىر شرط اولتورور كە خاتون رسىدا بولغان بولسا وشهوة خلىقندىن
 بولسا تا آنىڭ نمازى نىڭ فاسد لىقىغە سەبب بولور واكر نارسىدە بولسا كە شهوة हालيغە يىتمىك بولسا
 نماز فاسد بولماس اكر آنىڭ برابر يىندە اوقوسە واكر ستون يا بىر نەرسە يىردا بولسا اير بىرلە خاتون
 آراسىدا آندە هم نمازنى فاسد قىلماس واكر بىرىسى ايردىن ويا خاتوندىن بىر دوكان نىڭ اوستىدە

بولسه و بريسى آشاقدا بولسه كم ايركش نينك بوي دين بلندراق بولسه بر بريسى نينك نمازىنى فاسد قىلماس وقتى كه برابرلىق نينك شرطى پيدا بولسه بر كشي كم خانون نينك اونك يانندا بولسه وصول يانندا و آرتيندا بولسه آنينك نمازى فاسد بولور و اكر خانون اوج بولسه اونك ياننداقى وصول ياننداقى كشي نينك نمازى و آرتينداقى اوج كشي نينك نمازى صف لارينينك اخريغه چه فاسد بولور و اكر ايكي خانون بولسه تور ت كشي نينك نمازى فاسد بولور اونك ياننداقى وصول ياننداقى كشي نينك و ايكي آرتينداقى كشي نينك و امام ابو يوسف رحمة الله عليه روايت قىلب تورور كم ايكي خانونغه اوج خانون نينك حكمنى بيرورلر كم ناصف لارينينك اخريغه چه صوتكنداقى تورغان كشي لارينينك نمازىنى فاسد قىلور و بعضى ايتب تورورلر كم اوج خانون بر صف نينك حكمندا بولور آنينك اوچون كم صوتكينداقى صف لارينينك بارچه سى نينك نمازى فاسد بولور و امام شافعى رحمه الله تعالى قىيندا برابر بولمق مطلقا نمازىنى فاسد قىلغوجى ايرمس والله اعلم *

فصل

(مصل سبقه الحديث) نماز او قوچى كم حدث آنينك آلدىنى توتغان بولغاي يعنى اختيار سز و قصد قىلماي نمازى نينك ايچنده طهارتى سنسا هيچ توقناماي طهارت قىلماي ليغفه مشغول بولغاي و اكر توقنسا آنينك نمازى باطل بولور و بنا قىلا بيلماس يعنى نمازى نينك يتكان يريندىن اوقوى بيلماس (توضاً) شول حاله طهارت قىلغاي و هيچ نمرسه غه مشغول بولمغاي و هيچ نمرسه نى آرا لاشتورمغاي (وانم) طهارت قىلغاندىن صوتك نمازىنى تام قىلغاي يتكان يريندىن و امام شافعى رحمه الله تعالى قىيندا نمازىنى باشيندىن اوقوغاي و امام مالك رحمه الله تعالى امام شافعى نينك قوليفه رجوع قىلب ترورلر و بعضى ايتب ترورلر كم يالغوز او قوچوچى باشندىن اوقوغاي و امام و مقتدى بنا قىلغاي جماعت نينك فضيلنى نى سقلاماق اوچون (ولو بعد التمشهد) و اكر چنديكه تشهددين صوتك هم بولسه طهارت قىلماق كيراك و امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى قىيندا نمازىنى سلام برله ويا بر اوزكاش برله تمام قىلغاي كم امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى قىينده قصد برله و اختياري برله و نمازى بوزغوچى اش برله نمازدين چقماق فرض ترور و سلام نينك لفظى واجب ترور و صاحبين رحمهما الله تعالى قىينده وقتى كه تشهد مقدارى اولتورسه نمازى نينك ركن لارى تمام بولور و اكر طهارتى سنسا طهارت قىلسه بنا قىلماي ويا باشيندىن اوقوماني حاجت ايرماس و آنينك نمازى دورست بولور (والاستيناق افضل) اما همه علمالرينينك قانندا بو صورت دا طهارت سنماق ليقندا نمازدا باشيندىن اوقوماق افضل ترور بنا قىلماق ليقندىن (والامام بيجر آخرالى مكانه) و اكر امامغه نمازدا حدث يتسه يعنى طهارتى سنسا اوزى نينك يريغه تارتقاي ينه بر كشي نى و سورلامكاي و نمازىنى بوزغوچى اش قىلمغاي و اوزى قايتقاي

(ثم يتوضأ ويتم ثمه) وآندين صونك طهارت قیلغای و نمازینی تمام قیلغای اول طهارت قیلغان یریندا اکر تیللاسه (اویعود) یا اوزی نینک یریغه قایتغای یعنی طهارتی سینغان یریغه کلیب تمام قیلغای (کالمفرد) و بالغوز اوقوغوچی ینکلیغ اختیارلیغ تورور اکر تیللاسه طهارت قیلغان یریندا ادا قیلغای و اکر تیللاسه طهارتی سینغان یریندا ادا قیلغای (ان فرغ امامه) اکر اول خلیفه قیلب کینکان امامی نماز دین فارغ بولغان بولسه اختیارلیغ بولور (والاعاد) و اکر امام فارغ بولمغان بولسه قایتغان البته امام برله تمام قیلغای (وکذا المقندی) و مقتدی هم آنداق تورور اکر امام فارغ بولغان بولسه اختیارلیغ تورور و اکر امام فارغ بولغان بولماسه قایتغای و جماعت برله تمام قیلغای (اولوچن) و اکر نمازدا دیوانه بولسه (اوامی علیة) یا بیهوش بولسه یعنی تبرانمک آندين کینسه و جنون برله مغی نینک فرقی اولتورور کم جنوندا عقل کینار و مغی دا کنماس (اونام) یا اوخلاسه نمازدا آنداق کم طهارت سینماس ینکلیغ (اوحتلم) و احتلامی بولسه نمازدا اول طهارت سینماس ینکلیغ اویقوا یچنده (اوقهقه) یا قهقهه برله کولسه (اوحدث عمدا) یا طهارتنی قصد برله سیندورسه (اوصاب به بول کثیر) یا آنینک تونیهه کوب سیدوک تیکسه آنداق کم بر درهم مقداریندین کوب بولسه (اوشجرأسه فسالدم) یا آنینک باشی سنسا قانی روان بولسه (اوطن انه احدث) یا طهارتی سینغان کمانی بولسه آنداق کم بورنی نینک صوینی قان خیال قیلسه (فخرج من المسجد) بس کمان برله مسجد دین چیمسا (اوجاوز الصفوف خارجه) یا بوکمان برله صف لار دین اوتسه اکر مسجد دین ناشقاری نماز اوقوی تورغان بولسه آنینک اوچون کم صف لر مسجد حکمیندا بولور صحراده و اکر ایلکارو یورسه و ستره مقدارندین اوتسه مسجد نینک ناشیغه چقغان حکمیندا بولور و اکر بالغوز اوقوی تورغان بولسه مسجد قیلور چاقلیغ برهر اطرافیندین مسجد حکمیندا بولور (ثم ظهر طهره) آندين صونک معلوم بولسه آنینک پاکلیکی یعنی طهارتی سینغان ایرمش و اول کمان غلط بولسه (بطلت صلوته) بو اینغان لرنینک بارچه لاری نینک نمازی فاسد بولور (ولو لم یخرج) و اکر طهارت سینغان کمانی برله مسجد دین چیماسه (اولم يتجاوز الصفوف) و یا صف لار دین اونماکان بولسه و یا ستره دین اونماکان بولسه (بنی) بنا قیلغای نمازینی ینکورکان یریندین اوقوغای و بو بنا قیلماق اول وقتدا تورور اورنیغه خلیفه قیلمغان بولسه و اکر خلیفه تونغان بولسه باشیندین اوقوغای بنا روا ایرمس و اکر قوم خلیفه تونغان بولسه لر اولار نینک نمازی هم فاسد بولور آنینک اوچون کم کوب عمل پیدا بولب ترور هیچ سبب سر و عذر سر و اول صورتدا کم طهارت سینغان بولسه آندا معذور تورور خلیفه تونمق لبقهه یعنی خلیفه تونغای (وبعد التشهد ان عمل ما ینافیها تمت صلوته) و اکر اپکی تشهد دین صونک نمازینی بوزغوچی عمل قیلسه اکر چندیکه قصد برله طهارتنی سیندورسه آنینک نمازی دورست بولور و آنکا قیتارماق روا بولماس آنکچون کم نماز نینک رکن لارینی بر جای کلتوروب ترور (وتفسد صلوٰة المسبوق) و مسبوق نینک

نمازی فاسد بولور آنکچون کم نمازینی بوزغوچی ایش آنینک نمازی نینک اچندا پیدا بولوب تورور
 (وان وجد هنا) وا کر پیدا بولسه بویرده یعنی نمازنینک آخریندا (رؤیه المنیم الماء اونحوه) تیمم برله
 نماز اوقوری نورغان کشی نینک صونی کورمک لیکی و آنکا اوغشار نمرسه آنفاق کم اوتوک کا مسح تارتغان
 بولسه تشهد دین صونک آنینک مسعی نینک مدتی اوتسه یا اوزی اوتوکی نی کوب عمل برله چقارسه یا
 اوزی امی ایردی یعنی قراة اوقبو بیلماس ایردی تشهد دین صونک بر سوره اوکراندی کوب عمل
 قیلما یا یلانچ ایردی تشهد دین صونک تون تابتی یا اشارت برله اوقور ایردی رکوع و سجود برله
 اوقورغه حالی بولدی یا تشهد دین صونک قالغان نمازی بار ایردی یادیغه گلدی یا امام نینک طهارتی سیندی
 تشوب اوقور حالدا بر آدم فی خلیفه قیلدی یا تانک نمازینی اوقوغان حالدا کون چیقمتی یا جمعه نمازیندا
 ایکندی نمازی نینک وقتی کردی یا جراحته باغلغان ایسکی سی توشدی جراحت یخش بولغان بولسه یا
 عنرلی کشی ایردی عنری کسیلدی آنفاق کم استعاضه لی خاتون طهارت قیلب ایردی نمازدا پاک بولدی
 و تشهد دین صونک نمازنینک آخریندا قان گلدی (فسدت عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی) بو ایتغان
 اون ایکی صورتدا نمازی بوزولور امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی قتندا (لفرضیه الخروج بصنعه)
 آنینک اوچون کم امام اعظم رحمه الله تعالی قاتندا نمازی بوزغوچی ایش برله نماز دین چیقماق فرض
 ترور واکر نمازنینک اورتاسیندا بوینکلغ اشلا پیدا بولسه نمازی بوزولور ائفاق برله بس نمازنینک
 آخریندا تقی بر رکنی بار تورور کم نمازی بوزغوچی ایش برله چیقماق لبق تورور کویا نمازنینک
 اورتاسیندا پیدا بولوب تورور امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی قتینده (لاعندهما) بو اون ایکی مسئلهدا
 امامین رحمه الله تعالی قتیندا نمازی بوزولماس آنینک اوچون کم اولارنینک قتینده نمازنینک رکن لریندین
 هیچ نمرسه قالغان ایرماس بس آنینک نمازی تمام بولور بو واختلاف لبق اون ایکی مسئلهدا اوچ مسئله
 زیاده قیلب تورور لار بری اولکم نجاست بولغان تون برله نماز اوقور ایردی و آئی یوغالی صوبی یوق
 ایردی و تشهد دین صونک صو تابتی وقتی بر مسئله اولکم تانک نمازینی قضا سین اوقور ایردی زوال نینک
 وقتی کیردی و اوچونچی مسئله اولکم ایکندی نمازیندین صونک پشین نمازینی قضا قیلور ایردی سلام
 بیرماس دین ایلکارو کون بتار وقتی بولدی نمازنینک آخریندا صاحبین قتیندا دورست بولور
 و امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی قتینده بو مسئله لارنینک بارچه سیندا نمازی فاسد بولور والله اعلم

فصل

﴿ بو فصل هر نمرسه کم نمازی فاسد قیلور ویا نمازدا مکروه لار بولسه آنینک بیانینک تورور ﴾
 (یفسدها الکلام مطلقا) سوزلامک مطلقا نمازی فاسد قیلور کیراک سهوا بولسون کیراک قص برله بولسون کیراک

اویقودا و امام شافعی رحمہ اللہ تعالیٰ قہیندہ اکر اونوتوب یاخطادین سوزلاسه نمازی بوزولماس (والسلام
 عمدا) قصد برله سلام قیاماق لبق هم نمازی بوزار اما سهو برله سلام بیرسه نمازی بوزولماس آندا فکم
 نمازی ادا قیامیم تیب سلام بیرسه ادا قیامغان بولسه اما اکر نماز نینک اورتہ سیندا سلام بیرسه اول نمازی
 اونوتغان بولسه نمازی بوزولور و بعضی ایتب ترور لر کم سلام سوز ینکلغیغ تورور هر تورلورک هم بولسه
 نمازی بوزار (ورده) و سلام نینک جوابی هم نمازی بوزار (مطلقا) کیراک سهو برله بولسون کیراک قصد
 برله آنکچون کم جوابدا خطاب بار تورور سوز حکمندا بولور (والائین) و تقی نمازی بوزوچی لاردین
 تورور نمازدا آه تیمک (و نحوہ ممالہ صوت) و آنکا اوخشار نمرسه لر اوف قیلغان ینکلغیغ و آه قیلغان تیمک
 و هر نمرسه کم آندی برف پیدا بولور بولسه (والبکاء بصوت) و تقی نمازی بوزوچی آواز برله یغلاماق
 تورور دنیا مصیبتی دین (الا لامر الآخرة) مکر آخرت نینک ایشی سببی دین یغلاسه کم اول یغلاماق
 نمازینی بوزماس هر چند آواز برله هم بولسه و اول بهشت فی تیلاب یغلار و یانموغ دین پناه تیلاب یغلار
 و بو یغلاماق نمازی بوزماس (والتمتع بلا عذر) و تقی نمازی بوزوچی عذر سیز اوکسورمک تورور
 آوازینی بخش قیاماق لبق اوچون اخ نیکان ینکلغیغ اما اکر مضطر بولسه و آندا بولسه کم قراة اوقوبو
 ییلماسه عذر بولور و آندا تماقنی آرتسه نمازی بوزولماس (و تشمیت العااس) و تقی نمازی بوزوچی
 آتسورغانغه جواب بیرمک لیکى ترور یعنی برحمک الله نیکان ینکلغیغ و اکر آتسورغانغه حرف ایتماسه هم نمازی
 بوزماس و اکر خشادا یعنی اسناکاندا اختیارى بولسه اکر حرف پیدا بولسه نمازی بوزولور و اکر
 آتسورغاند کشى کونکلی برله برحمک الله تیسہ نمازی بوزولماس و اکر عطسه نینک جوابندا کونکلی برله
 الحمد لله تیسہ آندا هم نمازی بوزولماس برروایت ابوحنیفه رحمہ اللہ تعالیٰ دین اولتورور کم اکر عطسه
 قیلغان کشى الحمد لله تیسہ نمازی بوزولور کیراک کم کونکلی برله ایتمغای و تیلی فی تبراندور ماغای
 (و جواب الکلام ولو بالذکر) و تقی نمازی بوزوچی سوزکا جواب بیرمک تورور و هر چند بیکه خدای
 تعالیٰ نینک یادى برله هم بولسه نمازی فاسد قیلور آندا فکم بخشى خبر ایشتسه الحمد لله تیسہ و یا بر یمان
 نمرسه ایشتسه انا لله وانا الیه راجعون تیسہ و یا بر عجایب نمرسه ایشتسه سبحان الله تیسہ نمازی بوزولور
 اما ذکر دین غرضی اول بولسه کم نمازدا ایردو کینی بلدورکای نمازی بوزولماس اتفاق برله اما اکر جوابنی
 قصد قیامسه نمازی بوزولور مکر امام ابو یوسف رحمہ اللہ تعالیٰ قانندا بوزولماس (والفتح) و تقی نمازی
 بوزوچی توقتاغان بیریندا اینا بیرمک لیک ترور قراة قیلغوچی غه کیراک اول قراة قیلغوچی نماز نینک
 ناشندا بولسون کیراک اپندا بولسون اما اکر اوزی نینک قراة قیلور نیتی بولغان بولسه و اچا بیرمک
 و تعلیم قیاماق نیتی بولماسه نمازی فاسد بولماس (الالاماه) مکر اوزی نینک امامی نینک قراة نینی اچا بیرسه
 نمازی فاسد بولماس و تعلیم قیلماق و اچا بیرمک نیتی برله هم بولسه صحیح اولتورور کم بوزولماس آنینک

اوچون كم اوزى نينك نمازى نينك دورست ايمنى قيله تورور ويخشى سى اولتورور كم توقتالغان زمانى اچا بيرمكاي
 شايد اوزى نينك يادىغه كاكاي وامام نينك حالىغه لايق اولتورور كم قومننى قستاب تورمغاي اچا بيرماك ليك
 اوچون اما اكر نماز دورست بولور چاقايغ قراة اوقوزان بولسه ركوع غه بارغاي واكر دورست بولور چاقايغ
 اوقومغان بولسه قرآن نينك ينا بريند بن اوقوغاي (والقراة من المصحف) وتقى نمازنى بوزغوجى
 قرآن نينك يوزيند بن قراة نى اوقوماق ليق ترور كيراك آز بولسون كيراك كوب بولسون
 وبهضى ايتب تورورار كم اكر بر آيت مقدارينى اوقوسا فاسد بولور واكر آزران اوقوسه فاسد
 بولماس وبهضى فاتحه مقدارينجه تيب تورورلار وصاهيبين نينك قتيند اقرآند بن اوقوماق ليق سببى دين
 نماز فاسد بولماس اما كروه بولور وامام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا كراهيت سيز روا
 بولور وه شايع لار نينك بهضى ايتب تورورار كم كيراك كم هيچ كتابنى نماز اوقوغوجى نينك آلد بندا
 قويمغايلار ناكاه كنبغه كوزى توشوب اول كتاب بن كونكلى غه معنى توشكاي وبهضى نينك قتينده نمازى
 بوزولور وهر چند بو روايت معتبر وقتوى بريلمكان هم بولسه (والسجود على نجس) وتقى نمازنى
 بوزغوجى نجس نمرسه كا سجده قيلماق ليقى ترور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دين روايت بار تورور كم
 اول سجده باطل بولور نماز باطل ايرمس واكر ينا برپاك نمرسه كا سجده قياسه نمازى بوزولماس اما اكر
 نجاست قول نينك اياسى نينك بريند بولسه ويا تيز قويار يرده بولسه نمازى روا بولور وامام شافعى رحمه
 الله تعالى وامام زفر رحمه الله تعالى خلاف قياپ تورورلار (والدعاء بما يسأل عن الناس) وتقى نمازنى
 بوزغوجى عرفدا آدم لار دين تيلار نمرسه كا دعا قيلماق ليقى ترور آند اقم ايتسه اللهم البسنى ثوبا يا
 ايتسه اللهم زوجنى فلانة تيسه نمازى بوزولور وامام شافعى رحمه الله تعالى خلاف قياپ ترورلار (والاكل
 والشرب) وتقى نمازنى فاسد قيلغوجى يملك وايچمك ليك تورور كيراك سهو برله بولسون كيراك قصد
 برله بولسون كيراك آز بولسون كيراك كوب واكر تيشى نينك آراسنده برنمرسه بولسه آنى يوتسا فاسد
 بولماس وبهضى ايتب تورورلار كم اكر نخود بن كوب بولسه نمازى فاسد بولور نچوك كم روزه فاسد بولغان
 ينكايغ (والعمل الكثير) وتقى نمازنى بوزغوجى كوب عمل قيلماق تورور نماز نينك اچنده (اى ما
 يحتاج الى اليد بن) يعنى اول ايشى كم ايكى قولغه احتياجى بولسه يعنى نماز نينك تاشيندا ايكى قول
 برله قيلور ايش بولسه اكر نماز نينك اچنده بر قول برله قيلسه هم نمازى بوزولور مثل دستار بغلاغان
 واوترك كيكان ينكايغ واكرهونينك عكسيفه بولسه كم عرفدا آنى بر قول برله قيلسه لر ونمازدا ايكى قول
 برله قياسه هم نمازى بوزولماس (اويستكثره المصلى) يا نماز اوقوغوجى نينك اوزى اول قيلغان عمل نى
 كوب عمل بولدى تيب حساب قياسه وآندا ق تورور كم امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى قتيندا صحرا داضى
 قدوفار نينك بسكلارينى كيم آنى كوب حساب قيلماق عفو ايرمس (او يظن الناظر ان عامله غير مصلى

في الصلاة) يا قرا غرچی کمان قیلسه کم اول ایشتی قیلغوچی کشی نمازدا ایرمس تیب اول هم کوب عمل
 ترور و بعضی ایتب تورورلرکم مشایخ لارنینک کوبرا کی مونکا باریب تورورلرکم عمل کثیر ترور (و کره
 في الصلاة كل هيئة فيها ترك الخشوع) و نمازدا مکروه ترور هر صورتی که یعنی هر اش قیلماق لیق کم
 اول ایشدا قورقونج بولماسه آند اقم قولنی سیغاسه نماز او قوسه و باغداش قوروب اولتورسه و بارماق لیرینی
 سیندورماق تا آواز بیرکونجه و بویونوی ایلاندوروب اونک وصولیغه قارماق لیق واکر بوینی میل قیلماسه
 مکروه ایرماس (و قلب الحصى لیسجد) و اوشاق تاشنی ایراق قیلماق لیق سجده اوچون سجده قیلور
 یریندین و سجده قیلور یرینی توزوک قیلماق نمازنینک اچنده مکروه ترور (الا مرة) مکر بر مرتبه
 سوفورسه مکروه ایرماس و بعضی ایتب تورورلرکم ایکی مرتبه سوفورسه هم وایکی دین آرتوق بولسه
 مکروه بولور تیب تورورلر (و مسح جبهته من التراب فيها) و نمازدا مانکلاینی توفراق دین
 پاک قیلماق لیق مکروه ترور و بعضی ایتب تورورلرکم تیردین پاک قیلسه زیان قیلماس (و السجود
 علی کور العمامة) و تقی دستارنینک پیچیه سجده قیلماق لیق مکروه ترور مانکلائی یرینینک قانیغ لیقینی
 تابسه هم واکر مانکلائی یرینینک قانیغ لیقینی تابماسه نمازی فاسد بولور (و افتراش ذراعیه) و تقی نمازدا
 بیلاکلارینی یرکا نوشامکلیک مکروه بولور مکر خانون لارغه کم مکروه ایرمس (و عقص شعره) و تقی
 نمازدا ساچنی یغباش نینک اورتاسیندا توکماک لیک مکروه ترور ایب برله وایسکو برله بغلاماقلیق
 و بعضی ایتب تورورلرکم باش نینک تکراسیغه ساچنی چرماماقلیق کاهی خانون لار قیلورلر مکروه ترور
 (و سدل الثوب) و تقی توننی ایکنی کا سالیب ایکی ییننک قولغه سوقمای نماز او قومماق مکروه ترور
 (و لفه) و تقی سجده قیلور وقتده تونی فی آلدینداقی ویا آرتنداقی توفراق دین یغا تونماق مکروه ترور
 (و تخصیص الامام بمکان) و امام نینک مکاننی مخصوص قیلماق لیق مکروه ترور آند اقم محراب کینک بولسه
 امام آندا یالغوز تورسه یا امام یالغوز بر دوکان نینک اوستیدا تورسه و قوم آستیند بولسه یا آنینک عکسی کا
 بولسه کم قوم بلند یردا بولسه واکر دوکان نینک بلند لیک برکز مقدا رنجه بولسه مکروه بولور واکر قوم نینک
 بعضی سی امام برلا تورسه لار مکروه بولماس واکر یرنار بولسه و ضروره بولسه هم مکروه بولماس بیل کیل کم
 اویماق لیق نینک دوست لیق امام نینک جاینی بلمک لیک ترور یردین امام نینک حالیه خبردار بولسه
 ایتدا قیلماق روا بولور (لا ان قام فی المسجد و سجد فی الطاق) واکر امام مسجددا تورسه محرابدا سجده
 قیلسه مکروه بولماس آنینک اوچون کم اعتبار قدم ترور (و القيام خلف صف و جل فيه فرجة) و تقی مکروه
 ترور صف نینک سونکدا تورماق لیق کم اکر اول صفدا بر کشی ترور ینکلیغ آچرق یر بولسه (و صورة
 حیوان فی ثوبه) و تقی نماز او قوغوچی نینک تونید اچانلیغ نمرسه نینک صورتی بولسه مکروه ترور (و مسجد)
 و سجده قیلور یریندا هم بولسه مکروه ترور و مبسوط دا ایتب تورورلرکم پلاسدا اکر صورت بولسه

مطلقاً نماز مکروه تورور (وجهته) و نماز او قوغچی نینک بر یانیندا هم صورت بولسه مکروه تورور یعنی بر یانینده آسلیب تورغان بولسه و آلدینده بولسه و یا باش نینک اوستیندا بولسه و یا اونک یانیندا و یا صول یانیندا بولسه (غیر خلف و تحت) اکر صورت آرتیندا و یا آیاق نینک آستیندا بولسه مکروه بولماس اما مبسوط نینک روایتندا آنداق معلوم بولور کم اکر پلاسه بولسه آیاق نینک آستیندا هم بولسه مکروه تورور (لا ان صغرت جدا) اکر کوب کچکنه بولسه کم کوزکا ایلماسه بخش قرامای (اوچی راسها) یایوق بولغان بولسه اول جانور نینک باشی آندا هم مکروه بولماس و اکر خط تارتیلغان بولسه بوینی غه و آنینک باشی کورونا تورغان بولسه اعتباری یوق تورور آندا قلم کراهینی باقی تورور (وفي ثياب البذلة) واسکی تون برله نماز او قوماق مکروه تورور آنداق تون کم اکر برلر قتنده کبار ینکلیمغ بولسه لار (وحسر رأسه الا تذللوا) و باشی فی یلانچاق قیلماق نمازده مکروه تورور مکر نفسینی خوار توتماق لایق اوچون و نیاز مندا لایق اوچون باشینی یلانچاق قیلسه مکروه بولماس اما اکر پروای سزلیق سببی دین باشنی یلانچاق قیلماق نمازدا مکروه تورور (وعند ما یقرأ) و نمازدا آیت لارنی و تسبیح لارنی قول برله سناما قلیق مکروه تورور و امامین رحمهما الله تعالی ایتم تورور لار کم زیانی یوق تورور فریضه دا اما نافله دا خلاف سیز مکروه ایرماس اختلاف فریضه دا تورور * و آیت لار و تسبیح لارنی نماز نینک طشپینده سناما قلیقنی هم بعضی مکروه تیب تورور و ایتم تورور لار کم کناه لارنی سناماس سیزلر و تسبیح و قرائتنی سنار سیز عجایب نمرسه نینک سببی بولور اما اصح بو تورور کم حال سیزلارغه و عاجزلارغه رخصت تورور سناما قلیق برله اولار نینک میلی و رغبتی نینک سببی بولور و خدا ی تعالی نینک ذکر یغه مشغول بولور یغه (وخلق باب المسجد) و تقی مکروه لر دین بریسی مسجد نینک ایشکنی بغلاما قلیق تورور و آیت تورور کم باغلاما قلیق مسجد نینک ایشکنی مکروه ایردی اولغی خلق لر آراسینده آنینک اوچون کم اول خلق نینک احتیاطی و دیانت لاری بار ایردی و خیانت قیلماس ایردیبار مسجد نینک متاعیغه اما اکر بو زمانه محله نینک خلقی مصلحت بیلور لار کم نماز وقتندین اوزکا وقتندا مسجد نینک ایشکنی بغلاما قلیق مکروه ایرمس و بو ایش نینک ایکاسی محله نینک خلقی تورور و اکر قاضی دین رخصت سیز هم کشی فی ایکا قیلسه لار بولور (والوطی والحدث فوکه) و خاتون برله صحبت قیلماق و طهارت سیندورمک یعنی بول و غایط قیلماق مسجد نینک اوستند مکروه تورور آنینک اوچون کم مسجد نینک توباسی مسجد حکمند ائورور کم مسجد نینک توباسندین اچند اکی امامغه اقتدا قیلسا روا بولور و اکر اعتکافی اولتورغان کشی مسجد نینک توباسیغه چقسه اعتکافی سینماس بس جنب و حیاض غه مسجد نینک اوستیغه چقماق لایق روا بولماس (لا فوق بیت فیه مسجد) و خاتون برله صحبت قیلماق لایق و طهارت سیندورمک اول اوی نینک اوستیندا کم آنینک اچیندا بریرنی مسجد اوچون تعیین قیلغان بولغای و محراب قیلغان هم بولسه اول اوی مسجد حکمیندا بولماس و آندا

جنب وحايض كيرسه مكروه بولماس اما اول مسجد كم جنازه نمازی اوچون قیلغان بولسه لر بعض ایتب ترورلر كم مسجد حكیمیندا بولور وعید نمازی او قوی تورغان بر عید نمازی نینك وقتندین اوزكا وقتدا صحرا حكیمیندا بولور اما عید نمازی نینك وقتیندا مسجد حكیمیندا بولور بس صیغ، نوتاش بولماسه هم اقتداسی دورست بولور اما مسجد جامع همه وقتلاردا مسجد حكیمیندا بولور و مسجد لار نینك اولوغ ترور اما مسجد لاریكه خلق نینك یولی نینك اوستیندا قیلغان بولسه لار اعتكاف جائز بولماس لقیند (مسجد حكیمیندا ایرماس و اوزكا حکم لاردا مسجد حكیمیندا بولور (ولا تزینه) و آنداق زینت بیرماك لیک مسجد كا كج برله آهنگ برله و آنكار اوخشار نمرسه لر برله مثل آلتون صری و كموش صری ینكلیغ و بعض ایتب ترورلر كم مكروه ترور و بعض ایتب ترورلر كم مسجد كا زینت بیرماك لیک عبادت ترور و یارق لیق نینك سببی ترور خدای تعالی نینك طرفیغه آنكچون كم داود علیه السلام بیت المقدس مسجدینی بنا قیل یار رخام تاشدین و شیشه دین و مرمر دین آنینك باشیندا قبه سنی آنداق قزیل آلتونین قیلد بكم ارج فرسخ بردا کی خانون لر آنینك یاروق لیقیندا چرخ ایكروور ایردی لر اما اكر وقف مال لاردین زینت اوچون صرف قیلسه لار روا ایرماس اما اكر متولی وقف مال لردین مسجد نینك نقشیه صرف قیلسه ضامن بولور مكر اولكم بناسی نینك مستحکم لیکی غ، دخل قیلغان بولسه و اكر قوروقسه كم وقف مالیندین ظالمه طمع قیلسه یعنی ظالم لر آلور بولسه لر آندا مسجد نینك زینتیغه، صرف قیلسه زینتی یوق ترور (وصولته الی ظهر من لایصلی) و نماز او قوغدچی یوزیننی نماز او قوماس کش نینك آرقاسیغه قیلب او قوسه مكروه بولماس کبراک اول کشی سوزلای تورغان بولسون کبراک ابسام تورغان بولسون اما اكر یوزیغه باقیب او قوسا مكروه ترور (وقتل الحیة والعقرب فیها) و اولتورمك لیک یلاننی و چپاننی نمازدا مكروه ایرماس اكر بر یولی اورماق لیقی برله اولتورسه و ضرر قیلور قوروقچی بولسه اما اكر قوروقچی بولسه اولتورمك لیک نمازدا مكروه ترور و اكر بر یولی اورماق برله اولمسه و كوب اوروب اولتورسه نمازینی قیتا او قوغای (وبأثم بالمرور امام المصلی) و كنه كار اولور نماز نینك الیندین اوتكان کشی اوتمك لیک سببی دین (فی مسجد صغیر) كچكنه مسجددا بریر دین هم اوتسه كم نماز نینك آلیندا اول کشی برله مصلی نینك آراسیندا پرده بولماسه ستون و دیوار ینكلیغ (و اما فی غیره) و كچكنه مسجد دین اوزكادا كم بر طنابین زیاده بولسه مثل صحرا و اولوغ مسجد ینكلیغ (ففیما ینتهی الیه بصره ناظرا فی مسجد) بس كنه كار بولور بو اوتمك لیک برله اول بر دین كم ینار بولسه اول بركا كوزی نینك كوراریلکی سجده قیلور بركا باقیب تورغاندا اورا تورغان حالدا اما ركوعدا آیاتی نینك باشیغه قراغای و سجده دا بورنی نینك اوستیغه قراغای و اولتورغان حالدا اوزی نینك قولنوقیغه قراغای و سلام بیركان حالدا ایكین لریغه قراغای و بعض ایتب ترورلر كم مسجد جامع كچكنه مسجد نینك حكیمیندا بولور (وهادی الأعضاء الأعضاء ان صلی علی دكان) و كنه كار بولور

اگر برابر بولسه اونکان کشی نینک اندامی نماز او قورغان کشی نینک اندامی برله اگر نماز او قویو تورغان بولسه بر دوکاندا اول دوکان نینک بر کشی نینک بوی چاقلیغ بلندلیقی بولسه و اگر بر کشی نینک بوی چاقلیغ بلندلیکی بولسه کنه کار بولماس آئینکچون کم برابر بولماقی لبقی پیدا بولمای تورور (ان لم یکن بینهما ستره ای خشب بقدر ذراع) اگر نماز او قوغوچی برله اونکوچی نینک آراسینده ستره بولماسه ستره بر کم مقاری چاقلیغ یغاچ تورور ویغاچه اوخشار نمرسه لار هم بولسه (و غلط اصبع) و آئینک یوغانلیقی بر بارماقی یوغانلیقی چه بولغای اگر مونداتی نمرسه بولسه کنه کار بولماس اونکوچی مکر کم ستره برله نماز او قوغوچی نینک آراسیندین اوتسه کنه کار بولور (یغرر حذاء احد حاجبیه) و اول یغانچی ایکی قاشی نینک بریسی نینک برابر بندا سانجغای (بقر به) اوزیغه یاوق سانجغای اما اگر یر قانئغ بولسه و سانجا بیلماسه ستره نی اوزون یغه سالغای و کوند الانک سالغای و اگر ستره سی بولمغان بولسه بعضی متأخر لر امام اعظم رحمه الله تعالی من هبیندا و امام شافعی رحمه الله تعالی قانئندا بوتورور کم یری سیزغای بعضی نینک قانئندا اوزون یغه سیزغای و بعضی محراب ینکلغ دیب تورور لر (وتکفی ستره الامام) کافی تورور امام نینک ستره سی قومغه هم (و جاز ترکها عند عم المرور) و ستره نی قیلماسه هم روا بولور اول وقتدا کم آئینک آلدیندین کشی اونکوچی بولسه (والطریق) و تقی خلق نینک اوتار یولی بولماسه و کشی اوتار کمانی بولماسه ستره قیلماسه هم روا بولور (و یراء بالنسبیح او الاشارة) و نماز او قویو تورغان کشی آلدیندین اونکان کشینی سبحان الله تیب قایتارغای و خبردار قیلغای و تقی قوی برله و یا باش برله و یا کوزی برله و یا آندین اوزکا نمرسه لار برله اشارت قیلب قایتارغای و تسبیح برله خبردار قیلغاندین صرناک ینا اشارت قیلسه مکروه بولور (ان عم الستره) اگر ستره سی بولماسه (اومر بینه و بینهما) یا اوتار بولسه ستره برله نماز او قوغوچی نینک آراسیندین آنداق وقتدا خبر قیلغای تسبیح برله و اشارت برله والله اعلم *

فصل الوتر والنوافل

وتر نینک و سنت و نفل نمازلاری نینک بیانیندا تورور (الوتر ثلاث رکعات) یعنی وتر نمازی اوج رکعت تورور امام اعظم رحمه الله تعالی قانئندا و امام شافعی رحمه الله تعالی قانئندا بر رکعتنی وتر دیر لر نا اون اوج رکعت بولغونچه هر طاق نمرسه نی وتر دیر لر (وجب) و واجب تورور امام اعظم رحمه الله تعالی قانئندا اونداین اوزکالرنینک قانئندا سنت تورور (بسلام واحد) یعنی واجب تورور بر سلام برله و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لر اولار نینک قانئندا ایکی سلام بیرمک کیراک (وقبل رکوع الثالثة) و اوچونچی رکعتغه رکوع قیلماسدین ایلکارو و امام شافعی رحمه الله تعالی قانئندا رکوعدین صونک (یکبر رافعا یدیه) تکبیر ایتهغای اول حالدا ایکی قولنی کوتاروب (ثم یقنت فیه اوب)

آندین صونك دعاء قنوت اوقوغای وتردا همیشه خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه کم اولار ماه شریف
 رمضان نینك صونكفی یاریمدا اوقورلار آندین اوزکا وقتدا اوقوماسلار (دون غیره) یعنی امام اعظم رحمه
 الله تعالی قنیندا وتر نمازیندین اوزکا نمازدا دعاء قنوت فی اوقوماسلر خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه
 اولار نینك قانندا ابرتانکی نمازدا هم دعاء قنوت فی اوقورلر و بعضی ایتب تورورلر کم اگر دعاء قنوتنی
 بیلماسه اوج مرتبه یارب یارب تیکای وامام ابواللیث رحمه الله تعالی ایتب تورورلر کم اللهم اغفر لی
 تیکای و شایخ لار نینك کوبرا کی مونکا باریب تورورلر کم ﴿ اللهم ربنا آتنا فی الدنيا حسنة و فی الآخرة حسنة
 و قنا عذاب النار ﴾ تیکایلر اولی اولتورورلر کم حنفی نینك و شافعی نینك دعاء قنوتنی جمع قیلغیلر و ایتغیلر
 ﴿ اللهم انا نستعینک و نستغفرک و نؤمن بک و نتوکل علیک و نشئ علیک الخیر نشکرک و لا نکفرک و نخلع
 و نترک من یفجرک اللهم ایاک نعبد و ایاک نستعین و نسجد و الیک نسعی و نعتد نرجو رحمتک و نخشى عذابک
 ان عذابک بالكفار ملحق ﴾ وامام شافعی نینك دعاء قنوتی بوتورور ﴿ اللهم اهدنی فیمن هدیت و عافینى
 فیمن عافیت و تولنی فیمن تولیت و بارک لی فیما اعطیت و قنا ربنا شر ما قضیت انک تقضی و لا یقضی
 علیک انه لا یدل من والیت و لا یعز من عادیت تبارکت ربنا و تعالیت عما یقول الظالمون علوا کبیرا و نستغفرک و اتوب
 الیک و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم رب اغفر وارحم و انت خیر الراحمین ﴾ (و یقرأ فی کل رکعة منه
 الفاتحة و السورة) و تر نینك هر کتندا فاتحه دین و سوره دین اوقوغای و لایقی بوتورور کم بر سوره غه مداومت
 قیلماغای اگر چه حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم کوبرا کی اولکی رکعتدا سبع اسم اوقور ایردیلر و ایکنچی
 رکعتدا قل یا ایها الکافرون اوقور ایردیلر و اوچونچی رکعتدا قل هو الله احد فی اوقور ایردیلر و بر
 روایتدا معوذتین اوقور ایردیلر سوره اخلاص برله (و یتبع القانت بعد رکوع الوتر) و متابعت لبق
 قیلماغای حنفی مذهبده کی کشی لر امام شافعی مذهبندا کی کشیکا رمضان نینك آخرغی یاریمدا رکوع دین
 صونك دعاء قنوت اوقورلر وتر نمازیندا (لا القانت فی الفجر) و حنفی مذهبندا کی کشی متابعت لیک
 قیلماغای امام شافعی مذهبندا کی کشیکا ابرتانکی نماز نینك رکوع دین صونك دعاء قنوت اوقوغاندا امام
 ابویوسف رحمه الله تعالی قانندا قنوتدا متابعت لیک قیلماغای (بل یسکت) بلکه ابسام تورغای اول وقتدا
 اوقوغاندا امام نینك صونکندا امام اعظم قنیندا واضح سوز اولتورورلر کم اورا نورماق کبراک و بعضی ایتب
 تورورلر کم اول وقتدا مقتدی اولتورغای و بومسئله آنکادالنت قیلور کم حنفی مذهب نینك شافعی مذهب کا
 اقتدا قیلماق لیبی روا بولور اما بوشرط برله کم امام اعظم رحمه الله تعالی قاننده نماز فاسد بولور ایشنی
 قیلماسه (و سن قبل الفجر) و سنت ترور ابرتانکی نماز نینك فرضندین ایلکارو (و بعد الظهر) و پیشین
 نمازی نینك فرضندین صونك (و المغرب) و اخشام نمازیندین صونك (و العشاء) و یسبع نمازی نینك
 فرضندین صونك (رکعتین) ایکی رکعت (و قبل الظهر و الجمعة) و پیشین نمازیندین و جمعه نمازیندین

ایلاکارو (وبعدها) وجمعه نمازیندین صونک (اربع بتسلیمه واحده) تورت رکعت او قوماق کبراک بر سلام برله و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا تقی ایکی سی هم سنت تورور جمعه نمازیندین صونک کم آلتی رکعت بولور حدیندا کلب نورور کم هر کم همیشه او قوسه تورت رکعت فی پشین ننگ آلتیندا و تورت رکعت فی صونکندا آنینک تنی تموغ نینک اوتینه حرام بولغای و هر کس بو ایتلغان اون ایکی رکعت سنت فی او قوماق لیقفه عادت قیلسه بر کبچه کوندوزدا آنینک اوچون بهشت دا اوی بنا قیلور لر (وحبب الاربع قبل العصر والعشاء وبعده) و مستحب تورور تورت رکعت نافله او قوماق لیق ایکندی نمازیندین ایلاکارو و یسیم نمازی نینک آلتیندا و یسیم نمازیندین صونک تورت رکعت او قوماق لیق لیله القدر اخشامی نینک ثوابی فی حاصل قیلور و بوسنت لر مستحب تورور و مؤکک ایرماس آنینک اوچون کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم بو سنت لرنی همیشه قیلماق تورور لر بس بو سنت لرنی قیلماق لیق برله کنه کارلیق و بدکارلیق واجب بولماق و سنت فی هر یرده کونکلی حاضر بولسه و ریادین ایراق بولسه آندا او قوماق افضل تورور و صدر الشهد نینک شریعت ایتب تورور کم فرضه توتاش سنت فه مشغول بولماق سنت تورور پشین نینک و جمعه نینک تورت رکعت سنت لاریندا فرض بنکلیغ اولکی ایکی رکعتدا تشهدین صونک صلوات ایتماق و اوزکا سنت و نافله نماز لاریندا اگر تورت رکعت بولسه اولکی ایکی رکعتدا تشهدین صونک صلوات ایتماق اولی تورور و اوچونچی رکعتدا سبحانک اللهم او قوماق لیق کوب علمالرنینک قاتندا اولی تورور (وکره مزید النفل علی اربع بتسلیمه نهارا) و کوندوز نفل نماز لاریننی بر سلام برله تورت رکعتین آرتوق او قوماق لیق مکروه تورور (وعلی ثمان لیلا) و کبچه سکرزدین آرتوق او قوماق لیق مکروه تورور (و الاربع افضل فی الملونین) تورت رکعت او قوماق بر سلام برله افضل تورور هم کبچه وهم کوندوز صاحبین قاتندا کبچه ایکی رکعت فی او قوماق لیق افضل تورور بر سلام برله و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا کبچه کوندوز ایکی رکعت او قوماق لیق افضل تورور بر سلام برله (ولزم النفل بالشروع) و لازم بولور نافله کبراک نماز بولسون کبراک روزه نیت قیلماق لیق برله تا اگر نمازنی ادا قیلغان بولسه یا روزه سیننی آپسه قضا قیلماق کبراک هم نمازنی وهم روزه فی و آندا قی کم اگر نافله کا شروع قیلسه زوال وقتیندا یا کون چیقب کیلا تورغان داویا بانیب برا تورغان وقتدا آنی تمام قیلماق کبراک و اگر فاسد قیلسه آنی قضا قیلماق کبراک (الا بظن انه واجب علیه) مکر اول کمان برله کم آنکا واجب تورور آندا قی کم فرض نمازیننی او قوب ایردی اونوندی و بونماز فرض ایرمش نیت کمان قیلب نیت قیلدی آندین صونک یادیفه کلدی کم او قوغان ایرمش اگر نیت قیلغان نمازیننی بوزسه آنکا قضا لازم بولماس (و قضا رکعتین لونقض فی الشفع الاول) اول کم تورت رکعت نمازغه نیت قیلسه و نیت قیلغاندین صونک اولغی ایکی رکعتدا بوزسه ایکی رکعت فی قضا قیلغای (اولثانی) یا صونکنفی ایکی

رکعتندا بوزسه اولغی ایکی رکعت فی دورست ادا قیلغان بولسه بوصورت دا هم ایکی رکعت قضا قیلمات
 کبراک و امام اعظم رحمه الله تعالی قتیندا اولغی ایکی رکعتدا بوزغان صورتندا آنینک نبتی صوتنگفی ایکی
 رکعت کا دورست بولماس بس ایکی رکعت فی قضا قیلمات کبراک و صوتنگفی صورت دا اولغی ایکی
 رکعت دورست ادا بولوب تورور صوتنگفی ایکی رکعت فی قضا قیلمات کبراک (وترک التراءة فی رکعتی
 الشفع الاول یبطل التخریمة عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی) وقرآنتی ترک قیلمات لبق اولغی ایکی
 رکعتدا تکبیر تحریمه فی باطل قیلور صوتنگفی ایکی رکعت فی آنینک اوستیفه بنا قیلمات روا بولماس واکر
 بررکعتدا قراة فی ترک قیلمات لبق امام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا تکبیر تحریمه فی باطل قیلمات بلکه
 اداسی فاسد بولور بس بنا قیلمات لبقی صوتنگفی ایکی رکعت فی اولغی غه روا بولور (وعند محمد رحمه
 الله تعالی فی رکعة) و امام محمد رحمه الله تعالی قانیندا اکر بررکعتدا قراة ترک بولسه تحریمه باطل بولور
 بس صوتنگفی ایکی سی فی اولغی غه بنا قیلمه روا بولماس (وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی لا اصلا بل
 یفسد الاداء) و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قتیندا قراة نینک ترک بولماقی کبراک بررکعتدا کبراک
 ایکی رکعتدا تحریمه فی باطل قیلمات بلکه اداسی فی فاسد قیلور بس صوتنگفی ایکی رکعت فی آنکا بنا
 قیلمه صحیح بولور بس قسم لریکه بوه مسئله دا محتمل تورور سکز تورور آنینک اوچون کم قراة نینک ترک
 بولماقی یا تورر رکعت نینک بارچه سیندا بولور ویا بعضی سیندا بولور و بوبر قسمی تورور اقسام ثمانیه نینک
 واکر بررکعتدا بولسه ایکی قسم بولور اولغی ایکی رکعت نینک بریسی ویا صوتنگفی ایکی رکعت نینک بریسی
 واکر ایکی رکعتدا ترک بولسه اوچ قسم بولور اولغی ایکی سی ویا صوتنگفی ایکسی ویا اولکی نینک بریسی
 صوتنگفی نینک بریسی برله واکر اوچ رکعتدا ترک بولسه ایکی قسم بولور اولغی رکعت نینک بریسندا
 ترک قیلمه صوتنگفی ایکی رکعت برله یا اولغی ایکی رکعت دا ترک بولسه صوتنگفی نینک بررکعتی برله مونینک
 بارچه سی سکز قسم بولور (فیقضی اربعاً عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی) بس تورر رکعتنی قضا قیلمات
 کبراک امام اعظم رحمه الله تعالی قتیندا (فیما ترک فی احدى الاول مع کل الثانی او بعضه) بس اول
 صورت دا کم قراة ترک بولغان بولسه اولکی ایکی رکعت نینک بریسنینک صوتنگفی ایکی رکعت نینک
 بارچه سی برله یا بعضی سی برله آنینک اوچون کم بو ایکی صورت دا شروع قیلمات ایکی شفع غه هم روا
 بولور و اداسی فاسد بولور و شفع نینک معنی سی ایکی رکعت فی بر شفع دبرلار (وعند ابی یوسف رحمه الله
 تعالی فی اربع مسائل یوجد الترك فیها فی الشفعین) تورر رکعت قضا قیلمه امام ابو یوسف رحمه الله تعالی
 قتیندا تورر مسئله دا کم ایکی شفع دا هم قراة فی ترک قیلغانی نایبایسه ایکسی امام اعظم رحمه الله تعالی نینک
 اول ایکی صورتندا تورور و تقی ایکی سی قراة ننی ترک قیلغان بولسه بارچه رکعت نینک بارچه سیندا
 و صوتنگفی ایکسی نینک بریسی برله بس ایکی شفع فی هم قضا قیلمات کبراک (وفی الباقی رکعتین) و قالغان

قسم لریندا کم امام اعظم رحمه الله تعالى قتیندا تقي آلتی قسم تورور ایکی رکعت نی قضا قیلماق کبراک
 و امام ابو یوسف رحمه الله تعالى قتیندا ثورت قسمی قالور اول ثورت قسم دا ایکی رکعت نی قضا قیلماق
 کبراک (وعند محمد رحمه الله تعالى رکعتین فی الكل) و امام محمد رحمه الله تعالى قاتیندا ایکی رکعت
 قضا قیلماق بوسکز صورت نینک بارچه سیندا آنینک اوچون کم آنینک قتیندا قراة ترک بولسه اولقی ایکی
 رکعت نینک برسیندین تحریمه نی باطل قیلغوچی تورور بس اکر اولقی ایکی رکعت نینک برسیندا یا
 ایکی سیندا قراة نی ترک قیلسه آنینک نیتی صونکفی ایکی رکعتفه دورست بولماس بس صونکفی ایکی
 رکعت نی قضا قیلماق اول صورت دا کم صونکفی ایکی رکعتدا قراة ترک بولسه بس صونکفی ایکی
 رکعت نی قضا قیلماق کبراک (وان لم یقع فی الوسط) و اکر ثورت رکعت نفل نینک اورتاسیندا اولقی
 قعدہ دا اولتورماسا و ادا قیلسه (اونوی اربعا و اتم اثنین) یا ثورت رکعت نیت قیلسه ایکی رکعت او قوسا
 و تشهد مقدارنجه اولتوروب سلام بیرسه (فلا شیء علیه) بس هیچ نمرسه آنکا لازم بولماس و اولقی
 صورت دا کبراک کم نمازی فاسد بولماق آنینک اوچون کم نفلدا هر ایکی رکعت نی بر باشقه نماز دیب
 تورورلر بس قعدہ نی ترک قیلماق لیق برله ایکی رکعتدا هم ترک فرض لازم کلور بس کبراک کم
 نمازی فاسد بولماق اما فرضه قیاس قیلب فاسد بولماس آنی رواتیب تورورلر بس کبراک کم سجده سهو
 کلتورکای (ویتنفل را کبا مومیا خارج المصر) و نفل نمازلارینی او قوماق لیق روا بولور اشارت برله
 رکوع و سجودنی شهر دین تاشقاریدا (الی غیر القبلة) یوزینی قبله طرفیقه قیلماق هر طرفه کم آتی بارا
 تورغان بولسه کبراک مسافر بولسون کبراک مقیم بولسون و اکر ایکاریندا و یا اورنکوسیندا درم شرعی دین
 زیاده نجاست هم بولسه اصح مذهب برله نماز روا بولور اما کبراک کم سجده نی رکوع دین اشاق راق
 قیلماق و باشینی بر نمرسه کا قویماق لیغفه احتیاجی بولماس کبراک آط تورغان بولسون کبراک یوروغان
 بولسون و نیت قیلغان وقتدا یوزینی قبله طرفیقه قیلماق اما فرض نمازنی آطا و ستوندا او قوماق لیق و بولماس
 عندرسز مکر حذر برله اول حذرلار نینک بریسی او ضریدین قورقماق لیق تورور و یازبان قیلغوچی جانورلر دین
 و یا بر بالقی و یا یغور بولسه و یا اولاض یمان بولسه کم توشکاندین صونک میندورماسه و یا قری کشی بولسه کم
 آط دین توشسه ینه آطلاندورورده کشی سی بولماسه و یا صحرا دا بولسه کم قافلہ تورمسه و قورقونچی بولسه کم اکر
 توشسه آنکا بر آفت یثار بولسه و یا آنینک تونلاریغه و بو عندرلر نینک بریسی هم بولسه فریضه نی هم اولاغ
 اوستینده او قوسه روا بولور (وقاعدًا مع قدره قیامه) نفل نمازلارینی اولتوروب او قوسه روا بولور
 هر چند اورا تورارغه حالی هم بولسه و فتوی مونکا تورور و امام زفر رحمه الله تعالى قولی بو تورور
 اولتورغان حالدا هم آنداق اولتورغای کم تشهدده اولتورغان ینکلغ (وکره بقا) مکروه تورور بقا یعنی
 اولقی رکعت نی اورا توروب و صونکفی رکعت نی اولتوروب ادا قیلماق لیق مکروه تورور اکر

اوراتوروب تمام قیلورغه حالی بولسه واکر عنر سببی دین اولتورسه مکروه ایرمس و امامین قاتیندا اکر اورا توروب نیت قیلسه و عنر سبز اولتورماق روا ایرمس (وان افتتح را کبا ونزل بنی) واکر اولاغ نینک اوستیندا نمازنی باشلاسه و تمام قیلمای اولاغدین توشسه هر یرکا یتکان بولسه آندین اوقوغای وینا باشدین باشلامغای (وبعکسه فسدت) واکر پیاده باشلاغان بولسه نمازنی ادا قیلمای اولاغغه مینسا نمازی فاسد بولور بنا قیلماق روا بولماس باشیندین باشلاب اوقوغای (وسن التراویح) ویکرمی رکعت تراویح نمازینی اوقوماق سنت ترور (قبل الوتر او بعده) وتردین ایلکارو ویا وتردین صونک (علی کل ترویحه ای اربع رکعات جلسه بقدرها) وهر تورت رکعتدا بر مرتبه اولتورماق مستحب ترور تورت رکعت نینک مقدارینچه و ترویحه نینک معنی سی لغتدا راحت تیکورماک لیک تروروهر تورت رکعت فی بر ترویحه دیرلار آدم نینک راحت تابماق لبقی اوچون و مدینه نینک خلقی هر تورت رکعت نینک آراسیندا تقی تورت رکعت نمازنی بلغوز اوقور ایردیلر و کعبه خلقی بتی مرتبه طواف قیلور ایردیلر اول تورت رکعت نینک اورنیقه وهر یرینک خلقی اختیارلیغ ترورلرکم تسبیح ایتغایلر ویا لاله الا الله تیکایلر ویا تورت رکعت نمازنینک مقدارینچه اسام تورغای لار و تراویح لارنی جماعت برله اوقوماق سنت ترور و سنت کفایه ترورکم اکر محله خلقی نینک بارچه سی ترک قیلسه لار کنه کار بولورلار و ایرلار و خانون لارغه سنت ترور مولانای فصیح الدین دست بیاضی بتیب ترورلرکم اولتوروب اوقوماق لبقی اولی ترور اما بوروایت مشهور کتابلردا نایلمای ترور اما اولار اولوغ و معتبر ترورلار تا بر معتبر یردا کورماسه لار بنماس ایردیلر (وسن الختم مرة) و تراویح نمازیندا کلام الله فی ختم قیلماق بر مرتبه سنت ترور و امام اعظم رحمة الله تعالی علیه دین بر روایت قیلب ترورلرکم بر مرتبه کوندوز و بر مرتبه کبچه کلام الله فی ختم قیلور ایردیلر و تراویح نمازینده هر کبچه بر پاره دین اوقور ایردیلر و ماه شریف رمضان آی نینک تمامینده آلتمش بر مرتبه اوقور ایردیلر (ولا یترک لکسل القوم) وقرآن چوماق لبقی نی ترک قیلماغایلر قوم نینک کاهل لبقی سببی دین و محیطدا کلتوروب ترورکم اکر بر مرتبه چقسه تراویحدا آندین صونک تراویحنی اوقومسه هم روا بولور کراهیتسین آنکچون کم تراویح ختم نینک طبیعتی برله سنت ترور واکر دعالری کم صلوات دین صونک اوقورلار آنی ترک قیلسه قومغه آغر کلکان سببی دین روا بولور اما خلاصهدا اینب ترورکم صلواتنی ترک قیلماق روا بولماس و کافی دا اینب ترورکم صلواتنی هم ترک قیلسه روا بولور قومغه یونکول لیک سببی دین (ولا یوتر بجماعة خارج رمضان) ووتر نینک نمازینی جماعت برله اوقوماغایلر ماه رمضان دین اوزکا وقتدا و ماه شریف رمضان دا جماعت برله اوقوماق افضل ترور و معنی دا اینب ترورکم و ترکا ماه شریف رمضان دین اوزکا وقتدا اقتداء قیلماق جافز ترور و بوروایت ایتلفان ترور و نوازنده و مختصرده و قدوریدا اینب ترورکم روا بولماس و امام شمس الاثمة اینب ترورلرکم اول وقتدا مکروه ترورکم فریضه نمازی ینگلیغ بر برینی

چاقورسه ار اما برکشی بر کشیکا اقتدا قبلسه تورث رکعت کا ینکورسه مکروه ابرمهس اما اگر او یغان کشی
تورث رکعت غه ینکورسه انفاق برله مکروه ترور و الله اعلم *

فصل

(عند الکسوف یصلی امام الجمعة بالناس رکعتین نفلا) و آفتاب توتولغان وقتدا جمعه نینک امامی ایکی رکعت
نمازی نفل نیتی برله جماعت برله او قوغای اذان و تکبیر ایتماغای و هر رکعت دا بر رکوع قیلغای و جمهور
منه بندا کسوف نمازینی سنت تیمش لار و بعضی ایتم تورور لار کم واجب ترور (محفیا مطولا قرآنه فیهما)
و کسوف نمازی نینک قرائتنی آهسته و اوزون او قوغای و روایت قیلب ترور لر پیغمبر صلی الله علیه
و سلم دین کم اولقی رکعتدا سوره بقره ینکلیغ ایردی و صوتکنفی رکعتدا مثل سوره آل عمران ایردی
و صاحبین قانندا کسوف نمازی نینک قرائتنی بلند او قوز ایردی لر (ثم یدعو حتی تنجلي الشمس)
و آندین صونک امام دعا قیلغای و قوم آمین نیکایار تا کون آچولغونجه و امام دعا قیلور وقتدا اختیار لیغ
ترور یوزینی قبله غه قیلغای و یا قومه قیلغای و اگر تلاسه عصا غه تیانغای و دعا دا سنت اول ترور کم نماز دین
صونک قیلغای لر و اگر بریسی فی قیسقه قبلسه و بریسنی اوزون قیلغای یعنی نماز دعا ایله کم تا تمام
وقتیه ینکای (وان لم یحضر صلوا فرادی) و اگر جمعه نمازی نینک امامی حاضر بولمسه یا لغوز او قوغای لر
(کالکسوف) کسوف نمازی ینکلیغ کم آی توتولغاندا او قور لر جماعت سبز یا لغوز آنکچون کم کیچه جماعت
بولماق عنر ترور و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا آی توتولسه امام جماعت برله ایکی رکعت نماز
قیلغای مسجد دا و هر رکعتدا ایکی رکوع قیلغای و قرائتنی بلند او قوغای و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا
کسوف نمازیندا خطبه او قوغای جمعه خطبه سی ینکلیغ و مبسوط دا ایتم ترور کم و آی توتولغاندا نماز
او قوماق لبق بخش ترور و آنداق قاتبع یل بولسه و قرانغولق و قورقونج لوق بولسه او قوغای و پیغمبر صلی
الله علیه و سلم ایتم ترور لار هر وقتدا بو ایشلار نینک بریسی پیندا بولسه نماز غه رجوع قیلغای لر
(و الاستسقاء دعاء و استسقاء مستقبلا) و یا غمور تیللا کان وقتدا دعا قیلماق لبق ترور و بار لبقامق تیللا مک لبق
ترور اول حالدا یوزینی قبله غه قارشو قیلغای و امام محمد رحمه الله تعالی قنیندا ایکی رکعت نمازی
جماعت برله و تکبیرات زوافد برله عید نمازی ینکلیغ و خطبه فی قرائتنی آندا بلند او قوغای (وان صلوا فرادی جاز) و اگر
یا غمور تیللا کان وقتدا نمازی یا لغوز او قوسه لار روا بولور (ولا یقلب رداء) و ردا فی ایلان دورمغای امام
و قوم هم امام محمد رحمه الله تعالی قانندا امام ردا فی ایلان تورغای و ایلان دورمق لبق اول ترور کم اگر
ردا تورث بور جلیغ بولسه بو قارضی سنی قوی قیلغای و اگر توزاک بولسه اونک یانی فی صول یانیغه
ایلان دورغای (ولا یحضر ذمی) کیراک کم یا غمور تیلار وقتدا ذمی حاضر بولمغای و امام مالک رحمه الله

تعالی ایتب تورور کم اکر تاشقاری چقسه منع قیلماغای لار و امام شافعی رحمه الله تعالی قئندا اولتورور کم اکر تاشقاری چقسه مسلمان لارغه آرالاشماغای ولایق اولتورور کم پادشاه تاشقاری چقسه و اومه لار و بارچه لار برله تا اوج کون غه چه پیاده یورکایلر یغمور نینک دعاسی برله و ایسکی تونلار برله و یوژالمغان و یماغلی تونلار برله و اوزینی خوار و قورقونچلی توتغایلار و باشلارینی آلدیفه سالغایلر و هر کون تاشقاری چقماسدین ایلکاری صدقه بیرکایلار و آندین صونک یاغمورغه دعا قیلماق لایق غه چیقماق لار و الله اعلم *

فصل ادراك الفريضة

بوفصل فريضة نى تابمانى ليق نينك بيانيدا ترور (من شرع فى فرض) واول كشى كم فريضة نمازيغه نيت قيلدى كبراك ايكي ركعت كبراك اوج ركعت كبراك تورت ركعت بولسون (فاقيمت) بس اول نماز جماعت برله قايم بولدى يعنى امام هم اول نمازغه نيت قيلدى و اكر موذن تكبير ايتيق ليقغه شروع قيلسه و امام نمازغه نيت قيلغان بولسه اول كشى كم تورت ركعت فريضة غه نيت قىلب ترور اولقى ركعت نى سجدكا يتكوركمان بولسه ايكي ركعت نى تمام قيلغاي وقويغاي و امام غه اقتدا قيلغاي آنداق نقل قىلب ترور ظهري نينك فوائديدين و جامع برهاني دين (ان لم يسجد للركعة الاولى) و اكر اولقى ركعت نى سجدكا يتكوركمان بولسه (اوسجدها وهو فى غير رباعى) يا اوزيني سجدكا تعيين قيلغان بولسه يعنى اولقى ركعت نى سجد قىلغان بولسه و تورت ركعت فرض دين اوزكا فرض بولسه يعنى ايكي ركعت يا اوج ركعت فرض بولسه تازك نمازي ينكليغ و اخشام نمازي ينكليغ (قطع واقئدى) قطع قيلغاي يعنى نماز نى بوزغاي و امامغه اقتدا قيلغاي و امام شافعي رحمه الله تعالى قئندا تشهد او قوغاي و سلام بيركاي و نماز نى قويغاي آنكچون كم آئينيك قئندا بر ركعت هم نماز حكمندا بولور و اكر فرض دين اوزكا كه نيت قيلسه و جماعت نمازغه نورا كلسه لار اول نماز نى ايكي ركعت قىلب اقتدا قيلغاي آئينيك اوچون كم فريضة نى بوزمانى ليق نينك سببى اولتورور كم كمال لى برله ادا بولغاي و بومعنى نافله دا يوق ترور بس ايكي ركعت قيلغاي آئينيك اوچون كم نافله نينك هر ايكي ركعتى بر باشقه نماز ترور (و كذا فيه بعد ضم اخرى) و آنداق كم تورت ركعت فرض نينك اولقى ركعت نى يتكوركمان بولسه كم جماعت قايم بولسه لى تقى بر ركعت نى آنكا قوشقاي ايكي ركعت قيلغاي و او قوغاي نا ايكي ركعت نافله بولغاي و ايكي ركعت فرضدا و اوج ركعت فرضده و اكر اولقى نى سجدكا يتكوركمان هم بولسه ينه بر ركعت نى آنكا قوشقاي آئينيك اوچون كم اكر قوشسه جماعت آندين فوت بولور و تقى آئينيك اوچون كم تازك نماز نى صونك نافله مكروه ترور و اكر اخشام نماز نى قطع قيلسه يعنى بوزسه كون بائغاندين صونك اخشام نماز نى صونك ايلكارو نافله او قوغان بولغاي و آندا هم مكروه ترور و اكر تمام قىلب اقتدا قيلسه اكر امامغه موافقت

قیلب اوج رکعت او قوسه نافله نی اوج رکعت او قوماق لبق بدعت ترور واکر تورت رکعت قبلسه امامغه
 خلاف قیلغان بولغای وهم بدعت تورور اما تورت رکعت اولی ترور اکر اقتدا قبلسه آئینک اوچون کم
 مسبوق نینک مخالفتی بنگلیغ بولور و مقیم مسافرغه اقتدا قیلغان بنگلیغ بولور کم سلام بیرکاندا امامغه موافقت
 قیلماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین نقل قیلب نورور لار کم ایکی روایتدا هم اقتدا قیلغای و سلامدا
 امامغه موافقت قیلغای و یا اوزی تورت رکعت قیلغای و سلام بیرکای (وان صلی ثلاثا منه) واکر اوج
 رکعت نی او قوغان بولسه تورت رکعت فرضندین (یتمه ثم یقتدی متغلا) و تورت رکعت نی تمام قیلغای
 آندین صونک امامغه اقتدا قیلغای نفل نیتی برله و نفل نی فرض غه اقتدا قبلسه روا بولور کراهیت سیز
 و اقتدا قیلماق لبقنی ترک قیلغای تان ترک جماعت بولماق لبق نینک قورقچی بولغای واکر سوراسه لر نافله نی
 جماعت برله او قوماق لبق رمضان دین اوزکا و قندا مکروه تورور جواب اولتورور کم اول وقتدا مکروه
 ترور کم امام هم نافله او قویو تورغان بولسه (الا فی العصر) مکر ایکندی نمازیندین صونک کم نفل نمازی
 او قوماق لبق ایکندی نمازینی او قوغاندین صونک مکروه ترور (و کره خروج من لم یصل من مسجد
 اذن فیه) و مکروه تورور تاشقاری چیقماق لبقی اول کشی نینک کم نماز او قوماغان بولسه مسجددا اولتورغان
 بولسه اول مسجددا اذان ایتسه لار (الا لمقیم جماعة اخری) مکر اول کشی بولسه کم اوزکا جماعت نی
 نمازغه تورغوز غرچی بولسه مثل امام و یامؤذن بنگلیغ اکر اول بولماسه اول مسجددا جماعت غه بر کم لیک
 پیدا بولور کم آئینک سببی دین جماعت کو برک حاضر بولور لار بوتور لوک کشی اکر تکبیر اینغان هم
 بولسه لار تاشقاری چیقب کیتسه مکروه بولماس (ولا لمن صلی الظهر والعشاء) و تاشقاری چیقماق لبقی
 بول مسجد دین کم اذان ایتسه لر اول کشی نینک کم پشین نمازینی و یسیغ نمازینی او قوغان بولسه مکروه
 ایرماس (الا عند الإقامة) مکر تکبیر اینغان و قندا اکر آندا چقسه مکروه ترور آئینک اوچون کم جماعتغه
 خلاف قیلماق لبق صورتی تورور (و فی غیرهما یخرج وان اقیمت) و پشین نمازی و یسیغ نمازی دین
 اوزکا نماز لردا کیراک او قوغان بولسه مسجد دین چقغای هر چند تکبیر اینغان هم بولسه و نمازغه قایم هم
 بولسه لر آنکچون کم اول اوج نمازی ایکی قیما او قوماق لبق مکروه تورور آئینک اوچون کم نافله ایرتانک
 نمازیندین و ایکندی نمازیندین صونک مکروه تورور و اخشام نمازی اوج رکعت تورور نافله اوج رکعت
 کلکان بولماس (و یترک سنة الفجر و یقتدی) و ایرتانکی نمازی نینک سنننی ترک قیلغای و امامغه اقتدا
 قیلغای (من لم یدرکه لجمع ان اداها) اول کشی کم اکر سنت نی او قوسا جماعت نی تابماسه (و من ادرك
 رکعة منه صلاها) واکر کشی کم سنت نی او قوغاندین صونک فرض نینک بر رکعتی نی تابار بولسه جماعت
 برله سنت نی ترک قیلغای واکر امید بولسه کم سنت نی ادا قیلغاندین صونک امام نی تشهددا تابار
 بولسه امام محمد رحمه الله تعالی قنینده سنت نی ترک قیلغای و امامین قنیندا سنت نی او قوغای (ولا یقضیها

الا تبعاً لفرضه) وایرتانك نمازی نینك سنت نی قضا قیلماس مکر فرضی نینك متابعتی برله یعنی ایرتانك نمازی نینك سنتی ترك بولاسه کون چقماسدین بورون قضا قیلماق روا بولماس مکر امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا قضا قیلور و امام اعظم رحمه الله تعالی علیه و امام ابویوسف رحمه الله تعالی قانیندا کون برنیزه بوی چقاندین صونك قضا روا بولماس و امام محمد رحمه الله تعالی قانیندا قضا قیلور و مستحب تورور اما اگر سنت فرضی برله قالغان بولاسه زوالدین ایلکارو قضا قیلماسه سنتی برله برکا قضا قیلغای اکر زوالدین صونك قضا قیلماسه فرضی قضا قیلغای و سنتی قضا قیلماق و محیطدا هم مونداق ایتم تورور اوزکا خلاف قیلماق تورور (ویترك سنة الظهر في الحالیين) وپشین نمازی نینك سنتی نی ایکی حالدا هم ترك قیلغای یعنی سنت نی ادا قیلغاندین صونك کیراک جماعت نی تابار بولسون کیراک تابماس بولسون (ویقتدی) و امامغه اقتدا قیلماق (ثم یقضیها) آندین صونك سنت نی قضا قیلماق (قبل شفعه) فرضدین صونكغی ایکی رکعت سنت دین ایلکارو قضا قیلماق و بعضی ایتم تورور لارکم اول ایکی رکعت سنت دین صونك قضا قیلماق و بعضی ایتم تورور لارکم پشین نمازی نینك سنت نی فرض نینك متابعت لیکی برله هم قضا یوقتورور و اکر وقتی چقسه اصلا قضا قیلماس یا لغوز اوزینی هم و فرض نینك متابعتی برله هم (و غیرهما لا یقضی اصلا) و بو ایکی سنت دین اوزکا سنت لاردا یعنی ایرتانك نمازی نینك سنتی و پشین نمازی نینك سنتی دین اوزکا سنت لاردا اصلا قضا یوقتورور و یا لغوز اوزینی هم و فرض نینك متابعتی برله هم نه وقتیندا و نه وقتیندین صونك *

فصل قضاء الفوائت

(فرض الترتیب) فرض قیلغان تورور ترتیب نی ساقلامق لیقنی (بین فروض الخمس والوتر) بش وقت فرض برله و ترنینك آراسینی (فائتا کلها او بعضها) فوت بولغان بولغای اول بش وقت نینك و تری برله بارچه سی و یا بعضی سی یعنی اکر فرض نینك بارچه سی فوت بولغان بولاسه ترتیب برله قضا قیلماق کیراک هر قیسی سی ایلکارو فوت بولاسه آنی ایلکارو قضا قیلماق و فوت بولغان نمازینی وقت نمازیندین ایلکارو قضا قیلماق بس اکر کشی نینك و تر نمازی فوت بولاسه اول فوت بولغان کونکلندا بولاسه ایرتانك نمازی او قوماق لیقی روا بولماس اول و تر نمازینی قضا قیلماق آندین صونك ایرتانك نمازینی او قوغای و بوسوز امام اعظم رحمه الله تعالی علیه قتمده تورور کم و تر نمازینی واجب تیورلار اما صاحبین رحمهما الله تعالی قانندا و تر سنت تورور بس ترتیب فرض ایرماس و تر برله ایرتانك نمازی نینك آراسیندا و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا ترتیب ساقلاماق سنت تورور بس اکر یسیغ نمازینی او قوسا آندین صونك طهارت قیلماسه و سنت نی و وتر نی او قوسا آندین صونك معلوم بولسه کم یسیغ نمازینی طهارتسز او قوغان

ایریش یسبع نمازینی سنتی برله قیتادین او قوغای ووترنی قیتادین او قومغای امام اعظم رحمه الله تعالی علیه قیتندا آنینک اوچون کم آنینک قاتندا وتر فرض نینک تابعی ایرمس و ترتیب هم ساقطنورور اونوتغاندین صونک وصاحبین رحمهما الله تعالی قاتندا وترنی هم اعاده قیلغای آنینک اوچون کم سنت فرض نینک تابعی ترورومتند دا ووقایه نینک لفظیندا واقع بولوب ترور فاقنا کم عوض متروکا آنکا اشارت ترور کم نمازنی ترک قیلماق لیق مؤمن نینک حالینینک مناسبی ایرمس (الا اذا ضاق الوقت) مکر وقتی کم وقت نار بولسه اکر فوت بولغان نمازفه مشغول بولسه وقتی نمازی قضا بولور بولسه آنداق وقتده ترتیب صاقلامق فرض ایرمس و اکر فوت بولغان نمازی کوب بولسه بارچه سنی قضا قیلورغه وقت تورمه وقت ترورور چاقلیغ نمازینی قضا قیلغای (اونسی) یا اول کم فوت بولغان نمازینی اونوتسه روا بولور اکر وقت نمازینی او قوغاندین صونک فائتمس یادیفه کلسه اول فوت بولغان نمازینی قیلغای وقت نمازینی اعاده قیلغای و امام مالک رحمه الله تعالی قیتندا وقت نینک تاریقی برله و اونوتماق لیق برله ترتیب ساقط بولماس (او فانت ست) یا اول کم فوت بولغان بولسه آلتی نمازی آندین صونک ترتیب ساقط بولور فوت بولغان نماز برله وقت نمازی نینک آراسینده و فوت بولغان نمازلار نینک آراسیندین هم ترتیب ساقط بولور و کوبراک جماعت نینک یاننده اصح اولتورور کم آلتیچی وقت کم چقب کیتدی آلتیچی نماز نینک فوت لیقی پیدا بولدی و اکر فوت بولغان نمازلارینی قضا قیلسه کم آلتی نمازدین کیمراک قالسه مشایخ لار نینک کوبرا کی نینک قاتیندا ترتیب عود قیلور و بوسوز ظاهر ترورور اولار نینک سوز لاریندین کیم ترتیب قایتماس تیورلار و قینه تورماق لیقی برله *

فصل سجود السهو

(بجب بعد سلام واحد سجدتان وتشهد وسلام) واجب ترور نماز او قوغو چیغه نمازدا سهو پیدابولغانی اوچون وبعضی نینک قاتندا سنت ترورور بر سلام دین صونک ایکی سجده قیلماق لیق وتشهد او قوماق لیق و سلام بر مک لیک و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا اولتورور کم سلام دین ایلکارو سجده قیلغای و امام مالک رحمه الله تعالی قیتندا اکر سهو کیم لیک سببی دین بولسه سجده نی سلام دین ایلکارو کلتورمک کیراک و اکر زیاده سببی دین بولسه سجده نی سلام دین صونک کلتورکای وه ایه دا کلتوروب ترور کم ایکی سلام قیلغای بری اونک یانیغه و بری صول یانیغه آن دین صونک سجده سهو قیلغای اما چه هور نینک اختیاری اولتورور کم بر یانیغه سلام بیرکای و قویغای و فخر الاسلام نینک اختیاری اولتورور کم قبله طرفیغه سلام بیرکای و یوزینی قبله دین ایلاندرمه قای و اختلاف ترور کم صلواتنی دعالارنی سهو نینک قعه سنده کلتورورمو و سجده سهو دین ایلکارو کلتورورمو وه ایه دا ایتب ترور کم سجده دین صونک قعه دا کلتورور و صحیح بو ترور (اذا قدم رکنا) سجده

اول وقتدا واجب بولورکم ايلكارو كلتورسه بر ركننى نماز نينيك ركن لاريندين و نماز نينيك ركنى تورت
 تورور برى قيام يعنى اورا تورماق ايلكونچى قراءت اوچونچى ركوع تورتنچى سجده و قعدده اخير
 اكر چنديكه فرض تورور اما ركن اصلى ايرماس (اواخر ركن) يا تاخير قيسله يعنى كچ قيسله بو ايتلغان
 ركن لارينيك برىسنى (اوكر ركن اوغير واجبا) يايكى قينا قيسله بر ركننى يا واجب لارينيك برىسنى
 تغيير بيرسه (او تركه ساھيا) ويا ترك قيسله واجب نى سهو برله (كالركوع قبل القراءة) آندا قكم قراءه
 قيلماسدين ايلكارو ركوع قيسله ويا ركوع قيلماسدين بورون سجده قيسله بور ركننى ايلكارو كلتورگانى نينيك
 نشانى تورور (وتاخير قيام الثالثة) و اوچونچى ركعتكا اورا تورماق ليقتى تاخير قيلماق (بزيادة على
 قدر التشهد) و تشهددين زياده او قوماق ليقتى سببى دين و بو ركننى تاخير قيلغان نينيك مثالى تورور
 آندا ق توروركم اكر سجدهنى اولتى ركعتده ترك قيسله و ايكنچى ركعتدا آنى كلتورسه اول هم ركننى
 تاخير قيلغان نينيك مثالى تورور (والركوعين) بر ركننى ايكى قينا قيلغان نينيك مثالى تورور (والجهر
 فيما يخافت) و بلند او قوماق ليقتى آهسته او قوريردا ويا آهسته او قوماق ليقتى بلند او قوريرده اول چاقليغكم
 اول او قوزانى برله نماز روا بولغاي و بو واجب نى تغيير قيلغان نينيك مثالى تورور (وترك القعود الاولى)
 و اولتى قعددهنى ترك قيلماق ليقتى بو ترك واجب نينيك مثالى تورور و بو بيش نمرسه توروركم سجده سهونى
 واجب قيلغونچى و اكر بو بيش نمرسه نينيك اوچونچى هم تكيه قيسله كفايت قيلور ايردى آنينيك اوچونكم
 ركننى ايلكارو قيلماق ليقتى و تكرار قيلماقدا تاخير ركن هم پيدا بولور ايردى ضرورت برله و كافى دا
 آلتى ديب هم ايتب تورور لاركم اول آلتنچى تاخير واجب تورور (ويؤل الكل الى ترك الواجب) و بو آلتى نمرسه نينيك
 بارچه سى كم سجده سهو واجب قيلغونچى تورور واجب نى ترك قيلماق ليقتى بولور آنى ايلكارو قيلماقدا
 و تاخير قيلماقدا ترتيب ترك بولور و نماز نينيك ركن لاريندا ترتيب واجب تورور و اوچونچى ركعتكا
 اورا تورماق ليقتى تاخير قيلماق ليقتى هم واجب نى ترك قيلماق ليقتى بولور آنينيك اوچونكم ترتيب ترك
 بولوب تورور و ركننى تكرار قيلماق ليقتى دا هم واجب نى ترك قيلماق ليقتى پيدا بولور آنينيك اوچونكم
 ركن لارنى تاخير سيز ادا قيلماق واجب تورور و بو ينگايغ تورور بلند او قوماق و آهسته او قوماق ليقتى كم
 بو ايكى سيندا هم ترك واجب بولور (ولا يجب بسهو المؤمن بل بسهو امامه) و مقتدى نينيك سهو
 قيلماق ليقتى برله سجده سهو واجب بولماس امامغه هم قومغه بلكه امام نينيك سهو قيلماقى برله سجده
 سهو واجب بولور و اكر امام سجده سهو قيسله مقتدى هم سجده قيلغاي تا آنينيك امامغه مخالف قيلماق ليقتى
 لازم كلكماي (والمسبوق يسجد مع امامه ثم يقضى) و مسبوق اول كشى توروركم نماز نينيك بعضى سنى
 امام برله تابمغان بولغاي و امامغه سجده دا موافقت قيلغاي يعنى امام برله سجده قيلغاي آندى صونك
 قضا قيلغاي امام برله تابمغان نماز نينى اما سلام دا موافقت قيلماقى و اكر امام برله سلام بيرسه و كونكندده

نمازی نینک قالغانی بار بولسه سلام بیرور وقتدا آنینک نمازی فاسد بولوروا کر یادینده بولسه و اونوتوب
 سلام بیرسه نمازی فاسد بولماس واکر سجده سهودا متابعت قیلماسه و تورا کلسه نمازی نینک قالغانینی
 تیکورمک کا نمازی فاسد بولماس و یخشنی سی اولتورورکم نمازی نینک آخریندا سجده سهو کلتورکای
 و قیاس دا اولتورورکم کلتورمکای و سجده سهو آندین ساقط بولور واکر مسبوق قالغان نمازینی قضا
 قیلماق لیقغه اورا توروب آندین صونک امام نینک یادیغه کلدی و سجده سهوغه کیتدی اکر اول تورغان
 رکعت نی سجده کا یتکورمکان بولسه قایتغای و امام برله سجده قیلغای و آندین صونک اورا تورغای آنچه
 سجده دین ایلاکرو اوقوب ایردی آنی حساب قیلماقای و قیتادین فاتحه اوقوغای و قراة اوقوغای واکر
 قایتماسه نمازی روا بولور و یخشنی سی اولتورورکم نمازی نینک آخریندا سجده سهو قیلغای واکر اول
 رکعت نی سجده کا یتکورکان بولسه قایتغای امامغه موافقه قیلماق لیق اوچون واکر قایتسه نمازی فاسد بولور
 (واذالم یقع اول و هو الیه اقرب قعد) واکر اول قعدده اولتورمسه و اولتورورغه یاوق بولسه و یادیغه
 کلسه اولتورغای (ولا سهو علیه) و آنکا سجده سهو لازم بولماس (والا قام و سجد لسهو) واکر
 اولتورماقغه یاوق بولماسه اورا تورغای و سجده سهو کلتورکای و آنینک اعتباری یتجورک نینک یاریمی
 ترور واکر یتجورک نینک یاریمی اورا تورسه قیامغه یاوق ترور واکر یتجورک نینک یاریمی اورا
 تورمغان بولسه اولتورورغه یاوق ترور و ظاهر روایتدا اولتورورکم اکر بوین توزانوب اورا تورغان
 بولسه قایتغای واکر بوین توزانوب اورا تورغان بولسه قایتغای فرض دین واجب اوچون اما
 مشایخ لرنینک اختیاری اولقی سوز ترور (وان لم یقع اخیرا) واکر صونکفی قعدده اولتورمای تقی
 بشچی رکعت غه تورا کلسه (قعد ما ام بسجد) اولتورغای اکر اول رکعت نی سجده کا یتکورمکان بولسه
 (و سجد لسهو) و سجده سهو قیلغای آنینک اوچون کم تأخیر فرض بولوب ترور (وان سجد) واکر
 اول آرتوق رکعت غه سجده کلتورسه (تحول فرضه نفلا) اول فریضه سی نافله بولور خلاف امام
 محمد رحمه الله تعالی غه کم آنینک قایتیغه نمازی نینک اوزی باطل بولور هر وقتی که فرض لیق نینک
 صفتی باطل بولسه و فریضه لیق نینک صفتی امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قایتیندا مانکلایینی برکا
 قویماق برله باطل بولور و امام محمد رحمه الله تعالی قایتیندا مانکلایینی بردین کونترمک برله باطل
 بولور بس اکر مانکلایینی برکا تیکورکاج طهارتی سیندی امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قیتینده
 آنینک فرضی باطل بولدی و آنینک اصلاحنی قیلوب بولماس و امام محمد رحمه الله تعالی قیتیندا اکر
 باشنی کونترسه و طهارت قیلسه وینکان یریندین اوقوسه و تمام قیلسه و اول زیاده سنی قویسه آنینک
 فرضی روا بولور آنینک اوچون کم سجده کا بغلامای ترور وقتی که سجده دین باشنی کونترکاندین صونک
 طهارت سیز ترور آنینک قیتیندا سجده اول وقتدا سجده حساب قیلنور سجده دین باشینی کونترکاندین

صونك (وَضْمٌ سَادِسَةٌ اِنْ شَاءَ) وَاوَّلُ تَوْرَتِ رَكَعَتِ نِمَازِغِهْ اَلْتَوَجُّهِ رَكَعَتِ نِي قَوْشَمَاقِ اِكْرَ خَوَاهِ لَاسَهْ تَا اَيْنِكِهْ
 نَفْلِ نِمَازِي طَاقِ بَوْلَمَغَاقِ وَاِمَامِ زَفَرِ رَحْمَهْ اَللّٰهُ تَعَالَى قَتِينِدَا اَلْتَوَجُّهِ رَكَعَتِ نِي قَوْشَمَاقِ لَازِمٌ تَوْرُورِ وَاِمَامِ
 مُحَمَّدِ رَحْمَهْ اَللّٰهُ تَعَالَى قَتِينِدَهْ اَلْتَوَجُّهِ نِي قَوْشَمَاقِ رَوَا بَوْلَمَاسِ اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ نِمَازِ نِي نِيكَ اَصْلِي بِسَاطِلِ
 بَوْلُورِ اَيْنِيكَ قَتِينِدَا (وَاِنْ قَعْدِ الْاٰخِرَةِ ثُمَّ قَامَ سَهْوًا) وَاِكْرَ صَوْنَكِغِي قَعْدَهْ دَا تَشْهَدُ مَقْبَارِ نِجْمَهْ اَوْلْتُورِ سَهْ
 اَنْدَبِنِ صَوْنَكِ تَوْرَا كَلَسَهْ سَهْوِ بَرَلَهْ وِسْلَامِ بِيْرَمَاسَهْ (عَادَ مَا لَمْ يَسْجُدْ وِسْلَمٌ) قِيْتَمَغَاقِ اِكْرَ اَوْلِ رَكَعَتِ نِي
 سَجْدَهْ كَا يَتَكْوَرِمَاسَهْ وِسْلَامِ بِيْرَكَاقِ وَاِكْرَ قَايْتَبِ اَوْلْتُورِمَاقِ تَوْرَا كَلِيْبِ سِلَامِ بِيْرَسَهْ اَمَا تَرِكِ سَنَتِ بَوْلُورِ
 نِمَازِي فَاسِدِ بَوْلَمَاسِ اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ فَرَضِي تَمَامِ بَوْلُوبِ تَوْرُورِ (وَاِنْ سَجَدَ تَمَّ فَرَضُهْ) وَاِكْرَ زِيَادَهْ رَكَعَتِ نِي
 سَجْدَهْ كَا يَتَكْوَرِمَاسَهْ بَوْلَسَهْ صَوْنَكِغِي قَعْدَهْ نِي بَرَجَاقِ كَلْتُورِ كَانْدِيْنِ صَوْنَكِ اَيْنِيكَ فَرَضِي رَوَا بَوْلُورِ (وَضْمٌ
 سَادِسَةٌ) تَوْكَالِ اَلْتَوَجُّهِ رَكَعَتِ نِي قَوْشَمَاقِ (وِسْجُدْ لِّلسَّهْوِ) وِسْجُدَهْ سَهْوِ كَلْتُورِ كَا (وَاَلرَّكْعَتَانِ نَفْلٌ)
 وِبُوْ اِيْكَ زِيَادَهْ رَكَعَتِي نَفْلِ تَوْرُورِ (لَا تَنْزِيْلًا عَنْ سَنَةِ الظُّهْرِ) وِبَشِيْمِ نِي نِيكَ سَنَتِي دِيْنِ نَاقِبِ بَوْلَمَاسِ
 يَعْنِي صَوْنَكِغِي اِيْكَ رَكَعَتِ سَنَتِ نِي نِيكَ اَوْرِنِيغَهْ بَوْلَمَاسِ اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ بَشِيْمِ نِي نِيكَ سَنَتِي هَمِيْشَهْ تَكْبِيْرِ
 تَحْرِيْمَهْ بَرَلَهْ بَاشَلَانَا تَوْرُورِ وِبُوْجَهْ بَرَلَهْ اِيْرَمَسِ وِهَمِيْشَهْ قِيْلَا تَوْرَغَانِنِي قِيْلَمَاقِ رَوَا بَوْلَمَاسِ وِبَعْضِي اَيْتَبِ تَوْرُورِ لَارِ كَمِ
 سَنَتِ نِي نِيكَ اَوْرِنِيغَهْ بَوْلُورِ اَمَا اَصْحِ اَوْلْتِي تَوْرُورِ (وَمَنْ اِقْتَدَى بِهَ فِيْهِمَا صِلَاھِمَا) وَاَوْلِ كَشِي كَمِ بُوْ اِيْكَ
 رَكَعَتِ كَا اِمَامِغِهْ اِقْتَدَا قِيْلَسَهْ بُوْ اِيْكَ رَكَعَتِ نِي اَوْقَوْغَاقِ اِكْرَچَهْ اَيْنِيكَ فَرَضِي دَوْرَسَتِ بَوْلَمَاسَهْ هَمِ اَيْنِيكَ
 اَوْچُونِ كَمِ فَرَضِ اَوْقَوْغَوْچِي نِي نِيكَ نَفْلِ اَوْقَوْغَوْچِي غَهْ اِقْتَدَا قِيْلَمَاقِ لِيْقِي رَوَا بَوْلَمَاسِ (وَاِنْ اَفْسَدَ قَضَاھِمَا)
 وَاِكْرَ بُوْ اِيْكَ رَكَعَتِ نِي فَاسِدِ قِيْلَسَهْ اِقْتَدَا قِيْلَمَاقِ كَشِي قَضَا قِيْلَمَاقِ اَوْلِ اِيْكَ رَكَعَتِ نِي اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ
 اَنْكَ نِيْتِ قِيْلَبِ تَوْرُورِ نِيْتِ لَازِمِ قِيْلَمَوْچِي تَوْرُورِ وِمَقْتَدِي نِي نِيكَ نِيْتِي نِي نِيكَ قَصْدِي اَنْكَ تَحْقِيْقِ بَوْلُوبِ
 تَوْرُورِ يَعْنِي مَقْتَدِي بُوْ اِيْكَ رَكَعَتِ غَهْ نِيْتِ قِيْلَبِ تَوْرُورِ وَاِمَامِ نِي نِيكَ خِلَافِيغَهْ تَوْرُورِ مَقْتَدِي اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ
 اِمَامِ نِي نِيكَ نِيْتِي بُوْ اِيْكَ رَكَعَتِ غَهْ سَهْوِ بَرَلَهْ پِيْدَا بَوْلُوبِ تَوْرُورِ قَصْدِ بَرَلَهْ اِيْرَمَاسِ اِمَامِغِهْ اَيْنِيكَ قَضَاسِي
 لَازِمِ كَلَمَاسِ اَمَا مَقْتَدِيغَهْ لَازِمِ تَوْرُورِ وَاِخِلَافِي اِمَامِ مُحَمَّدِغَهْ كَمِ مَقْتَدِي نِي اِمَامِ نِي نِيكَ حَالِيغَهْ قِيْلَمَاقِ قِيْلُورِ وِمَقْتَدِيغَهْ
 هَمِ اَيْنِيكَ قَضَاسِي لَازِمِ بَوْلَمَاسِ (وَاِذَا سَجَدَ لِّلسَّهْوِ فِي النِّفْلِ لَا يَبْنِي) وِهَرِ وَقْتِي كِهْ سَجْدَهْ قِيْلَسَهْ سَهْوِ اَوْچُونِ
 نَافَلَهْ نِمَازِ لَارِيْنِدَا اَوْلِ نَافَلَهْ غَهْ تَقِي بَرِ نَافَلَهْ نِي بِنَا قِيْلَمَاقِ نَا اَيْنِيكَ سَجْدَهْ سَهْوِي اَوْزِي نِي نِيكَ يَرِيْنِدَا اِدا
 بَوْلَمَاقِ وَاِكْرَ بِنَا قِيْلَسَهْ سَجْدَهْ سَهْوِ بِاطْلِ بَوْلُورِ اَيْنِيكَ اَوْچُونِ كَمِ نِمَازِ نِي نِيكَ اَوْرْتَهْ سِيْنِدَا بَوْلُورِ (وَاِنْ بَنِي
 صَحٌّ) اَمَا اِكْرَ بِنَا قِيْلَسَهْ رَوَا بَوْلُورِ وَاَصْحِ اَوْلْتُورِورِ كَمِ سَجْدَهْ سَهْوِي قِيْتَا قِيْلَمَاقِ (وَاِنْ سَلَّمَ مِنْ عَلَيْهِ السَّهْوِ
 فَهُوَ فِي الصَّلَاةِ اِنْ سَجَدَ) وَاِكْرَ سَجْدَهْ سَهْوِ لَازِمِ بَوْلَمَاقِ كَشِي نِمَازِنِي اِدا قِيْلَمِ بِيْمِ تِيْبِ سِلَامِ بِيْرَسَهْ
 سَجْدَهْ دِيْنِ اِيْلَكَارِوْ اَوْلِ كَشِي نِمَازِ نِي نِيكَ اَيْنِيْغِهْ تَوْرُورِ اِكْرَ سِلَامِ بِيْنِ صَوْنَكِ سَجْدَهْ كَلْتُورِ سَهْ بَسِ اِقْتَدَا
 قِيْلَمَاقِ اَنْكَ اَوْلِ وَقْتَدَا رَوَا بَوْلُورِ (وَاَلَا لَ) وَاِكْرَ سَجْدَهْ كَلْتُورِ سَهْ حَكْمَا نِمَازِدَا اَوْلِ كَشِي اِيْرَمَاسِ بَسِ

اقتدا قىلماق اول كشيكا روا بولمس اول وقتدا اكر قهقهه برله كولسه طهارتى سينماس آئينيك اوچون كم نمازدىن چىقى تىب حكىم قىلورلر اما امام محمد و امام زفر رحمهما الله تعالى قىيندا سجدده سهولازم بولغان كشى نىنك سجدده سهو قىلماق اونونوب سلام بىرماك لىكى برله نمازدىن چىقماق كىراك سجدده سهو قىلماسون كىراك سجدده سهو قىلماسون بس اكر سلام بىرگاندىن صونك قهقهه برله كولسه آئينيك طهارتى سينار امام محمد و امام زفر رحمهما الله تعالى قىيندا و اكر كشى آنكا اقتدا قىلسه صحىح بولور سجدده سهو كلتورمكآن هم بولسه مكر كم بر نمازنى بوزار يىنكلىغ ايش قىلسه آندىن صونك نمازدىن چىقار و اكر يو ايتغان سلامدىن صونك تقى بر نمازنى نىت قىلسه آندىن صونك سجدده سهو كلتورمكآى آئينيك فرضى ايكى دىن تورغه اوتماس و سجدده سهو آندىن ساقط بولور و امام محمد رحمه الله تعالى قىيندا آئينيك فرضى تورت بولور و سجدده سهو آنكا لازم بولور آخرىندا آنچه معتبر كتابدا كلتوركانى بوتورور (وان شك اول مرة انه كم صلى استأنف) و اكر اول مرتبه شك قىلسه كم نچه ركعت اوقوغاننى يىلماسه باشدىن باشلاغان نمازىنى و مشايخ نىنك كو براكى ايتىب تورورلر كم اول مرتبه تىنك نىنك معناسى اولتورور كم سهو قىلماق لىق آئينيك عادى بولسه بىكبىر پىدا بولسه و باشدىن باشلاماق اول وقتدا تورور كم سلام بىرسه و سلام بىرماق نىت قىلماق لىقى برله باشدىن باشلاماق فاوئىسوز تورور (وان كثر اخذ بغالب ظنه) و اكر سهو آنكا كوب واقع بوله تورغان بولسه اوزى نىنك كمانى نىنك كو براكى نى توتقاي و هر قىسى سى كو براك بولسه آنكا عمل قىلغاي (وان لم يغلب فبالاقل) و اكر كمانى غالب بولسه بس قىسى آز بولسه آنكا بارغاي كم يقىن تورور (لكن يقعد حيث توهمه اخر صلوته) اما اولتورغاي هر كمان كه نماز نىنك اخىرى تورور يعنى نمازى نىنك اخىرى تىب كمان قىلسه اولتورغاي نا اينكه قهدهه اخىر فرض تورور ترك فرض لازم كلماق و بو شكدا اعتبار قىلورلر والله اعلم *

فصل سجود التلاوة

(تجب السجدة بين التكبيرتين) و تلاوة اوچون ايكى تكبير نىنك آراسىندا بر سجدده واجب تورور اما تكبيرى مستحب تورور و امام شافعى رحمه الله تعالى قىيندا سجدده تلاوت سنت مؤكده تورور واجب ايرماسى (بشروط الصلوة) بامصاحبت اوچون تورور يعنى بر سجدده واجب بولور اول حالدا كم نمازداغى معتبر شرطلار برله بولسه اول شرطلار نىنك برى طهارت و برى قبلهغه قارشو تورماق و برى عورتنى يابماق و برى نىت قىلماق و برى پاك بىردا سجدده قىلماق و آندىن اوزكا نىرسه لار هم بولسه (بلا رفع يد و تشهد و سلام) و سجدده قىلوردا قولنى كوترمكآى و تشهد اوقوماغاي و سلام بىرماق و امام شافعى رحمه الله تعالى قىيندا قولىنى كوترماق و تشهد اوقوماق و سلام بىرماق (وفيهما سبعة السجود) سجدده تلاوتدا نمازداغى

سجده نینک تسبیحی فی اینماق کبراک و مستحب تیب ترور لار سجده تلاوت دا سبحان ربنا ان کان و عد ربنا لمفعولانی دیب ایتمق لیق فی واکر هیچ نمرسه ایتماسه سجده قیلماق برله واجب سجده نینک عهد سیندین چقار اما سنت فی ترک قیلب ترور نماز سجده سی ینکلغ (علی من تلا آیه من اربع عشرة آیه التی فی اخر الاعراف) یعنی سجده تلاوت اول کشیکا واجب ترور کم بو اون تورت آیت نینک بریس فی اوقوسه اول آیت نینک بریس سوره اعراف نینک آخیریند انورور (والرعد والتحل و بنی اسرائیل و مریم و اولی الحج) و سوره نحلدا ترور و سوره بنی اسرائیلدا ترور و سوره مریمدا ترور و سوره حج نینک اولیندا ترور اما اول سجده کم سوره حج نینک آخیریندا ترور امام اعظم رحمه الله تعالی علیه قنیندا سجده واجب ایرماس اما امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا آنده سجده سنت ترور اوزکا قالغان سجده لار ینکلغ و اما اعظم رحمه الله تعالی علیه نینک آنده سجده نینک یوقلو قیفه دلیلی اولدورور کم رکوع نینک یاوقندا پیدای بولوب ترور و بو آنکا دلالت قیلور کم نماز نینک سجده سی مراد بولور و سجده تلاوت مراد بولماس و بو ینکلغ ترور کم اوزکا یرلردا سجده وقتی که رکوع نینک یاوق یریندا بولسه (والفرقان والنمل) و سوره فرقاندا ترور و سوره نملدا ترور (والسجدة و ص) و سوره سجدهدا ترور و سوره صدا ترور و سوره صدا خلاف شافعی رحمه الله تعالی غه ترور (وحم السجدة) و سوره حم السجدهدا ترور و حم السجده و لایسامون آیت نینک آخیریندا واقع بولوب ترور اکر آخیریندا سجده قیلسه عهد دین چقان بولغای اتفاق برله (والتجم و انشئت و اقرأ) و سوره والتجم دا و سوره اذ السماء انشقت دا و اقرأ سوره سیندا و مونداق بیتب ترور قرآنده حضرت عثمان رضی الله عنه (اوسمهها) یا اکر کشی بو اون تورت آیت نینک بریس فی ایشتسه آنکا هم سجده واجب بولور کبراک قصه برله ایشتسون کبراک قصه برله ایشتماسون هر نچوک ایشتسون سجده لازم بولور و هر وقتی که مؤمن سجده قیلسه شیطان باشیغه توفراق ساچار کم مؤمن الله تعالی نینک امری برله ترور و سجده قیلور و مقبول بولور و من امرینی ترک قیلیم مردود بولدوم تیب و سجدهدا دعای کوب اوقوسه کبراک کم دعای نینک اجابت بولور محلی ترور کم بنده کوب یاوق بولور بری خدای تعالی غه سجده قیلماق ترور (و اذا تلا الامام) وقتی که امام سجده آیتنی تلاوت قیلسه (فمن سمع و اقتدی به فی رکعة اخرى) بس اول کشی کم سجده آیتنی اشتکاندین صوتک تقی بر رکعت غه اقتدا قیلسه یعنی بو سجده آیتنی فی اوقوسه رکعت غه امامفه اقتدا قیلماغان بولسه نمازی نینک تاشیندا اشتکان بولسه (یسجد بعد الصلوة) و سجده کلنورکای نمازدین صوتک اکر نمازدین ایلکارو سجده کلنور مکان بولسه (کمصل سمع من لیس معه) آنفاق نماز اوقوسه چی سجده آیتنی فی اشتسه اول کشیدین کم آیتنک برله نمازغه شربک بولسه اول هم نمازدین فارغ بولغاندین صوتک سجده کلنورکای و نماز نینک ایچنده سجده تلاوتنی قیلماسلار اکر چندیکه نماز نینک ایچنده اشتکان هم بولسه

(ومن اقتدى به في تلك الركعة بعد سجود الامام لا يسجد) واكر كشي امامه اقتدا قيلسه اول ركعتا كم
 آندا سجده آيتي ني اوقوغان بولغاي و امام سجده تلاوتني قيلغان بولغاي آندين صونك سجده قيلماقاي
 نمازدا وهم نمازدين صونك آئينك اوچون كم امام سجده س كفايت بولوروتقى اول ركعتي ني اقتدا قيلماقاي ليق
 برله تاييب تورور وعمل لاريكم اول ركعتدا پيدا بولوب تورور آني هم تاييب تورور (وقبله يسجد
 معه وان لم يسمع) واكر امام سجده قيلماسين ايلكارو اقتدا قيلغان بولسه امامه موافقت قيلغاي سجده
 قيلغاندا وهر چنديكه سجده آيتي ني ايشتماكان هم بولسه (وان تلا المؤمن لا يسجد اصلا الا سامع خارجي
 واكر سجده آيتي مقتدي تلاوت قيلسه سجده كلتورمكاي امام وهم مقتدي مكر نمازي نينك تاشيندا في
 ايشتكوچي سجده قيلغاي وصحيح اولتورورك اول سجده قيلمان كيراك و امام محمد رحمه الله تعالى قانيندا
 امامه ومقتديلا رغه هم واجب تورورك نمازدين صونك سجده قيلغاي (والصلواتية لا تقضى خارجها)
 ونماز نينك سجده سني كم آني ادا قيلمان ليق نمازدا واجب بولغاي آني نماز نينك تاشيندا قضا قيلماقاي
 آئينك اوچون كم كامل وقتدا واجب بولغان نمرسه ناقص ليق ادا بولماس مثل نماز نينك قضا سينكلينغ كم
 حرام وقت لردا روا بولاس (والركوع بلا توقف ينوب عنها) وسجده آيتي ني اوقوغاندين صونك توقتاماي
 ركوع غه بارسه سجده تلاوت نينك اورنيقه بولور وتوقتاماس ليق اولتورورك آندين صونك اوج آيت
 اوقمغاي (وان كررها في مجلس يكفى سجدة) واكر بربرده تورغاندا سجده آيتي ني ايكي مرتبه ويا كوب
 قيتا اوقوسه بر سجده بسنده تورور كيراك اول آيتي ني اوقوب سجده كلتوركاي آندين صونك تكرر
 قيلغاي يا اول تكرر قيلغاي بر يردا تورغاندا اخريندا بر سجده كلتوركاي (وبعتبر السامع مجلسه)
 وايشتكوچي نينك اوزي نينك اولتورغان يريني اعتبار قيلورلر اوقوغوچي نينك يريني اعتبار قيلماس لار
 بس اكر اوقوغوچي بر آيت ني ايكي يردا تكرر قيلدي وايشتكوچي بر مجلسدا بر اولتورغان يريندا
 ايشتي ايشتكوچي كا بر سجده واجب بولور واكر ايكي يردا ويا اوج يردا ايشتمسه هر ايشتمكاندا بر سجده
 لازم بولور اكر چنديكه اوقوغوچي بر يردا اوقوي تورغان هم بولسه (واستاء الثوب) ويب ني بوز
 ايتمك اوچون بو كورمك ليك (والانتقال من غصن الى غصن اخر تبدل) واوتمك ليك بر شاخه دين تقى
 بر شاخه غه يعني درخت نينك بر بودا قيندين تقى بر بودا قيفه صحيح روايتدا معتبر تبدل مكان تيب حكم
 قيليلر يعني بر بودا قيني بيرمكان حكم قيلورلر اكر چنديكه توبى برهم بولسه (ويكره ترك آية السجدة
 وهدا) وسجده آيتي ني يالفوز قويوب كتمك مكروه تورور واوزكا سوره لارني اوقوب (لا عكسه)
 ومونينك عكسي مكروه ايرماس يعني يالفوز سجده آيتي ني اوقوب واوزكا سوره لارني قويسه وبعض ايتب
 تورور لاركم سجده آيت لارني بر يردا اولتوروب اوقوسه وهر برس اوچون بر سجده قيلسه ودعا قيلسه
 آئينك حاجتي روا بولغاي (ونوب ضم غيرها اليها) وقوشماقاي ليق سجده آيتي دين اوزكا آيت لارني

آنکا مستحب تورور تا يالغوز او قولونمغای کم سجده آیتی نینک اوزکا آیت لاردین آرتوقلق قورقونچی بولور وقرآن نینک بارچه آیت لری نینک فضلی برابر تورور (واستحسن اخفاؤها عن السامع) وسجده آیتی نی ایشتكوچی دین یاشورون او قوماق لیق مستحب تورور وایتب تورور لکم اکر قوم طهارتلی و تعیین بولسه لر سجد قیلماق لیقغه سجد آیتی نی بلند او قوغای واکر طهارتلی و تعیین بولسه لار سجد آیتی نی آهسته او قوغای نا آلا سجد نی ترك قیلماق لیق برله کنه کار بولمغای لار و بلند او قوغایلر قوم تعیین بولسه لار آنک اوچون کم تلاوت نینک ترتیبی وقرآنی ایشتمک لیک ترك بولمغای والله اعلم *

فصل صلوة المریض

(ان تعذر القيام لمرض حدث قبل الصلوة) واکر نماز دین ایلکارو کشیکا خسته لیق پیدا بولسه اول سبب دین آیاتی اوزا تورا بیلماسه (اوفیها) یا اول خسته لیق نماز نینک ایچندا پیدا بولسه (صلی قاعدا یرکم ویسجد) اول خسته لیق کشی نمازنی اولتوروب او قوغای رکوع وسجود برله عذر ایکی تورلوك بولور بری حقیقی وبری حکمی و عذر حقیقی اولتورور کم اکر تورا کلسه قیلور بولسه و عذر حکمی اولتورور کم اکر تورا کلسه خسته سی زیاده بولور ویا کیچ قالور ویا دزدی زیاده بولور واضح اولتورور کم بولار نینک بارچه سی اولتوروب او قوماق لیقغه وخصت تورور و بعضی ایتب تورور لار کم اکر عذر حقیقی بولسه اولتوروب او قوماقغه رخصت تورور و عذر حکمی کا رخصت ایرماس کم اکر برنچه سیننی تورا کلیب او قورغا حالی بولسه تورا کلکای حالیه لایق واکر تکبیر تحریمه اینور چاقلیغ حالی هم بولسه تورا کلکای واکر عصاغه ویا دیوارغه تیانیب تورارغه حالی بولسه کیراک کم تورا کلکای واکر کشیکا سویانب تورار یینکلیغ هم بولسه تورا کلکای و بو بعضی علمانینک سوزی تورور واصلی اولقی ایتلغان سوز تورور واکر اولتوروب برنمرسه کا تیانیب او قوی ییاسه اولتورغای و اولتورماق لیق نی ترك قیلماغای (وان تعذر امع القيام اومی برآسه قاعدا ان قدر) واکر عذر لیک کشی تورا کلامک لیک کا رکوع وسجود قیلماقغه حالی بولماسه اولتوروب اشارت قیلغای باشی برلا اکر اولتورورغه حالی بولسه (ولامعه فهو اهب) واکر رکوع وسجودغه عذر لیک کشی قدرتی بولسه اولتورورغه واورا تورورغه حالی بولسه بس رکوع وسجود اوچون اولتوروب اشارت قیلماق لیق یخشی تورور تورا کلیب اشارت قیلغاندین واکر تورا کلیب هم اشارت قیلسه روا بولور اما اولقی سی افضل تورور و امام شافعی رحمه الله قنیندا تورا کلیب هم اشارت قیلغایلر (وجعل سجوده اخفض من رکوعه) و اشارت قیلغاندا سجد نینک اشارتنی رکوع دین تومانراک قیلغای آنینک اوچون کم اشارت رکوع وسجود نینک حکمندا بولور وسجده اشارتنی قیلور وقتندا اشارتنی یرکا یاوق قیلماق لیقی لازم ایرماس حالیه کورا بلکه اندک تفاوت رکوع برله سجد نینک آراسیند

بولسه روا بولور (ولا يرفع اليه شي * ليسجد عليه) وخسته نينك مانكلاينه هيج نمرسه ني كوتاروب سجد
 قيلدورمغايلر واكر كوتاريب برنمرسه ني سجد قيلدورسه لار اما اول خسته باشنى تومان سالسه ركوع وسجود
 اوچون روا بولور اشارت نينك حاصل بولغانى اوچون اول نمرسه كا سجده قيلماق ليق اوچون روا بولماس
 واكر باشنى تومان قيلمسه برنمرسه ني آنك مانكلايغه ايلتب قويماق روا بولماس واكر سجده قيلماق
 اوچون بركا ياستوق قويسه آينيك اوستيغه سجده قيلسه روا بولور (وان تعذر العبود) واكر خسته نينك
 اولتورورغه حالى بولمسه (اومى مستلقيا) آرقاسندن ين ياتيپ اشارت برله اوقوغاى (ورجلاه فى القبلة)
 اول حالدا آينيك آياق لريني قبله طرفيغه باقتورغاى (اومضطجها وجهه اليها) يا يانندن ين ياتيپ اشارت
 برله اوقوغاى يوزينى قبله غه قارشو قيلب (والاؤل اولى) يعنى آرقاسينندن ين ياتيپ يوزينى قبله غه
 قارشو قيلماق اولى تورور اما كيراك كم خسته نينك ياستوق ني خسته نينك آرقاسيغه قوربانلر آنكا سوينكاى
 اولتورغانغه اوخشاش بولغاى (وان تعذر الايماء اخرت) واكر خسته نمازينى اشارت برله اوقورغه
 حالى بولسه قويغاى كوزى وقاشى وكونكلى برله اشارت قيلمغاى وامام زفر وامام شافعى رحمهما الله تعالى
 قتنده كوزى وقاشى وكونكلى برله اشارت قيلمغاى ونمازنى قويمغاى امام حسن نينك قتندا كوزى برله
 وقاشى برله وكونكلى برله اشارت قيلمغاى وقتى كه صحت تابسه قيتادين اوقوغاى وامام ابو يوسف رحمه
 الله تعالى دين روايت قيلب تورورلار كم كوزى برله اشارت قيلور اما كونكلى برله اشارت قيلماق ليقنى
 بويورماى تورورلار واخرت نينك لفظينده اشارت تورور كم آينيك نمازى ساقط بولماى تورور واكر
 عاجز ليقى بر كچه كوندوزدين زياده بولسه آنكا قضا لازم بولماس واكر بر كچه كوندوزدين آزارا
 بولسه ويابر كچه كوندوز بولسه آنكا قضا لازم بولور وييهوش بولغان كشى بنگليغ اكر بر كچه كوندوزدين
 زياده بولسه آنكا قضا لازم بولور (وموم صح فى الصلوة استانى) واشارت قيلدورچى نماز نينك ايچندا
 صحت تابتى باشيندىن باشلاغاى وامام زفر رحمه الله تعالى قانيندا يتكان پريندىن اوقوغاى وباشيندىن
 باشلامغاى (وقاعد يركع ويسجد صح فيها بنى قايما) وركوع وسجود برله اولتوروب اوقوى تورغان
 كشى صحت تابسه نمازى نينك قالغاننى اوقوغاى تورا كليپ وامام محمد رحمه الله تعالى قتندا باشيندىن
 باشلاغاى (وصلى قاعدا فى فلك جار بلا عنر صح) واكر يوروب بارا تورغان كيمه نينك ايچندا عنرسز
 اولتوروب نماز اوقوسا روا بولور وامام اعظم رحمه الله تعالى عليه قتندا اما تورا كليپ اوقومانى افضل ترور
 واكر كيمه ايلانسه قبله دين كيراك كم نماز نينك ايچندا يوزينى قبله غه قارشو قيلمغاى وصاحبين ايتب
 تورور كم كيمه دا عنرسين اولتوروب نماز اوقومانى روا بولماس (وفى المربوط لا الا بعذر) واكر نمازنى
 بغلان كيمه دا اوقوسه دريانينك قراغندا بولسه وبادر يانينك اورته سيندا بولسه ويل آنكا كوب هركت
 بيرمسه اولتوروب نماز اوقومانى روا بولماس مكر عنرى بولسه واكر يل كوب هركت بيرمسه دريانينك

اورته سیندا باغلاخان هم بواسه یورا تورخان کیمه نینگ حکمیندا بولور (ولوجن اوامی علیه یوما وليلة قضی ما فات) واکر کشی دیوانه ویا بیهوش بواسه بر کبچه کوندوز اول قالغان نمازلارینی قضا قیلغای و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا بر نماز کامل نینگ وقتی بیهوش بواسه آنکا قضا لازم ابریس (وان زاد ساعتلا) واکر دیوانه ویا بیهوش بولغان کشیدین بر کبچه کوندوزدین بر ساعت زیاده بواسه اول قالغان نمازلارینی قضا قیلغای و امام محمد قتیندا بر ساعت نینگ زیاده لبقی نینگ اعتباری یوقتورور بر نماز نینگ وقتنی اعتبار قیلورار و امام اعظم و امام ابو یوسف رحمهما الله تعالی قتیندا ساعت لارینی اعتبار قیلورار والله اعلم *

فصل صلوة المسافر

(هو من فارق بیوت بلده فاصدا مسافة ثلاثة ایام ولایاها بسیر وسط) مسافر کم شریعتدا آنکا رخصت تورور رمضان آی نینگ روزه سنی آچماق و فریضه نمازلارینی قسقه قیلماق اول کشی تورور کم اوزی نینگ شهرندا کی اوبلاریندین ابراق بولغای و قصد قیلغان بولغای اوج کبچه کوندوزلیک برنی میانه یوروش برله کم راحت آلورلار کم سفردا بار تورور آنینگ برله (وهو مسافر الابل والراجل والفلک اذا اعتدل الريح) و بو اورته یوروش تیوه نینگ و پیاده کشی نینگ یوروشی تورور قوروغ بردا و سودا کیمه نینگ یوروشی وقتی که یل توزوک بولسه (وما یلیق بالجبل) اول تاغدا اورته یوروش اولتورور کم اول تاغ نینگ مناسبی ولایقی بولغای کم اوج کبچه کوندوزنی معتبر قیلب تورورلار کم اول تاغدا تمام قیلغای و دریا دین و تاغ دین اوزکادا فتوی اون سکن فرسنگ برکا تورور واکر چه اختلاف سوزلر و مجتهدلار نینگ و ائمه لار نینگ بو آرادا تورور واکر سفر یورور کم آی نینگ ایکی یولی بواسه بر یولی اوج کبچه کوندوزلر کم بولسه وقتی بر یولی آندین آز بولسه هر قایسی یول برله یوروسه اول یول معتبر بولور (فیکصر الرباعی) بس مسافر تورر رکعت فرضنی قسقه قیلغای یعنی ایکی رکعت اوقوهای اما ایکی رکعت فرضنی و اوج رکعت فرضنی قسقه قیلغای و نمازنی اول وقتدا قسقه قیلغای کم شهرکا توناش اوبلارندین جدا بولسه واکر بر سرای آنینگ آلدیندا بولسه قسقه قیلماق روا بولماس واکر کینت لار شهرکا توناش بولسه وقتی که شهر دین چقسه قسقه قیلغای نمازینی و بعضی اینب تورورلار کم قسقه قیلغای شهرکا توناش کینت لردین چقماغونچه هر چندیکه بر فرسنگ هم بولسه مگر آچوقلوقی بولسه شهر برله کینت ننگ آراسیندا یوزکز و بعضی نینگ قاتندا بر آواز یتار چاقلیغ بولسه و بعضی نینگ قاتندا بر اوق آتیم بر یعنی اوج یوزکز کاچه یا تورر یوزکز کاچه و بوسوز اصح تورور بس وقتی که شهرکا توناش کینت لار دین اوتکاندین صونک قسقه قیلغای و بعضی اینب تورور کم بر اوق مقدارنچه کینت دین براق کتما کونچه قسقه قیلغای (الی

ان یدخل بلدہ) یعنی تورت رکعت نمازنی قسقه قیلماقغه و ماه شریف رمضان نینک روزه سی نی آچماقغه
 رخصت اول وقتغه چه تورورکم مسافر اوز شور یغه کلب مقیم بولغونچه و مقیم لیق نی نیت قیلماسه هم
 (اوینوی اقامه نصف شهر بیلده اوقریه واحده) یانیت قیاسه اون بش کون بولماق لیقنی برشورده یا
 برکینت دا آندین صونک مقیم بولور بس اکر صحرا دا اون بش کون بولماق لیقنی نیت قیلسه اوی
 توتوب اولتورغان بولماسه مقیم بولماس اما اکر اوچ کبچه کوندوزلوك بول یورومکان بولسه و اوز وطنی غه
 قایتقی لیقنی نیت قیلسه و وطنی غه داخل بولسه هم مقیم بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی قئندا اکر
 تورت کون بر بردا بولماق لیق نی نیت قیلسه مقیم بولور (اوبصعراء دارنا وهو خبائی) و مسافر اکر دار
 اسلام نینک صحراسیندا اون بش کون تورماق لیق نی نیت قیلسه مقیم بولور و هالا اولکم اول کشی اویدا
 اولتورغوی بولسه بلوج ینکلغ و ترک و عرب ینکلغ آلا نینک نیت قیلماقی تورماق لیقغه دیار اسلام نینک
 صحرا سینک صحیح توور اما ظاهر روایتدا اولتورورکم تورما لیقنی نیت قیلماسه روا بولماس مکر عمارت لاردا
 وتقی یغاجدین و بالچق دین و ناشدین اوی لار بولسه اما خیمه دا اولتورا تورغان خلقتدین اوزکا کشی یعنی
 شهر دا اولتورا تورغان کشی اکر نیت اقامت دیار اسلام نینک صحرا سیندا قیلسه روا بولماس (لابدار الحرب)
 و نیت اقامت معتبر ایرهس اول بردا کم کافر لار برله اورو شا تورغان دا بولسه لار بس قسقه قیلغای دار
 الحرب دا کم کفارنی قامای تورور لار هر چندیکه نیت اقامت قیلسه هم (اوالبغی محاصرا) یاباغی بولغان
 خلق نینک یریندا و باغی بولسه لار پادشاه غه و محاصره قیلغان بولغایلر اولارنی شهر دین اوزکا دا آندا هم
 نیت اقامت صحیح ایرماس و نمازنی قسقه قیلماق و روزه ماه شریف رمضان نی آچماق روا بولور و امام ابو
 یوسف رحمه الله تعالی قانندا اول برده نام اویده بولسه لر تورمق لیقنی نیت قیلسه صحیح ترور (کمن
 طال مکته بلانیة) آندا فکم اکر کشی برشوردا و یا برکینت دا کوب تورسه یاریم آی آندین کوبراک اون
 بش کون تورماق لیقنی نیت قیلماسه مقیم بولماس نمازنی قسقه قیلماق کبراک صحابه رضی الله عنهم نینک
 جماعتدین نقل قیلب ترورکم علقمه قیس نینک اوغلی ایردی ایکی یل خوارزم دا توردی نمازنی قسقه
 قیلدی آنینک اوچون کم نیت اقامت قیلماقی ایردی (ولو اتم) و اکر مسافر نمازینی قسقه قیلماقی تورت
 رکعت نی بوتون اوقوسه (وقعد الاولى تم فرضه) و اولقی قعدہ نی بجای کلتورسه آنینک فرضی تمام بولور
 (و اساء) و سلامنی تأخیر قیلب ترور یمان قیلب تورور کم (و ما زاد نفل) و آنچه ایکی رکعتدین زیاده
 اوقوب تورور نفل بولور آندا فکم ایرتانکی نمازینی تورت رکعت اوقوسه و اولقی ایکی رکعتدا اولتورسه
 نمازی روا بولور اما یخش قیلماقی ترور کم تأخیر واجب قیلب تورور (وان لم یقعد بطل فرضه) و اکر
 مسافر اولقی ایکی رکعتدا اولتورسه تورت رکعت اوقوسا آنینک فرضی باطل بولور آنینک اوچون کم
 فرضنی ترک قیلب تورور کم قعدہ اخیره ترور (مسافر امه مقیم فی الوقت یتم) مسافر غه مقیم کشی

امام ليق قیلسه تورت رکعت وقت نمازیغه امامغه متابعت قیلغای یعنی تورت رکعت نی اوقوغای و امامغه متابعت قیلماقلیقی برله بونمازنینک حقیندا مسافر مقیم حکمندا بولور کیراک اولقی رکعتدا اقتدا قیلغای کیراک صونکغی رکعتدا تورت رکعت اوقور اما امام مالک رحمه الله تعالی قاتیندا صونکغی رکعتدا اقتدا قیلسه اول ایکسنی اوقوغای وقویغای (وبعده لایؤمه) ووقت اونکاندین صونک کیراک کم امامت ليق قیلغای مقیم مسافرغه تورت رکعت نمازدا آنینک اوچون کم مسافرنینک فرض وقتدین چقغاندین صونک تغیر تابماس امامغه متابعت ليقی برله هم ووزگا سبب برله هم تغیر تابماس (وفی عکسه) وبوصورت دا آنینک عکسی کم مسافر مقیم غه امامت ليق قیلسه کیراک وقت نمازیندا کیراک قضا نمازیندا روا بولور (انم المقیم وقصر المسافر) ومقیم نمازینی تمام قیلغای ومسافر ایکی رکعت دا سلام بیرکای (قاولا ندبا) اول وقتدا مستحب تورور مسافر نینک مقیم غه ایتماق ليقی (انما وصلونکم فانی مسافر) یعنی ایتهغای مسافر امام سلامدین صونک سیرلر نمازینکنزی تمام قیلنک لار من مسافر تورور من تیب واصح بوتورور کم مقیم قالغان اول ایکی رکعت دا فاتحه غه سوره قوشمغای آنینک اوچون کم مسافر امام اولقی ایکی رکعت دا سوره قوشوب تورور (ویبطل الوطن الاصلی مثله) وباطل قیلور وطن اصلینی وطن اصلی غه اوغشاش وطن اصلی اول یرتورور کم آندا توغان بولغای ویا آندا کدخدا بولغان بولسه ووطن سفر اولتورور کم اول یردا مسافر اون بش کون تورماق ليقنی نیت قیلغان بولغای ویا آندین کوبراک واکر برکش نینک ایکی یردا اوی بولسه اول ایکی یرنینک هر قایسی س آنکا وطن اصلی ترور بس اکر برشهردین برشهرغه کیتسه وآندا توره واولانماکی نی اختیار قیلسه اول اولقی وطنی باطل بولور وقتی که اول اولقی وطن غه بارسه تانیت اقامت قیلماسه مقیم بولماس آندا فکم مکء معظمه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم نینک وطنی ایردی وقتی که مدینهء منوره غه کلیب مقیم بولدیلر وطن اصلی مدینهء منوره بولدی (لالسفر) اما سفر وطن اصلی نی باطل قیلماس واکر مسافر وطن اصلی سیقه یتسه نیت اقامت قیلماسا هم مقیم بولور (ووطن الاقامه مثله) ووطن اقامت نی مثل وطن اقامت باطل قیلور بس اکر بر یردا نیت اقامت قیلسه اون بش کون یا کوبراک آندن صونک تقی بریرکا کیتسه کم آنده سفر مقداریندین آزر اق بولسه آنده هم اون بش کون تورماق ليق نی نیت قیلسه. وآنندین صونک اولقی یریه قایتسه آندا نمازنی قسقه قیلماق کیراک نیت اقامت نی قایتا قیلماسه مقیم بولماس آنکچون کم صونکغی یردا نیت اقامت قیلغانی اولقی یردا کی نیتنی باطل قیلور (والسفر) وسفر هم وطنی اقامت نی باطل قیلور واکر اون بش کون تورماق ليقغه نیت قیلغان وطندین سفر نیتی برله چقیب کیتدی اول وطنی آنینک باطل بولدی بس اکر تقی قایتب اول یرکا کیلسه تا اون بش کون تورماق ليقنی نیت قیلماسه مقیم بولماس (واصلی) وطن اصلی هم وطن اقامت نی باطل قیلور آنکچون کم وطن اصلی غه یتکاندین صونک مسافر ليق نینک

حکمی آندین کیتار (والسفر وضه لایغبران الفائنه) وسفر وضه سفرکه مقیم لیق تورور بوا یکی سی فوت بولغان نمازلارینه تغیر بیرماس لار اکر مقیم لیقدا نمازی فوت بولسه اکر سفردا قضا قیلسه تورر رکعت اوقورغای واکر سفردا فوت بولغان بولسه مقیم لیقدا ایکی رکعت قضا قیلماق کیراک و سفردا مقیمدا آخر وقتی نینک برپاره سی قالسه هم معتبر تورور بس اکر اخیر وقتندین برپاره سی قالغاندا سفر چقدی آنینک نمازی ایکی رکعت بولدی واکر اخیر وقتندین برپاره قالغاندا مقیم بولدی آنینک نمازی تورر رکعت بولور اخیر وقت نینک برپاره سی تکبیر تحریمه ایتور چاقلیغ وقت تورور وامام زفر رحمة الله تعالی قتینده اول نمازی بوتون اوقور چاقلیغ وقت معتبر تورور تکبیر تحریمه نینک مقداری معتبر ایرماس (وسفر المعصية کفیره فی الرخص) ومعصیت نینک سفری یعنی کناه نینک مثلا یول اورخان نینک سفری وعادل پادشاه غه باغی بولماق لیق وخاتون نینک محرم سیز حجغه بارمق لیقی وبنده نینک خواجه سیندین چاقماق لیقی ومونینک بارچه سی کناه سفری تورور شریعت نینک رخصت لاریندا کناه سیز سفر ینکلیغ تورور مثل نمازی قسقه قیلماقدا وماه شریف رمضان نینک روزه سینی آچماق لیقدا وعذر سینی دین آط اوستندا نماز نینک درست بولماق لیقدا وضرة بولغاندا حرام نمرسه نی یمک لیکدا واچ کون اوتوک کامسح تارتماق لیقدا وامام شافعی رحمة الله تعالی قتیندا کناه نینک سفریندا شریعت نینک رخصت لاری روا ایرمس والله اعلم *

فصل صلوة الجمعة

جمعه نینک شرط لاری نینک بیانید اورتور (شرط لوجوب الجمعة الاقامة بهصر) جمعه نمازی نینک واجب بولماق لیقی نینک برشرطی شهر اچنده مقیم بولماق لیق تورور بس مسافرغه واجب بولماس (والحریة) وتقی برشرطی آزاد بولماق لیق تورور بس بنده کا واجب بولماس (والصحته) وتقی جمعه نینک واجب لیقی غه صحت وساغ لیق شرط تورور بس خسته غه واجب بولماس (والذکورة) وتقی شرط تورور ایرکشی بولماق لیق بس خاتونغه واجب ایرمس (والبلوغ) وتقی رسیده بولماق لیق شرط تورور بس نارسیه غه واجب بولماس شریعت نینک اشلاریندین هیچ نمرسه مکر روزه نینک فطره سی وقربان لیق قیلماق و آنینک تابعیندا کی کشی نینک نغقه سی وعشر وخراج اکر عشرلی وخراجلی یرنی ایکنان بولسه امانارسیه اوغلان اوچون قربان لیق قیلور لار آنینک مالندین یمک لک وصدقه قیلماق لیق روا بولماس نا آنچه اوغلان نینک یکانی کا بر نمرسه نی عوض قیلغایلر کم آنینک نغعی آندا بولغای یعنی اول یکان چاقلیغ نمرسه نی بیرکای (وسلامت العین) وتقی جمعه نینک شرط لاریندین بریسی کوز نینک ساغ لیقی تورور کم کوز سیز کشیکا جمعه نمازی واجب ایرماس وصاحبین رحهما الله تعالی قتندا اکر یتب یورارکا کشی سی بولسه جمعه

نمازی آنکا فرض توور (والرجل) وتقی جمعه نینک واجب بولور یغه آیباغ نینک ساغ لیتی شرط تورور بس واجب بولماس اول کشمیکا کم یورای بیلمای اولتورغان بولسه (ویقع فرضا ان صلیها فاقدها) وجمعه نمازی پشین نمازی نینک فریضه سی نینک اورنیغه بولور اکر بوشرطلار پیدا بولغان کشی جمعه نمازینی اوقوسه مثل مسافر وبنک وکوز سیز کشی وآن دین اوزکالاری هم وهر چند بیکه آنکا جمعه واجب بولماسه هم (وشرط لادائها المصر اونفاؤه) وجمعه نمازینی اوقوماقلیق نینک دورستلیقی غه شهر ویاشهر نینک فناسی شرط تورور بس کینت لاردا روا ایرماس جمعه نمازی اوقوماقلیق و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب ترورلار (وما لایسع اکبر مساجده اهله مصر) وهر بیرکم اول برنینک اولوغ مسجد یغه اول برنینک خلقی نینک جمعه نمازی فرض بولغان کشی سی سیغماسه اول شهر نینک حکمندا بولور و مسجد لار نینک اولوغی دیمک لیکدین مراد جمعه مسجد یندین اوزکا مسجد نورور و سغماس لیتی صف یولی برله بولغای و شیخ الاسلام هم مونداق ایتب تورورلار و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم بیرکم آندا پادشاه وقاضی بولسه حکم لارینی بوروتا تورغان و حدلارنی تورغوز سالار اول یر شهر حکمندا بولور وتقی بر روایت امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین اولتورور کم هر بیرکم آندا اون منک کشی بولسه شهر حکمندا بولور و سفیان ثوری رحمه الله تعالی ایتب تورورلار کم مصر جامع اولتورور کم خاق آتی مصر حساب قیلغایلر مصر لارنی ایتهغان وقتدا مثل بخارا و سمرقند ینکلغی و بعضی ایتب تورورلر مشایخ لردین کم مصر جامع اولتورور کم هر برایش ایکاسی اوز ایشیمندین اوقاتی اوتار بولغایلر و اوزکا ایشکا مشغول کیراک کم بولغای (وما اتصل به) و اول بیرکم شهر غه توتاش بولسه (مع المصالحه) آندا فکم توزوک قیلغوی بولغای شهر نینک توزوکینی مثل آط چاپماق و لشکرینی جمع قیلماق لیتی و اوق آتماق لیتی و جنازه نمازی اوقوماق لیتی و اولوک کوماک لیک (فناؤه) و بو یرلار بو وجه برله شهرکا توتاش بولسه شهر نینک فناسی تورور اول هم شهر حکمندا بولور آنده هم جمعه نمازی اوقوماق جافز تورور و امام محمد رحمه الله تعالی قتیبدا فناء مصر مقدار غلوه تورور مصر نینک تیمکراسیندا یعنی بر اوق آتار چاپلیغ یر بولور تا اوج یوز کز کاچه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قتیبدا ایکی میل لیک یر کاچه کم سکز مینک قتم بولغای شهرکا توتاش لیتی شهر حکمندا بولور و بعضی ایتب تورورلار کم مؤذنینک آوازی یتار چاپلیغ بولسه و بعضی ایتب تورورلار کم برفرسخ هم شهر حکمندا بولور تیپ تورورلار (والسلطان اونافیه) وتقی جمعه نینک اداسی نینک شرطلار یندین بریس پادشاه تورور و پادشاه نینک ناظمی و یاها کم بولسه کم پادشاه ینکلغ شوکتی بولسه جمعه نمازی روا بولور (ووقتہ وقت الظهر) وتقی جمعه نینک ادالی نینک شرطی پشین نمازی نینک و قتی تورور بس پشین نمازی نینک و قتی اونکاندین صونک جمعه نمازینی اوقوماق روا بولماسی اول وقتدین ایسکارو هم روا بولماسی و اکر جمعه نمازینی اوقید تورغان وقتدا پشین

نمازی نینک وقتى چئسه پشین نمازینی او قوغای جمعه نمازینی او قوماغای و امام شافعی رحمه الله تعالی
 قئیندا جمعه نمازینی تور ت رکعت قیلغای و امام مالک رحمه الله تعالی ایتب تورور لار کم جمعه نمازینی
 تمام قیلغای (والخطبة نحو تسبیحة فی الوقت) و تور تچی شرطی خطبه تورور بر تسبیح مقدری چاقلیق وقت
 کیرکاندین صونک واکر وقت کیرکاندین ایلکارو خطبه او قوسه روا بولماس و یا خطبه سیز نماز او قوسه
 روا بولماس تسبیح مثل الحمد لله و یا سبحان الله و یا لا اله الا الله ینکلیق خطبه نیتی برله بس اکر عطسه نینک
 یعنی تو چکور کان نینک جوابندا الحمد لله تیسه خطبه نینک اورنیغه اولتور مس و صاحبین رحمهما الله تعالی
 ایتب تورور لار کم هر سوز خطبه اورنیغه روا بولماس مکر اول سوز روا بولور کم عرفدا آنی خطبه تیور لار
 و بعضی ایتب تورور لار کم خطبه نینک آزی تشهد مقدر ایتجه تورور و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا
 ایکی خطبه او قوماق کیراک و اول ایکی خطبه نینک آراسیندا اندک اولتور مق کیراک و اول ایکی خطبه نینک
 هر قیسی سیندا حمد و صلوات و تقوی لیق غه وصیت قیلماق کیراک و اولقی خطبه دا قرآندین برنمرسه
 او قوغای و ایکنچی خطبه دا مؤمن لارنی دعا قیلماق کیراک واکر پادشاه نینک اذنی برله برنارسیده خطبه
 او قوسه ورسیده بولغان کشی نمازغه امامت لیق قلسه نماز روا بولور (والجماعة) و تقی جمعه فی ادا
 قیلماق نینک شرط لاری نینک بریسی جماعت ترور (ای ثلاثة رجال سوی الامام) یعنی امامدین اوزکا
 اوچ کشی بولغای اکر بنده و یا مسافر هم بولسه و امام شافعی رحمه الله تعالی قئیندا امامدین اوزکا قرق
 مقیم کشی کیراک و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم جماعت نینک آزی امامدین
 اوزکا ایکی کشی تورور (فان نفر و ابعس سجوده انهما) بس اکر امام اولقی رکعتنی سجده قیلغان دین سونک
 مقتدیلر کیتسه لار امام نماز جمعه نی تمام قیلغای (و قبله بد بالظهر) واکر اولقی رکعت فی سجده قیلماسدین
 بورون کیتسه لار جمعه نمازی باطل بولور پشین نمازینی او قوماق کیراک و صاحبین رحمهما الله تعالی
 ایتور لار کم اکر اولقی تکبیر دین صونک کیتسه لار جمعه نمازینی او قوماق کیراک واکر خاتون لار
 و نارسیده لار قالغان بولسه لار اعتباری یوقتورور (والاذن العام) و تقی جمعه نمازی نینک شرط لری نینک
 بریسی اذن عام تورور یعنی مسجد ایشیک لارینی آچماق و اذان ایتماق لیق و خلق لرنینک آندا کیرماک لیکی
 بولغای واکر برنجه جماعتی مسجد کا جمع بولسه لار و مسجد نینک ایشیک لارینی بغلاسه لار و جمعه نمازینی
 او قوسه لار روا بولماس واکر پادشاه اوزی نینک اولتورغان یریندا اذن عام قیلب نماز جمعه او قوسه هم
 روا بولور و هر چند بیکه عامه حاضر بولماسه هم واکر اذن عام قیلماسه و ایشیک لارینی آچماسه نماز جمعه
 روا بولماس بس جمعه نمازی نینک شرط لاری اون ایکی ترور آلتسی واجب لیق نینک شرطی و آلتسی
 ادا قیلماق لیق نینک شرطی واجب لیق نینک شرطی برله ادا نینک شرطی نینک فرقی اولتورور کم واجب لیق نینک
 شرطی بولماسه ادا قیلماق روا بولور یعنی نماز جمعه او قوماق روا بولور اما ادا شرطی بولماسه ادا قیلماق

روا بولماس یعنی جمعه نمازی او قوماق روا بولماس (و کره فی المصنوع المعذور و غیره جماعه) و شهردا پشین نمازینی او قوماق لیتی اول کشی نینک کم عنری بولغان بولسه جمعه نمازیغه حاضر بولماقدین و یا عنری بولغان بولسه مکروه نورور کیراک امام جمعه دین فارغ بولغان دین صونک و یا جمعه دین ایلکارو جماعت برله امام یالغوز او قوماق لیت جمعه کونی مکروه ایرمس امام کینت لاردا پشین نمازینی جماعت برله او قوسه مکروه ایرمس (و ظهر غیر المعذور قبل الجمعة) و مکروه ترور پشین نمازینی جمعه نمازیندین ایلکارو او قوماق لیتی و هر چندیکه یالغوز او قوسه هم شهر ایچینده وقتی که جمعه نمازینی ترک قیلماق لیتدا عنری بولماسه (و سعه ایها و الامام فیها یبطله وان لم یدرکها) و پشین نمازینی او قوغاندین صونک جمعه نمازینی او قوماق لیت غه بارسه اول حالدا امام جمعه نمازیندا بولسه و نماز جمعه دین فارغ بولغان بولسه باطل قیلور اول کشی نینک پشین نمازینی و هر چندیکه امامی جمعه نمازیندا تاباسه هم و بولماس اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا و صاحبین رحمهما الله تعالی ایتب تورور لارکم اکر امامنی نمازدا تاباسه آنینک پشین نمازی باطل بولماس و آندا قکم اکر عنر لوک کشی پشین نمازینی او قوغاندین صونک جمعه نمازیغه متوجه بولسه امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا آنینک پشین نمازی باطل بولور و صاحبین قاتیندا اکر جمعه نمازینی تاباسه باطل بولماس و اکر اویندین چقان بولسه پشین او قوغاندین صونک جمعه نمازی نینک نیتی برله اول حالدا امام جمعه نمازیندین فارغ بولغان بولسه آنینک پشین نمازی اتفاق برله باطل بولماس و اکر اویندین جمعه نمازی نینک نیتی برله چقماسه اتفاق برله باطل بولماس و اکر جمعه نمازینی قصد قیلسه اویندین ناشقاری چقماغان بولسه بعضی ایتب تورور لارکم اکر اوی کینک بولسه تا ایشکیندین یعنی بوسغا سیدین اوتما کونجه پشین نمازی باطل بولماس و بعضی ایتب تورور لارکم اکر ایکی قدم یوروسه باطل بولور (و مدرکها فی التشهید اوفی سجود السهو یتها) و اکر کشی جمعه نمازینی تشهددا و یا سجده سوودا تابسه اول نمازی تمام قیلغای و امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا اکر ایکنچی رکعت نینک کوبراکنی تابسه جمعه نمازینی تمام او قوغای آندا قکم امامنی رکوعدا تابسه و اکر رکوعدا تاباسه پشین نمازینی بنا قیلغای و تورت رکعت او قوغای و صونکغی ایکی رکعتغه هم فاتحه غه سورہ قوشغای آنینک اوچونکم نقل بولور احتمالی بار تورور بس بر وجهدین جمعه نمازی تورور و بروجہ دین پشین نمازی تورور اما فتوی بیریلکان متن نینک روایتی تورور (و ادا اذن الاول ترکوا البیع و سعا) وقتی که اولتی اذان فی مؤمن ایتهسه آلماق و ساتماق لیتنی ترک قیلغایلر و نمازغه متوجه بولغایلر اول وقتدا سوودا و ستیغ قیلماق لیت مکروه تورور یعنی حرامغه یاق مکروه تورور و اصح اولتورور کم زوالدین صونک مناره اوستیندا اذان ایتلغان دین صونک سوودا و ستیغ حرام تورور و نمازغه متوجه بولماق واجب ترور و طحاوی ده ایتب تورور لارکم بانک نمازی خطبه تورور آنینک اوچون کم

پیغمبر صلی الله علیه وسلم زمانیندا بولیب تورور وسنت نینک اذانی بدعی تورور کم حجاج چقارغان تورور
 اما شیخین وقتیندا یوق ایردی امام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا اذانی کم سودا وستیغ فی حرام قیلور
 مناره دافی اذان تورور واصح بو تورور وقتی که زوالدین صونک بولسه (واذا خرج الامام للخطبة حرم
 الصلوة والکلام حتی ینم الخطبة) وقتی که امام حجره دین منبرغه چقسه نافله نمازی اوقوماتی وسوزلامک
 خطبه نی ادا قیلغونچه حرام تورور اما قضا نمازلارینی اوقومات لبق خطبه اوقیو تورغان وقتدا مکروه
 ایرماس واکر بر رکعت نی اوقوغان بولسه امام خطبه غه شروع قیلسه ایکی رکعت قیلغای وقویغای واکر
 ایکی رکعت اوقوغان بولسه ساقط قیلغای یعنی قویغای آرتوق اوقومات لبق مکروه تورور واصح اولتورور کم
 ذکر ایتماق وتسبیح ایتماق خطبه اوقوله تورغان وقتدا مکروه تورور وایکی خطبه نینک آراسینک اولتورغاندا
 هم سوزلامک لیک مکروه تورور ونماز جمعه نینک ثوابنی باطل قیلور واما سلام نینک جوابنی ایتمک کیراک
 اتقاق برله وامامین قنیندا خطبه غه مشغول بولغونچه سوزلامک مکروه ایرمس وخطبه دین فارغ بولغاندین
 صونک تانمازغه مشغول بولغونچه سوز ایتماق مکروه ایرمس (واذا جلس علی المنبر اذن ثانیاً بین یدیه)
 وقتی که خطیب منبرغه چقسه اولنورسه مؤذن تقی اذان ایتماق خطیب نینک توغری آلدیندا توروب
 (واستقبلوه مستمعین) وقوم یوزینی خطیب غه قیلغایلار وخطبه نی ایشتمکایلر (ویخطب خطبتین) وخطیب
 ایکی خطبه اوقوغای (بینهما قعدة) ایکی خطبه نینک آراسینده اندک اولتورغای کم هر اندامی یریندا
 آرام تابغای کم سنت مونداق تورور (قائماً طاهراً) وخطبه حالیندا کیراک کم اورا نورغای وطهارت لبق
 بولغای واکر آنداق بولسه مکروه تورور اما جائز تورور (واذا تمت اقیمت وصلی الامام رکعتین)
 وقتی که تمام بولسه خطبه تکبیر ایتمایلر وایکی رکت فرض نمازینی اوقوغای لار امام برله وقوم نینک
 اتقاق برله ومناسب واولی اولتورور کم خطیب امامت لبق قیلغای آنینک اوچون کم نماز جمعه خطبه برله
 بر نمرسه نینک اورنیندا بولور ونیتی آنداق قیلغایکم فرض وقتی نی اوز بوینومدین ساقط قیلور من
 ایکی رکعت نماز جمعه نی ادا قیلماق لبق برله تیکای والله اعلم *

فصل صلوة العیدین

بو فصل عید نینک حکم لاری نینک بیاندا تورور (ندب یوم الفطر ان یأکل) رمضان عیدی کونی عید
 نمازیندان ایلکارو روزه نی آچماق لبق مستحب تورور (ویستاک ویفتسل) ومسواک قیلغای وغسل بجای
 کلتورکای مستحب تورور (ویتطیب ویلبس احسن ثیابه) واوزینی خوش ایسلیک قیلغای تا آندین
 کشی کا ایزا تیکمکای بلکه راحت تیکسکای وقتی کیکای بخشش تون لارینی کیراک ینکی بولسون کیراک
 یوولغان ایسکی بولسون حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم دین روایت قیلب تورور کم دستار لاری

بار ایردی آق قوی نینک تیرسیندین و بایونکیندین کم عید لاردا کبار ایردی (ویژدی فطرتیه) و صدقه فطره نی بیرکای (ثم ینخرج الی المصلی) و بوعمل لردین صونک نماز اوقیو تورغان یرکا چقب بارغای و عید کاه نینک یولیندا تکبیر ایتغای و ماه شریف رمضان عیدیندا تکبیرنی آهسته ایتغای و قربان عیدیندا یولیندا تکبیرنی بلند ایتغای و صاحبین قتیندا و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت بار تورور کم ایکی عید دا هم تکبیرنی بلند ایتماق کیراک عید کاه نینک یولیندا (ولایتنقل قبل صلوتیه) و عید نمازیندین ایلکارو نفل نمازی اوقومغای و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لار کم اولار نینک قانیندا مکروه بولماس و بعضی ایتب تورور لار کم مکروه لیکی عید کاه دا تورور کوبرا کی آنکا تورور کم مطلق تورور (و شرط لها شروط الجمعة وجوبا و اداء) و عید نمازی نینک واجب لیتی اوچون شرط تورور اول شرط لار کم جمعه نمازیندا ایتلندی واجب لیتی و ادا لیتی اوچون واضح اولتورور کم عید نمازی واجب تورور حنفی علما لاری نینک قانیندا و بعضی سنت هم ایتب تورور لار (الا الخطیبة) مکر خطبه کم جمعه نمازیندا ادا شرطی تورور و خطبه سیز جمعه نمازی روا بولماس و عید نمازیندا سنت تورور شرط ایرمس و تقسی جمعه نمازیندا خطبه نماز دین ایلکارو تورور و عید نمازیندا عید نمازیندین صونک تورور اما اکر خطبه نی عید نمازیندا هم عید نمازیندین ایلکارو اوقوسه لار هم روا بولور اما سنت نینک خلائیغه بولور (و وقتها من ارتفاع الشمس الی زوالها) و عید نمازی نینک وقتی کون بر نیزه ویا ایکی نیزه بوی کونار یلکاندین صونک زوال وقتی غه چه تورور (ویکبر ثلاثا رافعا یدیه بعد الثناء) و اوج تکبیر ایتغای وقتی که شروع قیاسه سبحانک اللهم دین صونک و هر بر تکبیردا قول لارینی کوترکای و امام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا تکبیر لارینینک آراسنده سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبرنی ایتماق کیراک و امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قتیندا اوج تسبیح نینک مقدرینچه ايسام تورمق کیرک (و فی الرکعة الثانية بعد القراءة) و ایکنچی رکعتدا اوج تکبیرنی قرائتدین صونک ایتمق کیراک (و یصلی غذا بعدر) و ماه شریف رمضان نینک عیدی نینک نمازینی ایکنچی کونی اوقوسه بولور اکر عید کونی عذر بولسه آند اقم آسماندا اغبار بولسه و یازوالدین صونک کواه لیت بیرسه لار کواه لار ایکنچی کون اوقوغایلار عید نمازینی اوچونچی کون روا ایرماس (و اذا صلی الامام لا یقضی من فات) وقتی که امام عید نمازی نی اوقوسه اکر کشی کم اول نماز دین قالسه قضا قیامغای و اول نمازی نینک اورنیغه چاشت نمازینی اوقوغای و هدایه نینک شرحندا اولتورور کم نورت رکعت نماز اوقوغای عید کونیندا کم اولیندا سبح اسم نی اوقوغای و ایکنچی دا و الشمس و الضحی نی اوقوغای و اوچونچی رکعتدا و اللیل اذا بغشی نی اوقوغای و تورتنچی رکعتدا و الضحی نی اوقوغای و اکر بوسوره لارنی یاد توتماسه هر رکعتدا اوج مرتبه سوره اخلاص نی اوقوغای نیچه یلغی قبول قیلغان عبادت نینک ثوابی نی امید اولتورور کم بیرکای (والضحی کالفطرة) و قربان عیدی رمضان

عیدی ینکلیغ تورور بو اینغان حکملاردا (لکن ندب الامساك الى ان یصلی) اما مستحب تورور قربان
 عیدیندا یمای وایچمای تورماق لیق عید نمازینی اوقوغونچه ویمیشی سی اولتورورکم عید نمازینی
 اوقوغاندین صونک قربانلق نینک ایتی برله آغزینی آچغای کم الله تعالی نینک مهمانداریقی تورور اما
 مختار اولتورورکم اگر نمازدین ایلکارو نمرسه یسه مکروه ایرمس اما فضیلت واولوغ ثواب آندین کینار
 (ویکیر جهرای فی الطریق) و تکبیرنی بلند اینغای یولدا ناعید نمازی اوقویو تورغان یرکاچه وبر روایتدا
 تا امام نمازغه شروع قیلغانچه تکبیر اینغای (ویصلی ثلاثه ایام بعذر اوبغیره) و قربان عیدی نینک نمازینی
 تا اوچ کون کاچه اوقوسه بولور عذر برله یا عذر سیز هم اما اولقی کوندین عذر سیز تأخیر قیلماق لیق یمان تورور
 (ویعلم فی خطبته تکبیر التشریق والاضحیه) و خطیب خطبه دا تعلیم قیلغای تکبیر تشریقنی و قربان لیقنی کم
 واجبانلاردین تورور (و ثمة احکام الفطرة) و ماه شریف رمضان عیدی نینک خطبه سیندا خطیب صدقه فطره نی
 تعلیم قیلغای کم اول وقتدا اول مشروع تورور آنینک اوچون کم هر حال نینک بر علمی بولور اول علمنی
 یلمک کشیکا فرض تورور (ولا اجتماع یوم عرفه تشبها بالواقفین) و عرفه کونیندا جمع بولماق لیق
 شریعتدا معتبر ایرمس عرفاندا جمع بولغان کشی لارغه اوخشاماق لیق اوچون ودعاغه مشغول بولغایلار
 آنینک اوچون کم ثابت بولمای تورور کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم مدینه منوره دا عرفه کونیندا اجتماع
 ایتکان بولغایلار و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم سنت ایرماس عرفات کونیندا
 اجتماع قیلماق لیق و اگر اجتماع قیلسه لار ودعاغه و نیاز مند لیک کا مشغول بولغایلار آنینک اوچون کم یخصی
 وقت تورور (ویجب قوله الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر والله الحمد) و بو
 اینغان تکبیرنی ایتماق لیق واجب تورور کم آنی تکبیر تشریق تیب تورور لار آنینک اوچون کم فقیرلار
 مکهم معظمهم دا قربان لیق نینک ایتنی بو وقت لاردا آفتابغه قاق قیلور لار (من فجر یوم عرفه عقیب کل فرض)
 عرفه کونی نینک ایرنانکی نمازیندین بش وقت فرض نمازی نینک صونکیندا (ادى بجماعة مستحبه)
 جماعت برله ادا قیلنغان بولغای کم ایرانلار بولغای و خاتونلار نینک جماعت برله اوقوماق لیق مستحب
 ایرماس آنکچون کم خاتون نینک امامت قیلماق لیقی مکروه تورور (علی المقیم بالمصر) و اول کشیکا واجب
 تورور کم شهردا مقیم بولسه و مسافرغه و کینت دا ساکن بولغان لانغه واجب ایرماس و یا لغوز اوقوغونچه
 واجب ایرماس و صاحبین رحمهما الله تعالی قنیندا تکبیر تشریق فرض نمازی نینک تابعی تورور و هر کم
 فرض نمازینی اوقوسه تکبیر تشریق ایتماق کیراک اول کشی تشریق کون لریندا که فوت
 بولغان نمازینی تشریق کون لاریندا جماعت برله قضا قیلسه تکبیر ایتماق کیراک وقتی که وقتی
 بار بولسه و اگر تشریق دین اوزکا کون لر نینک قضا نمازی بولسه و یا اوتکان یلقی تشریق
 کون لاری نینک قضا نمازی بولسه تکبیر ایتماق واجب ایرماس و عید قربان نمازی نینک صونکیندا

واجب ایرماس اما جمعه نمازی نینک صونکندا واجب تورور چونکه جمعه نمازی فریضه تورور آنینک اوچون کم پشین نینک نائمی تورور (ومقتدیة برجل) وایرکا اقتدا قیلسه خانون اول هم تکبیر ایتغان اما خانون آوازینی بلند کونارمکای (ومسافر مقتدی بمقیم) ومقیم غه اقتدا قیلغان مسافر غه هم واجب تورور وبلند ایتغای مسافر تکبیرنی (الی عصر یوم العید) وعید کونی نینک ایکندی نمازیغهچه تورور کم سکن نماز بولور واجب تورور (وقالا الی عصر آخر ایام التشریق) وصاحبین رهمها الله تعالی ایتب تورور لار کم تکبیر تشریق کون لاری نینک اخیرغی ایکندی نمازیغهچه تکبیر واجب تورور یکرمی اوچ نماز بولور (وبه یفتی) وفتوی صاحبین نینک سوزی کا تورور (ولا یدعه المؤمن ولو ترکه امامه) ومقتدی کبراک کم تکبیرنی ترک قیلماغای هر چند بیکه امامی ترک قیلسه هم یعنی واجب بیلمسه واکر اونتوب ترک قیلسه امام قیتغای اکر مسجد دین ناشقاری چقماغان بولسه تکبیر ایتغای واکر مسجد دین ناشقارو چقغان بولسه قایتغای وقوم تکبیر ایتغایلر والله اعلم *

فصل الجنائز

بوفصل اولوک نینک نمازی نینک وحالی نینک بیانندا تورور (سن للاحتضر) سنت تورور اول کشیکا کم اولم حالیه کیلمسه (ان یوجه الی القبلة علی یمینه) اولکم آنینک یوزینی قبله غه قارشو قیلماغای لار و آنی اونک قولیدین یانقورغایلر کوردا یانقورغان ینکلغ سنت بوتورور (واختیر الاستلقاء) وبز نینک دیاریمز نینک مشایخ لاری آرقاسیدین یانورماق لیقنی اختیار قیلب تورور لار قبله طرفیه یوزینی قیلسه کم جان اسان لیق برله چقارتیب تورور لار (ویلقن الشهادة) وانکا شهادتی تلغین قیلغایلر ویانلر غه واجب تورور کم کلمه شهادتی ایتغایلر آندا ق کم اول کشی ایشنگای اول کشیکا سن هم ایت تیب ایتغایلر ناکاه ابا قیلماغای آنکچون کم اول وقتدا آنینک عقلی غه کوب خلل بوله تورور کافر بولور خوئی بار نغوذبالله وامام شافعی رهمه الله تعالی قانینده کومانکاندین صونک تلغین سنت تورور کم اول اولوک اوچون یارلقانماق تیل کایلار وکلمه شهادتی وایماننی ایتغایلر وخدای تعالی دین تیل کایلر کم آنی ایمان برله ثابت قدم وقائم توتغای وامام اعظم رهمه الله تعالی قانیندا سنت ایرمس اما اکر قیلسه لار زیانی یوقتورور یخشی تورور ومونداق ایتغای کم ﴿ سبحان من تغرد بالقدرة والبقاء وقهر العباد بالموت والفناء یا عبد الله ﴾ تیب ایتغای اکر میت ایر بولسه ﴿ امة الله ﴾ تیب ایتغای اکر خانون بولسه ﴿ اذکر العهد الذی خرجت علیه من الدنیا شهادة ان لا اله الا الله وان محمد ا رسول الله فاذا اتیک رسولا ربک وفتانا قبرک فیسالانک عن ربک وعن دینک وعن نبیک فقل ربی الله و دینی الاسلام ونبینا محمد صلی الله علیه وسلم وقل رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبعهد صلی الله علیه وسلم نبیا ورسولا وبالقرآن اماما وبالکعبة قبله وبالصلوة فریضة وبالؤمنین اخوانا ووجلل الله تعالی حلالا وبجرام

الله تعالى حراما وبالجملة ثوابا وبالنار عقابا اللهم ثبت هذه الميت بالقول الثابت في الحياة الدنيا والآخرة
ولا تعذب في القبر ولا في القيامة بجرمة محمد وآله واصحابه الذين هم اهل الكرامة في الدنيا والآخرة عليه
وعليهم الصلوة والسلام التامة الدائمة المرضية امين ﴿ واکر اوج مرتبه ايتسه يخشى بولور (فاذا مات
يشد لحياه ويغمض عيناه) وبس وقتي كه اولسه اول اولوك نينك انكا كه سنى باغلار لار وكوزونى يومدورغايلار
(ويجمرتخته) ويخشى ايسليك قيلغايلار آننك تخنه سيني ويونه تورغان يرينى اول يخشى ايسنى ايلاندورغاى
تخته سى نينك تكراسيغه اوج يولى ويا بش يولى ويايتى مرتبه (وكفنه وترا) وآنينك كفى نى هم يخشى
ايسليك قيلغايلار آنى كفى كا كوركوزماسدن ايلكارو يخشى ايسليك قيلماق ليقتنه هم طاق قيلماق ليقتنى
رعايت قيلغايلار وآنى تخنه غه قويغايلار ويلانغاج قيلغايلار اما غليظه عورتنى يلانغاج قيلغايلار وخراسان
اومه لارى ايتب تورور لركم آنى آرقاسيغه يانورغايلار وقبله نى رعايت قيلغايلار (ويغسل) ويوغايلار
اولوكنى بوروش برله اول طهارت قيلدورغايلار (بلا مضمضة واستنشاق) وآنينك آغزيغه وبورنيغه صو
آلدورمغايلار وامام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا آغزيغه بورنيغه صو آلدورغايلار (ولا قلم ظفر ولا
تسريح شعر) وترنا قنى آلمغايلار وساچنى نرامغايلار ومونينك ايكسينده هم امام شافعى رحمه الله تعالى
خلاق قيلب تورور لار (ويجعل الحنوط على رأسه ولحيته) وايلاندورغايلار حنوط نى آنينك باشيغه وسقاليغه
حنوطبر ايسدوركم آنى يخشى ايسليك نمرسه لاردين قوشوب تورور لار (والكافور على مساجده) وكافورنى
آنينك سجده قيله تورغان اندام لاريغه سورنكايلىر يعنى مانكلاييغه وبورنيغه وايكى قولى نينك ايساييغه وايكى
تيزيغه وايكى قديميغه (وسنة الكفن له ازار) وكفن نينك سنتى ايرنلاركا ازار تورور كم اولوك نينك
باشندىن آياقيغه چه يئار وتقى سنت كفن ايرنلاركا اوج تورور وخانون لارغه بش تورور وضرورة كفن
اير نينك وخانون نينك خقندا هر نمرسه نابيلسه آنى كفن قيلماق كيراك (وقبيص) وتقى كونلاك بولور كم
بوينى دين تاقديميغه چه يقاسيز وينك سيز وچابوسيز بولور (ولفافة) واوچونچى لفاقه تورور كم اول هم
باشندىن تاقديميغه چه بولور ازار يئكليف (واستحسن العمامة) واير كشى نينك حقيقتدا دستارنى هم يخشى
سناپ تورور لار واولوك نينك دستارى نينك علاقه سنى اولوك نينك يوزى طرفيغه قيلغايلار وتريكد اكي حالى نينك
خلافيغه كم انكسه طرفيدىن (ويزاد لها الحمار) وزياده قيلغايلار خانون اوچون بورانچاك نى ازار وقبيص
ولفاقه دىن زياده قيلغايلار (وخرقة تربط بها ثديها) وتقى برپاره لته نى زياده قيلغايلار كم بغلاغايلار آنينك
برله عورت نينك كوكرانى (وكفايته له) وكفايت كفى اير كشى اوچون ايكى كفن تورور (ازار ولفافة)
ازار باشندىن آياقيغه چه ولفافه هم باشندىن تاقديميغه چه (ويزاد لها الحمار) وبوايكى كفن دىن خانون اوچون
بورانچا كنى زياده قيلغايلار آنينك اوچون كم اير نينك تريك ليكندا لباس نينك آزي ايكى تورور كونلاكى
وتزتونى وخانونغه بورانچاك هم كيراك كم خانون ياغليق سيز يورا ييلماس وخانونغه ايكى قت كفن قيلمانى

مكروه ترور و ايركا بر قت كفن مكروه ترور مكر ضرورت حالدا هر نمرسه تايبلسه قامشدين بولغاي و آندين اوزكا نمرسه لار برله آنى يابغاي اكر كفن تابماسه (ويعد الكفن ان خيف انتشاره) و باغلاغايلر كفننى اكر آچيلب اولوك نينيك عورتى كورونور قورقچى بولسه (و صلوته فرض كفايه) و جنازه نمازىنى اوقوماق فرض كفايه ترور بس اكر خلق نينيك بعضى س اوقوسه اوزكالريندين ساقطبولور و اولوك نينيك حقى ادا بولور و اولوك كا كفن قيلماق ليق هم آنداى ترور و شرط ترور كم ميت مسلمان پاك بولغاي كم نا آنكا نماز اوقوماق روا بولغاي و اكر يوماسدين ايلكارو آنكا نماز اوقوسه لار يوغاندين صونك نمازى اعادة قيلغايلر و تقى بر شرطى تون نينيك نجاست دين پاك ليكى ترور اولوك كا وهم نماز اوقو و چيغه و تقى عورتنى ياپماق ليق هم شرط ترور و نهى قيلغان وقتلاردا ككون توغار وقتدا و ككون توش بولغان وقتدا و ككون بانار وقتدا جنازه نمازىنى اوقوماق مكروه بولور اما اكر بو وقت لاردا اوقوسه لار قيتا اوقومغاي لر و اكر ككون باناندين صونك اولوك حاضر بولسه اول اخشام نمازىنى اوقوغايلر آندين صونك جنازه نمازىنى اوقوغايلر و جنازه نمازى نينيك نيتى آنداى بولور ﴿ اللهم انى اريد ان اصلى لك و ادعول هذا الميت فيسره لى و تقبله منى ﴾ و تركى نيت قيلسه مونداق قيلغاي كم اى اولوغ خداى سينينيك اوچون نماز اوقويور من و بورونقى اوتكان كا دعا قيلور من منكا اسان قيلغل و مندين قبول قيلغل و با ايتغاي كم نيت قيلديم اوقوغاي من تورت تكبيرليك جنازه نمازى فرض كفايه خداى تعالى غه ثنا اوچون اوشبو اولوك كا ثواب اوچون نيكاى (وهى ان يكبر) و بو جنازه نمازى بو تورور كم نيت قيلغاندين صونك قول لارينى كوناريب الله اكبر نيكاى (و يثنى) و ثنا ايتغاي تكبيردين صونك سبحانك اللهم فى اوقوغاي آخريغه چه وقتيه دا اينب تورور كم فاتحه نى هم دعا نيتى برله اوقوغاي تا امام شافعى رحمه الله تعالى منهبى برله هم دورست بولغاي و يخشى بولور (ثم يكبر) آندين صونك تكبير ايتغاي (و يصلى على النبى صلى الله عليه وسلم) و پيغمبر صلى الله عليه وسلم غه صلوات ايتغاي تشهد بين صونكى صلواتنى (ثم يكبر و يدعو) آندين صونك اوچونچى تكبيرنى ايتغاي و جنازه نمازى نينيك دعاسى نى ايتغاي كم ﴿ اللهم اغفر لحينا و ميتنا و شاهدنا و غائبنا و صغيرنا و كبيرنا و ذكرنا و انثانا اللهم من احييته منا فاحيه على الاسلام و من توفيته منا فتوفيه على الايمان اللهم اغفر لهذا الميت و ارحمه و عافه و اعف عنه و اكرم نزله ووسع مدخله و اغسله بالماء و الثلج و البثر اللهم نقيه من الخطايا كما ينقى الثوب الابيض من الدنس و ابدله دارا من داره و اهلا و زوجا خيرا من زوجه و ادخله الجنة و اعذه من عذاب القبر و عذاب النار ﴾ و اكر بو دعائى ياد توتمغان بولسه ايتغان كم ﴿ اللهم اغفر للمؤمنين و المؤمنات و المسلمون و المسلمات و لهذا الميت ﴾ و اكر اولوك نارسیده ايركاك اوغلان بولسه بو دعائى اوقوغاي ﴿ اللهم اجعله لنا فرطا و اجعله لنا اجرا و ذمرا و اجعله لنا شافعا و مشفعا برحمتك يا ارحم الراحمين ﴾ و اكر قيز بولسه بو دعائى اوقوغاي

اللهم اجعلها لنا فرطا واجعلها لنا اجرا وذخرا واجعلها لنا شافعة ومشفعة برحمتك يا ارحم الراحمين ﴿ تيب
 او قوماى كبراك (ثم يكبر) آندين صونك تور تيجى تكبير ايتغاي وبعضى ايتب تورور لار كم بو دعانى
 او قوغاي ﴿ ربنا اتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار ﴾ وبعضى ايتب تورور لار كم
 بو دعانى او قوغاي كم ﴿ ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب ﴾
 وبعضى ايتب تورور لار كم بو دعانى او قوغاي ﴿ سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين
 والحمد لله رب العالمين اللهم لا تحرمنا اجره ولا تفتنا بعده واغفر لنا وله ﴾ (ويسلم) وآندين صونك
 سلام بيركاى ايكى يانيغه آهسته وامام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا بر يانيغه سلام بيركاى (ولا يرفع
 اليد الا فى الاول) وتكبير ايتغاندا قولينى كونارمكاى مكر اولقى تكبيردا كونارمكاى وامام شافعى
 رحمه الله تعالى قاتيندا تكبير لار نينك بارچه سيندا قول لارينى كوناركايلر (ويقوم الامام بجذاء الصدر)
 وامام اولوك نينك كوكوسى نينك بر ابرندا تورغاي اول چاقليغ ايراق تورغاي كم اكر سجده قيلسه مانكلداى
 تابوتفه ينماكاى (والاحق بالامامة السلطان) وجنازه نمازيغه امام بولمق ليى غه يخشى سى سلطان تورور
 واكر حاضر بولماسه شهر نينك امامى كم جمعه نمازى او قوبور لار آنينك برله (ثم القاضى) آندين صونك
 قاضى اولى (ثم امام الحى) آندين صونك اولوك نينك محله سى نينك امامى اكر قاضى بولمسه (ثم الولى)
 آندين صونك اولوك نينك امامى اكر بولمسه اولوك نينك ولى سى يخشى ترور (كما فى العصبات)
 آنداق كم عصبات نينك ترتيبندا واقع ترور يعنى اول اوغول تورور آندين صونك آناسى آندين
 صونك آغاسى آندين صونك عمكيسى واكر ايكى قرينداش جمع بولسه كم ايكى سى نينك هم باوق ليى
 برتاك بولسه بس هر قايسى سى نينك ياشى اولوغ بولسه اول اولى ترور آنداق كم اكر ايكى آغا اينى
 بولسه لار ايكى سى نينك آنا وآناسى بر بولسه وبريسى نينك آناسى بر بولسه اولكم آنا وآناسى بر ترور
 اول يخشى ترور هر چنديكه كچكنه بولسه هم آنا وآناسى بر اينى سى بر كشيكا امامت غه نورسه آناسى
 بر اينى سى نينك منع قيلماق ليى روا بولماس واكر اولوك نينك اوغلى وآناسى جمع بولسه امام اعظم رحمه
 الله تعالى قاتيندا اوغلى اولى تورور وامام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا آناسى اولى ترور اما آناسى نى
 ايلكارو توتغاي آتاني حرمت قيلماق ليى اوچون وخانون نينك عمكيسى نينك اوغلى اولى ترور ايريندين
 اكر اول اير نينك اول خانون دين اوغلى بولمسه آنينك اوچون كم اولمك ليى برله نكاح كيتار وايرى
 اجنبى يات كشى نينك حكمندا تورور واكر اير نينك اول خانون دين اوغلى بولسه اول يخشى ترور آنينك
 اوچونكم ولى نينك حقى اوغولغه ترور واوغولغه امانت بو بورغاي كم آنينك محرم ليى اوچون واوزكا
 باوقلارى هم اولى ترور ايريندين وآندا قكم خواجه اولوكنى آزاد قيلغانى ترور وآنينك هم اوغلى اولى
 ترور ايريندين وامام شافعى رحمه الله تعالى خلاق قليب تورور (ويصح الاذن بها) وامامت قيلماق ليى

اوچون ولی برکشیکا اذن بیرسه روا بولور (فان صلی غیرهم) بس اکر اولوگ کا جنازه نمازی او قوسه لار
 پادشاه دین وقاضی دین و امام محله دین و ولیدین اوزکا کشی لار (یعیب الولی انشاء) ولی اول نمازی قیتارا
 بیلور اکر خواه لاسه واکر پادشاه ویا قاضی ویا امام محله امامت لیک قیلسه ولی قیتارا بیلماس (ولا یصلی
 غیره بعده) و نماز او قیو بلماس یعنی اعاده قیلا بیلماس ولیدین اوزکا کشی ولی او قوغاندین صونگ
 و بو اول وقتدا تورور کم نماز نینک حق ولی کا بولسه اما اکر پادشاه حاضر بولسه ولی نماز او قوسه پادشاه
 نماز او قوما ی قالسه پادشاه نینک قیتارماق لیقی غه ولایت لیک بولور (ومن لم یصلی علیه فدفن) و اول
 کشیکا کم نماز او قوما ی کومسه لار (صلی علی قبره) آنینک کوری نینک اوستیغه باریب نماز او قوغایلر
 (ما لم یظن تفسخه) اول وقت غه چه کم آنینک افغانستان کمان قیلسه لار واکر یوما ی کومکان بولسه لار
 اکر توفراق توکمان بولسه لار آنی تاشقاری چقارغایلر کوریندین و غسل بیرکایلر یعنی بوغایلر و نماز
 او قوغایلر واکر توفراق توکمان بولسه لار تاشقاری چقارغایلر و نماز او قوماق لیقندا اختلاف تورور واکر
 یوسه لار کورده قویغان بولسه لار اما هنوز کورینی توفراق برله یابمای تورور آنی کوریندین تاشقاری
 چقارغایلر و آنکا نماز او قوغایلر آندین صونگ کومکایلر و صحیح اولدور کم واقماق لیقندا نماز نینک مانعی
 تورور کم کونکول نینک کوبرا کی آنکا قرار قیلغای یعنی افغانی برله اقمغای آراسیندا اکر کونکل کوبرا کی
 اقمغنه بولسه نماز روا بولماس واکر اقمغانیغه بولسه نماز روا بولور و هر چندیکه بعضی اوج کون تیب
 تورور لار صحیح اولقی تورور آنکچون کم اول اولوگ لار نینک حال لاری زمانلاری و مکان لاری و سبب
 و آریق لیق و ساوق و وسیع لیق بولار نینک بارچه سی تفاوت قیلور لار و بعضی کشی لار تیزراک اقلار لار
 (ولم یجز را کبا) و آت اوستیندا جنازه نمازی او قوماق روا بولماس با وجودی کم دعا تورور و دعادا
 آطلی و پیاده برابر تورور اما بر وجه دین نماز تورور بس آنی نماز نینک حکمیندا توتوب تورور لار آنینک
 اوچون کم نماز نینک شرط لاری معتبر تورور مثل تکبیر تحریمه و طهارت قیلماق و قبله غه قارشو تورماق
 و آندین اوزکا نمرسه لار هم (و کره فی مسجد جماعه) و جنازه نمازی مکروه تورور جماعت نمازی او قیو
 تورغان مسجدده واکر میت فی مسجد کا کور کور سالر و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا مکروه ایرماس
 (ولو وضع الميت خارجه اختلف المشايخ فيه) واکر میت فی مسجد نینک تاشیندا قویسه لر و جماعت
 مسجد نینک ایچندا بولسه لار مشایخ لار اختلاف قیلر تورور لار کم آنینک مکروه بولور یغه مکروه بولما تیغه
 بعضی ایتب تورور لار کم مکروه تورور آنینک اوچون کم مسجدنی فرض ادا قیلماق اوچون بنا قیلر
 تورور لار و بعضی ایتب تورور لار کم مکروه ایرمس آنینک اوچون کم کراهیتی مسجد نینک ایچیکا آرا لاشماقی
 سببی دین تورور بس اکر مسجد نینک تاشیندا بولسه میت مکروه بولماس (و سن فی حمل الجنائز اربعه رجال)
 و سنت تورور تابوتنی تورت کشی نینک کوترمک لیک و شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا اوج کشی نینک

كوتارمك ليكى سنت تورور بر كشي آلديندىن توتقاي وايكى كشي صونكىندىن توتقاي وشيخ الاسلام هم
 مونداق تيب تورور (وهو ان تضع مقدمها على يمينك) تابوتنى كوتارمك ليك نينك طريقي بو تورور كم
 تابوت نينك آلدىنى اونك قولى نينك اوستيغه قويغاي وميت نينك اونك قولى بوله تورور بر پاره يول
 يوروماك كيراك (ثم مؤخرها على يمينك) آندىن صونك تابوت نينك صونكىنى اونك قولى نينك اوستيغه
 قويماق كيراك بر نچه يول يورومك كيراك (ثم كذا على يسارك) آندىن صونك آنداق تابوتنى
 آلدنى صول ايكنى كا قويغاي آندىن صونك تابوت نينك صونكىنى صول ايكنى كا قويغاي وبو ميت نينك
 هم صول قولى ترور و تابوت نينك تورت يانيندىن توتماق ليق بو طريقيه برله سنت تورور وحد يثدا
 كليب تورور كم هر كشي قرق قدم تابوتنى كوتارسه الله تعالى آنيك اولوغ كناه لار ينى يارلقاي و جنازه نى
 آرقاغه كوتارمك وتورت آياق ليق جانور نينك آرقاسيغه يوكلامك مكروه تورور (ويسرعون بها لاجباً)
 و جنازه نى تيز يوروتكايلىر اما يوكورمكايلىر (والمشى خلفها احب) و جنازه نينك صونكىندىن يوروماك نينك
 ثوابى كوبراك تورور يعنى بخشى راق تورور و شافعى رحمه الله تعالى خلاق قيباب تورور لار و ابن مسعود
 رضى الله عنه ايتب تورور لار كم جنازه نينك صونكىندىن يورومك ليك نينك فضلنى ايلكارو يوروكاندىن
 فرض نمازى نينك فضيلتى ينگليغ بولور نفل نمازى نينك قيتىندا و امام بقالى رحمه الله تعالى ايتب تورور لار كم
 ايلكارو يورومك ليك جاؤز بولور وقتى كه ايراق يورومسالىر و مكروه تورور خلق نينك بارجهسى ايلكارو
 يورومسالىر و آنيك ساغ يانيندا و صول يانيندا و صونكىنى دا كشي بولماسه و تابوت نينك باشيندا ذكر بلند
 ايتماق يعنى او قوماق ليق تابوتنى آلب بار اورتورغاندا مكروه اما آهسته ايتماق ليق بخشى تورور (وكره الجلوس
 قبل وضعها) و جنازه نى بردا قويماسدىن ايلكارو اولتورماق ليق مكروه تورور آنيك اوچون كم شايد
 يارى بيرمك ليك كا احتياجى بولغاي و تقي تابوتنى كوتاركانلر كا موافقت قيلماق ليق اوچون وميت نى عزت
 قيلماق ليق و اولوغ لاماق ليق اوچون (ويأخذ القبر) و قبرنى لحد قيلماق لار اكر قيبلا بلسه لحد بخشى
 تورور و لحد اول تورور كم قبله طرفيندىن توباليك اوى قيلماق ينگليغ قيلماق و ميت نى آندا قويغايلىر
 و اورتاسيندىن يارماق مدينه منوره خلقى نينك عادتى تورور يرى نينك بوش ليقى سببى دين و شافعى رحمه
 الله تعالى مذهبنده شق اولى ترور شق اولتورور كم قبر نينك اورتاسيندىن بر ير قيلورلر كم اولوكنى
 آنداق قوبارلار (ويدخل الميت فيه مما يلي القبلة) و اولوكنى كور نينك قبله طرفيندىن كركوزكايلىر و تابوتنى
 كور نينك قبله طرفيندا قويغايلىر و اولوكنى تابوتدىن چقاريب كوردا قويغايلىر و امام شافعى رحمه
 الله تعالى قيتىندا تابوتنى كور نينك آياقندا قويغايلىر و اولوكنى اولتورغان يريندىن كوتاروب
 كوركا سالغايلىر (ويقول واضعه بسم الله وعلى ملة رسول الله) و الوكنى كوردا قويا-تورغان كشي بسم
 الله وعلى ملة رسول الله تيكاي يعنى الله تعالى نينك اسمى برله و ييغى بر صلى الله عليه وسلم نينك دينى برله

سنى كوركا تابشوردىم نىماكلسى تورور و امام شافعى رحمه الله تعالى قاندا اولوكنى كوردا قويا نورغاندا كشى طاق بولغاي بر كشى ويا اوج كشى و امام اعظم رحمه الله تعالى قاندا جفتى و طاقى برابر تورور (ويوجه الى القبلة) و اولوك نينك يوزىنى كوردا قبله غه باقتورغايلر و تىنى آنى ساغ قوليفغه مابل ياتورغايلر يوزىنى قبله غه قىلب (ويحل العقدة) و كوركا قويغاندىن صونك كفى نينك باغلارنى آچغايلر (ويسوى اللبن) و تورنكاي لار كورنى خشت خام برله (والقصب) و خشت نينك اوستيفغه قامش هم سالغايلر و خشت برله و قامش برله كورنى يابغايلر و بعضى ايتب تورور لار كم ايسكى قامش مكروه تورور (ويسجى قبرها) و خاتون نينك كورنى تون برله يابغايلر ناخشت برله يابغو نجه (وكره الاجر و الخشب) و مكروه تورور كورنى پشكان خشت و يغاچ برله يابماق ليق آئينك اوچون كم قبر استحكام برى ابرماس خراب ليق نينك و نوكلماك نينك و يقىلماق نينك برى تورور و حدىث قدسىدا واقع بولوب تورور كم حق تعالى ايتب تورور كم ﴿ انا عند المنكسرة قلوبهم و المنكسرة قلوبهم ﴾ يعنى خداى تعالى ايتب تورور كم من كونكى سنوقلار نينك و كورلارى يقىلغانلار نينك يانيندا تورور من اما بخارانينك مشايخ لارى ايتب تورور لار كم پشكان خشت بز نينك ديار يمزدا مكروه ايرمس اول برلار نينك يوشاق ليقى سببى دين و محمد بن فضل بخارى رحمه الله تعالى ايتب تورور لار كم اكر تورور دين تابوت قىلسه لار زيانى يوقتورور و خوارزم نينك ائمه لارى رحمه الله تعالى ايتب تورور لار كم بز نينك يرمزدا اولوكنى تابوت برله كوردا قويماق ليق نينك زيانى يوق تورور و جامع الصغيردا ايتب تورور كم اكر ير نينك يوشاق ليقندىن لى قىلا بيلماسه لار تابوت برله قوبسه لار زيانى يوقتورور اما برپاره توفراقنى تابوتغه نوكلماك كيراك و اولوك نينك ساغ يانيفغه و صول يانيفغه و اولوك كا ياپوشتورا خشت قويماق كيراك (ويهل التراب) و آندىن صونك كوركا توفراق سالغايلر (ويسنم قبره) و تيوه نينك چوكوب يانغانى يىنكليف قىلغايلر كور نينك اوستى نى و نورت بورچ ليق قىلغايلر خلاف امام شافعى رحمه الله تعالى غه تورور و امام اعظم رحمه الله تعالى قبر نينك باشيندا عمارت قىلماق ليقنى مكروه تيب تورور لار و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى برنمرسه بيتماك لىكنى مكروه تيب تورور لار و بعضى مشايخ ايتب تورور لار كم عمارت قىلماق تاش تيرماك و خط بيتماك لىك كوركا بىلكو و نشانه بولماق ليق اوچون زيانى يوقتورور و الله اعلم *

فصل الشهيد

لقندا مفعول معنى سيند انورور يعنى كواه ليق بيركان تورور لار شهيد اوچون بهشت كا قرآن نينك سوزى برله ياملايك لار آئينك اولار و قىنيدا حاضر تورور لار اوزى نينك خداى نينك بولندا ﴿ قال الله تعالى ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم ﴾ و هو مسلم طاهر (يعنى شهيد شريف)

اول مسلمان نورور کم پاك بولغاي يعنى جنب وحيض ليق ونفاس ليق بولمغاي (بالغ) وكبراكم رسیده بولغاي وناره سیده اوغلان بولمغاي (قتل مجدیة ظالما) اولتورلکان بولغاي اوتا تورغان نمرسه برله ظلم برله اکر قصاص اوچون ویاحد شرعی اوچون اولتورلکان بولسه شهید بولماس آئینک اوچون کم عدل برله اولتورلکان بولور ظلم برله ایرمس (ولم یجب به مال) وقتی که اول اولتورلکان سببلی مال واجب بولمغاي بس اکر خطا برله کشی اولسه شهید بولماس آنلچون کم خطا برله اولکانکا دیت واجب بولور قصاص واجب ایرمس واکر مال اوزکا سبب برله واجب بولسه مصالحه بنگلیغ آندین صونک کم اولتورکانکا قصاص واجب بولغان بولسه هم شهید لیکن بین توشماس یعنی مقول شهید بولور آندا فکم اکر آناسی اوغلی نی اولتورسه اوغلی شهید بولور آئینک اوچون کم نفس قتل موجب قصاص نورور اما مال واجب بولور آتالیق نینک حرمتی اوچون قصاص ساقط بولور وعقلنی هم شرط قیاماق کیراک ایردی رسیده لیقنی شرط قیلغان بنگلیغ وامام اعظم رحمه الله تعالی قتبند عقل ورسیده وپاک لیک شرط نورور (اووجد میتا جریحا فی المعرکة ولم یرتث) وکیراک کم آئینک شهید لیکی ایسکی بولمغاي یعنی جراحت لیک بولغاندین صونک هیچ فائده دنیا فائده سیندین آلمغان بولغاي آندا فکم ایتلور واول کشی کم آنی کافر اولتورسه یایول اورغوچی قرقچی اولتورسه ویاباغی اولتورسه هر نمرسه برله آنی اولتورسه شهید بولور (فینزع عنه غیر ثوبه) بس چقارغایلر هر تونی کم کفن جنسیدین بولماسه مثل پوستین وپخته لیق قافتان وتوبولغه وتمور کیمی بولسه وضوره تونیدین اوزکاتونلارنی چقارغایلر (ویزاد وینقص لیتم کفنه) وزیاده قیلغاي آئینک تونلارینی اکر سنت کفن دین کم بولسه وکم قیلغاي اکر آئینک تون لاری سنت کفن دین زیاده بولسه نا آئینک تمام کفنی سنت وجهی برله درست بولغاي (ولا یغسل) وشهید نی یومغایلر وقانی برله آنی کومکایلر (ویصلی علیه ویدفن بدمه) وآنکا نماز او قوغایلر وآنی قانی برله کومکایلر وامام شافعی رحمه الله تعالی ایتب نورور لار کم نماز او قومغایلر (وغسل من وجد قتیلای فی مصر لایعلم قاتله) ویوغایلر اول کشی نی کیم اولوک تابسه لار شهردا آنی اولتورکان کشی معلوم بولمسه آئینک اوچون کم بو صورت دا دیت واجب نورور اما اکر بیانده اولوک تابسه لار کم آئینک یانندا ابادان لیق بولمسه اما دیت واجب بولماس آنی یومغایلر اکر آندا اولتورکان نینک بیلکوسی بولسه وآندا فکم اکر اولتورکوچی سی معین بولسه آنی یوغایلر (اوجرح وارث) یا جراحت قیلنغان بولسه وایسکی بولغان بولسه یعنی جراحت لیق بولغاندین صونک دنیا فائده سیندین فائده آلمان بولسه (بان نام) اوخلاغان هم بولسه (او اکل او شرب) یا بر نمرسه یسه یا ایچسه شریعتدا شهید حکمیندا ایرمس آئینک اوچون کم احد نینک شهید لاری صوا ایچمای اولکن نورور صوفی آلازغه بیردیلر آلاز میل قیلما دیلر اجر نینک آز بولور قورقونچی دین (او ولج) یا علاج قیلسه لار آنکا (اواوه خیمه) یا کیر کیزسه لار آنی خیمه غه (اونقل من المعرکة حیا) یا آلیب کیتسه لار

آنی جراحت بولغاندین صونك اوروشغان بىردن تريك ليكدا دارو قىلماق اوچون بو صورت لاردا آنى يوماق كىراك اما اكر آملار نىنك آياق نىنك آستندا قالماسون نىب چقارسه لر و دنيا فادە سىندىن آلمان بولمسه آنىنك شهيد ليكندا نقصانى يوقتورور آنى يوماغايلىر (او بقى عاقلا وقت صلوة) يا بر نماز نىنك وقتى چاقلىغ عقلى اوزوندا نوره جراحت لىق بولغان دىن صونك آنى يوماق لىق كىراك اكر بر نماز نىنك وقتى چاقلىغ تريك بولسه و عقلى اوزىندا بولمسه آنى يوماغايلىر كم شهيد حكىمىندا بولور و امام محمد رحمه الله تعالى دىن بر روايت بار تورور كم اكر جراحت دىن صونك بر كىچە كوندوز تريك بولسه آنى يوماق كىراك و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى قاندا بر كىچە كوندوز نىنك كو برا كى بر كىچە كوندوز نىنك حكىمىندا بولور (او اوصى بشىء غسل) يا بر نمرسه كا وصيت قىلسه آنى يوماغايلىر شهيد حكىمىندا يىرماس و وصيت قىلماقى اكر آخرت ايشىدىن بولسه يوماغايلىر اتفاق برله كم شهيد حكىمىندا بولور و اكر دنيا ايشىلار نىدىن بولسه آنى يوماق كىراك اتفاق برله (و صلى عليهم) و نماز او قوماغايلىر بو كىشى لار كا كىم ايتىدىلىر بو ايشىنى بيان قىلماق اوچون ايتىدى و اكر آندا قى بولمسه هم معلوم بولور كم اكر كىشى مسلمان بولسه آنى يورلار و آنكا نماز او قورلار آندا قىم اوزكا مسلمان لر غه او قورلار (وان قتل لبقى او قطع الطريق) و اكر كىشى باغى لىق اوچون يا يول ادرىق لىق اوچون اولتورولسه (غسل ولا يصلى عليه) و آنى يوماغايلىر و نماز او قوماغايلىر و امام شافعى رحمه الله تعالى قاندا آنكا نماز او قوماغى اما اكر باغى نى اوروش ادا بولغاندىن صونك اولتورسه لر آنكا نماز او قوماق كىراك و يول ادرىق لىق هم آندا قى تورور و تقى اول يول ادرىق لىق اوروشدا اولسه آنكا نماز او قوماغايلىر * اما اكر پادشاه توتوب آندىن صونك اولتورسه لار آنكا نماز او قوماق كىراك و اكر كىشى اوزىنى خطا دىن اولتوردى آنى يوماق كىراك و نماز او قوماق كىراك اتفاق برله و اكر قصد برله اوزىنى اولتورسه بعضى ايتىب تورورلار كم آنكا نماز او قوماغايلىر و آنىنك توبه سى مقبول تورور اكر اول وقتدا توبه قىلسه و بو امام طحاوى نىنك سوزى تورور و قاضى امام على سغدى ايتىب تورور كم مېنىم ياندا اصح اولتورور كم آنكا نماز او قوماغايلىر آنىنك اوچون كم اول باغى تورور يعنى اوز نفسىغه ظالم تورور و قاضى خان ايتىب تورورلار كم آنى يوماغايلىر و نماز او قوماغايلىر و بىز نىنك مشايخ لار يىمىز ايتىب تورورلار كم معصيت برله اولكانلر يعنى ستم برله اوروشوب اولكانلر آنكا نماشا قىلب قراب تورغانلر اولكانلر اهلى باغى نىنك حكىمىندا بولور و آنلار غه نماز او قوماغايلىر كىراك تاش برله بولسون كىراك اوزكا نمرسه برله بولسون و اكر اوروش حالىندا اولار غه جراحت تېسه اوروش ادا بولغاندىن صونك اولدى آنكا نماز او قوماغايلىر و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايتىب تورورلار كم اكر كىشى شهردا سلاح كىب اوروش قىلسه مال نار تىب آلمانى اوچون اول اوروشدا اولسه آنكا نماز او قوماغايلىر و الله اعلم *

فصل في صلوة الخوف

خوف نمازی نینک بیانیدا نورور (اذا اشد خوف عدو) وقتی که دشمن نینک قورقونچی قانیغ بولسه بسنده نورور قورقونج لیتی که قانیغ لیتی شرط ایرماس خوف نمازی نینک جافزلیقندا واکثر مشایخ لارنینک قاتندا قورقونج پیدا بولسه خوف نمازی جافز نورور وفخر الاسلام ایتب تورورلار کم دشمن نینک حاضرلیتی کافی تورور خوف نینک حقیقه بولغانی شرط ایرماس وبعضی ایتب تورورلار کم آندای کم سفر نمازی ینکلنغ سفر نینک پیدا بولغانی کافی تورور مشقت نینک پیدا بولغانی شرط ایرمس وبعض مشایخ ایتب تورور کم مسلمان لر وقتی که آطریق قرا کورسه لار خوف نمازی اوقورلار ومعلوم ایرماس کم دشمن ترور یا اوزکا اولار نینک نمازی روا بولور واکر معلوم بولسه کم تیوه ترور دشمن ایرماس نمازی روا بولاس * وخوف نمازیندا امام ابویوسف رحمه الله عالی خلای قیلب تورورلار آنینک قاتندا خوف نمازی پیغمبر صلی الله علیه السلام زمانینده مخصوص تورور (جعل الامام امة) ایلانتورغای یعنی یبارکای امام یعنی لشکر نینک پادشاهی بر طائفه خلق فی (نحو العدو) دشمن نینک طرفیغه (وصلی باخری) وتقی بر جماعت برله نماز اوقوغای (رکعة فی الثنای) بر رکعت اوقوغای ایکی رکعت اوقور نمازدا مثل تانک نمازی وظهور وعصر وعشاء سفردا (ورکعتین فی غیره) ایکی رکعت اوقوغای ایکی رکعت اوقور نماز دین اوزکا دا کیراک اوج رکعت بولسون کیراک تورر رکعت اوقیو تورغان بولسون (ومضت هذه الیه) وبوطائفه ایکنچی رکعت کا سجده قیلغان دین صونک دشمن طرفیغه بارغایلر (وجاءت تلك الامة) واول خلق کم دشمن طرفیندا تورغان نورور ونماز اوقومای تورورلر آلا کسکایلر (وصلی بهم ما بقی) وآنجه فالغان نمازی امام آلا برله اوقوغای (وسلم وحده) وامام یالغز سلام بیرکای (ومضت هذه الیه) وبوخلق لشکر نینک آلدیغه بارغایلر (وجاءت الاخری) وکسکایلر اول جماعت کم اول امام برله ایردیلر (وانتم بلا قراءة) ونمازی یلغوز تمام قیلغایلر قراة سیز آنینک اوچون کم نماز نینک اولینی امام برله تاییب نورور وامام قراة اوقوب تورور (ثم الاخری بها وفي المغرب یصلی بالاولی رکعتین وبالاخری رکعة) آندیس صونک تقی بر طائفه خلق کیلب نمازینی قراة برله تمام قیلغای آنینک اوچون کم بولار مسبوق تورورلار نماز نینک اولینی تابهای تورورلار * وبوخوف نمازینی بو طریقه برله اوقومات اول وقتنده تورور کم قوم تیلاسه لار کیم بارچه سی بر امام صونکندا اوقولوق تیب و برچه سی لشکر نینک سروری نینک صونکندا اوقولوق تیسه لار واکر آندای تیماسالار بر امام برله اوقوسالر روا بولور هر قیسی سی بر جماعت نوبت برله دشمن طرفی غه کیتار تاینکه دشمن فی ساقلاغایلر وامام مالک رحمه الله تعالی ایتب تورورلار کم امام بر طائفه برله بر رکعت فی اوقودی اول طائفه دشمن طرفیغه کیتدی تا اولار دشمن فی ساقلاغای امام

یالغوز انتظار بولوب تورغای تقی برجماعت کلسکو نچه اول جماعت هم کیلب امام برله بر رکعت نی اوقوغای امام سلام بیرکای وتقی اولار بر رکعت نی امام سز اوقویغایلار و سلام بیرکایلر و شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا هم بو ینکلغ تورور اما آنینک قاتیندا امام سلام بیرمکای ناقوم بر رکعتنی اوقویغایلر امام قوم برله سلام بیرکای لار * و بومسئله دین کمال مبالغه و اهتتام فهم بولور جماعت نمازی نینک ایشغده کم حق سبحانه و تعالی اوزی نینک کلامیندا بو ینکلغ ایتمک تورور کم و امام مالک رحمه الله تعالی نینک هم دلیل بو تورور کم جماعت نی فرض نیب تورور و حدیث لر جماعت نی ترک قیلغوچی لار نینک و عیدیندا کوب تورور (وان زاد الخوف) و اکر پیاده بولاس ینکلغ قورقوچی کوب بولسه یعنی پیاده اوقورغا قدرتی یتماسه (صلوا رکبانا فرادی) نمازی آطاوستند اولتوروب یالغوز اوقویغایلر (بایماء) اشارت برله و امام محمد رحمه الله تعالی دین روایت تورور کم بو صورت دا هم جماعت برله آطاوستندا اشارت برله اوقوب بولور (الی ای جهة قبروا) بو وقتدا یوزی هر طرفه باقه بیلسه آنکا باقتورغای آنینک اوچون کم آطا نینک اوستندا نماز روا بولور عذر برله کم موندین آزارای هم بولسه آندای کم کشی سفردا بولسه و یا مغور بولسه و قوروق بیر بولسه آطا نینک اوستندا یوزینی قبله غه قیلب اوقوغای اکر قبله غه قیلب تورا بلمسه اشارت برله نماز اوقوغای و اکر آطا نینک یوزینی قبله غه قیلب تورا بلمسه آرقاسی قبله غه هم بولسه اشارت برله اوقوغای اکر نماز اوقویو تورغان دا آطا یورسه زیبای یوقتورور اما نماز اوقوچوچی کیراک کم نماز نینک آراسنده آطنی اوزی یوروتماغای * نفل نمازلاری عذر سیز هم آطا اوستیندا روا بولور (ویفسد ها القتال) و خوف نمازینی باطل قیلور اولتور شماک و اورشماق لیق آنینک اوچون کم کوب عمل تورور خلاف امام مالک رحمه الله تعالی کا و شافعی رحمه الله تعالی غه تورور (والمشی و ال رکوب) و باطل قیلور خوف نمازینی یول یورومک دوشمن طرفیندین اوزکا طرفه آطلانماق لیق هم باطل قیلور خوف نمازینی و اکر پیاده قاچغان بولسه دوشمندین و نماز اوقورغا تورا بیلماسه پیاده نماز اوقوماغای خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه تورور و بو ینکلغ نماز اوقویر بیلماس اوروش وقتندا نماز نینک وقتی هم اوتسه آندین صونک نمازینی قضا قیلور والله اعلم *

فصل الصلوة فی الکعبة

بو فصل کعبه نینک اویندا نماز اوقوماق لیق نینک بیانیدا تورور (صحیح فی الکعبة) کعبه معظمه نینک اوی نینک ایچندا روا بولور (الفرض والنفل) فرض نمازی وهم نفل نمازی خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه تورور فرض دا و نافله دا و خلاف امام مالککا فرض دا (ولو ظهره الی ظهر امامه) و اکر مقتدی نینک آرقاسی امام نینک آرقاسیغه بولسه هم روا بولور آنینک اوچون کم کعبه نینک ایچنده تورور لار و بارچه سی نینک یوزی

قبله غه تورورلر خطا اعتقادی یوقتورور امام نینک حقیقدا اما اکر قوانکغو کبچه دا امام فکر قیلسه قبله نی
 ومقتدی هم امامغه اقتدا قیلسه وییلسه کم امام اوزکا طرفغه یوزینی قیلپ تورور آنینک نمازی روا
 بولماس آنینک اوچون کم اوزی نینک باققان طرفنی قبله اعتقاد قیلپ امام نینک باققان طرفنی قبله دین
 اوزکا اعتقاد قیلپ تورور (لا لمن ظهرو الی وجهه) ومقتدی کم آرقاسنی امام نینک یوزیغه قیلسه کعبه نینک
 ایچنده آنینک نمازی روا بولماس آنینک اوچون کم اوزی امامندین ایلکارو تورور واکر یوزی
 امام نینک یوزی طرفیغه بولسه روا بولور اما مکروه بولور اول کشی امام نینک روبرویندا بولسه ستره
 تورغوزغای تا آنینک صورتغه تابونه تورغان کشیکا اوشماش بولمغای واکر کعبه معظمه نینک اوستندا نماز
 اوقوسه روا بولور واکر ستره سی بولسه روا بولماس (وکره فوقها) وکعبه اوستندا نماز اوقوماتی مکروه
 تورور کعبه معظمه نی عزت قیلماق اوچون (وان اقتدوا حولها وبعضهم اقرب الیها من امامه صحیح) اکر
 امامغه اقتدا قیلسه لار کعبه معظمه نینک اوی نینک ذکر اسبند مسجدا حرام نینک ایچند ومقتدی یلر نینک بعضی سی
 دیوارغه یاوق بولسه هم امامندین روا بولور (ان لم یکن فی جانبہ) اول کشی کم کعبه معظمه نینک
 دیواریغه یاوغراتی تورور امام نینک بریانندا بولمغای واکر امام نینک بریانندا بولسه روا بولمس آنینک
 اوچون کم امامندین ایلکارو تورماق لبقی لازم کیلور والله اعلم *

کتاب الزکوة

زکوة لغتدا ایکی معنی داکلب تورور بر معنی سی مالیدین پاکلیک تورور یعنی زکوة بیرمک لیک برله بودنیاده
 مالی نینک عوضین تبار و آخرت دا ثواب تبار وتقی بر معنی سی پاک لیک تورور یعنی زکوة بیرماک سببی
 برله کنه لاریندین پاک بولورکم ﴿ان الحسنات یذهبن السیئات﴾ شریعتدا بر آنچه مالنی فقراغه
 بیرماک لیکنی زکوة دیرلر اولقی مثال قولد تعالی وانوا الزکوة وایکنچی مثال قولد تعالی والذین هم
 للزکوة فاعلمون (هی لا تجب الا علی حر مکلف) زکوة واجب بولماس یعنی فرض بولماس مکر آزاد
 وعاقل وبالغ بولمغای بس بنده کا و نارسیده کا و دیوانه کا واجب بولماس اول بنده کیراک مکاتب بولسون
 یعنی برنجه مال بیرکاندین صونک آزاد بول تیکان بولمغای کیراک مدبر بولسون یعنی من اولکاندین
 صونک آزاد بول تیکان بولمغای و دیوانه اکر یل ایچنده برکون عقلیغه کیلسه زکوة بیرمک واجب بولور
 آنداق کم اکر ماه شریف رمضان آبی نینک ایچندا برکون عقلیغه کیلسه بر آی روزه توتماق لازم بولور
 برکون تیمک لیکندین مرادی یل نینک و آی نینک برپاره سی تورور برکون نینک اوزی ایرماس و امام ابو
 یوسف یل نینک کو بر اکی فی اعتبار قیلورلار اکر یل نینک کو بر اکیند، دیوانه بولسه آندین زکوة ساقط
 بولور واکر یل نینک کو بر اکینده عقلی بولسه آنکا فریضه تورور و بواول دیوانه لبقی نینک حکمی تورور کم

رسیده بولغاندین صونك پيدا بولغان بولغای اما اگر دیوانه اصل بولسه یعنی ایرکا رسیده بولغان بولسه امام اعظم رحمه الله تعالی قانندا یل نینك اولی نینك اعتباری بارنورور آنینك عقلیغه کلکان وقتیندین و امام شافعی رحمه الله تعالی قانندا کودا ككا و دیوانهغه زکوة فرض تورور و آندا قکم امام اعظم رحمه الله تعالی مذهبندا کودا ككا عشر و خراج و صدقه فطر و قربان لقی و آنینك تابعیندا قی کشی نینك نفقه سی فریضة تورور اول کشی بنده بولغای و خانونی بولغای امام کودا ك نینك قربان لقی دین یماکیلر و صدقه قیلمغایلر بلکه آنکا صرف قیلغای لار (مسلم) و تقی کبراک کم زکوة بیرکوچی مسلمان بولغای بس کافرغه واجب بولماس (مالک ملکاناما) و تقی اول زکوة بیرکوچی بر بوتون ملک نینك ایکاسی بولغای کم اول ملک دا هیچ خللی بولغای بس قرض دارغه واجب بولماس آنینك اوچون کم قرض سببی دین آنینك ملک کا خللی واقع بولور آنینك اوچون کم قرض نینك ایکاسی ملک فی ایکاسیندین رخصت سیز و رضالیق سیز آلا بیلور بس آنینك ملک بوتون بولماس بوایش فی قیلماق لقی ملک نینك یوق لقی نینك بیلکوسی تورور و امانت نمرسه نینك حکمی تورور و امام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا نکاح حقیندین زکوة واجب بولماس آنینك اوچون کم ناقولغه آلاماغونجه خانون نینك ملک بوتون بولماس و بریل تمام اوتما کونجه و خانون نینك حاجتی دین زیاده بولماسه زکوة واجب بولمس (لنصاب نام) و تقی زیاده بولغوچی مال نینك ایکاسی بولغای کم تا آنکا زکوة واجب بولغای (وهاما بالثمنیة) و بومال نینك زیاده لقی یابها برله تورور کم آلتون و کموش ینکلغ کم آندا زیاده لقی نینك مناسبی بار تورور وقتی کم بریل اوتسه (او السوم) یازکوة واجب بولور یل کو براکی چهار پای توزده اوتلاغدا یورومک برله (او بنیة التجارة) یاسودا کارلک نیتی برله مال لار آلیب قویسه یامناع لار بریل اوتسه (مع الحول) اول مال لار دین و مناع لار دین بریل اوتمک لیکی برله زکوة واجب بولور و بعضی نینك قانندا یل اوتکاندین صونك فی الحال زکوة واجب بولور تاا کر کیچ کا قویسه کنه کار بولور و امام محمد رحمه الله تعالی قنیندا آنینك کواه لقی اشتلامس و بعضی نینك قانندا عمری نینك بارچه سند زکوة ادا قیلمسه روا بولور و هر وقت دا هم بیرسه زکوت ادا بولور و قضاسی یوق تورور و اگر مالی نینك بارچه سی یوغالسه ضامن بولماس اگر چندیکه زکوتنی بیرمای تورغان هم بولسه (فاضل عن حاجته الاصلیة) زیاده بولغای اول زکوة بیر تورغان مال ایکاسی نینك حاجت اصلیه سندین مثل تون و مینا تورغان آط و ایش بو یورا تورغان نمرسه لار دین و خدمتکار دین و آندین اوزکا ضرورت لار دین بس اولتورا تورغان سرای دین و کبا تورغان تون لار دین و مینا تورغان آط لار دین و خدمت قیلا تورغان بنه دین و غازی نینك براغیندین و نمرسه لاریکم ایش بو یورا تورغان بولسه و مطالعه قیلا تورغان کتاب لار دین و هر نمرسه کم حاجت اصلیه مشغول تورور اول نمرسه یوق حکمندا بولاردین زکوة واجب بولماس (وعن دین مطالب من عبد) و تقی کبراک کم اول مال آرتوق بولغای اول کشی نینك قرضی دین بس اگر مالی نینك بارچه سی یتار

چاقليغ قرضى بولسه زكوة واجب بولماس واکر قرضى دين زياده بولسه اكر اول مالى نينك زياده سى زكوة نصابيغه يئار چاقليغ بولسه آندين صونك زكوة بيركاي وقرضى زكوتنى منع قيلور مثلا كشي نينك تيلار قرضى ساتيب آلغان نمرسه نينك بهاسى وضامن بولماق ليقي ويوغالتغان نمرسه نينك تاوانينى بلرماك ليك وياجراحت نينك ديتنى بيرمك ليك و خانون نينك نكاح حقينى بيرمك و اول كشي نينك نفقه سى كم آنكا فرض بولغان بولسه و كيراك كم اول قرض نقدينه دين بولسون كيراك جنالكان نمرسه دين بولسون كيراك اولچانكان نمرسه دين كيراك آندين اوزكا نمرسه بولسون كيراك نقد بولسون كيراك نسيه اول قرضى و بعضى ايتب تورورلار كم خانون نينك نكاح حقى زكوة نى منع قيلماس اكر بيرورغه عزيمتى بولمسه آينيك اوچون كم عرفدا آنى قرض ديماى تورورلار ويا اول الله تعالى نينك قرضى بولغاي اما بنده نينك تيلاركا حقى بولغاي مثل حيوانات نينك زكوتى و بازار كان ليك اوچون آلغان مال نينك زكاتيكه تلامك ليكى اول مالدين پادشاهه وحاكمغه لازم ترور اولار نينك نايى غه هم بس اول هم بنده نينك قرضى نينك حكمندا بولور و زكوة نينك واجب ليقنى منع قيلور زكوة نينك قرضى و خراج قرضى و عشر نينك قرضى اما اول قرضى كم كشي تيلاماس بولسه مثل نذر نينك قرضى و كفارت نينك و صدقه فطره نينك و حج نينك واجب بولماق ليقى و قربان ليقى كم بولار بارچه سى زكوة نينك واجب ليقنى منع قيلماس * و مصنف شرح و قايدهدا زكوة نينك قرضى زكوة نينك واجب ليقنى منع قيلماس و بومشهوركا خلاف ترور و امام زفر رحمه الله تعالى مذهبي ترور و آنكا لازم بولور كم اكر كشي نينك ايكي يوز تنكه سى بولسه اول تنكه كا سكسان يل اونسه اول كشيكا تورت يوز تنكه بيرمك ليك واجب بولور هر ييلدا بش تنكه لازم بولور و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا قرض زكوة نينك واجب ليقنى منع قيلغوجى ايرماس مطلقا (فلا تجب على مكاتب) بس مكاتب غه زكوة واجب بولماس آينيك اوچون كم اكر بير انورغان پولدين برتنكه قالسه اول بنده تورور بس اصل ليقدين و بوتون ملك نينك ايكاسى بولماق قدين چقار (ولا بعد الوصول لا يام كان ضمارا) و زكوة واجب بولماس اول مالدين كم برنجه يل يوغالغان بولسه ويا كومولوب تاييلمغان بولسه آندين صونك تاييلسه اوشال اوتكان كون لارى اوچون زكوة واجب بولماس آينيك اوچون كم اول مالدين آينيك اميدى يوق ايردى آينيك ملكندا ايرمس ايردى (كمفقود) مثل مالى كم يوغالغان بولغاي و يادرياغه توشكان بولغاي و ياصحر ادا كوموب اونوتغان بولغاي اول كومكان يرينى و بولار نينك هيچ قايسى سيندا تاييلغاندين صونك اوتكان كون لارى اوچون زكوة واجب بولماس اما آنچه اويدا وياسرايدا كومكان بولسه زكوة واجب بولور اكر چنديكه آينيك يرينى بيلمسه هم اما اكر اوزى نينك يريندا ويا باغندا كومكان بولسه اختلاف ترور آنكا زكوة واجب بولور يغه (و محمود بلا حجة له عليه) ويا آنداق كم كشي آليب نانغان بولسه و كواه تاييلمغان بولسه و برنجه وقت آنكا اوتسه آندين صونك اوزى ايتسه كم مندا مالنك بار ايردى تيب و اول اوتكان يل لارى اوچون زكوة واجب بولماس

وچاپوب آلمان مال هم آنداق تورور کم برنجه کوندين صونك قوليفه كيلسه (وماخوذ مصادرة) واول
 مالي كم ظلم برله آلمان بولسه ار آندين صونك آنكا قينا بيرسالر اول مالدين هم اوتكان يبل لاري
 اوچون زكوة واجب بولماس * وبومسئله دا اختلاف قياب تورورلر كم امام شافعي وامام زفر رحمهما الله تعالى
 واکر مالي ايرکيندا بولسه کم اول كشي اقرار قياسه مالي نينك بارليقي غه ويا آني بيلكوجي كواهي ويا
 قاضي بلكوجي بولسه اول قرض دين اوتكان يبل لاري اوچون زكوة واجب بولور امام محمد رحمه الله تعالى نينك
 بر روايتي برله وامام محمد رحمه الله تعالى دين تقى بر روايت اولتورور كم زكوة واجب بولماس كواه
 بولماق برله وقاضي نينك بلمك ليكي برله آنينك اوچون كم برکواه عادل بولماس وبرقاضي هم عادل بولماس
 (وشرط النية وقت الاداء) وزكوتني ادا قياور وقتدا نيت قيلماق ليق شرط تورور كم خداي تعالى نينك
 فرمانني برجاي كلتورورمن وخداي تعالى رضاليتي نينك طلبي اوچون بومالني فقيرغه بيرورمن (اوالعزل)
 يا نيت قيلغاي زكوتني مالدين جدا قياور وقتدا واکر جدا قيلغان وقتدا زكوة نيتي ني قياسه وفقيرغه
 بيرور وقتدا نيت قيلماسه هم زكوة نينك فرض نينك عهد سندين چقار اما اكر يبل نينك اوليندا زكوتني
 ادا قيلماق ليق نينك نيتي ني قياسه ويبل نينك آخريندا بيرور بولسه بيرور وقتدا نيت قيلماسه روا بولماس
 آنينك اوچون كم هر ايش نينك نيتي اول ايشني قياور وقتي غه ياوق بولغاي بس يبل نينك اوليندا نيت
 يبل نينك آخريغه ياوق بولماي تورور تا بيركان وقتينده تقى نيت قيلماسه روا بولماس (الا اذا تصدق
 بالكل) مكر وقتي كه مالي نينك بارچه سيني صدقه قياسه اكر آندا زكوة نيتي ني قيلماسه هم روا بولور
 وآندا فكم اكر بر فقيردا قرض بولسه اول فقيرغه اول قرضي ني باغشلاسه نيت سبز اول قرضي نينك
 زكوة نينك حسابي بولور اما اول اوزكا قرض نينك اوزكا مالي نينك زكوتندين حساب بولماس ناقيرغه بيرور
 وقتدا زكوة نيتي ني قيلماسه وحاصل اولتورور كم زكوة دا ايكي نمرسه فرض تورور بري نيت قيلماق ليق
 وتقى بري شريعت برله زكوة تيكار كشيكا تيكورمك ليك اما اكر بيلكوليك نمرسه ني مثل اوکوز وصغير
 وقوي وآندين اوزكا مثل تون و آلتون ني اوزكا كشيكا كي قرض اوچون بيرسه روا بولور وقتي كه نيت
 قيايب بيرسه (وتجب في كل خمس من الابل شاة) وهر بش تيوه دين بر قوي واجب بولور تا يكرمي
 ثورت كاچه (ثم في كل خمس وشرين بنت مخاض) آندين صونك يكرمي بش تيوه دين بر بنت مخاض
 واجب بولور يعني اول تيوه كم ايكي ياشيغه كبركان اورغاي تيوه بولغاي آني بنت مخاض ديرلار
 و ابركاك تيوه ني زكوتغه بيرمك ليك روا ابرمس مكر اول تيوه كم بهاس اورغاي تيوه برله برابر بولغاي
 (وفي ستة وثلاثين بنت لبون) واوتوز آلتی تيوه دين بر بنت لبون راجب بولور يعني بنت لبون تيكان
 اول اورغاي تيوه تورور كم ايكي ياشيندين اوتوب اوج ياشيغه كبركان بولغاي آني بنت لبون ديرلار
 بنت لبون آنينك اوچون ديرلر كم آنينك آناسي ايكي يبل اوتكاندين صونك بوتالماق سببدين سوت

پیدا قیلب تورور اولقی سینی آنینک اوچون بنت محاض دیرلر کم آنینک آناسی بریل اوتکاندین صونک
 بونالامق نینک دردی پیدا بولور بس اول زیاده لیتی کم اول سبب دین فرض تغیر بولور اون بر بولور
 (وفی ست واربعین حقه) وقرق آلتی تیوه دین بر حقه واجب بولور یعنی اول اورغاجی تیوه کم تورت
 یاشغه کیرکان بولغای و آنی حقه تیب آنینک اوچون ایتب تورورلار کم اول وقتدا آنی مینارلر و بونک
 یوکلارلر و زیاده سی کم بو صورت دا تغیر فرض قیلور اون تورور (وفی احدی وستین جذعه) آلتمش
 بر تیوه دین نایتمش بش تیوه کاچه بر جذعه واجب بولور یعنی اول اورغاجی تیوه کم بش یاشغه کیرکان
 بولغای و مونداق زیاده سی کم تغیر فرض قیلور اون بش تورور (وفی ست وسبعین بنتالبون) ویتمش
 آلتی تیوه دین ایکی تیوه واجب بولور هر قایسی سی اوچ یاشار اورغاجی توه واجب بولور تا توقسان
 تیوه کاچه (وفی احدی وتسعین حقتان الی مائة وعشرین) و توقسان بر تیوه دین ایکی حقه تیوه واجب
 بولور یعنی ایکی هم تورت یاشاغان بولغای و تقی ایکی سی کم هم اورغاجی بولغای تا یوز یکرمی کاچه
 (ثم فی کل خمس شاة) و یوز یکرمی کا ییتکاندین صونک هر بش تیوه کم زیاده بولور بر قوی بیرمک کیراک
 یوقارغی اوتکان واجب برله یعنی یوز یکرمی بش تیوه دین ایکی تورت یاشار تیوه بر قوی لازم بولور
 (وفی کل خمس وعشرین بنت محاض) و هر یکرمی بش تیوه دین بر بنت محاض واجب بولور یعنی اول
 یوز یکرمی تیوه دین تقی یکرمی بش تیوه زیاده بولسه بر بنت محاض واجب بولور یعنی بر اورغاجی
 تیوه کم ایکی یاشیغه کیرکان بولغای بس یوز قرق بش تیوه دین ایکی حقه واجب بولور یعنی ایکی تورت
 یاشار و تقی ایکی یاشار تیوه واجب بولور (وفی مائة وخمسين ثلاث حفاق) و یوز الیک تیوه دین اوچ
 حقه یعنی اوچ اورغاجی تورت یاشار تیوه واجب بولور (ثم یستأنف کالاول) آندین صونک اولقی بیکلیغ باشدین
 توتغای یعنی یوز الیک تیوه دین بر بشی کم زیاده بولور بر قوی واجب بولور اوچ حقه تیوه برلان تا
 یکرمی بش کا ییتکونچه وقتی که یکرمی بش بولسه بنت محاض واجب بولور اوچ حقه تیوه برله وقتی که
 یوز توقسان آلتی غه یتسه آنکا تورت حقه واجب بولور نا ایکی یوز کاچه ولیکن یوز الیک دین صونک
 جذعه واجب بولماس یعنی بش یشار واجب بولماس و تورت یشار تیوه دین آرتوق لازم بولماس آنینک
 خلاقیغه کم یوزکا یتماسدین ایلکارو و آلتمش برده جذعه واجب بولور ایردی (فی زاد فی کل ست واربعین
الی خمسين حقه) بس زیاده قیلولار هر قرق آلتی دا نا الیک کاچه بر حقه بس ایکی یوزدا تورت حقه
 واجب بولور و ایکی یوز دین هر بشی که زیاده بولور بر قوی واجب بولور و یکرمی بش دا بر بنت محاض
 واجب بولور و اوتوز آلتی دا بنت لبون و قرق آلتی دا حقه بولار نینک بارچه سی یوقارغی واجب لاری
 برله بیرولور بس وقتی که ایکی یوز الیک کا یتسه بش حقه واجب بولور اوشبو قیاس برله (وفی ثلاثین
بقرا اوجاموسا تبیع او تبیعة) و اوتوز سغیر دین بر ایرکاک تانه و یا بر اورغاجی تانه واجب بولور و زکوة دا

سغیر نینک ایرکای و اورغای برابری تورور آنینک اوچون تبیع دیرلارکم تا بریل غه چه آناسی نینک تابعی تورور (وفی اربعین مسن اومسنه) و قرق سغیردا بر اوج یشار ایرکاک اوکوز بیرکای ویا اوج یشار اورغای نی بیرکای (وفی ما زاد بحسب) و هر نجه کم قرقدن زیاده بولسه اول زیاده سی نی حساب قیلغایلر بس اکر زیاده بولسه قرق سغیردین بر سغیر اوج یشار اوکوز نینک بهاسی نینک ده یکی نینک تورتدین بری واجب بولور واکر ایکی زیاده بولسه اوج یشار اورغای سغیر نینک ده یکی نینک یاریمی واجب بولور حسابی مونداق بولور (الی ستین) تا آلتمش غه چه و امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر روایت اولتورور کم قرقدین زیاده بولسه هیچ نمرسه واجب بولماس تا الیک کا یتکو نجه والیک کا یتکاندا بر اوج یشار اورغای سغیر و تقی اوج یشار سغیر نینک بهاسی نینک تورتدین بری واجب بولور یا اوج یشار اوکوز نینک اوج دین بری و تقی بر روایت امام اعظم رحمه الله تعالی دین اولتورور کم تا آلتمش غه یتماسه هیچ نمرسه واجب بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی و امام محمد رحمه الله تعالی و امام شافعی رحمه الله تعالی نینک قوی بو تورور (ثم فی کل ثلاثین تبیع او تبیعة) و سغیر نینک سانی آلتمش غه یتکاندین صونک هر اوتوز یغهر تانه بیرکای کبرک اوکوز کبرک اورغای و تقی که اوتوز دین زیاده بولسه هیچ نمرسه واجب بولماس اول زیاده سی تا اونغه یتما کو نجه و تقی که اونغه یتسه (وفی کل اربعین مسن اومسنه) و هر قرقدا بر مسن یا بر مسنه واجب بولور بس آلتمش دا ایکی تانه بولور و یتمش دا بر غونان اوکوز یا اوج یشار سغیر و بر تانه و سگسان دا ایکی اوج یشار سغیر واجب بولور و توقسان غه یتسه اوج تانه و یوزکا یتسه ایکی تانه و بر غونان اوکوز یا سغیر واجب بولور ﴿ وفی اربعین ضأنا او معزا شاة ﴾ قرق قوی دین ویا ایچکودین بر قوی ویا ایچکو واجب بولور آنینک اورغای و ایرکای برابری تورور زکوة نینک بولور و تدا و روایت قیلب تورور حسن امام اعظم رحمه الله تعالی دین بر بوتون یلغی بولمسه زکوة غه روا بولماس و تقی بر روایت اولتورور کم قوی نینک اکر یل نینک کو برا کی اوتکانی بولسه زکوة دا روا بولور و صاحبین و شافعی رحمه الله تعالی نینک قوی امام اعظم رحمه الله تعالی نینک بو سوز یغهر موافق تورور (وفی مائة و احدى و عشرين شاتان) و یوز یکرمی بر قوی دین ایکی قوی واجب بولور (وفی مائتین و واحدة ثلاث شياه) و ایکی یوز بر قوی دین اوج قوی واجب (وفی اربع مائة اربع شياه) و تورت یوز قوی دین تورت قوی واجب بولور (ثم فی کل مائة شاة) و قوی تورت یوزکا یتکاندین صونک هر یوز زیاده بولسه بر قوی واجب بولور بس بش یوز قوی دین بش قوی واجب بولور ﴿ وفی کل فرس من الانات او المختلط بهادینار ﴾ و هر آط دین کم اورغای بولغای ویا ایرکاک برلان آرا لاش بولغای بر دینار واجب بولور آلتون دین کم اون دینار یتنی مثقال آلتون بولور (اربع عشر قیمتها نصابا) یا اول آط نینک بهاسی نینک اوندین بری نینک تورتدین برینی بیرکای نصاب یوز دیندین و بعضی ایتب تورور لار پوهکم عرب نینک آط لریندا تورور آنینک اوچون کم

عرب نينك آطلاری نينك بهاسی نصابغه یاوق بولور اما بز نينك در یاریمز داغی آطلارغه بها قیلماق کیراک
 هر ایکی یوز تنکه دین بش تنکه بیرمک کیراک و اول آطلاریکم اورغای غه آرالاشغان بولمسه هیچ نمرسه
 واجب بولماس ومونداق اورغای کم ایرکاک آرالاش بولمسه آندا هم واجب بولماس برروایتدا امامین
 رحمهما الله تعالی نينك قتیندا وامام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا آطلا زکوة یوقتورور وفتوی بونکانورور
 وپادشاه آطنینک زکوتینی تکلیف برله تارتیب آلا بیلماس واوزکا جانورلاردین آلا بیلور (ولا تجب الا
 فی السائمة) وزکوة واجب بولماس حیوانات دا مکر جانوریکم توزدا اوتلاب یوروکان جانور بولغای
 (ای المكتفیه بالرعى فی اکثر الخول) یعنی اول حیواندا زکوة واجب بولور کم یل نينك کوبرا کی نی
 توزدا اوتلاغدا یوروسه بس اکر یل نينك یاریمنی بغلاب اوت بیرکان بولمسه توزدا اوتلاغان حسابی
 بولماس و آندین زکوة واجب بولماس ویل نينك کوبرا کنی آتینک اوچون اعتبار ایتب قیلب تورورلار کم
 فار یاوغاندا وساوق بولغاندا یل نينك کوبرا کینک سامان و اوت بیورورلار بس اکثرکا حکم کل بولدی
 (ولا فی الصغار الاتبعاً للكبار) وزکوة واجب بولماس کچکنه لاردین مکر اولوغلار نينك تیبعتی برلان بس
 یلانک تیوه نينك کوشا کیدین و بزاغودین وقوزیدین و اوغلاق دین زکوة واجب ایرمس مکر اولوغلار نينك
 تیبعتی برله کم اولارنی هم اولوغلار حکمنده قیلورلار زکوة واجب بولماق لیقیندا اما اولاردین زکوة نينك
 اداسی واجب بولماس اکر فقیرغه ویا عاملغه زکوة بیورور بولسه لار بس اکر کیشی نينك اوتوز توقز
 قوزیسی وبرقوی بولسه بر یاشار شول بریشار قوینی زکوتغه بیرمک کیراک وقوزینی بیرمک کیرا کماس
 ومونداق تورور کوشا کدا و بزاغودا و اوغلاقدا و بوسوز امام اعظم رحمه الله تعالی نينك آخرغی سوزی
 تورور وامام محمد رحمه الله تعالی آتینک موافقی تورور وامام نينك اولقی سوزی اول ایردیکم کچچک
 اولوغ نينك حکمیندا تورور زکوة نينك واجب بولوریندا هر چند یکه آرالاشماسه هم وامام ابویوسف رحمه الله
 تعالی وامام شافعی رحمه الله تعالی نينك سوزلاری اولتورور کم کچچک لاردین اوز جنسیدین واجب بولور
 (ولا فیما یعمل) وزکوة واجب بولماس اول مال دین کم ایشکا مشغول بولسه مثل اوکوزیکم ایکن ایکمک
 اوچون ویا تیوه کیم یوک بولماک لیک اوچون ویا مالی کم اویدا ساقلاب اوت بیرا تورغان بولسه لار
 وصحراغه یبارمای تورغان بولسه آندین هم زکوة واجب بولماس وامام مالک رحمه الله تعالی قانیندا ایشکا
 مشغول بولغان مال دین هم زکوة واجب بولور (والواجب الوسط) وزکوة غه بیورور مال اورته مال بولغای
 کوب بخشی هم بولمغای وکوب یمان هم بولمغای بس اورته مالنی بیرمک واجب ترور (فان لم یوجد)
 بس اکر زکوتغه بیورورکا اورته مال تاییلماسه (یاخذ العامل الادنی مع الفضل) زکوتنی آغوی مال نينك
 زبدرنی فی آغای زیاده سی برله اورته مال نينك بهاسی چاقلیغ (او الاعلی ویرد الفضل) یا بخشی مالنی
 آغای وقینارغای اورته مال نينك بهاسیندین زیاده سی فی مال نينك ایکاسی کا واما شرح قیلغوی ایتب

نورور کم بخشى لىقى اولتورور کم مال نىنىك ايكاسى اختيار ليغ بولغاي وزكوة آلوچويدا اختيار بولغاي
 (ونصاب الذهب عشرون مثقالا) آلتون نىنىك نصابى كم زكوة واجب بولور يكرمى مثقال تورور هر مثقال
 يكرمى قراط بولور هر قرأطى بش آرپه نورور (والفضة ماقتا درهم) وكموش نىنىك نصابى ايكى يوز درهم غه
 يتسه زكوة واجب بولور (وكل عشرة سبعة مثاقيل) وهر اون درهم ينى مثقال بولور كم ايكى يوز درهم
 يوز قرق مثقال بولور واكر موفدين كيم بولسه زكوة واجب بولماس (فتجب ربع العشر معمولا او تبرا)
 بس آلتون داوكموش داوندىن برى نىنىك تورقندىن برى واجب بولور اول آلتون وكموش كا سكه قاقيلغان
 بولسون مثل تنكه ينكلېغ ويا قاقيلغان بولسون مثل ظرفلار وارايش لاريكم عمل قىلتولا تورغان بولغاي
 يعنى بالته وجوت ينكلېغ و امام شافعى رحمه الله تعالى ايتب تورورلر كم خاتون لرنىنىك ارايشينده مثل اسيرغا
 وبولازوك و اير كشى نىنىك كموش يوزوكى بولارنىنىك بارچه سىندا زكوة واجب ايرمس (وفى كل خمس
 زاد على النصاب بحسب محاسبه) و واجب بولور هر بيش دين برى نصاب كم اولقى نصابغه زياده بولسه آنىنىك
 حسابى برله بيرمك كيراك بس اكر آلتون نىنىك يكرمى درمىدين تورق درم زياده بولسه اول زياده سيغه
 زكوة بيرمك كيراك واكر قرق تنكه زياده بولسه ايكى يوز تنكه دين اول زياده قرق تنكه دين بر تنكه
 بيرمك كيراك يعنى واجب بولور وبونكا قياس قىلورلر و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى واما محمد و امام
 شافعى رحمهما الله تعالى قاندا اولقى نصابدىن زياده بولغانينه زكوة واجب بولور هر چند بيكه آزه م بولسه
 (ويعتبر الغالب) و كوي نى اعتبار قىلورلار بس اكر كوسى كموش بولسه كموش حكمندا بولور
 (وان غلب الفش) واكر كموشدين ميس و قلاي و آندىن اوزكا نمرسه لار كوب بولسه (يقوم) بها قىلورلار
 آنى واكر بهاسى نصابغه يتسه اول وقتدا زكوة واجب بولور كم اول نمرسه نى بازاركان ليق غه نيت قىلسه لر
 (لا فى غير مامر) و بو ايتلغان لاردين اوزكالردىن كم جانورلار و كموش آلتون بولغاي زكوة واجب بولماس
 (الا بنية التجارة عند تملكها) مكر اول مالغه ايكا بولغان وقتدا بازاركان ليك نى نيت قىلغاي (بغير الارث)
 ميراثدىن اوزكا بس اكر زكوة بيرا تورغان مالنى نيت تجاره قىلسه اول وقتدا كم اول مال نىنىك ايكاسى
 بولسه ميراث سببى دين زكوة واجب بولمس يعنى بر كشى نىنىك زكوة بيرا تورغان مالى تقى بر كشيكا ميراث
 سببى دين پيدا بولدى اول كشى بو مال پيدا بولغان زمانى اول مالنى بازاركان ليك كا نيت قىلدى اول
 مالدىن زكوة واجب بولماس ميراث برله پيدا بولغان سببى دين اما اكر ميراث دين اوزكا سبب برله
 مال نىنىك ايكاسى بولسه مثل سودا و ستېغ ينكلېغ ايكاسى بولسه اول مالغه ايكا بولغان وقتدا نيت تجارت
 قىلسه و آنىنىك بهاسى نصابغه يتسه اول مالدىن زكوة واجب بولور اما اكر مالك بولغان وقتدا نيت تجارت
 قىلسه آندىن صونك تجارت نيتى نى قىلسه اعتبارى يوقتورور يعنى زكوة واجب بولماس (اذا بلغ
 قيمته نصابا من احدهما) بو تجارت نىنىك نيتى نىنىك خاصيتى اولتورور كم زكوة واجب بولماس مالنى زكوتلى

قیلور اول وقتدا کم آنینک مالی نینک بهاسی نصابغه ییتسه آلتون ویا کموش نینک جنسیدین هر قایسی سندین (انفع للفقیر) کم فائدهلی راق بولغای فقیرغه یعنی اکر فقیرغه کموش کا بها قیلغانی فائدهلی بولسه کموشکا بها قیلغای واکر آلتون غه بها قیلغانی فائدهلی بولسه اول مالنی آلتون غه بها قیلغای اکر بریسی برله بها قیاسه نصاب غه یتماسه وبریسی برله بها قیاسه نصاب غه یتار بولسه آنکا بها قیلغانی کیراک کم اول بهابرله نصاب غه یتکای واکر ایکی سی برله هم نصاب غه یتار بولسه هر قیسی سی خلق آراسیندا قدرلی بولسه آنکا بها قیلغای واکر قدرلی بولمقدا هم برابر بولسه لار مال ایکاسی اختیارلیغ تورور هر قیسی سیغه خواه لاسه بها قیاسون (ویجوز دفع القيمة) وبهاسی فی بیرمک لیک روا بولور (فی الزکوة والغطرة والكفارة والعشر والنذر) زکوندا وصدقہ فطرده وکفارت دا وعشردا ونذر دا وامام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لار کم اکر بش تیمه دین بر قوی نینک بهاسینی بیرسه لار امام اعظم رحمه الله تعالی قانندا روا بولور اما امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا روا بولماس اولار نینک قانیندا اوز جنسیدین بیرکای وامام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا جانلیغ نمرسه لار نینک اورنبغه اولجای تورغان وپیماننه قیلانورغان نمرسه لارنی بیرسه هم روا بولور و آلتون و کموش نینک اورنی غه هم بونمرسه لارنی بیرسه روا بولور (والهلاک بعد الحول یسقط بحصته) وزکوة غه یتکان مال نینک یل اوتکاندین صونک اولمک لیکی زکوننی ساقط قیلور بس اکر یل نینک بارچه سی اوتکاندین صونک مالی نینک بارچه سی اولسه ویا یوخالسه هر چندیکه بیرمای یورکان هم بولسه زکونی بوینندین ساقط بولور واکر مالی نینک بعضی سی اولسه اول اولکان مال نینک حصه سی ساقط بولور وامام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا اکر زکوننی بیرمای یورکان بولسه ضامن تورور یعنی تولار واکر زکوة آغوچی تیلکان بولسه ومال ایکاسی بیرمکان بولسه و آندین صونک هلاک بولسه اصح اولتورور کم بو صورتدا هم ساقط بولور وضامن بولماس (والزکوة فی النصاب لاقی العفو) زکوة واجب بولور مال دین اکر نصاب غه یتسه واکر یتماسه واجب بولماس (فیجب بنت محاض ان هلاک بعد الحول خمسة عشر من اربعین) بس اکر یل اوتکاندین صونک قرق تیمه دین اون بش تیمه اولسه ایکی یاشار تیمه واجب بولور (ویضم المستفاد وسط الحول الی نصاب من جنسه) وقوشارلار اول مالنی کیم یل نینک اورتاسیندا حاصل بولسه زکوة بیرا تورغان مال غه اکر اول زکوة بیرا تورغان مال نینک جنسیدین بولسه مثلا اکر بر کش نینک ایکی یوز تنکه سی بولسه وبریل آنکا اوتکان بولسه وبویل نینک آراسیندا تقی یوز تنکه حاصل بولسه بو یوز تنکه فی اول ایکی یوز تنکه کا قوشارلار وبارچه سیندین زکوة بیرورار وهر چندیکه بو یوز تنکه دین یل اوتکان هم بولسه واکر اول حاصل بولغان مال زکوة بیرا تورغان مال نینک جنسیدین بولسه هم اتفاق بیرله قوشماق کیراک (والذهب الی الفضة) و آلتوننی کموشکا قوشماق کیراک بها برله نصاب غه یتماک لیک اوچون یعنی اکر کشی نینک یوز تنکه کموشی بولسه وبش مثقال آلتوننی بولسه کم آنینک هم

بهاسی یوز تنکه بولور اول بش مثقال آلتوننی یوز تنکه کموش کا قوشب زکوة آلسونلر وامامین رحمهما الله تعالی قتیندا هر بریسی نی باشقه سی نینک اعتباری برله قوشماق کیراک بها اعتباری برله قوشماق کیرا کما سی آنداقکم کشی نینک اون مثقال آلتونی بولسه ویوز تنکه کموشی بولسه زکوة واجب بولور آنکچون کم کموش نینک اجزاسی نی آلتونغه قوشارلر (والعروض الیهما بالقیمة) ومونداق کالانی هم مثل طباق وقزان ینکلیغ ومونکا اوخشاش نمرسه لار کم اون مثقال آلتونغه تیکار ینکلیغ وبازرکان لیک اوچون بولسه آندین هم زکوة واجب بولور بس کموش اکر نصابغه ینماسه آلتون نینک بهاسی اعتباری برله نصابغه ینکوروب زکوة بیرکایلار وامامین رحمهما الله تعالی قاتیندا اجزا اعتباری برله قوشماق کیراک وبهاسی نینک اعتباری برله قوشماق کیرا کما سی آنداق کم اکر کشی نینک اون مثقال آلتونی بولسه یوز تنکه کموشی بولسه امامین رحمهما الله تعالی قتیندا زکوة واجب بولور آنکچون کم کموش نینک اجزاسی نی آلتونغه قوشارلر (الاتمام النصاب) نصابنی بونون قیلماق لیک اوچون بس اکر کشی نینک بر نمرسه سی بولسه اول نمرسه اون مثقال آلتونغه تیکار ینکلیغ نمرسه بولسه وبازرکان لیک اوچون بولسه اول نمرسه دین زکوة واجب بولور وامام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا ایکی جنسلی نمرسه نی بر بریکا قوشماق لیک روا بولماس آنداقکم تیوه برله قوینی قوشماق لیک روا بولماس اتفاق برله (ونقصانه فی الحول هدر) ونصاب نینک کم بولماق یل نینک اورتیه سیندا هدر تورور یعنی اعتباری یوقتورور وقتی کم یل نینک اولندمالی نصابغه یتسه ویل اورتیه سیندا نصابین آز بولسه ویل نینک آخریندا تقی نصابغه یتسه اول نقصان اعتباری یوقتورور اول مال دین زکوة واجب بولور بس اکر کشی نینک یل نینک اولیندا ایکی یوز تنکه سی بولسه ویل نینک اورتیه سیندا بر نمرسه آندین بر طرف بولسه ویل نینک آخریندا اول بر طرف بولغانی آنکا تقی قوشولسه بوتون زکوتنی بیرماک کیراک (وجاز تقدیمها لحول او اکثر) ایلکارو بیرماک لیک زکوتنی بر یل اوچون ویل آندین کوبراک یل اوچون روا بولور بس اکر کشی نینک ایکی یوز تنکه سی بولسه بر یل لیقنی ویل ایکی یل لیقنی ویل آندین کوبراک یل اوچون روا بولور یعنی ایلکارو بیرسه روا بولور (ونصب لندی نصاب) وکشی نینک اکر بر نصابغه یتار مالی بولسه کوب نصاب اوچون زکوة بیرسه و آندین صونک اول کشی کوب نصاب نینک ایکاسی بولسه تقی قینارا زکوة بیرماک لیک کا حاجتی بولماس بس اکر کشی نینک ایکی یوز تنکه کموشی بولسه آلتون اوچون وقوی اوچون زکوة بیرسه و آندین صونک آنینک ایکاسی بولسه روا بولور اما اکر هیچ نصاب نینک ایکاسی بولماسه زکوة بیرماک روا بولماس والله اعلم *

فصل زکوة الاموال

(وینصب العاشر علی الطريق لاخت زکوة التجار) وتعیین قیلورلار عشر الغوجی نی کم بازارکان نینک

بولى نينك اوستيندا بازركان لار دين مالى نينك زكوتىنى آلمات اوچون و بو آلمات ليق سببى دين امان
 بولورلار اوغرىدىن و بو قويغان كشى بازركان نينك ظاهر و باطن مالىدىن آلا بيلور مثل آلتون و كموش
 و جواهر كم بازركان ليك اوچون بولغاي و آندىن اوزكا نمرسه لار هم بولسه زكوة آلور (فياخذ من المسلم
ربع عشر) بس عشر آغوجى مسلماندىن ده يكي نينك تورندىن برينى آلور (ومن الذمى ضعفه) و اول
 ذمى كم امان ليق بيركان بولسه آنكا پادشاهى اسلام و تقى جزيه نى هم قبول قيلغان بولسه مسلماندىن
 آغانى چاقليغ ايكي حصه بولغاي يعنى ده يكي نينك ياريمى نى آغاي (وصدقا مع اليمين) و اينان غايلر
 مسلمان لرغه و ذمى لارغه آنط برله (ان انكرا الحول او الفراغ من الدين) اكر منكر بولسه لر مالىدىن
 يل نينك اونكانىكا يعنى مينك مالىدىن زكوة آغالى هنوز بر يل بولماي ترور تيسه لر و يا قرض دين
 امان و ارتوق ليقى غه منكر بولسه لر يعنى مينك مالم قرض دين زياده ايرمس تيسه لر (او ادعيا اداءه
الى عاشر آخر يعلم و جوده) و يا دعوى قيلسه لر اول مال نينك زكوتىنى تقى بر اوزكا آغوجى آلدى تيب كم
 معلوم بولسه اول عشر آغوجى نينك بار ليقى اول يلددا (او الى فقير في غير السواقم) يا دعوى قيلسه
 زكوتى بر فقيرغه بيرديم تيب و آنط ايتچسه و اكر اول مال تور ت آياقليق جانوردين اوزكا مال بولسه
 اول آنطى غه اينان غايلر و اكر تور ت آياقليق جانورغه دعوى قيلسه بر فقيرغه بيرديم آنكا اينان غايلر آنينك
 اوچون كم تور ت آياقليق نينك زكوتىنى فقيرغه بيرمك ليكى تيكماس مال ايكاسى نينك بلكه پادشاه نينك حقى
 تورور كم آغاي و امام شافعى رحمه الله تعالى خلاف قيلوب تورورلار كم تور ت آياقليق دا هم آنطى غه اينان غايلر
 (ومن الحربى العشر) و بازركانى كم كافر نينك دياريندىن كيلسه آنينك مالى نينك اوندىن برين آغايلر
 (ان لم يعلم ما يأخذون منا) اكر مسلمان نينك دياريندىن بارغان بازركان دين نه چاقلى آغانى معلوم
 بولسه اول كافر نينك (وان علم اخذ مثله) و اكر معلوم بولسه اول كافر نينك بزدين نه چاقليغ آغانى
 بز نينك عشر آغوجى ميز اولاردىن شول چاقليغ آغايلر (ان كان بعضا) اكر اول كافر نينك آغانى
 بز نينك مالىدىن نينك بعضى سى بولسه و اكر بز نينك بازركان لار يمز نينك مالى نينك بارچه سى نى آلسه لار بز نينك
 عشر آغوجى مز آنينك مالى نينك بارچه سى نى آلماسلر آنكچون كم غدر بولور و بازوق بولور و بيغمبر
 صلى الله عليه وسلم آندىن نهى قيلب تورورلار (ولم يأخذ منه) و هيچ نمرسه آلماس بز نينك عشر
 آغوجى مز كافر لاردين يعنى اول بازركاندىن كم كافر نينك دياريندىن كلورلار (ان لم يأخذوا منا)
 اكر اول كافر لار بز نينك بازركاندىن نمرسه آلماسه لار (وعشر خمير الذمى لاخنزيره) و ذمى نينك شرابىدىن
 اوندىن برين آغايلر بها قيلب يعنى بهاسى نينك اوندىن برين آغايلر و آنينك تونكوزيدىن آغايلر
 و اول شراب نينك بهاسى نى ذمى خلقتدىن معلوم قيلماق كيراك و امام شافعى رحمه الله تعالى قتبند اغميريندىن
 هم آلمغايلر و تونكوزيدىن هم (ولا امانه) و تقى امانت دين هم عشر آلمغايلر كيراك مسلمان نينك

کبراک ذمی نینک کبراک کافرانینک بولغای قافلغان مال ینکلغ مثل تنکه ومال وبارچه ینکلغ بولسه وامام اعظم رحمه الله تعالی وامامین بولارنینک اؤللی سوزلری اولتورورکم قافلغان مالیدین عشر آلمات کبراک ذمی دین (وعشر الحربی ثانیاً قبل الحول جائیاً من داره) واکر کافر اوز دیاریندین بر یلدا ایکی مرتبه بازارکان لیک کا کیلسه ایکسینده هم عشر آغایلر اکر چندیکه اؤللی آغانیدین بر یل اونمکان هم بولسه *

فصل

(وخمس معدن الذهب ونحوه) و آلتون نینک کانیندین بشدین برین آلورلار و آنکا اوخشاش نمرسه لار کم گوش و تیمور و قلائی و آنکا اوخشاش نمرسه لار بولسه خدای تعالی آنی یرده پید اقیلب ترور و کنز و کنج تیب ذمی لرنینک یرده کومکانینی ایتورلر رکاز تیب هم کنج نی ایتورلر وهم کاننی ایتورلر (وجد فی ارض خراج او عشر) کم اول کان خراج یردین و یاعشری یردین نایلسه ایکسیندین هم بش دین برین آغایلر اکر اوزی نینک سرایندین نایلسه کنز هیچ نمرسه واجب بولسه اما صحرا دین نایلسه کم اول یرنینک ایکاسی بولمسه آندین هم بش دین بری واجب بولور (وباقیه للواجد) و بش دین بریندین قالغانی تابغان کشی نینک ملکی بولور (ان لم تملك الارض) اکر اول کنج تابغان یرنینک ایکاسی بولمسه بشدین برین آغایلر قالغانینی تابغان کشیکا بیرکایلر (والا فلما لکها) و اکر اول یرنینک ایکاسی بولسه آنچه کم بشدین بریندین قالور آنی یرنینک ایکاسیکا بیرورلر (ولاشی فیہ ان وجدہ فی داره) و اکر کاننی اوزی نینک سرایندین تابسه هیچ نمرسه واجب بولماس (وفی ارضه روایتان) و اکر کاننی اوزی نینک یریندین تابسه ایکی روایت بار تورور امام اعظم رحمه الله تعالی دین اصل روایتدا هیچ نمرسه واجب بولماس و جامع الصغیر نینک روایتندا بشدین بری واجب بولور قالغانی ایکاسی نینک ملکی بولور (ولا فی لؤلؤ) و اکر درمروارید تابسه هیچ نمرسه واجب بولماس و بهار نینک هر یامغوریندا کم صدف غه توشسه مروارید بولور دیرلر (وعنبر) و عنبر دین هم هیچ نمرسه واجب بولماس و بعضی ایتب ترورکم عنبر دریانینک کوفی کیندین حاصل بولور و بعضی ایتب ترورکم بر چوب ترورکم دریادا بولور و بعضی ایتب ترورکم دریادا حیوان نینک تیزکی تورور و امام ابویوسف رحمه الله تعالی قاتیندا درومروارید و عنبر و هر آرایش کم دریادین حاصل بولور پنج یک واجب بولور (وفیروزج وجد فی جبل) و اکر تاغ دین فیروزه تابسه آندین هم هیچ نمرسه واجب بولماس اما اکر فیروزه نی کافرنینک خزیننه سیندین تابسه بش دین برین آلمات کبراک و مونداق تورور اکر درومروارید و عنبرنی کافرنینک خزیننه سیندین تابسه بشدین برین بیرمک کبراک و یاقوت و زمرد و آنکا اوخشاش لار بولسه کم مهر اورولماس نمرسه لاردین بولسه هیچ نمرسه واجب بولماس (وکنز فیہ سمۃ الاسلام کاللقطۃ) و اکر کنج دا مسلمان لیق نینک بلکوسی و علامتی بولسه

توزدين تابغان نمرسه نينك حكيمندا بولور مثل كلمهء شهادت ويا سورهء اخلاص ويا قرآن نينك آيتى نى
 آندا نقش قىلغان بولسه لر ولقطه تيب بولدىن تابغان نمرسه نى ايتورلر واول بولدا يانغان نمرسه نى
 آلاماق ليق واجب تورور اكر ضايع بولور قورقونچى بولسه اكر اول نمرسه اون تنكه يا آندىن زباده
 بولسه بريل ساقلالاي وسوراغ سالغاي واكر اون تنكه دين آزران بولسه ويا اوج تنكه بولسه بر آي غاچه
 ساقلالاي واكر اوج تنكه دين آزران ويا برتنكه بولسه بر هفته ساقلالاي واكر برتنكه دين آزران بولسه
 بر كون ساقلالاي واكر برپل يا آنكا اوخشاش نمرسه لار بولسه اونك يانيغه وصول يانيغه قراغاي اكر
 ايكاسى نى كورسه آنكا بيركاي واكر بو ايتغان مدت لاردين اوتسه ايكاسى تا بولمسه اكر تابغان كشى
 فقير بولسه اوزى صرف قىلغاي واكر غنى بولسه اوزكا كشيكا بيركاي واكر صرف ايتكاندين صونك
 ايكاسى پيدا بولسه وئو اينيغه راضى بولمسه تاواين بيرور (وما فيه سمه الكفر خمس) واول كنجدا
 اكر كافر نشانه سى وبلكوسى بولسه مثل بت نينك نقشى بولسه آندا بش دين برين بيرور همهء حالدا
 كيراك اوزى نينك يريندين تابسه يا اوزى نينك يريندين اوزكا يردين تابسه يابرايكا سيز يردين تابسه
 (وباقية للواجب) وآنچه كم بشدين يريندين قالور تابغان كشى نينك ملكى بولور (ان لم تملك الارض)
 اكر اول تابغان ير كشى نينك ملكى بولمسه (والافلاحة مخطله) يعنى اكر اول كنجى تابغان يرينك ايكاسى
 بولمسه بس اول كافر نشانه ليق كنجى ايكالى يردين تابغان بولمسه بس اول كنج مخطله غه تورور يعنى
 اول كشيكا تورور كم خط قىلب بيركان بولمسه لر اول يرى اول كشيكا (اى المالك فى اول الفتح) يعنى
 اول كشيكا ايكا بولغان بولمسه اول بيركا اول ديار نينك اول آچلغانيندا اول كشى نى مخطله له ديرلر آنينك
 اوچونكم پادشاه خط بيرسه اول كشى لاركا كم بر يرى غنيمت توتارلر و ايتورلار كم بو ير سنينك يرينك
 بولدى تيب و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى قاتيندا قالغانى تابغان كشى نينك ملكى ترور واكر مخطله له نى
 بيلماسه اسلام نينك اوليندا اول كشى كم اول يرى تصرف قىلغونچى بولوب تورور آنكا بيركاي لر وبعضى
 ايتب تورور لار كم بيت المالد قويغالر بو صورت دكم آنينك ايكاسى نى بيلماسه لار تا مسلمان لر نينك
 مصاحتى نينك صرفى بولغاي (وركاز صحراء دار الحرب) واول كنجى كم دار الحرب نينك صحراسيندا كم
 كافر لار نينك ديارى ترور آندىن تابسه لاو (كله لمستأمن وجده) اول كنجى نينك بارچه سى مستأمن نينك
 ملكى ترور كم تاييب تورور آنى كم اول ديارغه امان ليق برله كيركا ندىن صونك مستأمن نينك معنى سى
 امان ليق تىلامك بولور (وان وجده فى دار منها رده على مالكها) واكر اول كنجى دار حربداكى
 كشى نينك سرايندىن تابسه اول سراي نيك ايكاسيغه بيركاي اول كنجى (وان وجد ركاز متاعهم فى ارض
 لم تملك) واكر كنجى نى اول كافر لار نينك متاعيندىن تابسه لار يعنى تون لارى ويا آندىن اوزكا نمرسه لارى
 بولسه كافر نينك مال لر يندىن بولمسه اول برده كم كشى نينك ملكى بولمسه (خمس) بش نينك برينى آلورلر

(و باقیه للواجب) و قالغانی تابغان کشی نینک حقی ترور (و فی عسل ارض عشریة) اول عسلدا کم آنینک بری عشری بولسه واکر خراجی بولسه اول خراجی یرنینک عسلی دین هیچ نمرسه واجب بولماس (اوجبیل و نمره) و یا ناغده بولغان عسلدا و ناغده پیدا بولغان میوهدا (و ما خرج من الارض) و هر نمرسه کم بر دین چقار و اول نمرسه دین کم آنینک برله یرنینک حاصلنی طلب قیورلار (وان قل) واکر چه آز بولسه هم (عشر) اوندین بری واجب بولور (ان سقاہ سبح) اکر اول نمرسه کا آقانو زغان صودین و یا یاب نینک صویدین صو بیرسه (اومطر) یا صو بیرکن بولسه آنکا یا مغور صوینی و بو ایتلغان مسئلهلر امام اعظم رحمه الله تعالی نینک مذهبی ترور و امام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا عشری یرنینک عسلیندا هیچ نمرسه واجب بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانیندا اکر عسل نینک بهاسی نصابغه یتسه عشر واجب بولور واکر یتماسه هیچ نمرسه واجب بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نینک بر روایتند اکر عسل بش خروارغه یتماسه آندین هیچ نمرسه واجب بولماس و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین تقی بر روایت اولتورور کم عسلین و میوه دین کم تاغدا حاصل بولور آندین هیچ نمرسه واجب بولماس تا اون مشیک کا یتما کو نچه هر مشکی اللیک بانمن بولور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دین نقل قیلب تورورلر کم ایتب تورورلر کم آنچه تاغدین تاییلور عسل و یا میوه بولغای آندین هیچ نمرسه واجب بولماس و امام شافعی و صاحبین قانیندا اون نینک بری واجب بولماس اول نمرسه دین کم بر دین حاصل بولسه مکر اول و قنیندا کم اول نمرسه نینک میوه سی حاصل بولسه باقی قالسه و تیز بوزولماسه و بش و سقغه یتسا هر و سقی آلتمش صاع هر صاع تورت بانمن که بارچه سی مینک ایکی یوز بانمن بولور مکه ناشی برله واکر آندین آز بولسه امام شافعی رحمه الله تعالی و صاحبین رحمهما الله تعالی نینک قانیندا هیچ نمرسه واجب بولماس و موند ا فکم آنچه بریل غاچه تورمسه مثل انار و ایریک و شفتالو و المروت و کوکارکن نمرسه لار و سارمساق و پیاز و بو ایتلغان لار دین هیچ نمرسه واجب بولماس و امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قنیندا آنچه ایتور و کوکارنلار که عشر نینک ایکاسی بولارنی فقیرلارغه صرف قیلغایلر (الافی نحو حطب) مکر اوتون و کیاه و اوتونغه اوخشاش نمرسه لردا کم باغدا اوزی چقغان بولسه و ایکیب چقارمغان بولسه امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قنیندا هیچ نمرسه واجب بولماس مکر اول و قنیندا کم عشری یرنی اول نمرسه لارکا مشغول قیلسه لار آند ا فکم یرنی قامش لبق قیلسه لار یا اوتونلاغ لبق و یاد رختلر و یا آنکا اوخشاش نمرسه لار کم اکر موند ا قیلسه لار اول اوتون و کوکارکن چوبدین و قمش دین عشر واجب بولور (و نصف عشر ان سقی بغرب) واکر اول یردین حاصل بولغان نمرسه لارکا اولوغ قوغا برله صو بیرسه عشر نینک یاریمی لازم بولور (اودالیه) و یادالیه برله صو بیرکن بولغایلر دالیه تیکان بر قوغا تورور کم بر آغاج نینک باشیغه بر کونورلار اول بر کونکان آغاجی کر پیچ قویا تورغان آغاجه اوخشار اول آغاج نینک بر باشیندین زور ایتارلر صونی بوقارو چقارور و تقی بر کشی

اول صوفى آلبىر كا نوكار آنى داليه دىرلر (بلارفع موئن الزرع) اول ايكي نىنك لازم نمرسه لارىنى
 آلماي يعنى اول بىردىن حاصل بولغان نمرسه لرى نىنك بارچه سىندن عشر بىرور ويا عشر نىنك يارىمىنى
 بىرور يعنى يكرمى دىن بىر بىرور واوكوز واور تاق نىنك وياب قازغان نىنك وآندىن اوزكا لارى نىنك كم
 خرمننى باستورورلار واوراق چى ومونكا اوخشاش لرى نىنك وبو ايتلغان لارى نىنك بارچه سى نىنك حقىنى
 آلماسدىن ايلكارو بىر كاي وبعضى ايتب ترورلر كم اول لازم بولغان نمرسه لارى آلتاي آندىن قالغانىندىن
 بىر كاي (وماء السماء والبئر) آسمان نىنك وقنوق نىنك صوى عشرى بىردا بولسه (والعين عشرى)
 وچشمه نىنك صوى عشرى بىردا بولسه عشرى ترور خراچى ايرمس اما اكر چشمه نىنك يا قنوق صوى
 خراچى بىردا بولسه خراچى بولور آنىنك اوچون كم صوير نىنك حكىمىندا ترور آنىنك اوچون كم حاصل
 بىردىن پىدا بولور (وماء انهار حفرها العجم خراچى) وياب لار كم عجم لار قازىب ترورلار آنى اتفاق
 برله اعتراض برله ايرمس مثل مكه يابى كم كوفه نىنك يولنىد (تورور بغداد طرفىندىن ويزدجردومروردى يابى
 بىنگلىغ وبو صولار خراچى ترور (وكذا الانهار الاربعه) ومونداق تورور اول مشهور تور
 ياب نىنك صوى يعنى خراچى ترور (اى السبعون) يعنى اول تور نىنك بر يسى سىبعون ترور كم
 خجند نىنك يابى ترور (والجبعون) ايككىچى سى سىبعون ترور كم خوارزم نىنك دىارىياسى ترور (والندجلة)
 اوچونچى دجله ترور كم بغداد نىنك دىارىياسى ترور (والفرات) تور تىچى فرات ترور كم كوفه نىنك دىارىياسى
 ترور (عند ابي يوسف رحمه الله تعالى) بو ايتلغان صولار نىنك خراچى بولماق ابو يوسف رحمه الله تعالى
 قاتىد (لا عند محمد رحمه الله تعالى) وامام محمد رحمه الله تعالى قاتىندا بو ايتلغان صولار عشرى
 ترور خراچى ايرمس (وارض الغرب) ومونداق ترور عرب نىنك بىرى نىنك اوزونلوقى عدىندىن
 بىن تاقى نىنك اقصى سى غه تىكرو ترور وايتى دهندىن وعالج دىن تا اول صحرا لارغاچه ترور كم آنى
 مشارق شام دىرلر (وما اسلم اهله) واول بىرى كم آنىنك خلقى اولتورولماق وقلچ اورماق مسلمان بولسه لار
 (اوتق عنوة) ويا آچقان بولسه اول بىرى قهر برله واوستونلوك واوروش برله مسلمان خلقى (وقسم
 بىن جىشنا) واول بىر بولونكان بولسه مسلمان لرى نىنك لشكر لارى نىنك آراسىندا وقتى كم آسمان صوى
 وچشمه نىنك صوى برله صوا بىچكان بولسه (والبصر) وبصره نىنك بىرى هم مونداق ترور امام ابو يوسف
 رحمه الله تعالى قاتىندا (عشرية) بو ايتلغان بىرلار نىنك بارچه سى عشرى ترور اوندىن بىرىن بىرىمك
 كىراك (والسواد) وعراق نىنك سوادىكم اوزونلوقى موصل دىن تا عازانغه چه ترور واينى عدىندىن
 تا حلو انغه چه ترور وبو بىرى نىنك اوچون سواد دىرلار كم اول بىرى نىنك درخت لارى وايكىن لارى كوك
 ياشى كوك بولور (وما فتح عنوة) واول بىرى كم قهر برله واوروش برله باسبب آلتان بولسه لار
 (واقراهه عليه) واقرار بىر كان بولسه لار اول بىرى نىنك خلقى غه واول نمرسه لاركا واسلام نىنك لشكرى نىنك

آراسیندا اول یرنی بولوشماکن بولسه لر (اوصالحهم) یا اول یرنی نینک خلقی برله یاراشقان بولسه لر اولاردین آلمغان بولسه لار (خراجیه) و بویاتلغان یرلار نینک بارچه سی خراجی تورور عشری ایرمس اما کر عشری صوبرله صوبیرسه لار عشری بولور (وموات احیی یعنی بقر به) و حاصل سیز اولوک یرنی احیا قیلسه لار یعنی زراعتقه مناسب قیلسه لر اول یرنی که یاننداغی یرکه اعتبار قیلورلر اگر آنینک یاننداغی یر عشری بولسه عشری اعتبار قیلورلار و اگر آنینک یاننداغی یر خراجی بولسه اول یرنی هم خراجی اعتبار قیلورلار * و امام محمد رحمه الله تعالی ایتب تورور کم اگر اول یرنی آسمان نینک صوی و یا چشمه نینک ویاقدوقی نینک و یا اول یاب نینک صوی برله توزاتسه لار کم کشی نینک ملکی بولسه اول یر عشری تورور و اگر عجم لار نینک قازغان یابی نینک صوی بولسه و آنینک برله توزاتسه لر مثل ملک نینک یابی ینکلغی آندا خراجی بولور و بو حکم اول وقتدا تورور کم اول یرنی احیا قیلغان مسلمان بولسه اما اگر اول یرنی احیا قیلغان ذمی بولسه آنکا خراج لازم بولور هر چند یکه عشری یر نینک یانندا هم بولسه (و الخراج اما خراج مقاسمه) و خراج ایکی قسم تورور کم بری خراج مقاسمه تورور یرکا بر نمرسه فی تعیین قیلورلر (کما یوضع ربع اونحوه) آندا قکم قرار قیلورلر آنچه کم اول یردین حاصل قیلورلر تورور برین آلورلر یا آنکا اوخشاش کم اوچدین برین آلورلار و یا یاریمی فی آلورلر (ونصف الخراج غایة الطاقة) و یاریمی آلماق قیلوقی طاقت نینک انتھاسی تورور و یاریمی دین زیاده آلماق روا ایرمس و بو خراج مقاسمه ایکی بولور اول خارج نینک ایکی مرتبه بولماقی برله عشر ینکلغی (و اما موظف) ایکنچی قسمی خراج موظف تورور تعیین قیلورلار کم اول یردین بر نمرسه فی قرار قیلب هر یلدا آلورلر (کما وضع عمر رضی الله عنه) آندا قکم تعیین قیلب تورور حضرت عمر رضی الله عنه (علی السواد) عراق نینک سودا خلقی غه (لکل جریب) هر بر جریب اوچون کم هر جریبی کسری پادشاه سی نینک کزی برله اینی و اوزونی آلتمش کز بولور عامه خلق نینک کز یندین یر توتام زیاده بولور عامه نینک کزی آلتی توتام بولور (یبلغه الماء صاع) اول صو تیکان یر زراعت فی یخششی قیلغوچی بولسه بر کیل بیرمک کیراک کم اول بر کیل مکهء معظمه نینک تورور بانمنی برله تورور (من بر او شعیر) بوغدا یدین یا آرپه دین بولغای و طحاوی رحمه الله تعالی نینک شریمندا ایتب تورور کم تورور بانمنی اول جریب دا ایکنان نمرسه لر نینک اوز جنسن دین بیرکای و کافی دا ایتب تورور کم صحیح بو تورور (و درهم) و اول کیل برله تقی بر درهم بیرمک کیراک اول جریب نینک خراجی دین (و لجریب الرطبة خمسة دراهم) و یاش یووئقغه نینک جریبی اوچون بش تنکه بیرمک کیراک (و لجریب الکرم و الخغل متصله ضعفه) و یوزوم و خرما یغاچی نینک کم توتاش بولسه یوزوم نینک تا کی برله خرما یغاچی نینک آراسی آندا قکم بو ایکی سی نینک آراسینده ایکیین ایکا بلماسه لر آنینک جریبی اوچون یاش خرمانینک ایکی حصه سی فی بیرکای کم اون تنکه بولور (ولما سواه) و بو ایتلغان لاردین اوزکا لار یندا کم زعفران

ينكلیغ و بوندین اوزکا لر بكم ياخرما و بوزوم كم هر قايسى سى كم باشقه بولسه لار و توتاش بولسه لر اول درخت لار نينك آراسينده زراعت قیلور ينكلیغ آچوقلوقى بولسه (مايطيق) آنچه طاقتى بولسه آلسونلر (ولاخراج لو انقطع الماء عن ارضه او غلب الماء عليه) واکر اول خراجى ير نينك صوى كيمسه يرکا يتماسه و يا صوى غالب ليق قيلسه اول يرکا آنداى كم ايکين نى صو آليب كيمسه زراعت صلاحيتى قالماسه اول يردين خراج واجب بولماس (او اصاب الزرع آفة) يا اول ايکين کا آفت يتسه كم آنى دفع قيله بيلمسه مثل ساوق اورغان ديك و چکورنگا ينكلیغ و آنکا اوخشار نمرسه لر بولسه خراج واجب بولمس اما اکر اول آفت نى كينارمكلىكى آسان بولسه مثل نورت آياقلىغ جانورنى باقغان ينكلیغ و آنکا اوخشار نمرسه لار بولسه آندین خراج واجب بولور (و تجب ان عطلمها مالکها) واکر اول خراجى ير نى ايکماى قويسه اول خراجى ير نينك ايکاسى شريعت برله آنى قويدور خوچى بولماسه اول يردين خراج واجب بولور و بسو خراج اول وقتدا واجب بولور كم اول ير زراعتقه مناسب بولسه آنينك زراعتقه كوچى يتا تورغان بولسه اما اکر ايکاسى نينك ايکارکا حالى بولماسه پادشاه اول ير نى ايکما كليك اوچون بر كشيكا بيرکاي اول ايکاسى نينك اولوشيندين خراج نى آلاى (و يبقى ان اسلم المالك او شرها مسلم من الذمى) و اول خراجى ير نينك ايکاسى اکر مسلمان بولسه و اسلام دين ايلکارو خراج بيرا تورغان بولسه و اسلام دين صونك هم شول خراجى باقى تورور و يا خراجى ير نى کافر دين مسلمان ساتيب آلسه اول کافر خراج بيرا تورغان بولسه بو ساتيب آلان مسلماندين هم خراج آلمانى كيراک (او شرها الذمى) يا خراجى ير نى ذمى ساتيب آلسه يغنى اول كشى كم امانليق تيملاكان بولسه و امان تابغان بولسه ديار اسلامده و جزیه بيرا تورغان بولسه (وان شرى الكافر عشرية من مسلم) واکر ساتيب آلان بولسه کافر مسلمان دين عشرى ير نى (وضع الخراج عليه) اول کافرغه خراجنى قويار يعنى خراج آلايلار و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى قاتينده آندین عشر آلمانى كيراک و امام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا تغيير قيلماق كيراکماس شول عشرنى آلمانى كيراک و امام اعظم رحمه الله تعالى دين بر روايتده عشرنى صرفه آلوچى لسرغه بيرمسك كيراک آنچه کافر دين آلانينى و بر روايتده خراجى صرف قيلغوچيغه بيرمسك كيراک و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايتب تورور كم کافر دين ايکى عشر آلايلار و خراج نينك اور نيغه قويايلار والله اعلم *

فصل

بوفصل زکوتنى بيرولور كشى لار نينك بيانده تورور (مصرف الزکوة الفقير) زکوة بيرولور كشى نينك بريسى فقير تورور يعنى زکوتنى فقيرغه بيرمسك كيراک (اى من له مال دون النصاب) فقير اول كشى تورور كم آنينك نصابغه يتارچاقلىغ مالى بولمسه و كشيدين نمرسه تيلارکا احتياجى بولمسه (والمسكين)

وتقی بریسی مسکین نورور (ای من لا شيء له) یعنی مسکین اول کشی ترور هیچ نمرسه سی بولماسه
 وکشیدین نمرسه تیلارکا احتیاجی بولاسه و امام اعظم رحمه الله تعالی نینک بر روایتندا متن دا ایتلغان سوز نینک
 عکسیغه نورور کم یعنی فقیر اولتورور کم هیچ نمرسه سی بولمغای و مسکین اولتورور کم مالی نصابغه یتمکای
 اما اولقی روایت اصح ترور و امام لرنینک کوبرا کی متندا ایتلغان سوزکا نورلار و امام ابو یوسف رحمه الله
تعالی فاتینک فقیر ایله مسکین بر ترور (وعامل الصدقة) وتقی زکوتنی بیرو لور کشی لرنینک بریسی عامل
صدقه نورور و عامل اول کشی ترور آنی پادشاه قویغان بولغای صدقنی و عشرنی وزکوتنی یغشتورماق
 اوچون (فیعطی بقدر عمله) بس بیرکایلر عامل صدقه عملیغه لایق اول چاقلیغ نمرسه کم آنینک اوزیه
 و عیالیغه و یاری بیر کوچی لرغه وفا قیلغای و امام شافعی رحمه الله تعالی فاتیندا آنکا سکزدین برین بیرمک
 کیراک (و المکاتب) وتقی زکوتنی بیرو لور کشی لرنینک بریسی مکاتب ترور مکاتب اول بنده
 نورور کم اوزینی خواجه سیندین ساتیب آلغان بولغای اول بنده کا قرار قیلب نورور لار کم اول چاقلیغ
 مال بیر آزاد بول تیب ایتسه لر (فیعان فی فک رقبته) بس یاری بیرکان بولغای آنینک بنده لیکدین
 خلاص بولور یغه (و مدیون لایمک نصابا فاضلا عن دینه) وتقی بریسی اول قرض دار نورور کم قرضندین
 آرتوق مالی نصابغه یتمسه یعنی ایکی یوز تنگه چاقلیغ نمرسه قرض دین زیاده بولماسه اول کشیکا زکوة
 مالینی بیرسه روا بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی فاتیندا اگر ایکی کشی نینک آراسنداغی اوروشینی
 و یا اولومنی تویدورق لایق اوچون بر نمرسه بیراین تیب قرض قیلسه آنینک قرضنی ادا قیلماق لایق
 اوچون اول کشیکا زکوة بیرسه روا بولور اگر چندیکه اول کشی نینک مالی نصابغه بتسه هم (و فی سبیل الله)
وتقی زکوة فی الله تعالی بولیندایق لارغه بیرمک کیراک (ای منقطع الغزاة عند ابی یوسف رحمه الله تعالی)
 یعنی اول کشی کم غزات لایق غه بارا بیلمای قالغان بولغای و قولیندا مالی یوق سببی دین هر چندیکه
 اوزی نینک وطنیده مال لاری هم بولسه اول کشی کا زکوة بیرمک کیراک امام ابو یوسف رحمه الله تعالی
 قتیندا امام شافعی رحمه الله تعالی فاتیندا غازیه زکوة بیرمک کیراک هر چندیکه بای هم بولسه (و منقطع
 الحاج عند محمد رحمه الله تعالی) امام محمد رحمه الله تعالی فاتیندا حج غه بارا بیلمای قالغان کشیکا زکوة
 بیرمک کیراک و امام محمد رحمه الله تعالی انما الصدقات آیاتیندایق واقع بولغان فی سبیل الله فی سونکا
 تفسیر قیلب نورور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی اولقی معنی غه تفسیر قیلب ترور (و ابن السبیل)
 وتقی بریسی ابن سبیل نورور کم آیتندا واقع بولوب نورور (ای من له مال لا معه) معنی اول
 کشی کم آنینک مالی بار بولسه اما اوزی برله بولماسه اول کشیکا زکوة بیرمک روا بولور (فیصرف الی
 الكل او البعض) بس بیرکای زکوتنی بو ایتلغان کشی لرنینک بارچه سیغه و یا بعضی سیغه و امام شافعی رحمه
 الله تعالی فاتینده اوشبو یتنی کشیکا قیما کونچه روا بولماس هر نورلیدین اوج کشیکا تیکورکای (تملیکا)

وزكوتنى ملك قىلب بىركاى يعنى فقير غه زكوتنى اوزى نىنك ملكى قىلغاي عارىتغه وقرض غه وآندين
 اوزكا نمرسه لار اوچون بىرمك كىراك ماز و مسجد بنا قىلمان و اولوك نىنك كفى غه صرف قىلمان روا
 بولماس و اولوك نىنك هر قرضنى هم زكوة برله اوتامك روا بولماس آنىنك اوچون كم اولوك ملك نىنك
 ايكاسى ايرمس (لاالى من بينهما و اولاده) زكوتنى بىرمك روا ايرمس اول كشى لار كم اولار نىنك آراسىندى
 آتا و اغول لىق بولسه كم آناسى و آناسى نىنك آناسى هر نىچم كم يوقارو بولسه آنكا زكوة بىرسه بولمس و بيا
 فرزندى بولسه و بيا فرزندى نىنك فرزندى بولسه هر نىچم كم آشاق كىتسه آنكا زكوة بىرسه روا بولماس
 (اوزجى) و بيا اولار نىنك آراسىندى اير و خاتون لىق بولسه هم زكوة بىرمك روا بولماس كم اير خانوغه
 بىرمىكى روا بولماس هر چند بىكه اول خاتون طلاق باين نىنك عدت نىندا بولسه هم امام اعظم رحمه الله تعالى
 قانىندى اما صاحبين نىنك قىتىندا خاتون زكوتنى ايرىغه بىرسه روا بولور اما عكسى روا بولماس (ولا الى
 مملوكه) اوزبندى سىغه زكوة بىرمك لىك روا بولماس كىراك صرف قىلور بىندى بولسون كىراك مكاتبى
 كىراك ام و لىدى بولسون (ولا الى عبد اعتق بعضه) و مونداقى زكوة بىرمك لىك روا ايرمس اول
 بىندى كم آنىنك بعضى سنى آزاد قىلغان بولغايلر و صاحبين رحمهما الله تعالى ايتب تورور لار كم آنىنك
 بعضى سىنى آزاد قىلغان بىندى لار غه زكوة بىرسه روا بولور (ولا الى غنى) و تقى بايغى زكوة بىرمك روا
 بولماس كم اول باى نىنك حاجت اصليه سىندى اوزكان صابغه يتار چاقلىغى مالى بولسه حاجت اصلى اولتورور كم
 اولتورور اوبى و كىيار تونى و مینار آطى و بىرىل لىق آزوقى و بىاغى نىنك كىمى مثل ساوت و آندين
 اوزكالارى و ايش ايشلاى تورغان نمرسه لارى مثل بالته و چوت و مونكا اوخشار نمرسه لارى هر كاسب نىنك
 و تقى كشى نىنك تىلار قرضى و بوايتلغان لار نىنك بارچه سىبىن زىياده سى نصابغه يتسه اول كشىكا زكوة بىرمك
 روا بولماس و اكر كشى نىنك نصابدىن آزران مالى بولسه اول كشىكا زكوة بىرسه روا بولور هر چند بىكه
 كاسب و اندامى ساغ و سلامت هم بولسه و بعضى ايتب تورور لار كم دورست اندام لىق كشىكا زكوة آلمان
 روا بولمس و امام شافعى رحمه الله تعالى ايتب تورور لار كم اكر كشى نىنك اللىك تمكه سى بولسه زكوة
 آلمق لىقى روا بولمس (ولا الى مملوكه) و باى كشى نىنك بىندى سىغه زكوة بىرمك لىك روا بولمس مكر
 مكاتب بولسه روا بولور (و طفله و بنى هاشم) و تقى باى نىنك نارسىده اوغلىغه هم زكوة بىرمك روا
 بولماس اما اكر باى نىنك اوغلى اولوغ بولسه و فقير بولسه زكوة بىرمك روا بولور و تقى سىبىغى و بنى
 هاشم غه زكوة بىرمك روا بولماس و بنى هاشم حضرت على نىنك اولادى و حضرت عباس نىنك فرزندلارى
 و جعفر نىنك و حارث نىنك فرزندلارى رضى الله عنهم عبد المطلب نىنك اوغلى ترور (و موالىهم) و مونداقى
 بنى هاشم نىنك آزاد كرده لار بىغه زكوة بىرمك روا ايرمس و امام اعظم رحمه الله تعالى دىن منقول
 تورور كم بنى هاشم غه صدقه بىرمك لىك نىنك زىيانى يوقتورور كىراك نافله صدقه سى كىراك قىر بىضه سى

بولسون و امام طحاوی رحمه الله تعالی هم بونداق ایته تورورلار کم پیغمبر صلی الله علیه و سلم زمانیندا اولارغه صدقه آلماتق حرام ایردی اما ایمدی حلال بولدی آنینک اوچونکم اول زمانده پنج ییک آلور ایردیلاز ایمدی پنج ییک قالمای ترور اما نافله صدقه لاری اتفاق برله روا بولور بنی هاشم غه و امام ابویوسف رحمه الله تعالی ایته تورورلار کم هاشمی هاشمی غه صدقه بیرسه زیانی بوقترور (ولا الی ذمی) تنی ذمیغه زکوتنی بیرمک لیک روا بولماس ذمی اول کافر تورور کم مسلمان لر نینک آراسیندا امان تاییب اولتورغان (وجاز غیرها الیه) و ذمی غه زکوة دین اوزکا صدقه فی بیرسه روا بولور مثل صدقه فطره و صدقه نافله خلای امام شافعی و امام ابویوسف رحمه الله تعالی غه تورور (وان دفع الی من ظنه مصرفا) و اگر زکوتنی برکشیکا فقیر کمان قیاب بیرسه آنینک اوچون کم آندا فقیر لیک نینک نشانه سیندی کورسه و یا اوزی ایتمسه کم من فقیر من تیب و یا بر کشی خبر بیرسه کم اول فقیر ترور (فظهر انه مملوکه) آندین صونک معلوم بولسه کم اول آنینک بندگی ایرمش (بعیدها) زکوتنی قینارغای هر چندیکه آنینک مکاتبی هم بم لسه (وان ظهر موانع اخر لایبعیدها) و اگر زکوتنی بیرکاندین صونک اوزکا مانع لار معلوم بولسه مثل بای و یا هاشمی و یا کافر و یا آتاسی و یا اوغلی بولسه قینارغای زکوتنی اگر فکر قیلغان بولسه آنینک خاطری نینک کوربرای کی آنکا قرار قیلغان بولسه کم زکوة بیرولور کشی ایرمش بولغای تیب آنکا بیرسه و یا شک قیلغاندین صونک فکر قیلمای بیرکان بولسه و آندین صونک معلوم بولسه کم زکوة بیریلماس کشی ایرمش اعاده قیلماق کیراک زکوتنی و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانیندا مطلقا قینارمق کیراک خواه فکر قیلسون خواه قیلماسون (وندب دفع مایغنه عن السؤال یوما) و زکوتنی اول چاقلیغ بیرمک لیک مستحب تورور کم فقیر نینک بر کون که نفقه سی بولغای بر کون کا هیچ نمرسه کشیدین تیلاماس تیک بولغای بس بوتون تنکفی بیرمک اولی ترور آندین کم آنی پل قیلب فقیرلارغه اولاشتورغاندین (وکره دفع النصاب الی فقیر غیر مدیون) و ایکی یوز تنکفی زکوة اوچون قرض سیز بر فقیرغه بیرمک لیک مکروه تورور اما اگر بیرسه روا بولور و امام زفر خلاف قیلب تورور لاکم روا ایرمش (ونقلها الی بلد آخر) و زکوتنی تنی بر اوزکا شهرغه آلیب کیتمک لیک مکروه تورور و هر شهر نینک زکوتینی اول شهر نینک فقیرلاریغه بیرکایلر آنکچون کم اول شهر نینک فقیرلاری ضایع قالورلار (الا الی قریبه) مکر آلیب کینکای تنی بر شهرکا اوزی نینک فقیر قریندا شلاری بولسه (اواوج من اهل بلده) یا آلیب کینکای زکوتینی آنینک شهریندای فقیرلاردین محتاج راق بولسه یا اول شهر نینک فقیرلاری پرهیز کار راق بولسه لر و مسلمان لرغه فائده تیکور کوچی بولسه لر شریعت علمن تعلیم بیرمک لیک برله یا اوزی نینک عمرینی اول فقیر طاعتغه صرف قیلغان بولسه بو صورتدا زکوتنی تنی بر شهرکا آلیب کیتسه مکروه ایرمش و موندین اوزکا صورت لردا مکروه تورور و بعضی نینک قانیندا روا ایرمش والله اعلم *

فصل الفطرة

بو فصل صدقة فطره نينك بياندا تورور و صدقة فطره ماه شريف رمضان روزه سي نينك قبول ايتقى و پاك بولماق ايتقى اوچون تورور (من برو ما يتخذ منه) و صدقه فطره ني بوغداي دين بيرمك كيرك و تقي هر نمرسه كم آندين قيلونور مثل اون و تلقان ينكليغ و آندين اوزكا نمرسه لار دين هم بيرمك واجب تورور (و من زيب نصف صاع) و يوزوم دين و بو ايتلغانلار دين ياريم صاع واجب تورور عراف نينك صاعندين و ياريم صاع ايتكى بانن بولور و هر بانمى فرق سري هر سري نورت ياريم مثقال بولور و بو ايتلغان نينك بارچه سي يوز سكسان مثقال بولور حساب قيلنسه (و من نمر او شهير صاع) و خرما دين و آرپه دين بوتون بر صاع واجب بولور و امامين نينك قتندا يوزم و خرما و آرپه نينك حكى بر تورور و امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا بر روايتى مونكا موافق تورور (و جاز منوان برا) و ايكى بانن بغداي بيرمك روا بولور اما اولجاب بيركاي و چناب بيرمكاي و امام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا اولجاب بيرمك روا ايرمس (و تجب على هر مسلم) و صدقه فطره واجب تورور و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا فرض تورور اول كشيكا كم آزاد بولسه و مسلمان بولسه اما بنده كا واجب ايرماس اما اول بنده نينك خواجه سيغه واجب تورور كم اول بنده اوچون صدقه فطره بيركاي و تقي كافرغه هم صدقه فطره بيرمك واجب ايرمس (له نصاب الزكوة) و تقي كيرك كم اول كشي نينك زكوة بيرور چاقليغ مالى بولسه و اولتورور اوي بولسه و كيار تونيدين و آط براغى دين و خدمت كارلار دين زياده بولغاي و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا واجب تورور كم بر كچه كوندوز دين زياده طهام اولسه و يا مالى بولسه اوزى نينك و عيالى نينك نفقه سي دبن زياده (و ان لم ينم) و هر چنديكه اول آتالغان مال زياده بولغوچى بولسه هم صدقه فطره واجب تورور و تقي بريل بوتون اوناسه هم بيرمك واجب تورور اكر چه اول آتالغان مالدن زكوة واجب ايرمس بس اكر كشي نينك مالى نصابغه يتسه آنكا صدقه فطره بيرمك واجب تورور هر چنديكه بريل اوتمگان هم بولسه اما زكوة فرض بولماس تا بريل بوتون اوتما كوچه و اكر زكوة بيرور مالدن اوزكا سودا كارچى ليق قىلا تورغان مالى بولسه مثل اوى و سراي كم آندا اولتورماي تورور اول سرايدين صدقه فطره واجب بولور و اكر سودا كارچى ليق نينك نيتى قى قىلماغان هم بولسه و مونداتى اكر بر سرايده اولتورغان بولسه اول سرايده آنينك اولتورغان اويدن زياده اويى اولسه اول اوينى فطره نينك نصابغه حساب قىلماق كيرك (و به تحرم الصدقة) و بو ايتلغان مال چاقليغ مال ليغ كشي نينك زكوة آلماق و صدقه فطره آلماقى حرام تورور و هر چنديكه زكوة واجب بولسه هم (و تجب الاضحية) و بو مقدار مال ليغ كشيكا قربان ليق هم واجب بولور (و نفقة القريب) و محرم قىلداشلىرى كم فقير بولسه آنينك نفقه سي هم واجب بولور (لنفسه) لنفسه بيجب كا متعلق تورور يعنى

صدقه فطره فی اوزی اوچون بیرمک واجب تورور (وطفله فقیرا) واوزی نینک نارسیده اوغلی اوچون
 هم بیرمک واجب تورور اگر فقیر بولسه (وخدامه ملکا ولو مدبرا) واوزی نینک خدمتکاری اوچون
 بیرکای کم آنینک ملکیندا بولسه هر چند بیکه مدبر هم بولسه مدبر اولتورور کم من اولکاندین صونک
 آزاد بول تیسه (اوام ولد) یا اوزی دین اوغلان نابغای کونکی بولسه آندین بیرکای (اوکافرا) یا
 اول اوز ملکیندا کی خدمت کاری کافر بولسه آندین هم بیرکای وامام شافعی رحمه الله تعالی قاتینده
 کافر بنده لار اوچون صدقه فطره بیرمک واجب ایرمس (لاتبج لزوجه) واوزی نینک خانونی اوچون
 صدقه فطره بیرمک لیک واجب بولماس (وولده الکبیر) ورسیده بولغان فرزند ی اوچون هم واجب
 بولماس واکر واجب بولمسه هم اول خاتون اوچون و اوغلی اوچون اولار دین اجازت سیز بیرسه جاوز
 بولور امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا آنکچون کم عادة اذنی باز تورور هر چند بیکه اذنی صریحی بولمسه
 هم (وطفله الغنی) و بای ناره سیه اوغلان اوچون هم واجب بولماس کم آناس نینک بیرمک لیک (بل
 من ماله) بلکه اول ناره سیه اوغلان نینک اوز مالندین صدقه فطره نی بیرکای وامام محمد رحمه الله تعالی
 خلاف قیلب تورور لار کم آلا نینک قاتینده آتانی نینک مالندین بیرمک کیراک واکر ناره سیده نینک مالندین
 بیرسه ضامن بولور (و مکانبه) و اوزی نینک مکا تبی اوچون هم صدقه فطره بیرمک واجب بولمس آنکچون کم
 بنده ایرمس و مکانب نینک اوزی هم بیرمک لیک واجب ایرمس آنکچون کم هنوز بنه تورور (و عبده
 للجاره) و سودا اوچون آلیب قویغان بنده اوچون هم واجب بولماس وامام شافعی رحمه الله تعالی خلاف
 قیلب تورور لار کم اولار نینک قاتینده سودا اوچون آلمان بنده اوچون صدقه فطره بیرمک لیک واجب تورور
 نناک خواجه سیغه آنینک زکوتنی بیرمک واجب (و عبدا بق) و قحطان قول اوچون هم خواجه سی فطره بیرمک واجب ایرمس
 (الا بعد عوده) مکر خواجه سی نینک قاشیغه قایتب کیلسه و بوقایتب کلکاندین صونک اونکان کون لری
 اوچون هم بیرمک واجب بولور (و عبدا مشترک) و اورتاق بنه اوچون صدقه فطره بیرمک واجب بولماس
 وامام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لار (و کذا العبد المشترك) و مونداق کوب بنه لری کم
 اورتاق بولسه ایکی کشی نینک آراسنده آندین هم واجب بولمس (خلا فاهما) وامامین رحمهما الله تعالی
 خلاف قیلب تورور کم اولار نینک قاتیندا اورتاق بنده لردین صدقه فطره واجب تورور (بحصته) اول
 بنه لرنینک باشی نینک سانچه و بر بنه نینک یاریمی دین تیکماس کم اگر ایکی بنده شریک لیک بولسه
 هر قایسی خواجه سیغه بر بنده نینک صدقه فطری واجب بولور واکر اوچ بنده کا شریک بولسه مونداق
 هر قایسی سی برسیندین بیرکای و اورتادا قالغان بر قولدین صاحبین قاتینده هم صدقه فطره واجب بولماس
 و مونکا قیاس قیلغای اگر چند بیکه کوب هم بولسه (و تبج بطلوع فجر يوم النطر) و صدقه فطره عید
 کونی نینک تانکی آتماق لبقی برله واجب بولور وامام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا ماه شریف رمضان نینک

آخرى كوني نينك باثما قلمى برله واجب بولور اكر عيد اخشامى كشى مسلمان بولسه ويا اوغلان توغسه امام شافعى رحمه الله تعالى قتيند اصدقاه فطره آلا ردين واجب بولمس امام اعظم رحمه الله تعالى قاشنك واجب بولوروا كرى عيد كىچه سى بنك سى ويا اوغلانى اولسه امام شافعى رحمه الله تعالى قتيند اصدقاه فطره بىرمك كىراك اول اولكن كشى وتوغان اوغلان اوچون وامام ابوحنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا بىرمك كىراك سى (وراز نقدىمها) وصدقاه فطره نى عيد كوندىن ايلكارو بىرسه هم روا بولور * وايوب نينك اوغلى خلقى نينك قاتينده ماه شريف رمضان كىركان دىن صونك صدقاه فطره نى ادا قىلماق روا بولور و ماه شريف رمضان دىن ايلكارو روا بولماس (ولا تستط ان اخرت) وصدقاه فطره بوينى دىن ساقط بولماس اكر عيد كوني بىرمسه هم وعيد كوندىن صونك هم واجب تورور كم ادا قىلغاي هر چنديكه نچه مدة هم اوتكان بولسه وحسن ابن زياد دىن روايت تورور كم اكر عيد كوني بىرمسه آندىن ساقط بولور والله اعلم *

كتاب الصوم

صوم افتدا بىمك وايچمك نى ترك قىلماق ليق ترور وشرعدا (هو ترك الاكل والشرب والوطء من الصبح الى المغرب) صوم ترك قىلماق ليق تورور بىمك وايچمك وخاتونى برله ياناتماق ليق نى تانك آتغا ندىن تا اخشام غه چه يعنى كون بانغو نچه اول كشى كم روزه نينك خلقى بولسه يعنى مسلمان بولسه وپاك بولسه حبص دىن ونفاس دىن (مع النية) روزه نينك نيتى برله وياوق لوق نينك قصدى برله وخداى تعالى غه ياوق بولماق وفرمان بردار ليق برله واكابر لار نينك بىرسى روزه نينك نيتى فارس تىلى برله قىلب ايرديار ايمدى بز آنى ترك تىلى برله نظم قىلدوق نيت بوتورور * بار بو كونك لومده مېنينك روزه نونارمن تانكلا * رمضان فرض اداسى وياوق ليق بىمك (ويصح اداء رمضان بنية قبل نصف النهار الشرعى) و ماه شريف رمضان نينك اداسى نينك نيتى نى شريعت نينك ياريم كوندىن ايلكارو نيت قىلسه روا بولور وشريعت نينك كوني تانك آتغاندىن تا كون بانغو نچه ترور وآنينك ياريمى اولوغ چاشت تورور ونيت نى ياريم كوندىن ايلكارو قىلماق ليق شرط ترور كم تا كون نينك كو بىراكى نيت برله بولغاي آنينك اوچون كم كوي بارچه سى نينك حكمندا ترور كوب ايشلاردا * وقدورى نينك مختصريندا ايتب تورور كم تا توشكاچه نيت روا ترور اما صحيح اولقى روايت تورور وامام شافعى رحمه الله تعالى قتينده فرض روزه نينك نيتى كىچه قىلماق فرض ترور (وبنية نفل) ورمضان روزه سى نينك ادا سى نينك نيتى نى نفل نيتى برله قىلسه هم روا بولور وامام شافعى رحمه الله تعالى قتينده روا بولماس وامام مالك رحمه الله تعالى قتينده اكر ماه رمضان ايردوكنى بىلب نفل نيتى قىلسه آنينك روزه سى روا بولماس واكر ماه رمضان ايردوكنى بولماسه روا بولور نفل دىن رمضان ايرمس (وبنية مطلقة) و ماه رمضان نينك روزه سى مطلق نيت برله

روا بولور یعنی نفل یا فرض تیسره هم و امام شافعی رحمه الله تعالی نینک بر قولیندا مطلق نیت برله روا ایرمس (و واجب آخر) و رمضان اداسی نینک نیتی اوزکه واجب روزه نینک نیتی برله روا بولور آندا قکم قضا و یا کفارت و باندر روزه سی نینک نیتی نی قیلسه رمضان اداسی اوچون روا بولور (الافی سفر او مرض) مکر سفردا یا خسته لبقدا اکر تقی بر واجب روزه نینک نیتی نی قیلسه امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا اول نیت قیلغان روزه دین حساب بولور رمضان دین حساب بولماس امام امامین رحومها الله تعالی اقتیندا مقیم لبق و صحت لبق داغی ینکلغ رمضان دین حساب بولور (و کذا النفل والنذر المعین) و موندای ترور یعنی رمضان نینک روزه سی ینکلغ ترور بوایتلغان حکم لردا نفل روزه سی و نذر معین روزه سی بس اکر نفل روزه سی نی و نذر معین روزه سی نی شریعت نینک یاریسم کونیدین ایلکارو نیت قیلسه یا نفل نیت قیلسه و یا مطلق روزه نیت قیلسه روا بولور یعنی تانکلا روزه نی توتارمن تیسره روا بولور (الافی الاخیر) مکر صوتکفی صورتدا اوزکا واجب نینک نیتی نی قیلسه نفل روزه سی و نذر معین نینک روزه سی حکمی بولماس بس اکر نفل نی و یا نذر معین نی تقی اوزکا واجب برله نیت قیلسه اول نیت قیلغان واجب دین حساب بولور اوله نفل و نذر معین دین بولماس (و شرط للقضاء والسکافرة والنذر المطلق ان یبیت و یعین) قضا روزه سیندا و کفارتدا و نذر مطلقدا کچه نیت قیلغ شرط تورور و تقی تعیین قیلغای کم نذر یا قضا یا کفارت تیب (و النفل یوم الشک) و شک کونی روزه نی نفل تیب توتماق کیراک کم شعبان آبی نینک اوتوزنجی کونی ترور احتمالی بارکم شعبان نینک اخیری تورور و یا ماه شریف رمضان نینک اولی ترور کم آسمان نینک غباری بولسه و یا بر کشی کواه لبق بیرسه آنینک کواه لبقی نی قینارغان بولسه لر (افضل) شک کونی روزه توتماق افضل ترور یعنی آرتوق ترور (لمن وافق صوما یعتاده) اول کشیکاکم موافق بولسه اول شک کونی نینک روزه سی اول کشی نینک عادت قیلغان روزه سیغه مثلا اکر کشی نینک عادت بولسه کم هر هفته دا جمعه کونی و یا پنجشنبه کونی و یا اوچ کون و یا بر آی و یا آنکا اوغشاش روزه سی بولسه بوشک کونی توتغان روزه سی اول عادت روزه سیغه موافق بولسه شول عادت روزه سیندین حساب بولور اول کوننی روزه توتماق آرتوق ترور (و للخواص) و خاص خلق لرغه هم روزه توتماق افضل ترور (کالمفتی والقاضی) مثل مفتی و قاضی کم اولار نیت نی یخشی بیلور لر بس افضل اولتورور کم شک کونی روزه توتغایلر نفل نیتی برله و نیتدا اوزکا کارد قیلغای (و یفطر غیرهم) و مفتی و قاضی دین اوزکا کشی لر افطار قیلغایلر و عادت روزه لبق کشی هم آچماغای (بعد نصف النهار) روزه نی شریعت نینک یاریم کونی دین صونک آچغای و یاریم کون کاچه قراب تورغای و ییب ایچمکای و نیت هم قیلغای و ماه شریف رمضان نینک آبی معلوم بولمغاندین صونک افطار قیلغایلر (و کره ان نوی واجبا) و اکر شک کونی نینک روزه سی نی واجب دیب نیت قیلسه مکروه ترور کیراک رمضان معلوم بولسون کیراک بولماسون (ولا صوم)

واصلا روزه بولماس نفل هم بولمس وفرض هم بولمس اكر نيتى نى تردد قيلسه كم وايتسه كم (ان كان
 الغد من رمضان فا نا صائم والافلا) يعنى اكر نانكلا رمضان دين بولسه بس روزه توتار من واكر رمضان
 بولمسه روزه توتماز من تيسه بونيت برله روزه روا بولمس آئينك اوچون كم تردد يولى برله بولوب
 ترور (وكره ان ردد بين صوم رمضان وغيره) واكر نيت دا تردد قيلسه رمضان برله اوزكا روزه نينك
 آراسيندا مكره ترور آندا قكم ايتسه كم اكر نانكلا رمضان دين بولسه روزه سين توتار من واكر رمضان دين
 بولمسه نافله وباقضا وبياوزكا واجب روزه نى توتار من تيسه (فان كان من رمضان يقع عنه) بس اكر اول
 شك كوني رمضان دين بولسه اول روزه بوصورتدا كم نيت نينك اصلى ايتلغان بولسه وآئينك نيتندا تردد
 قيلغان بولسه رمضان دين واقع بولور (والا فنفل) واكر رمضان بولمسه نافله روزه سى بولور بو ايتلغان
 صورت لرنينك بارچه سيندا اما اكر اوزكا واجب روزه سى تيب نيت قيلسه اصح اولتورور كم اول واجب نينك
 روزه سيندين بولور اكر چه بعضى اول هم نافله بولور تيسه لار هم بس بو ايتلغان صورت آلتى بولور
 بوييل كيل كم امام جعفر صادق رضى الله عنه ايتب ترور لركم اكر كلور رمضان نينك اولينى بيلان تيسه نك
 اوتكان رمضان نينك اوليندين حساب قيلغيل اوتكان رمضان نينك بشنچى كوني كلور رمضان نينك اولى ترور
 واكر لار نينك بريسى ايتب ترور كم اوشبو ايش نى اللك يلغاچه سيناب قيب يورودم هيچ تخلف قيلمادى
 (ومن رأى هلال صوم رمضان افطر يصوم وحده) واول كشى كم رمضان آي نى كورسه باعيد آي نى
 بالغوز واوزكا كشى لار كورمه لار اول كور كان كشى روزه توتغاي (وان رد قوله) واكر چه آئينك
 سوزينى قايتارسه لار هم وحاصل اولتورور كم رمضان نينك آينده اول كشى نينك سوزينى كيراك قبول
 قيلسون لار كيراك قيلماسون لار اوزى روزه توتغاي اما اكر عيد آيندا اول كشى سوزنى قبول قياسه لار
 آغزىنى آچغاي واكر قبول قيلمسه لار روزه توتغاي بس وان رد قوله تيك نى رمضان آي غه راست بولور
 وعيد آي غه راست بولماس آئينك اوچون كم عيد آيندا اكر آئينك سوزينى قايتارمه لار آغزىنى آچغاي
 روزه تونماق روا بولمس (وان افطر يقضى) واكر قاضى اول كشى نينك سوزينى قبول قيلغاندين صونك
 اول كشى آغزىنى آچسا قضا قيلور اول ككونكى روزه سيني (ولا كفارة) وكفارت واجب بولماس
 وامام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا كفارت واجب بولور واكر افطاري خانون برله جماع قيب قيلسه
 بوصورتدا هم قضا وهم كفارت لازم بولور واكر آي كوركان كشى قاضى رد قيلغاندين ايلكارو آغزىنى
 آچسا آئينك سوزينى بوصورتدا مشايخ لار اختلاف قيب ترور لار صبح اولتورور كم كفارت واجب بولمس
 (وقبل خبر عدل ولو قنا) وبرعدل كشى نينك خترينى قبول قياسه بولور هر چند بيكه اول عدل بنده
 هم بولسه اما فاسق نينك خبر نى قبول قيلمسه بولمس (او امرأة او محمد و دافى قذى) يا خانون بولسه اول خبر قيلغوجى يابر
 كشى بولسه كم آنكا حد اورولغان بولسه سوكمك ليكى سببى دين وثقى ثوبه قيلغان بولسه آئينك هم سوزينى

قبول قبلنور (للصوم مع غيم) روزه توتماق ليق اوچون بر كشي نينك خبرى روا بولور واول وقتدا كم آسماندا غبار بولسه ويابلوت بولسه بس شهادت ايتور مان ودعوى قيلماق يعنى نجوك كوردونك وقيد كوردونك ديب سوراماق شرط ايرمس وغبر قيلماق ليق كافى ترور * وامام طحاوى رحمه الله تعالى ايتب ترور لر كم اول وقتدا آسمانده بولوت بولسه روزه توتماق اوچون بر فاسق كشي نينك هم كواه ليقى روا بولور وامام اعظم رحمه الله تعالى دين روايت ترور كم حد اورولغان نينك كواه ليقى سوكمك ليكده مقبول ايرمس (وشرط مع غيم للفطر) وبولوت برله يعنى كون بولوت بولسه شرط قبلنغان افطار قيلماق ليق اوچون وعيد قيلماق ليق اوچون (نصاب الشهادة) اول چاقليغ كشي كم آنى شريعتدا كواه ليق فه قرار قيبل تورور لر يعنى ايكي آزاد اير كشي ويابر آزاد اير كشي وايكى آزاد خانون بولغاي (ولفظها) وتقى افطاردا شهادت نينك لفظى شرط ترور وغبر قيلماق ليقى برله كافى ايرمس (والعدالة) وتقى عادل بولماق ليقى شرط ترور (لالدعوى) اما دعوا قيلماق شرط ايرمس (وبلاغيم جمع عظيم فيهما) واول وقتدا كم آسمان نينك بولوتى بولسه وغبار بولسه كؤب جماعت شرط ترور روزه توتاردا وهم عيد قيلوردا وبعض ايتب ترور لر كم كؤبلوك بر محله نينك خلقى بولور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دين بر روايت اولتورور كم الليك اير كشي ترور وامام محمد رحمه الله تعالى روايت بار ترور كم خبر متواتر كبراك يعنى هر طرفدين كلكان كشي آينى كوردوك تيكاى واكر بر كشي شهردين تاشقارودين كليب آينى كوردم نيب كواه ليق بيرسه بس ظاهر روايت اولتورور كم آينى سوزى مقبول ايرمس وامام طحاوى دين روايت ترور كم اكر كشي شهر نينك تاشقاروسيندين كلسه وياشهر نينك ايتچندا بر بلندير بولسه آندين كليب كواه ليق بيرسه بر كشي نينك كواه ليقى دورست بولور تيب روايت قيبل ترور لار امام حسن امام اعظم رحمه الله تعالى دين كم ايكي اير كشي ويا بر اير كشي وايكى خانون كواه ليقى مقبول ترور وخلق بن ابوبدين روايت ترور كم اولار ايتب ترور لار كم باج يريندا بش يوز كشي جمع عظيم بولماس آنكچونكم آينى كى نينك يرى نينك بلندى وچوقورى بولمس وامام شافعى رحمه الله تعالى قاتينده بر كشي نينك كواه ليقى مقبول بولور (وبعد صوم ثلاثين بقول عدلين حل الفطر) واوتوز كون روزه توتعاندين صونك ايكي عدل كشي نينك كواه ليقى برله كم رمضان آينى كوركانىكا كواه ليق بيركان بولسه آغز آچماق ليق حلال ترور (وبقول عدل لا) وبر عادل كشي نينك سوزى پرله آچماق روا ايرمس يعنى وقتى كم آسماندا بولوت وياغبار بولسه رمضان آي غه ايكي عادل كشي كواه ليق بيركان بولسه وآنديسن صونك اوتوز كون روزه توتسه لر آينى كورمه لر هم آغز آچماق ليق روا ترور واكر بر عادل كشي رمضان آي غه كواه ليق بيرسه آندين صونك اوتوز كون روزه توتسه لار آينى برله افطار قيلماق روا بولمس تابعد آينى كورماكوچمه وامام محمد رحمه الله تعالى خلاف قيبل ترور لر كم اولار نينك قاتيندا روزه نينك

نیتی برله عید ثابت بولور (والاضعی کالفطر) و قربان عیدی رمضان عیدی ینکلغ ترور بو ایتلغان حکم لاردا و امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا رمضان آبی ینکلغ ترور قربان عیدی اما اولفی روایت اصح تورور والله اعلم *

فصل

بو فصل روزه فی فاسد قبلور نمرسه لارنینک بیانیده ترور (من جامع) اول کشی کم جماع قبلسه (اوجومع) یا جماع قبلونسه (فی احد السبیلین) بو ایکی یول نینک برسبغه کم ایلکاروکی و کین اندامی ترور یعنی سیدوکی چقا تورغان یری تورور و قصد برله کیراک انزال منی بولسون کیراک بولاسون قضا وهم کفارت ایکی سبغه هم واجب بولور و اکر خاتوننی زور برله قبلسه اول خاتونغه کفارت واجب بولمس آنینک اوچون کم اختیار سیز تورور و اکر اولیغدا اختیار سیز بولسه و اخیریندا راضی بولسه هم کفارت واجب بولمس اول خاتونغه (اوکل اوشرب) یا بیسه و یا ایچسه (غداء اودواء) طعام اوچون و یا دارو اوچون (عمدا) قصد برله (قضی و کفر) بو ایتلغان صورت لارنینک بارچه سیندا قضا و کفارت لازم بولور اما امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا یتیمک و ایچمک برله کفارت لازم بولمس (کالظهار) مظاهر ینکلغ ترور یعنی روزه نینک کفارتی ظاهر نینک کفارتی ینکلغ ترور کم اکر قیلا بلسه بنده آزاد قیلغای و اکر بنده آزاد قیلا بلماسا ایکی آی توتاش روزه توتغای و اکر ایکی آی روزه توتا بلمسه آلتمش مسکین کا طعام بیرکای و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا بو اوچ اش نینک آراسیندا اختیار لیغ ترور و امام مالک رحمه الله تعالی قاتیندا هم بو ایش نینک آراسیندا غیر ترور روزه دار نینک کفارتیندا توتاش تونماق شرط ابرمس (وهی بافساد اداء رمضان لا غیر) و بو ایتلغان کفارت رمضان روزه سی نینک اداسینی فاسد قیلغای اوچون تورور رمضان روزه سیندین اوزکا روزه دار نینک کفارتی بولمس (وقضی فقط) و قضا لازم بولور کفارت سیز (ان افطر خطاء) و اکر خطا دین آغزینی آچسه و قصد برله یتیمسه آنداق کم روزه یادیندا بولسه آغزیغه صو آلیب مضمضه قیلغان دا تماقیغه صو کنسه (اومکرها) یازور برله آچسه و اختیاری برله آچماسه (اویظن انه لیل فاذا الفجر طالع) و یا کچه تیپ کمان قیاب سحر آشینیی بیسه و حالانکه نانک آتغان بولسه (او وصل دواء الی جوفه اودماغه) یا یتسه دارو روزه دار نینک ایچیکا یا اول دارو روزه توتغان کشی نینک باشی نینک مینیغه یتسه و اکر اوزی نینک قولاقیغه صو تامرزه اول صو قولاقی نینک ایچکا کینسه بعضی نینک قاتیندا روزه بوزولور اما اکر یاغ آنینک قولاقیغه کیرسه ایتغان برله روزه فاسد بولور و صاحبین رحهما الله تعالی قاتیندا دارو دماغیغه و معدنه سبغه یتیمک برله روزه فاسد بولمس و بعضی ایتب تورور لار کم بو خلاف اول داروده ترور کم یوش بولسه اما اول دارو کم قوروغ بولسه

اتفاق برله فاسد بولمس (من غير المسام) يعنى آئينك اكر توكى نينك توييندىن هر نمرسه آئينك اچيكا
 ينسه روزه سى فاسد بولس و بويىنكلنغ كم صوايچندا غسل قيلغاندا ساوقلوق آئينك اچيكا ينسه روزه غه
 زبان نيكورمس اما اكر آئينك بوقارىسندىن ويا قوبى سيندىن صوا آئينك اچيكا ينسه روزه سى تباہ
 بولور (اوابتلع حصاة) ياكشى اوشاق تاشنى ويا تيمورى ويا خرمانينك دانه سىنى وآنكا اوخشاش
 نمرسه لارنى بوتسه بو صورت لردا قضا لازم بولور كفارت لازم بولمس و امام مالك رحمه الله تعالى قاتندا
 كفارت هم لازم بولور (اوتقياً ملاء فمه) ياقصد قيلماق برله قوسسه واول قوسوق برله آغزى تولسه بو
 صورت دا هم قضا لازم بولور كفارت سز و امام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا آغزى تولادىن آزرآق هم
 قوسسه روزه نى فاسد قيلغوجى ترور (لا ان غلبه القيء) و اكر قى اختيار سز كيلسه يعنى قصد برله
 قوسماى اوزى غالب بولوب كيلسه قضا لازم بولمس يعنى روزه سى سمناز (اوفر ناسيا) يا اونوتوب
 آغزىن آچسه يعنى يسه يا اچسه يا خانونى برله صحبت قيلسه روزه سى يادىندا بولمسه بو ايتلغان نينك
 بارچه سيندا روزه سى درست ترور وقضا قيلماق كبراكمس و امام مالك رحمه الله تعالى خلاف قيلب
 تورور لركم اولار نينك قاتيندا روزه فاسد بولور وسقيان ثورى رحمه الله تعالى اينب تورور لركم اكر
 اونتوب خانونى برله صحبت قيلسه فاسد بولور اما ييمك و اچيكا ايكدا فاسد بولمس (واحتلم) يعنى
 احتلامى بولسه يعنى اوبقودا انزال منى بولسه آندا هم روزه تباہ بولمس (اونظر فانزل) يا بر ينجشى
 هورته قاراسه وشهوتى اول قراغانده چقسه آندا هم روزه سى فاسد بولمس اما امام مالك رحمه الله تعالى
 قاتيندا اولقى نظردا منى چقسه تباہ بولمس اما ايكوچى قاراغنده منى چقسه روزه سى فاسد بولور
 (اودخل غبار) يا غبار ونوفراق كيرسه (اودخان) يانوتون كيرسه (اودباب فى حلقه) ياروزه توتقان
 كشى نينك تماقيغه چبين كيرسه بونمرسه لارده هم روز تباہ بولمس و اكر قار ويا يامغور تماقي غه كيتسه
 اختلاف ترور اصح اولتورور كم فاسد بولور (واو وطى بهيمة) و اكر تورت آياقلىغ جانور غه وطى قيلسه
 (اوميتة) يا اولوك كا وطى قيلسه امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا بو صورت دا كفارت هم بولور
 وصحيح حديث دا كليب ترور كم پيغمبر صلى الله عليه وسلم آندا ق اينب تورور لركم ملعون تورور
 اول كشى كم حيوانغه ياقلوق قيلسه ويا قولى برله منى صونى چقارسه اول هم ملعون ترور (اوقى غير
 فرج) يا وطى قيلسه فرجىندىن اوزكا يريكا مثلا خانون نينك سانيفه (اوقبل اولمس) يا اوبسه ويا سويكاسه
 (ان انزل قضى) اكر بو ايتلغان صورت لاردا منى چقسه قضا لازم بولور كفارت لازم بولمس (والا فلا)
 و اكر منى چقماسه قضا هم لازم بولمس (ولا يقسد باكل ما فى اسنانه اقل من حمصة) و تيشى نينك آراسينداغى
 نمرسه اكر نخود مقدارىندىن آزرآق بولسه آنى ييمك برله روزه فاسد بولمس و اكر نخود مقدارى
 بولسه ويا آندىن كو براك بولسه روزه نى فاسد قيلور قضا لازم بولور كفارت لازم بولمس و امام زفر

رحمه الله تعالى قاتيندا نخوددين آزران بولسه هم روزه ني فاسد قيلور وآنينك قاتيندا كفارت هم لازم بولور (الا اذا خرج من فمه ثم اكل) مكر وقتي كم نخود دين كم نمرسه ني آغزدين چقارسه آندين صونك تقي قينا آغزيغه سالسه روزني تباه قيلور (لا باكل سهمة مضعا) و بر كنچيني چايناب يمك ليك برله روزه فاسد بولمس آنكچون كم چايناماق برله آغزده يوغالور اكر طعمي نماقيغه بارسه و اكر تماقينا كنچيد نينك طعمي ني تابسه فاسد بولور و اكر بوتون كنچيد ني بوتسه روزه تباه بولور و مختار اولتورور كم كفارت هم لازم بولور (وعود التقي يفسد ان كثر) و قني نينك قاتيمق ليقي روزه ني فاسد قيلور اكر كرب بولسه آند اقم آغزي تولو بولسه و اكر آغزي تولو بولسه روزه فاسد بولمس هر چند بيكه قصد برله آني قايثاروب بوتسه هم امام ابو يوسف رحمه الله تعالى قاتيندا (وعند محمد رحمه الله تعالى ان اعيد ولن قل) و امام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا اكر قني ني آغزي تولو بولسه هم قايثارسه روزه ني فاسد قيلور و اكر قني نينك اوزي قايتهسه روزه فاسد بولمس هر چند بيكه آغزي تولو هم بولسه (وكره اللوق) و روزه دا بر نمرسه ني ناتماق ليقي مكروه تورور (و موضع شي) وينه بر نمرسه ني روزدا چايناماق ليقي مكروه تورور كبراك ساقيز بولسون كبراك اوزكا نمرسه بولسون (الاطعام صبي ضرورة) مكر اول طعامي كم اكر ضرور بولسه اوغلان اوچون چايناب بيرسه مكروه بولمس (و القبلة) و تقي روزه وقتيندا اوبمك ليك هم مكروه تورور (ان خاف عن الانزال) اكر قورقسه شهوت نينك چقاريندين و بياجماع قيلوريندين و اكر بو ايكي سيندين امان بولسه زياتي يوقتورور و امام اعظم رحمه الله تعالى دين روايت تورور كم قولي ني خاتون نينك بويينيه سالماق ليقي و كورشماك و خاتون نينك يلانچاق عورتيني سيفاماق ليقي مكروه تورور اكر جماع قيلوري برله شهوت چقاريندين قورقماسه هم (لا السواك) مسواك قيلماق ليقي مكروه ايرمس هر چند بيكه آني صو برله اييا قيلغان هم بولسه كبراك روزه نينك اوليندا بولسون كبراك اخريندا و امام شافعي رحمه الله تعالى قاتيندا روزه نينك اخريندا مسواك قيلماق مكروه تورور و امام ابو يوسف و امام مالك رحمهما الله تعالى روايت قيلب ترور اكر كم اكر صو برله اييا قيلسه مكروه تورور (و الكحل و الدهن) و روزه دا كوزكا سرمه نارتماق و باباشيغه ياغ سورتماق مكروه ايرمس (و شيخ فان) و قاري كشي كم قاريماق نينك كماليهه ينكان بولسه و فاني بولور يهه ياوق بولسه (عجز عن الصوم) روزه تونماق ليقي دين عاجز بولغان بولسه يعني روزه تونارغه حالي بولسه (افطر و اطعم لكل يوم مسكيناً) آغزبن آچقاي و هر بر كوني اوچون برهسكين كا طعام بيركاي (كالفطرة) فطره كا بيركان چاقليغ نمرسه بيركاي كم بوغد ايدين ايكي بانمن و آرهه دين و خرما دين تورق بانمن و امام مالك رحمه الله تعالى قاتندا آنكا فديه بيرمك لازم ايرمس (و يقضى ان قدر) و بو ايتلغان قاري كشي اوليكان روزه لرنى قضا قيلغاي اكر روزه تونارغه حالي ينسه (و حامل) و يوكلوك خاتون (او مرضع) يا اوغلان ايموزا تورغان خاتون (خافت

علی نفسها) اگر روزه نوتمقلیق سببی دین اوز نفسندین قورقسه (اولها) یا اوزی نینک فرزندین قورقسه کم زبان تیکورسه اول فرزندغه آنینک آج لیقی و صرمن لیقی و بعض ایتم نورورلر کم مرضع دین مراد اناکا ترور کم آنی اجارهغه توتغان بولسه اوغلانغه سوت بیرمک لیک اوچون و فرزندغه سوت بیرمس خاتون روزه توتغای مکر اول اوغلان نینک آناسی حق بریب اناکا توتغان بولسه بس لازم بولور خاتونغه سوت بیرمک لیک بس اول خاتون آغزینی آچسه بولور (او مرض خانف زیاده مرضه) و خسته کشی اوزی نینک خسته لیقی نینک زیاده بولوریندین قورقسه و بوسوز آنکا اشارت ترور کم اگر کش صاغ بولسه و قورقسه کم اگر روزه توتسام خسته بولور من تیب کمان قیلسه آغزین آچیب بولمس و خسته لیقی نینک زیاده بولورینی فرست برله بیلکای و یا طبیب نینک سوزی برله و امام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا اولوم قورقونچی و یا براند امی نینک معیوب بولور قورقونچی دا آغز آچمان لیقیغه رخصت قیلب نورورلر (والمسافر افطر) و تقی آغزین آچمانی تانک آناسین بورون مسافر بولسه اما اگر تانک آنغاندا مقیم بولسه آنندین صونک مسافر بولسه اول کون آنکا آغزین آچمانی حلال بولمس (افطروا) بو اینتلغان جماعت نینک بارچه سی آغزین آچمانی (وقضوا بلا فدیة) و فدیة بیرمای قضا قیلغایلر (و صوم سفر لا یضر احب عندنا) و سفردا روزه نوتمقلیق یخشی ترور اگر زبان قیلماسه و اگر آغزین آچسه هم روا بولور و اگر روزه توتمان لیقی خسته فی زیاده قیلماسه آغزین آچمان لیقی روا ایرمس و بز نینک اصحاب لاریمز نینک قانیندا و ظاهر مذمبمردا سفردا روزه توتمان لیقی روا ایرمس (وان صح) و اگر خسته صحت تابسه (ثم مات) آنندین صونک اولسه (او اقام) یا مسافر مقیم بولسه (فدی وارثه) فدیة بیرکای وارث لاری خسته نینک و مسافر نینک (مافات) آنچه کم فوت بولوب ترور روزه اول خسته دین و اول مسافر دین (ان هاش بعده بقدره) اگر عیش و فراغت قیلسه خسته و خسته لیقی دین یخشی بولغاندین صونک اول روزه فوت بولغان کونی چاقلیغ کون یوروسه مثلا یکر می کون روزه سی فوت بولوب ایردی یخشی بولغاندین صونک و مقیم بولغاندین صونک تق یکر می کون تریک بولوب یوردی و قضا قیلما دی اولدی وارث لاری آنینک مالندین اول کونلری کا فدیة بیرکای هر کونیکا ایک باتمن بوغدا ی بیرکای (والا) اگر فوت بولغان کونلری چاقلیغ صحت بولوب و یا مقیم بولوب تورسه (فبقدرهما) بس آنچاقلیغ یخشی بولوب و مسافر مقیم بولوب تورسه اول کونی چاقلیغ فدیة بیرکای لر وارث لاری بس یکر می کون آنندین فوت بولسه اول کش اون کون تریک بولسه صحت و اقامت بولغان دین صونک و قضا قیلورغه حالی بیتار چاقلیغ بولسه قضا قیلغان بولسه بس وارث لاری اوشال اون کون نینک فدیة سیننی بیرکای و یکر می کون نینک فدیة سیننی بیرمک روا ایرمس (و شرط الا یصاء) فدیة نینک واجب بولمان لیقندا وارث لرغه وصیت فی شرط قیلب ترور لر اگر وارث لرغه وصیت قیلماسه وارث لار اوزلاری بیرسه هم روا

بولور اما آنکا واجب بولمس و امام شافعی رحمه الله تعالى قاتیندا وصیت سزهم فدیہ بیرمک لیکى وارث غه واجب ترور (و نذ من الثلث) وصیت نى مال نینک اوچدین برین دین چقارماق لیق روا تورور و امام شافعی رحمه الله تعالى قاتینده مال نینک بارچه سیندین چقارماق روا بولور (و فدیة كل صلوة كصوم يوم) و هر بر نماز نینک فدیہ سی بر کون کی روزه نینک فدیہ سی چاقلیغ بولور کم ایکی بانمن بوغداى ترور و بعضی نینک قاتیندا بر کیچه کوندوز کی نماز نینک فدیہ سی بر کون کی روزه نینک فدیہ سی چاقلیغ بولور اما اولقی سوز اصح ترور (و عبادة غیره لا یجزیه) و اولوک اوچون تقی بر اورکا کشی نینک بنده چیلک قیلماق لیقی کفایت قیلمس بس اکر اورکا کشی اول اولوک نینک نماز و روزه سی نى قضا قیلسه روا ایرمس و امام شافعی رحمه الله تعالى خلاف قیلم ترور لار (و یازم النقل بالشرع) و نفل نمرسه لازم بولور کشیکا نیت قیلماق لیق برله کیراک نماز کیراک روزه بولسون بس اکر نیت قیلغاندین صونک اول نفلی فاسد قیلمسه قضا قیلماق کیراک و امام شافعی رحمه الله تعالى خلاف قیل ترور لار (الا فی الایام المنهية) مکر نهی قیلغان کونلاری کم اول کون ارده روزه تونماق لیقنى نهی قیل ترور لار اول بش کون تورور بر یلدا و اکر اول کون لردا نیت قیلمسه هم نفل نینک قضا سی لازم بولمس (ای یوم الفطر والاضحی مع ثلاثة بعده) یعنی نهی قیلغان کون لر رمضان عیدی کونی تورور و قربان عیدی نینک کونی آندین صونک نا اوج کون کاچه نهی قیلغان کون لری ترور بس اکر بو بش کون دا نیت قیلغان دین صونک آغزین آچسه قضا لازم بولمس و صاحبین رحمهما الله تعالى قاتینده قضا واجب ترور (و صح النذر فیها) و بو ایتمغان بش کون دا اکر نذر روزه سی نى توتسه روا بولور و امام زفر رحمه الله تعالى و امام شافعی رحمه الله تعالى خلاف قیل ترور لار (لکن افطر و قضی) ولیکن آغزین آچغای و قضا قیلغای (وان صام صح) و اکر بو کون لردا نذر روزه سینى توتسه روا بولور و نذر عهده سیندین چقار (و یفطر بعذر ضیافة ثم یقضی) و نفل روزه سینى آچماق کیراک مهمان بولغان سببی دین کیراک اوزی بر کشی نینک اویکا مهمان بولسون کیراک بر کشی آنینک اویکا مهمان بولسون و زخیره ده ایتم ترور کم بو افطار رخصتی نى نافله روزه سیغه قیلماق ترور لار مهمان نینک نذر برله زوالدین ایلمکارو تورور اما زوالدین صونک ضیافت نینک نذری برله آغزین آچماق روا ایرمس مکر اولکم آغزین آچماس لیق برله آنا نینک و آنا نینک فرمانی نى توتماس لیقی لازم بولسه یعنی آنا و یا آنا زوالدین صونک هم آغزینکنى آچ نیه آغزین آچغای و صحیح روایت اولتورور کم نیت قیلغاندین صونک نذرسز نفل روزه سینى آچماق لیق روا ایرمس و تقی بر روایتدا نذرسز هم آچسا روا بولور اما قضا لازم بولور و اما متن نینک روایتی اصح ترور (و یمسک بقیه یومه) و کون نینک قالغانیدا بمای و ایچمای تورغای ماه شریف رمضان نینک حرمتی اوچون و روزه توتغانلر غه موافقت لیقی اوچون (مسافر قدم) اول مسافر کم هقیم بولسه و اوز شهریکا کیلمسه

(وحايض طهرت) وحايض ليق خانون حيض دين پاك بولسه اول هم كون نينك قالغانيدا يماكاي
 وايچماكاي (وصبي بلغ) وناره سیده اوغلان رسیده بولسه اول هم كون نينك قالغانيدا يماكاي وايچماكاي
 (وكافر اسلام) وكافر اكر مسلمان بولسه اول هم كون نينك قالغانيدا نمرسه يماكاي وايچماكاي بعضى بو
 يماسليكنى واجب تيب تورور لر وبعضى ايتب تورور لر كم مستحب تورور آنكچون كم كون نينك اوليندا
 اول افطار قيلب تورور بس نچوك واجب بولور آنكا يماس وايچماس سز ليكى (ولا يقضى هذان الاخيران)
 وبوايكى كشى قضا قيلماس يعنى رسیده بولغان اوغلان برله مسلمان بولغان كافر اول كون نينك اوليندا
 اهل فرض ايرمس ايرديلر وكون نينك بعضى سيند رسیده ليك ومسلمان ليق آلا رغه پيدا بولدى هر چندينكه
 اول كون دا آغزين آچغان بولسه هم اول كون نينك قضاى آنكا واجب بولمس وامام ابو يوسف
 رحمه الله تعالى دين بر روايت اولتورور كم اكر زوالدين ايلكارو اهل فرض بولسه لار قضا قيلور لار
 اما مسافرغه وحايضغه اول كون نينك قضاى واجب بولور آنكچون كم اولارغه اهل فرض ايردوكينده
 واقع بولب تورور (ويتم مقيم سافر) ومقيم كشى اكر مسافر بولسه اول مسافر بولغان كوني روزهنى اخشامغهچه
 توتار ومونداق تمام قيلماي اول كوني كم مسافر ايردى وكون نينك اخريندا مقيم بولدى (ولو افطر
 قضا لا كفارة) اكر اول كون آغزين آچسه قضا لازم بولور وكفارت واجب بولمس (وجنون الشهر
 مسقط) وبر آي بوتون ديوانه بولماق ليق رمضان روزه سيني ساقط قيلور وقضا قيلماق ليقغه حاجتى بولمس
 يعنى قضا هم قيلماس (لا البهض) وآي نينك بعضى سيندا ديوانه بولماق ليقى برله روزه ساقط بولمس
 يعنى اكر رمضان آيندا بعضى سيندا عقلى اوزيدا بولسه وبعضى سيندا ديوانه بولسه آنچه كم ديوانه ليقدا
 آندين فوت بولسه آنى قضا قيلماق كيراك وامام محمد رحمه الله تعالى دين روايت تورور كم واكر بر
 كشى ديوانه بولسه ورسیده بولسه آندين صونك آي نينك بعضى سيندا عقلى غه كلسه آنكا قضا واجب
 بولمس (وان اغشى عليه اياما قضاها) واكر برنچه كون بيهوش بولسه اول بيهوش بولغان كون لر ينى
 قضا قيلماي (الا يوما نواه) مكر اول كوننى قضا قيلماي كم نيت قيلغان بولماي آنكچون كم مسلمان
 اول كون كى روزه نينك نيمتى دين خالى ايرمس اكر رمضان نينك اولقى كچه سى دا بيهوش ليق پيدا بولسه
 اوشال اولقى كون نى قضا قيلماي وامام مالك رحمه الله تعالى قتيندا كون لر نينك بارچه سنى قضا
 قيلماي آنكچون كم آيندا قاتيندا رمضان نينك باشيندين آياقى غه نيكرو بر نيت برله صعبج بولور
 واولار نينك آراسينده فرقى اولتورور كم ديوانه ليق روزه نى ساقط قيلور وبيهوش ليق ساقط قيلماس
 آنكچون كم بيهوش ليق عقل نى يابغوچى تورور وديوانه ليق عقل نى كيتار كوچى تورور بو سببدين
 بيهوش ليق ايتسه روا تورور وديوانه ليق دا روا بولمس شونداق بيوروب تورور لر حضرت شيخ الاسلام
 مد ظله والله اعلم *

فصل الاعتكاف

يعنى هميشه مسجد دا بولمق ليق ترور بندهچى ليك قيلماق اوچون (سنه مؤكده) سنت مؤكده ترور وسنت مؤكده اولتوروركم پيغمبر صلى الله عليه وسلم هميشه قىلب ترور لر و بو اعتكاف سنت مؤكده ترور كفايه يولى برله يعنى اكر بعضى بجاي كلتورسه لر قالغانلرى نينك بويندىن ساقط بولور وبعضى ايتب ترور لر كم مستحب ترور واولى سى اولتورور كم ماه شريف رمضان نينك اون كوني قالغان دا اولتورغاي محض بندهچى ليك قيلماق اوچون اولتورغاي (وهو لبث صائم في مسجد جماعة بنيته) و بو اعتكاف شرعا روزه دار نينك بولمق ليقى ترور جماعت مسجد يندا ا بئلاچيلا قىلانورغان اعتكاف نيتى برله و جماعت نينك مسجدى اولتورور كم امامى و مؤذنى بولغان بولغاي وبش وقت نمازنى جماعت برله اوقوى تورغان بولغايلر (واقله يوم) واعتكاف نينك آزى بر كون ترور حسن رحمه الله تعالى روايتندا وابوحنيفه رحمه الله تعالى دين بر روايت اولتورور كم نفل اعتكاف يندا ا روزه توتماق ليق شرط ايرمس ونذر قيلغاندا بر كون يندا كم هم لازم ايرماس وصاحبين رحمة الله تعالى نينك سوزلرى بو ترور كم اعتكاف نينك آزى بر كون ايرماس بر ساعت ترور ونفل اعتكاف نينك صورتى بو ترور كم اعتكاف نيتى برله مسجد كا كيركاى نذر قيلماق بس تا اول زمانى مسجد ده بولور اعتكاف اولتورغوچى نينك ثوابى نى تبار وهر وقتى كم مسجد دين چقب كينسه آينيك اعتكافى تمام بولور وقضا لازم بولماس آنكا كم اعتكاف ا روزه نى شرط قيلغانلر نينك قاتيندا (فيقضى من قطعه فيه) بس قضا قيلغاي اعتكافنى اول نيت قيلغان كوننى تمام قيلماق چيقسه (ولا يخرج منه الحاجة الانسان) و مسجد دين تاشقارو چقمقاي مكر آدم لر نينك حاجتى بولسه (اوللجمعه بعد الزوال) يا توش قايتغاندىن صونك جمعه نمازى اوچون چقمقاي ليق كيراك اكر اولتورغان بىرى جمعه مسجد يغه ياق بولسه (ومن بعد منزله فوقنا يدركها) واول كشى كم منزلى جمعه مسجد يندا بىراق بولسه آنداق وقتدا مسجد دين چقمايكم جمعه نمازى نينك خطبه سى نى تابغاي (ويصلى السنن) واعتكاف اولتورغان كشى جمعه مسجد يندا سنت لر ينى و تحيت مسجد نى هم اوقوغاي حسن رحمه الله تعالى نينك روايتى برله (ولا يفسد بمكثه اكثر منه) و بو ايتلغان نمرسه لر دين زياده جمعه مسجد يندا بولسه اعتكافى سينماس هر چندينكه بر كىچه كوندوز نوره هم اما ترك مستحب بولور (فان خرج ساعة بلا عذر فسد) بس اكر عذر سز بر ساعت مسجد دين تاشقارو چقمقاي فاسد بولور وصاحبين رحمه الله تعالى قتينده اكر ياريم كوندىن زياده چقب كتمسه فاسد بولمس بس اكر آنى زور برله چقارسه لر فاسد بولمس واكر عذر برله ويا خسته ليق سببى دىن ويا اونتوب ويا مسجد نينك بوزولغانى سببى دىن اول مسجد دين چقب تقى بر مسجد كا كيرسه فاسد بولمس (وياكل ويشرب وينام ويبيع وبشترى فيه) اعتكاف اولتورغاندا مسجد

ایچنده ییسه و ایچسه و اوخلاسه و سودا قیاسه و بر نمرسه فی آاسه یعنی آلیغ و ساتیغ قیاسه و ضرور بولسه
 بو اینتلغان لر نینک بارچه سنی مسجددا اعتکاف اولتورغندا قیاسه بولور اما اگر سودا کارلیق اوچون آلیغ
 و ساتیغ قیاسه مکروه بولور (بلا احضار مبیع) و آلیغ و ساتیغ فی مسجددا آنفاق قیلغایلر کم سودا قیلا
 تورغان نمرسه فی مسجدکا کلتورمکایلر سودا قیلا تورغان وقتدا (لا غیره) و اعتکاف اولتورغان کشیدین
 اوزکا کشی مسجددا بو ایشلار فی قیلمغای (ولا یصمت) و اعتکافدا ابسام اولتورماق لیقنی اعتکافدا
 یاق لیق اعتقاد قیلماس اما راحت اوچون ابسام تورمق روانرور و مکروه ایرمس * و بعضی ایتب ترور کم
 سوز سوزلامس لیک فی اعتکافدا منع قیلاب ترور ار و مکروه تیب ترور لر سوز سوزلامس لیک اولتورور کم
 نفر قیلور ار کم سوزلامکایلر * و بعضی ایتب ترور لر کم مراد اولتورور کم سوزلامس لیک قیلغایلر کم هیچ
 سوز سوزلامکای بو ممنوع ترور (ولا یتکلم الا بخیر) و کبراک کم سوز ایتمغای مکر سوز ایتسه یخشی سوز
 ایتغای یعنی سوزیکم اول سوزدا هیچ کناه بولمغای (و یبطله الوطیء ولو لیللا) و اعتکافنی باطل قیلور
 خاتون برله صحبت قیلماق لیق هر چندیکه کیچه هم بولسه (او ناسیا) یا اونوتوب یعنی اونوتماق لیق
 یوزیندین بولمغای (و وطیه فی غیر فرج) و فرج دین اوزکا کا هم وطی قیلسه اعتکافنی باطل قیلور مثل
 سانغه سویکا کان ینکلیغ (اوقبله اولمس ان انزل) یا اوبمک و یا سویکامک برله اعتکافنی باطل قیلور
 اگر آنینک سببی برله شهورتی چقهسه (والا فلا) و اگر شهورتی چقهسه اعتکافی باطل بولمس اوبمک برله
 و سویکامک برله (وان حرم) و هر چندیکه بو اعتکافدا حرام ترور و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاق قیلاب
 ترور لو کم اولار نینک بر روایتندا حرام ایرمس (والمرأة تعتکف فی بیتها) و خاتون هم اوزی نینک اویندا
 اعتکاف اولتورسه بواور اول یردا کم بش وقت نمازینی اوقیور و امام اعظم رحمه الله تعالی دین روایت
 قیلاب ترور لو کم اگر خاتون جماعت مسجدیندا اولتورسه هم روا بواور اما اوزی نینک اویندا اولتورمه لیقی
 افضل ترور و صحیح بو ترور بس اگر مسجددا اوزی نینک نماز اوقیور تورغان یریندا اولتورسه اول
 یرنینک حکمی جماعت مسجدی نینک حکمندا بولور کم اول مسجد دین چقا بلماس اگر حبض لیق بولسه
 ناشقارو چقغای و اول اعتکاف نینک قضاسی لازم ایرمس کم باشیندین باشلاغای اما حبض کون ار نینک
 قضاسی فی پاک برله توناش قیلمغای (ولونذر اعتکاف ایام لزمه لبالیها ولاء وان ام یشرط) و اگر اعتکاف
 اولتورمق لیق غه نذر قیلسه برنجه کون لازم بولور اول کون ار نینک کیچه لاری برله و اگر اعتکاف
 اولتورمق لیق غه برنجه کیچه نذر قیلسه لازم بواور اول کیچه ار نینک کوندوزی برله هر چندیکه شرط قیلماسه
 کیچه ارنی و بابیای اولتورماق لیقنی (و فی یوهین بلیلمتوما) و اگر ایکی کوننی اعتکاف تیب نیت قیلسه اول
 ایکی کون نینک کیچه لری هم لازم بولور بس اعتکافی نینک اولینی کیچه دین قیلمغای و امام ابو یوسف رحمه
 الله تعالی دین روایت ترور کم اولقی کیچه سی نینک اعتکافیغه حسابی یوقتورور (و صح نیه النهار خاصه)

و بر کوننی نیت قیلماق لیق روا بولور اول صورت داکم کون لارنی نذر قیلسه کبراک کم تانک آتما سون
ایلکارو مسجد غه کرگای تاکون بانغوچمه مسجد اچیندا بولغای آنن بن صونک چقغای واکر کچه نی نذر
قیلسه اعتکافی اولتورمغه روا بولماس والله اعلم *

کتاب الحج

حج لغتدا قص قیلماق لیق و شرع نینک اصطلاحدیندا عبارة ترور مخصوص بنده لیک غه کم اول بنده چی لیک
تن برله بولغای وهم مال برله بولغای یعنی کعبه بارماق لیق ترور و نماز و روزه آنینک خلاقیغه ترور کم
اول بالغوز تن برله بنده چیلک قیلماق لیق ترور و زکوة بالغوز بنده چی لیک قیلماق لیق ترور مال برله
(فرض علی کل مسلم صحیح البدن) بوج قیلماق لیق هر مسلمان کم آزاد مکفی عاقل و بالغ بولسه یعنی
رسیله بولغان بولغای و تن دورست بولغای آنکا فرض قیاب ترور بس بنده کا و کافر کا و ناره سینه غه
و دیوانه غه و یول یوری بیلمای اولتورغان کشیکا و یا مفلوج بولسه و یا آیبی کیسلکان بولسه واجب بولمس
امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی نینک ظاهر روایتنه و صاحبین رحمهما الله تعالی نینک بر روایتی هم ترور
و صاحبین رحمهما الله تعالی روایتی اولتورور کم اگر کشی مفلوج بولسه و یا آیبی کیسلسه و یا یوری بیلماسه
اولتورغان بولسه آنکا حج واجب بولور اگر اولاغ و آزوق نینک ایکا سی بولسه یعنی اولاغ و آزوقغه
کوچی یتکوتیک بولسه بو کشیلار اوز طرفلارندن بر کشی یبارکای کم اول کشی لر آنلچون حج قیلغای
(و بصیر) و تقی کوزی کورا نورغان کشی بولغای بس کور کشیکا حج واجب بولمس و صاحبین رحمهما
الله تعالی قاندا اگر اول چاقلیغ نرسه سی بولسه کم آزوق و اولاغی بولسه و تقی آئی آیب بارور کشی سی
هم بولسه اول کشیکا حج فریضه بولور (له زادور امله) اول کشی نینک آزوق و اولاغی کبراک کم اوزی نینک
ملکی بولغای و یا اجاره غه آغان بولغای قافله نینک چقا نورغان وقتیندا بس قافله شهر دین چقما سون
ایلکارو و یا چقاندین صونک قدرتی یتسه آنینک اعتباری یوقترور * و امام مالک رحمه الله تعالی قاندا
اگر کشی نینک پیاده یتارکا چاقلیغ حالی بولسه آنکا کعبه بارماق واجب ترور (فاضلا عما لا یمنه)
بو یول آزوق و اولاغی کبراک کم زیاده بولغای اولتورور اوی دین و خند منکاردین و اوی نینک اسبابین دین
و کپارتوبین و میناراطی دین و آنن اوزکالارین دین (وعن نفقة عیاله الی حین عوده) و تقی کبراک کم
آرتوق بولغای آنینک فرزندلاری نینک نفقه سنن اول تاباریب قایتب کلکوچمه و تقی قایتب کلکاندین
صونک تقی بر کون لوک نفقه سی دین بولغای و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نینک بر روایتندا اولتورور کم
نفقه سنن بر آئی لیق نفقه سی آرتوق بولغای قایتب کلکاندین صونک * و بعضی ایتب ترور لر کم اگر
بازرکان بولسه اول سودا کارچی لیق قیلانورغان مالیندین زیاده بولغای واکر دهقان بولسه دهقان لیق نینک

اسبابین دین آرتوق بولغای واکر کاسب بولاسه بر آط آزوق کیراک کم اول کا سب نینک توزو کیندین
 زیاده بولغای و حج نینک واجب بولماق ایقی اوچون مکه خلقی غه و آنینک اطرافند اغی خلقه اولاغ نینک شرطی
 یوقنورور (مع امن الطریق) ویول نینک امان ایقی برله یعنی یول نینک امان ایقی هم شرط تورور کم
 تا حج فرض بولغای یعنی کیراک کم یول آنداق بولغای کم آنینک کمائی نینک کوبراکی یول نینک
 سلامت ایقی غه بولغای و قافلہ نینک کوبراکی سلامت باراتورغان بولغایر واکر قافلہ لر سلامت باراتورغان
 بولمسه لر فرض بولمس واکر اول کشی نینک منزلی برله مکه نینک آراسیندا دریا بولاسه جمهور علما لر نینک
 کوبراکی آنکا تورور کم حذر ترور حج نینک فرض بولمس ایقیندا (والزوج اوالمحرم للمرأة) خاتون غه
 واجب بولماق ایقی غه ایری ویا خاتون نینک محرمی بولماق ایقی شرط ترور (ان کان بینها و بین مکة مسیره
 سفر) اکر خاتون نینک منزلی برله مکه نینک آراسی سفر مدتی بر بولسه کم اون سکز فرسنگ بر ترور
 کیراک اول خاتون قری بولسون کیراک یکت و محرم اولتورور کم نکاح اولار نینک آراسینده روا بولغای
 هر کیز کیراک قریند اشایق سببی دین بولسون کیراک رضاع ایق سببی برله ویا ماصهره برله بولاسه کم
 آناسی نینک وطی قیلنغانی بولغای یعنی آناسی آغان اوکای آنا بولغای ویا آنینک قزی بولغای و بو محرم
 کیراک کم امین بولغای و عاقل و بالغ بولغای کیراک آزاد بولسون کیراک بنده بولسون کیراک مسلمان
 بولسون کیراک کافر بولسون واکر محرم فاسق بولاسه اعتباری یوقنورور آنینک همراه ایقی حج نینک واجب
 بولور یغه سبب بولمس و محرم نینک نفقه سی اول خاتون ده بولور واکر خاتون نینک محرمی بولاسه ایریکا
 روا بولمس کم آفی حج قیلماق ایق دین منع قیلغای و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاقی قیاب ترور لر اولار ایتم
 تورور لار کم اکر یولد اش لاری برله اعتمادلی خاتون لر بولاسه لر حج غه باره ق ایقی روا بولور (فی العمر مرة) و حج
 قیاماق ایق تمام عمریندا بر مرتبه فرض ترور بس تمام عمریندا بر مرتبه حج قیاماق ایق بش وقت نماز
 ینک ایغ ترور بس بر مرتبه دین زیاده قیاسه نافله بولور (علی الفور) شول زمان یعنی مهات سبز فرض
 بولور وقتی که بو شرط اری برله بولسه امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا بو روایت امام اعظم
 رحمه الله تعالی نینک اصح روایتلریندین ترور و امام محمد رحمه الله تعالی و امام شافعی رحمه الله تعالی
 قاتیندا تراخی ترور یعنی مهات برله فرض ترور حالی ینکان زمانی فرض ایرمس اما امام محمد رحمه
 الله تعالی قاتیندا تأخیر قیاماق روا تورور اول شرط برله کم فوت بولغای واکر اولکو نجه تأخیر قیاسه
 کنه کار بولور واکر تأخیر قیاسه امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا کنه کار بولمس هر چند بیکه فوت
 هم بولسه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا اکر اولقی یلدین اونکارسه کنه کار بولور (ولو احرم
 صبی فبلغ) واکر ناره سیده احرام بغلاسه آندین صونک رسیده بولاسه (او عبید فعتق) ویا بنده احرام
 باغلاغاندین صونک آزاد بولاسه (فمضى) بس بارسه لر بو ایکسی یعنی شول باغلاغان احرام برله حج

عمل لارینی بجای کلتورسه لر و تازه احرام باغلامسه لر (ام یؤد فرضه) آئینک بوینی دین فرض ادا بولمس اول حج اسلام نینک حجی دین حساب بولمس و امام شافعی رحمه الله تعالی خلاف قیلیم ترور لار (ولو جد الصبی احرامه للفرض صح) و اگر رسید بولغاندین صونک عرفات غه حاضر بولسدین ایلکارو بارسه احرامی نی تازه قیلسه فرض حجی اوچون درست بولور فرض آئینک بوینی دین ساقط بولور (لاالعبد) بنده کا درست بولمس یعنی اگر بنده احرامی تازه قیلسه آزاد بولغاندین صونک درست بولمس و اسلام حجی دین حساب بولمس* اما اگر بر فقیر حج قیلسه و آندین صونک آنکا زاد و راهله حاصل بولسه حج آنکا فرض بولماس و اول ادا قیلغان حجی فرض حجی دین حساب بولنور (وفرضه الاحرام) و حج نینک فرضی اوچ نمرسه ترور اولی احرام ترور و نیت نی بر جای کلتورمک لیک ترور و الله تعالی نینک امرینی قیلماقلیق ترور (و الوقوف بعرفة) ایکونچی عرفات غه حاضر بولماق لیق ترور (و طواف الزبارة) اوچونچی کعبه معظمه نینک اوینی طواف قیلماق لیق ترور زیارت قیلماق لیق اوچون (و واجبه و قوف جمع بمزدلفه) و حج نینک واجبی بش ترور بریسی جماعت نینک حاضر بولماق لیقی مزدلفه غه اول یرنی مزدلفه تیب آنکچون ایتب ترور لر کم حضرت آدم صلی الله علیه حضرت حوا آنامز برله اول یردا جمع بولدیلر و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا بوهم حج نینک بر رکنی ترور (و السعی بین الصفا و المروة) ایکونچی سعی قیلماق لیق ترور صفا تاغی برله مروه تاغی نینک آراسینده (و رمی الجمار) و اوچونچی تاغی آتماق لیق ترور آئینک یریندا (و طواف الصدر للافاقی) تور تونچی طواف صدر قیلماقلیق ترور افاقی غه قایتور و قتیندا یعنی مکّه معظمه دین اوزکا یرکا (و الحلق) و بشنچی باشندین ساج کیتارمک لیک ترور اول وقتندا (و غیرهما سنن و اداب) و فرض برله واجب دین اوزکالاری سنت لر ترور و ادب لار ترور (و اشهره سؤال) و حج نینک احرام باغلامی نورغان آبلاری سؤال آبی ترور (و ذوالقعدة) و ذی القعدة آبی ترور (و عشر ذی الحجة) و ذی الحجة آبی نینک اون کونی ترور و امام مالک رحمه الله تعالی قاتینده ذی الحجة آبی نینک نامی ترور بس آلار نینک قتینده تاغیر قیلسه تا ذی الحجة نینک اگری غه چه هم روا ترور (و مکروه) و مکروه ترور (احرامه له قبلها) احرام باغلاماقلیق حج اوچون وقت لار دین ایلکارو (و العمره سنة مؤكدة) و عمره سنت مؤکده ترور و بعضی ایتب ترور کم واجب ترور و بر روایتده فرض کفایه ترور (و هی طواف وسعی) و عمره کعبه نینک اوینی طواف قیلماق لیق ترور و تیز بورومک لیک ترور صفا برله مروه نینک آراسنده (و جازت فی کل السنة) عمره نی بل نینک تمامینک قیلسه روا ترور (و کرهت فی يوم عرفه) و مکروه ترور عمره عرفه کونیدا (و اربعة بعدها) و عرفه دین صونک تور کون آندا هم عمره قیلماق مکروه ترور مکر قران نیتنی قیلغان بولسه آندا مکروه بولماس انشاء الله تعالی آبی ذکر ایتولونور و بوتورت کون عید کونی ترور و عید کونی دین صونک

اوج کون تورور وهر کشی کم عمره اوچون احرام بغلاسه حج دا قیلا تورغان نمرسه لاری عمره دا قیلغای
 وحج دا قیلغان نمرسه لاری عمرادا قیلغای یعنی کعبه نی طوان قیلغای وصفا برله مروه نینک آراسینده
 تیز یوروکای وساج آلتای برله عمره نینک احرامیندین چیقغای و حجر الاسودنی اوبیک برله تلبیه نی قویغای
 (ومیقات الدینی ذوالحلیفه) ومدینه جماعتی نینک احرام باغلائی تورغان یرلاری ذوالحلیفه ترور ذوالحلیفه
 برله مکه معظمه نینک آراسی ایکی بوزیکرمی یتى میل ترور (والعراقی ذات عرق) وعراق جماعتی نینک
 احرام باغلائی تورغان یرلری ذات عرق ترور ذات عرق برله مکه معظمه نینک آراسی یوزاون بش
 میل ترور (والشامی جحفة) وشام جماعتی نینک احرام باغلائی تورغان یرلاری جحفة ترور جحفة دین نا
 مکه معظمه غه چه بش ویا آلتی منزل ترور (والنجدی قرن) ونج جماعتی نینک احرام باغلائی تورغان
 یرلاری قرن تاغی ترور عرفاند ا (والیمنی یلملم) ویمن جماعتی نینک احرام باغلائی تورغان یرلاری
 یلملم ترور یلملم دین مکه معظمه غه چه اون فرسخ ترور (وحریم تأخیر الاحرام عنها) وحریم ترور تأخیر
 ایتمک لیک احرامنی اول احرام باغلائی تورغان یرلردین (لمن قصر دخول مکه) اول کشیکا کم قصد
 ایتمک بولغای مکه کا کیرماک لیک نی کیراک حج اوچون کیراک عمره اوچون کیراک سودا کارلیک اوچون
 داخل بولسون کیراک مقیم بولسون کیراک مسافر وموندین اوزکالار وامام شافعی رحمه الله تعالی قانینده
 میقات دا احرام واجب بولور وقتی که حج وعمره اوچون داخل بولسه (لا التقدیم) احرام باغلائی تورغان
 یردین ایلکارو احرام باغلاماق حرام ایرمس بلکه افضل ترور وقتی خواطرغه توشمای اوز نفسیغه قادر
 بولسه (وحل لاهل داخلها) وحلال ترور میقات نینک ایچنداغی کشی لارغه (دخول مکه غیر محرم)
 کیرماک لیک مکه غه احرام سز (ومیقات الحل) ومیقات نینک ایچندکی جماعت نینک احرام باغلائی یری حل
 ترور حل حرم برله میقات نینک آراسینده ترور (ولمن سکن بمکه للحج الحرم) وکشی لاریکم مکه دا
 بولا ترور آلار نینک احرام باغلائی یرلری حج اوچون حرم ترور حرم مکه تاغی دا ترور مشرق طرفینده
 آلتی میل لیک یول ترور (وللعمره الحل) وعمره اوچون احرام باغلائی یری حل ترور وهر کشی کم
 مکه دا بولسه عمره اوچون احرام باغلائی بولسه باریب حلدین احرام باغلاسون (ومن شاء احرامه) واول
 کشی کم حج اوچون احرام باغلائی اختیار قیاسه (ترضاً) طهارت قیلسون (وغسله احب) اگر صوغه
 توشسه بخشی ترور (ولبس ازارا ورداء طاهرین) وکیبار ازارنی یعنی لونکی باغلائی وردانی راست
 قولنوقیندین آلیب چب ایکنیکا سالسون وراست ایکنن یلانغاچ قویغای وازار برله ردانی پاک بولماقلیتی
 کیراک (ونطیب) واوزینی بخشی ایسلیک قیلسون بخشی ایسلیک نمرسه برله (وصلی شفعا) وایکی
 رکعت نماز او قوغای و آندا فاتحه دین صونک هر نه اوقسه اختیار لیک ترور (وقال المفرد بالحج) وایتور
 یالغوز حج اوچون احرام باغلاغان کشی (اللهم ای اربیع الحج فیسره لی وتقبله منی) ای اولوغ خدای

قصد قیلدیم حج نی واسان قیلغای سن آئی منکا وقبول قیلغای سن آئی مندین (ثم لم یبنوی بها الحج) آندین
 صونک تلبیه ایتغای و حج نیتنی نی قیلغای و ایغای کم (وهی لبیک اللوم لبیک لا شریک لک لبیک ان
 الحمد والنعمة لک والمملک لک لا شریک لک) یعنی توروب من خدمتکنده ای اولوغ خدای تورماقلیقی
 تورغاندین صونک تورماق لیقی یعنی کوب تورماق لیق سنینک بنده لیکینکدا وسینینک هیچ شریکینک
 یوقتورور وبارچه حمد وصفت لار کامل سنکا تورور وبارچه نعمت لار وبارچه ملک لار سینینک ملکینک
 تورور هیچ شریکینک بولمس (ولا ینقص منها) و بو ایتلغان لردین هیچ نمرسه کم ایتماغای (وان زاد جاز)
 واکر زیاده ایتسه روا ترور (فصار محرما) بس بولکمه اردین صونک و تلبیه دین صونک محرم بولور
 (فیتقی الرفث) وپرهیز ایتسون محرم خاتون لرینک یانیندا جماع سوزیندین و اوبسک و قورچماق
 سوزیندین و فاحش و بی معنی سوزلردین (والفسوق) وهر فسق دین و معصیت دین پرهیز ایتسون خصوصا
 احرام باغلاغاندین صونک (والجدال) و حذر وپرهیز ایتسون نزاع و اوروشمک لیک نی یولد اشلاری
 برله و خدمت کارلاری برله و کراکش لاری برله و بولاردین اوزکالر برله (وقتل صید البر) وپرهیز
 قیلسون دریادین تاشقارو یعنی قیرداغی صیدلرنی اولتورمک دین (والاشارة الیه) وپرهیز قیلسون
 صید طرفیغه اشارت قیلماقدین احرام باغلاغان کشی (والدلالة علیه) و صیدغه دلالت ایتماک دین هم
 پرهیز ایتب ساقلانغای احرام وقتیندا (والتطیب) و احرام وقتیندا اوزینی یتخشی ایسلیک قیلماقدین
 ساقلاغای (وقلم الظفر) و ترناق آماقدین پرهیز ایتکای (وستر الوجه) و یوز یابماقدین پرهیز ایتسون
 اما خاتون لار باشلارین یابسون لار و یوزلارین یابماسون لار (وغسل رأسه) وپرهیز ایتسون محرم باش
 یوماقدین (والاختیة بالخطمی) و سقال یوماقدین پرهیز ایتسون خطمی برله کم پاک تورور و هم ایس لک
 ترور (وقصها) وپرهیز ایتسون سقالین قسقه قیلماقدین احرام وقتیندا (وحلق رأسه) وپرهیز ایتسون
 ساج آلمقدین (وشعر بدنه) وپرهیز ایتسون بدن داتی توك لرنی آلمقدین (ولبس محبط) و تیکلیکان
 تون کیماکدین پرهیز قیلغای مثل ابح تون و کویناک و تون ینکلغ (و عمامة) و دستار کیمکدین هم
 پرهیز قیلغای (و خفین) و اوتوک کیمکدین هم پرهیز قیلغای (والمصبوغ بطیب) و یتخشی ایس لیک
 نمرسه برلن رنگ قیلغان لباس نی یعنی زعفران ینکلغ برله رنگ ایتکان لباس نی کیماکدین محرم
 پرهیز قیلغای (الا بعد زواله) مکر یتخشی ایسی یوق بولغاندین صونک اول لباس نی کیماک روا بولور
 (لا الاستحمام والاستئلال بیهت) احرام باغلاغان دین صونک حمام بارمق لیق روا ترور یعنی پرهیز
 قیلماسون حمام بارمقدین و قرا اوی نینک سایه سیغه کیرماکدین و مونکا اوخشار نمرسه لردین (اوبسجمل)
 یابوک نینک سایه سیدا بولمق لیق غه رخصت تورور (وشد هیمان فی حصره) و هیماننی بیلکا باغلاماق لیق
 مکروه ابرمس احرام دا کیراک اوز نفقه سی بولسون کیراک نفقه دین باشقه نمرسه بولسون (واکثر التلبیة)

و کوب ایتسون لیبک نی (متی صلی) هر وقتی که نماز اوقوسه (او علا شرنا) یا بر یوقاری جایغه
 چیقاندا لیبک نی بلند آواز برله ایتسون (اوهبطوادیا) یا بر اشاقغه توشکاندا لیبک نی ایتسون (اولقی
 رکبا اواسحر) یا یولوقسه کاروانغه یا سحرلردا لیبک نی ایتسون ولیبک نی ایتماق لبق حج دا نمازداغی
 تکبیرلار نیک ترور حالدین حالغه قایتاندا (واذا دخل مکة) و هر وقتی که کیرسه مکه معظمه غه الله
 تعالی زیاده قیلسون شرافتی نی (بدأ بالمسجد الحرام) کیرمک لیکده باشلاب مسجد حرام دین کیرسون
 کیراک اخشام کیرسون کیراک کونوز (وحين رأى البيت) وقتی که کورسه کعبه معظمه نینک اوینی
 الله تعالی بارچه غه نصیب اینکای الهی اینکای (کبر) تکبیر اینغای (وهلل) ولا اله الا الله نی اینغای
 (ودعا) و دعا قیلغای کم دعانینک قبول بولا تورغان بری ترور (ثم استقبل الحجر) آندین صونک یوزینی
 حجر الاسودغه قیلسون (کبر وهلل) تکبیر ایتسون ولا اله الا الله نی اینغای (یرفع یدیه کالصلوة)
 و قول کوتارکای نمازدا کوتارکان ینکلغ تا قولاق یومشایغه چه (واستلمه) و اوبکای حجر الاسودنی (ان
 قدر غیر مود) اکر قادر بولسه اوبک لیک کا جماعتغه اذاه برمای (و الا) و اکر قادر بولسه حجر الاسودنی
 اوبک لیک کا (یمس شیئا فی یده وقبله) و قولنداغی نمرسه سنی حجر الاسودغه تیکرسون و اول تیکان
 نمرسه نی اوبسون (فان عجز) بس اکر موندین هم عاجز بولسه (استقبله) یوزینی حجر الاسودغه
 قیلسون (وکبر) و تکبیر ایتسون (وهلل) ولا اله الا الله نی اینغای (وحمد الله تعالی) و حمد و ثنا
 خدای تعالی غه اینغای یعنی الله تعالی نی اولوغ لبق برله یاد قیلغای و بر لیک و کمال صفاتی برله یاد قیلغای
 (وصلی علی النبی صلی الله علیه وسلم) و صلوات و درود ایتسون نبی صلی الله علیه وسلم غه (وطاف
 طواف القدم) و ایلانغای کعبه اوی نی و بو طوافغه طواف قدوم دیرلر آنکچون کعبه معظمه شرف بولغانی
 سببی دین طواف قدوم دیرلر و اول العهد هم دیرلر و اهل مکه کا بو طواف یوقتورور (و سن الافاق)
 و سنت ترور بو طواف افاقی جماعتی غه یعنی اطرافدین کلکان جماعتغه (اخذا عن یمینه مما یلی الباب)
 شروع ایتکویچ بولغای طوافدا اوزی نینک راست قولی طرفی دین کعبه غه قراغاندا اول کشی کم حجر
 الاسودغه قراسه آنینک راست قولی کعبه نینک ایشکی طرفیغه بولور و باشلاغای طوافنی حجر الاسوددین
 و کعبه نینک ایشکی طرفیغه یوروکای حجر الاسود برله ایشک نینک آراسینی ملتزم دیرلر (وراء الحطیم)
 کیراک کم ایلانغای حطیم ننگ تاشیندین حطیم اول جای ترور کم کعبه نینک ناودانی آندا ترور اول
 جاینی حجر هم نیب اینتا تورورلار بکسرهما و سکون جیم و بو حطیم اصلدا داخل کعبه ابردی و اکر طوافدا
 داخل قیللمسه لار روا ابرمس (سبعة اشواط) بتی مرتبه ایلانغایلر حجر الاسود دین باشلاب اینا حجر
 الاسودغه کلکاننی بر شوط دیرلر (یرمل فی الثلثة الاول) اولقی اوج طوافدا تیز یوروکای ایکی ایکنینی
 تهراتوب اوزینی بهادورلار نیک تونوب و قالغان توررت طوافدا اوز عادتتجه یوروکای (مضطبا ای جا علا

رداه تحت ابطه اليمنى ملقيا طرفه على كتفه اليسرى) كبراک کم طواف حالیندا مضطبع بولغای یعنی
 رداسین راست قولتوقدین آلیب ایکی طرفنی چب ایکنی کا تاشلاغای (وکلما مر بالحجر) وهر وقتی که
 طواف وقتیندا حجر الاسود غه ینسه (فعل ماذکر) قیلسون اول نمرسه لر نی کم ذکر ایتلدی حجر الاسودنی
 اوبما کدین ومونکا اوغشاش نمرسه لر دین (واستلام الرکن الیمای حسن) و اوبماک لیک رکن یمای نی
 بخشى ترور یمای تخفیف یا ترور منسوب ترور یمنی غه بریانی حنی قیلب ترور لر ویا اورنیغه الی
 عوض کلتوروب ترور لر و بر روایت امام محمد رحمه الله تعالى دین اولتورور کم استلام رکن یمای سنت
 ترور (و ختم الطواف باستلام الحجر) و تمام ایتکای طوافنی حجر الاسودنی اوبماک برله و یامساس ایتکان
 نمرسه نی اوبماک برله تمام قیلغای (ثم صلی شفعا یجب بعد کل طواف عند المقام او غیره من المسجد) آن دین
 صونک ایکی رکعت نماز او قوغای حضرت ابراهیم خلیل الله نینک مقام لریندا آندا برطاش بار ترور کم
 حضرت ابراهیم نینک قدم لری نینک اثری بار ترور و واجب ترور بو نماز هر طوافدین صونک و امام
 شافعی رحمه الله تعالى قانیندا سنت ترور و اگر حضرت ابراهیم نینک مقام لریندا نماز او قوغای لبق میسر
 بولسه مسجد حرام نینک هریریندا او قوسه روا ترور (ثم عاد واستلم الحجر و کبر) آن دین صونک ایکی
 رکعت نماز او قوغای وینه بارغای حجر الاسودنی اوبماک و تکبیر ایتغای (وهلل) ولا اله الا الله نیکای
 (وخرج) و چقغای مسجد حرام دین (فصعد الصفا) و صفا ناغی غه چقغای (واستقبل البيت و کبر وهلل)
 و کعبه معظمه غه قراب تکبیر ایتغای ولا اله الا الله نیکای (و صلی علی النبی صلی الله علیه و سلم) و پیغمبر
 صلی الله علیه و سلم غه صلوات یبارکای (و رفع یدیه و دعا بما شاء) و قول کوناریب دعا قیلسون اول
 نمرسه نی کیم تیلاسه (ثم مشی نحو المروة) آن دین صونک صفا ناغی دین توشب مروه ناغیغه بارغای
 (ساعتین المیلین الاخضرین) و یوکورسون ایکی مهل نینک آراسینده بو ایکی مهل یوکورماک نینک
 نشانه سی ترور آندا بو دعانی او قوماق کبراک ﴿ اللهم اغفر وارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العزيز
 الاکرم ﴾ یعنی ای اولوغ خدای یارلیقه و رحمت قیل و اونگاز بزلاردین کتاه لاریمنی کم اوزنک ییله
 ترور سن آنکچون کم سن بارچه عزیز لار نینک عزیزانی ترور سن و بارچه کریم لار نینک کریم رافی
 ترور سن (و صعد فیها) و مروه ناغی نینک اوستیغه چقغای (و فعل ما فعل علی الصفاء) و قایتا ایتسون
 اول نمرسه نی کم قیلب ابردی صفادا کعبه غه قراماقدا و تکبیر و تهلیل ایتماقدا و بولاردین اوزکالردا
 (ثم سعی الی الصفاء) آن دین صونک مروه دین صفاعه بارغای صفا دین مروه غه بارمق بر شوط ترور
 و مروه دین صفاعه بارماقلیقی بنا بر شوط ترور (فصار اثنتین) بس بولدی ایکی شوط قیتماقلیقی برله مروه دین
 صفا غه (بفعل هكذا سبعا) وفا قیلسون آن دانی بینی مرتبه صفا دین باشلاب مروه دا تمام قیلغای و سعی
 قیلماق صفا برله مروه نینک آراسینده واجب ترور و حج نینک رکنی ایرمس (ثم سکن بمكة محرما و طواف

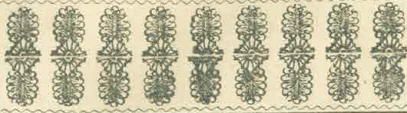
(نفلًا ما شاء) آندین صونک ساکن بولغای مکه معظمه دا احرام برله ونفل طوافی نی قبلغای هر وقت
 خواه لاسه (وخطب الامام سابع ذی الحجۃ) وخطیب خطبه اوقغای ذی الحجۃ نینک یتنجی کوننی بر خطبه
 اوقغای پشین دین صونک (وعلم المناسک فیها) واورکانکای خطبه دا عبادت واداب حجنی (ثم التاسع
 بعرفات) آندین صونک توقزنجی کوننی خطبه اوقغای عرفاندا جمعه خطبه سی ینکلغ سی خطبه نینک آراسنک
 اولتورسون (ثم حادی عشر بمنّا) آندین صونک اون برنجی کوننی منادا خطبه اوقغای بر خطبه نی
 پشین دین ایلکارو وقالغان حج نینک عبادت لارینی آندا اوکرائنکای (ويخرج غداة التروية الى منّا)
 وچقغای امام حاجی لار برله ترویه کوننی کم ذی الحجۃ نینک سکزنجی کوننی تورور تانک آتغاندین صونک
 ترویه دیب آنکچون ایتورلو حضرت ابراهیم علیه السلام غه شول اخشام اوقغودا بیراو ایتب تورور کم
 اوغلو نکنی ذیح قیل یعنی چالغیل تیب تانک آتغاندین صونک اخشامغه چه فکر دا بولدیلر آنکچون اول کوننی ترویه
 دیدیلر ایکنجی اخشامی ینه شول توشنی کوردیلر بس قرینه برله بلدیلر کم حق تعالی طرفیدین بولغای آنکچون اول
 کوننی عرفه دیدیلر واونجی اخشامی ینه شول توشنی کوردیلر و قصد ایتدی لر اوغول لارینی ذیح ایتارکا
 آنکچون اول کوننی نحر کوننی دیرلار و منّا اوچ کوچلی بر قریه تورور آنینک برله مکه معظمه نینک
 آراسی بر فرسخ یول تورور (ومکث بها الى فجر عرفة) و بولسون منادا نا عرفه نینک تانکی آتغونجه (ثم
 منها الى عرفات) آندین صونک آندین چقب عرفاتغه بارغای (وکلهها موقف) و عرفات نینک بارچه سی
 موقف تورور یعنی تورا تورغان بر تورور (الابطن عرنة) مکر اول جایدا کم آنی بطن عرنه دیرلار
 اول یردا شیطان علیه اللعنه پیغمبر صلی الله علیه وسلم غه کورونکان ابردی و پیغمبر صلی الله علیه
 وسلم امر ایتدی لار کم اول یردا تورمانک لار تیب (واذا زالت الشمس) وهر وقتی که آفتاب میل
 زوالغه قیاسه (خطب الامام کالجمعة) وخطبه اوقوسون امام یا نائب امام جمعه خطبه سی ینکلغ وخطبه
 اورتاسیندا اولتورسون واوراتغای خطبه دا مناسک حج نی واداب لارنی و عرفات دا تورماق لبق نی و مزذلفه نی
 وتاش آتماق لبق نی وقربان قبلماق لبق نی وساج آتماق لبق نی وطواف زیارتنی و بولارغه اوخشاش
 نمرسه لارنی (وجمع بین الظهر والعصر في وقت الظهر) وجمع قیلسون پشین برله نماز دیکرنی (باذان
 واقامتین) بر اذان ایکی تکبیر برله بو طریقه دا کم مؤذن منبر نینک آلدیندا اذان ایتغای وامام خطبه
 اوقغای جمعه خطبه سی ینکلغ آندین صونک تکبیر ایتغای وپشین نمازینی امام برله اوقغای لار آندین
 صونک مؤذن ینه تکبیر ایتغای نماز دیکرنی امام برله اوقغای لار پشین نینک وقتیندا ایکی فرض نینک
 آراسینک سنت دین اوزکا نافله اوقومغای لار (وشرط الجماعة والاحرام فیهما) بو ایکی فرض نی جمع ایتنک لیکدا
 ایکی نمرسه شرط تورور بر بسی جماعت برله اوقماق لبق اولوغ امام برله نمازنی ایکنجی حج اوچون
 احرام باغلاغان بولغای (فلا يجوز العصر) بس دورست بولس نماز دیکرنی پشین وقتی دا اوقوماق لبق

(لفاقد احدهما) اول كشيكا كم تاباسه ايكي شرط نينك بريسي ني كم جماعت برله احرام ايردى
 (ثم ذهب الى الموقف) آندين صونك يعنى نماز دين فارغ بولغاندين صونك بارغاي موقف طرفيغه
 (بغسل سن) آندين صونك كم غسل سنت ايردى بجاي كلتوركان بولسه (ويكفي حضور ساعة) وكفاية
 ترور وقوف اوچون بر ساعت حاضر بولسه عرفاندا (من زوال يوم عرفه) عرفه كوني نينك زوال وقتيندين
 (الى فجر يوم النحر) تا عيد كوني نينك تانك آنگان وقتى غه چه (ولو نائما او مغضى عليه) اكر چنديكه
 اويقودا وبايهوش بولوب بولسه هم فرض عهد سيندين چقار اكر چنديكه احرام باغلاغان بولسه وتلبيه
 ايتماسه هم (او اهل عنه رفيقه) يا تلبيه ايتسه يولداشى آنينك طرفيندين رخصت سيز عهدء فرضدين
 چقار امام ابى حنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا اما اكر رفيقى بامداد احرام باغلاغان بولسه عهدء فرض دين
 ووقوف عرفه دين بالاتفاق چقار وقتى كه اويقودين تورسه ويا هوشيغه كيلسه حج نينك قالغان افعال لارينى
 بجاي كلتوركان بولسه (او جهل انها عرفه) ياييلمه هم عرفه تاغى ايركانين آنداوقوف ايتسه روانرور (واذا
 غربت) عرفه كوني وقتى كه آفتاب بانسه (اتى بمزدلفه) كلكاي مزدلفه غه اول هرني جمع هم ديرلر آنينك
 اوچون كم حضرت آدم برله حضرت حوا جمع بولغان برلر تورور (وكلها موقف) ومزدلفه نينك بارچه
 يري تورا نورغان ير تورور (الا وادى محسر) بكسر ونشيد سين برجاي ترور كم مزدلفه نينك چب
 طرفى دا (وصلى عشائين) واوقوسون نماز شام برله خفتن ني (فى وقت العشاء باذان واقامة) نماز
 خفتن نينك وقتيندا براذان وتكبير برله واكر نماز شام برله خفتن نينك آراسنده برنمرسه فاصله بولسه اكر
 نفل نمازى هم بولسه تكبيرنى قايتادين ايتغاي ووجوم ايتما كدا جماعت شرط ايرمس (وان ادى المغرب)
 واكر نماز شام وقتيندا نماز شام ني اوقوسه (اعاد) قايتادين اوقوغاي اول نماز شام ني (ما لم يطلع
 الفجر) ماداميكه تانك آنگان بولسه وامام ابوبوسف رحمه الله تعالى قاتينده روا تورور ليكن يمان ايتب
 تورور (ثم صلى الفجر بغلس) آندين صونك اوقوغاي ايرنانك نماز ينى اول وقتدا كم قرانقوليق
 بار بولغاي (ثم وقتى) آندين صونك وقوف قيلغاي وتكبير وتهليل وتلبيه ايتغاي ودرود پيغمبر صلى
 الله عليه وسلم غه يباركاي (ودعا) ودعا قيلغاي و حاجت لارين تيلكاي ومسلان لارنى دعا قيلغاي ومزدلفه دا
 وقوف ايتمك واجب تورور وامام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا ركن تورور (وان اسفر) واكر آقارسد
 يعنى بخشى روشن بولسه آفتاب چيقيماسدين ايلكارو (اتى الى منا) كلكاي مناغه (ورمى جمرة العقبة
 من بطن الوادى) وتاشلاسون اوشاق تاشنى بطن واديدين عقبه غه واكر يوقاريدين تاشلاسه هم روا
 تورور (سبعا) يتى مرتبه (غنفا) يعنى باقلاء ينكلنغ اوشاق تاشنى باش بارماني نينك آرقاسيندا قويوب
 شهادة بارماني برله مدد بيريب آتغاي تورور كز ويا آندين زياده يركا تاشلاغاي (وكبر بكل حصاة)
 هر تاشنى آنگاندا تكبير وتسبيح ايتغاي يعنى بسم الله الله اكبر تيكاي يعنى خداى تعالى آتى برله

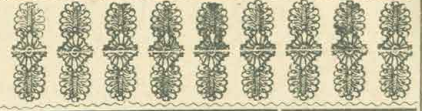
آئیم و اولوغ لیت الله تعالی نینک خاصه سی ترور ﴿اللهم اجعلها حجا مبرورا و ذنبا مغفورا و سعیا مشكورا﴾
 یعنی ای بار خدایا بوناقص حج میزنی بخش و قبول اینلمش حج نینک قطاریندا قیلغای سن و کناه لاریمزی
 یارلیقه غای سن و سعی میزنی فایده لی و نتیجه لی قیلغای سن (و قطع التلبیه باؤلها) و قویغای لیبیک دیمکنی
 اول ناش آتغاندا (ثم ذبح ان شاء) آندین صونک تورت آیاقلی حیوان چالغای اکر خواه لاسه (ثم
 حلق اوقصر) آندین صونک ساچنی آغای ویا قیسقارتغای بر بارمق مقدارینجه (و حلقه افضل) و ساچ
 آلمق لیتی افضل ترور (و حل له کل شیء الا النساء) و احرام سبیلی هر نمرسه کم حرام ایردی آنکا جلال
 بولدی مکر خاتون برله صحبت اینتمک حلاک بولغانی یوقتورور (ثم طاف للزيارة) آندین صونک
 طواف اینکای زیارت اوچون (یوما من ایام النحر) عید نینک اوچ کونیندین بر کونیندا (سبعة) یتنی
 مرتبه و بو طواف فرض طواف ترور و حج نینک رکنی ترور (بلا رمل و سعی ان کان سعی قبل) رمل سز
 و سعی سیز طواف اینکای اکر موندین ایلکارو رمل و سعی اینکان بولسه ایمدی حاجت ایرمس و اکر
 موندین ایلکارو رمل و سعی اینکان بولسه بو طواف دا رمل و سعی قیلغای صفا و مروه نینک آراسینده
 (و اول وقت) طواف زیارت نینک اولقی وقتی (بعد طلوع النحر) عید کونی نینک تانکی آتغاندین صونک
 (وهو فيه افضل) و بو طواف نی اول کونی قیلماق لیق افضل ترور قربان لیق قیلغان بنگلیغ عید نینک
 اول کونی قربان قیلماق لیق فاضلراق ترور و بو طوافدین صونک کبراک کم ایکی رکعت نماز اوقوغای
 (و حل له النساء) و حلال بو اور آنینک خاتوننیغه یقین لیق قیلماق لیتی طواف زیارت دین صونک (فان
 اخر عنها) بس اکر تأخیر قیلسه طواف زیارتنی ایام نحر دین (کره) مکروه ترور (و یجب دم) و واجب
 بولور فان نوکک لیک تأخیر اینکان سبیلی (و بعد زوال ثانی النحر رمی الجمار الثالث) و افتاب
 قایتان دین صونک عید نینک ایکی کونی اوچ مرتبه آنا تورغان ناشنی آتغای (بدأ مما یلی المسجد)
 باشلاغای ناش آتماق لیتنی مسجد خیف نینک یانیندین یتنی ناش آتغای و مونی جمره اولی دیرلر (ثم
 مما یلیه) آندین صونک اولقی غه یقین جایغه یتنی ناش آتغای و مونی جمره وسطی دیرلر (ثم العقبة
 سبعا سبعا) آندین صونک شروع اینکای جمره عقبه غه بطن و اددین یتنی ناش آتغای (و کبر بکل) تکبیر
 ایتسون هر بر ناش آتغاندا (و وقف بعد کل من الاولین و دعا) و وقوف ایتسون هر بر ناش آتغاندا
 اول برله وسطی دا اول یر حاجی لار نینک توقف ایته تورغان یری ترور وسطی دا اولی دین زیاده تورغای
 و خدای تعالی غه حمد ایتغای و تکبیر و تهلیل اینغای و پیغمبر صلی الله علیه و سلم غه صلوات یبارکای
 و جمره عقبه دین صونک توقف قیلماق و قول لاریننی گونروب و یوزیننی اسمانغه قرانیتب دعا قیلغای کم
 سنت دعا ترور و دعا کبراک کیم دعا قیلغای اوزی اوچون و بارچه مؤمن لر اوچون شول مکاندا (ثم
 غدا كذلك) آندین صونک اوچونچی ایام نحر کونی آنداق اوچ مرتبه یتنی یردین ناش آتغای (ثم بعد

كذلك) آندىن صونك ايام نجر نىنك تورنلاڭچى كوفى ترور كم ايام نشىرىق نىنك (خىركى كوفى ترور اوج مرتبه ناش آتغاي اولقى يىنكايغ (ان مكث بهنا) اكر تورسه منادا (وهو احب) وبوتورمى لىق منادا زوالدين صونك ايام نجر نىنك تورنلاڭچى كوفى رى جمار اوچون نىشى ترور واكر زوالدين ايلكاروهم ناش آتسه روا ترور حضرت امام اعظم رحمه الله تعالى قاتىندا اما صاحبين رحمهما الله تعالى قاتىندا روا ايرمس زوالدين ايلكارو (ويستق بنفره) وساقط بولوو رى جمار منادين چىققان سببلى (قبل طلوع الفجر الرابع) تورنلاڭچى كوفى تانك آتغاندىن ايلكارو تانك آتغاندىن صونك تورنلاڭچى رى ايتماي منادين چىققان لىق روا ايرمس (واذا نفر) وهر وقتى كه چىقسه منادين (الى مكة نزل بالمحصب) مكه طرفىغه توشكاي محصب غه بر ساعت آنى بطحاهم دىرلر ومبسوطدا ايتب ترور كم بوتوشكاي لىق نى سنت دىب ترورلر (ثم طاف للصدر سبعة) آندىن صونك مكه معظمه غه كىركاي وبتى مرتبه طواف قىلغاي وبوطوافقه طواف وداع دىرلر (بلارمل وسعى) وبوطوافدا رمل وسعى يوقتورور صفا برله مروره نىنك آراسىنده وحنفى قاتىندا بوطواف واجب بولر وآندىن صونك ايكى ركعت نماز اوقوغاي (ثم شرب من ماء زمزم) آندىن صونك زمزم صويدىن اىچكاي (وقبل العتبة) واوبكاي بوساغنى (ووضع وجهه) وقويغاي يوزىنى (وصدره) وكوكرا كىنى (على الملتزم) ملتزم غه كم بو ملتزم حجر الاسود برله ايشك نىنك آراسىنده ترور وساعتى آندا تورغاي (وتشبهت بالاستار) وقول اوروب ياپوشسورن كعبه معظمه نىنك پرده لرىغه (ودعا مجتهدا وبىكى متعسرا) دعا قىلغاي جد جهد برله كعبه نىنك فراتى اوچون حسرت تمام برله قىلغاي زىاده قىلغاي شرافتنى (وبرجع قهقرى) وقايتغاي يوزىنى كعبه غه قىلب آرقان باقه (حتى يخرج عن المسجد) ناه مسجد حرامدىن چىققونچ (والمرأة لا تكشف رأسها بل وجهها) وخاتون احكام مذكوره دا باش آچماغاي بلكه يوزىنى آچسا روا ترور (ولو سدت عليه شيئا مجافيا وجهها جاز) واكر برنرسه نى يوزىندىن آسولتورسه يوزىندىن آلس بولسه روا ترور (ولا تلبى جهرا) وخاتون لىبك نى بلند ايتماسون (ولا تسعى بين الميلىن الاخضرين) خاتون ايرلر يىنكايغ ايكى ميل نىنك آراسىنك سعى ايتماسون (ولا تحلق بل تقصر) وخاتون ساچنى آلماسون بلكه قسقارتسون (وتلبس المحيط) وخاتون تىككىلكن لباسنى كىيار مثل كويلاك واوتوك تا بدنى آچولماغاي (ولا تقرب الحجر فى الزحام) كىراك كم خاتون حجر الاسود غه يقين بارماغاي جماعت كوب بولغاندا (وحيضها لا يمنع الا الطواف) وخاتون نىنك حىضى منع اينماس مناسك حج نى مكر طواف كعبه نى منع قىلور يعنى خاتون حىض كورسه كىراك كم غسل ايتكاي واحرام باغلاغاي وحج نىنك مناسك لرىنى بجاي كلتوركاي وطواف كعبه نى قىلغاي واكر ايام نجر دا پاك بولسه طواف زىارتنى بجاي كلتوركاي واكر حىض كورسه وقوف عرفه وزىارتدىن صونك طواف وداع آندىن ساقط ترور (وفات الحج) وكشى كم آندىن فوت بولسه حج يعنى احرام باغلاسه عرفات دا

وقوف اینا بیلامسه (طاف وسعی) کبراک کم طواف کعبه قیلغای وصفا برله مروه نینک آراسینده عمره اوچون سعی بجای کلتورکای (وتحمل) و اهرامدین چیق بولغای (وقضی من قابل) وقضا قیلغای کیلور یلی و دم جنایت لازم ایرمس خلاف اما شافعی رحمه الله تعالی غه تورور والله اعلم *

فصل

(القران) مصدر قران تورور یعنی جمع اینتمک حج برله عمره ای اهرام باغلاردا (افضل مطلقاً) یعنی قران افضل ترور تمتع دین و یالفوز حج دین و یالفوز عمره دین (وهو ان یهمل بحج و عمره من میقات معا) و قران اولتورور کم اهرام باغلاغای حج و عمره اوچون حج برله عمره فی برکا نیت ایتمه قصد اینتکای (ویقول وایتغای) اللهم انی ارید الحج و العمره فیسرهالی و تقبلهما منی (یعنی ای اولوغ خدای ایراده قیلدیم من حج برله عمره فی و منکا اسان قیلغل و قبول قیلغل من دین (وطاف للعمره) و عمره اوچون طواف قیلغای (سبعة اشواط) یتى مرتبه (یرمل للثلاثة الاول) رمل اینتکای اولقی اوچدا آنداق کم مذکور بولغان ایردی (ویسعی) وسعی اینتکای صفا برله مروه نینک آراسنده (ثم یحج) آندین صونک حج قیلغای و افعال حج فی بجای کلتورکای (کما مر) آنداق کم یوقاریدا مذکور بولدی طواف وسعی و ساچ آلمات حج برله عمره نینک آراسندا مفرد ینکلغ (و ذبح للقران) و چالغای قربان لبق اوچون قوی یالفوز و یا تیوه یالفوز و یا شریک بولغای (بعد رمی یوم النحر) ناش آنگاندین صونک قربان کونیندا حج عمره اوچون قربان قیلماق لبق واجب تورور و شکر اینتمک لیک اوچون کم آنکا الله تعالی کرامت اینت تورور حج برله عمره فی (وان عجز عن الذبح صام ثلاثة ايام اخرها عرفه) واکر عاجز بولسه ذبح دین اوچ کون روزه نوتغای اخیری اول اوچ کون نینک عرفه کرنی تورور ترویه کونی دین بر کون ایلکارو و ترویه کونی و ترویه دین بر کون صونک روزه نوتغای یتنچی و سکرینچی و توقزینچی تورور (وسبعة بعد حجه انشاء) و یتى کون حج دین صونک روزه نوتغای اکر خواه لاسه خواه مکدا و خواه وطنیده (وان فانت الثلاثة) اکر فوت بولسه اولقی اوچ کون (نعین الدم) متعین بولور قان ترکمک و روزه نوتماق روا ایرمس (والتمتع افضل من الافراد) و تمتع افضل ترور یالفوز حج دین و یالفوز عمره دین (وهو ان یحرم بعمره من الميقات) و شول تمتع اولتورور کم اهرام باغلاغای عمره اوچون میقاتدین یا میقاتدین ایلکارو دین (فی اشهر الحج) حج آیلاریندا یا آندین ایلکارو (ویطوف) و طواف اینتکای کعبه معظمه فی (ویسعی) وسعی اینتکای صفا برله مروه نینک آراسینده (ویحلق) و ساچنی آلغای (او یقصر) یا قیسقار تغای (ویقطع التلبیة فی اول طوافه للعمره) و قریغای تلبیه فی اولکی طوافیندا کم عمره اوچون قیلغان ایردی آندین صونک عمره اهرامیندین چیقغای (ثم اهرم) آندین صونک اهرام باغلاغای (بالحج) حج اوچون

(يوم التروية) ترويه كونی كیم سكرلانچی كون بولا تورور (وقبله افضل) سكرلانچی كونی كونی ایلكارو احرام باغلاماق افضل تورور (وحج كالمفرد) وحج قیلغای یالغوز حج قیلغان ینكلیغ لیكن رمل بجای كلتوركای اولقی اوچدا وقالغان تورر دا آهسته یوروکای وسعی قیلغای صفا برله مروه نینك آراسینده طواف زیارت دین صونك بخلاف مفردکم سعی قیلغای صفا برله مروه نینك آراسینی طواف قدوم دین صونك (وذبح) نحر كونی ذبح اینكای تمتع اوچون رمی جمار دین صونك (وان عجز) واكر عاجز بولسه ذبح دین (صام ثلاثة ایام) روزه توتغای اوج كون ذی الحججه نینك ینی لانچی وسكرلانچی وتوقزلانچی كونی آندین صونك ینا ینی كون روزه توتغای (كالقران) آندا قكم قران ینكلیغ (وان احرم) واكر احرام باغلاسه تمتع اوچون (بسوق الهدی وهو افضل) آلدیغه سالیب هیداكای هدی نی یعنی مكه كا آلیب باروب قربان لبق قیلا تورغان حیوان نی هیداكای ینتلاكان دین افضل تورور (لا یتحلل) عمره بجای كلتوركان دین صونك حلال بولمغای واحرام دین چیمغای (ثم یحرم بالحج كما مر) آندین صونك ترویه كونی احرام باغلاغای حج اوچون آندا قكم مذکور بولدی (والسكى) یعنی مواقیت غه داخل جماعت لار (یفرد فقط) یالغوز حج غه احرام باغلارلر یالغوز عمره غه احرام باغلارلر اول جماعت غه قران وتمتع یوق تورور لقوله تعالی ذلك لمن لم یکن اهله حاضری المسجد الحرام * والله اعلم بالصواب *

فصل

(ان تطیب محرم عضوا) اكر یخش ایسلیك قیلسه محرم بر عضوینی (او ادهن) یا یاغ سورتسه بر عضو یغه یعنی زیت یاغی یا كنجید یاغی اما اكر پیه یاغی ویا قوی یاغی نی سورتسه نمرسه واجب بولمس (اولبس مضطاً) یا كبسه تیکمیلکان لباسنی تمام بر كون اكر چندیکه آندین اوزكا لباسی بولمسه هم (اوستر رأسه یوما) یا كبسه باشیغه دسنار یا طاقیه وآنكا اوخشاش نمرسه لر بر كوندوز ویا بر كیچه واكر رسم دا یوق نمرسه نی باشیغه كیسه مثل قاب وغورجین وپلاس ینكلیغ آندا نمرسه واجب بولس واكر پیراهن نی ردا تیک ایکنی كا سالسه یا ایچ تون نی اونکی اینسه یا توننی ایکنی كا آلیب ینك لارین کیماسه ضرر یوق تورور (او حاف ربع رأسه) یا آلسه تورندین بر ساچنی یا سقالنی (او عضوا) یا آلسه عضوی نینك توكین (او قص اطعارید) یا قسقارنسه بر قوی نینك ترناقی نی (او رجل) یا بر آیاقی نینك ترناقینی (او الكل) یا تمام قولنی وتمام آیاقی نینك ترناقلرینی (فی مجلس) بر مجلسدا (او طاف للفرض) یا طواف ایتسه فرض اوچون (محدثا) طهارتسز (او غیره) یا طواف ایتسه فرضدین باشقه طوافنی (جنباً) جنب حالندا (او افاض قبل الامام) یا قیتسه عرفه كونی عرفاندین امام دین ایلكارو (او ترك واجبا) یا ترك ایتسه حج نینك واجب لریندین بر واجب نی رمی جمارنی ترك اینكان ینكلیغ یا سعی نی ترك اینكان ینكلیغ

(اواكثره) يا ترك ايتسه اكثر واجب في مثل رمى جمار نينك ويا سعى نينك كوبي في ترك ايتسه (اوقدم نسكا) يا ايلكارو كلتورسه عبادتنى (على اخر) ينه بر عبادتنين مثل ساچ آلسه رمى جماردين ايلكارو (او اخر طوافى الفرض عن ايام التمر) يا ناخير ايتسه طوافى فرضى ايام نحردين (او ترك اقله) يعنى يا يتي طوافدين اوج طوافنى ترك ايتسه (فعليه دم) بارچه مذكور انلار نينك بريس هر كم دين صادر بولسه اول كشيكا قان توكمك لازم بولور (وبترك) وترك قيلسه مجموع طوافنى (اكثره) يا يتي طوافدين تورت طوافنى ترك ايتسه (بقي محرما) احرامدين چيقهاس محرم بولوب تورار (حتى يطوف) تا طوافى قياغونچه (وان طافه جنباً) يعنى جنب ليق حاليندا فرض طوافنى بجاي كلتورسه (فبدنة) واجب بولور آنكا بر تيوه ذبح ايتمك ليك (وان فعل اقل مما ذكر) واكر ايتسه مذكور بولغانلار نينك آزاراقى ني آندا قكم بر عضردين آزنى يخشى ايسليك قيلسه ياتيكيكلان لباسنى بر كوندن آزاراق كيسه يا باش نينك تورندين برندين آزاراق برى نينك ساچنى آلسه يا بر قولى نينك ترناقى دين آزاراق ويا بر آياقدن آزاراق ترناقلىنى آلسه ويا ترناقلىنى بر مجلسدا آلسه (اوطاف غير الفرض محدثاً) يا طوافى ايتسه غير فرض ني طهارتسىز مثل طوافى قدوم و طوافى صدر (او ترك القليل من الواجب) يا ترك ايتسه واجب نينك آزينى مثل يتي طوافدين اوج طوافنى ترك ايتسه يا اوج رمى جماردين بيرنى ترك ايتسه (او حلق رأس غيره) يا بر غير نينك ساچنى آلسه كبراك اول غير محرم بولسون كبراك بولسون (تصدق بنصف صاع من بر) و بو صورت لردا ياريم صاع بوغداى تصدق قيلسون و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا هيچ نمرسه واجب بولماس اكر محرم نينك امرندن باشقه ساچنى آلسه (وان تطيب) واكر يخشى ايسليك قيلسه بر عضوينى (اوبلس مخيطاً) ياتيكيكلان لباس كيسه (او حلق بعذر ذبح شاة في الحرم) يا تورت دين بر ساچنى آلسه عنر برله حرمد ا بر قوى ذبح ايتسون (او تصدق بثلاثة اصوع على ستة مساكين) يا تصدق ايتكاي اوج صاع بوغداينى آلتى مسكين غه هر بر مسكين كه يارم صاع كبراك حرمد ا بيرسون كبراك غير حرمد ا اما امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا البته حرمد ا بيرمك كبراك (او صام ثلثة ايام) ياروزه توتغاي اوج كون هر جايدا توتسه اختيار ليغ نورور پى درپى توتماق شرط ايرمس (ووطيه قبل وقوف عرفه) و طى ايتمك ليكى احرام دا خواه آلد يغه و خواه آرقاسيغه عرفانغه حاضر بوللاسيندين ايلكارو اكر چنديكه اونوتوب و طى قيلسه هم (افسد حجه) فاسد قيلور هجى ني (ومضى) وتمام ايتسون افعال هجنى فاسد بولمغان ينك ليغ (وذبح) ذبح ايتسون بر قوينى و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتينده تيوه ذبح ايتمك واجب نورور (وقضى من قابل) وقضى قيلسون هجنى كيلور يلى (ولم يفترقا) ولازم ايرمس اير برله خاتون نينك آير يلمات ليقى فاسد بولغان هج لارينى قضا قيلوردا (وبعد لم يفسد) وقوف عرفه دين صونك اكر جماع قيلسه فاسد بولمس هجى (وتجب بدنة) واجب بولور اول كشيكا تيوه

ذبح ایتمك ليكى (و بعد الحاق شاة) و اكر ساج آلفاندين صونك وطن ايتسه واجب بولور قوي ذبح ایتمك ليكى (وان قتل محرم صيدا) و اكر محرم اولتورسه حيوان بَرينى (اودل عليه) يادالات ايتسه صيد غه (قائله) صيدنى اولتور كوچى غه كيراك قصد برله دالات ايتسون خواه اونونوب دالات ايتسون بوشرط برلان كم محرم دالات ايتكان كشى صيد غه عالم بولمغان بولغاي صيد نينك مكانيقه ويا محرم غه اينانغان بولسه و اكر اينانماسه وينه بر باشقه محرم دالات ايتسه بو محرم غه اينانوب صيدنى آلسه صونكى دالات قيلغوچى ضامن بولور اكر محرم احرام دين چيقتاندين صونك توتسه دالات قيلغان كشيكا جزا لازم بولمس (يجب جزاؤه) واجب ترور جزا اول صيدنى اولتور كوچى غه يسا دالات قيلغوچى غه (اى ما قومه عدلان) يعنى ايكى عادل كشى بها قويغان نمرسه سى لازم بولور (فى مقتله) اولتوركان جايدا بهاسينى بولسه آنى بيورور (او اقرب مكان منه) يا اولتوركان يركا يقين يرده بها قويغايلىر كيراك بها قويغان ير سودا بولسون كيراك برى بولسون (فيبشترى به هديا) بس سائقون آلفاي اول صيد نينك بهاسيغه قوي يا او كوز يا نيوه هر قيسى سى نينك بهاسيغه يتسه آنى آلفاي (يذبح بمكة) ذبح ايتكاي آنى مكه معظمه دا و فقراغه تصدق قيلغاي (او طعاما يتصدق به) يا آلفاي طعامنى و تصدق قيلغاي آنى فقراغه (كالقطرة) مثل فطره يعنى بوغدايدىن ياريم صاع كه ايكى باتمن ترورور يا آرپه ويا خرما دين بر صاع كم تورت باتمن بوله ترورور (اوصام عن طعام كل مسكين يوما) ياروزه توتغاي هر بر مسكين نينك طعامى اوچون بر كون (وما فضل عنه) و ياريم صاع دين آز زياده ليق قيلسه (تصدق به) تصدق ايتكاي آنى (اوصام يوما) ياروزه توتغاي بر كون اول كم نينك بدلى اوچون (وان نقصه) و اكر ناقص ايتسه صيدنى يعنى چولاق ايتسه ويا پبرى يولونسه (يجب ما نقص) يعنى عيب لى و عيب سز بها قويارلىر ايكى اورتاداغى تفاوتنى تصدق قيلور (وان اخرجه عن حيز الامتناع) و اكر چقارسه صيدنى قاقماق ليقدىن يعنى قاقه بيلماسديك قيلسه (او كسر البيض) يا احرام دا سيندورسه قوش نينك يومورتقه سى نى (فقيمه) بس بو ايكى صورت دا قيمتى واجب بولور و اكر يومورتقه دين اولوك حوجه چيقتسه تريك حوجه نينك قيمتى واجب بولور (وكذا ان ذبح الحلال صيد الحرم) و آنداق تروركم اكر ذبح ايتسه حلال يعنى احرام باغلامغان كشى صيد حرمنى اول صيد نينك قيمتى واجب بولور (او عليه) يا صاغسه اول صيدنى سوت نينك قيمتى نى تصدق قيلور (او قطع حشيشه) يا كيسسه حلال كياه حرمنى (او شجره) يا كيسسه حرم نينك درختنى آنينك قيمتى واجب بولور فقراغه تصدق قيلغاي (الا مملوكا) مكر اول كياه كشى نينك ملكى بولسه حرم نينك حرمنى اوچون قيمتى لازم بولس بلكه ايكاسيغه ضامن اولور (او منبتا) يا كوكار تريلغان بولغاي كيراك كوكار تيبلا تورغان نمرسه بولسون كيراك كوكار تريلماس تيك نمرسه بولسون مثل اراك ايكمای تورغان نمرسه نينك جنسيدين بولسون مثل نيكان حاصل اولكم درخت تورت قسم ترور تورت نينك

اوج قسمنی کيسمک و فائدا آلمات حلال ترور بی جزا و بر قسمی حلال ایرس اول اوج قسم نینک
 بریسی کشی کوکارنا تورغان کشی نمرسه نی کوکرتسه ایکنچی کشی ایکیب کوکار تورا تورغان درخت بولسه
 آنی کوکارتورسه اوچونچی کشی کوکارتورا تورغان درخت بولسه آنینک اوزی کوکارسه بو قسم اردا جزا یوقترور
 و تورناچی قسم اول ترور کم کشی کوکار تورمهان درخت نینک اوزی کوکارسه و بو بر قسم نی کيسمک برله
 جزا لازم بولور و اگر بو تورناچی قسم کشی ملکیندا کوکارسه آنی براو کيسسه ایکی قیمت لازم بولور
 بر قیمت ایکاسیغه و بر قیمت حق شرع اوچون مثل ام مغیلان کم کشی ملکیندا کوکارسه (اوجافا)
 یا قورو بولسه حرم نینک درختی آنی کيسمک روا ترور جزا سز (ولا یرعی الحشیش) و مالغه اونلاتمغای
 حرم نینک کیه لارینی (ولا یقطع الا الاذخر) و هیچ کیه نی کيسمکی مکر اذخر دیکان کیه نی کيسسه
 روا ترور جزا سز (و بقتل قمله) وقت احرام دا بت اولتورسه (اوجراده) یا چکورتکه اولتورسه (صدقه
 وان قات) صدقه واجب بولور اگر چندیکه آز هم بولسه مثل بر بارچه نان ینکلیغ بو وقتی ترور کم
 بت نی اوزی بدنیدین آلیب اولتورسه یا ناشلاسه و اگر اوزی توتسه آندین صونک اولتورسه هیچ نمرسه
 واجب بولمس آندا کم بورکه دا نمرسه واجب بولمس و اگر بت دین زیاده اولتورسه بر اوج بوغدا ی
 صدقه قیلغای و اگر بت نی اولتورور قصدیغه لباسنی قویاشغه ناشلاسه یاریم صاع بوغدا ی که ایکی باتمن
 ترور صدقه قیلغای و اگر بت اولار قصدیغه لباسنی ناشلامسه هیچ نمرسه واجب بولمس (ولا شیء بقتل
 غراب) مردار خوار اولوغ زاغ نی اولتورسه هیچ نمرسه واجب بولمس اما اگر عکه اولتورسه جزا واجب
 بولور محرغه (وحدأه) و چای نی اولتورسه هیچ نمرسه واجب بولمس (و ذهب) بورینی اولتورسه (و حیة
 و عقرب و فارة) و بلاننی و کژدمنی و سچقانی اولتورسه (و کلب عقور) و تیشلاک ایت نی اولتورسه
 هیچ نمرسه واجب بولمس و بر روایت امام اعظم رحمه الله تعالی دین ترور کم پشیک نی اولتورسه نمرسه
 واجب بولمس اگر چندیکه توز پشیکی بولسه هم و آنداق ترور تیشلاک و غیر تیشلاک ایت (و بعض)
 و پشه نی اولتورسه (و برغوث) و بورکه نی اولتورسه نمرسه واجب بولمس (و قراد) و کنه نی اولتورسه
 (و سحفاة) و ناش بقه اولتورسه نمرسه واجب بولمس و آنداق ترور باقی حشرانلار مثل کربی و آنکا
 اوخشاش لار (و سبع صائل) و حمله قیلا تورغان بولته بورینی اولتورسه نمرسه واجب بولمس (و حمل له
 ذبح الحیوان الا هلی) و حلال ترور محرغه ذبح ایتمک لیکی حیوان اهلینی (و اکل ما صاده حلال و ذبحه بلا
 دلالة محرم و امره) و حلال ترور کم یمک لیکی محرم نینک اول صید نی کم صید ایتب ترور آنی حلال کشی
 بو شرط برله کم آنکا محرم دلالت ایتمک بولسه و امر ایتمک بولسه (و من دخل الحرم بصید) و اول
 کشی کم داخل بولسه محرغه صید برلان (ارسله) یبارسون اول صید نی اگر قولیندا بولسه اگر ایاقیندا
 و یا قصددا بولسه واجب ایرس اول صید نی یبارمک لیکی (و رد بیعه) و رد قیلغای بیع نی اگر ساتغون

آلغان بولسه (ان بقى) اكر اول صيد باقى بولسه (والاجزى) واكر باقى قالمسه جزا بيرسون
 (كبيع المحرم صيده) مثل ساتماق ليقي محرم نينك صيدنى يعنى محرم صيدنى ساتسه كيراك محرغه
 كيراك غير محرم غه رد قىلسون اول سودانى اكر بار بولسه اول صيد واكر باقى بولسه جزا بيركاي
 (لا صيدا معه اذا احرم) وقت احرامدا اوزى برله بولغان صيدنى بيارمسون (ومن ارسل صيدا فى
 يد محرم) وكشى كم بيارسه صيدىنى كم محرم نينك قوليندا ايردى (ان اخذه حلالا ضمن) اكر توتمان
 بولسه آنى حلال وقتيندا ضامن بولور بياركان كشى واكر وقت احرامدا بولسه بالاتفاق كشى ضامن
 ايرمس (وان قتل محرم صيد محرم) واكر اولنورسه محرم صيد محرمى (فكل بجزى) هر بريسى جزا
 بيرور اولنور كوچى بر لان توتقوچى (ورجع اخذه على قاتله) رجوع اينب آلور توتقوچى اولنور كوچى دين
 ضامن بولغاننى (وما به دم على المفرد فعلى القارن دمان) اول نمرسه كه شول نمرسه سببلى واجب بوله
 تروز مفرد غه بر دم قازغه ايكى دم واجب بولور يعنى ايكى قوى يا ايكى سفير يا ايكى تبوه چنانچه
 مذكور بولغان ايردى (الا بجواز الوقت غير محرم) مكر اوتسه ميقاتين احرام سز (ويثني جزاء صيد
 قتله محرمان) وايكى جزا بيرور لار بر صيدنى اولنوركان بولسه لار ايكى محرم قوشلوب (واتحد لو قتل
 صيد الحرم حلالان) بر جزا واجب بولور اكر اولنورسه صيد حرمى ايكى حلال كه احرام باغلامغان
 بولسه لار (باع المحرم صيدا اوشراه) ساتسه ياساتقون آلسه محرم محرم دين ياحلالدين (بطل) باطل
 ترور اول بيع وشراء (ولو ذبحه) واكر اولنورسه صيدنى (محرم حرم) حرام ترور يمك ليك اول صيدنى
 بارچغه كيراك محرم بولسون كيراك غير محرم (ولو اكل منه غرم ما اكل) واكر يسه اول ذبيحه دين تولسون
 يكان مقدار ينجه (لا محرم لم يذبحه) تولامس محرمى كه ذبح ايتماسه ويماسه (ولدت ظبية اخرجت من
 الحرم وماتا غرمهما) اكر توغسه كيكى كم چقارغان ايرديلر حرمدين كيك برله بالاسى اولسه چقارغان
 كشى ايكي سيني هم تاواننى بيرور (وان ادى جزاءها ثم ولدت) واكر بيرسه كيك نينك جزاسنى آندين
 صونك كيك توغسه (لم يجزه) جزا بيرمس كيك نينك بالاسى اوچون والله اعلم *

فصل

(ان احصر المحرم بعدو) اكر ممنوع بولسه محرم حجغه بارمقدين دشمن سببلى (او مرض) ياخسته ليق سببلى
 (بعث المفرد دما) بياركاي مفرد بر قوينى (والقارن دميين) وقارن بولسه يعنى حج برله عمره نيت
 اينكان كشى بولسه بياركاي ايكى قوينى چنانچه يوقاريدا مذكور بولغان ايردى (وعين يوما يذبح فيه
 ولو كان قبل يوم النحر) نعيين ايتكاي محصر ذبح ايتا تورغان كوننى اكر چنديكه اول كورن عيد دين
 ايلكارو هم بولسه اما صاحبين قاتيندا اكر هجدين ممنوع بولسه قربان ليق دوست بولانورغان وقتدين

اوزکا وقتدا ذبح قبلاسه روا ایرمس واکر عمره دین ممنوع اولسه هر وقت ذبح قبلاسه روا ترور (وفی حلالا)
 واکر ذبح اینتسه دم احصاری حل یریندا روا ایرمس آنکچون کم دم احصار حرم دین اوزکا یردا روا
 ایرمس (وبذبحه یحل) وهرمدا ذبح اینکان سبیلی حلال بولور واکر چندیکه ساچ آلفاندین ایلکاروهم
 بولسه اما ساچ آلفاندین صونک ذبح قبلاسه یمخشی ترور آندین صونک احرام دین چقار ذبح اینما ککا
 نمرسه طابسه محرم لیقتا قالور و امام شافعی رحمه الله تعالی قتیندا روزه بر لان هم حلال بولور کم اورنه
 قویغه بها قویارلر وهر مدی اوچون بر کون روزه تونار بر مد بر رطل بولور وینه بر رطل نینک
 اوچدین بری بولور عراقی جماعت بر رطل فی مد دیرلر (وعلیه ان حل من حج وعمره) واجب
 بولور محصرغه اکر حلال بولسه یالفوز حجدین حج برله عمره فی قضا قیلغای و حجدین ممنوع بولغان
 کشی یوقاریدا مذکور ترور (ومن عمره عمره) محصر عمره تنها دین حلال بولسه بو عمره نینک قضاسی
 واجب بولور (ومن قران حج وعمران) واکر قراندین محصر حلال بولسه بر حج ایکی عمره واجب
 بولور کم قضا قیلغای (واذا زال احصاره) وهر وقتی که یوق بولسه محصر نینک احصاری (وامکنه ادراک
 الهدی والحج) و ممکن بولسه تابماق لیقی هدی برله حج فی (توجه) متوجه بولغای حجغه (والا) واکر
 ممکن بولسه تابماق لیق حج برله هدی فی (له ان یحل) آنکا ترور بوکم حلال بولغای و احرام دین
 چیقغای کیراک حج تابماق کیراک هدی فی تابماق دین عاجز بولغای (ومنعه عن رکنی الحج بمکة احصار)
 و منع اینکان بولسه محرم حج نینک ایکی رکنیدین کم وقوف بعرفه وطواف مکه معظمه ترور اول کشی
 احصار حکمندا ترور شریعتدا (وعن احدثها لا) واکر ایکی رکن نینک بریسی دین ممنوع بولسه احصار
 حکمندا بولماس (ومن عجز فاحج صح) و اول کشی کم عاجز بولسه ادای حجدین وینه بر اونی امر اینتسه
 حجغه روا ترور کم واصل بو ترور کم برا و عملی نینک ثوابی فی ینه برا و کاپیرا ییلور اهل سنت و جماعت نینک
 قانیندا کیراک نماز کیراک روزه کیراک بولاردین باشقه * عبادت اوچ قسم ترور بریسی عبادت مالی
 ترور موندنا نیابت روا ترور حالت اختیاری و حالت اضطراریدا مثل زکوة و صدقه فطره و عشر و بولارغه
 اوخشاش ایکنجی محض عبادت بدنی ترور و موندنا نیابت اصلا روا ایرمس مثل نماز روزه اوچونجی
 عبادت مالی برله بدنی دین مرکب بولغان بوندنا نیابت حالت اختیاریدا روا ایرمس و حالت اضطراریدا
 روا ترور (ویقع عنه ان دام عجزه الی موته) و واقع بولور حج آمر دین همیشه عاجز بولسه تا اولاری
 وقتی غاچه اما امام محمد رحمه الله تعالی قانیندا مأموردین واقع بولور آمرغه نفقه سی نینک ثوابی بولور
 و عاجزلیق بو طریقه دا کم زیاده قری بولسه و یا جای مانک بولسه و یا آباقی کیسلکان بولسه واکر عاجزلیق
 خسته لیق سببی دین احتمالی بار کم صحت بولغای یازند انغه نوشکان سببی دین احتمالی بار کم زنداندین
 چیقغای بو ایکی صورت دا مانع زائل بولسه یبارکان نایبی روا ایرمس اوزی بارمق کیراک واکر مانع

او کونچه زایل بولسه يباركان ناپي روا تورور * نافلة هيبتدا نيابت روا تورور حالت قدرت دا ومالت
 اختياريدا واكر تندرست كشي اوز طرفيدين كشي يبارسه روا تورور (ونوي عنه) ونيت قيلغاي
 مأمور آمردين تا آئينك فرضيندين حساب بولغاي (ودم الاحصار على الامر) احصار نينك دمي آمرغه
 واجب ترور (والقران والجهانية على الحاج) وقران نينك وجنابت نينك دمي واجب بولور حاجغه كم مأمور
 تورور اكر چنديكه آمرينيك امري برله نيت قران ياتمغ قيلغان بولسه هم (وضمن النفقة ان جامع قبل
 وقوفه) مأمور ضامن بولور يولدا خرج اينكان نفقهغه اكر خاتونغه جامع قيلسه وقوف بعرفه دين ايلكارو
 آئينك اوچون كم حج نفي فاسد قليب تورور (وبعده لا) واكر وقوف بعرفه دين صونك جامع قيلسه ضامن
 بولسه (وان مات في الطريق) واكر اولسه مأمور حج يوليندا (يخرج عن منزل آمره بثلك ما بقى)
 حج قيلغاي آمرينيك منزليندين قالغان نفقه نينك اوچدين بريندين بومسئله نينك صورتى بو تورور كم
 براو وصيت قليب تورور كم مينك ماليمدين حج قيلدورونك آندين تورت منك درهم قالب ترور
 براوكا مينك درهم ييريب حجغه يباريب ترور اول كشي يولدا اولوب تورور اول مينك درهم نينك
 برپارهسى خرج بولغان ايركان وقالغان مال نينك اوچدين بريندين حج ايتورورلر (لامن حيث مات)
 مأمور نينك اولكان بريندين حج قيلدورمس اما صاحبين قاتيندا مأمور نينك اولكان بريندين حج قيلدورورلر
 هر نمرسه مأموردين قالغان برلان اما اكر مأموردين نمرسه قالغان بولسه هله وصيت دين چيقب تورورلر
 وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى قاتيندا ميت نينك مالى نينك اوچدين بريندين يامأمورغه ييركان مالدين
 هر نمرسه قالسه آئينك برله حج قيلدورولار واكر مأموردا مال قالسه اولقى ثلث مالدين حج قيلدورولار
 (ولا يجوز للهدى الا جائز التضحية) جائز ايرمس هدى اوچون مكر كم قربان ليقغه يارار تورغان
 حيواندين روا تورور جناچه اعضاسى دورست بولغاي انشاء الله موريديندا كلور (واكل من هدى تطوع
 ومنعة وقرآن فقط) ومستحب تورور يمك ليكى نفل هديندين ومنعه دين وقراندين وتصدق هم مستحب
 تورور اوچدين بريندين كم نفي تصدق قيلغاي ويمك ليك روا ايرمس كفارت اوچون ذبح اينكان
 مالدين ونذردين وهدى احصاردين بولارنى تصدق ايتمك واجب تورور (وخصا بيوم التحر) وخص
 ترور ذبح ايتمك ليك هدى منعه وقران قربان كونيفه يعنى بو ايكي هدىنى قربان كونيدين اوزكا
 وقتدا روا ايرمس (لا غيرهما) بو ايكي هدىدين باشقه قربان كونيفه خاص ايرمس هر وقتدا روا
 ترور (والكل بالحرم) مخصوص ترور بارچه سينينك ذبى حرمغه كم حل يري ترور (وتصدق بجله)
 وتصدق قيلغاي هدى نينك جلى برله (وخطامه) ومهارينى تصدق قيلغاي (ولا يعطى اجر جزار منه)
 وينكلاب بارغان كشيكا ايتى دين وترسيدين نمرسه بيرماسونلار واولى اوزى چالماتى تورور واولى تيوه دا
 نحر ترور يعنى سينهسى نينك يانيدين چالمق واولى اوكونز برله قويدا ذبح تورور يعنى بويون نهورلرينى

کيسمک ترور (ولا یرکب الاضرورة) ومنماغای هدیغه مکر ضرور بولسه (ولا یحلب لبنه) وهدی نینک سوتنی ساغیب آلماسونلر وهدی نینک یلینیفه سارق صو سیب سونلار ناسوتی یوق بولغای اما وقتنی که سوتنی تورمه وضرر هم قیلسه ساغسونلر سوتنی ویا قیمتنی نی تصدق قیلغای (وما عطب او تعیب) واول نمرسه کم هلاک بولسه هدی دین ویا عیب لی بولسه (بفاحش) عیب فاحش برله یعنی اوچدین بریندین کوربراکنی ویا کوزی نینک اوچدین بریندین کوربراکنی زافل بولسه (فقی الواجب ابدله) بس واجب هدی دا تبدیل ایتسون معیوبنی سالمغه (والمعیب له) واول معیب آنینک ملکی برلور اما هدی نفل هلاک بولسه هیچ نمرسه واجب بولمس (وان شهدوا بالوقوف قبل وقته قبلت لا بهه) واکر کواهلیق بیرسه لار کم عرفات دا حاضر بولدیلر دیب وقتدین ایلاکارو قبول قیلسون لار کواه لیقنی آنینک اوچون کم تدارک ممکن تورور واکر وقتدین صونک عرفاندا حاضر بولدیلر دیب کواهلیق بیرسه لار اول کواهلیق مقبول ایرمس یعنی کواهلیق بیرسه لار کم ذی الحججه نینک سکزیندا عرفاتغه حاضر بولدیلر دیب اول کواهلیق مقبول تورور واکر اونینده کواهلیق بیرسه لار مقبول ایرمس (ومن نذر حجا مشیا) واول کشی کم نذر قیلسه پیاده حجغه بارورنی (مشی حتی یطوف الفرض) پیاده بارغای تا وقتنی کم فرض حج نی بجای کلتورکای فرض طوافدین صونک هیوانغه مینسه روا بولور واکر آطغه مثلا مینسه ذبح لازم بولور کفارت اوچون آنداق یول نینک کوییدا مینسه ذبح قیلغای ویول نینک آزیندا اول مقدار تصدق قیلغای وفقیه ابو جعفر رحمه الله تعالی ایتب تورور لار کم یول آلوس بولسه پیاده لایق مشقت بولسه مینسه روا تورور واکر یول یقین بولسه مینماک روا ایرمس والله اعلم *

کتاب النکاح

نکاح لغتدا وطی معنی سیندا تورور وشرعدا خانون آلمق لیقنی نکاح دیرلر آنکچون کم وطن نینک هلال بولماق لیقنی نینک سببی تورور نکاح اوج قسم ترور بری واجب ترور وقتنی کم شهوتی کوب غالب لایق قیلسه وایکنچی سنت مؤکده ترور شهوة تقاضاسی عدل بولسه و اوچونچی سی مکروه ترور اکر خانون غه جور بولور قورقونچی بولسه یا آنینک حقی آنکا یتماس لیکن سببی دین و بعضی نینک قاتیندا فرض عین ترور و بعضی نینک قاتیندا فرض کفایه تورور جهاد ینکلیغ و مشکوت دا بر حدیث تورور کم وقتنی که فرزند رسیده بولسه آناسی آناسی آنی اویلا ن تورمس لار هر کناهی کم شهوة سببلی دین حاصل بولسه اول کناه غه آنا و آناسی شریک بولور لار آنکچون کم آنینک حقیقیندا تقصیر قیلب ترور (ینعقل) یعنی منعقل بولور و حاصل بولور نکاح شریعتدا (بایجاب و قبول) یعنی ثابت بولور ایز طرفیندن یا خانون طرفیندن قبول قیلما قلیق برله یعنی بواجب قیلما قلیق و قبول قیلما قلیق هر بری نینک طرفیندن آندا اقم بری ایتسه خواه لادیم

نکاح لغتده
وطی
شرعاً محقق
فواجب موضوع
حاصل الوطی

ویری تقی ایتسه قبول قیلدیم (واقظمه افاض) و ایجاب قبول نینک لفظی اونکان زمان نینک لفظی بولمق کبراک و شر یعدا
اونکان زمان نینک لفظی نکاح نینک انشاسی اوچون استعمال قیلورلار (کزوجت و تزوجت) زوجت ینکلغ خانون لوقغه
بیردیم سنکا اوز نفسیمنی واکر ابر ایتسه خانون لوقغه آلدیم سفینک نفسینکمی تیکانی بولور تزوجت یعنی
قبول قیلدیم یا ایتقایکم اوز نفسینک نفسیمنی سنکا بیردیم اول ایتغای سنی آلدیم تیب واکر تزوجت نینک
اورنیغه قبلت تیسسه هم روا بولور و نکاح حاصل بولور (او امر و ماض) یا ایجاب برله قبول نینک لفظی
امر و ماضی بولغای (کزوجنی) آنداقکم آلا نورغان کشی ایتغای ولی سیغه ویا وکیلغهم کم زوجنی یعنی
خانون لوقغه بیر منکا قزینکمی ویا وکیلغه ایتسه کم وکیل بولغاننکی منکا بیرکیل تیسسه واکر خانونغه ایتسه
بو سوزنی اوز نفسینک نی منکا خانون لوقغه بیر تیکانی بولور (فقال زوجت) بس تقی بریسی ایتقایکم
زوجت یعنی بزنی دادم نفس خودرابتو یا خانون لوقغه بیردیم اوزوم نینک ولی بولغانمنی ویا اوزوم نینک
وکیل بولغانمنی سنکا بیردیم تیکای و حقیقه امرینک لفظی وکیل لیک نی تیلانک بولور وقتی کم وکیل
بولدی ایجاب قبولنی بر لفظ برله حاصل قیلسه بولور بس زوجت تیک لیک هم ایجاب بولور وهم
قبول بولور (وان لم یعلمنا معناه) واکر چندیکه اول ایر و خانون ایکسی هم بو الفاظ نینک معنی سنی
بیلیمسه لار هم نکاح بولور واکر خانون هزل یوزیندین زوجت نفسی من فلان تیسسه عربی نیلی برله
ویلماسه کم نی معنی سی بار و اول کشی آنی قبول قیلسه نکاح دورست ترور آنکچون کم ایجاب قبول نینک
یولی برله واقع بولوب ترور (وقولهما داد و پذیرفت بلا میم بعد دادی و پذیرفتی) و نکاح حاصل بولور
آنداق کم خانون ایتسه کم بیردی تیسسه وایر قبول ایتدی تیسسه میم سز واکر خانونغه ایتسه کم سن اوز
نفسینکمی خانون لوقغه منکا بیردینکمو اول خانون آنینک جوابنده بیردی تیسسه وایرکه ایتسه لرم قبول
قیلدینکمو ایر ایتسه قبول قیلدی تیسسه ایکوسی هم میم سز ایتسه لرم نکاح حاصل بولور واکر میم برله
ایتسه لرم بطریق اولی حاصل بولور (کبیع و شراه) بیع شراه ینکلغ اکر سانغان کشی ساتتی تیسسه و آلفان
کشی آلدی تیسسه میم سز یعنی اکر کشی بر نمرسه نی ساتسه آندین سوراسه لرم سن اول نمرسه نی
ساتینکمو اول کشی ایتسه ساتتی تیسسه و آنی آلفان کشیدین سوراسه لار کم سن آنی آلدینکمو اول کشی
آلدی تیسسه سوداسی درست بولور (لا بقولهما عند الشهود ما زن و شویم) واکر ایر و خانون ایکوسی
هم کواه لار نینک یانیندا بز ایر و خانون مز تیسسه آلا نینک اول سوزلری برله نکاح حاصل بولمس (ویصح
بلفظ نکاح) و نکاح لفظیندین مشتق بولوب چیققان لفظ برله نکاح دورست بولور (و تزویج) ویا تزویج
لفظیندین مشتق بولغان لفظ برله نکاح دورست بولور (وما وضع لتملیک العین حالا) و تقی نکاح حاصل
بولور اول لفظ برله کم آنی قویولغان بولسه ملک بولماق لیقغه هر نمرسه نینک ذاتی شول حالدا یعنی شول
سوزنی ایتغان زمانی اول نمرسه کشی ملکی بولغای مثل هبه و صدقه و آنکا اوخشاش نمرسه لار واما

اجاره نينك و عاريت نينك و طلاق نينك و اباحت نينك لفظى برله نكاح دورست ايرمس آنكچون كم بولغاظر
 فائده نينك ايكاس بولورى اوچون توروركلور زماندا اشول ايتقان زماندا بولمس اول نمرسه نينك اوزى نينك
 ايكاس بولماق اوچون ايرمس (و شرط سماع كل واحد منهما لفظ الاخر) اير و خاتون بربريسى نينك
 لفظنى اشمك ليكى نكاح نينك دورست ليقى نينك شرطى تروروا كر بريسى نينك سوزىنى ايشتماسه لار نكاح
 دورست بولماس ايجاب و قبول ده ظاهر اولتوروركم عقد شرعيه نينك بارچهس مونداق بولور (و حضور
 هر ين اوهر و هر تين) و نكاح نينك شرطلر يندىن تقى بر شرطى ايكى آزاد كشى نينك حاضر بولماق ليقى
 ترور و يابر آزاد اير كشى و ايكى آزاد خانون برله حاضر بولماق ليقى ترور و امام مالك رحمه الله تعالى
 قاتيندا نكاحنى ظاهر قيلماق ليقى شرط ترور اكر حاضرلار نينك بارچهس ناره سبده اوغلانلار و يا ديوانه لار
 و يا خاتونلار بولسه لار ده نكاح حاصل بولور (مكلفين مسلمين) و تقى بو حاضرلار كبراك كم عاقل و بالغ بولغايلار و تقى شرط
 تورور مسلمان بولغايلر بس ناره سبده لار نينك و ديوانه لار نينك و كافرلار نينك حاضرله قندا نكاح دورست ايرمس
 (سامعين معا لفظهما) و تقى كبراك كم اير و خانون نينك ايجاب و قبولنى ايشتكايلىر و يا وكيل نينك و يا
 ولى س نينك سوزلارىنى ايشتكايلىر ايكى كواه بركا توروب اكر بريسى ايشتيب تقى بريسى ايشتماسه
 و اول مجلسدىن غائب بولسه يعنى اول ير دا يوق بولسه تقى بريسى حاضر بولب ايشتمسه نكاح دورست
 بولمس اما نكاح باغلاي تورغان لار نينك سوزىنى كواه بولغان لار نينك فهم قيلماق ليقى شرط ايرمس كم اكر
 عرب لفظى برله نكاح باغلاسه لار كواه لار آنى فهم قيلماسه لار هم نكاح دورست بولور هر چند يكه ايجاب
 و قبول نينك معنى سيني بيلماسه لار هم اما كواه لار حاضر بولغايلر كم ايكى س بر ير دائوروب ايشتكايلىر تا اينكه
 دورست بولغاي (و يصح عند فاسقين) ايكى فاسق نينك كواه ليقى برله هم نكاح روا بولور امام شافعى
 رحمه الله تعالى خلاف قيب ترورلار (ولا يظهر عند الدعوى) اما فاسق نينك كواه ليقى برله نكاح
 ثابت بولمس دعوى وقتيندا و فاسق اولتوروركم شريعت نينك اشلار ينى قيلمسه (وعند ابنيهما) و نكاح
 روا بولغاي ايكى كواه نينك حاضرلقيندا كم آئينك بريسى اير نينك اوغلى بولغاي و تقى بريسى خانون نينك
 اوغلى بولغاي (او احدهما) يا ايكى س هم بريسى نينك اوغلى بولغاي يا اير نينك و يا خاتون نينك
 (ولا تقبل للقریب) و بو ايكى س نينك كواه ليقى نى قبول قيلمسه بولماس آئينك قونداش نينك فائده س
 اوچون يعنى اكر اير نينك اوغلى بولسه لار آئينك فائده س اوچون كواه ليقى بيردى تيب اول سببدىن
 آئينك كواه ليقى نى قبول قيلماسلار و خانون نينك اوغلانلرى نينك حالى هم مونداق ترور (ك نكاح مسلم
 ذميه عند ذميين) آند اكم نكاح قيلمسه مسلمان بر ذميه نى ايكى ذمى نينك كواه ليقى برله نكاح روا بولور و امام
 محمد رحمه الله تعالى و امام زفر رحمه الله تعالى قاتيندا ذمى نينك كواه ليقى برله روا بولمس (ولا تقبل
 على المسلم) و قبول بولمس ذمى نينك كواه ليقى مسلمان كشى لار نينك حقتدا و ذمى تيب اول كشى نى

ايتور لاركىمان تىلاب مسلمان لارنىڭ ديارىغە كلكان بولسە جزيەنى قبول قىلىپ واكر ذمىه خاتون نىكاغە
 مەنكر بولسە و ذمى كواھ لار نىكاغە كواھ لىق بىرسە لار مەقبول بولور وا كرايرى نىكاغە مەنكر بولسە ذمى لار نىڭ كواھ لىقى
 مسلمان نىڭ ضررىندا مەقبول بولماس (والو كىل شاھ عند حضور الموكل) وكىل كواھ حكمندا بولور وكىل
 قىلغۇچى نىڭ حاضر بولغان وقتىندا (كالولى عند حضور المولىة بالقة) مثل ولى كم اول هم كواھ حكمندا
 بولور مولىه نىڭ حاضر بولغان وقتىندا يەنى ولى نى ولى قىلغۇچى كىش نىڭ حاضرلىقىدا اكر مولىه
 رسىدە بولسە آنداقم آناسى رسىدە بولغان قزىنى بركشىكا نىكاھ قىلسە آناسىنىڭ اوزكانقى بركشى نىڭ
 حاضرلىقىدا نىكاھى روا بولور ۋوقنى كم قزى حاضر بولسە اىجابنى يا قبولنى وكىلى يا ولى سى قىلسە هم
 آنىڭ اوچون كم اول رسىدە بولغان قزى اىجاب ويا قبولنى قىلغان بولسە بووكىل ويا ولى كواھ بولور ويا لار
 بس نىكاھ دورست بولور (و حرم اصلا) واوزى نىڭ اصلىنى اوزىغە نىكاھ قىلماق لىق حرام تورور يەنى
 اوزى نىڭ آناسىنى يا بى بى س نى اول آناسى كىراك آنا طرفىدىن بولسون كىراك آنا طرفىدىن
 بولسون هر نىچە يوقارو بارسە كم آناسى نىڭ آناسى ويا آناسى نىڭ آناسى بولسە هر نىچە يوقارو بولسە
 نىكاھ نىڭ حرام لىقى ثابت ترور (وفرعە) وموندانى حرام ترور نىكاھ قىلماق واوزى نىڭ نىكاھى غە كىر كوزمەك
 اوزى نىڭ فرعىنى يەنى فرزندىنى وفرزندى نىڭ فرزندىنى هر نىچە قوبى بارسە روا بولماس (وفرع
 اصله القريب) واحتمل قزى نىڭ فرعى هم موندانى حرام ترور واصل قزىب آناسى و آناسى ترور
 و آلا نىڭ فرعى آفاسى هم اوباسى بولور كىراك آنا طرفىدىن بولسون كىراك آنا طرفىدىن كىراك آنا و آناسى بىر
 بولسون و آفاسى نىڭ قزى و آنىڭ قزى نىڭ قزى هر نىچە قوبى بارسە اول هم حرام ترور وموندانى ترور آغا
 وانى سى نىڭ هم قزى نىڭ حكىمى هر نىچە قوبى بارسە اول هم حرام ترور (وصلىبة اصله البعيد) وموندانى حرام ترور
 صلبىيە اصل بىيە كىم خالەسى وعمە سى بولغاي اما اكر صلبىيە اصلى بولسە يەنى اصل بىيە نىڭ
 آرقاسىدىن كم بابابىرلە ماماسى ترور آندىن بولسە آنى آلاماق روا بولور مثل عمە نىڭ قزى و خالە نىڭ
 قزىغە نىكاھ روا بولور (وام زوجته) و حرام ترور اوز خانونى نىڭ آناسى نىڭ نىكاھى كىراك اول خانونىغە
 وطى قىلغان بولسون كىراك قىلغان بولسون اما بشير وموسى وابن شجاع ومالك وداود نىڭ قىنىدا وامام
 شافعى رحمەم الله تعالى نىڭ بىر قولىندا اكر وطى قىلغان بولسە اول خانونىنى آنىڭ آناسى حرام بولس
 (وبنتها موطوءة) وموندانى حرام ترور اوز خانونى نىڭ قزى نىڭ نىكاھى اول حالدا كم وطى قىلغان
 بولسە اول خانونىغە واكر اول خانونى وطى قىلغان بولسە آنى طلاق قىلسە يا اولسە آنىڭ قزىنى
 آلاماق لىق جاۋز ترور (وزوجة اصله وفرعە) وموندانى حرام ترور آناسى نىڭ خانونىنى واوغلى نىڭ
 خانونىنى آلماق لىقى (وكل هذه رضاعا) و بو ايتلغان نىڭ بارچەس حرام ترور اكر رضاع سببى دىن هم
 بولسە يەنى رضاع نىڭ اصلى سوت ايموركان خانونى ترور و آنىڭ آناسى هر نىچە يوقارى بارسە و رضاع نىڭ

فرعی مثل اول سوت ایمرکان خاتون نینک قزی وقزی نینک قزی هر نچه قوی بارسه حرام ترور آند اقم پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتم تورور لارکم رضاع سببی دین حرام بولور هر نرسه کم نسبت دین حرام ترور (وفرع مزینته) وحرام ترور اوزی نینک زنا قیلغانی نینک فرعی آلمات یعنی اکر بر خاتون غه زنا قیلسه آنینک قزلارینی آلمات لیقی حرام ترور (ومسوسته) ومونداق حرام ترور اول خاتون نینک فرعی کم بو کشی آنی شهوت برله توتغان بولسه (وماسته) واول خاتون کم ایرککی فی شهوت برله توتغان بولسه اول کشیکا هم بو خاتون نینک قزینی آلمات لیقی حرام ترور (ومنظور الی فرجها الداخل بشهوة) ومونداق حرام ترور اول خاتون نینک فرعی کم آنینک فرجی نینک ایچیکا شهوت برله قراغان بولسه اول نکاح قیلغوجی کشی واکر خاتون هم ایر کشی نینک ذکر یغه شهوت برله قراغان بولسه اول هم حرام ترور اول خاتون نینک قزینی اول کشی نکاح قیلب آلا بیلماس وفرج نینک ایچی اولتورور کم باتغان وقتیندا کورونور وشهوت برله قراماق اولتورور کم قراغانده یا توتغاندا ایرنینک آلتی تورسه یا تورغان بولسه آندین زیادهراق تورسه وخاتون نینک شهوت برله توتماقی وقراماکی اولتورور کم آنینک کونکلیندا شهوت نینک میای پیدا بولسه وشهوت نینک اندنی تابسه * واکر توتغاندین صونک آب منی چتسه صحیح بو تورور کم آنینک قزی حرام بولماس ومونداق اکر خاتون نینک آرتیغه وطی قیلسه اول خاتون نینک هم قزی بو ایرکا حرام بولمس وبو مسئله دالامام شافعی رحمه الله تعالی ظاهر یغه خلاف قیلب تورور لار (واصلهن) ومونداق حرام ترور اول توتغان لار نینک اصلی یعنی آناسی (وما دون تسع سنین لیست بمشتهاة) واول عورت کم توقز یاشیدین کیم بولسه شهوت خلقی دین بولور وکاهی سی بولماس واهنبار یاشیغه یتسه گاهی بولور کم رسیده بولور یعنی شهوت خلقی دین بولور وکاهی سی بولماس واهنبار اندامی نینک اولوغ وکچیک لیکلی نینک تفاوتی بولور (ویحرم نکاح امرأة وعتدتها نکاح امرأة ایتها فرضت ذکر لم تحمل له الاخری) یعنی حرام قیلور اول خاتون نینک نکاهی وعتدی تقی بر خاتون نینک نکاحنی کم اول ایکی خاتون نینک بر یسنی ایر فرض ایتسه لاروقتی بر یسنی خاتون فرض قیلسه لار بو ایکیسی نینک بر بریکا نکاهی روا بولمس بولسه آند اقم بر کشی نینک نکاحندا آفاسی بولسه آنینک اوستیغه وآنینک عدتیندا آنینک اویاسی نینک نکاهی اول کشیکا روا بولمس ومونداق تورور کم اول خاتون اوستیغه عمه سنی وخاله سنی آلمات روا بولماس آنینک اوچون کم بولار نینک هر قایسی سی فی ایر فرض ایتسه لار بو ایر فرض اینکان کشیکا اول برسی کم خاتون تورور آنینک نکاهی حلال ایرمس واکر مونداق بولسه نکاحدا جمع ایتمک لیک روا تورور آند اقم بر کشی بر خاتون فی آلسه اول خاتون نینک اولقی ایری نینک بر قزی بولسه بو خاتون دین ایملکارکی خاتون دین اول قزی بو خاتون نینک اوستیغه آلسه روا بولور (ووطیها ملکاً) ووطی قیلماقی لیقی اول تقی بر عورتنی ملک بولغان سببی دین اول هم حرام بولور آند اقم اکر

آفاسی بر کشی نینک نکاحیند ابولسه اول کشی آنینک او یاسی فی بندگی قیلسه یعنی ساتیب آلسه آنکاو طی قیلماق لیق
 حرام ترور نا اول آفاسی نینک عدتی اوتما کونجه (و کزاً وطیها ملکا و طیها نکاحا و ملکا) وطی قیلماق لیق
 برله بو ایتلغان عورت نینک مونداق حرام قیلور وطی قیلماق لیقنی اول تقی بر عورت نینک هم نکاح برله
 وهم ملک بولماق لیق برله (لانکاحها) اما ملک بولغان سببی دین وطی قیلماق لیق حرام قیلماس اول
 تقی بر یسی نینک نکاحنی بسا کر بر کشی آفاسی فی ملک بولغان سببی دین وطی قیلدی تقی بر قرینداش فی
 نکاح قیلسه روا بولور اما وطی قیلا بیلماس (فان نکحها) بسا کر نکاح قیلسه اول تقی بر عورتنی
 (لا یطأ واحدة) بو ایکی خاتون نینک هیچ قایسیسنی وطی قیلا بیلماس (حتی یحرم الاخری) نا حرام
 قیلماغونجه اول تقی بر عورتنی مونینک برله کم اوزی نینک ملکیندین چقارغای یانقی بر کشیکا نکاح قیلب
 بیرکای یا اول نکاح قیلب آلغان خاتوننی طلاق قیلغای (و صبح نکاح الکتبایه ولو امة) و کتابی خاتون نینک
 نکاحی دورست بولور اگر چه بنده هم بولسه و کتابی اولتورور کم آسمانیندین توشکان کتاب لار نینک بر سیغه
 ایمان کلتورکان بولسه اما امام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا آزاد کشی کتابی بنده فی نکاح قیلب آلا
 بیلماس (والامة مع طول الحرة) آزاد نینک نکاحی غه و نفقه سیغه و مهر یغه کوچی یتار چاقلیغ بولسه هم بنده کا
 نکاح قیلسه روا بولور خلاف امام شافعی رحمه الله تعالی غه ترور (والمحرّم والمحرمة) و روا بولور اول
 کشی نینک نکاحی کم احرامده بولسه و یا عورتنی کم حج نینک احرامینده بولسه هم نکاحی روا بولور (و حبلی
 من زنا) و تقی زندین بو کلی بولغان خاتون نینک هم نکاحی دورست ترور (ولا توطأ حتى تضع حملها)
 اما وطی قیلب بولمس نا بو کنی قوبماغونجه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قانینده بو نکاح فاسد ترور
 اورکا بولور بولغان لارینکلیغ کم آلا نینک عدتی اوتمی بو کونی قوبماق لیق برله ترور (و من ضمت الی محرمة)
 و نکاحی صحیح ترور اول خاتوننی کم قوشسه لار آنی نکاحدا اول عورتغه کم حرام بولسه آنینک نکاحی
 هر چند بیکه محرم نینک نکاحی فاسد ترور حاصل اولتورور کم اگر بر کشی ایکی خاتوننی بر نکاح برله آلسه
 بو کشیکا اول خاتون نینک بر یسی نینک نکاحی حرام و تقی بر یسی نینک نکاحی حلال بولسه حلال نینک نکاحی دورست
 ترور و حرام نینک نکاحی فاسد ترور بو حرام لیق کیراک یاوق لیق سببیدین بولسون کیراک رضاع
 سببیدین بولسون یا اول خاتون تقی بر کشی نینک نکاحیندا بولغان بولسه و یا اول کشی نینک عدتندا
 بولسه امام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا آنچه ایتلغان مهری نینک بارچه سی اول نکاحی حلال خاتون غه
 تیکار و اما مین رحمهما الله تعالی قانیندا ایتلغان مهرنی بو ایکی خاتونغه اوغشاغان خاتون نینک مهر یغه
 بولسون لار آنچه که نکاحی حلال خاتونغه تیکار اول خاتونغه بیرسون لر و اول چاقلیغ کم نکاحی فاسد خاتون نینک
 حصه سی اول لازم کلماس (لانکاح اتمه) و اوزی نینک کونکی فی نکاح قیلب آلمان لیق روا ابرمس
 هر چند بیکه وطی قیلماق لیق آنینک ملکیت سببیدین روا بولسه هم (و مالکته) و بنده اوزی نینک

بېرىسىنى هم نكاح قىلماق لىقى روا بولمس (وكافرة غير كتابية) ومونداق كافر غير كتابى خاتوننى نكاح قىلماق لىقى روا بولمس كم هيچ كتابغه ايمان كلتورمك بولسه مثلا اونغه تابونغان كم هيچ دينى بولسه وپونغه تابونا تورغان بولسه (واخرى فى عدة رابعة) وتقى تور تونچى خاتون نىنك عدته تىدا هم روا بولماس يعنى تور ت خاتون نىنك بېرىسىنى طلاق قىلسه يا اولسه تا آينىك عدتى اوتماكونچھ تقى بر خاتونغه نكاح قىلماق روا بولمس ابر نىنك عدت ساقلاماق نىنك بېرىسى بو صورت ابر خاتوننى طلاق قىلسه كم آينىك قىرىنداشى نى ويا عمه سنى ويا خاله سىنى نكاح قىلماق تىسه آندا هم عدت ساقلاضى (وللعبد فى عدة الثانية) وبنده كم ايكونچى خاتون نىنك عدت تىدا تقى بر خاتونغه نكاح قىلماق روا بولماس (ولا امة على حرة) وآزاد خاتون نىنك اوستىغه بنده كونكى نكاح قىلماق روا بولمس وامام مالك رحمه الله تعالى قاتىندا خاتون رضاليف بېرسه كونكا روا بولور واكر رضاليف بېرسه روا بولمس وامام شافعى رحمه الله تعالى قاتىنده بنده نى آزاد خاتون نىنك اوستىغه نكاح قىلماق روا بولور آزاد نىنك اذنى برله (اوفى عدتها) يا آزاد خاتون نىنك عدت تىدا هم نكاح قىلماق لىق اول كونكى روا بولمس بو صورت دا هم ابر عدت ساقلاماق كيراك وامامىن رحمه الله تعالى قاتىندا اكر طلاق بابن نىنك عدت تىدا بولسه روا بولور واكر رجعى بولسه روا بولمس (وحامل ثبت نسب حملها) وتقى روا بولمس بولك لوك خاتون نىنك ثابت ومعلوم بولسه اول يوكى نىنك نسبى كيراك بىسبر قىلغان بولسه لر آنى كيراك اوزى نىنك خواجه سىندىن يوك لوك بولغان بولسون (ولا نكاح المتعة) ومونداق روا ايرمس متعه نىنك نكاحى كم متعه لفظى برله ايتسه كم آل بو اون تنكه نى كم سىندىن فائده آلابن اون كون يا بر نچه كون تىسه ويا ايتسه كم فائده آلسون سىنىك نفسىنك بر نچه كون بونكاح روا ايرمس وپېغمبر صلى الله عليه وسلم خىبر كوندا موفى حرام قىلماق تورور وايشك نىنك ايتى نى هم حرام قىلماق تورور (والموقت) ومونداق روا ايرمش نكاح موقت خاتونغه كواه نىنك يانيندا نكاح قىلسه كم وقتى نى تعيين ايتسه لر كم تا اون كون كا هم مثلا وامام زفر قىنىك بونكاح روا بولور وقتى نى تعيين قىلماق لىقى باطل تورور ومتعه برله موقت نىنك آراسىنده فرق اولتورور كم متعه دا متعه لفظى برله ادا قىلور وموقت تىدا نكاح لفظى برله وتزويج برله وموقتى تعيين قىلور (ورجل تزوج امرأة لها حمل من الزنا منه فالنكاح صحيح عند الكل ويحل النفقة عند الكل ويحل وطبها عند الكل فوائده ظهيرية)

فصل

(نفذ نكاح حرة) آزاد خاتون اوزىنى نكاح قىلماق لىقى روا بولور كيراك قز بولسون كيراك خاتون (مكفئة) عاقل وبالغ بولغاي (ولو من غير كفو بلاولى) هر چند يكه اول نكاح بر كشيكا بولسه كم اول

آزاد خانون نينك برابري بولسه هم ولي حاضر بولسه ورخصت بيرمه هم نگاهي دورست بولور
 (وله الاعتراض هنا) وولى سى اعتراض قيلسه و نكاحنى قيتارسه بولور تا فرزند توغماغونجه وقتى كه
 اوزى نينك لايقى بولسه وولى سيندبن رخصت سز نكاح قيلقان بولسه (وروى بطلانه بلا كفو)
 نكاح نينك باطل بولمى ليقتى نى روايت قىلب ترور لر اول وقتدا كم لايق سز بولسه و مشايخ نينك كو براكى
 مونكا باريب توورور و شمس الائمة السرخسى ايتب ترور لر كم بو باطل بولمى ليقتى نينك روايتى اجنياطغه
 ياوغراق ترور وقاضى فخر الرين ايتب ترور لر كم بز نينك زمانمزا فتوى بسوزكاترور امام ابو يوسف
 رحمه الله تعالى دين بر روايت اولتورور كم ولي دين رخصت سز نكاح دورست ايرمس و امام محمد رحمه
 الله تعالى قاتينده دورست بولور اما ولي نينك اجازتيغه موقوف ترور و امام مالك رحمه الله تعالى و امام
 شافعى رحمه الله تعالى قاتينده خانون لر نينك سوزى برله اصلا نكاح روا بولمس كيراك اوز نفسى نى
 نكاح قيلسون كيراك ولي سى ويا وكيلى تقى بر اوزكا خانون بولسون بس اكر تىلاسه كم نكاح اتفاق برله
 دورست بولسون تيسه كيراك كم بر اير كشى خانون طرفى دين وكيلى بولماي ولي نينك اذنى برله نكاح
 باغلاي وياولى نينك اوزى نكاح باغلاي (ولا يجبر ولي بالغة) و جبر و تكليف قيلماي ولي سى رسيد
 بولغان خانونغه (ولو بكرا) و اكر چنديكه اول رسيد بگر هم بولسه و ايركا بارمقان هم بولسه كيراك اول
 ولي آتاسى بولسون كيراك باباسى بولسون كيراك آندبن اوزكارى بولسون اما امام شافعى رحمه الله تعالى
 قاتيندا بگركا تكليف قيلسه بولور ولي سى و خانونغه هر چنديكه كچكنه هم بولسه تكليف قيلسه بولس* و بوتورت
 صورت ترور بريسى اول قز كم كچكنه بولسه اتفاق برله ولي سى آنى نكاحغه تكليف قيلماي بولغان
 خانوننى اتفاق برله تكليف قيلماي بولسا يعنى جبر قىلب بيروركا بيراييلماس و رسيد قزنى امام شافعى رحمه الله
 تعالى قاتيندا تكليف قيلسه بولور و امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا تكليف قيلماي بولسا و نارسيد خانوننى امام
 اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا تكليف قيلسه روا بولور و امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا تكليف قيلماي بولسا
 و اول كم ولي بولوب تكليف قيلماي بولور امام شافعى رحمه الله تعالى قاتيندا آتاسى و باباسى ترور و امام
 اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا ولي نينك بارچه سى هم تكليف قيلماي بولور (وصمتها) و رسيد قز نينك
 اوند ماسلكى (وضحكها) و آنينك كولكانى (وبكها بلا صورة اذن) و قز نينك آواز سز يغلماق ليقتى و بو
 اينلغان لر نينك بارچه سى اذن ترور (ومعه رد) و آواز برله يغلماق ليقتى رضاليق بيرمكاني نينك حكمندا
 بولور (حين استيفائه) رسيد قز دين نكاح قيلوردا ورخصت تىلاكاندا آنداق كم ولي سى ايتسه كم
 سنى فلانغه نكاح قيلارمن تيسه اوشبو وقتدا يغلاسه آواز سز ويا كولسه ويا سوزلامسه اذن بيركان نينك
 حكمندا ترور (اوبلوغ الخبر) يا اول قز نينك ياوق ولي سى بر كشيكا نكاح قىلب بيركاني نينك خبرى
 يتسه آنداهم بو ايشلارنى قيلسه اذن بيركاني بولور (بشرط تسمية الزوج) اول شرط برله كم آنكا

ایری نینک آتینی ایتغایلو (لا المهر) مهری نینک آتینی ایتغای یعنی فلان چاقلیغ تنکه کا باغلادی تیب
 ایتماق لبقی شرط ایرمس واکر بو وقتدا هم کولسه ویا یغلاسه آواز سر ویا تیک تورسه اذن حکمندا
 بولور و صحیح اولتورورکم اکر آتاسی ویا باباسی نکاح باغلاسه لار مهرینی ایتماق لبقی شرط ایرمس
 ایری نینک آتینی ایتماق لبقی هم کفایه قیلور اما اکر آتاسی ویا باباسی دین اوزکا کشی نکاح باغلاسه
 مهرینی هم ایتماق کیراک وایتب ترورلر اکر کشی نی مسخره قیلغان یینکلیغ کولسه هر نه ایشتنکایغ
 رضالیقی حکمندا ایرمس (ولو استاذن غیر ولی اقرب) اکر یاقی ولی سیندین اوزکا کشی نکاح نینک
 رخصتی نی تیلاسه مثل یات کشی تیک ویا ایراق ولی آغا واینی سی یینکلیغ هر چندیکه آتاسی بار هم
 بولسه (فرضاها بالقول) بس آتینک رضالیقی بیرمک لیکلی ایتماق لبقی برله ترور اوزکا ایشلار برله
 رضالیقی بیرکانی بولماس (کالئیب) مثل خاتون کم آتینک رضالیقی تیلی برله ایتماق لبقی ترور امام
 کرخی رحمه الله تعالی دین روایت قیلب ترورلر کم آتیب ترورلر کم خاتون دین نکاحه رخصت
 تیلاکان وقتدا سوزلامای واوندامای اولتورماق لبقی هم رضالیقی بیرکانی ترور تیب (والزافل بکارتها
 بزنا او بغیر جماع کالبکر) واول خانوی کم بکارت لیکلی کیتسه زنا برله ویا جماع قیلماق لبقی دین اوزکا
 نمرسه برله مثل ساچراغان ویا حیض قانلیغ کلکان ویا اجراعت ویا اویدا کوب اولتورغان یینکلیغ و بوسب لار نینک
 بیریدین بیرسیدا بکارتی کیتسه اول قز حکمنده بولور یعنی آتینک رضالیقی کولکان ویا غلغان وآنکا
 اوغشاش نمرسه لر برله حاصل بولور و امام محمد رحمه الله تعالی زنادا اختلاف قیلب ترورلر آتینک قیتینک
 بکر حکمندا بولماس و امام شافعی رحمه الله تعالی بارجه سینده هم بکر حکمندا بولماس دیب ترورلر
 (وقولها رددت اولی من قوله سکت) و نکاح نینک خمری منکا یینکاندا قایتاردیم دیمک لیکلی آرتوق ترور
 خاتون نینک کم ایرینک ابسام توردنک نیکان سوزندین یعنی اکر دعوی قیلسه رسیدک بولغان قزغه کم سنی من
 آغا من نکاح نینک خمری سنکا یینکاندا سن ابسام تورغان سن تیسسه بو خاتون ایتسه من قایتارغان من وقول
 قیلغان ایرمس من تیسسه خاتون نینک سوزینی قبول قیلورلر و نکاح ثابت بولس (وتقبل بیننه علی سکونها) واکر ایرینک
 کواهی بولسه خاتون نینک ابسام تورغانیغ آتینک کواهی نی قبول قیلورلر و نکاح نینک درست بولور یغنه حکم قیلورلر
 (ولا تخلفی هی ان لم یقم) واکر خاتون نینک ابسام تورغانیغ کواهی بولسه اول خاتون یغنه آنط برماس لار
 آتینک اوچون کم امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی قانینده آلتی نمرسه دا آنط بیرماسلار خاتون یغنه
 بری نکاحدا وبری فیء دا وطلاق رجعتدا ووقدا و فرزند دا و خاتون اوغلان نی انکار قیلغاندا
 یعنی سندین بولغان ایرمس تیسسه (وللولی انکاح الصغیر والصغيرة) وول یغنه روا ترور نارسیده
 اوغلی اوچون خاتوننی نکاح قیلماق لبقی و نارسیه قرنی ایرکه برماک لیک بو ایکی سندین رخصت سر
 کبراک ولی آتا بولسون کبراک آندین اوزکا کشی بولسون کبراک عدل بولسون کبراک غیر عدل

(ولو ثيبا) واکر چند بیکه اول نارسیده خاتون هم بولسه ولبسی آندین رخصت سز نکاح قبلا بیلور و ثیب
 تیب اول خاتوننی اینور لکم ایرکا بیرکان بولسه لر وایری آنی وطی قیلغان بولسه آندین سونک
 ایری برلان آنینک آراسینده جد الیق پیدا بولغان بولسه (ثم ان زوجهما الاب او الجد لزم النکاح)
 آندین سونک اکر نکاح قیلغان بولسه نارسیده اوغولنی ویا نارسیده قزنی آتاسی یا باباسی آلا رنینک
 نکاحی لازم بولور ورسیده بولغاندین سونک نکاحنی فسخ قبلا بیلماس یعنی بوزا بیلماس ای کوس هم
 (وفي غیرهما) و آتا و باباسیندین اوزکا بولسه مثل آغاسی و اینیسی و قاضی نکاحی لازم بولماس (فسخ
 الصعیران) بو ایکی نارسیده نکاحیننی بوزا بیلور لر اکر تیلاسه لر (حین بلغا) رسیده بولغان وقتدا
 نکاحیننی بوزا بیلور لار (او علما بالمکاح بعده) یا اول وقتده کم بو ایکیسی بیلسه لر نکاحنی رسیده
 بولغان لر بندن سونک یعنی اولده بیلمکان بولسه لر نکاحنی هر وقت که رسیده بولغاندین سونک بیلسه لر
 نکاحنی بوزارغه اختیاری بولور لر و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قنیندا اختیاری بولمس و آتاسی
 و باباسی نکاح قیلغان ینگلیغ بولور (وسکوت البکر رضاهنا) و قزنینک ابسام تورماق لبقی اول وقتدا کم
 رسیده بولسه یا نکاحنی بیلمکان وقتدا رسیده بولغاندین سونک رضالیق بیرمک لیکنی تورور و موندأ یعنی
 آتاسی و باباسیندین اوزکا کشی نینک نکاح قیلغانیندا رسیده بولغاندین سونک یا نکاح غه عالم بولسه
 رسیده لیک دین سونک نکاحی لازم بولور بوزا بیلماس (ولا یمند خیارها الی آخر المجلس) و مجلس نینک
 اخیرفه چه اختیاری باقی قالماس نارسیده نینک رسیده بولغان وقتدا ویا رسیده بولغاندین سونک نکاحنی
 بیلمکان وقتدا غی اختیاری مجلس آخرینه (وان جهلت به) واکر چند بیکه رسیده بولغاندین سونک نکاحنی بوزارغه
 اختیاری بولور بینی بیلمسه هم و نکاحیننی بوزارغه اختیاری بار لبقی نی بیلماس لکی برله مجلس نینک اولینده
 نکاحنی بوزمادی و مجلس نینک آخریندا بوزا بیلماس آنکچون کم آزاد نینک حقیقند ایلماس سز لیکنی عذر ایرمس
 (بخلاف المعتقه) بیلماس سز لکی معتقه نینک حقیقندأ عذر تورور آنکچون کم بنده نینک علم او کر انمک لیک کا
 فراغت لبقی یوقنورور خدمت کا مشغول تورور بس اکر خواجه اوزی نینک کونکی نی ایرکا بیرسه آندین
 سونک آزاد بولسه اختیاری بار ترور کم اکر تیلاسه شول ایری برله بولور واکر تیلاسه نکاحنی تا شلار
 اکر آزاد لبقی برله نکاحنی بیلمسه اما اکر بیلمسه کم اوزی نینک نکاحنی بوزارغه اختیاری بار لبقی نی
 آنینک اختیاری باقی ترور هر وقت بیلمسه کم اختیاری بار لبقی نی اکر تیلاسه نکاحنی بوزا بیلور
 (وخیار الغلام والثیب) و اوغول نینک اختیاری و خاتون نینک اختیاری (لا یبطل بلا رضاه صریح)
 باطل بولمس صریح رضالیق بولما غونچه کم نکاحنه راضی بولدیم تیبسه (او دلالتنه) یا رضالیق غه
 دلالت قیلور نمرسه آند اقمک اوبهک و او شلامق و یاوق لبقی قیلماق لبقی و کاپین نی بیرمک (ولا بقیامها
 عن المجلس) و تقی باطل بولمس اوغول برله خاتون نینک اختیاری مجاسدین تورماق لبقی برله (و شرط

القضاء) وقاضی نینک حکمی شرط ترور (لفسخ من بلغ) واول کشی نینک فسخی اوچون کم رسیدہ بولغان بولغای (لا من عتقت) آزاد بولغان کشیکا ایرمس یعنی اول کونک کم آزاد بولسه قاضی حکم قیللمسه ہم نکاحی فی ہوزا بیلور (والولی العصبۃ) یعنی نکاحغہ بویورماق لبق غہ مالک عصبۃ وعصبہ دین مرادعصبہ بنفسہ یعنی آنا طرفی دین یاوق بولغای وایرکاک لاردین بولغای وخاتون لاردین بولغای موند ا عصبہ دین مراد عصبہ بنفسہ ترور یعنی اول کشی کم آنینک نسبندا خاتون آراغہ کرماق واما عصبہ بالغیر مثل قز کم عصبہ بولور اوغول سببیدین یا آفاسی کم آفاسی سببیدین عصبہ بغیر بولور وعصبہ مع الغیر مثل قریند اش کم عصبہ بولور قزی سببی برلہ آفاسی ینکلغ نکاح غہ ولی بولا بیلما س لر (علی ترتیبہم) میراث ترتیبندا بولور نکاح نینک ولی لیکیندا ہم شول ترتیب دا بولور یعنی وقتی اوغول یا اوغول نینک اوغلی بولسه هر نچہ قوی بارسه ایلکارو بولور آندین صونک اصلی کم آنا تورور و آنانینک آناسی هر نچہ یوقاری بارسه آندین صونک اصل قریب نینک جزئی کم آغا واینی تورور و آندین توغان فرزند لاری تورور و آندین صونک اصل بعید نینک جزئی تورور کم عمکیسی و آنینک اوغلی هر نچہ قوی بارسه و آندین صونک آناسی نینک عمکیسی تورور و آندین صونک آنینک اوغلی تورور و آندین صونک باباسی نینک عمکیسی تورور و آندین صونک آنینک اوغلی تورور و هر قایسیسی یاوغراق بولسه اول اولی تورور و هر قایسیسی نینک یاوق لوقی کو ببراک بولسه اول ولی تورور آندا ق کم آناسی بر آغا واینی سی اولی تورور یا لغوز آناسی بر ویا یا لغوز آناسی بر آغا واینی سی دین (بشرط حریتہ) آزاد بولما قلیق نینک شرطی برلہ یعنی نکاحغہ ولی بولماق لبق غہ ولی نینک آزاد بولماق لبقی شرط تورور کم بنده نینک ولی لبقی روا بولماس (ونکلغی) ومکلف بولغای یعنی عاقل وبالغ بولغای نارسیده و دیوانہ بولماق (واسلام) ومسلمان بولغای کافر بولماق کم کافر نینک مؤمن غہ ولایت لبقی بولماس (فی ولد مسلم) وقتی کہ فرزند مسلمان بولسه اما اگر فرزند کافر بولسه آناسی آنینک نکاحی غہ ولایت لبق قیلا بیلور (ثم الام) آندین صونک عصبات دین بولمسہ ولی نکاحغہ آناسی تورور (ثم ذوالرحم) آناسیدین صونک محرم قوند اشی ولی تورور (الاقرب فالاقرب) هر قایسیسی یاوغراق بولسه نکاحغہ ولی بولماق لبق غہ یاوق تورور (ثم مولی الموالات) آندین صونک نکاحغہ ولی بولماق لبق غہ مولی مولاتغہ تورور یعنی کشی کم دوست لبق نینک شرطی فی باغلاغان بولسه کم سنینک جنایتنک نینک ارشنی من ادا قیلابن واکر من اولسام مینینک میراث سنکا بولسون تیسہ (ثم سلطان) آندین صونک ولی پادشاه تورور (ثم قاض فی مشوره ذلك) آندین صونک آنینک نکاحی نینک ولی سی قاضی تورور کم آنینک خطیندا یازغان بولسه لر کم ایر وخاتونغہ نکاح غہ ولایت لبقی ہم بار بولغان بولغای (والابعد بزواج بقیبة الاقرب) ایراق ولی سی نکاح قیلب بیرا بیلور وقتی کم یاوق ولی سی غائب بولسه (ما لم ينتظر الکفرء الخاطب خبره) وقتی کم آلا تورغان

کیشی یاوق ولی نینک خبریغه تورمسه وقارامسه یعنی یاوق ولی سی حاضر بولماسه وتورغان یری معلوم
 بولمسه اول آلا تورغان کیشی صبر قیلماسه ولی حاضر بولغونچه بس بو صورتدا ابراق ولی نکاح قیلب
 بیرسه بولور (وعند البعض مدة السفر) وبعضی نینک قتیندا اغیبت منقطعه سفر ترور و بعضیلر قتیندا اغیبت منقطعه
 اول بولور کم اول برکابر یلدین بر یولیدین آرتوق بارا ییلماکیلر وصاحب قدوری نینک اختیاری بو تورور وامام
 شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا اکر یاوق ولی سی غائب بولسه پادشاه ولی بولوب نکاح قیلسه روا بولور وامام زفر
 رحمه الله تعالی قاتیندا اکر یاوق ولی سی حاضر بولماغونچه هیچ کیشی نینک نکاح قیلورغه ولی لیکلی یتماس
 (ويعتبر الكفاءة في النكاح نسبا) واعتبار قیلب ترور لر نکاحدا اصل نسبی نینک برابر بولماق لیقنی
 آنینک اوچون کم خاتون نینک اصلی شریف بولسه ویمان اصلی ایر نینک فرمانیندا بولماق لیقنی ابا و ناموس
 قیلور و ایر نینک خلاقیغه کم اکر ایر نینک اصلی شریف بولسه وخاتون نینک اصلی زبون بولسه اول ایرکا
 عار واجب بولماس بس ایری نینک شریف بولماق لیقنی معتبر ترور (فقریش بعضهم كفوء لبعض و باقی
 العرب بعضهم كفوء لبعض) بس قریش کم نصر ابن کنانه نینک فرزند لاری تورور لار اولار نینک بعضیس بعضی لاری نینک
 برابر لاری ترور اکر چه اول بعضی لاری هاشمی هم بولسه لر باشقه عربلر نینک بعضیس بعضی لاری نینک برابر لاری ترور
 (وفي العجم اسلاما) وعجمدا اعتبار قیلب ترور لر برابر بولماق لیقنی نکاحدا مسلمان لیقنی واصل نسبدا ایرمس
 آنینک اوچون کم اولار اولار لاری نینک نسب لاری ضایع قیلغان ترور لر و عرب اوزی نینک نسبی نی ساقلاب ترور لار
 برابر لیقی نسبدا معتبر ترور (فندوا بوبین فی الاسلام كفولدی ابا و فیه) بس اکر کشی نینک ایکی آناسی
 مسلمان بولسه یعنی آناسی و باباسی مسلمان بولسه لر برابر بولور اول کشیکا کم کوب آناسی مسلمان لیقندا
 بولغان خاتون (لا ذواب لهما) بر آناسی مسلمان بولغان کشی ایکی آناسی مسلمان بولغان کشیکا
 برابر بولمس یعنی آناسی و باباسی ایکی هم مسلمان بولسه لر (ولا مسلم بنفسه له) و تقی اول کشی کم
 اوزی مسلمان بولسه برابر بولماس اول کشیکا کم اوزی مسلمان بولسه وهم آناسی مسلمان بولسه (وحرية)
 و برابر بولماق لیقنی آزاد لیقندا اعتبار قیلب ترور لر (وهی کالاسلام) و آزاد لیق مسلمان لیق نینک حکمندا
 تورور بس بنده کم آزاد بولغان بولغای اصلی هر کشی نینک برابر لاری بولماس آندا ق کم اول کشی کم آنینک
 بر آناسی آزاد بولسه برابر بولماس اول کشیکا کم ایکی آناسی آزاد بولغای (فیما ذکرنا) چنانچه کم
 ذکر اینوک ییز (و دیبانه) و معتبر ترور برابر بولماق لیقندا دین دار بولماق لیقنی یعنی تقوی دار لیقندا
 و صلاح لیقندا و دیبانت نینک اعتباری امام اعظم رحمه الله تعالی وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا بار
 ترور (فلیس فاسق كفوا لبنت صالح) بس فاسق صالح کشی نینک قری نینک برابر لاری بولماس بس اکر
 صالح کشی نینک قزیغه بر فاسق نی ایر قیلسه آنینک ولی سیغه نکاح نی بوزماق لیقنی روا بولور وامام محمد
 رحمه الله تعالی قاتیندا اکر یمان فاسق بولسه نکاحنی بوزماق لیقندا اعتبار قیلور لر آندا ق هنل قیلغونچ

بولسه کم آئینک برله اوغلان لار مسخره لیک قیلا تورغان بولسه لر یا اولکم خلق لرنینک آراسیغه مست چقا
 تورغان بولسه * واینب ترور لر کم اول کشی کم حسیب ترور یعنی پسند قیلا تورغان قیلیق لری بار
 نسب نینک برابری ترور اول کشی نینک نسبی عالی ترور تا که ایتب ترور لر فقیه برابری ترور سید
 قزغه آنکچون کم علم نینک یخش لیقی نسب نینک یخش لیقندین آرتوق ترور واکر بر کشی بر خاتون
 آلسه آلمان حالدا برابری بولسه آندین صونک فاسق بولسه کم برابریقی قالمسه نکاحنی بوزا بیلماس
 آنکچون کم برابری بولماق لیک اولیندا اعتبار ترور قالغان حالیه اعتبار بوقترور (وما لا) ومالدا
 هم برابری بولماق لیقی اعتبار ترور یعنی آئینک نفقه سی غه ونکاح حقیقه کوچی یتارچه بولغای (فالعاجز
 عن المهر المعجل والنفقة غیر کفو للفقيرة) بس اول کشی کم عاجز بولسه مهر معجل دین ونفقه دین فقیره
 قزنینک برابری ایرمس بولسه بای قزنینک برابری بطریق اولی بولمس (والقادر علیهما کفو لغنیة)
 اول کشی مهر معجل غه ونفقه غه کوچی یتار بولسه بای قزغه برابری بولور (وحرقة) وهنردا هم برابری
 بولماق لیک اعتبار ترور (نحاک او حجام او کناس او دباغ لیس بکفو للعطار ونحوه) بس بوزچی یا
 حجامت قیلغوچی ویا حمام نینک چوبینی یغوچی ویغا تورغان ویا کوچی عطار نینک برابری بولماس وآنکا
 اوخشاش لاری کم بزاز وصرافی بولغای (وان تکحت باقل من مهر مثلها) اگر خاتون نکاح قیلنسه یعنی بر
 ایرکابارسه کم آئینک برابری بولماسه واوزی ینکلیغ خاتون نینک مهریندین آرمهر برله (فللولی الاعتراض)
 بس اول خاتون نینک ولی سی اعتراض قیلمسه بولور (حتى ینم المهر) تا آئینک مهرینی اوزی ینکلیغ نینک
 مهریغه ینکورکای (اویفرق) یا آیرسین آنی ایریندین قاضی نینک قاشیندا وبو جد الیق طلاق نینک
 حکمیندا بولماس آئینک اوچون کم ایر طرفی دین واقع بولغان ایمس (ووقف نکاح الفضولی علی الاجازة) ونکاح
 فضولی اجازتغه موقوف ترور کیراک ایر طرفیندین فضولی بولسون کیراک خاتون طرفیندین یا بر کشی
 ایر طرفیندین بولسون وتقی بر کشی خاتون طرفیندین بولسون تا اول کشی کم نکاح فضولینی آنکچون کم
 قیلر لر اول کشی اجازت بیرما کوچمه نکاح لازم بولماس (وبتولی طرفی النکاح واحد غیر فضولی)
 واوزی کا آلسه بولور وپیدا قیلسه بولور بر کشی نکاح نینک ایکی طرفنی کم ایجاب قبول ترور اول بر
 کشی فضولی بولماغای هیچ بر طرفین حاصل اولتورور کم بر کشی ایکی طرفین وکیل بولا بیلور یا اول
 کشی ولی بولغای ایکی طرفین یا بر طرفین اصیل بولغای و بر طرفین ولی ویا وکیل بولسه یا بر طرفین
 اصیل بولسه ویا ولی بولسه وتقی بر طرفین وکیل بولسه بو صورتدا اتفاق برله ایکسی نینک
 نکاحنی بر کشی ادا قیلسه روا بولور اما اکر بر کشی ایکی طرفین فضولی بولسه بر سوز برله
 ایکسی نینک نکاحنی ادا قیلا بیلماس آنداق کم فلانی فلان اوچون آلدیم نیه ادا بولماس اما اکر
 ایکی سوز برله ادا قیلسه آنداق کم ایتسه فلانی فلانیغه بیردیم و فلان طرفی دین قبول ایتدم نیه نکاح

باغلانور واجازتغه موقوف ترور وبر طرفدين فضولى بولسه وتقى بر طرفدين اصیل بولسه يا وكيل وياولى بولسه روا بولماس وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى خلاف قیلب تورور والله اعلم *

فصل

(اقل المهر عشرة دراهم) مهر نينك آزی اون درهم تورور (فتجب عشرة دراهم ان سمى دونها) بس اون تنكه واجب بولور اكر چه اون تنكه دين آزيغان هم بولسه وامام زفر رحمه الله تعالى قانينده مهر مثل واجب بولور (وان سمى غيره) يعنى اكر اون تنكه دين كم كباشقهنى ايغان بولسه اون تنكه بولسه ويا زياده بولسه (فالسمى) بس آنچه كم اينب تورور اول واجب بولور (عن موت احدهما) اير و خاتون نينك ايكى سيندين بريسى اولكان وقتدا (اوخلوة صحت) يا خلوت صحبته وقتندا كيراك كير كوزسون كيراك كير كوزماسون كم خلوت صحبته وطى اينكان نينك حكيميندا بولور اما امام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا اكر خلوت واقع بولسه وطى واقع بولماسه مهرى نينك ياريمى لازم بولور اكر سورسه لر كم بو عبارتدين بولازم كلور كم اكر كشى حيض وقتيندا ويا ماه شريفى رمضان روزه سينده وطى قيلسه ايتلغان مهرى لازم بولماغاي آنينك اوچون كم ايكى نينك بريسى اولكان هم يوق و خلوت صحبته هم بولغانى يوق جواب ايتورمزم كم وقتى كم خلوت صحبته دا مهر نينك بارچهسى لازم بولور كم وطى قيلماق ليق نينك سببى بولغان اوچون بس وقتى كم وطى نينك اوزى متحقق بولسه بطريق اولى مهر نينك بارچهسى لازم بولور (وهى ان لا يوجد مانع وطىء حسا او شرعا او طبعا كمرض يمنعه) و بو خلوت صحبته اولتورور لر كم اير و خاتون ايكى بربركا كلكايلار اول كلكان لر اينده وطى قيلماق ليقغه هيچ نمرسه مانع بولماغاي خسته ليق سببدين يا شريعت سببدين يا كونكول سببدين و خسته نينك منع قيلماق ليق نينك مثالى اير نينك ويا خاتون نينك ايكى نينك بريسى دا خسته ليق تورور كم وطى قيلماق ليقنى منع قيلور و بو خسته ليق سببلى جماع قيلماقغه قدرتى بولماغاي ويا بر زيان پيدا بولماغاي آنلچون كم ضرر قيلماق شريعتدا معتبر تورور (و صوم رمضان) و ماه شريف رمضان نينك روزهسى كم اول هم خلوت صحبتهنى منع قيلور (و صلوة فرض) و مونداق فرض نمازى هم مانع شرعى تورور (و اهرام) و مونداق حج نينك اهرامى هم مانع شرعى تورور اما نفل نمازلى و نفل روزهلى مانع شرعى ايرمس مهر نينك بارچهسى واجب بولور و قضا روزهسى و نذر روزهسى نافله نينك حكمنده بولور و بو مسئله دا بر روايت دا اهرام مطلقا منع قيلغورچى تورور كيراك نافله حجى بولسون كيراك فريضة بولسون (و حيض و نفاس) و مونداق حيض و نفاس خلوت صحبتهنى منع قيلغورچى تورور هم شريعت بوزيندين وهم طبع بوزندين آنينك اوچون كم يخش طبيعتلى كشى لر يكرانور لر حيضلى و نفاسلى خاتونغه وطى و جماع قيلماق ليقدين (بخلاف الجب والعنه) و ذكرى وايكى يومور تقهسى

توبىندىن كىسىلگان كىشى نىڭ خىلافيغە يا اول كىشى بولسەمكىم آنىڭ ذكرى ھېچ تورمغاي وتىرانمگاي بىر
 ھال لار دە خىلوت صحىبە پىدا بولسە امام اعظم رھمە اللہ تعالى قىتىندا ايتىلغان مھرىنىڭ بارچىسى لازىم بولور
 اما صاحبىن آلتى كىسىلگان دە خىلاف قىلب ترورلر وايتىب ترورلار كم آلتى كىسىلگانكا يارىم مھرى لازىم
 بولور اما امام ابو حنىفە رھمە اللہ تعالى قاتىندا چونكە ھەر نەرسە كم خانوندىن بار ايردى نفس نىڭ
 امان لىقىغە اول پىدا بولوب ترور خانون نىڭ طرفىندىن ھېچ مانع يوقتورور ومھرى نىڭ بارچەسى واجب
 بولور (والخصاء) ومونداق ايكى انياكىنى پچماك لىك برلە خىلوت صحىبە نى منع قىلماس ومھرى نىڭ
 بارچەسى واجب بولور وعدة ساقلامق لىق خىلوت صحىبە نىڭ بارچە قىسىم لىرىندا واجب ترور كىراك
 وطى نى منع قىلغۇچى نەرسە بولسون كىراك بولماسون (ونصفه بطلاق قبلها) وايتىلغان مھرى نىڭ يارىمى
 واجب بولور اول طلاققە كم خىلوت صحىبە دىن ياوطى دىن بورون واقع بولسە (وان لم يسم) واكر نكاح
 قىلغان وقتدا مھرى نى ايتىلغان بولسە (فالمتعة قبلها) بس متعە واجب بولور ومتعە اوچ تون ترور كم
 آنى خانون لار كىبارلر بىرى كويلاك وبىرى ياغ لىق وبىرى بورانچاك ھم اقمە ايتىب ترورلر كم
 بودياردا كىشنى وپاي جامەنى زىادە قىلب نورولر آتكنچون كم بو ديار نىڭ خانون لارى ھىمىشە كىيا
 تورغان لرى ترور (ومهر المثل بعدها) وخىلوت دىن صونك مھرى مئلى واجب بولور اكر مھرىنى
 ايتىلغان ھم بولسە (وصح النكاح بلا ذكر مهر ومع نفية) ومھرى ايتىلماي نكاح قىلسە دوست بولور
 ومھرى نى ايتىمك لىك برلە ھم كم سنى مھرى سىز آلدىم تىسە يعنى اول شرط برلە آلور من كم مھرى نىڭ
 يوق بولغاي مونىڭ برلە ھم نكاح دوست بولور وامام مالك رھمە اللہ تعالى قاتىندا مھرى نى نكاح قىلماق
 روا ايرمس (وبشئ غير مال متقوم) نكاح حقىغە اول نەرسە نى بىرىب نكاح قىلسە بولور كم شرىھتدا
 اول نەرسە نى بها قىلنمغاي مثل شراب وتونكوزىنكلىغ (وبمجهول جنسه) وجنسى معلوم بولمغان نەرسە
 برلە نكاح قىلسە روا بولور مثل تون تىدى ويا تورت آياقلىغ جانور تىدى اما فلان رنك لىك تون ويا
 فلان تورلىك جانور تىب ايتىدى نكاح دوست بولور (وتجب مهر المثل) وبو ايتىلغان صورت لرىنىڭ
 بارچەسىندا مھرى مئلى واجب بولور (كما مر) آنداق كم ايتىلپ ترور كم يعنى وطى قىلغان وقتدا
 وباخىلوت صحىبە دىا اير خانون نىڭ بو ايكسى نىڭ بىرىس اولكان وقتدا (اوصفته) يابر نەرسە كانكاح قىلسە كم
 آنىڭ صفتى كورونمىسە مثل كىشى نىڭ تونى ويا آط ويا ايشك تىب بىرىس نىڭ صفتى نى قىلماسە (فالوسط)
 بس اورنە واجب بولور (او قيمته) يا اول اورنە نىڭ بهاسى بس اكر آطقە نكاح قىلسە وآنىڭ صفتى نى
 تەيىن قىلمىغان بولسە اورنە نەرسە واجب بولور ويا اول اورنە آطنىڭ بهاسى واجب اول كىشى نىڭ اختيارى
 بار كم بهاسى بىركاي ويا اول نەرسە نىڭ اوزىنى بىرسون (وبخدمه الزوج العبد) واير بىندە بولسە
 آنىڭ خىمىتى نى كاپىن قىلسە دوست بولور (وتجب هى) واول خىمىتى واجب بولور اما اكر اير آزاد

بولسه آئینك خدمت قیلماق لیتی نی کابین قیلسه لر اول خدمتی واجب بولماس مهر مثل واجب بولور
 (وبهنا او هذا) واکر خاتون آغاندا ایکی بنده نینک بریسی کابین اوچون بولسون تیسسه وبریسی نینک
 بهاسی زیاده بولسه وهیج قیسیسنی تعیین قیلماسه (فهر المثل ان كان بينهما) بس مهر مثلی واجب بولور
 اکر آئینك مهر مثلی بوا یکی بنده نینک بریسی نینک بهاسیندین زیاده بولسه وتقی بریسی نینک بهاسیندین
 کم بولسه (والاخص لودونه) وکم بهالی بنده سی واجب بولور اکر مهری اول زبون بنده نینک
 بهاسیندین آز بولسه (والاعز لوفوقه) ویخش بنده سی واجب بولور اکر مثل نینک مهری اول بنده نینک
 بهاسیندین زیاده بولسه مکر کم خاتون اول زبون بنده نینک بهاسیغه راضی بولسه روا بولور واکر مهر
 مثلی اول ایکی بنده نینک بریسی نینک بهاسی برله برابر بولسه اول بهاسی برابر بنده واجب بولور
 وامامین رحمهما الله تعالی قاتیندا بو ایتلغان صورت لر نینک بارچه سیندا زبون بنده سی واجب بولور
 (وان طلق قبل الوطی او الخلوۃ فنصف الاخص) واکر وطی دین ویا خلوت صحیحه دین ایلکارو طلاق
 واقع بولسه زبون بنده نینک بهاسی نینک یاریسی واجب بولور اتفاق برله (وان نکح بالف علی ان لا یخرجهما)
 واکر خاتونغه مینک تنکه کا نکاح قیلسه لار مهر نی بو شرط برله کم آنی شهر دین ناشقار وچقار مغایر (اوبالف ان اقام بها)
 یامینک تنکه کا نکاح قیلسه لار کم اول کشی اول یردین کتمکای ومقیم بولغای آندا (وبالفین ان اخرج)
 وایکی منک تنکه کا نکاح قیلسه اکر اول خاتون نی شهر دین چقارور بولسه اولقی صورت دا ویا اوزی کینار
 بولسه صونکفی صورت دا (فان وفی) بس اکر اول شرطیغه وفا قیلسه اول خاتون نی شهر دین چقارمه
 (واقام) وشهرده مقیم بولسه اول صورت دا کم شهرده مقیم بولاین تیب شرط قیلب ترور (فالف) بس
 اول مینک تنکه واجب بولور (والا) اکر شرطیغه وفا قیلمسه اولقی صورت دا کم خاتوننی شهر دین چقارمه
 وصونکفی صورت دا هم تقی خلاف قیلدی شهرده مقیم بولمای سفر غه کیندی (فهر المثل) بس مهر
 مثل واجب بولور (ولا یزاد علی القین) وایکی مینک تنکه دین زیاده بولماس آئینک اوچون کم اول
 خاتون ایکی مینک تنکه کا راضی بولوب ترور (ولا ینقص عن الف) وتقی کیراک کم مینک تنکه دین کم
 بولغای آنکچون کم ایر مینک تنکه کا راضی بولوب ترور وصامبین رحمهما الله تعالی قاتیندا ایکی شرطی
 هم روا بولور بس اکر وفا قیلسه مینک تنکه واجب واکر وفا قیلمسه ایکی مینک تنکه واجب بولور
 (وان نکح بهدین العبدین واحدهما حر) واکر ایکی بنده نی کابین قیلب نکاح قیلسه وهالانکه اول
 بنده نینک بریسی آزاد ترور (فلها العبد فقط) بس اول خاتون غه اول بنده تیار آزادی تیکماس
 (ان ساوی عشره) اکر اول بنده نینک بهاسی اون تنکه کا تیسسه ویا زیاده اولسه واکر اون تنکه کا یتماسه
 نچاقلیغ کمی بولسه آنکا قوشه بیرکای وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا بنده کا تیکار و آزاد نینک
 بهاسی هم تیکار اکر بنده بولسه نچاقلیغ بهاغه آلور بولسه لر وامام محمد رحمه الله تعالی قاتینده وامام ابوحنیفه

رحمه الله تعالى دين بر روايت اولتورور كم بنده تيار اول چاقليغ كم آئينك برله مهر مثلى تمام بولغاي (وان شرط البكارة ووجدت ثيبا) واکر نکاح قيلغان وقتدا قز ایردوکنى شرط قيلدیلر اول خانون چقدى (لزم الكل) مهرى نينك بارچهسى لازم بولور آئينك اوچون كم قزليقى وطى دين اوزگا نمرسه برله هم کيتار بس يمشى کمانغه ايلتمك کيراک (فى النکاح الفاسد) و فاسد نکاح دا مثل کواه سز نکاح و قريند اشى نينك عدتى بار ایرکان تقى بر قريند اشى نى نکاح قيلغان ينکليغ و تورث خانون نينك اوستيغه بشنچى نى نکاح قيلماق و آزاد خانون نينك اوستيغه بنه نى نکاح قيلغان ينکليغ (ان لم يظاً) اکر ایرى وطى قيلماسدين بورون قاضى آيرسه (لا تجب شى^ه) آئينك مهر يدين هيچ نمرسه واجب بولماس هر چند يکده خلوت صحبته هم بولسه آئينك اوچون كم نکاح نينك فاسد ليقى خلوت صحبته نى منع قيلور (وان وطى وثبت النسب منه من وقت الوطى) اکر اول نکاح فاسد دا وطى قيلغان بولسه نسبهى ثابت بولور وطى قيلغان وقتيندين يعنى اکر وطى قيلغان وقتيندين تا توغونجه آلتى آى بولسه نسبهى ثابت بولور يعنى اول فرزند اول وطى قيلغان كشى دين بولور واکر آلتى آى دين آى بولسه ثابت بولماس و بو امام محمد رحمه الله تعالى قاتيندا تورور وفتوى مونگا ترور اما قالغان علما لر نينك قاتيندا نکاح قيلغان وقتيندين آلتى آى نى اعتبار قيلور لار (ومهر المثل لا يزداد على المسمى) و نکاح فاسده وطى قيلغاندين صونك مهر مثل لازم بولور كم مهردا ايتلغان دين زياده بولماس کيراک آى بولسون کيراک برابر بولسون واکر مثلى نينك مهرى زياده بولسه اول زياده سى واجب بولمس (اى مهر مثلها من قوم ايها) بوسوز مهر مثلى نينك بيانى ترور يوقارودا نچه يرده واقع بولوب ترور يعنى اول خانون نينك مهرى كم بو خانونغه اوخشاغان خانون بولسه بو خانون نينك آتاسينينك قوميدين بولغاي قريند اش بولسه و آتاسى برله بر توغان قز بولسه ويا عمه سى نينك قزى بولسه ويا همه نينك قزى نينك قزى بولسه (سنا وجمالا ومالا وعقلا ودينا) يعنى ياشدا وجمالا ومالدا وعقلا ومسلمان ليقتدا بر نکاح قيلنغان خانون ينکليغ بولسه (وبلدا) وشوردا ومکاندا هم اوخشاش بولماق شرط تورور (وعصرا وبكارة وثيابه) وتقى آنکا اوخشاغاي كم بکر بولماق ليقتدا و خانون بولماقتا وهم عصر بولماق ليقتدا آئينك اوچون كم مهر مثلى بو صفت لر برله تفاوت قيلور و بو مهر مثلى نينك حكم لرى كم ايتلدى آزاد نينك خاصه سى تورور يعنى آزاد خانون لارغه تورور اما کنيزك نينك حقيندا مهر مثلى اول چاقليغ تورور كم انچاقليغ نمرسه كا ميل قيلسه لر و اوزاعى نينك قاتيندا آئينك بها سى نينك اوچدين برى مهر مثلى ترور (فان لم يوجد منهم) بس اکر اول خانون نينك آتاسى نينك قوميدين تاييلماسه بو صفت لاردا آنکا اوخشاغان (فمن الاجانب لالام) بس آئينك مثلى نى اجنبى دين اختيار قيلور لر بو صفت لاردا و آئينك آناسى طرفيدين اعتبار قيلماسلار (ولا قومها) و آناسى نينك قومى طرفيدين هم اعتبار قيلماس لار (ان لم يكن من قوم ايها) اکر آناسى بولمسه و قومى هم بولمسه

آناسی نینک قومیدین واما اکر آناسی نینک قومی بولسه آنداق کم آناسی آناسی نینک عههسی نینک قزی بولسه آنینک مثل بولماق لیقی اعتبار ترور (وصح ضمان ولیها مهرها) و خاتون نینک ولیسی اول خاتون نینک مهریغه ضامن بولماق لیقی درست ترور و خاتون اختیار لیق تورور کم مهرینی کیراک ایردین تیلاسون کیراک ولی دین ضامن بولغانی نینک سببی برله اکر ولی مهرنی ادا قیلسه ولی اول خاتون نینک ایریندین خاتونغه بیرکان پولینی آلسه بولور اکر آنینک رخصتی برله ضامن بولغان بولسه (ولو صغیره) هر چندیکه اول خاتون ناره سیده هم بولسه مهریغه ولی نینک ضامن بولماق لیقی روا بولور کم ناریسه قزی ایرکا بیرا بیلور و آنینک مهریغه ضامن هم بولور (والمعجل والمؤجل ان بینا فداک) ومهر معجل کم دست پیمان تورور ومهر مؤجل کم کاپین تورور اکر معجل ومؤجل نینک هر قایسیسی بر باشقه ایتلغان بولسه اول ایتلغان واجب بولور (والا فالمتعارف) واکر هر بریسی باشقه ایتلغان بولسه خلف آراسینده عرف نچوک بولسه آنکا عمل قیلغایلر (وقبل اخذ المعجل لها منه من الوطی والسفر بها) خاتون دست پیمان نی آلماسدین بورون ایرنی وطی قیلماق دین منع قیلا بیلور وسفرغه آلوب کیتمک لیکدین هم منع قیلور هر چندیکه دست پیمانیدین بر تنکه هم قالسه (ولو بعد وطی برضاها) واکر عورتنی وطی قیلغاندین صونک بولسه اول وطی قیلماق لیقی خاتون نینک رضالیقی برله بولسه هم منع قیلور اما صاحبین قیتندا اکر بر مرتبه آنینک رضالیقی برله وطی واقع بولسه اول تسلیم بولدی تقی منع قیلورغه ولایتی یوق تورور اول شرط برله کم تسلیم خلقندین بولغایکم عاقل وبالغ بولغای (بلا سقوط النفقة) خاتون نینک بولار نی منع قیلماق لیقی برله ایر نینک بوینندین نفقه سی توشماس یعنی نفقه لازم بولور (والسفر والخروج لل حاجة بلا اذنه) اکر دست پیمان نی تمام بیرمکان بولسه اول خاتون ایریندین رخصت سز سفرغه و تقی (وزکا حاجت لرغه چیتسه روا بولور (وبعد اخذه ینقلها) و دست پیمان نی بیرکاندین صونک ایر اول خاتوننی بومکاندین ینه برمکانغه آلیب کیتاییلور (وقیل لا یسافر بها) و بعضی اینب ترور ولار کم سفرغه آلیب کیتا بیلماس اول خاتوننی هر چندیکه دست پیمان نی بیرکان هم بولسه (وبه یفتی) ومونکا فتوی بیریب تورور لر اما شهردین کینتکا و کینتدین شهرغه ایلتا بیلور (وان بعث الیها شیئا فقالت هی هدیه وقال مهر) واکر ایر خاتونغه بر نمرسه بیارسه بس اول خاتون ایتسه اول بیارکان نمرسه هدیه ایرور وایر ایتسه کم مهر دین حساب ایردی (فالقوله) بس ایر نینک سوزی معتبر ترور وقتی که اوزی نینک دعوی سیغه آنت ایچسه (الافیمای هیء للاکل) مکر اول بیارکان نمرسه لر توزانلیکان بولغای یمک لیک و ایچمک لیک کا مثل پیشکان آش و میوه ینکلیغ کم عرفدا آنی مهر اوچون بیرمسلاز اما اکر تریک قوی ویا بوغدا ای واون و آنکا اوخشاش نمرسه لار بولسه آنی مهرکا حساب قیلسه بولور والله اعلم *

فصل

(نكاح القن) يعنى بندا نينك نكاحى اول بندا كم مكاتب بولمغاي ومدبر بولمغاي مكاتب اولتورور كم آئينك آزادليقى موقوف تورور مال بيرمك ليك كا ومدبر اولتورور كم آئينك آزادليقى خواجه سى نينك اولمك ليكى كامتعلق ترور (والمكاتب) ومكاتب نينك نكاحى (والمدبر) ومدبر نينك نكاحى (والامة) وكونه نينك نكاحى (وام الولد) وام ولد نينك نكاحى (بلا اذن السيد موقوف) خواجه نينك رخصتى غه موقوف (ان اجاز نغد) اكر رخصت بيرسه خواجه نكاح دورست تورور (وان رد بطل) واكر رد قيلسه باطل بولور (واذا اذن) وهروقتى كه خواجه بنده نينك نگاهيغه رخصت بيرسه (بيع القن للمهر) اول بنده نى مهرى اوچون ساتسه بولور اكر مهرى آئينك بهاسيندين زياده بولسه اول زياده سيني آزاد بولغاندين صونك آندين تلاسه آلا بيلور ونفقه نينك قرضى اوچون بر مرتبه دين زياده ساتسه بولور واكر اول بنده اولسه مهرى وهم نفقه سى ساقط بولور (ويسعى الاخيران) ومهرنى ادا قيلماق ليق اوچون اول ايكى سى كم مكاتب تورور لر ومدبر ترور لر كسب قيلقايلر واوزلرى نينك كسبيندين مهرينى ادا قيلور لر (والاذن بالنكاح يعم جافزه وفاسده) ونكاح غه رخصت بيرمك ليكى خواجه نينك بنده كا برابر ترور جافز نكاح بولمغاي وبافاسد نكاح وامام ابوحنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا كم اكر بر كشى اوزى نينك بندا سيغه نكاح قيلماق ليقغه رخصت بيرسه اول بنده خاتوننى نكاح فاسد برله آلسه آند اقمك كواه سز نكاح قيلسه امام ابوحنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا اول بنده نى مهرى اوچون ساتسه بولور بشرطيكه اكر وطى وبياخلوت صحبجه واقع بولغان بولسه وصاحبين قاتيندا بو صورت دا مهر موقوف ترور كم تا آزاد بولغونجه آندين صونك تىلاكاى واكر موندين صونك صحبج نكاح قيلسه امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا تقى بر رخصت غه موقوف ترور آنكچون كم اول رخصتى نكاح فاسدغه صرف بولدى وصاحبين رحمهما الله تعالى قاتيندا تقى بر رخصت شرط ايرمس آنكچون كم اول اولقى رخصتى اوز حاليندا تورور نكاح فاسد آنى دفع قيلماس واكر اول بنده نكاح فاسد دا وطى قيلماسه مهرى واجب بولماس انفاق برله (ومن زوج امته) وهر كشى اوز كونكى نى ايركا بيرسه (يختمها) آنكا خدمت بيورسه بولور (ولا يجب عليه التبوقة) وايرى برله كچه يانا تورغان يرينى باشقه قيلماق واجب ايرماس (ولا نفقة الا بها) اما كونك نينك ايريفه نفقه سى واجب بولماس مكر كچه يانا تورغان يرينى تهيين قيلسه وخواجه سى اش بيورسه آندين صونك نفقه سى ايريفه لازم بولور اما كنيزك نينك اوزى خدمت بو يورماى خدمت قيلسه نفقه سى ايريندين ساقط بولماس (وبطأ الزوج) وايرى آنى وطى قىلا بيلور (ان ظفر بها) اكر وقتين تابسه شول كونكى هر نجه كم خواجه سى كچه يانا تورغان يرينى باشقه قيلماسه هم (وله انكاح عبده وامته كرها) وخواجه اوزى نينك بنده سى اوچون خاتون نكاح

قبیله روا بولور ویا اوزی نینک کنیزکنی ایرکا بیرسه بولور ایکیسنی زور برله نکاح قیلسه روا بولور هر چندیکه اولار راضی بولماسه هم اما مکاتب ایرکا ومکاتبه خاتونغه زور برله نکاح قیلماق روا بولماس اما متن دا ایتلغان روایتغه فتوی بیریب ترورلار (وخیرت امه) وکنیزک اختیارلیق ترور (ومکاتبه) ومکاتبه هم اختیار لیق ترور (اعتقت تحت هر او عبد) وقتی که بوکونک وبو مکاتب آزاد بولسه لر کیراک آزاد نینک نکاحیندا بولسون کیراک بئنه نینک نکاحینده بولغان بولسون اختیار لری بار کم اول ایر لری برله بولغایلر ویا آزاد بولغاندین صونک نکاحنی بوزغایلر (وان نکحت بلا اذن) واکر کونک خواجه دین رخصت سز ایرکا باردی (فعتت) بس آندین صونک آزاد بولدی (نقد بلا خیرها) نکاحی دورست بولور فسح قیلورغه اختیاری بولماس اول کونک نینک آنکچون کم آزاد بولغاندین صونک نکاحی صحیح بولوبتورور بس آنکا ضرر پیدا بولمای ترور کویا اول آزاد بولغاندین صونک نکاح بولغان نینک حکمیندا بولور (وما سنی للمسید) ومهری اوچون هر نمرسه ایتلسه خواجه سی نینک ملکی ترور (لو وطئت فعتت) واکر اول وطی قیلنسه آندین صونک آزاد بولسه آنکچون کم منفعت کامل آلیب ترورور خواجه سی نینک ملکندین (وان عتقت اولاً فلها) واکر وطی قیلماسدین ایلکارو اول کنیزکنی آزاد قیلسه اول ایتلغان مهر کنیزک نینک بولور آنکچون کم کنیزک نینک ملکندین منفعت آلیب ترورور وخواجه نینک ملکندین منفعت آلفانی بوقتورور (وزوج الامة بعزل باذن سیدها) وکنیزک نینک اهری چقارا بیلور یعنی ایرلیکی فی منع قیلور یا تقوسیندین اول کونک نینک خواجه سی نینک رخصتی برله وامام محمددین روایت ترور کم چقارا بیلور کونک نینک رخصتی برله (والحرة باذنها) وآزاد خاتون نینک ایری نطفه سی فی چقارا بیلور یا تقوسیندین اول آزاد خاتون نینک رخصتی برله آنینک اوچون کم آنینک فرزند حتی بار ترور خلافی بوقتورور کم اکر اول خاتون کشی نینک ملکی بولسه اول کشی نینک رخصتی برله چقارماق لیتی روا تورور واما اکر آزاد بولسه اول خاتون نینک رخصتی کیرک وبعضی اینت ترور لر کم اکر قورقه کم فرزند حاصل بولغاندیاوز بولور تبسه زمان نینک فسادلیقی سببی دین خاتون نینک اذنیند باشقه چقارماق لیق روا بولور (وان وطی ءامه ابنه فولدت منه فادعاه) واکر کشی اوزی اوغلی نینک کونکونی وطی قیلدی بس آندین فرزند پیدا بولدی بس اوزی کاچا قردی یعنی اول فرزند مندی تیدی (ثبت نسبه) آنینک نسبی آندین ثابت بولور (وهی ام ولد) وبوکونک آنینک ام ولدی بولور کیراک دعوی قیلسون کم وطی شبهه برله بولسون کیراک شبهه سز بولسون کیراک اوغلی اینانسون کیراک اینانماسون ونسب اول وقتدا ثابت بولور کم خلوت وقیندین تا آتاسی اول اوغلاننی چاقرغونچه اوغلی نینک ملکی بولسه بس اعتبار قیلور لر کم وطی قیلماسدین ایلکارو آتاسی نینک ملکی ایرکاندور تا آنینک وطی حرام بولماق (ووجب علیه قیمتها) واول کونک نینک بهاسی آتاسیغه واجب بولور (لا مهرها) اول کونک نینک مهری آتاسیغه واجب بولمس وامام زفر وامام

شافعی رحمهما الله تعالى خلاف قیلب ترور لر (ولا قیمة ولها) وتقی اول کونک نینک فرزندى نینک بهاسی آناسیغه واجب بولمس (والجد کالاب بعد موته) وبابا سی آناسی نینک حکمندا بولور آناسی اولکاندین صونک آنداق کم آناسی کافر بولسه ویابنده بولسه اولکان حکمندا بولور (وان تکهما صح) واکر اوغلی نینک کونکنی آناسی اوزیغه نکاح قیلسه صحیح ترور و امام شافعی رحمه الله تعالى خلاف قیلب ترور (ولم تصرام ولده) بو صورت دا ام ولد بولمس اکر فرزند کلتورسه آنکچون کم وطی قیلماق لیبی نکاح برله واقع بولوب ترور حقیقه آنینک ملکی ایرمس ویوقارضی مسئله دا وطی قیلماسدین ایلکارو حکم آناسی ملکی کا بولور ضرورت سببیدین تاوطی نینک حرام لیبی لازم بولمغای و بو یرده اول ضرورت یوق ترور (وتجب مهرها لا قیمتها) ونکاح قیلغان صورت دا اول کونک نینک مهری واجب بولور وبهاسی واجب بولماس و آنینک فرزندى نینک هم بهاسی واجب بولمس آنکچون کم آناسی آنینک ایکاسی بولب ترور (والولد هر بقرا بنه) وفرزندى آزاد بولور آنکچون کم اوزی نینک خواجه سیغه یاوق بولغان سببیدین آنکچون کم اوزی نینک خواجه سی برله آناسی برقریند اش بولب ترور (والطفل یتبع خیر الابوین دینا) واوغلان تابع بولور آنا آناسی نینک هر قیسسی بخش بولسه دیندا یعنی هر قیسسی مسلمان بولسه اوغلاننى مسلمانلیقه حکم قیلورلار (وعند عددهما یتبع الدار) واول وقتدا اوغلان نینک آنا و آناسی یوق بولسه دار نینک و دیار تینک تابعی ترور بس اکر اسلام نینک یوریند بولسه آنینک آناسی معلوم بولسه آنینک مسلمان لیبی غه حکم قیلورلر (والمجوسی شر من الکتابی) ومجوسی یعنی اوتغه نابونه نورغان کافر یمان ترور کتابی کافر دین کم یهودی ونصاری ترور بس اکر اوغلان مجوسی برله کتابی دین بولسه کتابی نینک حکمندا بولور بس آنینک چالغان جانوری حلال ترور ونکاح قیلماق آنینک برله مسلمان لر نینک آراسیندا دورست بولور خلاف امام شافعی رحمه الله تعالى غه ترور (وان اسلم المتزوجان بلا شهود) واکر ایر و خانون مسلمان بولسه لر ونکاح لری کواه سز واقع بولغان بولسه (اوفی عدة کافر) یا کافر نینک عدتیندا اولار نینک نکاحی واقع بولغان بولسه (معتقین ذلك) وحالا اولار نینک اعتقادی اول بولسه کم بو نکاح دورست ترور تیسسه کم اولار نینک دینیدا جائز بولغان بولسه (اقرا علیه) اولارنى اول نکاحی برله قویغایلر و بر بریندین جدا قیلماقایلر واکر اول ایر برله خانون نکاح نینک جائزلیقی غه اعتقادی بولسه یعنی یوق بولسه اولارنى بر بریندین جدا قیلماقایلر (وفرق مهران اسلما) و جدا قیلماقایلر ایکی مهرانى کم کافر لیک حالتیندا ایر و خانون بولسه لر وقتى کم مسلمان بولسه لر (وفی اسلام زوج المجوسیه) ومجوسیه خانون نینک ایری مسلمان بولغان وقتدا (او امرأة الکافر) یا مسلمان بولغان وقتدا اول کشی نینک خانونى کم اول کشی کافر بولسه کیراک مجوسی بولسون کیراک کتابی (عرض الاسلام علی الاخر) مسلمان لیبی نی بر بریکا ایتغای یعنی اکر ایر مسلمان بولسه خانونغه اسلام عرض قیلماق واکر خانون

مسلمان بولسه ایرکا اسلام عرض قیلغای (فان اسلام فوی له) بس اکر ایر مسلمان بولسه اول خاتون آنینک
 ملکیندا ترور نازه نکاح قیلماق لیقغه حاجت بولماس (والا فرق بینهما) واکر بریسی مسلمان بولسه
 آلارنی بر بریندین جدا قیلغالیر کیراک وطی قیلغان بولسون کیراک وطی قیلغان بولسون (وهو طلاق ان ابی)
 اول ایرماق لیق طلاق حکمیندا بولور اکر ایر مسلمان بولماق لیقین قاپسه (ولا مهر لها ان ابی)
 واول خاتونغه مهری تیکماس اکر اسلام نی قبول قیلمه (الا للموطوءة) مکر وطی ایتلکان خاتونغه تیکار
 مهری اکر آیریلماق ایر نینک ابا قیلغانیندین بولسه آنکا مهری نینک بارچه سی تیکار اکر وطی قیلغان
 بولسه واکر وطی قیلنماسه مهری نینک یاریمی تیکار (وفی دارهم) ودار هر بد اکم کفار نینک یورنی ترور
 (تبین) وقتی که ایتلغان ایکی کشی نینک بریسی مسلمان بولسه یعنی خاتون یا ایری اول خاتون
 ایریندین جدا بولور (بمضى العدة قبل اسلام الاخر) عده اونکان زمانی تقی بریسی مسلمان بولماسدین
 ایلکار و کیراک مدخوله بولسون کیراک بولسون (وتبیین بتباین الدارین) و دیار نینک اختلاف بولماق لیق برله ایر
 و خاتون نینک خاتون ایریندین ایریلور یعنی دیاری نینک اختلافی جدا بولماق لیق نینک سببی ترور کم بریسی
 کفار نینک یورتندا بولسه و بریسی اسلام نینک یورتندا کلسه و مسلمان بولماسه و یایسیر قیلسه لار بریسی
 اسلام یورتیغه کلتورسه لار بر بریسیندین جدا بولور اما یسیر نینک جدا لیق یکه سببی ترور (لابالسبی)
 واکر ایکیسنی بر یولی یسیر قیلسه لر و اسلام یورتیغه کلتورسه لر آلا نینک آراسینده نکاح باقی ترور
 (وارتد اکل منهما فسخ عاجل) و ایر و خاتون هر قایسیسی نینک مرتد بولماق لیق نکاح نی فسخ قیلماق لیق
 سببی ترور شول حالدا طلاق پیدا بولور و مرتد بولماق لیقدا عتد نینک اوتماک لیک شول شرط ایرمس
 و امام محمد رحمه الله تعالی قنیندا اکر ایر مرتد بولسه طلاق حکمیندا بولور و بو آیریلماق لیق نکاح نی
 فسخ نینک حکمیندا ایرمس بس کایین واجب بولور (ثم للموطوءة کل مهرها) و مرتد بولغاندین صونک
 وطی ایتلکان خاتونغه نکاح حق نینک بارچه سی تیکار کیراک خاتون مرتد بولسون کیراک ایر (ولقیرها
 نصفه) و وطی ایتلکان خاتونغه یاریم مهر تیکار (لوارتد) اکر ایر مرتد بولسه (ولا شیء لو ارتدت)
 و هیچ نمرسه واجب بولمس مهریندین اکر خاتون مرتد بولسه و اول خاتونغه وطی قیلغان بولسه (وبقی النکاح
 لو ارتدا معا واسلما معا) واکر ایر و خاتون ایکی بر یولی مرتد بولسه لر و ایکی بر یولی مسلمان
 بولسه لر نکاح باقی قالور (وفسد النکاح لو اسلم احدهما قبل الاخر) واکر ایر خاتون بریسی بر سندن
 ایلکار و مسلمان بولسه نکاحی فاسد بولور (وکل الزوجات) و بارچه خاتون لر کیراک قز کیراک خاتون
 کیراک مسلمان کیراک کتابی کیراک یانکی آغان کیراک ایرتاکی (فی القسم سواء) کچه بولماق لیق نینک
 قسمتندا برابر ترور لر و برابر لیق نی رعایت قیلماق لیق یعنی برابر لیق نی ساقلامق لیق واجب ترور
 کیراک خسته بولسون کیراک ساغ بولسون و یا ذکری تورماس بولسون و یا تورار بولسون و یا پچکان

بولسون و امام شافعی رحمہ اللہ تعالیٰ قنیندا اول قز کم یانکی آلیب تورور یتى كېچە كوندوز اوّلیندا
 زیاده قیلغای اوزکا لردین ویانکی آلمان خانوننی اوج كېچە كوندوز زیاده قیلغای (الا المملوكة) مکر
 اول خاتون کم بنده بولغای (ولها نصف الحرة) واول بنده خاتونغه یاریم قسم نیکار کیراک ام ولد بولسون
 کیراک کنیزک بولسون (ولا قسم فی السفر) سفر غه آلیب کیتگاندا قسمت واجب ایرمس وهر
 قیسیمی نی تیلسه آلیب بارور (والقرعة اولی) وفرعه سالمالیق اولی تورور هر قیسیمی نینک آتیغه
 کلسه آلیب کینکای (ونصح ترك القسم والرجوع عنه) وهر خاتون اوزی نینک قسمی نی ترک قیلسه روا
 بولور وتقی برسیکا اونسه واکر قایتب تقی قسمی نی آلسه روا بولور واللہ اعلم *

کتاب الرضاع

رضاع لغتدا بچه نینک سوت ایچماک لیکى تورور آدم نینک ایچماک کیدین یعنی خاتون نینک ایچماک کیدین
 ایکی یاریم یاشته یتکوچمه آنداق کم متن نینک ایکاسی بیان قیلور (یتبث بمصه) بر سورماق برله
 رضاع لیتی لازم بولور (فی حولین ونصف فقط) وتوغان وقتندین تا ایکی یاریم یلغاچه واکر موندین
 صونک سوت ایچسه رضاع ثابت بولمس وصاحبین رحمهما الله تعالی قانیندا ایکی یلدین زیاده ایرمس
 واکر بو اوغلان ایکی یلدین زیاده بولسه آندین صونک سوت ایچسه رضاع ثابت بولماس (امومة المرضعة)
 آنینک آنالغی ثابت تورور یعنی سوت بیرکوچی خاتون نینک آنا بولماق لیتی ثابت بولور اول سوت ایمکان
 اوغلان غه (وابوة زوج لبنها منه للرضیع) وآنا بولماق لیتی ثابت بولور اول خاتون نینک ایری نینک کم
 اول سوت ایمکان اوغلان غه اکر سوتی اول ایر دین بولسه اما اکر سوت اول سوت
 بیرکوچی نینک اوزکا ایردین بولسه بو ایری اول اوغلان غه رضاع آناسی بولمس (فیحرمان
 مع قومهما علیه) بس اول ایر اول خاتون اوزی نینک قومی برله اول سوت ایمکان اوغلان غه حرام
 بولور لر (کالنسب) نسب یتکلنغ یعنی آنا آنا نینک فرزند یغه نچوک حرام بولسه رضاعدا هم آنداق
 حرام بولور (وفروعه) وفرعی هم حرام بولور یعنی ایچکوچی نینک فرزند لری (والزوجان علیهما)
 وسوت ایمکان نینک ایر وخاتون هم حرام بولور سوت بیرکوچیغه وآنینک ایتلغان ایریغه یعنی اکر سوت
 ایمکان ایر بولسه آنینک خاتو نی سوت بیرکان خاتون ایریغه حرام بولور واکر سوت ایمکان خاتون
 بولسه آنینک ایری سوت بیرکان خاتونغه حرام بولور وصاحب متن بو مسئله نی فار سی تیلی برله
 نظم قیلوب تورور لر ملاشمس الدین محمد شریک کیتتوروب تورور لر نظم بوتورور ﴿ از جانب شیردهمه خویش
 شوند * وز جانب شیر خواره زوجان وفروع ﴾ یعنی سوت بیرکوچی نینک طرفیندین بارچه سی سوت ایچکوچی نینک

قرینداشی بولور واکر سوت اییکوچی ایر اوغلان بولسه آنینک خانونی حرام بولور سوت بیرکوچی
 خانون نینک ایریغه واکر قیز بولسه آنینک ایری سوت بیرکوچی خانونغه حرام بولور (و تحل اخت
 اخیه رضاها) رضاعی اوغول نینک قرینداشینی آلفاق حلال ترور کیراک ایکوسی هم رضاعی بولغایلر
 قرنداشی و آغا کیراک بریسی رضاعی بریسی نسبی بولغایلر (كما فی النسب) نسبی کی ینکلنغ مثلا
 آناسی بر آغا اینیسی بار و آناسی بر بر نوغان قز قرینداشی بار آنی اول آناسی بر آغاسی یا اینی سیکا آلور
 یعنی ایکی آغا اینی ترورلر آناسی بر و هر قیسیسی نینک بر باشقه آناسی بار و اول آنالریندین بر
 قرینداشلاری بار بو آناسی بر آغاسی اول بر آغاسی نینک قرینداشینی کم اوزی نینک آناسیدین هم
 ترورر آلابیلور آنکچون کم اول قرینداش آناسی هم باشقه ترورلر و آناسی هم اوزکا ترورر (والاحتقان
 ولبن الرجل وما خلط بطعام لا یحرم) و سوت فی اوغلان نینک آرتیندین ایچکا قویسه لر و ایر کشی دین
 حاصل بولغان سوت فی اکر اوغلان ایچسه و تقی طعام غه بولغاب ایچسه حراملیق واجب بولماس رضاع
 ثابت بولمس (وبغیره یعتبر الغلبه) واکر طعامدین اوزکا نمرسه کا سوت آرالاشسه صو ینکلنغ و آنکا
 اوخشاش نمرسه کویینی اعتبار قیلورلر واکر سوتی کوب بولسه رضاع نینک حکمی ثابت بولور واکر
 آز بولسه رضاع حکمی ثابت بولماس * و امام شافعی رحمه الله تعالی قانیندا کوبلیکی نینک حکمنی اول وقتدا
 قیلورلر کم سوت نینک رنکینی و هم مزه سیننی تغیر بیرسه اما اکر بریسنی تغیر بیرسه و تقی برسیغه
 تغیر بیرسه سوت غالب ترورر * و امام محمد رحمه الله تعالی ایتب ترورلر کیراک کم اول آرالاشقان
 نمرسه سوت فی سوت لیکدن چقارسه کم آنی سوت دیما کایلر عرفدا اما آنینک غالب لبقی غه حکم قیلغایلر
 (و یحرم الاستیعاط) و بورنیغه ناموزما قلیق برله سوت فی حرام قیلور (ولبن البکر) و مونداق بکر قز نینک
 سوتی نگاهنی حرام قیلغوچی ترورر (و الیمت) و اولکان خانون نینک سوتی هم نکاح فی حرام قیلور (وان ارضعت امرأة
 ضرثها رضیعة) واکر اوزی نینک کوند اشیغه سوت بیرسه اول حالدا کم سوت ایما تورغان بولسه یعنی ایکی یاریم
 باشد بولسه و یا آندین کمراق باشد بولسه (حرمتا) اول خانون نینک ایکیس هم ایریغه حرام بولور آنینک اوچون
 آنالی قزلی بولب ترورلر (و لامهر للکبیره) و سوت بیرکان خانونغه مهر تیکماس (ان لم توطأ) اکر
 وطی قیلنمغان بولسه آنکچون کم جد البق آنینک طرفیندین پیدابولوب ترورر بس مرتد بولغان حکمیندا بولور
 وطی قیلماسدین ایلکارو (و للرضیعة نصفه) و سوت ایمکان خانونغه یاریم مهری تیکار (ورجع به علی
 المرضعة) قایتب آلا بیلور ایر سوت بیرکوچی خانوندین بیرکان یاریم مهرینی (ان قصدت به الفساد
 و الا لا) اکر نکاح نینک فاسد بولور یغه قصد قیلب سوت بیرسه واکر نکاح نینک فاسد لبقی غه قصد قیلماسه
 هیچ نمرسه لازم بولماس و فاسدنی قصد قیلما لبقی اول بولور کم ضرورت سبز و حاجت سبز سوت بیرکان
 بولغای و بیلسه کم ایری نینک نکاح قیلغانی ترورر و تقی بولسه کم سوت بیرمک لیک نگاهنی فاسد قیلما قلیقنی

واجب قبلور واکر بوایکی ایش نینک بریسی موجود بولماسه فاسدلیقنی قصد قیلغانی لازم بولماس و بو ایشدا خانون نینک سوزی معتبر ترور آنینک اوچون کم اوزکا کشی نینک آندین خبری بوقنورور و امام محمد رحمه الله تعالی و شافعی رحمه الله تعالی دین بر روایت تورور کم فاسدلیق غه قصد قیلماسه هم ابر خانونغه رجوع قبلور و فاسدلیقیغه قصد قیلسه هم رجوع قبلور والله اعلم *

کتاب الطلاق

(هو) طلاق لغتدا ابر بندانی کنارما کلیک تورور و قویا بیرمک لیک تطلیقه نینک معنی سیند اتورور و شریعتدا نکاحنی کنارمک لیک تورور کم بنده حکمندا تورور (ویتع من مکلفی فقط) طلاق قیلغانی دورست ترور مکلف بولغان نینک یعنی عاقل و بالیغ کشی نینک و مکلف دین اوزکا کشی نینک طلاق قیلغانی واقع بولماس واکر نارسیده و دیوانه و عقل سز و اول کشی کم ایسی اوزیندا بولمسه بولار نینک طلاق قیلغانی درست بولماس (ولو سکران) و مکلف نینک طلاق قیلغانی دورست بولور اکر چه مست هم بولسه و بر قولدا مست نینک طلاق قیلغانی دورست بولماس و بو سوز کرخی برله امام طحاوی نینک اختیاری تورور و بعضی ایتم ترور لر کم اکر شراب ایچما کم دانه دین یا عسلدین آلسه لر مست بولوب اوزی نینک خانونیتی طلاق قیلسه دورست بولماس و امام محمد رحمه الله تعالی دین روایت قبلور کم اکر شراب ایچسه و یابنک دین حاصل بولغان مست قیلغوچی نمرسه ییسه آنکا کیم بولسه اول حالدا طلاق قیلسه اکر یگان حالدا بیلکان بولسه کم مست قیلغوچی ترور آنینک طلاق واقع بولور (او عبد) یا بنده هم بولسه آنینک طلاق واقع بولور (لا من سیده) و قول نینک خانونین خواجه سی نینک طلاق قیلماق لیتی دورست آنکچون کم بنده اوزی نینک خانونی نینک طلاق نینک ایکاس بولور اکر چه نکاح آنینک ایکاسی بولماسه هم (و نائم) و مونداق اویقوداقی کشی نینک طلاق قیلغانی دورست بولماس واکر کشی اویقودا طلاق تیسسه معتبر بولماس * بیلکیل کم طلاق ایکی قسمدا بولور بریسی سنی و بریسی بدعی و سنی هم ایکی قسم ترور بریسی عدد حیثیتی دین و بریسی وقت حیثیتی دین و بدعی هم ایکی قسم ترور بریسی عدد حیثیتی دین و بریسی وقت حیثیتی دین و طلاق سنی که وقت حیثیتی دین ترور ایکی قسم ترور حسن و احسن ترور (و احسنه طلقه) و طلاق نینک احسنی بر طلاق ترور (فی طهر لا وطی فییه) اول پاک لیکدا کیم وطی واقع بولمغان بولغای یعنی وقتی کم حیض دین پاک بولغان بولسه و تقی اول پاک لیکدا وطی قیلمغان بولسه احسن ترور آنکچون کم سنت نینک موافقی ترور هم وقت نینک حیثیتی دین و هیچ کشی بو قسم طلاق نینک مکروه لیتی غه قائل ابرمس و طلاق سنی کم وقت نینک حیثیتی دین ترور خاص ترور مدخوله غه (و احسنه وهو السنی) و حسن طلاق کم سنت نینک موافقی ترور عدد حیثیتی دین

الطلاق من النکاح
مع القید
فی الشرع
مع قبول الطلاق
بحال الزوجین
لفظ مخصوص

ایری نینک حالی معتبر ترور اگر ایری بنده بولسه ایکی طلاق نینک ایکاس بولور اگرچه خانونی آزاد هم بولسه واکر ایری آزاد بولسه اوچ طلاق نینک ایکاس ترور اگرچه خانون بنده هم بولسه وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی قانینده مونیکنک عکسیغه ترور (وصریح) وصریح طلاق اولتورور کم معلوم بولغای آنچه کم مرادی ترور اول لفظا و معلوم بولغای آنینک مرادی ایشتكوچی و بلكوچی نینک یانیندا (ما استعمال فیه دون غیره) وصریح طلاق نینک بیانی ترور یعنی صریح طلاق اولتورور کم طلاقا مستعمل بولغای آندین اورکادا عمل قیلنمغای (مثل انت طالق و مطلقه و طلقک) آندای کم ایر ایتغای خانونغه کم طالق تیکای اسم فاعل نینک لفظی برله یا مطلقه تیکای اسم مفعول نینک لفظی برله یا طلقک تیکای ماضی لفظی برله اولقی نینک معنی س اولتورور کم سن طلاق بولغوچی سن وایکوچی نینک معنی س سن طلاق قیلنغان سن و اوچوچی نینک معنی س اولتورور کم طلاق ایتنوم سنی یعنی قویا بیردیم سنی آنینک اوچون کم بو لفظلرنی طلاقا استعمال قیلورلر عرفدا بس طلاق دا صریح بولور (ویتع به) وطلاق واقع بولور بو لفظ برله کم طلاق دا صریح ترور (رجعیة ابد) بر طلاق رجعی بولور همیشه کیراک هیچ نمرسه نیت قیلنمغای کیراک بر طلاق رجعی نیت قیلغای ویا طلاق باین نیت قیلغای ویا بر طلاق دین زیاده نیت قیلغای وامام شافعی رحمه الله تعالی قنیندا ایرنی نمرسه کا نیت قیلسه اول واقع بولور واکر لغت معنی سنی نیت قیلسه یعنی بنده دین قویا بیرمک لیکنی قاضی نینک قاشیندا توتولمسار آنکا واماخدای تعالی نینک حضرتندا امید بار ترور کم توتولمغای واینانیلغای اما ظاهر شریعتدا معتبر ایرمس آنینک اوچون کم ظاهر نینک خلاقی ترور واکر سن مطلق تیسسه طانی ساکن ایتسه طلاق واقع بولماس مگر نیت برله آنکچون کم عرف دا طلاق دا مستعمل ایرمس بس نیت کا حاجتلی بولور (وان ذکر المصدر) واکر مصدرنی ذکر ایتسه کم (انت الطلاق) تیسسه یا انت طلاق تیسسه یا انت طلاق طلاقا تیسسه یا انت طالق الطلاق تیسسه (فثلاث) بس اوچ طلاق واقع بولور (ان نواها) اکر اوچ طلاق نیت قیلسه آنکچون کم مصدر جنسی ترور و آزادنینک جنسی نینک طلاق اوچ ترور بس آنی اوچ قصد قیلماق کیراک اما ایکی طلاق غه قصد قیلب بولماس مگر منکوحه س کنیزک بولغای آنینک طلاق ایکی ترور ایکی دین زیاده ایرمس (والافرعیة) واکر اوچ طلاق نینک نیتی نیت قیلماسه بس بر طلاق رجع بولور واکر ایتسه انت طالق الطلاق بر طلاق نیت قیلیم تیسسه مصدر لفظی برله تقی بر طلاق نیت قیلیم تیسسه صفت لفظی برله ایکی طلاق رجعی ثابت بولور (وضح اضافة الطلاق الی کلها) وطلاق نیت خانون نینک بارچه یرینه اضافة قیلماق لیتی دورست ترور آندای کم انت طالق تیسسه (اوما یعبر به عن الكل) و اضافة قیلسه بولور طلاق نیت اول نمرسه کا کم آنینک ایله بارچه سنی تعبیر قیلورلر یعنی بارچه سنی طلاق قیلغاننی بیلورلر (کراسک) آندای کم سینینک باشنک طلاق تیسسه (او رقبته) یا سینینک بوینونک

طلاق تيسه (او روحك) يا سينينك جانينك طلاق تيسه (او وجهك) يا سينينك يوزونك طلاق تيسه
 (او فرجك) يا سينينك فرجك طلاق تيسه فرج كل بدن بين عبارت ترور آنداق كم حديشدا پيدا
 بولوب تروركم ﴿ لعن الله الفرج على السرج ﴾ يعنى آت اوستيندا اولتورغان خانون نى الله تعالى
 لعنت قىلب ترور (او الى جزء شافع كنفك) وطلاق نى اضافه قىلماق بر پاره اندامغه كم اول اندام
 جميع بدنغه شريك بولغاي آنداق كم سينينك ياريمينك طلاق يا اوچدين برينك طلاق تيسه (لا الى
 اليد والرجل) وقولغه وآياقغه طلاق نى اضافه قىلماقلىق دوست ايرمس (والبطن والظهر) وموند اقم
 طلاق نى قارنيغه وآرقاسيغه اضافه قىلماقلىق دوست ايرمس ومونداق بر اندام كيم آنى بارچه اندامدين
 عبارت قىلماسه لر وقتى كم طلاق نى آنكا اضافه قىلسه لار طلاق واقع بولماس مثل قول نينك بارمق لارى
 وقولاقى ينكلىغ وآرقه برله قارينده خلاف قىلب ترور لر واضح اولتوروركم واقع بولماس وامام شافعى
 رحمه الله تعالى قىلندا بو اينده اندام لارغه طلاق نى اضافه قىلماقلىق روا بولور (وبعض الطلقة طلقة)
 وطلاق نينك بعضينى طلاق قىلماقلىق بر طلاق نينك حكمندا بولور يعنى اكر ياريم طلاق تيسه يا
 تور تدين برى ويا اوچدين برى تيسه وآنكا اوغشاش بر طلاق واقع بولور واكر ايتسه كم (انت طالق
 واحدة فى اثنتين واحدة) يعنى سن بر طلاق ايكى طلاقدا تيسه بر طلاق رجعى واقع بولور وامام زفر
 رحمه الله تعالى وامام شافعى رحمه الله تعالى قىلندا ايكى طلاق واقع بولور (واثنان فى اثنتين اثنان) واكر
 ايتسه كم سن طلاق ايكى طلاقدا ايكى طلاق واقع بولور وامام زفر رحمه الله تعالى قىلندا اوچ طلاق
 واقع بولور (ويصح نية مع اثنتين) ونيت نى قىلماقلىق روا بولور يعنى ايكى طلاق نى ايكى طلاق برله
 بس اوچ طلاق واقع بولور (وابتداء الغاية يدخل لا انتهاؤها) وصونكغى ايكى طلاق نيكافى نينك اولقيسى
 طلاق حكمندا بولور وصونكغيسى بولماس بس اكر ايتسه كم (انت طالق واحدة الى اثنتين) يعنى
 سن طلاق سن بردين تا ايكى غاچه تيسه بر طلاق رجعى واقع بولور واكر ايتسه كم (انت طالق من
 واحدة الى ثلاث) يعنى سن طلاق سن بردين تا اوچ غاچه ايكى طلاق واقع بولور وامام ابو يوسف رحمه
 الله تعالى وامام محمد رحمه الله تعالى قىلندا اولقى مثالدا ايكى طلاق واقع بولور وصونكغى مثالدا اوچ
 طلاق واقع بولور وامام زفر رحمه الله تعالى قىلنده اوليندا هيچ طلاق واقع بولماس وصونكغى دا
 بر طلاق واقع بولور (وما بين كمن) ولفظ ما بين من حكمندا بولور بس اكر ايتسه كم
 (انت طالق ما بين واحدة الى اثنتين) سن طلاق برينك آراسيندا ايكى كاچه بر طلاق واقع
 بولو امام اعظم رحمه الله تعالى قىلنده واكر ايتسه كم (انت طالق ما بين واحدة الى ثلاث) يعنى
 سن طلاق بر طلاق نينك آراسينده تا اوچ طلاقغه چه ايكى طلاق واقع بولور امام اعظم رحمه الله تعالى
 وصاحبين قىلندا اوچ طلاق واقع بولور وصونكغى مثالدا اولقى مثالده ايكى طلاق واقع بولور وامام زفر رحمه الله تعالى

قتیندا اولقی مثالدا هیچ طلاق واقع بولماس صونکفی مثالدا بر طلاق واقع بولور و امام اعظم
 رحمه الله تعالی برله امام زفر بو مسئله دا منازعه قیلدیلر بو تورلوک کم امام سورادیلر کم سینینک
 یاشینک نیچه دا تورور امام زفر ایتدیلر کم آلتمش نینک آراسیندا تا یتمش کاچه امام ایدیلر کم بس
 سز توقز یاشار بولور مو سز آنکچون کم ایکی نمرسه نینک اولی گیم آلتمش و آخری گیم یتمش داخل
 ایرمس لر بس امام زفر حیران بولدیلر (و انت طالق بمکة اوفی مکة تجمیز) یعنی ایتسه کم سن طلاق
 مکة برله یامکة دا تجمیز تورور یعنی فی الحال طلاق واقع بولور بویردا بولسه هم واکر نیت قیلغان بولسه کم
 مکة کا کیرکان وقتدا نیت الله تعالی حضرتی نینک فاشیندا مقبول ترور اول نیتی اما ظاهر ا حاکم آنکا
 حکم قیلماس (و فی دخولک مکة تعلیق) واکر سن طلاق مکة کا کیرکان وقتدا نیت ایتسه تعلیق ترور یعنی
 مقید ترور طلاق بولماقلیق مکة کا کیرکان وقتغه تا مکة کا کیرما کوچه طلاق واقع بولماس (و یقع عند
 الفجر فی انت طالق غدا اوفی غد) و تانک آتغان وقتدا طلاق واقع بولور بو صورت دا کم سن تانکلا
 یا تانکلا دا طلاق تیسه وقتی کم تانک آتسه طلاق واقع بولور (و یصح نیت العصر فی الثانی فقط) و نماز
 دیکر نیت قیلسه دورست بولور تانکلا دا طلاق تیکان صورت دا و تانکلا طلاق تیکاندا ایکندی نمازینی
 نیت قیلماق دورست ایرمس اما الله تعالی حضرتی نینک فاشیندا انکی سیندا هم نماز دیکر نیت قیلسه
 روا بولور اما صاحبین قاتیندا ایکی سینده هم نماز دیکر نیت قیلماق روا ایرمس قاضی فاشیندا
 (و یقع الآن فی انت طالق امس) واکر سن اوتکان کون طلاق تیسه شول حالدا طلاق بولور اول
 خانوننی اکر آند بن ایلکارو نکاح قیلغان بولسه (وان نکح بعده فلعو) واکر نکاح تونا کوند بن صونک
 واقع بولسه بو سوز لغو ترور یعنی یورتلماس بو طلاق واقع بولماس آند اقم سن طلاق سنی آلماسد بن
 بورون تیسه (و یقع فی آخر العمر) و عمری نینک آخریندا طلاق واقع بولور اکر ایتسه کم (فی انت
 طالق ان لم اطلقک) سن طلاق اکر سنی طلاق قیلماس هم بس اکر ایر اولسه اول خانون غه طلاق
 واقع بولور اولماسد بن بر ساعت ایلکارو واکر عورت اولسه اولماسد بن بر ساعت ایلکارو طلاق واقع
 بولور و بوسوز نینک نتیجه سی میراندا معلوم بولور (و حالاً فی متی لم اطلقک و سکت) واکر ایتسه کم
 سن طلاق هر وقتی کم سنی طلاق قیلماس تیسه و سکوت تورسه اول حالدا طلاق بولور (و فی اذاینوی)
 و اذادا نیت معتبر ترور یعنی اکر متی نینک اور نیغه اذانی ایتسه اول اینغوجی نینک نیتی فی اعتبار
 قیلور لر واکر نیتی اول بولسه هم هر وقت سنی طلاق قیلماس و اوند ا مسام تیکان بولسه فی الحال طلاق
 بولور واکر بونیت فی قیلسا کم اکر طلاق قیلماس سن طلاق تیکان بولسه عمری نینک آخریندا طلاق
 بولور (وان لم ینو) واکر هیچ نمرسه نیت قیلغان بولسه (فکان عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی) بس
 امام ابوحنیفة رحمه الله تعالی قاتیندا عمری نیتک آخریندا طلاق بولغان یکنکیغ بولور و صاحبین قتینده

اذانیت سز متی نینک حکمیندا بولور (والیوم للنهار مع فعل ممتد) یوم کوندور نینک معنی سیندا نورور
 وقتی کم اوزای اش برله اینلسه یعنی بر ایش بولسه کم بوتون کونکا ینار بولسه روزه ینکلغ (کامرک
 بیدک یوم یقدهم زید) یعنی اختیارنی سنینک قولینکا بیردیم اول کونیکم زید کیلسه آنکچون کم اول
 کشی نینک اوزی نینک قولیندا بولسه اول برایش کم امکان اوزونلیقی بار بولور وقتی کم اگر ایتسه کم
 سنینک امرنک سنینک قولنکد ابر آی ویابریل تیسه دورست بولور اول وقتغه چه موقوف قیلنور بس کون نینک
 اولی دین تمام کونکا حمل قیلسه بولور (ولوقت المطلق مع فعل لا یمتد) ومطلق وقت اوچون استعمال
 قیلور کم آنی اول وقتدا کم بر امرکا یاقی بولسه کم اول امر اوزون بولمسه (کانت طالق یوم یقدهم زید)
 یعنی سن طلاق اول کونی کم زید کلور موندنا کوندین مراد مطلق وقت ترور تانک نینک آق لیقندین
 ایرمس (وفی انت طالق ثلاثا لغير المدخولة یقهن) وبوصورت دا کم ایتسه سن اوچ طلاق اول خانوغه کم
 آنکا ایری یاقی لیق قیلنغان بولسه اوچ طلاق واقع بولور (وبالعطف تبیین بالاول) واکر طلاق نی
 حرف طغ برلان ایتسه وطی قیلنغان خانون جدا بولور ایریندین اولقی طلاق برله چونکه غیر مدخوله
 ترور عدتی بولماس بس ایکونچی و اچونچی طلاق بولماس آنینک اوچون کم آنینک ملکیندین چقب
 تورور آنداق کم ایتسه (انت طالق وطالق و طالق کما لو علق وقدم الشرط) آنداق کم تعلیق قیلسه
 وشرطنی ایلکاروتیسه یعنی وطی قیلنغان خانون غه ایتسه کم (ان دخلت الدار فانك طالق واحدة و واحدة)
 یعنی اگر سرا یغه کیرسانک سن طلاق بر وبر طلاق امام اعظم رحمه الله تعالی قاتینده بر طلاق وصاحبین
 قتیندا ایکی طلاق واقع بولور (ویقع الكل ان اخر) اکر شرطنی صونک ایتسه هر نمرسه کم طلاقدین
 ایتلسه واقع بولور آنداق ایتسه کم (انت طالق واحدة و واحدة ان دخلت الدار) سن طلاق بر طلاق وبر
 طلاق اکر سرا یغه کیرسانک ایکی طلاق واقع بولور (وفی انت طالق واحدة قبل واحدة و بعدها واحدة واحدة)
 اکر ایتسه سن طلاق بر طلاق بر طلاقدین ایلکارو ویا بر طلاقدین صونک طلاق واقع بولور و بو هم
 وطی قیلنغان خانون نینک حقیندا تورور (وفی الموطوءة اثنان) واول خانون کم وطی قیلنغان تورور
 بو صورت لار نینک بارچه سیندا ایکی طلاق واقع بولور (وفی قبلها و بعد و معها و مع اثنان) و بو ایتلغان
 صورت دا کم سن طلاق بر طلاقدین ایلکارو ویا بر طلاقدین صونک ویا بر طلاق برلان ایکی طلاق واقع
 بولور و ضبط قیلنغانی بو بیت دا ایتلغان تورور ﴿ بیت ﴾ قبلنی هابرله ایتمای کردیر ایرسه بعدها * اول
 طلاق احکام لریند ابر طلاق حکمی بولور * قبلنی هابرله کر ایتسه بولور ایکی طلاق * هم اوشانداق بعدنی هاسز
 دیسه ایکی بولور * قبلنی هاو بعد باهارا اندر احکام بکطلاق افتاد دو طلاقست کر کنی قلبش اینچنین میشیندم از اوستاد
 بودور ایشکانم اول اوستاد دین (وان اشار بالاصبع يعتبر عدد المنشورة) واکر بارماقی برله اشارت قیلسه اچانوتغان
 بارماقی نی اعتبار قیلور لر اکر بارماقی نینک یوزی برله اشارت قیلغان بولسه (وان اشار بظهورها فالضمومة)

واكر بارمق لاری نینك سیرق برله اشارت قیلسه قوشوب توتغان بارماق لارینی اعتباری قیلورلر
 (وان وصف الطلاق بالشدة او الطویل او العرض) اكر طلاقنی قتلینغه یا اوزونلیقغه یا یسیلیقغه صفت
 قیلغان بولسه (اوشبهه بما یدل علی هذا) یانشبیه قیلنسه بو ایتلغان لارغه دلالت قیلور نمرسه لار کم
 اوزونلیق و یسیلیق و قتیلیق ترور کم آنداق کم اینسه سن طلاق منازه ینکلیق یا اوی نینك تولوغی ینکلیق
 یا نانش ینکلیق (فتلات ان نواها) بس اوج طلاق بولور اكر اوج طلاقنی نیت قیلغان بولسه (والا
 فباینة) واكر اوج طلاق نیت قیلغان بولسه بس بر طلاق باین واقع بولور (وکنایته ما یحتمله و غیره)
 و طلاق کنایه اولتورور کم طلاقغه احتمالی بولغای و غیر طلاقغه هم احتمالی بولغای (فتحو اخرجی و اذهی
 و قومی یحتمل ردا) بس آنداق کم اینسه خانونغه ناشقاری چیتب کیت یا کیت یا تورا کیل تیسسه احتمالی
 بار کم طلاق نینك طلبی نی قیلما نیکانی بولغای (ونحو خلیة و بریة و بنه و باین و حرام) و آنداق کم اینسه سن
 خبردین خالی سن یا ییزار سن و ابراق سن یخشی قیلیندین و یا جدا سن خبردین یا سن حرامی سن تیسسه
 (یصاح سبا) صلاحیتی بار کم سو کمک لیک بولغای آنداق کم ایتلدی (ونحو اعتدی و استبری رحمک
 انت واحدة) و آنداق کم عدت صافلا و یا اولغان یا نا تورغان یرینك نی پاک قیل سن یرسن (انت حرة)
 سن آزاد سن (واختاری) اختیار قیل (امرك بیدک) سینینك ایشنك سینینك قولینکدا ترور تیسسه
 بو ایکی لفظدا طلاق بولماس تا خانون اوزبنی طلاق قیلماغونجه (و سرحنك و فارتنك) یعنی قویا بیردیم
 و جدا بولدوم سن دین تیسسه (یحتملها) سو کو وچکا وردکا احتمالی بولماس اما طلاقغه و غیر طلاقغه هم
 احتمالی بار ترور (ففی الرضاء) بس رضالیق حالیندا یعنی اوروشماغان حالیندا و طلاق نینك سوزی
 بولغان وقتدا (ینوقی الکل علی النية) و بو اوج قسم نینك بارچه سی نینکا موقوف ترور واكر آنط
 ایچسه کم اول سوزدا من طلاق نیتنی نی قیلغانم یوق ایردی تیب ایریننك سوزی معتبر ترور (و فی
 الغضب الاولان) و اورش حالیندا اولقی ایکی قسمی نیت غه موقوف ترور یعنی اولکم ردکا احتمالی
 بار بولغای (و فی مذاکره الطلاق) و طلاقنی ذکر قیلغان وقتدا و طلاقنی کفتکوی ایتکان وقتدا
 (الاول فقط) اولقی قسم نینکا موقوف ترور بس صونکفی ایکی قسمیندا نیت سز هم طلاق بولور خانون
 طلاقنی طلب قیلغان وقتدا (فان نوى الثلاث) اكر نیت قیلماسه کنایه لفظلار یرلان کم اول اوج لفظدین
 باشقه کم ایتلینور اوج طلاقنی (یقع) اوج طلاق واقع بولور (والا فباینة) واكر اوج طلاقنی نیت
 قیلماسه بس بر طلاق باین واقع بولور (و فی اعتدی و استبری رحمک وانت واحدة رجعیة) و بو اوج
 کنایه لفظدا کم اینسه عدت صافلا و یا تینکنی پاک قیل یا سن یرسن تیسسه بو اوج صورتدا بر طلاق رجعی
 واقع بولور (و یقع باسناد البینونة و الحرمة الیه) طلاق واقع بولور نسبت قیلماق لیتی برله جد الیقنی
 و حرام لیقنی خانون نینك ایریکا آنداق کم ایر خانونینغه اینسه کم من سن دین جدا من و یاسنکا حرام من تیسسه

(لا الطلاق) واقع بولمس اير من طلاق من تيمك برله آنداق كم اير خانونيغه ايتسه كم من سندن
طلاق تيب واقع بولماس *

فصل

(تفويض طلاقها اليها) خاتون نينك طلاقنى اوزيغه حواله قيلماق آنداقم ايتسه اير خانونيغه اوزينكى
اوزينك طلاق قيل ياسينينك طلاقينك نينك اختيارينى سينينك قولونكا بيرديم تيسه (بتقييد بمجلس علمها)
باغلانغان تورور اولتورماق ليقغه كم خاتون بيلكان بولسه اختيارين اوز قوليغه بيركانينى اول اولتورغان
يريندا بس ناوقتى كم خاتون اول اولتورغان يريندا بولسه اوزينى طلاق قيللا بيلور (الا ان يقول
كلما شئت اومتى شئت) مكر كم اير ايتسه هر وقت تيلاسانك اوزونكى طلاق قيل (او اذا شئت)
يا ايتسه كم طلاق قيل اوزونكى نى قچان تيلاسانك بو اوج صورت دا شول اولتورغان يرिغه باغليق ايرمس
اوزينى طلاق قيلماق ليقدا اول اولتورغان يريندين تورغاندين صونك هم اوزينى طلاق قيلماق ليق غه
اختيارى بولور (بخلاف ان شئت) كيم بو صورتدا كم اكر تيلاسانك تيسه مقيد تورور علم مجلسيغه
(ولا يرجع عنه) وقايتماق ليق روا ايرمس اختيار بيركانيندين (والى غيرها) وطلاق نينك اختيارى
حواله قيلماق ليق خاتوندين اوزكا كا (لا بتقييد) باغليق ايرمس بيلكان مجلسيغه واول اولتورغان
يريندين صونك هم اول كشى طلاق قيللا بيلور (ويرجع عنه) وقايتنا هم بيلور اير تفويض دين
يعنى حواله دين بو صورت دا آئينك اوچون كم وكيل قيلماق ليق نينك حكيمى بولور (والمجلس
انما يجتلف بالقيام او الذهاب) بودور موندن اوزكا ايرمس كم مجلس اختلاف بولور تورا كيلما كليك برله يا كيتما كليك
برله اولتورغان يريندين تقى بريركا (او الشروع فى قول او عمل لا يتعلق بها مضى) يانيت قيلماق ليق بر
سوزكا يا عدل كا شروع قيلسه كم بورونقى سوزكا تعلق بولمغان بولسه اما اكر آرزغه او قوسه ويانان
تيلاسه ويا آناسى نى كينكاش اوچون چاقرسه وياتون كيسه اولتورغان يريندين تورا كيلماى آئينك اختيارى
باطل بولمس اما اكر طعام بيسه اختيارى باطل بولور اما صو ايجسه باطل بولمس (وفلها كيتها)
وخاتون نينك اولتورغان كيمه سى اوي نينك حكيميندا بولور آنكچون كم آنى توقتا تورغا كوچى يتماس
(وسير دابتها كسيرها) وخاتون نينك مينكان اولاقى نينك بورمك ليكى اوزى نينك بورويكانى ينكليغ بولور
آنكچون كم آنى توقتاتماق ليقغه قدرتى بار تورور (وفى اختارى بنية التفويض) طلاقنى حواله قيلماق ليق
نيتى برله اير خاتونى غه ايتسه كم اختيار قيل (فقالت اخترت) آندين صونك خاتون ايتسه كم اختيار
قيلديم (لا يقع الا باينة) واقع بولمس مكر برطلاق باين بولور (وشرط ذكر النفس) وطلاق واقع
بولماقدا نفسنى ذكر ايتمك ليك شرط تورور يا اول عبارت برله كم نفس نينك قائم مقامى بولماق

(من احدهما) بردین بری ایر و خانون نینک آنداق کم ایر ایتسه (اختاری نفسک) یعنی اختیار قیل اوز نفسینک نی طلاق واقع بولماق لیق غه ویا ایتسه اختیار قیل اوزنک اوچون بر طلاقنی خانون ایتسه (اخترت نفسی بتطلیقه) یعنی اختیار قیلدیم اوز نفسمنی بر طلاق اوچون یا بر طلاقنی اختیار قیلدیم تیسه (او قوله اختاری اختیارة فتقول اخترت) یا شرط تورور طلاق واقع بولماق لیقده بو عبارت برله ایتقایکم ایر اختیار قیل اختیار قیلماق لیقنی خانون ایتسه کم اختیار قیلدیم و بو اول وقتدا شرط تورور کم ایر خانونیغه اینانماسه واکر اینانسه بو شرطکا احتیاجی بولماس آنکچون کم ایر و خانون بر بریغه اینانشورلر و طلاقه رضا بیرور (ولو کررها ثلاثا) اکر ایر اختاری نینک لفظنی اوج مرتبه ایتسه (فاختارت احدهما) بس خانون بریننی اختیار قیلسه اولینی یا ایکونچی سی نی یا اوچونچی سی نی (فتلاث) بس اوج طلاق واقع بولور و امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا ایر نینک نیتی غه احتیاجی بولماس آنکچون کم لفظنی تکرار قیلماق لیق دلیل ترور اوج طلاق نینک لفظی نینک تکرار لیقی غه بس وقتی که اختیار قیلدیم تیدی اوج طلاق واقع بولدی اولینی یا اورتی سی نی یا آخیرینی اختیار قیلدیم تیماک لیکی فایده سز تورور (ولو قالت طلقت نفسی او اخترت نفس بتطلیقه فبأنة واحدة) واکر خانون ایر نینک جو اینندا ایتسا طلاق قیلدیم اوز نفسمنی بر طلاق برله یا خانون ایتسه کم اختیار قیلدیم اوز نفسمنی بر طلاق برلان جدا لیق واقع بولور و رجوع قیلماقغه ایکی لیککی بولماس و صحیح بو تورور (ولو قال امرک بیدک بنیة التفویض فطلقت فباینه) واکر ایر خانونیغه ایتسه کم سینینک اختیار نیک سینینک قولینکدا ترور آنینک طلاقنی آنکا حواله قیلماق لیق نیتی برلان آندین صونک خانون اوزیننی طلاق قیلسه بر طلاق باین بولور (وان نوى الثلث یقمن) واکر ایر بو حواله قیلماق لیق دا اوج طلاق نیت قیلسه اوج طلاق واقع بولور اکر چه خانون اوزیننی بر طلاق قیلسه هم (وفی امرک بیدک فی تطلیقه) و بو صورت دا کم ایر خانون غه ایتسه کم سینینک امرینک قولینکدا ترور بر طلاق قیلماق لیق دا (او اختاری) یا اختیار سند ایتسه (بتطلیقه) بر طلاقدا (فاختارت) بس اختیار قیلسه اول خانون و ایتسه کم اختیار قیلدیم اوز نفسمنی تیسه (فرجهیه) بس بر طلاق رجعی واقع بولور (وفی امرک الیوم وغدا) و بو صورتدا کم ایر خانونیغه ایتسه کم سینینک امرینک قولینکدا ترور بو کون و تانکلا (یدخل اللیل) بو اختیاردا کیچه نینک ساعت لاری هم داخل بولور (وان ردت فی الیوم لا یبقی بعده) واکر رد قیلسه اختیارنی کوندوزدا یعنی بو کون اختیارینک سینینک قولینکدا ترور تیسه اول کوندین صونک اختیاری باقی قاللس (وان قال الیوم وبع غد یختلف الحکمان) اکر خانونیغه ایتسه کم سینینک امرینک قولینکدا ترور بو کون و تانکلا دین صونک بو ایکی حکم مختلف بولور بس کیچه داخل بولماس واکر تفویض نی بو کون رد قیلسه تانکلا دین صونک امر آنینک قولینکدا ترور (وفی طلاقنی نفسک ان نوى ثلاثا یقمن)

و بصورت دا کم ایر خانونیغه ایتسه کم سین طلاق قیل اوز نفسینک نی اکر خاتون اوزینی طلاق قیلسه
 اکر ایر اوج طلاقنی نیت قیلسه اوج طلاق واقع بولور حقیقی اکر آزاد بولسه اوج طلاق حکمی بولور
 اکر کنیزک بولسه چونکه ایکی طلاق کنیزک دا اوج طلاق حکمیندا بولور (والا فرجعیه) و اکر ایر اوج
 طلاقنی نیت قیلغان بولسه کیراک برنی نیت قیلسون کیراک ایکی نی بر طلاق رجعی واقع بولور (وفی طلقی
 ثلاثة فطلقت واحدة یقع) و اکر ایر خانونیغه ایتسه کم اوزنینک نی اوج طلاق قیل خاتون بر طلاق قیلسه بر طلاق واقع
 بولور (لافی عکسه) اما بو صورت نینک عکسیندا کم ایر خانونیغه ایتسه کم اوزونک نی بر طلاق قیل
 خاتون اوزینی اوج طلاق قیلسه امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی فاتینک هیچ طلاق واقع بولماس و صاحبین
 رحمهما الله تعالی قنیندا بر طلاق واقع بولور (ولو امر بالبائن او الرجعی فعکست یقع ما امر به) یعنی
 اکر ایر خانونیغه بو یورسه کم طلاق باین نی یا طلاق رجعی نی خاتون آنینک عکسی نی قیلسه یعنی ایر
 طلاق رجعی نی بو یورسه خاتون طلاق باین قیلسه و اکر ایر طلاق باین نی بو یورسه خاتون اوزینی
 طلاق رجعی قیلسه و هر نمرسه کم ایر بیورور اول واقع بولور و خاتون نینک قیلغانی بولماس (والشروط
 فی انت طالق ان شئت مشیه منجزه) و طلاق نینک واقع بولماق لیقیندا شرط تورور بو صورت دا کم ایر
 خانونیغه ایتسه کم سن طلاق اکر تیلانک تیلانک لیک اولتورور کم شول حالدا خاتون دین پیدا بولغای یعنی
 شول حالدا ایتغای کم تیلادیم طلاقنی جوابیندا اکر تیلانک (او معلقه بما قد علم وجوده) و یا خاتون نینک
 تیلانک لیک کیراک کم تعلق بولغای بر نمرسه کا کم اول نمرسه نینک پیدا یقی معلوم بولغای آنداقکم
 خاتون ایتسه کم تیلادیم طلاقنی اکر زید موجود بولسه و حالانکه زید نینک پیدا یقی معلوم ترور
 (لا ما یعلم بعده) و دورست بولماس معلوم بولسه اول نمرسه نینک پیدا یقی آنینک تعلق قیلغانیدین
 صونک (کما قالت شئت ان شئت) آنداقکم خاتون جوابیندا ایتسه کم تیلادیم اکر سن تیلانک
 (فقال شئت) بس ایر آنینک جوابینک تیلادیم نیه طلاق واقع بولمس (وفی کما شئت تطلق ثلاثا متفرقا)
 و اکر ایر خانونیغه ایتسه کم اوز نفسینک طلاق قیل هر وقت تیلانک خاتون اوزینی باشقه باشقه اوج
 طلاق قیلاییلور برینی بریندین صونک و اکر بر یولی اوج طلاق قیلسه بر طلاق واقع بولور صاحبین
 قاتیندا و امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا هیچ طلاق واقع بولمس (لا بعد التحلیل) نه آنکه تحلیل دین
 صونک بولغای یعنی خاتون اوز نفسنی اوج طلاق قیلغاندین صونک آنینک عدتی اوتسه و تقی بر ایرکا
 بارسه و تقی بو ایری هم آفی طلاق قیلسه اول صونکغی ایری نینک عدتی اوتکاندین صونک تقی اولتی
 ایری نینک نکلیغه کیرسه آندین صونک اوزینی طلاق قیلماق لیقفه اختیار ی قالماس باوجود کلمانینک
 کلمه سی برله ادا قیلغان هم بولسه و ایتغان بولسه کم هر وقت تیلانک اوزونک نی طلاق قیل آنکچون کم
 بوملک ینکی پیدا بولوب ترور و بو نکاحدا طلاق نینک رخصتی پیدا بولمای ترور (وفی کیفی شئت

يقع بافته) و بوصولت دا ایر خانونیغه ایتسه کم سن طلاق هر تورلوك تیلسانك بر طلاق باین واقع بولور (اوئلاث ان نوت ولم بخالفها نیته) یا اوج طلاق واقع بولور اگر خانون اوج طلاقنی نیت قیلسه و ایرنینگ نیتی برله خانون نینگ نیتی موافق بولسه (والا فرجهیه) و اگر آنداق بولسه یعنی اگر خانون اوج طلاقنی نیت قیلماسه یا آنینك نیتی برله موافق بولسه بو ایکی صورت دا بر طلاق رجعی واقع بولور (وفی من ثلاث ماشئت یقع ما دونها) و بو صورت دا کم ایر خانونیغه ایتسه کم سن طلاق یا طلاق قیل اوزنفسینك نی اوج طلاق دین آنچه تیلکانك نی اول عدد واقع بولور یا اختیار قیلسه بولور کم اوج دین آزر اق بولغای تاتبعیض نینگ معنی سی راست بولغای *

(شرط صحه التعلیق الملك) شرط نورر تعلیق نینگ دورست لیتی اوچون خانون ایر نینگ ملکی و نکاحیندا بولماق لیتی آنداق کم اوزی نینگ عورتیغه ایتسه کم اگر بوسرایغه کیرسانك سن طلاق (او الاضاقة الیه) یا اضاغه قیلغای ملک کا آنداق کم ایتسه یات خانونغه کم اگر سنی نکاح قیلسام سن طلاق یا هر خانوننی آلسام طلاق تیسسه (والفاظه ان واذا) و شرط نینگ لفظاری ان واذا تورور آنداق کم ایتسه اگر سن کیرسانك سرایغه یا ایتسه کم هر وقت کیرسانك سرایغه سن اوشانداق (واذا ما ومتی ومتی ما) و بولفظ لار نینگ معنی سی هر وقت نيمك بولور (وکل وکلما) و بو ایکی لفظنی هم شرط دا استعمال قیلور لار آنداق کم ایتسه (کل عبد شریته فهو حر) یعنی هر بنده کم ساتیب آلسام آزاد (وزوال الملك لا یبطله) و نکاح دین چیقما لیتی باطل قیلماس آنداق کم طلاق قیلسه وعدتی اوتسه تعلیق اوز حالیندا قالور اول وقتدا کم عدت اوتکان دین صونك شرط پیدا بولمغان بولسه و اگر شرط پیدا بولمغان بولسه آنط باطل بولور آنداق کم موندین صونك ایتلنور (فقی غیر کلما) بس کلام دین اوزکا شرط لار نینگ قالغان کلمه لار نده (ان وجد الشرط) اگر شرط پیدا بولسه (مرة فی الملك) بر مرتبه ملکدا (ینحل الی جزاء) آچیلور اول شرط نینگ باغلیغی جزاغه اول باغلیق شرط و جزاء و تمام بولور جزا برله یعنی جزا واقع بولور شرط بر طرف بولور آنداق کم ایتلغان بولسه اگر سرایغه کیرسانك سن طلاق آندین صونك سرایغه کیردی و طلاق بولدی شرط بر طرف بولور و اگر آندین صونك موندینک نکاحیغه کیرسه آندین صونك تقی سرایغه کیرسه طلاق بولماس آنکچون کم آنط بر طرف بولادی (وفی غیر الملك ینحل لا الی جزاء) و اگر شرط پیدا بولسه نکاح ملکیندا ایرمس لیکندا تعلیق و آنطی ایکیس هم بر طرف بولور و جزا واقع بولماس اول ایتلغان ینکلیق کم ایتسه اگر سرایغه کیرسانك سن طلاق آندین صونك آنی طلاق قیلسه و آنینك عدتی اوتسه آندین صونك سرایغه کیرسه طلاق واقع بولماس و آنط و تعلیق بر طرف بولور

واكر تعلیق قیلنگان بولسه اوج طلاقنی سرايغه كيرمك ليك كا وتيلاسه كم اوج طلاق واقع بولماسون
 تيسه هيله اولنورور كم آني بر طلاق قیلغای آنيك عتني اوتكاي آندين صونك اول سرايغه كيركاي
 آندين صونك آنيك نگاهيفه كيركاي و شرط پيدا بولور و طلاق واقع بولماس (وفي كلاما ينحل بعد الثلث)
 وكلاما كومه سيندا كم هر وقت نينك معنی سيندا تورور آچيلور تعلیق یعنی بر طرف بولور اوج طلاقدين
 صونك بس اكر اينسه (كلاما دخلت الدار فانت طالق) یعنی هر وقت كم سرايغه كيرسانك سن طلاق
 اكر بر مرتبه كيرسه بر طلاق بولور واكر عتني اوتماسدين ايلكارو آنكا تقي بر نکاح قیلغاندين صونك
 تقي كيرسه تقي طلاق واقع بولور نا اوج طلاقفه چه (فلا يقع ان نلحها بعد زوج آخر) بس طلاق واقع
 بولماس اول صورتدا كم كلاما كومه سن برله ادا قيلسه واكر اول خانون ني تقي بر ايريندين صونك نکاح قيلسه
 یعنی بر ايرينيك اوج طلاق بولغان خانوني تقي بر ايركا بارسه اول صونكفي بارغان ايريندين صونك
 تقي اولقي ايري نينك نگاهيفه كيرسه اكر تقي شرط پيدا بولسه هم طلاق واقع بولماس (الا اذا دخلت
 في التزوج) مكر اول وقتا كم كلاما تزويج كا كيرسه آندا كم اينسه (كلاما تزوجت فانت طالق) یعنی
 هر وقت كم سني اوزوم نينك نگاهيفه كير كوزسام سن طلاق تيسه بس اكر اول خانونني صونكفي
 ايريندين صونك تقي نگاهيفه كيرتسه تقي طلاق بولور (وان اختلفا في وجود الشرط) واكر اختلاف
 قيلسه لار اير و خانون شرط نينك پيدا بولغانيفه كم اير اينسه شرط پيدا بولماي ترور و طلاق بولماي
 ترور و خانون اينسه كم شرط پيدا بولوب ترور و طلاق بولوب ترور (فالقول له الامع حجتها) بس
 ايرينينك سوزي معتبر ترور اكر آنط ايچسه اوزي نينك دعوي قیلغانيفه مكر كم خانون كواه اوتكارسه
 آندين صونك خانون نينك سوزي معتبر ترور (وفي شرط لا يعلم الا منها) واول شرطدا كم معلوم
 بولماس شرط نينك پيدا بولغانی مكر اوزي نينك خانوندين (نحو ان حضت فانت طالق وفلانته)
 آندا كم اير خانوني غه اينسه كم اكر سن حيضدا بولسه نك سن طلاق وفلان هم طلاق (صدقت في
 حقها فقط) اول خانونغه اينانورار اوزي نينك حقيندا وفلانته نيكانی نينك حقيندا اينانمسار (فيحكم بعد
 ثلاثة ايام بالطلاق في اولها) بس حكم قيلينور اول خانون نينك طلاق بولماي لقيهه حيض دين اوج كون
 اوتكاندين صونك حيض نينك اولقي اوج كونندا (وفي ان حضت حياضة نفع اذا طهرت) واول صورتدا
 اير خانونغه اينسه كم اكر سن حيضدا بولسه نك بر حيض بولماي ليقی سن طلاق طلاق واقع بولور
 وقتي كم حيض دين پاك بولسه (وفي ان صمت يوما اذا غربت) اكر اير شرط قيلسه كم اكر بر كون
 روزه تونسانك سن طلاق كون بانسه طلاق واقع بولور (بخلاف ان صمت) آنيك خلافيهه كم اكر روزه
 تونسانك بر كون تيب اينماسه برساعت روزه توتسه و نيت قیلغان بولسه طلاق واقع بولور (وان علق
 طلقه بولادة ذكر و طلقتهين بانثي فولدتهم ولم يدر الاول) اكر تعلیق قيلسه بر طلاقنی اوغول توغماي ليق غه

وايكي طلاقى نى قىز توغماق ليق غه وخاتون ايكسى نى هم تابسه وبولار نينك قيسى سى نينك اول بولغانى معلوم بولماسه (طلق واحد قضا) بر طلاق واقع بولور حكم يوزيندىن (وائنين تنزها) وايكى طلاق بولور پاك ليكدا احتياط يوزيندىن (وانقضت العدة بالثاني) وعدتى اونار وتام بولور صونكى اوغلان نينك بولغانيندىن (وان علق بشيئين) واكر طلاقنى ايكى نوره كا تعليق قىلسه آنداق كىم اير خاتونيفه ايتسه كم سن زيد برله وعور و برله سوزلاش سانك سنكا طلاق تيسه (يقع ان وجد الثاني في الملك والا فلا) طلاق بولور اكر صونكى نوره نكاح ملكيندا ايركا نيندا واقع بولاسه (والتعجز يبطل التعليق) و طلاق قىلماق ليقى فى الحال باطل قبلور تعليق قىلغان طلاقنى (فلو علق ثم نجز الثلاث ثم عادت اليه بعد التحليل ثم وجد الشرط لا يقع) بس اكر طلاقنى تعليق قىلسه آندىن صونك خاتون نى اوج طلاق قىلسه آندىن صونك نى شول خاتون آئينك نكاحيفه قايتسه حلال قىلغاندىن صونك آندىن صونك شرط پيدا بولسه هيچ طلاق واقع بولماس (وان وصل انشاء الله بكلامه بطل) واكر اوزى نينك سوزيفه انشاء الله نى متصل قىلسه اول سوز نينك حكمى باطل بولور آنداق كم ايتسه (انت طالق او عدى حر انشاء الله تعالى) يعنى سن طلاق ياهينيم بىدم آزاد اكر خداى تعالى خواه لاسه بوقارضى سوز نينك حكمى باطل بولور اما واجب ترور كىم انشاء الله نى بوقارضى سوزكا توناش قىلغاي واكر بوقارضى سوز برله انشاء الله نينك آراسيندا جدا قىلغوجى واقع بولسه وبو ايكى نى ايتسه نيك توره آندىن انشاء الله تيسه . بوقارضى سوز باطل بولماس والله اعلم *

فصل فى طلاق المريض

(من غالب حاله الهلاك) اول كشيكم آئينك حالى نينك كوبرا كى اولو كا ياق بولسه (كمرض عجز عن اقامة مصالحه خارج البيت) اول خسته ينكليغ كم عاجز بولسه اويندىن تاشقارو ايش لارنى قىلماق ليقدىن (ومن بارز) اول كشى كم بهادر ليق غه اوروش غه مشغول بولاسه (او قدم ليقتل بقصاص او رجم) يا ققاريلغان بولاسه اول كشى نى قصاص اوچون اولتورمك ليك كا كشى نينك قانى اوچون ويازنا قىلغان اوچون سنكسار قىلماق ليقغه (مريض مرض الموت) مبتداء نينك خبرى ترور كم من ترور يعنى بو ايتلغان جماعت اولوم خسته سى نينك حكمندا ترور شرع يوزيندىن (فلو ابان زوجته بغير رضاها) بس اكر طلاق قىلسه جدا بولاسه اوزى نينك خاتونيندىن شول حالدا خاتون رضا بولماى (ومات ولو بغير ذلك السبب) واير اولسه اكر چنديكه آئينك اولمك ليكى اول سيبين اوزكا سبب دين هم بولسه (وهى فى الهدنة ترث) وحال اولكم اول خاتون عدت دا بولاسه ميراث آلور (ومن هو فى صف القتال او حم او حبس ليقتل صحيح) اول كشى كم اولتور كوچى نينك صفندا بولاسه اما اولتورمك ليك اوروشقى ليق قىلماى ترور ياغسته بولسه

اما اويندین تاشقارو اشلارنى قيلماق ليقتغه عاجز بولماي ترور يا اولتورمك ليك اوچون زندانغه ساليب تورورلر بس اينتلغان جماعت لار ساغ كشيلا نينك حكمندا بولور بس اكر اوزى نينك خانونينى طلاق قيلسه اول خانون ميراث آلماس (ولو تصادقا فى مرضه على طلاقها ومضى عدتها) واكر اينانسه لار اير و خانون بربريغه اولو خسته سندا خانون نينك طلاقغه و خانون نينك عدتى اوتمك ليكى كا آنداق كم اينسه اير خسته ليقتندا كم سنى اوج طلاق قيلغانن ساغ ليقتندا وسينينك عدتينك هم اوتكان تورور و خانون اينسه راست ايتورسن (او ابانها بامرها) يا طلاق قيلسه خانونينى اوزى نينك خسته ليقتندا خانون نينك رضالقى برله (ثم اقر لها بدین) آندين صونك اول خانون اوچون اقرار قيلسه قرضغه (او اوصى لها) يا وصيت قيلسه اول خانون غه (فلها الاقل منه ومن الارث) بس اول خانونغه ميراثدين اقرار دين و وصيت دين آزرانى بولور يعنى اكر ميراثى آزران بولسه اقرار قيلغانيندين ميراث نيكار اول خانونغه واكر وصيتى آزران بولسه وصيت نيكار (وان علق بيوتها بشرط ووجد فى مرضه نرث) واكر تعليق قيلسه اير خانون نينك طلاقنى وجد اليقنى بر شرط كا كم اول شرط اير نينك اولوم خسته سيندا پيدا بولسه اول خانون ميراث ايريندين آلور (ان علق بفعله او بفعلها ولا بد لها منه) اكر تعليق قيلسه خانون نينك طلاق بولماقلىقى نى جدا بولماق ليقى نى اير اوزى نينك ايشيغه مثل كشيكا سوز سوزلاكان ينكليغ و يا خانون نينك ايشيغه تعليق قيلسه اما اول بر ايش بولسه كم خانون نينك اوتماس ليكى بولسه طبع يوزندين مثل نفس اورماق ليقى ينكليغ و يا شرع يوزندين مثل فرض روزه و فرض نماز ينكليغ (اولغيرهما) يا بر كشى نينك ايشيغه تعليق قيلسه كم اير و خانون دين اوزكا كشى كا بولسه (وقد علق فى المرض) و حال اولكم بو اوزكا كشى نينك ايشيغه تعليق قيلغانى اير نينك اولوم خسته سيندا بولسه بو اوج صورت دا خانون ايريندين ميراث آلور آنينك برله كم طلاق پيدا بولغان بولسه هم والله علم *

فصل

(يصح الرجعة فى العدة وان ابنت اذا لم تبين خفيقة او غليظة) رجوع قيلماق ليق درست تورور طلاقدين عدت اينچندا اكر چه خانون قبول قيلماسه هم رجوع درست تورور اول وقتدا كم يونكول و يا آخير جد اليق واقع بولغان بولسه يعنى طلاق باين واقع بولغان بولسه و آخير جد اليق اولتورور كم اوج طلاق بولغان بولسه و يونكول جد اليق اولتورور كم اوج طلاقدين آز بولسه اما طلاق باين بولسه و رجعى بولماسه (بخم رجعتك) رجعت غه متعلق ترور يعنى طلاقدين رجوع قيلماق ليق درست بولور رجعتك نينك لفظى برله يعنى رجوع قبلد يم سينينك طلاقينكدين (و بوطيها) و خانونغه جماعت قيلماق ليق برله رجوع لفظين ايتماسه هم روا بولور (ومسها بشهوة) و شهوة برله خانونينى اوشلاماق ليق برله هم رجوع پيدا بولور

(ونظره الى فرجها بشهوة) و خاتون نينك فرجيفه شهوة برله قرامق ليقدين هم رجوع حاصل بولور
 (وندب اشهاده على الرجعة) و طلاقدين رجوع قيلغانيفه گواه نونق ليق مستعب ترور (واعلامها بها)
 و مستعب ترور خاتونغه خبر قيلماق ليق طلاقدين رجوع قيلغانيفه (وان لا يدخل عليها حتى يؤذنها ان
 لم يقصد رجعتها) و مستعب ترور كم خاتون نينك اوستيفه كيرمكاي تا آنكا خبر قيلماغونجه اكر رجوع
 قيلماق ليقغه قصد قياماق بولسه (و معتدة الرجعي تزين) اول خاتون كم طلاق رجعي نينك عدتندا
 بولسه اوزيني آرايش قيلماق ليقى روا ترور (وله وطبها) و آنكا وطى قيلماق ليق روا ترور آنكچون كم
 آنكا وطى قيلماق ليق رجوع كمندا بولور (ولا يسافر بها حتى يشهد على رجعتها) و طلاق رجعي
 قيلغان خاتونيني سفرغه آليب كيتمك كيرامكاس تا كواه توتماغونجه طلاق دين رجوع قيلغانيفه (و صدقت
 في مضي عدتها ان امكن) و اينانورلر خاتونغه عدتى اوتمك ليكي كا اكر عدت نينك اوتمك ليكي اول
 مدت دا ممكن بولسه كيراك كم اير اينغاي سنكا رجوع قيلديم و خاتون في الحال منم عدتم اوتدى نيسه
 تا آنكا ايناندى لازم بولغاي (وبقاها) و عدت نينك باقى فالغانيفه هم كيراك كم خاتونيفه اينانغايلىر
 (و تكذبها اخباره بالرجعة في العدة) و خاتون نينك يالغان قيلماق ليقمندا ايرنينك خبر قيلغانيني عدت
 اينچندا رجوع قيلغانيفه آنكا هم خاتونيفه اينانورلر يعنى اكر خاتون ايتسه كم منكا عدت اينچندا رجوع
 قيلديم تيب خبر قيلغانك يوقتورور آنكا اينانورلار (ولا تحمل له حرة بعد ثلاث ولا امة بعد اثنين)
 و آزاد خاتون نينك نكاحى اوج طلاق قيلغاندين صونك حلال بولماس و بويىنكلىغ كنينك ايكي طلاقدين
 صونك هم حلال بولماس (حتى يطأها بالغ او مراهق) تا اول وقتغه چه كم اول خاتونيني وطى قيلغاي و يسا
 قراباشنى وطى قيلغاي رسيدنه بولغان اير و يا اوزلان كم رسيدنه بولورغه ياق بولغان بولسه (بنكاح صحيح)
 دورست نكاح برله وطى قيلغاي و فاسد نكاح وزنا برله وطى قيلغاي (و بعضى عدة طلاقه و موته) و اوتكاي
 طلاق نينك عدتى و يا صونكفى ايرنينك اوكافى نينك عدتى (و النكاح بشرط التحليل يكره و يحل) و نكاح
 قيلماق ليق حلال قيلماق ليق نينك شرطى برله مكره تورور كم اول ايركا ايتغايكم بو خاتونيني سنكا بيورورمن
 اول شرط برله كم اولقى ايريفه حلال قيلغايمن اما حلال بولور آنينك نكاحى اولقى ايرى نينك عدتى اوتكاندين
 صونك (وان قالت حلت والمدة تحتل و غاب على ظنه صدقها حل نكاحها) و اكر خاتون ايتسه كم من
 حلال بولديم يعنى منم عدتم اولقى ايريمدين اوتدى و صونكفى ايركا نكاح قيلدىلر و وطى قيلدى و آنينك
 هم عدتى اوتدى و اول مدت نينك احتمالي بولغان بولسه و كمان غالب اول بولسه كم راست ايتور و آنينك
 نكاحى حلال بولور (و الزوج الثاني يهدم ما دون الثلث) و صونكفى ايرى نابود قيلور اول طلاقنى كم
 اوجدين آزرارق بولغاي يعنى اكر ايكي طلاق بولغان بولسه و صونكفى ايركا نيكسه و ايكي طلاق كم
 موندين ايلكارو واقع بولوب تورور نابود بولوب تورور صونكفى ايرنينك سببى برله يعنى تقي اوج

طلاق قبلماى خاتونىغه حلاله سز دورست بولور و طلاق عدتیندین صونك تقى اولنى ابریکا نیکسه نکاح برله اول ایری تقى اوچ طلاقه ولی بولور (خلافا لمحمد رحمه الله تعالى) و امام محمد خلاف قیلب ترور لار اولار نینک قاشیندا اول بورونقى ایکی طلاق معتبر ترور و نابود بولماس اولنى ایرنینک نکاحدین صونك والله اعلم *

فصل الایلاء

(هو حلف یمنع وطى الزوجة اربعة اشهر حرة وشهرین امة) ایلاء لغتدا مصدر ترور باب افعالدین آنط ایچماک معنی سیندا بولور و شریعتدا اول آنط ترور کم ایرنی خاتونىغه یاوق لیق قبلماق لیقیدین منع قیلور کم اکر آزاد خانون بولسه تورت آیغهچه و اکر قراباش بولسه ایکی آیغهچه منع قیلور (فان قربها فی المدة حث) بس اکر بومدتدا یعنی تورت آی نینک ایچندا ایر خاتونىغه یاوق لیق قیلسه کنه کار بولور و شرط پیدا بولور (و تجب الکفارة فی الحلف بالله) و کفارة واجب بولور اول آنطدا کم خدای تعالی دین ایچسه آندا قکم ایتهغان بولسه کم آنط خدای تعالی غه کم سنکا یاوق لیق قبلماقین تا تورت آیغهچه (و فی غیره الجزاء) خدای تعالی برله آنط ایچمای اوزکا نمرسه برله آنط ایچسه جزاء واقع بولور آندا قکم ایتهغان بولسه اکر سنکا یاوق لیق قیلسام سن طلاق (ویسقط الایلاء) و ایلاء ساقط بولور تا اکر تورت آی اوتسه طلاق واقع بولماس (والا بانث بواحدة) و اکر تورت آی نینک مدتی نینک ایچندا بو تعلیق قیلغان صورتدا یاوق لیق قیللمسه بر طلاق باین بولور (ویسقط الحلف الموقت لا المؤبد) وقت غه بولغان آنط ساقط بولور و ابد الابدغه ایچکان آنط ساقط بولماس آندا قکم ایتهغان بولسه هر کبیر یاوق لیق قبلماقین تیسه و یا اینسه کم یاوق لیق قبلماقین اما ابد الابد تیسسه (فتبین باخریین ان مضت مدة اخرى بعد نکاح ثان) بس طلاق بولور تقى ایکی طلاق اکر اوتکان بولسه تقى تورت آی چاقلیغ مدت ایکنچی نکاح دین صونك (بلا فیء) رجوع سز (ثم اخرى كذلك بعد ثالث) آندین صونك تقى تورت آی رجوع سز اوچونچی نکاحدین صونك (و بقى الحلف بعد ثلاث لا الایلاء) خدای تعالی نینک آتی برله آنط ایچسه باقی قالور اوچ طلاقدین صونك ایلاء نینک حکمی باقی قالماس (فان قربها کفر ولا تبین بالایلاء) بس اکر خاتونىغه یاوق لیق قیلسه کفارت بیرور و ایلاء سندین طلاق واقع بولماس (وان عجز عن الفیء بالوطى لمرض احدهما) و اکر ایر ایلادین رجوع قبلماق لیقیدین عاجز بولسه وطى قبلماق لیقیدین خسته لىقی سببیدین ایرنینک و یا خاتون نینک (او غیره) یا خسته لىق دین اوزکا سبب دین عاجز بولسه آندا قکم ایرنینک آلتی کیسلکان بولسه و یا خاتون نارسیده بولسه و یا اولار نینک آراسی تورت آی لىق یول ایراق لىقی بولسه (فبیته ان یقول فئت الیها) بس رجوع بو صورتدا مونینک برله ترور کم ایتهغان رجوع ایتمیم اول

خاتون نينك طرفيغه (فان قدر قبل المدة فقيمه بالوطى) بس اكر قدرتى بولسه تورت آى نينك مدنى اوتماسدىن ايلكارو وطى قيلماق ليقيغه و آئينيك عاجز ليقي كيتسه بس آئينيك رجوعى وطى قيلماق ليقي برله بولور (و فى انت على حرام) و اكر اير خاتون يغه ايتسه كم سن منك حرام سن (ان نوى الظهار او الثلاث او الكذب) اكر ظهار نيتى نى ويا اوج طلاق نيتى نى ويا يالغانچى ليقي نيتى نى قيلسه (فما نوى) بس آنچه آئينيك نيت قيلغانى بولور (فان نوى التحريم) بس اكر حرام ليقي نى نيت قيلسه (فايلاء) بس آتطينيك و ايلاء نينك حكمى بولور (وان نوى الطلاق او لم ينو شيئاً فيه) و اكر طلاقى نيت قيلغان بولسه يا بو سوزدا هيچ نيت قيلغان بولسه (وكذلك فى كل حل على حرام فباينة) و مونداتى تروركم اول صورت دا ايتسه كم هر حلال منك حرام هيچ نيت قيلماسه بر طلاقى بولور *

فصل فى الخلع

(لا بأس بالخلع عند الحاجة بما يصح مهراً) ضرر ايرمس خلع قيلماق ليقي و مال آلمات ليقي خاتوندىن جد اليقيغه حاجتلى بولغان وقتدا ايش نينك لايقى بولمغان سببدىن يا آندىن اوزكا سببدىن اول نمرسه برله دورست بولور مهردا واقع بولور يعنى نكاح نينك عوضيغه توشار دورست بولور كم اول عوض كا طلاق واقع بولور آند اقم ايندى كتاب نكاحدا (وهو طلاق باين) و بو مال آلمات ليقي طلاق باين نينك حكمى بولور و آندىن رجوع قيلماق دورست بولماس (و تجب عليها بدله) خاتون يغه خلع نينك بدلى واجب بولور آنچه خاتون باشينى آئينيك برله سانيب آليب ترور (و كره اخذه ان نشز) و خلع نينك بدلى نى آلمات ليقي مكروه ترور اكر اير جد اليقى تيللاكان بولسه (و الفضل ان نشزت) و مكروه ترور مهريندىن زياده تيكوركاننى آندىن آلمات ليقي خلع نينك بدلى اوچون اكر خاتون جد اليقى و طلاقى تيللاسه (وان طلق بمال او على مال وقع باين ان قبلت) اكر طلاقى بيرسه خاتون يغه مال نينك عوضدا يا مال نينك شرطى برله بر طلاق باين بولور اكر خاتون قبول قيلسه (و بجز او خنزير لا تجب شىء) اكر طلاق خمر نينك پاتونكغوز نينك عوضيغه واقع بولسه هيچ نمرسه واجب بولماس اول خمر و تونكغوز دىن (و وقع باين فى الخلع و رجعى فى الطلاق) بر طلاق باين بولور خلع صورتيندا خمر نينك و تونكغوز نينك مقابله سيندا و طلاق صورتندا خمر و تونكغوز نينك عوضيغه بر طلاق رجعى بولور اول طلاق نينك رجوع يغه قابلى بار ترور (وان طلقت ثلاثاً بالى) اكر خاتون اوج طلاقى تيللاسه منك تنكه نينك بدليغه (فطلقها واحدة) بس آنى اير بر طلاق قيلدى (فباينة بثلاث الا فى) بر طلاق باين بولور منك تنكه نينك اوچون بىرى برله (و فى على الا فى رجعية بلا شىء عند ابي حنيفة رحمه الله تعالى) و اكر بو صورت دا منك تنكه نينك شرطى برله بولسه بر طلاق رجعى بولور بدل سز امام ابوحنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا (و الخلع معاوضة فى حقها) و خلع معاوضه نينك

حکیمیندا بولور برنمرسه نی برنمرسه کا بدل قیلغان نینک حکیمیندا بولور خاتون نینک حقیقیندا (فصح رجوعها سنه) خاتون نینک آندین رجوع قیلماق لیتی دورست تورور (و شرط الخیار لها) وخاتونغه هم اختیار نینک شرطی روا تورور (ویقتصر علی المجلس) وخاتون نینک قبول قیلماق لیتی کیسیلور خلع مجلسیندا مجلس تغیر نابغان دین صونک اکر قبول قیاسه اعتبار بولماس (و یمین فی حقہ) و خلع آنط حکیمیندا بولور ایر نینک حقیقیندا (حتی انعکس الاحکام) تا بو حکم لر عکسیغه بولور یعنی اکر ایجاب ایر طرفیندین بولسه و ایر ایتسه کم سنینک باشینکنی ساتیم تیسه خاتون قبول قیلماسدین ایلکارور رجوع قیلایلماس و ایکی سنینک هم اختیارینی شرط قیلماق لیتی روا ایرمهس و اول خلع مجلسیندا کیسه مک لیکنی هم بولماس (والعبد بمنزلتها) و بنده خاتون نینک اورنیدا بولور بو اینتلغان حکم لردا (و یسقط الخلع والمبارأة حقوق النکاح عنهما) و ساقط قیلور خلع و باشینی ساتیم آماق لیق و بر بریندین جد الیق قیلماق نکاح حق لارینی ایردین وخاتوندین مثل نفقه و اونکان کون ار نینک مهری اما نفقانی تا ایتماغونجه صریح ساقط بولماس (وان خلع صبیه بما لها لها الا فی وقوع الطلاق) و اکر آناسی خلع قیاسه و باشینی ساتیم آلسه اوزی نینک رسیده بولغان قزینی کودک نینک مالی برله لغو تورور و فائده سز تورور مکر طلاق نینک واقع بولماق لیقیندا یعنی طلاق واقع بولور مال واجب بولماس (وکذا ان قبالت) و مونداق طلاق واقع بولور مال واجب بولماس اکر اول نارسیده قز قبول قیاسه اوزی نینک طلاق نینک مقابله سیندا (وعلی انه ضامن فعلیه المسال) و اکر بو شرط برله طلاق قیاسه کم آناسی ایتسه کم من خلع نینک بدلیغه ضامن بولدیم بس اول خلع نینک بدلی نینک مالی آناسیغه لازم بولور * و خلع نامه نینک صورتی بو تورور کم تیکای فلان تأریخدا خلع صحیح شرعی واقع بولدی فلان نینک اوغلی فلان لار نینک آراسیندا خاتون مدخوله سی آنینک فلان آتلیغ فلان نینک قزی صحیح بدل برله او شبو چاقلیغ قماش و جمیع حق لاریندا دعوی لرندان بر بریندین ایر وجد الیق قیلدی لر شریعت برله بوو اینتلغان خاتون عدت نینک نفقه سنندین هم ابراء شرعی قیلدی و ایر و خانولیق نینک نشانسی و قوشولماق لیق کم اولار نینک آراسینده بار ایردی کیسلدی و الله اعلم *

فصل فی الظهار

(هو تشبیه ما یضاف الیه الطلاق من الزوجة) ظهار شریعتدا اوخشانماق لیق تورور اول نمرسه نی کم اضافه قیلنور اول نمرسه کا طلاق اوزی نینک خاتونیدین (بما یحرم الیه النظر من عضو محرمة) اول اندامغه کم حرام تورور ایرکا محرم لاری نینک اول اندام لاریغه قراماق لیتی آنداقکم ایتسه ایر خاتونیه سن مینینک آنام ینکلغ سن یا سینینک قزنگ آنام نینک قزی ینکلغ تورور اول محرم لاری آنینک نسب یوزندین بولسون و یا رضاعدین بولسون (وهو یحرم وطیها ودواعیه حتی یکفر) و ظهار حرام قیلور وطی

قیلماق لیقنی وجماعت قیلماق لیقنی خانونغه آنچه وطی غه چاقرخان اوبکان وقرچغان وقوچاقلاغان ینکلغ
 نمرسه لرنی هم حرام قیلور تا اول وقت غه چه کم کفارت بیرکای واکر کفارت دین ایلکارو وطی وجماعت قیلسه
 توبه واستغفار قیلغای تقی باوقلیق قیلغای نا کفارت بیرما کوچه (وفی انت علی کامی صح نیه الکرامه والظهار
 والطلاق) وبوصورتدا کم ایر خاتونی غه ایتسه کم سن منکا آنام ینکلغ سن دورست بولور اولوغلامقنی نیت قیلسه
 یاظهارنی نیت قیلسه یاطلاقنی نیت قیلسه (فان لم ینوشیئا لغا) واکر هیچ نمرسه نی نیت قیلماسه فائده سز ترور وبو
 عبارت نینک اوج معنی کا احتمالی بارونیت کاموقوفی تورور واکر آنینک نیت بوبولسه کم سن مینینک آنام ینکلغ سن
 تیکاندین اولوغلامق بولسه هیچ نمرسه بولمس واکر سن منکا حرام سن تیکان نیتی برله ایتسهظهار بولور ویا
 سن منکا آنام ینکلغ تیکاندین طلاقنی وجد الیقنی قص قیلغان بولسه طلاق بولور (وفی انت علی حرام کامی مانری
 منظهار اوطلاق) واکر ایتسه سن منکا حرام سن آنام ینکلغ تیه آنچه کم طلاق دین وظهار دین نیت
 قیلغانی واقع بولور (وان لم ینو فایلاء) واکر هیچ نیت قیلماسه بس ایلاء نینک وآنط نینک حکمیندا
 بولور (عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی وابی یوسف رحمه الله تعالی وظهار عند محمد رحمه الله تعالی)
 وظهار حکمیندا بولور بو عبارت امام محمد رحمه الله تعالی قنیندا (وفی انتن علی کظهر امی لنسائه تجب
 لكل كفارة) وبوصورتدا کم کوب خانون لر یغه ایتسه کم سزلار منکا مینینک آنام نینک آرقاسی ینکلغ سزلار
 اول خاتون لار نینک هر بریسی اوچون بر کفارت واجب بولور اکر اولار غه وطی قیلماق لیقنی قص قیلسه
 (وهی بالعودای العزم علی وطیها) وبو کفارت قص قیلماق لیق نینک سببی برله واجب بولور یعنی خانونغه
 وطی قیلماق لیق غه (وهی عتق رقبة) وبو کفارت بر بنده آزاد قیلماق لیق تورور (الاقافت جنس المنفعة)
 مکر بنده کم فوت بولسه آندین منفعت جنس (کالاعمی) مثل کور بنده کم آنی کفارت اوچون آزاد
 قیلماق روا ایرمس (اومقطوع یداه) وموندای روا ایرمس آزاد قیلماق لیق ایکی قولی کپسلکان بنده نی
 (اوابهاماه) یا اول بنده کم کپسلکان بولسه ایکی باش بارماقی (اوبید ورجل من جانب) یا کپسلکان بولسه
 آنینک بر قولی وبر آیاقی بر طرفیندین (والمدبر) وموندای روا ایرمس مدبری آزاد قیلماق لیق
 ظاهر نینک کفارتی اوچون مدبر اولتورور کم اولکاندین صونک سن آزاد تیب ایتکان بولسه (والمکاتب ادى
 بعض بده) وآنندای روا ایرمس ظاهر نینک کفارتی اوچون مکاتب نی آزاد قیلماق لیق کم ادا قیلغان
 بولسه بدل نینک بعضی سیننی (ونصف عبد مشترک ثم باقیه بعد ضمانه) وموندای روا ایرمس ظاهر نینک
 کفارتی اوچون آزاد قیلماق لیق شریک بنده نینک یاریمنی آندین صونک آنینک قالفاننی کم یاریم
 حصه سی نینک بهاسین بیرکاندین صونک (ونصف عبد ثم باقیه بعد وطیها) وموندای روا ایرمس آزاد
 قیلماق لیق بنده نینک یاریمنی ظاهر نینک کفارتی اوچون یاریمنی آزاد قیلسه وطی قیلغاندین صونک
 آنکچون کم حق تعالی بیوروب تورور کم کیراک کم بنده نی آزاد قیلماق لیق خانونغه وطی قیلماستدین

ایلكارو بولغای (وان عجز عن العتق) واکر بنده آزاد قیلماق لیقیدین عاجز بولسه (صام شهرین ولاء) ایکی آی نوتوش روزه توتغای (لیس فیهما رمضان والایام المنهیه) اول ایکی آی رمضان آیندین بولمغای وتقی آلتی کون کم آنداروزه توتماق لیق نهی ترور اولهم بولمغای اول کونلارنینک بریسی شک کونی ترور ورمضان عیدی نینک کونی وعید قربان کونی وآنندین صونک اوچ کون تقی نهی ترور (وان افطر استأنف) واکر بوایکی آی نینک ایچندا بر کون آغز آچسه عذر برله یا عذر سز روزه توتماق لیقنی باشدین باشلاغای (وکنذا ان وطیها لیلا عدا) ومونداق باشدین باشلاغای ایکی آی لیق روزه نی اکر خانونقه و طی قیلسه بوایکی آی نینک کیچه سیندا قص برله امام طحاوی اوزی نینک شرحیندا اینب تورور کم قصدا دیمک لیکی کیچه دا درکار ایرمس بس موندا کیچه کوندوز ینکلغ تورور (او یوما مطلقا) یا مطلق کوندوز یعنی کیراک قص برله کیراک سهو برله و طی قیلسه باشدین باشلاغای اما اکر کفارت طعام بیرمک لیق بولسه ووطی واقع بولسه آنینک آراسینده باشدین توتماق لیق غه حاجت بولماس طعام بیرمک لیکنی (وان عجز اطعم ستین مسکینا) واکر روزه توتماق لیقیدین عاجز بولسه آلتمش مسکین غه طعام بیرکای (کلا قدر الفطرة او قیمتہ) هر قایسی سیغه صدقه فطره مقدارینی بیرکای یعنی مکده معظمه نینک ناشی برله کم ایکی بانمن بوغدا ی بولغای یا آنینک بهاسینی (وان غدا هم وعشام و اشبعهم) واکر چاشت گاه دا واخشام دا بیرسه لر آلتمش مسکین کا تو یغوزغای لر اولارنی (او اعطی من بر ومنوی تهر او شعیر) یا بیرکای بر بانمن بوغدا ی وایکی بانن آرپه یاخرما هر مسکین کا (او واحد شهرین جاز) یا بر فقیر غه ایکی آی آش بیرکای چاشت گاه دا بر تو یغوزغای واخشامه بر تو یغوزغای ظهار نینک کفارتی اوچون روا بولور (وفی یوم قدر شهرین لا الا عن یومه) واکر بر فقیر غه ایکی آی نینک مقدارینی بر کوندا بیرسه روا بولماس مکر بر کوندین حساب بولور والله اعلم *

فصل فی اللعان

(من قذف بالزنا زوجته العقیقه) اول کشی کم اوزی نینک خانوننی زنا برله سوکسه کم عقیقه بولسه یعنی زنای آنکا تهمت قیلسه اول تهمت اورولغان بولمسه (وکل صالح شاهد) و بو ایر و خانون نینک هر قایسیسی کواهلیق غه لایق لیقی بولغای آنداق کم شریعتدا اینتلیب ترور کواهلیقدا کم آزاد بولغا یلر و مسلمان بولغا یلر وحد قنفی اورولغان بولغا یلر آلا رغه (او نفی ولدها) یا اوزی نینک خانونی نینک فرزندنی نفی قیلغای یعنی بو فرزند مندین ایرمس تیکای (وطالبت به لائن) و خانون حد قذفنی تیلکای وایر و خانون بر بریغه ملاعنه قیلغا یلر و ملاعنه نینک بیانی بو تورور کم ایتغای (فیقول اربعا) بس ایتغای ایر تورت مرتبه (اشهد بالله انی صادق فیما رمیتها به من الزنا او نفی الولد) یعنی کواهلیق بیرور من

خدای تعالی اوچون و خدای تعالی فی کواه توارمن کم من آنط ایچارمن کم راست ایتورمن آنچه کم نسبت قیلب من اول خاتونغه زنادین یا فرزندنی نفی قیلماق دین (وفی الحامسة لعنة الله علیه ان کان کاذبا فیما رمیتها به) و بشنچی نوبتدا ایتغای ایر کم خدای تعالی نینک لعنتی ایرکا بولسون کم اکر یالغانچی بولسه خاتونغه اول نسبت قیلغانیندا زنادین یا نفی ولدین (ثم تقول اربعا اشهد بالله انه کاذب فیما رمائی به) آندین صونک خاترن تورت مرتبه ایتغایکم کواهلیق بیورورمن خدای تعالی اوچون یعنی آنط ایچارمن خدای تعالی اوچون کم بو ایر یالغانچی و اوتروک آیتغوچی تورور آنچه منکا نسبت قیلب تورور آنینک برله (وفی الحامسة غضب الله علیها ان کان صادقا فیما رمائی به) یعنی خدای تعالی نینک غضبی و قهری بو خاتونغه بولسون اکر راست ایتغوچی بولسه بو ایر آنچه منکا آنینک برله نسبت قیلب تورور (ثم یفرق القاضی بینهما) و بو ایر و خاتونددین بو طریقته برله لعان واقع بولغاندین صونک قاضی حکم قیلغای بو ایر و خاتون آراسی نینک جد البقیغه (فتبین بطلقة) اول خاتون اول ایردین بر طلاق باین برله جدا بولور (وینفی نسب الولد منه) و قاضی نفی قیلور اول ولدنی اول ایردین بو طریقته ایتلغان دین صونک (وان ابی عن اللعان حبس حتی یلاعن) و اکر ایر ابا قیلسه و لعاندین قایتسه بندکا سالغایر آتی تا لعان ایتغای (او یکذب نفسه فحد) یا اوزینی یالغانچی قیلغای و اوتروکچی قیلغای یعنی یالغان ایتدیم تیسه بس آنکا سکسان قانچی حد اورغایر (وان ابت حبست حتی تلاعن او تصدقه) و اکر خاتون بولعاندین ابا قیاسه یعنی ایتسه لعاننی بند قیلغایر آتی تا لعنت قیلغای یا ایرینی راست کوی قیلغای آنچه کم خاتونغه نسبت قیلغانیغه بس ولدنی نفی قیلغای ایردین و ایکن بو تصدیق برله خاتونغه حد واجب بولماس (فان کان عبدا او کافرا او محدودا فی قذف حد) بس اکر بو ایر کم اوزی نینک خاتوننی زناغه نسبت قیلب تورور بنده بولسه یا کافر یا حد اورولغان بولسه قذفدا یعنی سوکوئجدا حد اورغایر آنکا آنینک اوچونکم لعان خلقتدین ایرمس (وان صالح شهادا) و اکر ایر شهادت خلقی بولسه یعنی شهادتغه قبول قیلغان بولغای (وهی امة او کافرة او محدودة فی قذف او صبیة او مجنونة اوزانیة) اما اول خاتون قرا باش بولسه یا کافره بولسه یا آنکا حد اورولغان بولسه سوکوئجدا یا ککودک بولسه و یا دیوانه بولسه و یا زنا قیلغوچی بولسه (فلا حد ولا لعان) بس بو ایتلغان صورت لاردا حد و لعان واجب بولمس آنلچون کم خاتون زنا قیلسه عقیقه بولماس و قالغان صفت لاری برله رد شهادت واجب تورور (والملاعنان لا یجتمهان ابدا) و ایر و خاتون کم لعان قیلسه لار بو ایتلغان طریقته برله و طلاق باین واقع بولسه اولار نینک آراسیندا تقی اولار نینک آراسیندا نکاح روا بولماس (وان اکذب نفسه حد وحل له نکاحها) و اکر ایر اوزینی یالغانچی قیلسه خاتونغه زنانی ولدنی نسبت قیلماق لیقندا حد اورار لار آنکا حلال بولور نکاحی آنینک ایریغه اکر چه جد البقیق واقع هم بولسه (وکذا ان قذف غیرها فحد اوزنت فحدت) و بو بیکلیغ روا

تورور نکاح اکر ایر سوکسه اوزی نینک خانونیدین اوزکا کا وایرکا حد اورهه لار روا بولورکم
 اول خانوننی آنکا نکاح قیلسه لار ویا خانون زنا قیلسه آنکا حد اورهه لار اول هم روا تورور آنکچون کم
 لعان خلقی نینک بقالیقی شرطورور حکمی نینک بقالقیغه آنینک مکمی نینک بقالیقی اولتورور کم ایر و خانون بربریکالعت
 قیلغاندین صونک جمع بولمس لیتی تورور (ولا لعان بقذف الاخرس ونفی الحمل) ولعان واجب بولماس
 کنک نینک سوکما کلیمکی برله اشارت برله وولدی نفی قیلماقلیقی برله نفی لعان واجب بولمس ایچندا کی اوغلاننی نفی
 قیلماقی برله (و بزینت هذا الحمل منه تلاءنا ولم ینتفی الحمل) واکر ایر خانونغه ایتسه کم زنا قیلماق سن و بو اوغلانی کم
 ایچنکدا بارنور زنادین تورور لعان واجب بولور بو ایتلغان طریقه برله ولیکن بجه نینک نسبی ایردین نفی بولماس
 (ومن نفی الولد زمان التهنیة او شراء آله الولادة صح) واول کشیکم شادمان لیتی وقتیندا ولدی نفی قیلسه اول
 نفی قیلماقی لیتی ولدی توغماق لیتی نینک اسپایینی ساتیب آلور وقتیندا روا بولور اول فرزند نینک
 نسبی اول ایردین ثابت بولماس (وبعده لا) و بو ایتلغان زماندین صونک اول ولدی نفی قیلماقی روا
 بولماس اول ایردین نسبی نفی بولماس (ولا عن فیهما) و بو ایکی صورتدا کم ولدی نفی قیلماقلیقی نینک
 دورست بولماقی لیتندا و دورست بولماس لیتندا ایکی سیندا هم لعان واجب بولور (وان نفی اول النوا مین
 وافر بالآخر حد) واکر ایکیز اوغلان نینک اولقی سنی مندین ایرمس تیسسه و نفی بریسنی مندین
 تورور تیسسه حد اورارلار آنکا (و فی عکسه لاعتن) و بو صورت نینک عکسیندا کم اولقی فرزند نینک نسبی نفی
 قبول قیلسه و ایکیچی سنی نفی قیلسه لعان قیلغایلار (و بثبت نسبهما فیهما) و ثابت بولور ایکی فرزند نینک
 هم نسبی بو ایکی صورتدا آنکچون کم ایکی فرزند بریولی بر قاریندا برصودین پیدابولور والله اعلم *

فصل فی العنین

(ان اقر انه لم بطا اجله الحاكم سنة قمریة) اکر اقرار قیلسه ایرکم اوزوم نینک خانونورمه وطی قیلغانم
 یوق تیسسه مهلت بیرکای حاکم آنکا بریل قمری (و یحتسب رمضان وایام حیضها منها) و ماه شریف رمضان
 آبی و اول خانون نینک حیض کونلاری اول یلکین حساب بولور (لا مدة مرض احدهما) و بو اهر
 و خانون نینک بریس نینک خسته بولغان مرتی اول یلکین حساب بولماس (فان لم یصل فیها) بس اکر
 بویلدا ایر خانونغه نیکماسه (فرق القاضی بینهما) جدا قیلغایلار ایر و خانون نینک آراسیغه (ان طلبته)
 اول خانون جدالیقنی تیللاه (و تبین بطلقة) و خانون ایریندین جدا بولور بر طلاق برله (ولها کل
 المهر ان خلاها) و اول خانونغه مهری نینک بارچهس تیکار اکر خلوت صحیحه واقع بولسه ایر برله
 خانون نینک آراسیندا (و تجب العدة) عده واجب بولور جدا بولغاندین صونک (وان اختلفا) و اکر
 ایر و خانون اختلاف قیلسه لار بریل مهلت بیرمسین ایلکارو و دخول واقع بولغانیندا (و كانت ثیبا و بکر)

اول خانون بولغای یاقر بولغای (فنظرت النساء) بس خاتون لر قراغایلر (قتلن ثیب) بس خاتونلر ایتسه لر کم خانون تورور (حلف) آنط بیرورلر ایرکا کم خدای تعالی اوچون خاتونغه تیککانک یوق مو تیب (فان حلفی بطل حقها) بس اکر ایر آنط ایچسه خاتون نینک حقی باطل بولور وجد الیق تیلکانی هم (وان نکل) واکر ایر آنط دین نکول ایتسه یعنی آنط ایچماسه (او قان بکر) یاخانون لر ایتسه لر کم بکر تورور (اجل سنة) مهلت بیرورلر آنکا بر یل (ولو اجل ثم اختفا) واکر مهلت بیرکانیدین صونک اختلاقی بولسه دخول قیلغانیندا ودخول قیلماغانیندا یعنی ایر ایتسه کم دخول واقع بولب تورور وخاتون ایتسه کم دخول بولمای تورور (فالتقسیم هنا کما مر) بس مونداهم قسمت قیلماقی لیق اوتکان سوز ینکلغ تورور خانون تورور یا بکر تورور واکر خاتون بولسه آنط بیرورلر اکر بکر بولسه خاتونلر نظر قیلب ایتغایلر کم بکر تورور بس آنینک حکمی اولتورور کم اونی (وبطل حقها بملفه حیث بطل ثمه) وخاتون نینک حقی باطل تورور جد الیق تیلماک لیکیندا ایرنک آنطی برله هر برداکم باطل بولسه آندا آنط ایچار کم دخول واقع بولغان تورور (کمالو اختارته) آنداقکم خاتون ایرینی اختیار قیلسه دخول نینک واقع بولغان بولماغانیغه جد الیق تیلماک ایکی نینک حقی باطل قیلور (وخیرت هنا حیث اجل ثمه) وخاتون مخیر تورور ایرنینک اختیار لیقیندا وجد الیق تیلماک لیکدا اول برداکم مهلت بیرورلر آنکا اول بردا اول وقتدا بولور دخول قیلغان نینک آنطین دین قاچسه یاخانون لار ایتسه لر کم هنوز بکر لیک کیتمای تورور آنکا بر یل مهلت بیرورلر واکر بو صورت واقع بولسه مخیر تورور ایرنینک اختیار لیقیندا وجد الیق نی تیلماک لیک برله آندین (والخصی کالعنین فیه) وخصی یعنی اول کشی کم آنینک حصیه سیننی آلیب تورورلر اول کشی اول کشی نینک حکمیندا بولور کم بر یل مهلت بیرکاندا آلتی تبرانماکان بولغان (وفي العجوب فرق حالا بطلها) وذکری کیسلکان کشیدین جدا قیلغایلر فی الحال خاتون جد الیقنی تیلماک لیک برله (ولا یتخیر احدهما بعیب الآخر) وجد الیق غه اختیاری بولماس ایرنینک وخاتون نینک اوزکا عیب نینک سببی برله والله اعلم *

فصل

(العدة لحره تحيض) عدتی آزاد خانون نینک کم حیض دا بولور (للطلاق او الفسخ ثلاث حیض کوامل) طلاق اوچون یانکاحنی فسخ قیلغانی اوچون رسیده لیک نینک اختیاری بولغان سببی اوچون مثلا اوچ کامل حیض تورور (کام ولد مات مولاها) مثل ولد نینک آناسی یعنی کنیزک نینک خواجه سیندین اوغلانی تابغان بولسه وغواجه سر اولکان بولسه آنینک هم عدتی اوچ حیض تورور (اواعتقا) یا آنی خواجه سی آزاد قیاسه آنینک هم عدتی اوچ حیض تورور (وموطؤة بشبهة) وخاتوننی کم آنی شبهه برله وطی قیلغان

بولسه لار آنداقكم آئينك توشا كينه كيرسه آئينك خانونيدين اوزكا خانون بولسه اول خانونغه وطى قبيلسه
 شبهه برله آئينك هم عدتى اوج هيض ترور (اونكاح فاسد فى الموت والفرقة) يافاسد نكاح واقع بولسه
 مثل نكاح منعه وموقت منعه نينك معنى سى اير ايتغايكم فائده آلاين سندن بر نجه كون لار وموقت نينك
 معنى سى خانونغه نكاح قبيلسه وقت كيسيب مثلا بر آى يا ايكى آى اول هم اوج هيض ترور (ولمن
 لا تخيض لصغر او كبر) وعدتى بر خانون نينك كم هيض دا بولماسه كيجك ليك سببدين يا اولوغ ياشليق
 سببى دين (اوبلغت بالسن ولم تخيض) يا خانون رسیده بولغان بولسه وهنوز هيض كورمکان بولسه
 (ثلاثة اشهر) اوج آى ترور (وللموت اربعة اشهر وعشر يوما) اولكان اوچون تورت آى اون كون
 عدت بولغاي (ولامة تخيض) هيضدا بولغان كنيك نينك عدتى (هيضتان) ايكى هيض ترور طلاق
 اوچون وبافسخ نكاح اوچون (ولمن لا تخيض اومات عنها زوجها نصف ما للحرة) وهيض دا بولغان يا
 ايرى اولكان كنيك نينك عدتى آزاد خانون نينك ياريم عدتى ترور كم بر ياريم آى بولور تريك آير يلغان
 اوچون اولوب آير يلغان اوچون ايكى آى تقى بش كون بولور (وللحامل الحرة او الامة وان مات
 عنها صبى وضع حملها) وعدتى اول خانون نينك كم اچيندا نجه سى بولسه كيراك آزاد كيراك بندا اكر چنديكه
 ايرى نارسیده بولغان بولسه اولكان بولسه آئينك عدتى نينك اوتمك ليكى فرزندى توغماق ليقى ترور
 (ولمن حبلت بعد موت الصبى عدة الموت) وعدتى اول خانون نينك كم بوكليك بولسه نارسیده ايرى
 اولكاندين صونك عدتى هم اولوم نينك عدتى ترور (ولا نسب فى وجهيه) وفرزندى نينك نسبه ثابت
 بولماس ايكى وجهدا كم اولكان دين صونك يا اولماسدين ايلكارو بوكليك بولغان بولسه (ولا مرأة القار
 للبائن ابعدا اجلين) اول اير نينك خانون نينك عدتى كم اول اير اول خانوننى ميراث آلماقدين قاچرسه كم
 اولوم خسته سيندا آنى طلاق قبيلسه آنداقكم آئينك سوزى كلور انشاء الله تعالى طلاق باين اوچون ايكى عدت نينك
 ايراقراقى ترور كم اوج هيض ترور وتورت آى واون كون ترور يعنى اكر تورت آى واون كون اوتسه
 واوج هيض اوتسه آنكا كوز توغماق واكر اوج هيض اوتسه تورت آى واون كون اوتسه تورت آى واون كوننى كوز توغماق
 (وللرجعى مالموت) وطلاق رجعى اوچون عدتى اول خانون نينك كم ميراثدين قاچرغان بولغاي اول قاچليغ ترور كم
 اولوم اوچون ترور (ولمن اعتقت فى عدة رجعى كعدة حرة) وعدت اول خانونغه كم آزاد بولسه
 طلاق رجعى نينك عدتى نينك وقتيندا آزاد خانون نينك عدتى ينكليغ ترور (وفى عدة بائن اوموت كامة)
 واكر طلاق باين نينك عدتى نينك وقتيندا آزاد بولسه يا اولوم نينك عدتى نينك وقتيندا آئينك عدتى
 كنيك نينك عدتى ينكليغ ترور يعنى آزاد نينك ياريمى (وآيسة رأت الدم بعد عدة الاشهر تستأنف
 بالمحيض) وخانونى كم هيض دين نوميد بولغان بولسه وآى برله عدت توتسه وقتى كه قان كورسه عدتى
 باشدين توتغاي هيض برله سناغاي (كما تستأنف بالشهو) آنداق كم باشدين توتار آى برله حساب

قیلور (من حاضبت حیضه ثم آیست) اول خانون کم حیض دا بولدی بر حیض کوردی آندین صونک
 حیض دین نومید بولدی (وعلى معتدة وطئت بشبهة) واول خانونغه کم عدت ایچندا شبهه برله وطی
 قیلسه لار (عدة اخرى) وطی قیلغاندین صونک ینه باشقه تقی عدت توتار (وتد اخلنا) و بر بر یغه
 کرار بو ایکی عدت (فاذا تم الاولى انقضی بعض الثانی) بس وقتی که اولغی عدت تمام بولسه صونکغی
 عدت نینک بعضی سی اوتار (فعلیهاتمام العدة الثانية) بس آنکا ترور صونکغی عدت نینک تمام قیلماق لیق
 (وعدة نکاح الفاسد) نکاح فاسد نینک عدتی (عقب تفریقه) جد الیق نینک صونکندین ترور (او عزمه
 علی ترک الوطی) یاوطی نی ترک قیلماق لیقنی قصد قیلغاندین صونک ترور (وتنقض العدة وان جهلت)
 عدتنی سنار هر چند بیکه خانون بیلماسه طلاق قیلغاننی ویا اهری نینک اولکاننی (وان نکح معتدة من بائن
 وطلق قبل الوطی تجب مهر نام) اگر ایر طلاق بائن نینک عدتیندا کی خانون یغه نکاح قیلسه ووطی قیلماستین
 ایلکارو آنی طلاق قیلسه مهری نینک بارچه سی واجب بولور (وعدة مستقبلة) وتقی بر عدت اولغی عدتین
 اوزکا (ولا عدة علی ذمیه طلقها ذمی) وعدت واجب بولماس ذمیه خانونغه کم امان لیق برله دیار اسلامغه
 کلیب جزیه بیرور آنی طلاق قیلسه ذمی ایری وقتی کیم اعتقادی یوق بولسه اولار نینک عدت کا اوزلری نینک
 دینندا (ولا حریبة خرجت الینا مسلمة) وتقی عدت بولماس حر بیه خانونغه کم چیق بولسه دیار هر بدین
 اسلام دیار یغه و مسلمان بولسه (الا الحامل) مکر اول خانون کم ایچندا اوغلان بولسه آنینک عدتی یوکی نی
 قویماق لیق ترور (وتحم معتدة البائن والموت کبیره مسلمة بترک الزینة) ومانم توتغای اول خانون کم
 طلاق بائن نینک عدتیندا بولسه یار سینه نینک اولکانی نینک عدتیندا بولسه اهل اسلام دین بو طریق برله کم
 زینت نی و آرایش نی ترک قیلغای (ولیس الزعفر) وزعفران رنگلی تون نی کیمک لیکنی نی ترک قیلغای
 (والمعصر) وکل معصر برله رنگ قیلغان توننی کیمک لیکنی ترک قیلغای (والهمن والحناء والطیب
 والکحل) ویمشی ایسنی و سمره تارتماق لیق نی ترک قیلغای (الا بعدر) مکر عدت بولسه روا ترور
 (لا معتدة عتق ونکاح فاسد) یعنی مانم توتغای عدت توتغان کم آزاد بولغان بولسه یانکاح فاسد نینک
 عدتیندا بولسه (ولا ینخطب معتدة الا نرضی) آلور من تیب تیلماکی اول خانوننی کم عدت ایچندا بولسه مکر التزام
 یوزیندین ایتمغای راست لیق برله ایتمغای (ولا ینخرج معتدة الرجعی او البائن عن بیته اصلا) و تاشقاری چیق کیمتکای
 اصلا اول خانونکم طلاق رجعی نینک عدتیندا بولسه یا طلاق بائن نینک عدتیندا بولسه (وتخرج معتدة الموت فی الملوین)
 و تاشقاری چقا بیلور اول خانونکم اولوم نینک عدتیندا بولسه هم کچه وهم کوندوز (وتبیت فی منزلها)
 و کچه اوز منزلیندا قونارلر (وتعتد فی منزلها وقت الفرقة والموت) وعدت توتار اول منزلدا کم ایردین
 جدا بولغای و ایر نینک اولکان وقتیندا بولغای (الا ان تخرج) مکر اول وقتدا کم اول خانون نی اول
 منزلدین چقارسه لر (او خافت تلقی مالها) یا اول خانون اول منزلدا مالی نینک ضایع بولورندین قورقسه

(اوالاتهدام) يا اول منزل نينك ويران بولور ندين قورقسه (اولم تجم كرا^ا البيت) واولدين چيقار اوي نينك كيرائني بيرمك كا قدرق بولمسه (ولايد من سترة بينهما في الباقن) وچاره سز ترور ستره دين يعنى اير برله طلاق بابن نينك عدتي في سنا كوچي خاتون آراسندا پرده وهجاب تونهاق كراك (فان ضاق المنزل عليهما فالاولى خروجه) واكر منزل نار بولسه اير برله خاتون نينك ايكسي ترورغه بس اولي اولتوروركم اير چقيب كينكاي اول منزلدين (وكذا مع فسقه) ومونداق منزلدين اير نينك چيقما قليقي اولي ترور اكر اير فاسق بولسه (وحسن ان يجعل بينهما قدارة على الحيولة) ويخشي ترور اير برله خاتون نينك آراسينده قويماق ليق بر خاتون ني كم اول خاتون اول ايرني عدتلي خاتون نينك قاشيغه بارهق ليق دين منع قيلورغه قدرتي بولغاي (ولو ابانها) واكر سفردا اير خاتون دين جدا بولسه (اومات عنها في سفرهما وليس بينهما وبين مصرهما مسيرة سفر رجعت فان كان بعدها عن مصرها او مقصدها مسيرة سفر) يا اولسه اير اول سفردا كم اير برله خاتون بركا بولسه لر واير برله خاتون نينك شهري نينك آراسي سفر مقداري بولسه كم اوچ كچه كوئدوزليك يول ترور اول خاتون اوز وطني غه قايتغاي عدت تونهاق ليق اوچون (وان كانت تلك من كل جانب) واكر سفر مقداري بولسه هر طرفيندين يعنى بارا تورغان يري نينك طرفيندين وطني طرفي غه (خيرت ومعها ولي اول) خاتون نينك اختياري بارخواه وطني غه قايتسون خواه بارا تورغان يريكبارسون آنينك برله محرم ولي سي بولسون كيراك بولماسون (وعن الآخر اقل تتوجه اليه) وبو ايكي طرف نينك هر قايسى سي آزران بولسه آنينك طرفي غه متوجه بولغاي (والعود احمد) اما وطني غه قايتماي اولي ترور مقصديغه بارغانيندين (وان كان في مصر او قرية) واكر اول خاتون اير بندين جدا بولغان وقتدا شهردا بولسه يا كينتدا بولسه (تعنت ثم تخرج بمحرم) اول يردا عدت تونغاي آندين صونك اوزي نينك محرمي برله سفرغه چيقب كينكاي والله اعلم *

فصل

(المحضنة هي اللام بلا جبرها) باقماق ليق نينك وسوت بيرمك ليك نينك حقي طفل اوغلان نينك آناسيغه توروركم آنكا باق تيب وسوت بيرتيب جبر وتكليف قيلمغايلر (طلقت اول) كيراك طلاق بولغان بولغاي كيراك طلاق بولغان بولغاي (ثم امها) آندين صونك اوغلانني باقماق ليق آناسي نينك آناسيغه تورور (وان علت) هر نيچه هوقاري بارسه مثل آناسي نينك آناسي (ثم ام ابيه) آندين صونك اوغلانني باقماق ليق آناسي نينك آناسي حقي ترور (ثم اخته لآب وام) آندين صونك اول اوغلان نينك قريندashi نينك حقي تروركم آنا آناسي بر بولغان آفاسي (ثم لام) آندين صونك آناسي بر قريندashi (ثم لآب) آندين صونك آنا بر قريندashi (ثم خالته كذلك) آندين صونك اول اوغلان نينك آناسي برله بر توغان بولغاي

اول خاله کم آنا آناسی بر بولغای آنزین صونک آناسی بر آنزین صونک آناسی بر خاله سی بولغای
 (ثم عمته كذلك) آنزین صونک کوداك نینک همه سی هم اوشبو ترتیب برله کم اینتاب نورور (بشرط
 حریتهن) بو اوغلاننی تربیت قیلماق لایق اوچون اولار کم اینتاب نورور اول شرط برله کم آزاد بولسه لار
 (فلاح لامه وام ولد) بس قرا باش نینک وام ولدنک اوغلان تربیت قیلماق لایق ایدمدا حق یوقترورور
 (والذمیة كالمسلمة حتی یعقل دینا) ذمیة خانون مسلمان خانون نینک حکمینه ایدمدا بولور کوداك نی تربیت
 قیلماق لایق نینک حقیقیدا اول وقتغه چه کم اوغلان عقلیغه یتکلی و دین نی بیلکلی وقتنی کم عقل نی و دین نی
 بیلسه اوغلاننی آنزین جدا قیلغایلر تا کفرغه الفت بولماق (و بنکاح غیر محرم سقط حقها) و نکاح
 قیلماق لایق نینک سببی برله کم اوغلان نینک محرمینه بین اوزکا کم نکاح قیلسه اوغلان نینک آناسی ساقط
 بولور اوغلان نینک آناسی نینک ساقلامق لایق نینک حق (و محرم) و محرمیغه نکاح قیلسه ساقط بولمس
 (کام نکحت همه وجدة جد) مثل اول آناکیم ایر قیلسه کوداك نینک عمکی سی نی مثل اوغلان نینک
 ماماسی کم ایر قیلسه اوغلان نینک باباسی نی بولار کوداك نینک محرم ترورلار (و یعود الحق بزوال نکاح
 سقط به) تربیت و حضانت نینک حق عود قیلور و قایتور نکاح نینک کیمیک لیک سببی برله آنکچون کم
 کیتب ایردی حضانت نینک حق (ثم للعصبات علی ترتیبهم) آنزین صونک حضانت حق عصبانغه ترورور
 اول ترتیب برله کم عصباندا قرار اینتاب ترور (لکن لا تدفع صبیة الی عصبه غیر محرم) اما نارسیده
 قزنی اول غصبهغه بیرمسون لار کم آنیک محرم بولسه (کمولی العتاقة) مثل خواجه کم آزاد قیلب ترورور
 کوداك نینک آناسی و آناسی نی (وابن العم) و مثل کوداك نینک عمکی سی نینک اوغلیغه هم نارسیده قزنی
 بیرمسون لار تربیت قیلماق لایق اوچون آنکچون کم عمکی سی نینک اوغلی محرم ایرمس (ولا فاسق ماجن)
 و مونداق عصبه سی فاسق ماجن و فاجر بولسه فسق ا یعنی دلیر بولسه طفل نینک ترتیبنی آنکا بو یورمغایلر
 (ولا یخیر طفل) و طفلنی اختیار لایق قیلماق لایق آنا برله آنانینک آراسیندا کم اولار نینک هر قیس سی
 اختیار قیلسه آنکا بیرسون لر (والام والجدة الحق به حتی یأکل و یشرب و یلبس و یستحی و حده)
 و آناسی و ماماسی لایق راق ترورور اول طفل غه کم ایرکاک بولسه تا اول وقتغه چه کم طفل اوزی یسه و ایچسه
 و کبسه و استیجا قیلسه یالغوز (وبالبنات حتی تخیض) و قزنی حیض کور کونچه ساقلاغای (وعن محمد رحمة
 الله حتی تشتهی) و امام محمد دین روایت ترورور کم اینب ترورور کم تا شهوت وقتنی یتکونچه ساقلاغای کم
 توقوز باش ترورور اکثر علمالار نینک قاشیندا (وهو المعتمد لفساد الزمان) و بو روایتنی اعتبار قیلور لر
 زمانه نینک کیشیلری نینک فساد لایق اوچون (و غیرهما حتی تشتهی) و آنا و آنادین اوزکا اگر اوغلاننی
 تربیت قیلغایلر کم تا شهوت حدیغه یتکونچه (ولا تنافر مطلقه بولها الا لی وطنها الی نکحها فیها وهذا للا م فقط)
 و کبراک سفرغه آلیب کیمتا کای طلاف بولغان خانون کم اوغلاننی تربیت قیلور مکر اول وطنغه بارغایکم

اول خانون نينك نگاهى اول. مكان دا واقع بولغان بولغاي و بو هم خاص آناحيغه تورور اوزكا ولى لاريغه
ايرمس والله اعلم *

فصل

(اقل مدة الحمل ستة اشهر) اوغلان آناسى نينك ايجندا بولماق ليقي نينك آز مدتى آلتى آى ترور
(واكثرها سنتان) وآنينك كوبرا كى ايكي يل ترور (فيثبت نسب ولد معتدة الرجعى) بس ثابت
بولور طلاق رجعى دا كى خانون نينك فرزندى نينك نسبى (وان جاءت به لاكثر من سنتين ما لم تقر
بمضى العدة) اكر چه فرزندى ايكي يل اوتكاندين صونك كلتورسه ماداميكه اينماغان بولسه عدت نينك
اوتمك ليكنى آنكا رجعت سيز يعنى اينمغان بولسه منكا رجوع قيلماق عدت اوتدى تيب (فيثبت الرجعة)
بس ثابت بولور طلاقدين رجوع قيلماق ليقي بو صورتدا كم ايكي يلدين زياده يوكنى يرده قويسه
(ولا منهما لا) واكر ايكي يلدين آزارقدا يركا كيلسه طلاقدين رجعت قيلماق ليقي ثابت بولماس
(ويثبت بينونة) وثابت بولور طلاق باين بولغان خانون نينك نسبى (ولدته) كلتورسه اول فرزندى
(لاقل منهما) ايكي يلدين آزارقدا (لا لتمامهما الا بدعوة) وايكي يل تمام اوتكاندين صونك فرزند نينك
نسبى ثابت بولماس مكر اول اوغلاننى آناسى مينينك اوغلانم تورور تيسه آندا نسبى ثابت بولور
(ويحمل على وطئها بشبهة فى العدة) وحمل قيلورلر وطئ قيلماق ليقيغه اول خانونغه شبهه بسلره عدت
وقتينا (واذا جمع ولادة زوجته يثبت بشهادة امرأة) وقتى كم اير خانون نينك اوغلان تابغانيقه منكر
بولسه بر خانون نينك كواه ليقي برله ثابت بولور نسبلكى تا اكر ولدنى نفى قيلسه لعان واجب بولور
والله اعلم *

فصل

(تجب النفقة والكسوة والسكنى على الزوج ولو صغيرا لا يقدر على الوطئ) واجب ترور يمك ليكى فى
وكيمك ليكنى اولتورور اوينى بيرمك ليك ايركا اكر چه اول رسیده بولماسه هم اول خانونغه وطئ
قيلماق ليقيغه قدرنى يتماسه هم (للعرس مسلمة او كافرة كبيرة او صغيرة توطأ) وبونفق اول خانون اوچون
واجب ترور كم بو ايرنك نگاهيندا بولسه خواه اول خانون مسلمان بولسون كيراك كافر كيراك اولوغ بولسون
كيراك كپچك وطئ قيلورغه قابل بولسه واكر اول خانون آندا ق كپچك بولسه كم وطئ قيلورغه قابل
بولسه ايركا نفقه واجب بولمس (بقدر حالهما) اير برله خانون نينك ماليغه لايق نفقه واجب بولور
(وفى الموسرين نفقة اليسار) اير و خانون ايكىسى هم باى بولسه باى ليقي نينك نفقهسى واجب بولور

(وفي المعسرین نفقة العسار) واکر ایکیسی هم فقیر بولسه ار فقیرانه نفقة واجب بولور (وفي الموسر والمعسرة وعكسه بین الحالین) وبوصورت داکم ایر بای بولسه وخاتون فقیره بولسه وبامونینک عکسیغه کم ایر فقیر بولسه وخاتون بای بولسه اورنا نفقة واجب بولور (ولو هی فی بیت ایها) واکر چندیکه خاتون آناسی نینک اویدا هم بولسه نفقة سی ایریغه واجب بولور نکا حی بولسه (او مرضت فی بیت الزوج) یا ایرنک اویندا خسته بولسه آندا هم نفقة سی ایریغه واجب بولور (ولا لما شرة خرجت من بیته بغير حق) نفقة واجب بولماس اول خاتون اوچونکم ایری نینک اویند بن نادق نمرسه کا وجد البقی تیلامک کا چقیب کیتسه (ومحبوسة بدین) یا خاتوننی قرضی اوچون بندکا سالغان بولسه ار (ومرضة لم تزف) یا خسته بولسه کم اول خاتوننی ایریغه نابشورغان بولسه (ومغصوبة کرها) یازور برله خاتوننی اولجالاغان بولسه ار (او حاجة لا معه) یا اول خاتون ایریز حجه بارغان بولسه بوصورت داکم ایریغه نفقة واجب بولماس واکر دست پیمانی خاتونغه ینمکان بولسه ایری نینک اویند بن چقیب کیتسه اول خاتونغه نفقة تیکار آنینک اوچون کم نادق چقیب کیتمای تورور (ولو كانت معه فلها نفقة الحضر لا السفر ولا الکراه) واکر خاتون حج نینک سفریندا ایری برله بولسه آنکا مقیم ایق نینک نفقة سی واجب بولور وسفر نفقة سی اولاضی نینک کراسی واجب بولماس (وعلیه موسر نفقة خادم) واکر ایری بای بولسه خاتون نینک خدمتکاری نینک نفقة سی واجب بولور (واحد لها فقط) بر خدمتکاری نینک نفقة سی واجب بولور ایکی خدمتکاری نینک نفقة سی واجب بولماس واهام ابو یوسف رحمه الله تعالی خلای قیاب ترور ار اولار نینک قاشیندا ایکی خدمتکاری نینک نفقة سی واجب بولور (لامسرا فی الاصح) اکر ایر فقیر بولسه اصح بوتورور کر خدمتکاری نینک نفقة سی واجب بولماس (ولا یفرق بینوما لعجزه عنها) وایر نینک نفقه دین عاجز بولما قلیقی سببی دین خاتوننی جدا قیامغایار (ویؤمر بالاستدانة علیه) ویبورغایار خاتونغه کم اوزی نینک نفقة سی اوچون قرض قیلغای کم ایر قرضنی ادا قیلغای وحنفی مذهبندا کی قاضی اکر تیلسه کم بوصورت داکم جدا قیلاین تیسه شافعی مذهبندا کی کشی فی اوزی نینک اوزیندا اولتورتغای تا نفقه نینک عاجزلیقی سببی دین اولار نینک آراسیغه جدا لبق سالغای امام شافعی مذهبی برله (ومن فرضت لعساره فایسر تم نفقة بساره ان طلبت) واول خاتون کم اوزی نینک نفقة سی اوچون قرض قیلغان بولسه ایری فقیرلیق وقتیندا آندین صونک ایری بای بولسه بای لبق نفقة سی فی تمام قیلغای اکر خاتون تیلسه (وتسقط فی مدت مضت الا اذا سبق فرض قاض) واونکان مدت نینک نفقة سی ساقط بولور مکر اول مدت دین ایلمکارو قاضی فرض قیلغان بولسه اول فرضنی بیورور یعنی قاضی بر نمرسه کا کیسکان بولسه آنی بیورور (اورضیا بشی) یا ایر وخاتون بر نمرسه کا راضی بولسه لر (فتجب بما مضی) بس بو ایکی صورت داکم اونکان کون لری نینک نفقة سی واجب بولور (ما دام حیین) تا وقتی که ایر وخاتون تریک بولسه لر

(فان مات احدهما اوطلقها قبل قبض سقط المفروض) بس اكر اولسه ابرو خانون نينك بريسي ويا خانوننى
 طلاق قبيلسه خانون اول نفقه نى آلماسدين ايلكارو ساقط بولور اول فرض ايتكان نفقه (الا اذا استدان
 بامر قاض) مكر ساقط بولماس اول وقت اكم اول نفقه نى قاض نينك امرى برله قرض قيلغان بولسه
 (ولا تسترد معجلة مدة مات احدهما قبلها) وقايتاريب آلمغايلىر اول نفقه نى كم ايلكارو آلمان بولسه مدت
 اوچون كم اول مدت اوتماسدين بورون ايردى ويا خانون اولسه اول نفقه نى قايتارا تيلامكايلىر (ونفقة
 عرس الفن عليه يباع فيها مرة بعد اخرى) وبنده نينك خانونى نينك نفقه سى بنده كا واجب بولور اول
 بنده نى خانونى نينك نفقه سى اوچون بر مرتبه وايكى مرتبه سانس بولور آنداى كم بنده خواجه سى نينك
 رخصتى برله خانون آلدى قاضى اول خانون اوچون نفقه فرض قيلدى ومينك تنكه نفقه آنكا واجب بولدى
 اول قولنى بش يوز تنكه كا سانديلار اول كشيكا كم بيلكوچى تورور قولدا نفقه نينك قرضى باقى ترور
 ايكنچى مرتبه آنى سانس بولور نازمام ادا بولغاي (وفى دين غيرها يباع مرة) ونفقة دين اوزكا قرضه اخن
 بيريلكان قولغه بر مرتبه سانماق لازم بولور واكر اير ويا خانون اولسه آندىن اول قرض ساقط بولور
 وخواجه اكر تيلاسه كم قولى نينك قرضى ادا قيلين نيسه وسانماقغه قويماسه بولور (وتجب سكنها فى
 بيت ليس فيه احد من اهله) وايركا واجب بولور ساقلامق ليق خانوننى اول اويدا كم اول اويدا اول
 اير نينك كشى لاريندين بر كشى بولمغاي (ولو كان واحد من غيرها) اكر چندينكه اول اير نينك فرزندى
 اول خانوندىن اوزكا خانوندىن بولسه هم (الا برضاها) مكر اول خانون نينك رضاليقى برله اول اويدا
 تورغاي (وبيت مفرد من دار له غلغى كفاها) وسرايدىن بر اوى بسنده تورور خانونغه اول اوى نينك
 ايشكى باشقه بولسه (وله منع والديها وولدها من غيره من الدخول عليها لا من النظر اليها) وايركا
 تيار كم منع قيلغاي آنا آناسى نى وفرزندىنى كم اول خانون نينك اوزكا ايريدىن بولغان بولسه اول خانون نينك
 اوستيغه كيرمك ليكدىن آتلچون كم سراى اير نينك ملكى تورور اما اول خانونغه نظر قيلماقدىن منع قيلدا
 بيلمس (وكلامه منى شاؤا) وخانون نينك اير محرملىرى خانونغه هر وقت سوزلاشور من تيسه آنى منع قيلدا
 بيلماس (وقيل لا يمنع من الخروج الى الوالدين ولا من دخولهما عليها كل جمعة) وبعضى ايتب تورورلر كم
 اير منع قيلدا بيلماس خانوننى آنا آناسى نى كورمك ليك كا اويدىن ناشقارى چيقتاق ليقتى هر هفته دا
 هم آنا آناسى نى آنينك اويغه كيرمك ليكن منع قيلدا بيلماس (وفى محرم غيرهما كل سنة) آنا آنادىن باشقه
 محرم لارينى بربلدا بر مرتبه منع قيلدا بيلماس (وهو الصحيح) وبوقول درست تورور ومعمول به تورور
 (وبفرض نفقة عرس الغائب) وتعيين قيلنر نفقه سن اول كشى نينك خانونى نينك كم اول كشى نينك اوزى
 غائب بولسه (وطفله) واول غائب كشى نينك طفل اوغلانى نينك هم نفقه سنى قرار قيلماق كيراك (وابويه)
 واول غائب نينك آنا آناسى نينك هم نفقه سى نى قرار قيلماق كيراك (فى مال له من جنس حقهم فقط)

یعنی اول مالدا کم اول کشی لارنینک حتی نینک جنسی بولغای یعنی بارور و کیلور یادراهم و یادانانیر بولغای
 (عند مودع او مضارب او مدیون ان اقربو بالنکاح) و اول مال امانت دارنینک قاشیندا ویا اول کشی نینک
 قاشیندا بولسه کم شریک لیک کا وفادره سی نینک یاریمنی آلماق لیق غه ایش بیور انورغان بولغای یا قرض
 دارنینک قاشیندا بولسه کم قرض غه آلمان بولسه اکر اقراری بار بولسه مالغه و نکاحه هم (او علم القاضی
 بذلك) یا قاضی بلکوچی بولسه بو مالغه و نکاح غه کم ایمدی نفقه نی تعیین قیلماق کیراک (و یحلفوا انه
 لم یعطها النفقة) و قاضی آنط بیرکای اول خاتونغه کم ایری آنکا نفقه بیسرمای تورور (و یحلفها) و کفیل
 و ضامن تونغای کم اکر ایری حاضر بولسه و مالی تیلایه آنینک عهدہ سندین چیقغای (لا باقاة بینة
 علی النکاح) فرض قیلماسون قاضی خاتون نینک نفقه سیننی کواه اونکارمک لیککی برله خاتون نکاحیغه اکر
 انکار قیلسه اینسه امانت دار و قرض دار و مضارب یعنی مال نینک فائده سی نینک یاریمی اوچون قویغان
 کشی (ولا ان لم یخلف مالا) و تقی قاضی نفقه نی فرض قیلغای اکر اول غائب مال قویوب کیتماکان
 بولسه (فاقامت بینة لیفرض علیه ویأمرها بالاستدانة) بس خاتون نکاح غه کواه اونکارسه نا فرض قیلغای
 قاضی نفقه نی و خاتونغه قرض قیلماق لیقغه امر قیلغای (ولا یقضی به) و بو کواه برله قاضی حکم
 قیلماق نکاح غه و هم نفقه غه آنچون کم غائب غه حکم قیلغانی بولور (وقال زفر رحمه الله تعالی یقضی
 بالنفقة لا بالنکاح) و امام زفر رحمه الله تعالی ایتب ترور کم قاضی بو صورتدا نفقه غه حکم قیلغای نکاح غه
 حکم قیلغای (و عمل القضاة الیوم علی هذا الحاجة) و بوزمانده قاضی لارنینک عملی مونکا ترور آنکا احتیاج لیق
 سببی دین (و المطلقة الرجعی و البائن و المفرقة بلا معصية کتیار العنف و البلوغ و التفریق لعدم الکفاة)
 و هر خاتونغه کم طلاق رجعی نینک یا طلاق باین نینک عدتیندا بولسه یا اول جد لیق نینک عدتیندا بولسه کم
 معصیت سببی دین بولغان بولسه مثل اول جد لیق کم آزاد لیق نینک سببی دین بولسه یا رسیده اختیار قیلغان بولسه
 یا بر ایرتیک بولماس لیق سببی دین جد لیق لایقی بولور تا وقتی کم عدتدا بولسه لار (و النفقة و السكنی)
 و بو ایتلغان خاتون لارغه عدتدا نفقه و هم اول تورور اوی لازم بولور (لا له عدتة الموت) اولوم نینک عدتیندا
 اول تورغان خاتونغه نفقه واجب بولمس مکر وقتی کم یوک لیک بولسه (و المفرقة بمعصية کالردة و تقبیل ابن
 الزوج) و مونداق نفقه واجب بولمس اول خاتون نینک عدتی اوچونکم آنینک برله ایر نینک آراسیندا
 معصیت سببی دین جد لیق بولسه مثل خاتون مرتده بولغان ینکلیغ یا مکر شهوت اوچون ایر نینک اوغلیغه
 او بتورغان سببی دین (وردة معتدة الثلث تسقط) و اوج طلاق نینک عدتیندا خاتون نینک مرتد بولماق لیق
 ساقط قیلور نفقه نی (لا تمکینها ابنه) و نفقه نی ساقط قیلماس خاتون ارزیننی ایری نینک اوغلیغه زنا قیلماق لیقغه
 بیرمک لیککی وقتی کم طلاق باین نینک عدتیندا بولسه اما اکر طلاق رجعی نینک عدتیندا بولسه نفقه نی
 ساقط قیلور عورت نینک اوزیننی ایری نینک اوغلیغه زناغه قیلماق لیقغه بیرمک لیککی (و نفقه الطفل فقیرا

علی (بیه) و طفل اوغلان اکر فقیر بولسه آنینک نفقه سی آناسیغه لازم بولور (لایشار که احد) اول
 اوغلانغه نفقه بیوروردا هیچ کشی شریک بولمس (کنفقه ابویه وعرسه) مثل آنا آنانینک و خاتونی نینک
 نفقه سی ینکلیغ کم هیچ کشی آنکا شریک بولمس و فرزند یغه و خاتون نینک ایریغه لازم تورور (ولیس
 علی امه ارضاعه) و آناسیغه لازم ایرمس کودا کک سوت بیرمک لیکی (الا اذا تعینت) مکر وقتی کم
 آناسی تعیین تابسه آنکچون کم اوزکا کشی یوقتورور کم آنکا سوت بیرکای یا اوزکا کشی نینک سوتین
 ایما کای (ویستاجر الاب من ترضعه عندها) و اجاره غه تونغای آناسی بر خاتون فی کم سوت بیرکای
 خاتون آناسی نینک یانیندا (واو استاجرها منکوحه) و اکر اجاره غه آلسه آناسی اوغلان نینک آناسی فی سوت
 بیرمک لیک اوچون اول وقتدا کم آناسی آناسی نینک نکاهیندا بولسه (اومعنده من رجعی) یاطلاق
 رجعی نینک عدتیندا بولسه (لترضعه) نا سوت بیرمک لیک اوچون اول کودا کک (لم یجز) آنا آناسی
 اجاره غه تومتق لیتی جائز ایرمس مکر وقتی کم کودا کک نینک مالی بولسه اول کودا کک نینک مالیندین اوزی نینک
 اجره سی فی آلسه آنده اجاره غه توتسه روا بولور (وفی المبتوتة روایتان) و طلاق باین نینک عدتیندا کی
 آناسی فی اجاره غه تومتق لیتی نینک دورست ایقیندا ایکی روایت بار ترور (ولارضاعه بعد العدة اولابنه
 من غیرها صح سوا) کانت منکوحه اومعنده) و اجاره غه تومتق لیتی طفل نینک آناسی طفل غه سوت بیرمک لیک
 اوچون آناسی نینک عدتی اوتکاندین صونک یا اول فرزند اوچون کم اول خاتوندین اوزکا خاتون دین
 بولوب ترور دورست بولور (وهی احدی من الاجنبیة) و بو ایکی صورت دا کم آناسی فی اجاره غه
 تومتق لیتی دورست بولور آناسی لایق راق تورور بیکانه خاتوندین (الا ان نطلب زیادة اجر) مکر
 وقتی کم آناسی دورست بولماس اکر خلقدین کوب تیلاسه (ونفقة البنت بالغة والابن زمناعلی الاب غاصه)
 و رسیده بولغان قزنینک و معیوب بولغان اوغول نینک نفقه سی آناسیغه خاص ترور (وبه یفتی) و فتوی
 مونکا تورور (وعلی الموسر یسار الفطرة نفقة اصوله الفقراء بالسویة بین الابن والبنت) و بایغه واجب
 تورور کم آنا بابالاری نینک هر نچه یوقاری بارسه نفقه سی اکر فقیر بولسه لر و صدقه فطره داغی بایقنی اعتبار
 قیاب تورور لر شول چاقلیغ نمرسه بولسه واجب بولور وقتی بیرا نورغان بای بولسه لر اوغول برله قزغه نفقه
 بیرما کدا برابر تورور لر (وتعتبر فیها القرب والجزیة لا الارث) و آنا بابالریغه نفقه بیرمک لیکدا معتبر
 یاوق لیت و آنینک جزئی بولماق لیت تورور میراث آلماتق لیت برله نفقه لازم بولمس (فقی من له بنت
 وابن ابن علی البنت) بس اول کشیکا کم قزی بولسه و اوغلی نینک اوغلی بولسه اول کشی نینک نفقه سی
 قزیغه لازم بولور کم آنینک جزئی تورور و اوغلی نینک اوغلیغه نفقه لازم بولماس باوجودیکم بو ایکسی نینک
 آراسینده میراث برابر تورور (وفی ولد بنت واخ علی ولدها) و بو صورت دا کم قزیندین بولغان
 فرزند ی بولسه و آغا اینی سی بولسه نفقه قزیندین بولغانغه لازم بولور آغا اینی سیغه لازم بولماس

با وجود که وارث بوضورت دا آغا اینی سی ترور (ونفقه کل ذی رحم محرم صغیر او انشی بالغه فقیره اودکر
 زمن او اعمی علی قدر الارث) نارسیده قریند اش نینک نفقه سی کیراک ایر بولسون کیراک خانون کم
 فقیره بولسه هیچ نمرسه سی بولمسه یار سیده خانون بولسه کم فقیره بولسه یار سیده ایر معیوب بولسه هیچ
 ایشکا یار امسه ویا کور بولسه و هیچ ایش قیلما فقه قونی یوق بولسه میراث مقارنجه واجب بولور یعنی
 بو کشیکا بولار نینک میراثیدین نچا قلیغ تیکار بولسه اول چا قلیغ نفقه لازم بولور (وبعتبر اهلیة الارث لا
 حقیقته) ونفقه نینک واجب بولماق لبقی نینک معتبری وارث خلقی بولماق لبقی ترور و میراث نینک حقیقت
 اوزین آلماق برله لازم بولماس آنینک اوچون کم وارث لبقی نینک حقیقی نی بولسه بولماس مکر اولکاندین
 صونک (ونفقه من له خال وابن عم علی الحال) بس اگر کش نینک دای سی وعمکی سی نینک اوغلی بولسه
 اول کشی نینک نفقه سی دای سیغه لازم بولور باوجودیکه میراث عمکی سی نینک اوغلی غه تیکار بوضورت دا
 (ولا نفقه مع الاختلاف دینا الا للزوجة والاصول والفروع) و دین نینک باشقه بولماق لبقی برله نفقه واجب
 بولماس مکر خانون اوچون کم ایریغه واجب ترور و آناسی و آناسی اوچون فرزند یغه واجب بولور
 هر نجه یوقاری بارسه و فرزند لری اوچون آنا آناسیغه واجب بولور کم هر نجه قوی بارسه و فرزند ی نینک
 نسبی نینک ثابت بولماق لبقی دا اختلاف بولسه هم واجب ترور (ولا علی الفقیر الا لها وللزوجة) و تقی
 کشی نینک نفقه سی فقیر غه واجب بولماس مکر خانون اوچون و اوغلان لری اوچون هر چند فقیر هم بولسه
 خانون نینک و فرزند نینک نفقه سی آنکا واجب بولور (ولا لغنی الا لها) و غنی اوچون نفقه بیرمک واجب
 ایومس مکر خانون کم اول خانون آنینک نگاهیندا بولسه یا آنینک هه تیندا بولسه اگر چندیکه بای هم
 بولسه آنینک نفقه سی ایریکا واجب بولور (وباع الاب عرض ابنه لاقاره لفقته) و آناسی اوغلی نینک
 کلا سیننی ستا بیلور اوزی نینک نفقه سی اوچون و اما ملک لری نی ستا بیلماس (ولا لدین له علیه سواها)
 و اگر اوغلیندا آناسی نینک قرضی بولسه نفقه سندین اوزکا اول قرضی آلماق اوچون اوغلی نینک کلا سیننی
 ستا بیلماس (ولا الام تبع ماله لفقتهما) و آناسی اوغلی نینک مالنی اوزی نینک نفقه سی اوچون ستا بیلماس
 (و ضمن مودع الابن لو انفقها علی ابویه بلا امر قاض) اگر بر کشی بر کشیکا امانت مال بیرسه اول
 امانتنی آلمان کشی مال بیرکان کشی نینک آنا آناسیغه اول امانت مال دین نفقه قیلسه قاضی دین امر سن
 اول امانتنی ساقلاغان کشی ضامن بولور مال ایکا سیغه یعنی شول نفقه قیلغان مالنی تولار (لا الابوان
 لو انفقوا ماله عندهما) آنا آناسی ضامن بولماس لار اگر نفقه قیلسه لار اوغلی نینک مال دیندین اگر مال بولار نینک
 قاشیندا بولسه اگر چندیکه قاضی دین رخصت سز هم بولسه لار (و اذا قضی بنفقة غیر العرس ومضت مدة
 سقطت) وقتی کیم قاضی حکم قیلسه بر کشی نینک نفقه سیغه کم اول کشی نینک خانون دین اوزکا کشی بولسه
 آنکا مدت اوتسه اول مدت اوتکان نفقه سی ساقط بولور (الا ان یأذن القاضی بالاستدانة) مکر قاضی

امر قیلغان بولسه قرض قیلماق لایق غه کم ایتمدی اوتکان کون لر نینک نفقه سینی تیلماک لیک قیلا بیلور
 (ونفقة المملوك علی سینه) وبنده نینک نفقه سی خواجه سیغه واجب تورور (فان ابی کسب وانفق علی
 نفسه) بس اگر خواجه نفقه بیرمک لیک دین باش تارتسه بنده نینک اوزی کسب قیلغای واوزی کاخرج قیلغای
 (فان عجز عنه امر بییه) واکر بنده کسب قیلماق لایق دین عاجز بولسه آنینک خواجه سیغه بو یور غایبار کم
 اول بنده نی ساتغای والله اعلم *

کتاب العتاق

(هو یصح من حر مکفی) آزاد قیلماق لایق دورست تورور اول آزاد دین کم یعنی حر دین کم مکفی
 بولسه یعنی عاقل وبالغ بولسه (بصریح لفظه بلانیة) آزاد لایق نینک صریح لفظی برله اینسه آزاد لایق نی
 نیت قیلماسه هم دورست بولور (کانت حر او معتق او عتیق او اعتقک) بنده کا آنداق اینسه کم سن
 آزاد یا سن آزاد ایتلکان سن تیهه ویا اوزی اینسه کم آزاد ایتمیم سنی تیهه (او محرر او حررتک)
 یا سنی اصل قیلیم ویا سنی آزاد قیلیم تیهه (او هذا مولای او یا مولای او رأسک حر و محوره بما یعبر
 به عن البدن) یا بو مینینک مولام ترور تیهه یعنی مینینک آزاد قیلغانم تورور یا ند اقیلسه ای مینم آزاد قیلغانم تیهه ویا
 سنینک باشنینک آزاد تیهه و آنکا اوغشار نمرسه لار آنچه کم تعبیر قیلور لر آندین بدنغه (ویصح بکنایته ان نوی) وکنایه
 عتاق آنی اینما قلیق برله آزاد لایق دورست بولور اگر نیت قیلسه (کلامک لی علیک ولا سمیل لی الیک
 ولارق وخرجت من ملک) یعنی مینینک ملکیم یوق سنکا یعنی سن مینینک ملکیم ایرمس سن ویا مینینک
 یولوم یوق سنکا ویا سنکا بنده لیک یوق تیهه ویا اینسه کم مینینک ملکیم یوق چیق کینتک (وکذا غلبت
 سمیلک) و آنداق ترور کم اینسه سنینک یولونکی خالی قیلیم (ولایته قد اطلقتک) ویا اوزی نینک
 قرا باشیغه اینسه کم سنینک باشنک نی بوش قویبوم (وبهذا ابنی للاصغر والا کبر) ویا اینسه کم بو مینینک
 اوغلوم ترور کبراک بنده اوزی نینک خواجه سن دین کچیک بولسون کبراک اولوغ بولسون بو ایتلغان
 صورت لر نینک بارچه سیندا بو ایتلغان لفظلار برله اگر آزاد لایق نیت قیلسه آزاد بولور (لا بیا ابنی)
 و آزاد بولماس مونینک برله کم بنده سیغه ای مینینک اوغلوم تیهه (ویا اغی) یا اینسه کم ای مینینک اینم
 تیهه (ولا سلطان لی علیک) ویا اینسه کم سلطنتیم و حکم یوق مینینک سنکا (ولفظ الطلاق وکنایته)
 وتقی آزاد بولماس طلاق لفظی نینک صریح بولماق لایق برله وکنایه طلاق برله هم آزاد بولماس (مع
 نية العتق) آزاد لایق نینک نیتی نی قیلسه هم (وانت مثل الحر) وتقی آزاد بولماس مونینک برله سن
 آزاد بنگلیغ سن تیهه (بخلاف ما انت الاحر) آنینک خلاقیقه کم سن بنده ایس سن مکر آزاد سن
 تیهه بو صورت دا آزاد بولور (ومن ملک ذا رحم محرم منه) واول کیشیکم مالک بولسه اوزی نینک

قریند اشیغه کم آئینک محرمی بولسه (او اعتق لوجه الله تعالی) یا آزاد قیلسه خدای تعالی نینک رضالیتی اوچون (اول الشیطان) یا شیطان نینک رضالیتی اوچون آزاد قیلسه (اول الصنم) یا بت نینک رضالیتی اوچون آزاد قیلسه (اومکرها) یا زور برله آزاد قیلسه (اوسکران) یا مست لیک حالیندا آزاد قیلسه (او اضافی حقه الی ملک او شرط و وجد عتق) یا اضافه قیلسه آئینک آزاد لیقنی ملک کا یا بر شرط کا اضافه قیلسه کم پید بولسه اول شرطی یا ملکی و بو ایتلغان صورتلردا آزاد بولور (کعبه لمحربی خرج الینامسلا) مثل حربی کافر نینک بنده سی کم کفار نینک اورو شه تورغان یر بندین مسلمان نینک شوریغه کیلسه و اسلامنی قبول قیلسه اول هم آزاد بولور (والحمل یتبع امه) و بچه کم آناسی نینک ایچندا بولسه کیراک آدم نینک ایچندا بولسون کیراک حیوان نینک ایچندا بولسون اوزی نینک آناسیغه تابع بولور (فی الملك والرق والعتق) ملک لیکدا و بنده لیکدا و آزاد لیکدا (وفروعه) و آزاد نینک فرع لاری هم کم آئینک فرع لاری مکاتب و مدبروام ولد ترور و مورندا هم فرزند آناسی نینک تابعی ترور (الا ان ولد الامه من مولیها حر) لیکن قراباش نینک فرزند یکم خواجه سندین بولغان بولسه آزاد بولور اگر چند بیکه آئینک آناسی بنده هم بولسه والله اعلم *

فصل

(ان اعتق بعض عبده صح و سعی فیما بقی وهو کالمکاتب بلا رد الی الرق لو عجز) اگر اوزی نینک بنده سی نینک بعضی سینی آزاد قیلسه درست ترور بعضی سی نینک آزاد لیتی قالغان بعضی سیغه اش قیلغای و اول بنده نینک حکمی مکاتب نینک حکمیندا بولور کم قرار قیلب تورور لار کم فلان چاقلیغ نمرسه بیرسه آزاد بولسون تیب اما بعضی سینی آزاد قیلماق لیت نینک صورتندا اگر قالغان پولینی نابما قلیقدین عاجز بولسه هم تقی بنده لیک کا فایتماس (و قال اعتق کله) و صاحبین رحمهما الله تعالی ایتب تورور لار کم اول قول نینک بعضی سینی کم آزاد قیلور لر بارچه سی آزاد بولور (ولو اعتق شریک حظه) و اگر بر شریک اوزی نینک حصه سنی آزاد قیلسه (اعتق الآخر او استسعی العبد) اول تقی بر شریکی هم اوزی نینک حصه سنی آزاد قیلغای یا اش بو بورغای اول بنده کا (اوضمن المعتق موسرا قیمة حظه) یا اوزی نینک حصه سی نینک بهاسنی طلب قیلغای آزاد قیلغوچی دین اگر بای بولسه (لامعسرا) اگر اول آزاد قیلغوچی فقیر و یارلی بولسه اوزی نینک حصه سی نینک بهاسینی تیلامکای (والوالاهما ان اعتق الآخر او استسعی) و بو ایتلغان بنده نینک میراثی ایکی شریک نینک آراسیند امشترک بولور اگر اول شریک اوزی نینک حصه سنی آزاد قیلغان بولسه یا ایش بو بورغان بولسه (وللمعتق ان ضمنه ورجع به علی العبد) و بو ایتلغان بنده نینک میراثی آزاد قیلغوچیغه نیکار اگر اول تقی بر شریک اوزی نینک حصه سی نینک آغان بولسه آزاد قیلغوچی بدین

واول بنده کا رجوع قیلغان بولغای (وقال له ضمانه غنيا والسعاية فقيرا فقط) وصاحبین رحمهما الله تعالى
 ایتب تورور لرکم بر شریک اوز حصه سنی آزاد قیلغاندین صونک تقی بر شریک اوز حصه سنی اول آزاد
 قیلغوچی دین نیلاب آلا بیلور اکر آزاد قیلغوچی بای بولسه واکر بای وغنی بولسه اول بنده کا
 اوزی نینک حصه سی نینک بهاس نینک برابر ی چاقلیغ ایش بو یورغای (والولاء للمعتق) و بو ایتلغان
 بنده نینک میرائی آزاد قیلغوچی غه تیکار تقی بر شریک کا نیکماس (ومن ملک ابنه مع آخر عتق حصته ولم
 یضمن) اول کشیکم اوزی نینک اوغلیغه مالک بولسه تقی بر کشی برله آتاسی نینک حصه سی آزاد بولور
 و آتاسی تقی بر شریک نینک حصه سی غه ضامن بولماس (وقالا ضمن غنيا الا فی الارث) و امام ابو یوسف
 رحمه الله تعالى و امام محمد رحمه الله تعالى ایتب تورور لرکم ضامن ترور آتاسی شریکی نینک حصه سیغه
 اکر بای بولسه مکرکم اول شریکی غه میراندین قالغان بولغای واکر آتاسی فقیر بولسه اوزی حصه سی
 اوچون ایش بو یورور (ولو قال لعبدیه احد کما حر) واکر کشی اوزی نینک ایکی بنده سیغه ایتسه کم
 سز لر نینک برینکز آزاد (فخرج واحد و دخل ثالث) بس چیق ب کیتسه اول ایکی بنده نینک بریسی
 و اوچونچی سی کیرسه (فاعاد و مات بلا بیان) بس تقی اعاده قیلسه و ایتسه کم سز لر نینک برینکز آزاد
 برس نی بیلکولیک قیلماسدین ایلکارو اول کشی اولسه (عتق من ثبت) آزاد بولور اول بنده کم
 اویدین چیق ب کیتماکان بولسه (ثلاثة ارباعه) تورر حصه سنن بین اوچ حصه سی آزاد بولور
 (ومن کل من غیره نصفه) و اول اویدین چیقماغان بنده دین اوزکا ایکی بنده نینک هر قایسیسی نینک یاریسی
 آزاد بولور (وعند محمد رحمه الله تعالى ربع من دخل) و امام محمد رحمه الله تعالى قانیندا اویکا کیرکان
 بنده نینک تورر دین بری آزاد بولور (ونصف من خرج) و چیقغان بنده نینک یاریسی آزاد بولور و قالغانی
 یوقارغی ایتلغان طریقه برله بولور (وان قال ذلك فی مرضه ولم یجز وارثه جعل کل عبد سبعة)
 واکر بوسوزینی بو ایتلغان یول برله اولوم خسته سیندا ایتسه وارث لار نینک هیچ قایسیسی قبول قیلماسه
 وصیت حکمیندا بولور و آنینک اوزکا مالی بولمسه و بو اوچ بنده نینک بهاس برابر بولسه هر بنده نی یتی
 بولار لار (و عتق من ثبت) و آزاد بولور اول بنده کم ثابت بولوب تاشقاری چیقما ی تورور (ثلاثة)
 یتی دین اوچ بولاکی آنینک (ومن کل من غیره سهمان) و بو بنده دین اوزکا ایکی بنده نینک ایکی
 بولاکی آزاد بولور یتی بولاک دین (وعند محمد رحمه الله تعالى کل سنه) و امام محمد رحمه الله تعالى
 قانیندا هر بنده نی آلتی بولار لار (و عتق من خرج سهمان) و اویدین چیقغان بنده نینک ایکی بولاکی
 آزاد بولور (ومن ثبت ثلاثة) و اویدین چیقماغان بنده نینک اوچ بولاکی آزاد بولور (و من دخل سوم)
 و اویکا کیرکان بنده نینک بر بولاکی آزاد بولور (و سعی کل فی الباقي) و اول بنده نینک هر قایسیسی
 آزاد بولمای قالغان حصه سی اوچون ایش قیلغای (والوطیء والموت بیان فی طلاق مبهم) و معلوم سز

طلاقاً وطى قيلمات ليق واولمك ليك بيان وتعيين قيلمات ليق نينك حكمندا بولور واكر كشي نينك اوزى نينك ايكي خاتونى غه ايتسه كم سز لر نينك برينكز طلاق آندبن صونك بر يسنى وطى قيلمات يا اول ايكي خاتون نينك بر يسى اولسه تعيين قيلمات ليق دور مراد مطلقه ايلان اول بر يسى كباشته تورور (كبيع وموت وتنفير مثل ساتغان واولكان ومدبر قيلغان ينكليغ (واستيلاد) وام ولد قيلمات ليق (وهبة وصدقة مسلمتين فى عتق مبهوم) مثل بر كشيكا باغيشلامق ليق وصدقه قيلمات ليق يا بيرمك ليك معلوم سز آزاد معلوم قيلمات ليق نينك حكمندا بولور وقتى كه اوزى نينك ايكي بنده سيغه ايتسه كم سز لر نينك برينك آزاد وبواشلار نينك هر بر يسى بو بنده لار نينك بر يسى غه واقع بولسه معلوم بولور كم آئينك مرادى تقى بر بنده تورور (دون وطى فيه) معلوم سز آزاد دا وطى قيلمات ليق معلوم ليقى بولس يعنى معلوم سز آزاده وطى قيلمات ليق بيان حكمندا ايرمس صاحبين رحمهما الله تعالى خلاف قيلمات ليق ترور لر (والشهادة بالعتق المبهوم باطل) وكواه ليق بيرمك ليك معلوم سز آزاد ايقدا باطل بولور (لا الطلاق المبهوم) اما كواه ليق بيرمك ليك طلاق نام معلوم غه باطل بولس آند اقم كواه ليق بيرسه بر كشي ايكي خاتون نينك بر يسى نينك طلاق بولغان يغه وبيان وتعيين قيلمات ليق كواه ليق اتفاق برله دورست بولور اما كواه ليق بيرسه ايكي بنده نينك بر يسى نينك آزاد ليقى غه اول كشي كم معلوم سز آزاد ليقى آندبن واقع بولغان بولسه بيان وتعيين قيلمات ليق دورست ايرمس صاحبين رحمهما الله تعالى مذهبي برله روا بولور والله اعلم *

فصل

(ويعتق بان دخلت الدار فكل عبد لى يومئذ هر من كان له حين دخل ملكه وقت الحلف اولاً) وبنده آزاد بولور بو شرط برله ايتسه كم اكر سرايغه كيرسام هر بنده كم اول كيركان وقتدا ميندا بار آزاد تيسه اول بنده آزاد بولور كم سرايغه كيركان وقتدا آئينك ملكيندا بولسه آنت ايجكان وقتدا كيراك ملكيندا بولسون كيراك بولماسون (وبلا ذكر يومئذ من له وقت حلف فقط) واكر يومئذ تيماسه آزاد بولور اول بنده كم آنت ايجكان وقتدا آئينك ملكيندا بولسه بس (لا الحمل بكل مملوك لى ذكر حر) و آزاد بولس اوغلانى كم ايجدا بولسه بو سوزنى اينمات ليق برله كم هر ايركاك بنده بولسه مينده آزاد تيمك ليكى برله (ومن اعتق على مال اوبه) واول كشي كم آزاد قيلسه مالغه يا مال برله آند اقم ايتسه (انت هر على الف او بالف) يعنى سن آزاد مينك تنكه فى ادا قيلمات نينك شرطى برله يا مينك تنكه نينك عوضيغه يعنى مينك تنكهنى منكا بير و آزاد بول تيسه وياميندا كى مينك تنكه نينك عوضيغه آزاد بول تيسه (فقبل عتق والمال دين عليه) بس قبول قيلسه آزاد بولور ومال اول بنده كا قرض بولور (والسلف عتقه بالاداء مأذون) واول بنده كم آزاد ليقى نى آئينك مالينك ادا ليقى غه تعليق قيلسه اذن

بیر یلکان بنده نینک حکمیندا بولور (ان ادی عتق) اکر مالنی بیریب ادا قیلسه آزاد بولور (لا مکانب) مکانب نینک حکمیندا بولماس بو جهتین بنده نینک قبول قیلماق لیقی غه احتیاجی بولماس وخواجه سی آتی سنا بیلور (وفی انت حر بعد موتی بالقی) و بو صورت داکم اینسه سن آزاد مین اولکاندین صونک نینک تنکه برله (ان قبل بعد موته واعتقه الوارث عتق) واکر بنده قبول قیلسه خواجه نینک اولکاندین صونکفی آزادلیقی وارث آزاد قیلسه آزاد بولور (والا لا) واکر بو ایکی شرط نینک بریسی پیدای بولسه کم بنده نینک قبول قیلماق لیقی برله وارث نینک آزاد قیلماق لیقی ترور آزاد بولماس (وان حرره علی خدمه سنة فقبل عتق) واکر بنده بی بریل خدمت قیلماق لیقی غه آزاد قیلسه یعنی بریل خدمت قیل و آزاد بول تیسسه واول خدمتی بنده قبول قیلسه شول حالدا آزاد بولور (ویخدمه سنة) وآنکا بریل خدمت قیلغای (فان مات مولاہ قبلها) بس اکر خواجه سی بریل بولماسدین بورون اولسه (تجب قیمته) اول بنده نینک بهاس واجب بولور امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی قانیندا (وعتق محمد رحمه الله تعالی وزفر رحمه الله تعالی تجب قیمه خدمته) و امام محمد رحمه الله تعالی و امام زفر رحمه الله تعالی قانیندا بنده نینک خدمتی نینک بهاس واجب بولور *

فصل فی المدبر

(من اعتق بعد موته مطلقا او الى مدة غلب موته قبلها) اول کشیکم آزاد قیلسه خواجه اولکان دین صونک مطلقا آنداق کم سن آزاد مین اولکاندین صونک تیسسه و بافلامسه بو خسته غه تیب وآنکا اوخشار نمرسه لارکا یا بنده نینک آزادلیقی بی بر مدتغه اضافه قیلسه کم اول خواجه نینک اولمک لیکلی اول مدتدین ایلکارو بولور بولسه (مدبر) بو اینتلغان کینده مدبر نینک حکمیندا بولور (ولا بیاع ولا یوهب) و مدبری سانب بولماس و کشیکا بیریب بولماس (ویستخیم) وآنکا خدمت بیوراییلور (ویسناجر) و آتی اجره کالسه بولور (و المذبرة توطأ) و مدبره قرا باشی و طی قیلسه بولور (و تکبیر) و بر کشیکا نکاح قیلسه بولور آنکچون کم خواجه آنینک ایریک لیک حالیندا آنینک ملکیت لیکلی باقی ترور (وان مات سیده عتق من ثلث ماله) واکر خواجه سی اولسه خواجه نینک مالی نینک اوچدین بریندین آزاد بولور (وان لم یجز) واکر قبول قیلماسه ورثه لار نینک بر دین بریسی (و سعی فیما زاد عن ثلثه) ثلثدین یعنی اوچدین بریندین زیاده غه اش قیلور (وان استغرق دینه) واکر خواجه نینک قرضی بنده نینک تمام بهاسی چاقلیغ بولسه (ففی کله) بس اوزی نینک تمام بهاسی چاقلیغ ایش بیورغای (وان قال ان مت فی مرضی هذا او فی هذا السنة صح بیعه) واکر اینسه کم اکر بو خسته دین اولسه یا بو بریل اولسه تیسسه سانباق لیقی و باغیشلاماق دورست بولور اول بنده بی (وان وجد الشرط عتق کالمدبر) واکر اول یلدا یا اول خسته لیکدین

اولسه اول بنده آزاد بولور مدبر آزاد بولغان ينگليغ يعنى مالى نينك اوچدین بريندين (وامة ولدت من سيدها فادى) واكر قرا باش اوزى نينك خواجه سيندين اوغلان تابسه وخواجه اول اوغلاننى مينم اوغلانم تورور تيسه (اوهم زوج فملكها) يا اول قرا باش اوزى نينك ايريندين اوغلان تابسه آندین صونك اول ايرى آنکا مالک بولسه (ام ولده) بو صورت دا ام ولد بولور اول قارا باش (وحکومتا کالمېدېره) آينک حکمى مدبرينک حکمى بولور کم ساتماق وکشیکا بيرمک ليک آنى روا بولمس (الا انھا تعفق بعد موته من کل ماله) ليکن آزاد بولور خواجه اولکاندين صونك خواجه نينک تمام ماليندين (ولم تسع لدينه) وخواجه نينک قرضى اوچون ام ولد اش قيلماس (ولا يثبت نسب ولد الامة الا بدعوة) وخواجه دين ثابت بولمس قرا باش نينک اوغلانى نينک نسبی مکر خواجه نينک اوزى اول قرا باش نينک اوغلانينى ميندين تيماکليكى برله ثابت بولور (ثم بلا دعوة لکن ينفى بالنفى) آندین صونك ايکنچى واوچونچى نينک نسبی ثابت بولور خواجه ميندين تيماسه هم ليکن اولقى فرزنددين اوزکا فرزندى ميندين ايرمس تيسه اوزکا فرزند نينک نسبی لعان سز نفي بولور والله اعلم *

کتاب الولاء

(من اعتق باعتاق او بفرع له او بملك قريبه) اول كشى كم آزاد بولسه آزاد قيلماق ليق برله يا آزادليق نينک فرعى برله آزاد بولسه مثل مکاتب ومدبر وام ولد قيلغان ينگليغ بسا اوزى نينک محرم قرينداش لاريغه مالک بولسه اول محرم قرينداش آزاد بولور اوزى نينک خواجه سى نينک ياق ليقى سببى دين (فولأوه لسيدہ) بس بوايتلغان صورند ابو آزاد بولغان بنده نينک ميرائى آينک خواجه سيفه تیکار (وان شرط عدمه) واكر چه خواجه سى شرط قيلغان بولسه آندین ميراث آلماس ليق نى خواجه آندین ميراث آلور اول شرط معتبر ايرمس (ومن اعتق امة زوجها قن) واكر بر كشى قرا باشنى آزاد قيلسه آينک ايرى بنده بولسه (فولدت) بس اوغلان تابسه اول قرا باش (فله ولاء الوالد) بس اول قرا باش نينک خواجه سيفه بولور اول تايقان اوغلانى نينک ميرائى (فان عتق جره الى قومه) بس اكر اول قرا باش نينک ايرى آزاد بولسه اول اوغلان ميرائى آناسى نينک قوميفه نارتار (ان كان بين اعتاق الامة وولادتها اكثر من نصف حول) اكر آناسى نى آزاد قيلغانى برله اوغلان نينک تولد بولغانى نينک آراسى باريم بلدين كوب بولسه كم آلتى آى ترور واكر آلتى آيدین آزرآق بولسه قرا باش نينک ميرائى آزاد قيلغوجيفه تیکار (والمعنى عصبة قدم النسبية عليه) وآزاد قيلغوجى عصبه بولور يعنى مالى نينک بارچه سنى اول آلور اكر اوزکا وارثى بولماسه وعصبه نسبی آندین زياده بولور آينک اوچون کم اول عصبه سببى ترور (وهو على ذى الرحم) وبوعصبه سببى کم

آزاد قیلغوچی ذوی الارحام دین ایلکارو ترور (فان مات السید ثم المعتق فولأوه لاقرب عصبة سیده)
بس اکر اول آزاد قیلغان خوجه سی اولسه آندین صونک آزاد قیلنغان قولى اولسه بس آنینک میرائی
خواجه نینک عصبه سی نینک باوق لاریغه تیکار (ولا ولاء للنساء الا ما اعتقن کما فی الحدیث) آزاد قیلنغان
بنده نینک میرائی خانون لارغه تیکماس مکر اول خانون لارغه تیکار کم اوزلری آزاد قیلغان بولسه لر اول
بنده نی واکر اول بنده نی اوزکا کشی آزاد قیلغان بولسه آنینک میرائی خانونقه تیکماس آنداق کم
حدیث دا واقع بولب ترور والله اعلم *

کتاب المکاتب

(الکتابه اعناق المملوک یدا حالا ورقبه مالا) مکاتب قیلماق لیق آزاد قیلماق لیق ترور بنده نی کبراک
خالص بنده بولسون کبراک مدبر کبراک ام ولد بولسون تصرف یوزیندین حالدا وبنده لیک
یوزیندین مالدا یعنی کتابت نینک بدلنی بیرکان وقتدا آزاد قیلور وکتابت نینک رکنی ایجاب
وقبول ترور و آنینک حکمی اولتورور کم اوز ایشنی کسب قیلماق لیق غه لایق راق بولور خواجه
ایشنی قیلماق لیقین (فان کاتب قنه) بس اکر بنده نی مکاتب قیلسه (ولو صغیرا یعقل) اکرچه
اول بنده صغیر بولسه وعافل بولسه (بمال حال او منجم او مؤجل) نقد مالغه ویا نسیه کا ویا اول مالغه
کم بیروور لار آنکا برنجه مرتبه دا (اوقال جعلت علیک الف) یا ایتسه کم سنکا منک تنکه تعیین قیلدیم تیسسه
(تؤدیبه نجوم) ادا قیلغل برنجه مرتبه دا (اولها کذا و آخرها کذا) اولقی مرتبه دا بو چاقلیغ و صونکفی
مرتبه دا بو چاقلیغ (فان ادینه فانت حر) بس اکر ادا قیلسانک آزاد بولورسن تیسسه (وان عجزت فحن
وقبل العبد صح) واکر عاجز بولسانک واداقیله بیلمسانک بنده بولورسن تیسسه بنده قبول قیلسه کتابت نینک
عقدی دورست بولور (وخرج من یده دون ملکه) وخواجه نینک کتابت قیلغانی تصرفندین چیقب کینار
وکتابت صحت بولغاندین صونک خواجه نینک ملکندین چیقماس (وهنق مجانا ان اعنق) ولیکین آزاد
بولور کتابت نینک بدلنی بیرمسدین ایلکارو آزاد قیلسه (وغرم السید العفران وطیء مکانبته) وناوان
وحق بیروور خواجه سی اکر مکاتب قیلغان قرا باشی فی وطی قیلسه شول قرا باشغه یعنی فرض
قیلغای کم اکر زنا حلال بولسه نه چاقلیغ حق بولور ایردی آنی بیروور (والارش ان جنی علیها او علی
ولدها او مالها) وناوان بیروور خواجه دینکا اکر جنایت قیلسه بو مکاتبغه ویا آنینک فرزند یغه ویا آنینک
مال یغه (وصحت علی حیوان ذکر جنسه فقط) وکتابتنی باغلامق لیق دورست ترور اول حیوانغه کم آنینک
جنسی ایتلغان بولسه و بس آنینک نوعیغه عقد کتابت دورست ایرمس آنداق کم صغیر یا آط تیکای
(ویؤدی الوسط او قیمته) و بو صورت دا مکاتب اول نمرسه نینک اورتاسی برله ادا قیلغای ویا اورته

نومرسه نينك بھاسى برله ادا قىلغاي (وفسدت على قيمته) وكتاب نينك عقد بنى بنده نينك بھاسيغه باغلامق فاسد تورور (او خمر او خنزير من المسلم) وكتاب بنى شرافه و تونك فوزه باغلاماق ليق مسلمان دين فاسد تورور آنلچون كم مسلمان آنى تىلاى آلماس (و صح للمكاتب البيع والشرء والسفر) ومكاتب غه ساتماق ليق وآلماق ليق وسفر قيلماق ليق دورست بولور (وانكاح امنه وكتابة فنه) واوزى نينك قرا باشنى ايركا بيرمك ليك واوزى نينك بنده سنى مكاتب قيلماق ليق دورست تورور (وله ولاؤه ان ادى بعد عقده) مكاتب غه اوزى نينك بنده سى نينك ميراثى تىكار اكر اول بنده سى كتابت نينك بدلينى اولقى مكاتب ادا قىلغاندين صونك ادا قىلغان بولسه (ولسيده ان ادى قبله) ومكاتب نينك مكاتبى نينك ميراثى اولقى مكاتب نينك خواجه سيفه تىكار اكر كتابت نينك بدلنى اولقى مكاتب دين ايلكارو بيركان بولسه (لانتزوجه) وخواجه دين رخصت سز مكاتب نينك خاتون آلماق ليقى دورست ايرمس (وهننه ولو بعوض) وآنينك بغشلاق دورست ايرمس اكر چنديكه برنومرسه نينك عوضى هم بولسه (ونصفه الايسير) ومكاتب نينك صدقه بيرمك ليكى هم دورست بولماس مكر آرزغه نومرسه بيرسه روا بولور (وتسكفله ولا افراضه) ومكاتب نينك كفيل بولماق ليقى وقرض بيرمك ليكى هم دورست ايرمس (واعتاق عبده ولو بهمال) ومكاتب اوزى نينك بنده سنى آزاد قيلماق ليقى دورست ايرمس اكر چه اول آزاد قيلماق ليقى مال غوضيندا بولسه هم (ولا يصح بيع نفس عبده منه) ومكاتب اوزى نينك بنده سنى ساتماق ليق روا ايرمس اول بنده كا كم اول بنده هم مال برله آزاد بولماق ليقى نينك حكمندا بولسه (وانكاحه) ومكاتب بنده سيفه نكاح غه اخن بيرمك ليكى دورست ايرمس (والاب والوصى فى رقيق الصغير كالمكاتب) وآنا ووصيت قىلغورچى نارسيدنه نينك ملكندا كى بنده كا مكاتب بىنك ليغ تورور اوزى نينك بنده سيفه بوايتلغان ايش لردا (وان عجز عن اداء نجوم) وقتى كه مكاتب كتابت نينك بدلينى بولاك بولاك بيرمك ليكندين عاجز بولسه (ان كان له وجه سيصبل اليه لايعجزه الحاكم) اكر آنينك وجهى بولسه كم آنكا بتار بولسه حا كم آنينك عاجز ليقى غه حكم قيلماقى (الى ثلاثة ايام) تا اوج كونكچه (والا عجزه) اكر آندا بولمسه آنينك عاجز ليقى غه حكم قيلماقى (وفسحها بطلب سيده) وكتابت نينك عقد بنى بوزغاي خواجه سى نينك نىلامك ليكى برله (اوسيده برضاه) با خواجه بوزغاي مكاتب نينك رضا ليقى برله (وعاد رقه) وقايتور آنينك بنده ليكى (وما فى يدك سيده) وآنچه ماليكه مكاتب نينك قولىندا تورور كتابت نى بوزغاندين صونك خواجه سى نينك ملكى بولور (فان مات عن وفاء لم تسخ وقض البذل من ماله) بس اكر مكاتب اولسه وآندىن اول چاقليغ مال قالسه كم كتابت نينك بدلى بولور بىنك ليغ كتابتنى بوزمقاي آنينك مالندىن بدلينى ادا قىلور لر (وحكم بموته هرا) ومكاتب نى آزاد اولدى تىب حكم قىلور لار بنده تىماسلار (والارث منه) ومكاتب دين ميراث آلماق ليقى غه حكم قىلور لار (وعنف بنيه ولدوا فى كتابته او شرا هم) حكم قىلور لار آزاد ليقى غه

آئینک فرزند لارینی کم نوغوب تورور لر کتابت قیلغان وقتدا یا سائیب آلفان بولسه اولاری کتابت قیلغان حالدا (اوکوتب هو وابنه صعبرا اوکمبرا بمره) بامکاتب قیلغان بولسه آی و آئینک کبچک اوغلنی یا اولوغ اوغلنی بریولی (وطاب لسیبه ان ادی الیه من صدقه) و آئینک خواجه سیغه حلال طیب نورور اکر ادی قیلغان بولسه خواجه سیغه صدقه دین وزکوة مالندین کم خلق آنکا بیرکان بولسه لار (فعجز) بس عاجز بولسه مکاتب کتابت نینک بدلندین (ولا تفسخ بموت سیده) مکاتب نینک خواجه سی اولمک لیکی برله کتابت نینک عقی بوزولماس (وادی المدل الی ورثه علی نجومه) و کتابت نینک بدلینی ادا قیلغای خواجه سی نینک وارث لاریغه قرار اینلکان بولاک بولاک برله (وان اعتقه بعضهم لایصح) و اکر وارث لار نینک بعض سی مکاتب نی آزاد قیلسه لار دورست ابرم سی (وان اعتقه عتق مجانا) و اکر وارث لار نینک بارچه سی آزاد قیلسه لر آزاد بولور کتابت نینک بدلینی بیرمای والله اعلم *

کتاب الایمان

(هی ثلاث) آنط کم شریعت دا عالم لر آنکا جزا ترتیب قیلب تورور لر اوج قسم نورور (فعلقه علی فعل اوترک ماض کاذبا عمدا غموس) بس آنط ایچماک لیک بر ایشنی قیلغانغه ویا بر ایشنی قیلغانغه کم اول ایش اونکان زمان دا بولغای ویا لغان بولسه اول آنط قصد برله بولسه آی غموس آنط دیرلر آنکچونکم اوزی نی کناه غه بانورور کفارت برله علاج بولماس (یاثم ته) بو آنط برله اولوغ کناه حاصل بولور (وظانا انه حق وهو ضده) و اکر قصد برله بولسه وکهای بار بولسه کم راست تورور تیب و حالانکه راست آئینک ضدی تورور یعنی بالغان نورور (لغو برچی عقوه) بو آنط نی لغو دیرلار امید بارکم الله تعالی عفو قیلغای آئینک اوچون کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوروب نورور لار کم خطا برله کناه قیلمانی وکونکول لار نینک وسوسه سی برله کناه قیلمانی وزور برله کناه قیلمانی لیق واونوتب کناه قیلمانی لیق منینک اتم دین عفو تورور (وعلی آت منعقد) و آنط کیم کلور ایش کا باغلیق تورور آی منعقد دیرلار (وکفر فیه فقط) و بو آنط غه کفارت بیورور بس (ان حنث ولو سهوا او کرها حلی او حنث) اکر آنط نی سیندورسه اکر چه سهو برله یا زور برله و تکلیف برله آنط ایچکان بولسه یا کنه کار بولغان بولسه زور برله یا سهو برله بولار نینک بارچه سیندا کفارت واجب بولور (والقسم بالله) آنطی خدای تعالی غه ایچماک کبراک کم نبی صلی الله علیه وسلم نینک حدیث لاریندا منع واقع بولوب تورور کم خدای تعالی دین اوزکا کا آنط ایچماک لیکن منع قیلب تورور واول بابدا اولوغ وعید واقع بولوب تورور (او باسم من اسمائه) یا آنط ایچکای خدای تعالی نینک پاک آنلاری نینک بریسی برله (کالرحمن والرحیم والحق) مثل رحمن ورحیم وحق آی ینکلیغ (او بصفه یحلف بها من صفاته کعزة الله وجلاله) یا بر صفت برله صفت لریندین اول

اول خدای تعالی نینک کم عرفدا آنینک برله آنط ایچارلار مثل عزتی وجلالی واولوغ لیتی اوچون خدای تعالی نینک (وکبریائه وعظمنه وقدرته) ککبریا وعظمت وجلال نینک معنی سی اولوغ تیمک بولور وقدرت نینک معنی سی کوچ لیک تیمک بولور (لایغیر الله کالنبی والقرآن والکعبه) وخدای تعالی دین اوزکابرله آنط ایچسه دورست بولماس مثل پیغمبر صلی الله علیه وسلم نینک آتی وقرآن نینک آتی وکعبه نینک آتی برله ایچسه روا بولماس (ولا بصفة لا یخلف بها عرفا) ومعتبر ایرمس اول آنط کم خدای تعالی نینک بر صفتی برله ایچسه کم عرفدا اول صفت برله آنط ایچساره لار (کریمنه وعلمه ورضائه وغضبه وسخطه وعذابه) یعنی خدای تعالی نینک رحمتی غه وعلمی غه وغضبی غه ورضاهیفه وغشونود سزلیقی غه وخدای تعالی نینک عذابیفه وبو ایتلغانلر غه آنط ایچسه دورست ایرمس (وقوله لعمر الله وایم الله وعهد الله وميثاقه) وایتماق لیتی اول کشی نینک کم آنط ایچسه خدای تعالی نینک بقالیقی غه وخدای تعالی نینک آنط لاری برله وآنط ایچسه خدای تعالی نینک عهد وشرطیفه (واقسم واحلف واشهد وان لم یقل بالله) یا ایتهسه کم آنط ایچار من وکواه تونار من یا کواه لیتی بیروور من تیهسه اکرچه الله تعالی غه قوشماسه هم شریعتدا آنط تورور (وعلی نذر او یمین او عهد) یا ایتهسه کم میندا نذر بار تورور یا عهد وشرط بار تورور تیهسه (وان لم یضف الی الله تعالی) اکر بو لفظلارنی الله تعالی غه اضافه قیلماسه هم آنط بولور (وان فعل کنذا فهو کافر وان لم یکنر علقه بماض اوآت وسوکند میخورم بخدای) یا ایتهسه کم اکر مونداق قیلسه کافر بولسون اکرچه کافر بولماسه هم اونکان زمانغه تعلیق قیلغان بولسه یا کلور زمانغه تعلیق قیلغان بولسه وخدای تعالی غه آنط ایچار من تیهسه (قسم) وبو ایتلغان لفظلار نینک بارچه سی شریعتدا آنط حکمیندا بولور (وحقا وحق الله وحرمنه وسوکند خورم بخدای یا بطلاق زن) آنط ایچار من خدای تعالی غه یا خاتون نینک حرمتی غه (وان فعله فعلیه غضبه او سخطه اولعننه اوانازان اوسارق اونارب خمر او آکل الربوا) یعنی اکر بو ایشنی قیلسام منکاخدای تعالی نینک غضبی یاخوشنود سزلیقی یا لعنتی بولسون تیهسه یا من زنا قیلغوچی بولام یا اوغری بولام یا شراب ایچکوچی بولام یا سودیکوچی بولام تیهسه (لا) بو ایتلغان لفظلار نینک بارچه سی برله آنط ایچسه شریعتدا آنط حکمیندا بولمس (وهروی القسم الواو والباء والهاء وتضمر کالله افعله) آنط نینک حرفلری نینک بریسی واورور وبر یسی با تورور وبریسی تا تورور وگاهی کیزلو بولور اول حرفی لر مثل اولکم الله افعله تیهسه تقدیردا شونداق بولور کم بالله افعال نیکانی بولور یعنی آنط ایچار من خدای تعالی غه کم بو ایشنی قیلام تیهسه اول هم آنط بولور (وکفارتنه عتق رقبة او اطعام عشرة مساکین کما هو فی الظهار) وآنط نینک کفارتنی بر بنده آزاد قیلماق لیتی تورور یا اون مسکین کا طعام بیرمک لیک تورور آنداق کم ظهار نینک کفارتیندا قرار ایتمک تورور (او کسوتهم لسکل ثوب یستر عامه بدنه فلم یجز السراويل) یا تون بیرکای

اون مسکین کا کم بدنی نینک کو برا کینی بابغای بس بالغوز پای جامه دورست ایرمس (فان عجز عنهما وقت الاداء صام ثلاثة ايام ولاء) واکر بو اوج ایشدین عاجز بولسه ادا قبلور وقتدا اوج کون نوتاش روزه توتغای (ولم تجز بلا حنث) وآنط فی سیندورمای کفارت برمک لیک روا ایرمس اول آنط فی سیندورمی کبراک آندین صونک کفارتنی بیرمک کبراک (ومن حلی علی معصية کعدم الکلام مع ابویه حنث وکفر) واول کشیکم آنط ایچسه کنهغه مثل آنا آناسی برله سوزلاشماس ینکلیف آنط فی سندورور وکفارت بیورور (ولا کفارة فی حلی کافر وان حنث مسلما) وکفارت واجب بولمس کافر نینک آنطیندا اگرچه اول آنط فی مسلمان لیک حالیندا سندورسه هم (ومن حرم ملکه لا یحرم) واول کشیکم اوزی نینک ملکی فی اوزیغه حرام قیلسه حرام بولماس (وان استباحه کفر) اگر تیلسه کم اول مالنی صرف قیلاین تیسه آنطی نینک کفارتنی بیورسون (ومن نذر مطلقا) واول کشیکم مطلق نذر قیلای یعنی اول نذرنی هیچ نمرسه کا بغلامادی (او معلقا بشرط یریده) یا تعلیق قیلسه بر شرط کا کم اول شرطنی تیلار (کان قسم غایبی فوجد وفي) آنفاق کم اینسه اگر مینینک غایبم کیلسه اوج کون روزه توتاین تیسه بس بو شرطی پیدا بولسه وفا قیلماق کبراک بوندرکا (وبما لم یرده کان زینت وفي اوکفر هو الصحيح) اگر تعلیق قیلسه نذرنی اول شرط کا کم شریعتدا تیلاماس لار آنی آنفاقم ایتسه کم اگر زنا قیلسام بنده آزاد قیلاین تیسه کبراک کم وفا قیلغای اگر زنا قیلسه بنده آزاد قیلغای یا آنطی نینک کفارتنی بیورکای شونداق کم شریعتدا قرار اینتلر تورور و صحیح روایت اولتورور کم امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی اوزلاری نینک اولماس لاریتدین بورون نذرکا کفارت بو بورور تورورلر و نذرکا آنط نینک حکمین بیوریب تورور لر واختیار قیلایلار کم وفا قیلغای وبنده نذر قیلغوچی بنده آزاد قیلغای یا آنط نینک کفارتنی بیورکای و نذرنی سیندورماسون وبنده آزاد قیلسون بو اینتلغان صورت لاردا والله اعلم *

فصل

من حلی لایدخل بیتا) اول کشیکم آنط ایچسه کم اویکا کیرماین تیب (بحنث بدخول صفة) کنه کار بولور صفة غه کیرمک لیک برله (لا الکعبة اوفی مسجد) کنه کار بولماس کعبه کا یا مسجد کا کیرمک لیک برله (اوبیعة) یانصاری نینک عبادت قیلاتورغان یر یغه کیرسه یعنی حضرت عیسی نینک امتی نینک عبادت قیلاتورغان بیریکا کیرسه کنه کار بولماس (او کنیسه) یا حضرت موسی نینک امتی نینک عبادت قیلاتورغان یر یغه کیرسه اول هم اوی حکمندا بولماس (او دهلیز) یا دهلیزکا کیرسه کنه کار بولماس (او طلة باب دار) یا سرای نینک ایشیکیندا کی سایه غه کیرسه اول هم اوی حکمندا بولماس (کما فی لا یدخل دارا ودخل دارا خربة) آنفاق کم آنط ایچسه کم سرا یغه کیرماین تیب وبران سرا یغه کیرسه کنه کار بولماس

(وفي هذه الدار يحنث ان دخلها منهمة صحراء) و بو صورت دا کم آنط ایچسه کم اوشبو سرا یغه کیرماین
 تیسه اکر اول سرای نینک بوزولوب ویران بولوب صحرا بولغان یر یغه کیرسه کنه کار بور (اوبعد ما بنیت
 اخری او وقف علی سطحها) یا اول مکانغه تقی بر سرای سالقاندین صونک کیرسه یا اول سرای نینک
 اوستوندا تورسه آندا هم حانث وکنه کار بولور (وقیل فی عرفنا لا یحنث کما لو جعلت مسجدا او حماما)
 وبعضی ایتب ترور لار کم بوزمان نینک عرفیندا کنه کار بولماس آندا ق کم اول مکا ننی مسجی قیلسه لار
 یا حمام قیلسه لار (اوبستانا اوبینا اودخلها بعد هدم الحمام) یا باغ بوستان قیلسه لار اول سراینی یا اوی
 قیلسه لار یا کیرسه اوله سرا یغه حمام ویران بولغاندین صونک کنه کار بولماس (وکهدا البیت ودخله منهما
 صحراء اوبعد ما بنی بیتا آخر) واکر اینسه کم من بو اویکا کیرماین تیسه واول اویکا ویرانه لیق حالیندا
 یا صحرا بولغان حالدا یا اول یرنی اوزکا اوی قیلغاندین صونک کیرسه بو صورت دا هم کنه کار بولماس
 (اوهذه الدار فوق فی طاق باب لو اغلق کان خارجا) واکر آنط ایچسه کم بو سرا یغه کیرماین تیب
 واول سرای نینک بر طاقیندا تورسه کم اکر ایشکنی باغلاسه اول طاقی سرایدین ناشقارو قالسه کنه کار
 بولمس (او لا یسکنها وهو ساکنها اولا یلبسه وهو لا یسه اولا یرکبه وهو را کبه) یا آنط ایچسه کم
 بو سرای دا تورماین تیب و حالا بو سرایدن تورسه یا آنط ایچسه کم اوشبو توننی کیماین تیسه و حالا کتب
 نورور ویا آنط ایچسه کم بو مرکب کا منماین تیب و حالا منیب تورور (فاعذ فی النقلة ونزع
 ونزل بلا مکث) و آنط ایچکاندین صونک کیراک کم شول حالدا اول مکاندین کینکای اول صورت دا کم
 آنط ایچب ترور تورماین تیب وتوننی چیقارغای اول صورت دا کم کیماین تیب آنط ایچب ترور
 وتوشکای اول صورت دا کم مینب تورسه (اولا یدخل فقعده فیها لا یحنث) و اویکا کیرماین تیب آنط
 ایچسه بس اولنورسه اول اوبدا کنه کار بولماس (الا ان یخرج ثم یدخل) مکر وقتی کم چیقب کینسه
 آندین صونک اویکا کیرسه کنه کار بولور (وفي لا یسکن هذه الدار) و بو صورت دا کم آنط ایچسه
 بو سرای دا تورماین تیب (لا بد من خروجه باهله ومناعه اجمع) علاج سز تورور اول کشیکم چیقب
 کینار اوزی نینک اهلی برله وبارچه مال و متاعی برله تا کنه کار بولمغای (حتی یحنث بوتی بقی) تا که
 کنه کار بولور اکر رختلاریندین بیرمیخ قالسه (بخلاف المصر والقرية) آنینک خلا یغه کم اکر آنط ایچسه کم
 بو شهردا ویا کینتندا تورماین تیب اکر اوزی کیتب متاعی آندا فالسه کنه کار بولماس (وحنث فی لا
 یخرج لو حمل واخرج بامره) و بو صورت دا آنط ایچسه کم ناشقاری چیقماین تیسه اکر آنی کوترسه لار
 و ناشقاری چیقارسه لار آنینک امری برله کنه کار بولور (لا ان اخرج بلا امره مکرها اوراضیا) اکر آنی
 ناشقاری چیقارسه لار آنینک اوزی اینماید کیراک زور برله کیراک آنینک رضالیق برله کنه کار بولماس
 (ومثله لا یدخل اقسامها وحکما) و کلمهء لایخرج ینکلیغ تورور لایدخل نینک کلمهء سی قسم لاردا و حکم لاردا

آئی آئینک امری برله کبر کوزسه لار کنه کار بولور یا آئینک امری سز کبر کوزسه لار کبراک رضا برله کبراک
 رضا سبز کنه کار بولماس (ولا فی لا یخرج الا الی جنازه فخرج یریدها ثم الی امر آخر) واکر
 آنط ایچسه کم جنازه دین اوزکا کا چیقماین تیب و جنازه اوچون چیقسه آندین صونک اوزکا ایشکا چیقسه
 کنه کار بولماس (وحنث فی لا یخرج الی مکه فخرج یریدها ورجع) واکر مکه کا چیقماین تیب آنط ایچسه
 آندین صونک مکه نینک قصدی اوچون چیقسه کنه کار بولور (لا فی لا یأنیها حتی یدخلها) و بو صورتدا
 آنط ایچسه کم مکه کا کبرماین تیب تامکه کا کبرما کوچمه کنه کار بولماس (وذهابه کخروجہ فی الاصح) ذهاب
 تیکان لفظ خروج تیکان نینک حکمیندا بولور کلور تیکان لفظ نینک حکمیندا بولماس اصح مذهب دا
 (وفی لیأنین مکه ولم یأنیها لاجنث الا فی آخر حیوته) و بو صورتدا کم اکر مکه کا البته بارور من تیب
 آنط ایچسه وبارمه کنه کار بولماس آئینک اوچون کم آنطی سینمای تورور مکر عمری نینک آخریندا
 بارماسه کنه کار بولور (وحنث فی لیأنینه غدا ان استطاع ان لم یأنیه بلا مانع کمرض او سلطان) واکر
 آنط ایچسه کم نانکلا مکه کا باراین تیب و حالانکه کوچی ینا توروب بارمه و هیچ نمرسه مانع بولماسه
 مثل خسته لبق یا سلطان ینکلغیف آنطی سینار وکنه کار بولور (ودین نیه الحقیقه) و آنکا اینانور لار
 حقیقت یوزیندین و دیانت یوزیندین قاضی نینک بو یورماق لبقی دین و حاکم حکم قیلماق لبق
 یوزیندین ایتماس لار (وشرط للبر فی لا یخرج الا باذنه لکل خروج اذن) و شرط تورور
 یمش لبق و راست لبق قیلماق لبق اوچون آنطی بو صورتدا کم آنط ایچسه تاشقاری
 چیقماین مکر آئینک اذن برله تیب هر بر تاشقاری چیققان ساین بر باشقه اذن کبراک تا آنطی سینماغای
 (لا فی الا ان اذن) واکر اینسه کم تاشقاری چیقماین مکر اذن بیرکاندین صونک تیسسه هر بر
 چیقماق لبقی اوچون اذن شرط ایرمس (وللحنث فی ان خرجت وان ضربت لمریده خروج او ضرب
 عبد) و شرط ترور آنطی سیندورماق لبق اوچون بو صورتدا کم ایتسه اول خانونغه کم اکر اول خانون
 تاشقاری چیقماین تیب اینا تورغان بولسه و یا بنده سنی اوراین تیب اینا تورغان بولسه (فعلها فوراً)
 آنطی سیندورور بو ایشنی فی الحال قیلماق لبقی اول خانون نینک واکر بر زمان تورسه و آندین صونک
 بو ایش لارنی قیلسه حانث بولماس (وفی ان تغدیت بعد تعال تغد معی تغدیه معه) و بو صورتدا ایتغان
 بولسه کم اکر بر کشی کا اینسه کم پیری کیل مینینک برله نواری قیلغل آندین صونک آنط ایچسه کم اکر
 نهاری قیلسام مینینک بندم آزاد بولسون تیسسه اول کشی برله نهاری قیلسه کبرک کم حانث بولغای واکر
 اویدا یا اوزکا کشی برله نهاری قیلسه کنه کار بولماس (وکفی مطلق التغدی ان ضم الیوم)
 وکنه کار بولماق لبق غه مطلق نهاری قیلماق لبق کفایه بولور اکر آنط ایچکا نیندا الیومنی قوشغان
 بولسه یعنی بو کون اکر نهاری قیلسام مینینک بندم آزاد تیسسه اول ایتغان کشی برله نهاری قیلماق لبقی

شرط ایرمس (ومرکب الماذون لیس لمولاه فی حق الحلف) واذن بیریلکان بنده نینک مرکبی خواجه سی نینک
ملکی ایرمس آنط ایچمک لیک نینک حقیندا بس اکر آنط ایچسه کم فلان زید نینک مرکبی غه مینماین تیب
واذن بیریلکان بنده سی نینک مرکبیه میندی حانت بولماس اکر خواجه نینک قرضی بولسه اول بنده نینک
اوستونده آنینک بهاس نینک وقیلانورغان کسبی نینک تمامی چاقلیغ بولسه حانت بولماس (الا اذا لم یکن علیه
دین مستغرق ونواه) مکر وقتی کم اول اذن بیریلکان بنده دا قرضی بولسه خواجه نینک بنده نینک
بهاس نینک وکسبی نینک تمامیه یتار چاقلیغ وآنط ایچکانه اول اذن کم بیریلکان نینک مرکبی فی نیت قیلغان
بولسه ایمدی اول اذن بیریلکان نینک مرکبی خواجه نینک مرکبی نینک حکمیندا بولور آنط نینک حقیندا
وکنه کار بولور آنکا منماک لیک برله (ویقیمد الاکل من هذه التخله بشمرها) واکر بر کشی آنط ایچسه کم
بو درختدین یماین تیب ومیوه سیندین یمک لیک برله باغلانور درخت نینک اوزیندین یماسه هم
(وهذا البر باکله قضا) واکر آنط ایچسه کم اوشبو بوغدا یدین یماین تیب اول بوغدا ینی تیشی
برله چیناب یسه کنه کار بولور امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی قنیندا وصاحبین رحمهما الله تعالی قنیندا
آنینک نانینی یمک لیک برله کنه کار بولور (وهذا الدقیق باکل خبزہ) واکر بو اوندین یماین تیب
آنط ایچسه وآنینک نانینی یمک لیک برله کنه کار بولور (فلا یحنت لو استغه کما هو) واکر اول اوندین
قولی نینک ایسیغه آلیب آغز یغه سالسه کنه کار بولماس (وفی اکل الشواء باللحم) واکر آنط ایچسه کم
کباب بولغان نمرسه یماین تیب اول کباب بولغان نمرسه فی حمل قیلنور کم ایتدین بولغان کبابغه (والطبخ بما طبخ
من اللحم) پشکان نمرسه حمل قیلنور ایتدین پشور لکانکا اکر ایتدین اوزکا پشکان نمرسه فی یسه کنه کار بولماس (والرأس
برأس یکبس فی التنازیر وبيع فی مصره) وآنط ایچکانه رأس دین یماین دیب رأس دین مراد آند این باش ترور کم
تنورد ایشوروز لار اول شهر داسانار لار اول شهر داعرف بولسه آند اقم آنط نینک بناسی عرفغه تورور وچیکور تکانینک
وسپجه نینک وآنکا اوخشار نمرسه نینک باشیغه ایرمس (والشحم بشحم البطن) واکر چر بو یاغین یماین تیب آنط ایچسه
قارنیغه یاپوشقان یاغ ترور اکر قویروق یاغی فی یسه کنه کار بولمس امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی
قنیندا وصاحبین رحمهما الله خلاف قیلب تورور لار (والخبز بنجیز البر والشعیر) واول نانی کم آنط
واقع بولور بوغدا ینی نینک نانی وآرفه نینک نانی تورور (لا خبز الارز بیلک لا یعتاد فیہ) وکورنج نانیه
آنط واقع بولمس اول شهر داکم عادت بولسه کورنج نانی (والفاکھه بالتفاح والمشمش والبطیخ لالغیب)
اکر آنط ایچسه کم میوه یماین تیب اول میوه فی حمل قیلور لر یعنی میوه یماین مراد آلمه وایریک وقاون
تورور یوزوم میوه دین ایرمس آنینک اوچون کم یوزوم آش وغانا نینک حکمیندا بولور (والزمان
والرطب والقتاء والخیار) وانا وخرما وبادرینک وتره میوه نینک حکمیندا بولماس کوکرکان نمرسه نینک
حکمیندا بولور امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی قنیندا واما صاحبین رحمهما الله تعالی قنیندا میوه حکمیندا

بولور (والشرب من نهر بالكرج منه) اكر آنت اچسه كم يابدن صو اچماين تيسه اكر آغزی برله
 يابدن صو اچسه هانت بولور (فلا يحنث اذا شرب منه بانه) اكر بر نمرسه كا آلب اچسه كنه كار
 بولماس (بخلاف الحلف من ماءه) آئينك خلافيغه كم ياب نينك صوندين اچماين تيب آنت اچسه ايمدی
 اكر بر نمرسه كا آلب اچسه هم كنه كار بولور (وتخليف الوالى رجلا يعلمه بكل داعر اى مجال ولايته) وپادشاه نينك
 آنت بيرمك ليكى اول كشيكا كم تا خبر قيلغای اول پادشاه غه اوزى نينك تريك ليك حاليندا كلكان
 جاسوسدين تيب اول آنت باغليق توروا كم نينك حكم قيلاتورغان حاليفه ووقتيفه آنكچون كم حكومتى كينكاندين
 صونك كيلكان جاسوسنى منع قيلماق غه كوچى يتماس (والضرب والنكسوت والسكلام والرسول عليه
 بالحياة لا الغسل) اورمانى وكيمك وكرمك ليك كشى نينك تريك ليكى غه باغليق ترور واكر بو ايشلار
 اول كشى اولكاندين صونك پيدا بولسه كنه كار بولماس يعنى اكر آنت اچسه كم فلاننى اورارمن
 وفلانيفه تون كيكوزورمن وفلانيفه سوزلاشور من وفلاننى نينك اوستيفه كرارمن تيب بو ايشلار باغليق
 ترور اول كشى نينك تريك ليكى غه اكر تريك حاليندا بو ايشلار پيدا بولسه آنى قيلماسه كنه كار بولور
 واكر اولكاندين صونك بو ايشلار پيدا بولسه كنه كار بولماس واكر آنت اچسه كم زيدنى بوارمن تيب
 زيد نينك تريك ليك حاليفه مقيد بولماس يعنى باغلانماس اكر اولكاندين صونك يوسا هانت بولور
 (والقريب ما دون الشهر فى ليقضين دينه الى قريب) آنت اچكاندا ياوق تيكان لفظنى ايتماقلىق دين
 مراد بر آيدن آزارق تورور بو صورتدا آنت اچسه كم قرضنى بوياوقدا ادا قيلايين تيب (والشهر
 بعيد) وهر آيده ادا قيلايين تيسه اول يراق ليق نينك حكيميندا بولور ياوق ليق نينك حكيميندا بولماس
 (وما اصطبغ به فادام) وهر نمرسه كم نان آئينك برله رنگ تونار اول نان خورش نينك حكيميندا بولور
 (وكذا الباع) وتوز هم نان خورش نينك حكيميندا بولور (لا الشواء) وقورداق نمان خورش نينك
 حكيميندا بولماس آئينك اوچون ككم آنى باشقه غذا قيلورلار غالبا (ولا يحنث فى لا يأكل من
 هذا البسر فاكله رطبا) اكر آنت اچسه كم بو درختدين ترش شيرين خرما يماين تيب آندبن
 صونك نانليغ خرما يدى هانت بولماس (او لا من هذا الرطب) يا آنت اچسه ككم بو خرماى
 تردبن يماين (او اللبن) ياسوتدين اچماين تيب آنت اچسه (فاكله تمرا او شيرزا) بس اول خرمانى
 قوروق بولغاندين صونك يسه ياسوتنى قتيق بولغاندين صونك اچسه كنه كار بولماس (او بسرا فاكله
 رطبا لا يحنث) يا آنت اچسه كم ترش شيرين خرمانى يماين تيب وقوروق بولغان شيرين خرمانى يدى هانت
 بولماس (اولاً يأكل لحماً فاكل سهكا او لحماً او شحماً فاكل اليه) يا آنت اچسه كم ايت يماين تيب باليق
 يدى هانت بولماس يا ايت ياچرى ياغى يماين تيب وقوروق ياغنى يدى هانت بولماس (ولا فى لا يشرى
 رطبا فاشترى كباسة بسر فيها رطب) وبوصورتدا اكر شيرين خرما ساتيب آلمان تيب آنت اچسه

ترش شیرین خرمانینک خوشه سنی آلسه واول خوشه دا شیرین خرما هم بولسه هانت بولماس (وهنت لو
 حلف لا يأكل رطباً أو بوسراً أو لاً رطباً ولا بوسراً فاكل من ثباً) واکر آنط ایچسه کم شیرین خرمانی یماین تیب
 یا ایتسه ترش شیرین خرمانی یماین تیبسه بس منب رطب خرمانی یسه کم آنینک کوبراکی شیرین بولور
 و آزرانی ترش شیرین بولور و یا منب بسرنی یسه آنینک کوبراکی ترش بولور و آزرانی ترش شیرین
 بولور کنه کار بولور (اولاً يأكل لحمها فاكل كبدا او كرشا او لحم خنزير او انسان) یا آنط ایچسه کم ایت
 یماین تیب بس باغر یسه یا ایچاک یسه یا نونکوز نینک ایتی نی یسه یا آدم نینک ایتی نی یسه بولار نینک
 بارچه سیندا آنط سینار بونمرسه لار نینک بارچه سی ایت حکمیندا بولور (والغداء الأكل من طلوع الفجر
 الى الظهر) اکر آنط ایچسه کم نهاری قیلما یماین تیب یعنی قصد قیلسه اول آنط دا تو بواق لیقنی تاپشین کاچه
 واکر بر لقمه یا ایکی لقمه یسه آنی نهاری تیماسلار تا یاریم تو بواق لیق دین زیاده بولسه و بوتون
 تو بواق لیق شرط ایرمس بلکه اول مکان نینک بیلکولیک غذاسی شرط تورور اما اکر شهردا تو یغوچه
 یسه آنی عرفدا نهاری تیماسلار اما صحرا دا اولتورا تورغان خلق نینک حقیندا نهاری بولور (والعشاء منه
 الى نصف الليل) و اخشام مک لیک پشین دین تا یاریم کبچه کاچه یعنی اکر یاریم کبچه کاچه اش یسه هانت
 بولور (والسحور منه الى الفجر) اکر آنط ایچسه سحر لیک آش یماین تیب یاریم کبچه دین تا نازک
 آتغوچه آش یسه کنه کار بولور (وفي ان لبست او اكلت او شربت ونوى معينا لم يصدق اصلا) واکر ایتسه کم
 اکر کیسام یا یسام و یا ایچسام تیب و نیتندا بر نمرسه نی بیلکولیک قیلسه آنکا اینانیب بولماس اصلا
 قاضی لیق نینک یوزیندین هم اینانیب بولماس و دیانت لیک یوزیندین هم اینانیب بولماس (ولو وض
 ثوبا او طعاما او شرابا دین) اکر اول اینغاندا توننی و یا طعامنی و یا ایچا تورغان نمرسه نی قوشوب ایتسه
 و تعیین قصد قیلسه بولارنی یعنی بیلکولیک قیلسه توننی و یا طعامنی و ایچا تورغان نمرسه نی دیانت دا معتبر
 ترور کم آنکا اینانیا یلر (وتصور البر شرط صحة الحلف خلافاً لابي يوسف رحمه الله تعالى) و آنط نینک
 صورتی نینک راست بولماقی لیقی آنط نینک درست لیقی نینک شرطی ترور کبراک اول آنط خدای تعالی دین
 بولسون کبراک آزاد لیقغه کبراک طلاقغه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی خلاف قیلب تورور لر (فمن
 حلف والله لا شر بن ماء هذا الكوز اليوم) یعنی اول کشیکم آنط ایچسه البته بو کون بو کوزه نینک
 سویندین ایچارمن تیبسه (ولا ماء فيه) و حالا اولکم اول کوزه دا اول کون صو بولماسه (اوکان فصب)
 یا صو بار بولسه و تو کولکان بولسه (فی یومه) اول کوندا (لا یحنت) کنه کار بولماس (وان اطلق
 فكذا فی الاول) واکر مطلق ایتسه اولقی صورتی ینکلینغ تورور یعنی اکر کوزه دا صو بولسه کنه کار
 بولمس (دون الثاني) یعنی اکر کوزه دا صو بولسه و تو کولکان بولسه کنه کار بولور (وفي لیصعدن
 السماء) و بو صورت دا کم آنط ایچسه کم آسمانغه چیقاین تیب (او لیقلبن هذا الحجر ذهباً)

يا آنت ايچسه كم بوتاشنى آلتون قىلور من تيب (اوليقتن فلانا عالما بموته) يافلانىنى اولتورور من تيب آنت
 ايچسه كم اول كشي نينك اولكاننى بىلا تروب (انعقد الحلقى لتصور البر) آنت باغليق تورور آنكچونكم
 بر متصور تورور آندا ق كم ايتسه لر بىغمبرلار دعاسى برله اولوك تريبلكان تورور (وهنت للعجز)
 و بو ايشلاردىن عاجز بولسه يعنى عاجز بولماق لىقى سببىدىن كنه كار بولور (وان لم يعلم فلا يحنت) و اكر
 اول كشي نينك اولكاننى بىلامسه كنه كار بولماس آنكچون كم آنى اولتورور كا قصدى بار ابردى ايمدى
 صورتى بولمادى آنىنك تريك ليكى نينك يوق لىقى اوچون و امام ابو يوسف رحمه الله تعالى خلاق قىلب
 ترور (ومد شعرها وخنقها وعضها كضربها) وساچنى تارتماق و آنىنك تماقنى بوغماق و آنى تشلامك
 اورماق لىق نينك حكيمىندا بولور و بوسوز نينك صورتى بو تورور كم اكر بر كشي خانونىغه ايتسا كم اكر
 سىنى اورسام شونداق بول تيسه اكر ساچنى تارتسه و تماقنى بوغسه و بىر يىنى تشلاسه خانوننى اورغانى
 يىنگليغ تورور اكر بو ايشلار اوروش وقتىندا بولسه كنه كار بولور و اكر اوروش دا بولماسه كنه كار
 بولماس اكر آنتى عرب لفظى برله بولسه كنه كار بولور آنكچون كم عرب خلقى ضرب تىكان لفظ دىن
 محنت تارتماق لىقى نى هم آلور و عجم ضرب دىن اورماق لىقنى آلورلار و اكر عجم لفظى برله بولسه كنه كار
 بولماس (وقطن ملكه بعد ان لبست ثوبا من غزلك فهى ففزله و نسج و لبس هدى) اكر كشي
 خانونىغه آنت ايچسه كم اكر سىننىنك ايكركانك دىن كيسام هدى بولسون يعنى مكه نينك يولمىندا بولسون
 يعنى صدقه بولسون تيسه اول آنت ايچكان كشي دىن صونك بخته اول كشي نينك ملكىغه كيرسه اول بخته نى
 اول خاتون ايكيرسه و توقوسه و بو آنت ايچكان كشي آنى كيسه هدى حكمنى تورار و آنى مكه فقيرلار يغه
 صدقه قىلماق كيراك (وخاتم ذهب حلى لاخاتم فضة) و اكر بر كشي آنت ايچسه كم زينت ليك و آريش ليك
 نمرسه نى كىماين تيب و آلتون يوزوك آريش وزىت حكيمىندا بولور و كوش يوزوك آريش اوچون
 بولماس آنكچون كم آنى سنت اوچون كيارلار (وعندهما عقد لولو لم يرصع حلى) و صاحبىن رحمه
 الله تعالى قاتىنده يالغوز بنى مروارد دىن قىياسه مرصع بولماسه هم آريش حكيمىندا بولور (وبه يفتى)
 و فتوى مونكان تورور (ومن حلف لاينام على هذا الفراش) و اكر كشي آنت ايچسه كم بو توشاكدا اوخلاماين
 تيب (فنام على قرام فوقه حنت) بس اوخلاسه اول سوزانى نينك اوستىنده كم اول سوزانى توشاك نينك
 اوستىندا بولسه كنه كار بولور (لا من جعل فوقه فراشا اخر) و اكر اول توشاكنى نينك اوستىغه تقى بر
 توشاك سالسه كنه كار بولماس (او حلف لا يجلس على الارض فجلس على بساط او حصير فوقه) يا آنت
 ايچسه كم بردا اولتورماين تيب آندىن صونك پلاس نينك اوستىندا و يسا بوربانىنك اوستىندا اولتورسه
 كنه كار بولماس (ولو حال بينه وبينها لباسه حنت) اكر اول كشي برله بىر نينك آراسىندا اول كشي نينك
 كىكان كيمى پرده بولسه هم كنه كار بولور (كم من حلف لا يجلس على هذا السرير) آنى اقمم آنت ايچسه كم

بو تختدا اولتورماين تيب (فچاس على بساط فوقه) بس اول كشي تخت نينك اوستيغه سالغان پلاس نينك اوستيندا اولتورسه كنه كار بولور (بخلاف جالوسه على سرير آخر فوقه) و آئينك خلايفه كم اكر اول ايتغان تخت نينك اوستيغه قفى بر تخت سالسه آئينك اوستيندا اولتورسه كنه كار بولماس (ولايفعله يتع على الابن ويفعله على مرة) واكر قبلماين تيب آنط ايچسه آنكاهل قيلنور كم هر كيز قيلمغاي واكر قيلور من تيسه بر مرتبه قبلما قلىقى كافي ترور (وبعلى المشى الى بيت الله اوالى الكعبة تجب حج او عمرة مشيا) و بر كشي ايتغان بولسه كم مينكا لازم بولسون حجغه ياخدای تعالى نينك اويغه پياده بارمق ليق تيسه واجب بولور اول كشيكا حج غه پياده بارمق ليقى (ودم ان ركب) واكر آط ليق بارسه فان توكمك لازم بولور (ولاشء بعلى الخروج اوالذهاب الى بيت الله تعالى اوالمشى الى الحرام اوالمسجد الحرام اوالصفا اوالحرة) امام ابي حنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا هيچ نمرسه واجب بولماس وصاحبين رحهما الله تعالى خلاف قيب تورور لار بو صورتدا ايتسه كم مينكا لازم تورور چيمق ليق ناشقارى يا كعبه نينك اويغه بارمق ليق يا حرمغه بارمق ليق يا مسجد حرمغه يا صفا مروءه تاغيغه تيسه آئينك اوچون كم بولفظار برله كنه لازم بولماق ليقى صرف ابرمس وصاحبين رحهما الله تعالى قاتينده حرمغه يا مسجد حرمغه پياده بارور من تيبكان صورتدا حج واجب بولور (ولا يعتق عبد قيل له ان لم احج العام فانت حر فشهدا بغيره بكوفة) و آزاد بولماس اول بنده كم خواجھسى ايتسه كم اكر اوشبو يل حج قبلماسا سن آزاد تيسه وخواجھسى ايتسه كم مين اوشبو يل حج قبلم تيسه وايكى كواه كواه ليق بيرسه لر كم عيد قربان كوندا كوفه دا ايردى اول آنط ايچكان كشي آنكچون كيم نفى كا كواه ليق بيرمك ليك معتبر ابرمس و امام محمد رحمه الله تعالى خلاف قيب تورور لار آئينك فاشيندا آزاد بولور (وحنث بصوم ساعة) بر ساعت روزه توتماق ليق برله كنه كار بولور (فى لا بصوم) و بو صورتدا كم آنط ايچسه كم روزه توتماين تيب (لالوضم يوما اوصوما حتى يتم يوما) واكر يوما يا صوماني قوشسه تاير كون تمام بولماغونچه كنه كار بولماس (و بر كعه فى لا يصلى لاجبا دونها) واكر نماز او قوماين تيب آنط ايچسه بر ركعت نماز او قوماق ليق برله كنه كار بولور و بر ركعتدين آزارقدا كنه كار بولماس (ولوضم صلوة فبشفع) واكر قيد قيلمسه صلوة فى ايكى ركعت او قوماق ليق برله كنه كار بولور (لا باقل منها) وايكى ركعت دين آزارق بولسه كنه كار بولماس (وحنث بولد ميت فى ان ولدت فانت كذا) و اولوك اوغلان تا باق ليق برله كنه كار بولور بو صورتدا كم تعليق قيلمسه بر نمرسه فى خانون نينك اوغلان تا باريفه اكر اولوك اوغلان تابسه هم فرزند حكيميندا بولور (وعتق الحى ان ولدت فهو حر) و آزاد بولور تر يك فرزند بو صورتدا ايتسه كم اكر فرزند تابسانك آزاد بولسون تيسه (ان ولدت ميتا ثم حيا) اكر اول فرزندنى اولوك تابسه و آندين صونك تر يك فرزندى تابسه تر يك آزاد بولور (وفى ليقضين دينه اليوم) و بو صورتدا آنط ايچسه كم البته آئينك

قرضی بوکون ادا قیلاین تیب (وقضاه زیوقا اونبهرجه اومستحقه) واول قرضنی ادا قیلدی ناسره پولدین کم بیت المالدا قبول قیلماس لر ونبهرجه دین یعنی آلتونی کم تجارقبول قیلماس ویا اوزکانینک حقیندین (اوباعه به شیئا وقبضه بر) یا سانسه اول قرض نینک ایکسیغه برنمرسه نی واول قرض نینک ایکسی اولنمرسه نی آلسه وبوایتلغان صورت لرنینک بارچه سیندا آنطنی راست قیلپ تورور کم برتورور (ولوکان ستوقه اورصا او وهب له لا) وبوایتلغان صورت دا قرضنی ادا قیلسه اول آلتون دین کیم ستوقه بولسه یعنی آنینک آراسینده میس ویا قورغاشین قویغان بولسه ایکی طرفی آلتون یا کموش بولسه کموش نینک عرضیغه بیرکان بولسه کموش حسابی برله ویا باغشلاغان بولسه اول قرض نی قرض نینک ایکسی بو صورت دا آنط نی راست قیلغانی نینک حکمیندا بولماس (وفی لا یقبض دینه درهما دون درهم) وבו صورت دا آنط ایچسه کم اوزی نینک قرضی نینک درمی نی درمیدین باشقه آلمغای یعنی بولاک بولاک آلمغای (حنث بقبض کله متفرقا) قرضی نینک بارچه سنی بولاک بولاک آلمغای لیق برله کنه کار بولور (لا یبعضه دون باقیه) اکر قرضی نینک بعضی سنی آلیب قالغانی باغشلاسه کنه کار بولماس (اوبقبض کله بوزنین لم یتخلل بینوما الاعمال الوزن) یا آنط ایچسه کم قرض نینک بارچه سنی ایکی اولجاب آلورمین تیب باشقه قیلغوجی بولمغای اول ایکی اولچاک نینک آراسنی مکر اولچامک نینک عملی کم ایمدی کنه کار بولماس (ولا فی ان کان لی مال الا مائه فنکذا ولم یملک الا خمسین) وבו صورت دا آنط ایچسه کم اکر مینینک مالغه ایکالکم بولسه مکر یوز تنکه کا ایکا بولسام فلان بولسون تیسه اول کشی الیک تنکه کا ایکا بولسه بو صورت دا هانث بولماس (ولا یحنث فی لایشم ریحانا ان شم وردا او یاسمینا) وבו صورت دا آنط ایچسه کم کل ریحاننی ایسکامین تیب یعنی ناز بوینی واکر قزیل کل نی یا یاسمین نی ایسکاسه کنه کار بولماس (والبفسخ والورد علی الورق) وبنفشه نی وکل سرخ نی کم یاپراق لیق تورور یعنی بنفشه نینک یاپراقی نی ایسکاسه هم کنه کار بولور وآنینک قالغان اجز الارینی ایسکامک کیرا کماس والله اعلم *

فصل

(حنث فی لایکلمه ان کلمه ناوما بشرط ایتماضه) کنه کار بولور اول صورت دا کم آنط ایچسه کم فلانغه سوز ایتما این تیسه اکر سوز آنکا اویقو حالیندا بولسه اول شرط برله اول سوز ایتماقی لیق آنی اویغانسه اکر اویغانمسه یراق دین قچقورغان حکمیندا بولور کویا که ایتماغان دیک بولمغای (وفی لا یکلمه الا باذنه ان اذن ولم یعلم به فکلمه) وבו صورت دا آنط ایچسه کم آنکا سوز ایتما این مکر آنینک اذنی برله تیب واکر اذن بیرسه واول رخصت نی بیلماسه وسوز ایتسه کنه کار بولور (وفی لایکلم صاحب هذا الثوب فباعه فکلمه) وבו صورت دا کم بو تون نینک ایکسیغه سوز ایتما این تیسه آندین صونک اول تون ایکسی برله سوز لاشسه

كنه كار بولور آنكچون كم تون ايكاسى تيكاندين اول كشى نينك ذاتى مراد نورور (وى لا يكلم هذا
 الشاب فكله شيخا) وبوصورتدا آنط ايچسه كم سوزلاشامين اول يكت برله تيب وقرى بولغاندا سوز
 اينسه هم كنه كار بولور آنكچون كم اول كشى نينك ذاتى مراد نورور يكت ليك نينك صفتى نينك دخلى
 يوق تورور (وى هذا حران بعته او اشتريته ان عقد بالخيار) وبوصورتدا آنط ايچسه كم اكر موى
 سانسام ويا سانيب آلسام آزاد تيسه اكر آنى اختيار شرطى برله سانيب آلسه آزاد بولور آنكچون كم
 شرط پيدا بولوب تورور (وى ان لم ابعه فكذا فاعته اودبر) اكر آنط ايچسه اكر آنى سانسام بس
 شونداق آزاد وآنكا اوخشار نمرسه آندين صونك آنى آزاد قيلسه يا مبر قيلسه آنيك آنطى واقع
 بولور وآنينك سانسام ليقى پيدا بولوب ترور آنكچون كم ستار محلى قالماى ترور آزاد قيلغان دين صونك
 ومبر قيلغاندين صونك (وبفعل وكيله فى حلف النكاح والطلاق والخلع والعتق والكتابة) وكنه كار بولور آنط
 ايچكوچى نينك وكيلى نينك ايشى برله نكاح آنطندا وطلاق نينك وخلق نينك و آزاد ليقى نينك ومكانب نينك
 يعنى اكر آنط ايچسه كم اكر نكاح قيلسام مينينك بندهم آزاد تيسه اوزى قيلماى وكيلى قيلسه اول نكاح
 وطلاق وخلق وكتابت نى اوز نفسى قيلغان نينك حكميندا بولور (والصالح عن دم عمد والهبة والصدقة
 والقرض والاستقراض والايداع والاستيداع والاعارة والاستعارة والذبح وضرب العمد وقضاء الدين وقبضه
 والبناء والحياطة والكسوة والحمل) وبوايشلاردا وكيلى نينك ايشى موكل نينك ايشى نينك حكميندا بولور
 قرض برله استقراض نينك آراسى نينك فرقى اولتورور كم قرض تيمك ليك بيرمك ليك ترور واستقراض
 تيمك ليك آلماقليق بولور وايداع امانت قويماقليق تورور والاستيداع امانت نى تيلامك ليك تورور واعارة عاريت
 بيرمك ليك تورور واستعارة عاريت تيلامك ليك تورور ومهل دين مراد يوك يوكلامك ليك ترور واكر
 آنط ايچكوچى اينسه كم مينينك نيتم اول ايردى كم بو ايشلارنى اوزوم قيلماين تيب ايرديم تيسه آنكا
 اينانقايلار وكيراك كم وكيلى نينك ايشى برله حانت بولمغاي (لا فى البيع والشراء والاجارة والاستيجارة
 والصالح عن مال والحصومة والقسمة وضرب الولد) آلبغ وسانيقدا واجاره بيرمك ليكدا واجاره نى آلماقليقدا
 وبواماك ليكدا وانا آناسى فرزندينى اورماق ليكدا اكر بو ايشلارنى وكيلى قيلسه كنه كار بولماس اما
 اكر بو ايشدا نيتى نى آندا قىلسه كم بو ايشلارنى اوزى قيلمغاي وتقى بر كشيكا بو بورمغاي اول
 بو بورولغان نينك ايشى برله كنه كار بولور ومونداق اكر آنط ايچكوچى اول كشى بولسه كم اول ايشنى قيلغوچى
 بولمسه تقى بر كشى آنيك ايشنى قيلور ايمى هم بو بورولغان نينك ايشى برله كنه كار بولور ايتلغان ايشلاردا
 (ولا فى لا يتكلم فقرأ القرآن اوسبح او هلى او كبر فى صلوته او خارجها) وكنه كار بولمس وبوصورتدا
 آنط ايچسه كم سوزلاماين تيب آندين صونك قرآن او قوسه يانسبح اينسه يا لا اله الا الله تيسه يا الله
 اكبر تيسه نمازدا يانماز نينك ناشيندا اينسه كنه كار بولماس آنكچون كم حرفدا آنى سوزد بوماسلاروشر يعنى

هم سوز دیماسلار (ویوم اگمه علی الملوین) واکر ایتسه اول کون فلان برله سوزلاشسام سن طلاق
 تیسه اکر کیچه سوزلاشسا هم طلاق بولور (وصح نية النهار خاصة) واکر کوندوزنی نیت قیلسه دورست
 بولور وکیچه داخل بولماس (ولو قال ليلة اگمه علی الليل) اکر ایتسه کم اول کیچه فلانغه سوز ایتسام
 سن طلاق تیسه کیچهکا حمل قیلنور کوندوزکا قیلنماس اکر سوز کیچه ایتسه کنهکار بولور کوندوز ایتسه
 بولماس (والا ان للغاية کحتی ففی ان کلمته الا ان یقدم زید اوحتی حنث ان کلمه قبل قدومه) الا
 ان نینک کلمه سی غایت اوچون تورور حتی ینکلغ بس بوصورت دا ایتسه کم اکر آنکا زید کلهکوچه سوز
 ایتسام تیسه اکر زید کلهاسدین ایلکارو سوز ایتسه کنهکار بولور (وفی لا یکلم عبده او امرأته او صدیقه
 اولایدخل داره ان زالت اضافة وکلمه لا یحث) وبوصورت دا کم آنط ایچسه کم فلان نینک بنده سیغه سوز
 ایتمغای یافلان نینک خاتون یغه یا آنینک دوست یغه یا آنینک سرا یغه کیرماین تیسه اکر اضافه سی کینک اندین
 صونک سوز ایتسه کنه کار بولماس (فی العبد اشار الیه بهذا اولاً) وبنده دا کیراک اشارتنی آنکا بهنا
 برله قیلسون یا اشارت قیلماسون تفاوت نینک حکمی قیلماس (وفی غیره ان اشار بهذا حنث) واکر
 بنده دین اوزکاکا بهنا برله اشاره قیلسه کنهکار بولور اکر اضافه سی زایل بولسه آندین صونک سوز ایتسه
 (والا فلا) واکر اشارت قیلماهان بولسه کنهکار بولماس اکر اضافه زایل بولغان دین صونک سوز ایتسه
 وبو حکم یوقاریدین فهم قیلنور اما آنکچون کم آندا خلاف بار تورور بیان قیلور (وحینن وزمان بلائیه
 نصف سنه نکر اوعرفی ومعهما ما نوی) اکر آنط ایچسه کم سوز ایتمغای آنکا وقتدا یا زماندا ونیتنی
 بیلکولیک قیلسه یاریم یلغه حمل قیلنور کیراک اول وقتنی وزماننی بیلکولیک ایتسون بو وقت تیب
 ویا بو زمان تیب کیراک بیلکوسز تیسون بر وقت یابر زمان تیب آنینک مرادی تورور نیت قیباغای
 (والدهر لم یدر منکرا وللایب معرفا) ودهرنی معلوم سز ایتسه بیلکولیک ومعلوم بولماس وحمل قیلمافلیقغه
 برابر بولماس اکر بیلکولیک ذکر قیلسه لار یعنی بودهز تیسه لار حمل تیلورغه برابر بولور (وایام
 منکره ثلاثه) کونلارنی نکره ذکر قیلسه لار اوچ کون مراد تورور (وایام کثیره والایام والشهور عشرة)
 واکر کوب کونلار یا کوب آی لار تیسه اون کون واون آی مراد تورور (وفی اوّل عبد اشتریته حر
 ان اشتری عبدا عتق) آنط ایچسه کم اولقی آلمان قولوم آزاد تیسه اکر بر بنده آلسه آزاد بولور
 (وان اشتری عبدا ثم آخر فلا اصلا) واکر اول ایکی بندهنی بر یولی آلسه آندین صونک تقی بر
 بندهنی آلسه هیچ قیسی سی اصلا آزاد بولماس (وان ضم وحده عتق الثالث) واکر بر بندهکا تقیید قیلسه
 یعنی آنداق ایتسه کم اکر بر بنده بالغز آلسام آزاد تیسه اوچونچی بنده سی آزاد بولور (وفی آخر
 عبد اشتریته حر ان اشتری عبدا ومات لم یعتق) واکر صونکنفی آلمان بندهم آزاد تیسه اول بر
 بنده آلسه آندین صونک آنط ایچکان کشی اولسه اول آلمان بنده سی آزاد بولماس (فان اشتری

عبدًا ثم آخر ثم مات عتق الآخر) بس اول اكر بر بنده نى آلسه آندىن صونك تقى بر بنده آلسه
 آندىن صونك آنط ايچكوجى اولسه صونكى آغان بندهسى آزاد بولور (يوم شرى من كل ماله)
 اول بنده نى آغان كورنى مالى نىنك بارچه سيدىن آزاد بولور (وعندهما يوم مات من ثلثه) وصاحبىن
 رحمهما الله تعالى قاتيندا اولكان زماندىن آزاد بولور مالى نىنك اوچىدىن برىندىن (ولا يصير الزوج
 فارا لو علق الثلاثة به) وبولماس خانون نىنك ايرى ميراث دىن فاجفوجى اير اكر اوچ طلاقتى تعليق
 قيلغان بولسه صونكى خانونىنى آلورىغه (خلافا لهما) وصاحبىن رحمهما الله تعالى خلاف قيلب ترورلار
 وبومسئله نىنك صورتى اولتورور كم بر كشى ايتسه كم اكر من تقى بر خانون آلسام طلاق تيسه بر خانون آلدى
 آندىن صونك تقى بر خانون آلدى آندىن صونك اولدى امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا ايكى
 خانونىنى آغان وقتدا طلاق بولور وفار بولماس بس ميراث آلماس وآنىنك عدى عيىض بىرله ترور
 ثورت آى اون كورن ايرمس وصاحبىن رحمهما الله تعالى قاتيندا اولكان كورنندا طلاق بولور بس فارنىنك
 حكى بولغان بولغاي واول خانون ميراث آلور وآنىنك عدى ثورت آى اون كورن بولور عدى
 كورن لاريندا زينت نى ترك قيلماق كيراك (وكل عبد بشرى بكذا فهو حر) وبوصورت دا آنط ايچسه كم
 هر بندهء خوش خبر ايتسه مينكا بو ايشكا بس اول بنده آزاد بولسون تيسه (عتق اول ثلاثة بشروه
 متفرقين) آزاد بولور اولقى سى اوچ بنده نىنك كم خبر بىر بىر تورورلر آلارنىنك هر قايسى بو ايشكا باشقه باشقه
 (والكل ان بشروه معا) واول بنده نىنك بارچه سى آزاد بولور اكر بارچه سى بىر بولى خبر بىر كان بولسه
 (وتسقط بشراه ايهه للكفارة) واكر اوزى نىنك كفارتى اوچون آناسنى ساتيب آلسه (هى) اول كفارت
 آندىن ساقط بولور (لا بشراه عبد حلى بعته) كفارت اوچون بولماس ساتيب آلماق ليق بىرله اول
 بنده نى كم آنى آزاد قيلماق ليقه آنط ايچكان بولسه واينغان بولسه كم اكر آنى ساتيب آلسام آزاد بولسون تىكان بولسه
 آنى كفارت اوچون آلسه كفارتىن واقع بولماس (ومستولدة بنكاح علق عتقها عن كفارته بشراهها) كفارت دىن
 حساب بولماس اول قراباش كم اوغلان نابغان بولسه نكاح نىنك سببى بىرله وآنىنك آزاد ليقنى تعليق قيلغان
 بولسه اوزى نىنك كفارتىن ساتيب آلماق ليق بىرله آنى اول قراباش هم آزاد بولور ساتيب آغاندىن
 صونك بو كفارتىن حساب بولماس يعنى اكر بر قراباشغه نكاح قيلسه وايتسه كم اكر اوغلان نابسانك
 سنى ساتيب آلورمن و آزاد قيلورمن كفارت اوچون تيسه اكر آنى اوغلان نابغاندىن صونك ساتيب
 آلسه آزاد بولور كفارتىن حساب بولماس (وتعتق بان تسريت امة فهى حرة من تسراها وهى فى ملكه
 يوم حلقه لامن سراها فبسراها) و آزاد بولور مونىنك بىرله تعليق قيلغان بولسه قراباش نى كم اكر اول
 قراباش نى قما قيلسام آزاد تيسه وقما قيلسه وحالا اول آنط ايچكان وقتدا آنىنك ملكيندا بولسه آزاد
 بولور واكر آنط ايچكان وقتدا آنىنك ملكيندا بولسه آنط ايچكان دىن صونك ساتيب آغان بولسه وقما

قیلغان بولسه آزاد بولماس (وبكل مملوك لی حرامهات اولاده ومدبروه وعبيده) واکر ایتسه کم هر مملوك کم
 میندا بار آزاد تیسسه ام ولد بولغان بنده لاری ومدبر بولغانلاری وآنینک خالص بنده لاری بارچه لاری
 آزاد بولورلار (لا مکانبره الا بنیتهم) ومکاتب لاری آزاد بولماس مکر آنط ایچکان وقتدا آلارنینک
 آزادلیقی نی نیت قیلغان بولسه آزاد بولورلار (وبهنا حر او هذا لعبيده ثالثهم) واوزی نینک
 بنده لاریغه ایتسه کم بو آزاد ویابو آزادو بو آزاد تیسسه اولارنینک اوچونچسی آزاد بولور (وخیر فی الاولین)
 واولقی ایکسیغه اختیارلیق ترور آزاد قیلور یا قیلماس (کالطلاق) طلاق مبهم یئکلغ کم کیشی اوزی نینک
 اوچ خاتونیهغه ایتسه کم بویابو وبوطلاق تیسسه اوچونچی خانونی طلاق بولور اول ایکسیندا اختیاری بار کم
 آنکچون کم اولقی ایکسی اضراب حکمیندا بولور (ولام دخل علی فعل يقع عن غیره کبیع وشرء واجارة
 وخیاطة وصباغة وبناء اقتضى امره به) ولایمکه داخل بولور فعل غه اول فاعل دین اوزکا اوچون واقع بولا
 بیلور یعنی آنینک ناومی آنکا وفا قیلا بیلور فعل غه مثل سانماق و آلماق واجارهغه بیرمک لیک ونهرسه نی
 تیکمک لیک ورنک قیلماق لبق و دیوار تورغوزماق لبق تضاضا قیلور یعنی تیلار اول لام نینک تعلق اول
 فعل کا فاعل دین اوزکا کایش بیورمق لبق غه اول فعل برله (لبتخصه به) تا خاص قیلغای اول بو بیورماق لبق
 برله ایشنی فاعل دین اوزکا کاکم یعنی اول ایشنی قیلغوچی دین اوزکا کاکم مخاطب ترور بسو ایتلغان
 مثالدا اول فاعل متکلم بس اکر اوزی نینک مخاطبی نینک امری برله متکلم تونینی سانسه حانت بولور
 (فلا یحنت فی ان بعث لك ثوبا ان باعه بلا امره) بس حانت بولماس بو صورت دا ایتسه کم اکر توننی
 سنینک اوچون سانسام سن ایتمای اکر سانسه اول توننی اول ایتمای کنه کار بولماس (ملکه اول) اول
 کشی اول تون نینک ایکسی بولسون کیراک بولماسون (وان دخل علی عین او فعل لا يقع عن غیره کا کل
 وشرب ودخول وضرب الولد اقتضى ملکه) واکر داخل بولسه اول ایشنک اوزیغه یابر ایشکا کم واقع
 بولسه اول اش آندین اوزکا دان آندا نائب لبقغه بارمس مثل یمک وایچمک وکیرمک وفرزندنی اورماق لبق
 اول لام اوزکانینک ملکی بولماق لبقنی تیلار (فحنت فی ان بعث ثوبا لك ان باع ثوبه بلا امره) بس
 حانت بولور بو صورت داکم اکر بو توننی کم سنینک ملکینک ترور اکر سانسام تیب آنط ایچسه کم اول
 توننی سانسه کیراک آنینک امری برله سانسون کیراک اول امر قیلمای سانسون کنه کار بولور (وفی کل
 عرس لی فکذا بعد قول عرسه نکحت علی طلقت هی) وبو صورت دا ایتسه کم مینینک خانونم اوشبو
 یئکلغ یعنی طلاق تیسسه وایتغاندین صونک آنینک خانونی ایتسه کم مینینک اوستومغه نکاح قیلغان سن
 تیسسه طلاق بولور آنکچون کم ایزنینک لفظی عام بولوب ترور (وصح نية غیرها دیانه لا قضاء) وطلاقدا
 اول خانون دین اوزکانی نیت قیلماق لبق درست ترور دیانت یوزیندین نه فضا یوزیندین آنکچون کم
 بو سوزنی آنینک خوشنودلیقی اوچون ایتور بس کیراک کم مراد طلاق دین اوزکا هم بولور والله اعلم *

کتاب البیع

(هو مبادلة مال بمال بتراض) بیع مالنی بر مالغه بدل قیلماق لبق تورور اول ایکی مال نینک بهاسی بولغای و شریعت دا ساتغوچی و آلفوچی اول بدل قیلغانغه راضی بولغایلر خمر نینک و تونکغوز نینک خلاقیغه کم اولار قیمتلی مال ایرمس شریعتدا اولارغه بها قرار اینکان ایرمس (وینعت بایجاب و قبول) و سودا دورست بولور ایجاب و قبول برله آلفوچی نینک و سانغوچی نینک یعنی آلفوچی آلدیم نیتسه و سانغوچی ساندیم نیتسه سودا منعقد بولور (بلفظی ماض) ایکی لفظ برله سودا دورست بولور کم ایکی هم اونکان زمان نینک لفظی بولغای (مثل بیعت و اشتریت) یعنی برسی ساندیم نیتسه و تقی برسی آلدیم نیتسه سودا حاصل بولور و دورست بولور (وبتعالم مطلقا) و ایجاب قبول سز هم نمرسه نی بیرمک لیک و آلمان لبق برله هم دورست بولور سودا مطلقا کیراک آغر بهالی نمرسه بولسون کیراک کم بهالی نمرسه بولسون (و اذا اوجب واحد) وقتی که اثبات قیلسه سانغوچی یا آلفوچی ایکیس نینک بریسی سودا ایتسه کم بونمرسه نی سنکا ساندیم و یاساندیم آلدیم نیتسه (قبل الآخر کل المبیع بکل الثمن اوترک) قبول قیلغای تقی بریسی ساندیلغان نمرسه نینک تمامیننی تمام بهاسی غه یا ترک قیلغای اول ساندیلغان نمرسه نی یعنی اول ساندیلغان نمرسه نینک بعضی سنی بهاسی نینک بعضی سی برله آلا بیلماس (الا اذا بین ثمن کل) مکر وقتی که بیان قیلسه هر بریسی نینک بهاسینی آند اقم ایتسه بونمرسه نی اوج تنکه کاساندیم بوسینینک بهاسی ایکی تنکه و بوسینینک بهاسی بر تنکه نیت آلفوچی بریسی قبول قیلسه تقی بریسی دین باشقهر و بولور اما کر ساندما قلیق نینک لفظی نی قایتا ایتماسه یا بهاسی نی بیان قیلماسه بریسی قبول قیلماس تقی بریسی دین باشقه (و مال بقبل بطل الایجاب ان رجم الموجب) و ما دامی که قبول قیلماسه سودا باطل بولور اگر جواب بیرکوچی جوابین بن قایتسه (اوقام احد هما) یا نوراً کیلسه آلفوچی یا سانغوچی نینک ایکیس نینک بریسی اول مجلسین کم بو وقتدا هم ایجاب باطل بولور (و اذا وجد لزوم) وقتی که ایجاب قبول ایکی سی پیدا بولسه سودا لازم بولور سانغوچی و آلفوچی نینک هیچ قایسی نینک اختیاری قالماس امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا اما امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا نامجلس نینک آخریغه چه اختیاری بولور (و يعرف المبیع بالاشارة لا بذكر القدر والصفة الا في السلم) و بیلسه بولور ساندیلغان نمرسه نی بالفوز اشارت برله کم اول نمرسه نی ساندیم نیتسه و مقدارین و صفتین ایتمانی لبق برله تانیمسه بولماس مکر سوادی سلم داکم آندا مقدارین ایتمانی و صفتین ایتمانی لبق اشارت حکمیندا بولور (والثمن یأخذهما) و تانیمسه بولور بهاسی نی بو ایکی نمرسه نینک بریسی برله کم اشارت تورور یا مقدارین و صفتین ایتمانی لبق تورور (ولا یضر الجزاف) و سودا غه ضرر قیلماس قیاس قیلمانی و جنامک آنداق کم ایتسه بو غدا ی نینک بو توده سیننی بو آرقه نینک بو توده سیغه ساندیم نیتسه

سودا دورست بولور (الا في الجنس بالجنس) مكر جنس بجنس بولسه روا بولماس مونداف برابرليك
 كيراك و جنامك ليك روا بولماس (ومطلق الثمن على الأروج) ومطلق بها رواج و رايح راقينه تورور
 يعنى برنمرسه ني اون تنكه كا آلسه مثلا وتنكه ني قيد قيلمسه لار اول تنكه كم رواج راي نوورر آني قصد
 قيلغايلر (فان استوى رواج النقود فس ان اختلاف ما ليتها) بس اكر برابر بولسه نقدلر نينك رواجي
 سودا فاسد ترور اكر مختلف بولسه نقدلر نينك مالبتي آئينك اوچون كم منجر بمنزاع بولور (وان بيع
 ذوافراد كل واحد بكذا) واكر سانس اول نمرسه ني كم باشقه بولماق ليقي بار هر بر باشقه سني بر نچه
 نمرسه كا (فان لم يتفاوت صح في واحد فقط) بس اكر تفاوت يوق بولسه هر بر باشقه سي نينك بر باشقه سيغه
 دورست بولور آنداق كم ايكي توده بوغد اي نينك هر بر توده سيني بر نچه نمرسه كا سانس بر پيمانه دا سودا
 روا بولور مكر اول پيمانه نينك ساني نينك آئيني ايتسون كم اول زمانده بارچه سيندا سودا روا بولور
 آنداق كم ايتسه كم بوغداي توده سي اون پيمانه تورور هر بر پيمانه ني بر درم كا ساتيم تيسه سودا دورست
 بولور (والا فلا اصلا) واكر بو باشقه لاري نينك تفاوتي بار بولسه اول باشقه سي نينك هيج قيسي سيندا
 سودا روا بولماس آنداق كم قوي نينك سوروكيند بن بر نچه قويي سانس هر قويي بر نچه كم مكر آت
 بيرسه قوي نينك هر بر باشقه سي سانيي آندا روا بولور (وان باع صبرة على انها مائة صاع بمائة) واكر
 سانس بوغداي نينك توده سيني بو تورليك كم يوز پيمانه تورور يوز دورمكا (فان نقص اخذ المشتري
 بالحصه اوفسخ) بس اكر كم كياسه اول آلفوچي آئينك حصه سني آلفاي ياسوداي بوزغاي (وان زاد
 فللبائع) واكر يوز پيمانه دين زياده كلسه اول زياده سي ساتفوچي نينك بولور (وفي المذروع اخذ الاقل
 بكل الثمن اوترك) واكر قاريلانغان نمرسه اكر كم كلسه آني بوتون بهاسي برله آلور ويا سوداي ترك
 قيلور آنداق كم يوز قاري بوزني يوز درمكا آلماق كيراك يا سوداي ترك قيلماق كيراك (والا كثرله)
 اكر اول بوزني يوز قاريدين زياده تابسه اول زياده سي آلفان كشي نينك ملكي بولور آئينك اوچون كم
 وصف نينك حكمي بار ترور ووصف نينك برابريندا بها واقع بولماس بلكه عيش نينك مقابله سيندا واقع بولور
 (وان قال كل خراج بدرهم فبالحصه فيها) واكر هر بر قاريسي بر درهم تيسه بس حصه برله آلور ايكي
 صورت دا هم يعنى نوقسان قاريني نوقسان درمكا ويا زياده قاريني زياده درمغه آلفاي (وصح بيع البر
 في سنبله) و بوغدايني خوشه ابردو كنده سانماق ليقي دورست تورور (والباقلاء ونحوه في قشره الاول)
 و دورست تورور سانماق ليقي بوياني وآنكا اوخشار نمرسه لار مثل جوز وبادم و بو ايكي سيند بن اوزكا
 اولقي قابوتي برله يعنى تاشقارقي قابوتي برله (وبيع ثمرة لم يبد صلاحها اوقد بدأ) و درست تورور
 سانماق ليقي اول ميوه ني كم آئينك يخشي ليقي بيلكورمكا بولسه يا بيلكورمكا بولسه (و يجب قطعها)
 و سودا قيلغاندين صونك اول ميوه ني كبسمك ليك واجب تورور و ساتفوچي نينك ملكي ني فارغ قيلماق ليقي

واجب بولور (و شرط تركها على الشجرة يفسد البيع) اول ميوه نى درخت اوزا ترك قيلماق ليقى نينك شرطى سودانى فاسد قياور (كاستثناء قدر معلوم) آنداقى كم جدا قيلور مقدار معلومنى اول ميوه دين مثلا ايتسه كم بو درخت نينك ميوه سيني ساتيم مكر اون بائمن نى ساتمان تيسه بو فاسد سودا تورور والله اعلم *

فصل

(صح خيار الشرط لكل منهما) و شرط نينك خياري دورست تورور سانغوچى و آلفوچى نينك هر قايسى سيغه (ولهما ثلاثة ايام) وادلازغه شرط نينك خياري اوج كونكاچه روا بولور (او اقل لا اكثر) و اختيار شرط اوج كوندين آرزغ، روا بولور و اوج كوندين كوكبا روا بولماس آنداق ايتسه كم بو نمرسه نى آلديم يا ساتيم بو شرط برله كم تا اوج كونكاچه اختياريم بولغاي كم ساتمان ليقى نى اختيار قيلور من يا قاينارور من تيسه (الا انه يجوز ان اجاز في الثلاث) اما روا بولور اكر اجازت بيرسه اوج كوندى سوداغ بو صورت دا كم اوج كوندين كوكبا اكر اختيارى شرط قيلغان بولسه باوجود اول شرط روا بولماسه هم شرط قيلغان بولسه (وكذا ان شرط انه ان لم ينقد الثمن الى ثلاثة ايام او اكثر فلا بيع) و مونداق اكر شرط قيلغان بولسه اكر بهاسنى اوج كوندا نقد قيلمسه سودا بر طرف بولسون تيسه بو شرط هم روا بولور و اول اختيار ينكليغ تورور كم تا اوج كونكاچه روا تورور و اكر اوج كوندين زياده شرط قيلمسه كيراك كم نقد بها اوج كوندا پيدا بولغاي نافساد لازم كلاماى (ولا يخرج مبيع عن ملك بائعه مع خياره) و ساتيلغان نمرسه سانغوچى نينك ملكيندىن چيقماس اول سانغوچى نينك اختيار ليقى وقتيندا (فهلكه في يد المشتري في مدته بالقيمة كالمقبوض على سوم الشراء) و ساتيلغان نمرسه نينك اولمك ليكى آلمان كشى نينك ايلكيندا قيمتى برله تورور اكر قيمتى بولسه و اكر مثلى بولسه مثل لازم بولور آنداقى كم بر آطنى آلسه و بهاسنى مقرر قيلمسه آلمان كشى نينك قوليندا اولسه قيمتى واجب بولور و قرار ايتلكان بهاسى واجب بولماس (ويخرج مع خيار المشتري فهلكه في يد، بالثمن) و تاشقارى چيقار ساتيلغان نمرسه سانغوچى نينك ملكيندىن آلفوچى نينك اختيارى برله بس اولمك ليكى ساتيلغان نمرسه نينك آلمان كشى نينك قوليندا اول بها برله تورور كم قرار ايتلينب تورور يعنى اول بهاسى واجب بولور (كتعيبه) مثل ساتيلغان نمرسه نينك معيوب بولماق ليقى آلمان كشى نينك ايشى برله يا اوزكا كشى نينك ايشى برله (لكن لا يملكه المشتري) اما ايكاسى بولماس آلمان كشى اول صورت دا كم آلمان كشى سودانى قاينارورغ اختيار ليقى بولغان بولسه (فلا يثبت احكام الملك) بس ملك نينك حكم لرى ثابت بولماس (كعتق قريبه و نحوه) مثل آلفوچى نينك قرينداش نينك آزاد بولماق ليقى ينكليغ و آنكا اوخشار ينكليغ

وموندانی اگر اوزی نینک خانوننی اوزی سائیب آلسه آلفرچی اختیار لیک شرطی برله نکاح تورشماس
 اگر اختیار موندانی اوغلان تابسه آلفرچی نینک ام ولدی بولماس (والفسخ لا یعمل الا ان یعلم صاحبه
 فی المدة) وسودانینک فسخی عمل قیلماس مکر کم بیلک ورسه اوزی نینک ایکاسیغه یعنی اول کشی کم
 آنینک برله اختیارنی شرط قیلب نورولار اختیارنی نینک موندانی (بجلاف الاجازة) اجازة نینک خلافتیغه کم
 سودا دورست ترور باوجودکه ایکاسیغه بیلک ورسه لاره (وتسقط الخيار بمضى المدة وما یدل علی الرضاء)
 واختیار نینک منی اولمک لیک برله اختیار ساقط بولور و تقی اول نمرسه برله ساقط بولور کم دلالت قیلسه
 سودانینک رضایق بیرمک لیکنی کا (کارکوب) ساتیلغان نی منهک بنگلیغ (والوطی ء) ووطی قیلماقی لقی
 اول ساتیلغاننی یا آزاد قیلماقی لقی وآنکا اوخشاش نمرسه لار سوداغه رضا بیرمک لیک نینک دلالتی بولور
 (وشراء احد الثوبین او احد الثلاثة علی ان یعین احد اصح) وسائیب آلماق لقی ایکی نمون نینک
 بریسنی یا اوج تون نینک بریسنی بو شرط برله کم بریسنی تعیین قیلاین تیب دورست ترور
 (لا فی الاکثر) اوج تونین زیاده دا بو طریقه سودا دورست ایرمس (وشراء عبدین بالخیار فی احدهما
 صح) وایکی بنده نینک بریسنی نی سائیب آلماق لقی بو شرط برله کم اختیارنی بار بولسه بریسنی دورست
 بولور (ان فصل الثمن وعین محل الخيار) اگر بریسنی نینک قیمتی نی جدا قیلسه واختیارنی نینک محلی نی
 تعیین قیلسه دورست بولور (وفسد فی الاوجه الباقية) وفاسد ترور قالغان وجه لردا کم بهاسینی جدا
 قیلماسه یا اختیار نینک محلی تعیین قیلسه وبهاسینی جدا قیلسه (وعبد مشتری بشرط کتبه ولم یوجد
 احد بئمنه اوترک) وبنده کم آلتغان بولسه آنینک کاتب بولماقی لقی شرطی برله اول صفتی پیدا بولماقی
 آلتای اول بندهنی اولقی قیمتی برله یا سودای ترک قیلغای آنینک اوچون کم بها اوزی نینک مقابله سیندا
 پیدا بولور وصفتی نینک مقابله سیندا واقع بولماس (ویورث خیار التعمین والعیب لا الشرط) یعنی وارثغه
 نقل قیلور ساتیلغان نمرسه نینک تعیین بولغاننی کورساتهک لیک نینک اختیارنی وساتیلغان نمرسه نینک
 عیبی نینک اختیارنی وشرط خیار نینک سببی برله بولغان اختیار وارثغه نقل قیلماس وساتیلغان نمرسه نی
 وارث قایتارا بیلماس وقبول هم قیلا بیلماس آنینک اوچون کم میراث بیرکوچی نینک اولماکی برله اول
 اختیار فوت بولور (والرؤية) وکورمک لیک نینک سببی برله بولغان اختیار اول هم وارثغه نقل قیلماس
 والله اعلم *

فصل

(صح شراء ما لم یره) ودورست ترور آلماق لقی اول نمرسه نی آلفرچی کورمه اول آلا تورغان
 نمرسه نی (ولمشتریه الخیار عندها) و آلفرچی غه اختیار بولور سودانی قبول قیلور غه وقبول قیلماسلیقه

كوركان وقتدا اول آلا نورغان نمرسه نى (الى ان يوجد ما يبطله وان رضى قبلها) وآلغوجيهه سودانى رد
 قيلماق ليق نينك اختياري باطل قيلغوجى پيدا بولغونجه هر نجه كم سوداغه راضى بولغان بولسه كورمك ليكدىن
 ايلكارى (لالباغه) وساتفوجى غه اختيار بولماس آلغوجى كوركان وقتيندا (ويبطله وخيار الشرط تعبيه)
 وكورمك ليك نينك اختياري وشرط نينك اختياري باطل قيلور اول آغان نمرسه نى معيوب قيلماق ليقى
 (وتصرف يوجب حقا لغيره كالبيع بلا خيار قبل الرؤية وبعدها) وتقى بساطل قيلور اختيار شرطى
 وكورمك ليك نينك اختياري تصرف قيلماق ليق كم اوزكان نينك حقين واجب قيلغوجى بولور مثل
 ساتماق ليق وساتيلغان نمرسه نى شرط خيارسز كورمك ليكدىن ايلكارى وكوركاندىن صونك (وما لا يوجبه
 كالبيع بخيار ومساومة وهبة بلا تسليم يبطل بعدها فقط) واول تصرف قيلماق ليق كم اوزكان نينك حقى نى
 واجب قيلغوجى ايرمس مثل اختيار برله سودا قيلماق وخرىسدار ليق قيلماق ليق وساتيلغان نمرسه نى
 تسليم سز بغشلاماق كورمك ليك نينك اختياري باطل قيلور كوركاندىن صونك وكورمسدىن ايلكارى
 باطل قيلماس (ويعتبر رؤية المقصود) آنچه مقصودنى كورمك ليك نينك اعتبارى بار ترور (كوجه الامه
 ووجه الدابة وكفلها) مثل قراباش نينك يوزىنى كورمك ليك وحيوان نينك يوزىنى وآنينك سفريسى نى
 كورمك اعتبار ترور (وهو وضع علم المعام) وييلكوليك تون نينك ييلكوجايى نى كورمك ليك اعتبار ترور
 (وظاهر غيره) ويياماس تون نينك ناشىنى كورمك ليك اعتبار ترور (ويبوت مقصودة) وكورمك ليك
 اويلارنى كيم مقصود ترور سرايدىن وقيش اويلاريندىن وياز اويلاريندىن وآنينك صحن لرين
 كورمك ليك معتبر ترور (ونظر وكيله بالشراء او القبض لا نظر رسوله) واول كشى نينك نظرى معتبر
 بولور كم وكيل بولسه ساتيب آلماق ليق غه يا قبض قىلب تونماق ليق غه ومعتبر بولماس نظرى اول
 كشى نينك كم آنى يباركان بولسه ساتيب آلماق اوچون يا تونماق اوچون وآنكا ايتلغان بولسه كم سن
 رسول بول مينينك طرفدىن ووكيل غه ايتغاي كم سن وكيل بول مينينك طرفدىن بس وكيل نيكان لفظ
 برله رسول نيكان لفظ نينك فرقى بولور وكيل برله رسول نينك آراسيندا اكر وكيل ليك لفظى برله ادا
 قىلسه وكيل بولور واكر رسول ليك لفظى برله ادا قىلسه رسول بولور (وجس الاعمى وذوقه وشمه
 ووصف العقار عنده) وسيفاماق ليقى كوزسز كشى نينك وتانماق ليقى وايسكامك ليكى وكوزسز كشى نينك
 قاشيندا ير يورتنى صفت قيلماق ليق بولار نينك بارچه سى كوركان حكيمندا بولور (ومن رأى شيئاً ثم
 شرى فله الخيار) واول كشيكم برنمرسه نى كم كورسه آندىن صونك ساتيب آلسه آنى قاينارماق ليق نينك
 اختياري بولور آنكا (ان تغير) اكر بو كشى كوركان دىن صونك اول نمرسه كا تغير بركان بولسه
 (والقول للبايع) وساتفوجى نينك سوزىنى اعتبار قيلور لار آنط برله (فى عدم تغيره) اول نمرسه نى
 تغير بيرمكان كا (وللمشترى فى عدم رؤيته) وآلغوجى نينك سوزىنى اعتبار قيلور لار اكر كوركانم يوق
 تيب دعوى قىلسه آنط برله والله اعلم *

فصل في خيار العيب

(ولمشتر وجد بمشتره عيبا نقص ثمنه عند التجار رده او اخذه بكل ثمنه) و آلغوچى اكر آلغان نمرسه سيندین عيب تابسه آئينك بهاسینی کم قیلور بازارکانرینک فاشیندا اول نمرسه نی قایتارماق لبق یا آنی بهاسیغه آلماق لبق آلغوچى غه روا بولور (والاباق والبول علی الفراش وسرقه صغیر یعقل عيب) وقاچماق لبق وتوشاک کا سیمک لیک وکچکنه نینک اوغرلیق قیلماق لبقی کم عاقل بولسه عيب تورور اما اوغرلیق وتوشاک کا سیمک لیک عقل سز کچکنه دین عيب ایرمس (ومن بالغ عيب آخر) و اوغرلیق وتوشاک کا سیمک رسیده دین اوزکا عيب تورور یعنی اکر اوغرلیق وتوشاک کا سیمک لیک وقاچماق لبق رسیده بولغاندین صونک ظاهر بولسه ورسیده بولماسیدین ایلکاری سانغوچى نینک قولیندا هم عیبی بار بولسه بو عیب لار برله سودای قایتارا بیلماس آئینک اوچون کم رسیده بولغاندین صونک تقی بر اوزکا عيب تورور اول عیبین باشقه کم سانغوچى نینک قولیندا تورور رسیده بولماسدین ایلکاری (وجنون الصغر عيب ابد) وکودک نینک دیوانه لبقی همیشه عيب تورور یعنی اکر سانغوچى نینک قولیندا دیوانه لبقی بار بولسه و کچیک لیکدا آلغوچى نینک قولیندا دیوانه لبقی بار بولسه کچیک لیکدا یا اولوغ لبقدا آنی قایتارسه بولور (والبخر والذفر) و آغزی نینک ایسی وقولتوق نینک ایسی (والزنا والتولد منه) وزنا قیلماق لبق وزنادین اوغلان توغماق لبق (عيب فیها لایه) قراباش غه عيب تورور وقولغه عيب ایرمس (والکفر عيب فیهما) وکافرلیک عيب تورور هم قولغه وهم قراباشغه (والاستحاضه وارتراف حیض فی بنت سبع عشرة عيب) واستحاضه وکوتاریلک لیکى اون یتى یاشار قراباش نینک حیض عيب تورور (وان ظهر عيب قدیم بعد ما مات اواعتقه مجانا اودبره اواستولها) واکر قدیم غی عیبی ظاهر بولسه ساتیلغان اولکاندین صونک یا آنی تیکن آزاد ایکاندین صونک ویامد بر قیلغاندین صونک ویام ولد قیلغاندین صونک (رجع بالنقصان) اول قدیم عیبی نینک سببی برله آنچه کم قیمتى دین نقصان بولغان بولسه قایتارور (لا بعد ما اعتق علی مال) واکر مالغه آزاد قیلغان بولسه آنکا قایتارماق لبق نقصان برله ایرمس (او بعد ما قتله او اکل بعضه) ومورنای نقصان برله قایتارا بیلماس اول نمرسه نی اولتورکاندین صونک ویام اول نمرسه نینک بعض سینى یکاندین صونک (اوکلاه) یا آئینک بارچه سینى یکاندین صونک (او لبس الثوب فتخرق) یا آنی کیسه وپاره قیلسه و آندین صونک عيب قدیم ظاهر بولسه اول عيب نینک کم لیکى برله سانغوچى قایتارا بیلماس (وبعد ما حدث عيب رجع به) واکر قدیم عیبیندین صونک تقی بر عيب پیدا بولسه نقصان برله قایتارا بیلور (الا ان یاخذه الباع كذلك) مکر کم آلغان بولسه سانغوچى آنی معیوب لبقی برله (ما لم یختلط بملك المشتري) ما دامیکه آراشیغان بولسه

آلغوجی نینگ ملکيفه اکر آلغو چينینگ ملکيفه آرا لاشغان بولسه آنی سانغوجی ينکی ييد ا بولغان عیبی برله آلا بيلماس
 آند اقم توننی رنک قیلغاندین صونک قدیم عیبی غه مطاع بولسه آنی سانغوجی آلماس وکم ایکی نینگ مقدرینی بیرو
 (فلا برجع ان باع قبله) بس قایتارا بيلماس آلغوجی کم لیکنی فی سانغوجی غه اول ساتیلغان نمرسه فی کم
 اکر ساتغان بولسه آنی عیبی ظاهر بولماسدین ایلکاری (لا بعده) ظاهر بولغاندین صونک بولماس
 نقصانغه رجوع قیلا بیلور آلغوجی سانغوجی غه اکر اول آغان نمرسه فی عیبی ظاهر بولغاندین صونک
 ساتغان بولسه واکر عیبی ظاهر بولماسدین ایلکاری ساتغان بولسه نقصانغه رجوع قیلا بيلماس (وبعد
 کسر الجوز ونحوه رجوع بالنقصان فی المنتفع به) وجوزنی وآنکا اوخشار نمرسه اکر عیبی
 ظاهر بولسه سندورغاندین صونک آنچه کم نفع آلا بیلور آنینک برله آدم یا حیوان نقصانيفه رجوع قیلا
 بیلور (وبالكلی فی غیره) اول نمرسه کم نفع آلمنور بولماسه بهاسی نینگ بارچه سی برله رجوع قیلا بیلور (واذا ادعی
 الا باقی) وقتی کم دعوی قیلسه قاجماق لیتی فی (اثبت انه ابق عنده بالبیئنه اونکول البائع عن الحلف
 علی العلم) اثبات قیلغای قاجماق لیتی فی مونینگ برله کم کواه اونکارکای کم آغان کشی نینگ قاشیندا
 قاجیب تورور یا سانغوجی آنت ایچما کدین قاجسه آغان کشی نینگ قولیندا قاجقانيفه (ثم برهن انه ابق
 عند البائع) آندین صونک اثبات قیلغای کم قاجقانيفه بائع نینگ قاشیندا کواه برله (او حلفه انه باعه
 وسلمه وما ابق قط) یا سانغوجی غه آنت بیرکای کم ساتیب ونا بشوروب تورور هیز کم هرکز قاجغان ابرهس
 (او ماله حق الرد بهذا الدعوی) یا آنت بیرکای ساتغان کشیکا کم بو دعوی نینگ سببی برله آغان
 کشی نینگ قایتارغونیک حتی یوقنورور تیب (ولا ثن علی المشتري اذا ادعی العیب حتی تبين عدمه)
 ویهانی بیرمک لیک واجب ابرهس آغان کشیکا وقتی کم عیبی فی دعوی قیلسه اول وقتغه چه کم آنینک
 عیبی نینگ یوق لیتی ظاهر بولغونچه (ومد اواة العیب وروکوبه فی حاجته رضاه) ومعیب غه دارو قیلماق لیق
 واوزی نینگ حاجتی اوچون آطلانماق رضالیق نینگ حکمی بولور عیب غه (لا لرده اوسقیه اوشرا علفه
 ولا بد له منه) ورضالیق نینگ حکمیندا بولماس آطلانماق لیتی کم ساتغان کشیکا قایتارماق لیق اوچون یا
 صوبیرمک اوچون یا اوت آلمات اوچون وحالا آنکه آطلانمای بولار بولماسه (ولو شری عبدین صفقة)
 واکر ایکی بنده فی بر سودا برله آلسه (ووجد باحدهما عیبارده خاصه ان قبضهما) واول بنده نینگ
 بریسندین عیب ثابتی اول عیب لیق بنده فی یا لغوز اوزینی قایتارغای اکر ایکی سی فی قبض ایتب
 آغان بولسه (والا اخدهما او ردهما) واکر ایکسنی قبض قیلغان بولمسه ایکی سنی هم قبول قیلغای
 یا ایکی سی فی هم قایتارغای (كما فی الکلی والوزنی) آند اقم کیلی دا ووزیندا مثل بوغدا ی و آلتون
 ینکلغی کم اکر بغض سیندا عیب نابسه همه سی فی قایتارور ویا همه سنی قبول قیلب آلور (ولو قبض)
 واکر چندیکه قولی غه آغان بولسه اول کیلی ووزینی (ولو استحق البعض لم یرد الباقي) واکر اول

کیلی ووزنی نینک بعضی سینی حق ثابت قیلب آلسه لر وآنینک فالغاننی فاینارایلماس (بخلاف الثوب)
وتون آنینک خلاقیغه کم اکر بعضی سیندا حق ثابت قیلسه لار آلفوچی نینک اختیاری بارکم بارچه سینی
فاینارا بیلور آنینک اوچون کم اول تون عیب لیق بولدی بس عیبی برله فاینارسه بولور (وصح ان
بری من کل عیب وان لم یعدھا) وسانفوچی نمرسه نی ساتقان وقتدا اول نمرسه نینک بارچه عیبندین
بری بولسه دورست بولور یعنی اینتغای کم کل عیبی برله سنکا ساتدیم تیکای اکرچه اول عیبی نی
سناماسه هم وتعیین قیلماسه هم دورست ترور آندین صونک عیبی چیتسه آلفوچی اول عیبی برله فاینارا
بیلماس والله اعلم *

فصل

(بطل بیع ما لیس ببال کالدم والمیتة والحمر) ومال ایرمس نمرسه نینک سوداسی باطل بولور
مثل قان ومردار اولکان وآزاد وآنینک تابعی مثل امولدکم خواجه سیندین فرزند تابغان قاراباش ومدبر
یعنی من اولکاندین صونک آزاد بول تیکان بنده (وبیع مال غیر منقزم کالحمر والحنزیر بالثمن) ومونداق
باطل بولور سوداسی اول مال نینک کم شریعتدا قیمتی یوق تورور نمرسه برله مثل شراب وتونکغوز کم
آلتونغه سانماق لیق روا بولماس بولاری (وبیع قن ضم الی هر وذکیة ضمت الی میتة وان سمی ثمن کل)
وباطل ترور سوداسی اول بنده نینک کم آزادغه قوشولغان بولسه وبسمل قیلنغان قویکم قوشولغان بولسه
مردارغه بوسودا برله آلسه لار آنی بارچه سی باطل ترور هرچندیکه هر قابسی سنی باشقه ایتسه هم
(وصح فی قن ضم الی مدبر او قن غیره بمصته) ومدبر برله قوشولغان بنده نینک سوداسی دورست بولور
یابنده کم قوشولسه اوزکا کشی نینک ملکی بولغان بنده کا آنینک حصه سی اوچون قیمت واجب بولور (کمالک ضم
الی وقف) آنداق ملک کم قوشغان بولسه وقف غه اول ملک نینک حصه سیغه سودا دورست بولور
(وفسد بیع العروض بالحمر وعکسه) وفاسد بولور باطل بولماس سوداسی مال نینک خمرغه ولیکن اول
مالغه ایکا بولور آغاندین صونک وآنینک قیمتی واجب بولور خمر واجب بولماس ومونداق فاسد بولور
خمر نینک سوداسی مالغه ومالک بولور آغاندین صونک وآنینک قیمتی واجب بولور خمر واجب
بولماس وشرابدا سودا باطل ترور ومالدا فاسد ترور (ولا یجوز المباحات کالحطب قبل ان یملکھا)
وروا بولماس سوداسی اول نمرسه لر نینک کم آنکا مالک بولماس دین ایلکارو مثل اوتون کم صحرادا بولسه
وبالیق کم سودا بولسه وقوشی کم هوادا بولسه (وما لا قدرة علی تسلیمه الا بجيلة او بضرر کالجزع فی
السقف والسیمک المأخوذ المرسل فی الحوض) ومونداق روا بولماس سوداسی اول نمرسه نینک کم آنینک
تسلیمی غه قادر بولسه مکر حیلله برله یا ضرر برله مثل بالیق کم سودا بولسه حیلله سز ممکن ایرمس

ومثل بالارکم اویکا محکم بولغان بولسه ضررسز ممکن بولماس (وما فيه غرر کعمل ولین فی ضرع) اول نمرسه کم آنک آلدانماقی لیق بولسه مثل بچه کم ایچدا بولسه وسوت کم ایچدا بولسا آنینک سوداسی فاسد ترور (وما یفضی جهالته الی المنازعة) واول نمرسه کم تارنار جهالتی منازعت غه یعنی اورشغه آنینک هم سوداسی فاسد ترور مثل قوی نینک اوستیندا کی یونک ینکلغی آنکا هم سودا قیلماقی فاسد ترور (والمزابنة وهی بیع نمر مجذوذ بمثله علی التخل خرصا) ومونداق روا بولماس مزابنه نینک سوداسی واول کیسلکان خرما نینک سوداسی ترور جناب سانماقی درخت نینک اوستیندا کی میوه غه فاسد بولور (والملاسة والقاء الحجر والمنازعة) ومونداق روا ایرمس ملامسه نینک سوداسی وتاش تاشلاغان نینک سوداسی ومنابذه نینک سوداسی ومونداق ترور کم آلوچی خریدار لیق قیلغای یعنی آلقای بولسه وقتی که اوشلاسه اول نمرسه نی ویا اول نمرسه نینک اوستیغه تاش قویسه ویا اول نمرسه نینک طرفیغه بر نمرسه تاشلاسه آنینک برله سودا دورست ولایزم بولور ایرکان نبی صلی الله علیه وسام دین ایلکارو حالا بزنینک شریعت دا بوتور لیک سودا لار فاسد ترور (ولا المراعى ولا اجارتها) وتقی مال اوتلای تورغان اوتلاغ نینک سوداسی روا بولماس واول اوتلاغی اجاره قیلماقی هم روا بولماس (والتخل الا مع الکورات) وتقی آری نینک سوداسی هم روا بولماس مکر آری خانه سی برله روا بولور (واجزاء الادمی والمخزیر) ومونداق روا بولماس آدم نینک اجزاسی نینک سوداسی مثل ساچ وسوتی ینکلغی وبو ایکی سیندین اورکاسی هم وتونکغوز نینک اجزاسی فی هم سانماقی لیق روا بولماس (وجلد المیتة قبل دبعه) وسانماقلیق اوزی اولکن هیوان کم بسمیل قیلماقی ترور لار آنینک ترسین سانماقی ایلامسدین ایلکارو روا بولماس (ودود القنز) ومونداق پیلله نینک قورنبن هم سانماقی لیق روا بولماس (وبیضه خلافا لهما) وپیلله نینک تخمی نینک بومور تفس فی هم سانماقی لیق روا بولماس خلاف صاحبین رحمهما الله تعالی غه ترور (والعرب بعد سقوطه) ومونداق یقلاغان دین صونک بالا خانه فی هم سانماقی لیق روا بولماس (وشخص علی انه امة وهو عبد) وتقی قولینی قراباش تیب وقراباشنی قول تیب سانماقی لیق روا بولماس (ولا یصح شراء ما باع باقل مما باع قبل نقد ثمنه الاول) ومونداق روا بولماس سانیب آماقی لیق اول نمرسه فی کم سانیب ترور بر بهاغه اول بهادین آزی بهاغه سانیب آلقی روا بولماس اولقی بهاسنی نقد قیلماقی دین ایلکاری مثلا بر نمرسه فی آلتی یوز تنکه کاساندی تقی سانغان کشیدین قایتادین بش یوز تنکه کاسانوب آلسه بوسودار و بولماس (وشراء ما باع مع شیء لم یبعه بثمنه الاول فیما باع) ومونداق روا بولماس سانیب آماقی لیق اول نمرسه فی کم سانیب ترور سانیلغان نمرسه برله قوشوب اولقی بهاسیغه اول سانیلغان نمرسه نینک سوداسی دورست بولماس واول نمرسه کم سانیلماقی ترور آنینک سوداسی صحیح ترور ومونداق هم سودانینک فساد لیقی نینک شرطی اولتورور کم اولقی بهاسی فی نقد قیلماقدین ایلکاری بولغای (وزیت علی ان یوزن بظرفه ویطرح للظرف کذا رطلا)

و تقی روا بر لاس ساتماق لبق زیت نینک یاغنی بو شرط برله کم اولجاسه لار سالغان نمرسه سی برله مثل
 قارین و مشیک ینکلغ نمرسه برله و سالغان طرف نینک آغری اوچون جناب بر نمرسه سالسه لار بو روا
 بولماس (بخلاف شرط طرح وزن الطرف) آنینک خلافیغه کم اکر شرط قیلسه ظرفی نینک آغری نی
 سالماق لبقنی کم بو تورلیک سودا دورست بولور آتکچون کم مخالف عقدنی تقاضا قیلغوچی ایرمس (و البیع
 بشرط لا یقتضیه العقد و فیہ نفع لاحدهما او لمبیع یستحقه) و مونداق فاسد ترور سوداسی اول شرط برله کم
 آنی عقد تقاضا قیلماق یعنی تقی بر کشی ساتماق تیب و اول شرط دا نفع بولماق برسیغه ساتغوچی غه
 و یا آلفوچی غه و یا ساتیلغان نمرسه کا نفع نینک حقی بولغان بولماق آندا کم اول ساتیلغان آدم نینک
 جنسیندین بولماق مثل بو کم بنده نی سنکا ستاین اکر آزاد اینتساک تیبسه (والی اجل جهل) و مونداق
 روا بولماس سودا قیلماق لبق بیلکوسز و عده برله کم ساتغوچی و آلفوچی غه معلوم بولماسه اول وعده
 قیلغان وقتی مثل قیش و مثل نصاری نینک روزه توتولغان وقتی و مثل یهود نینک عید کونی تیکان ینکلغ
 و مونکا اوخشار معلوم سز و عده برله سودا دورست بولماس (و صح ان اسقط قبل الحلول) و سودا دورست
 بولور اکر اول وعده نی ساقط قیلسه اول مدة یتماسدین ایلکاری (وان قبض مشتری المبیع بیعا
 فاسدا برضاء بائعه صریحا او دلالة) و اکر قولیغه آلسه ساتیب آلفوچی اول ساتیلغان نمرسه نی فاسد سودا
 برله ساتغوچی نینک رضالیقی برله اول نمرسه نینک اوزینی یا آنکا دلالت قیلور نمرسه نی (کقبضه فی مجلس
 عقده) مثل قولی غه آلماق لبقی اول ساتیلغان نمرسه نی سودا حاصل بولغان مجلسدا ساتغوچی آنی منع
 قیلماس (وکل من عوضیه مال ملکه) و هر بریسی اول ایکی عوض نینک کم ساتیلغان نمرسه برله آنینک
 بهاسی ترور مال بولغایکم مالک بولور آلفوچی ساتیلغان نمرسه کا (ولزمه مثله) و اول آلفوچی غه اول
 آلمان نمرسه نینک مثلی لازم بولور (حقیقه) مثلیاتدا مثل بوغداق (اومعنی) یا اول آلمان نمرسه نینک
 قیمتی لازم بولور قیمتلی نمرسه لاردا مثل حیوانات (فان کان الفساد بشرط زائد فلمن له الشرط فسخه)
 بس اکر فساد شرط زاید سببی دین بولسه بس اول کشیکا کم شرط آنینک نفعی اوچون ترور فسخ
 قیلور غه ولایتی بار ترور قیب ترور لر کم بوسوز امام محمد رحمه الله تعالی نینک قولی ترور اما امام اعظم
 و امام ابو یوسف رحهما الله تعالی نینک قولی اول ترور کم هر قایسی سی نینک ولایت فسخی بار ترور
 (والا) و اکر فساد شرط زائد سببی دین بولماسه بلکه فساد سودا نینک اصلیندا بولسه مثل بردرم نی
 ایکی درمغه ساتیلغان ینکلغ (فکلل منهما) بس هر قایسی سی نینک ولایت فسخی بار ترور یعنی هر
 قایسی سی سودانی بوزا بیلور (فان خرج عن ملک مشتری اوبنی فیہ فلافسخ) بس اکر اول ساتیلغان
 نمرسه آلمان کشی نینک ملکیندین چقب کیتسه یا آندا برینا قیلسه فاسد سودا دا سودانی بوزا بیلماس
 (وطاب للبائع ربح ثمنه بعد التقابض) و حلال طیب ترور ساتغوچی غه اول فایده کم حاصل بولسه فاسد

سودا برله ساتيلغان نمرسه نينك بهاسيندين اول نمرسه نى قولى غه آلفاندين صونك و آئينك پولينى بيركاندين صونك (لا للمشمري ربح مبيعه) بو حلال طيب بولماس آغان كشى كا سوداى فاسد برله آغان نمرسه نينك فائده سى (فتصدق به) بس تصدق قىلغاي قفراغه اول فائده نى كم اول ساتيلغان نمرسه نينك اوزيندين پيدا بولغان بولسه فاسد سودادا (وكره النجش) مكروه ترورور نجش جيم غه ساكن واوستون هم كليب ترور نجش اولتورورك بمرنمرسه نى اول نمرسه نينك اوزى نينك بهاسيندين زياده غه خريدارلىق قىلسه لـ نا تقى بر كشى ميل قىلغاي تيب و اول بهاغه آلورغه قصدى يوق بولغان بولسه (والسوم على سوم غيره) ومونداق مكروه ترور خريدارلىق قىلماق ليق تقى بر خريدار نينك برابر يندا (اذا رضيا بثمان) وقتى كه راضى بولغان بولسه لـ سا تغوچى و آلفوچى بيلكوليك بهاغه (وتلقى الجلب المضر باهل الملك) ومونداق مكروه ترور كاروان نينك آلديفه قارشو بارماق ليق و آئينك مناعى نى آلماق ليق اكر آئينك اول آغان سببى برله شهر نينك خليفه ضرر ينكو تيك بولسه (وبيع الحاضر للبادى زمان الفخط) ومكروه ترور سودا قىلماق ليقى مقيم نينك كاروان ليق اوچون ويا بانلىق اوچون قحط زمانيندا (والبيع وقت التداء) ومكروه ترور سودا جمعه نمازى نينك اذاننى ايتور وقتدا وقتى كه توش قايتغان بولسه (وتفريق صغير عن ذى رحم محرم منه) ومونداق مكروه ترور صغيرنى يعنى اوغلاننى جدا قىلماق ليق آئينك محرميندىن سودا دا (لا بيع من يزيد) ومكروه بولماس سوداسى اول كشى نينك كم زياده قىلسه بهاسيندا ساتيلاتورغان نمرسه نيمك وقتى كم ساتغوچى اولقى آلفوچى نينك پيرا تورغان بهاسيغه راضى بولمغان بولسه يا اينسه كم من اوشبو چاقلىغ نمرسه كا آلور من اما بر كشى موندين آرتوق بها بيرسه آئينك بولسون تيسه مكروه بولماس والله اعلم *

فصل في الاقالة

(هـ فسخ في حق المتعاقدين) سودا نينك اقاله سى فسخ نينك حكمندا بولور ساتغوچى و آلفوچى نينك حقيندا (فتبطل بعد ولادة المبيعة) بس باطل بولور اقاله اول سا تيب آغان نمرسه بجه تابغاندين صونك آنكچونكم اول اوغلان نينك آرتوق بولغانى اقاله نى منع قىلور (بيع في حق الثالث) سودا حكمندا بولور اوچونچى نينك حقيندا يعنى ساتغوچى برله آلفوچى دين اوزكا نينك حقيندا كم اول شفيق ترور (فتجب بها الشفعة) بس واجب بولور اقاله برله شفعه (وصحت بمثل الثمن الاول) واولقى بهاسى نينك مثلى غه اقاله قىلماق ليقى درست ترور (وان شرط غير جنسه) واكر چه شرط قىلمغان بولسه هم اولقى بهاسى نينك جنسيندىن اوزكانى (او الاكثر منه) يا اولقى بهاسيندىن زياده بولسه (وكذا الاقل) ومونداق روا ترور اقاله اولقى بهاسيغه اكر چه اولقى بهاسيندىن آزار قفه سودانى قيد قىلسه لـ يا

زیاده‌غه یا اولقی بهاسی نینک جنسیدین اوزکا کا بو اوج صورت دا اولقی بهاسیغه اقاله قیلماق لیق دورست ترور (الا اذا تعیب) مکر وقتی کم مبیع عیب لیق بولسه ایملدی اولقی بهاسیندین آزاراغه روا بولور (ولم یمنعها هلاک الثمن بل المبیع) و اقاله نینک دورست لیقی غه مانع بولماس بهاسی نینک هلاک بولماق لیقی بلکه سانغان نمرسه نینک هلاک بولماق لیقی منع قیلور اقاله نی (وهلاک بعضه یمنع بقدره) و سانیلغان نمرسه نینک بعضی سی نینک یوق بولماق لیقی مانع ترور آنچه یوغالغانی غه و قالغانی غه اقاله دورست ترور والله اعلم *

فصل

(التولية ان یشرط فی البیع انه بشاری به) بیع تولیه اولتورور کم شرط قیلسه سودا دا کم سانیب آلور من اول نمرسه کا کم آلفوچی آلیب ترور تیب (والمراجعة به مع فضل) بیع مراججه اولتورور کم سانیب آلسه مبیع نی یعنی سانبلا تورغان نمرسه نی اول چاقلیغ نمرسه کا کم آلفوچی آلسه آنی آرتوقی برله (وشرطهما شراؤه بمثلی) مثل جنای تورغان نمرسه لر اولجای تورغان نمرسه لر ینکلنغ آرپه و بوغدای و آلتون و کوش ینکلنغ و عروضعه بولماس مثل تون و حیوانات ینکلنغ غه بولماس و بو ایکی سودانینک دورست لیقی نینک شرطی اولتورور کم سانبلا تورغان نمرسه نی آلمان لیق ترور اوزی نینک مثل غه (وله ضم اجر القصار والحمل و نحوهما) ساتغوچی غه روا تورور کم قوشسه شسته کرنینک حقنی و حمال نینک حقنی و آنکا اوغشار نمرسه لر مثل بو یاقی نینک و آندین اوزکا نینک حقنی (ویقول قام المبیع علی بکذا) اما ایتمایکم منکا بو چاقلیغ نمرسه برله کیلب ترور تیکای و بو چاقلیغ غه سانیب آلیب من تیب ایتمغای تا یا لغاچمیلیق لازم کلمکای (لا یقول اشتریت به) و سانیب آلدیم بو چاقلیغ نمرسه کا تیمکای (فان ظهر خیانته فی المراجعة اخذه بثمنه اورد) بس اکر آلفوچی دا خیانت معلوم بولسه ساتغوچی دین فاقد ا قیلور سودا دا آلاغی اول سانبلا تورغان نمرسه نی بهاسی برله و یا قایتارغای اول مبیع نی ساتغوچی غه کم خیانت قیلب ترور (وفی التولية خط) و تولیه سودا سیندا خیانت مقدارینی کم قیلغای (وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی خط فیهما) و امام ابویوسف رحمه الله قاتیندا خیانت مقدارینی کم قیلغای هم تولیه دا هم مراججه دا (وعند محمد رحمه الله تعالی خیر فیهما) و امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا خیانت ظاهر بولغان صورت دا مجیر ترور هم بیع مراججه صورتیندا هم تولیه سودا سی نینک صورتیندا والله اعلم *

فصل فی الربوا

(هو) ربوا لغندا آرتوق لیق ترور و شریعت دا (فضل خال عن عوض شرط لاحد المتعاقدين فی المعاوضة)

اول زیاده ترور کم خالی بولسه عوض دین کم شرط قیلنغان بولسه بریسی اوچون ساتغوچی نینگ با
 آغوچی نینگ عوض قیلماق لیقندا مالنی مالغه بس اکر زیاده سی عوض دین خالی بولماسه ربا بولماس
 آنداق کم عوض قیلسه بر بانمن بوغداینی بر بانمن آرپه غه وایکی بانمن بوغداینی ایکی بانمن آرپه غه
 وموندا زیاده لیق بار اما عوض دین خالی ایبرمس آتینگ اوچون کم زیاده سی فی جنس نینگ خلاقی نینگ
 برابرینده صرف قیلورلر واکر زیاده سی فی آغوچی وساتغوچی دین اوزکا اوچون شرط قیلسه اول هم
 روا بولماس مثل زیاده کم هبه دا بولور (وعلمته القدر) وحراملیق نینگ علنی برنجه نمرسه دا بولماق لیق
 ترور (ای الکیل اولوزن) یعنی کپل ترور میکیلاندا ووزن ترور موزونا ندا (مع الجنس) بر
 جنس دا بولماق لیقدا کم اکر بوغداینی مثلا آرپه غه سودا قیلسه لر بری بریندین زیادا روا بولور
 (والبر والشعیر والتمر والملح کیلی) وبوغدای وآرپه وخرما وتوز کیلی ترور شریعتدا اکرچه عرفدا
 وزنی بولوب ترور (والذهب والفضة وزنی) وآلتون وکموش وزنی ترور شریعت دا (وغیرهما
 یحمل علی العرف) وبوایتلغان نمرسه لر دین اوزکانی عرفه بنا قیلوب اعتبار قیلب ترور لر (فان وجد
 الوصفان حرم الفضل والنساء) بس اکر ایکی وصف نینگ ایکی سی هم تاییلسه یعنی قدر جنس یعنی
 ایکی سی بر جنس دین بولسه وتقی ایکی ده کیلی یاوزنی بولسه حرام بولور زیاده سی ونسبه بیرمک لیک آنداق کم
 بر بانمن بوغداینی بر بانمن غه یا ایکی بانمن غه نسبه بیرسه روا بولماس (وان عدما) واکر بوایکی
 وصف نینگ ایکی سی هم یوق بولسه کم قدر جنس ترور (حلال) حلال ترور زیاده سی وهم نسبه سی آنداق کم
 سودا قیلسه کیلی فی وزنیغه نسبه غه یا زیاده سیغه حلال بولور (وان وجد احدهما) واکر تابلولسه بوایکی
 وصف نینگ بریسی کیم قدر ترور یا جنس ترور تقی اوزکاسی برله (حرم النساء فقط) نسبه بیرمک لیک
 حرام ترور بس وزیاده سی حرام بولماس آنداق کم هر وی توننی هر وی تونفه نسبه ساتسه روا بولمس اما
 اکر نقد ساتسه بریسی تقی بریسن دین زیاده بولسه هم روا بولور یا بوغداینی ساتسه نسبه آرپه غه
 روا بولماس اکر نقد ساتسه بریسی بریسن دین زیاده هم بولسه سودا درست بولور (ولا یجوز
 بیع الکیلی بمثله الا متساویا کیلا والوزنی الا متساویا وزنا) وروا بولماس ساتماق لیق اول نمرسه فی کم
 کیلی بولسه تقی بر کیلی غه مکر کم برابر بولسه لار ووزنی هم موندای ترور کم برابر لیق شرط ترور
 (والجید والردي سواء) آلتون وکموش نینگ یانکفی وکهنه سی برابر ترور (وجاز بیع خفنة بحفنتین)
 بر اوج بوغدای فی ایکی اوچغه سوداسی درست ترور (وفلس بفلسین) وموندای روا ترور بر
 فلوس نینگ سوداسی ایکی فلوسقه (باعیانهما) اول ایکی فلوس بیلکولیک بولسه روا بولور واکر بو
 فلوس یا ایکی معین بولماسه روا بولماس (واللحم بالحيوان) وموندای روا بولور اینتی تریک جانورقه
 ساتماق (والدقیق بجنسه کیلا) واوننی اونغه ساتماق لیق هم روا بولور کیل برله اول شرط برله کم ایکی

برابر بولفايلر (والرطب بالرطب) وياش خرمانينك سوداسى ياش خرماغه دورست ترور (وبالتمر)
 وقوروغ خرماغه ياش خرمانينك سوداسى دورست بولور وقتى كم ايكيسى برابر بولسه لر (والعنب بالعنب وبالزبيب
 متساويا) وياش يوزوم نينك سوداسى قوروغ يوزوم كاروا بولور برابر بولسه لر (والبر رطبا او مبلولا بمثله او
 بالبابس) وروا ترور سوداسى اول بوغداى نينك كم ايبا بولسه تقى بر ايبا بوغداى برله يا قوروغ
 بوغداى برله برابر بولسه (والتمر او الزبيب المنقع بالمنقع منهما متساويا) وروا ترور سوداسى ايبا قيلغان خرمانينك
 ايبا قيلغان يوزوم برله وقتى كم برابر بولسه لر (ولحم حيوان بالحم حيوان آخر متفاضلا) وبرجانور نينك
 ايتنى تقى برجانور نينك ايتنى برله سودا قيلسه روا بولور زيادهسى برله و برابر هم روا بولور (وكذا
 لمن الحيوان بلبس حيوان آخر متفاضلا) وديو نكلبغ تورور سوداسى جانور نينك سوتى نينك تقى برجانور نينك سوتى برله
 زيادهسى و برابر ليق برله (وكذا اخل الدقل بجل العنب) وموند اق ساغيلغان خرمانينك سركا سيغه يوزوم نينك سركا سى نينك
 سوداسى روا بولور (وشحم البطن بالالبية او اللحم) وچربونى قويروق برله يا ايت برله سودا قيلسه روا بولور
 (والخبز بالبر والدقيق) ونان نينك سوداسى بوغداى برله و تالقان برله اكرچه زياده بولسه هم روا
 ترور (وان كان احدهما نسيمة) واكرچنديكه بريسى نسيه هم بولسه (لا البر بالدقيق) و بوغداى نينك
 سوداسى اون برله روا بولماس (او بالسويق) ويا تالقان برله هم روا بولماس (والدقيق بالسويق
 متفاضلا او مساويا) وروا بولماس اون نينك سوداسى تالقان برله آرتوق ليقى برله برابر ليقى برله
 (ولا السمسم بالحلل) وروا ابرمس كنج نينك سوداسى كنج نينك ياغى برله (الا ان يكون الحل اكثر
 مما فى السمسم) مكر ياغ زياده بولسه اول نمرسه دين كم كنج دا ترور (ويستقرض الخبز وزنا لا عددا)
 وناننى قرضه بيرمك ليك روا بولور وزن برله و جناق برله روا بولماس (ولا ربوا بين سيد وعبده)
 وخواجه برله بنده نينك آراسيندا ربا بولماس (ولا مسلم وهرجى فى داره) و مسلمان برله كافر نينك آراسيندا
 سودا روا بولماس كافر نينك دياردنا والله اعلم *

فصل

(لا يجوز بيع مشترى منقول قبل قبضه) و آلفوچى نينك سوداسى روا بولماس يعنى اول ساتملا تورغان
 نمرسه نى بو آلفوچى قولى غه آلماسدين ايلكارى نقلى نمرسه دا (وصح التصرف فى الثمن قبله) وتصرف
 قيلماق ليق روا تورور اول متاع نينك بهاسيندا قولى غه آلماسدين ايلكارى (والحط عنه والمزيد فيه)
 و بهادين كم قيلماق ليق و زياده قيلماق ليق بهادا روا بولور (ان بقى المبيع) اكر مبيع باقى فالسه
 (وفى المبيع) ومبيع دا تصرف قيلماق ليقى روا تورور كم زياده قيلماق او چون مبيعدا (لكن الشفيع
 يأخذ بالاقل) اما شفيع آلدور و زياده آنكا لازم بولماس (وصح تأجيل كل دين الا القرض) و تسأجيل

قیلماق روا ترور یعنی بر وقتی نی قرار قیلماق لبق مکر قرض دا کم اکر قرضدا بر وقت نی قرار قیلمسه لر اعتباری یوق تورور فی الحال نیلاسه بولور (ویدخل البناء والمفتاح والعلو والکنیف فی بیع الدار) وسرای تیب سودا قیلمسه آنکا داخل بولور دیواری وبناسی وکلیدلاری وبالا خانه سی واستبراه خانه سی بولارنی ایتماسه هم سودا دا داخل بولور (لا الظلة) اما سرای ایشکندا کی ایوان چه داخل بولماس (الا بذکر کل حق هو لها) مکر مونیکنک برله ایوانچه داخل بولور سرايغه سودا وقتیندا ذکر قیلمسه لر هر حق فی کم اول حق سرای نیکی بولسه (اوبوراقها) یا اینسه کم سائیب آلدیم سراینی آنکا توناش نمرسه لاری برله (اوبکل قلیل وکثیر هو فیها اومنها) یا اینسه کم هر نمرسه کم اول سرايغه داخل بولسه کیراک آز کیراک کوب یا اول سرايغه نفع قیلا تورغان بولسه آنینک برله آلدیم تیسه بو صورتدا ایوانچه سرايغه داخل بولور (والشجر لا الزرع فی بیع الارض) ویر سوداسیندا درخت داخل بولور واوزکا ایکین داخل بولماس (ولا الثمر فی بیع الشجر) ودرخت نینگ سوداسیندا میوه داخل بولماس (ولا العلو فی بیع البيت الا بشرطه) وبالا خانه داخل بولماس اوینی سودا قیلغاندا مکر سودا وقتیندا آنی شرط قیلمسه لر (ولا فی بیع منزل الا بذکر ما ذکر کالطریق والشرب والمسیل) ومنزل نینگ سوداسیندا هم بالا خانه داخل بولماس مکر اول ایتماق لبق برله کم آز وکوب بولسه تیسه داخل بولور ومونداق داخل بولماس منزل نینگ سوداسیندا سونینگ بولی وآباق نینگ بولی وسرای نینگ سوکینا تورغان بولی مکر اول سوز برله کم آز وکوب تیسه داخل بولور وحق لاری ومرافق لری وآنکا اوغشار نمرسه لاری تیسه (ویدخل فی الاجارة) واجاره دا داخل ترور سونینگ بولی وآباق نینگ بولی اول اینلغان لرنی ایتمای هم (ویؤخذ الولد ان استخفت امه بیئنه) وقراباشنی وفرزندنی برله آلور اکر کواه برله ثابت قیلمسه آناسنی اوز حقیم تیب (وان اقر بها الا یؤخذ) واکر اقرار قیلمسه دعوی قیلغوچی نینگ حقنی ترور تیب آناسنی یعنی اکر قراباش نینگ ایکا سی دعوی قیلغان کشیکا اینسه کم بو قراباش سینینگ حقینک تورور تیسه اول قراباش دعوی قیلغان کشی نینگ بولور اما آنینک نابغانی اوغلان اول دعوی قیلغان کشی نینگ بولماس کم اول فرزندنی اقرار قیلغان کشی نینگ بنده سی بولغای (ولمالك باع غیره ملکه فسخه) وبر کشی نینگ ملکنی اوزیندین اوزکا کشی ساتسه اول ملک ایکاسی اول سودانی بوزا بیلور (وله اجازته) واول ملک نینگ ایکاسی اول سوداغه اجازت هم بیرا بیلور (ان بقی العاقدان والمبیع) وبو اول وقتدا تورور کم ساتغوچی وآلغوچی وساتیلغان نمرسه بار بولسه (وکذا الثمن عرضا) ومونداق ترور اکر ثمن کالا بولسه واکر نفعینه بولسه بولماس (وهو ملک للمبیع وامانه عند باعه) وبو بها کم کالا بولسه اجازت بیر کوچی ملکنی تورور وساتغوچی نینگ قاشیندا امانت تورور (وله فسخه) وساتغوچی سودانی بوزا بیلور (قبل الاجازة) اجازت بیر مسدین ایلکارو (وجاز اعتاق المشتري من الغاصب)

کشیدین زور برله باسیب آغان قولنی ساتیب الیب آزاد قیلماق لیق دورست تورور (لایبعه) و اول کشی نینک سوداسی روا بولماس (ان اجیز بیع الغاصب) واکر غاصب غه سودا قیلماق لیق غه اجازت بیرگان بولسه لار آفی آزاد قیلماق لیقی دورست بولور اما آنینک سوداسی دورست بولماس والله اعلم *

فصل

(یصح السلم فیما یعلم قدره) و دورست تورور سلم نینک سوداسی اول نمرسه کا کم آنینک مقداری معلوم بولسه (ووصفه) و آنینک وصفی هم معلوم بولسه (کالمکیل والموزون مثنا) مثل مکیل وموزون کم مثمن بولسه ثمن بولسه واکر ثمن بولسه مثل آلتون وکوش ینکلیغ کم سلم نینک سوداسی آنکا دورست بولماس (والمذروع کالثوب) وکز اورولغان بوز ینکلیغ تورور (مبینا) بیان اینلنکان بولسه (طوله وعرضه ورقمته) اول بوز نینک اوزینی واینی وقالینکی وسیراکی معلوم بولسه (کالحصیر) و بوریا بوز حکمیندا بولور بو وصف لاردا (والمعدود متقاربا) مثل سانلا تورغان نمرسه کم آنینک هر بر باشقه سی بری بریغه یاوق بولغای مثل جوز وناق نینک یومورته سی وفلوس وپشکان خشت معلوم قالب برله و بو اینلغان ینکلیغ لارغه بیع سلم روا بولور وقاون برله انار نینک خلاقیغه کم آنکا بیع سلم روا بولماس و شتر مرغ نینک یومورته سیغه هم بیع سلم روا بولماس بولار نینک هر بر باشقه سی نینک تفاوتی بار ترور (فیصح فی السمک الملیح) بس بیع سلم تورلانغان بالبقدا دورست بولور (لا فی الحیوان واطرافه) و بیع سلم روا بولماس جانور لارغه وکله پایجه غه و آلا نینک اجزاسیغه (و جلوده) و حیوان نینک ترسیغه هم بیع سلم روا بولماس (والجواهر) و جواهردا هم سلم دورست بولماس (ولا بصاع و ذراع معینین لم یندر قدره) و بیع سلم دورست بولماس کیل کا وکز کا کم معین بولوب مقداری معلوم بولسه (وشرطه بیان جنسه) و سلم نینک شرط لری سنا تورغان نمرسه نینک جنسی نی بیان قیلماق لیق تورور مثل اول بوغدای تیک (ونوعه کسقیه) ونوعی نی بیان قیلماق لیق ترور مثل اول بوغدای نینک صو ایچماکی (وصفته کجید) و آنینک صفتی نینک بیانی اولتورور کم تازه سره تیکای (و قدره) و آنینک مقداری نینک بیانی نی اینتغای (واجله) و آنینک وقتی نی بیان قیلماق کیراک (و اقله شهر) و بیع سلم نینک وعدہ سی نینک آز وقتی بر آی تورور و بر آی دین آزارا قغه روا بولماس (و قدر رأس المال فی الکیلی والوزنی والعددی) و مال نینک باشی نینک مقدارینی بیان قیلغای اکر کیلی ووزنی وعددی بولسه (و مکان ایفاء المسلم فیہ لحمله مؤنثه) و آلا تورغان مکان نی بیان قیلغای آنینک آلیب کلوریندا مؤنث بولسه مثل مزدوری نینک حقنی (و قبض رأس المال قبل الافتراق شرط بقائه) و آلماق لیق سلم نینک سرمایہ سی نی سلم نی حاصل قیلغان مجلسدین جدا بولماس دین ایلکاری بیع سلم نینک بقالیقی نینک شرطی ترور (فلو کان دینا وعینا) بس اکر

رأس المال نينك بعضى سى نقد بولسه وبعضى سى نسيه بولسه (بطل فى حصه الدين) ونسيه سى نينك حصه سينده باطل بولور بيع سلم (ولا يجوز التصرف فى رأس المال والمسلم فيه قبل القبض) وتصرف قيلماق ليق روا بولماس رأس المالدا ومسلم فيه داك كيم مبيع ترور يعنى ساتيلا تورغان نمرسه دا آلماسدين ايلكارى (والاستصناع باجل سلم تعاملوا فيه اولاً) وايش بيورمق ليق اوستاغه بيلكوليك وعده برله يعنى فلان وقتغچه تيمسه سلم حكيميندا بولور كيراك عرفدا اول نمرسه كا عمل قيتلا تورغان بولغايلار يا قيلماق تورغان بولغايلار (وبلا اجل فيما يتعامل فيه بيع فيجبر المانع على العمل) واكر وعده سر سودا قيلسه لر آنچه كم معامله قيلورلار سودا حكيميندا بولور بس جبر قيتلا بيلور اول اوستاغه تيز بول تيب عملغه (ولا يرجع الأمر عنه) وايش بيورغوچى اول ايش دين قيتا بيلماس (والمبيع هو العين لا عمله) وآنينك مبيعى يعنى ساتيلا تورغان نمرسه سى كورنور ذات ترور واول كشى نينك عملى ايرمس (فلو جاء بما صنعه غيره او هر قبل العقد فاخذنه صح) بس اكر كلتورسه اول نمرسه نى كم توزانكان بولسه آنى اوستادين اوزكا كشى يا اول اوستا عمل قيلغان بولغاى سودا قيلماسدين ايلكارى و آلفوچى قبض قيلسه دورست ترور (ولا يتعين له بلا اختياره) وتعين بولماس آلفوچى اوچون آنينك اختياري بولماق (فصح بيعه قبل رؤيه الأمر) بس دورست ترور آنينك سوداسى ايشنى كورمسدين ايلكارى والله اعلم *

مسائل شتى وصح بيع الكلب والسباع علمت اولاً) وايتنى سودا قيتلا آلماق واوزكا درنده لر نى سودا قيتلا آلماق مثل بولبارس وشير وبورى ينكليغ دورست بولور كيراك تعليم بيريلماكان بولسون كيراك تعليم بيريلماكان بولسون (والذمى فى البيع كالمسلم) وكافرى كم امان ليق برله مسلمان لر نينك دياريندا ترورلر سودادا مسلمان نينك حكيميندا بولور (الا فى الخمر والخنزير) مكر شراب نينك وتونكغوز نينك سوداسيندا مسلمان ينكليغ بولماس (فهما كالخيل والشاة فى عقدنا) بس بو شراب وتونكغوز بز نينك آلامزداق سرکه برله قوى ينكليغ ترور سودادا (ودرهم نثر فوق فى ثوب رجل فهو له ان اعده له او كفه) وتنكه ساچقاندا اكر كشى نينك تونبغه توشسه اكر توننى اول ساچقان تنكه نينك توشمك ليكى اوچون توزانيب قويغان بولسه يا قولى برلان هر يردين آلسه آنينك ملكى بولور (والا فلا تخذ) واكر آندا قيلمسه هر كم آلسه آنينك ملكى بولور اول تنكه (واعتبر به سائر المباحات) واوزكامباح لار نينك حكى اوشبويندكليغ بولور اكر توزانكان بولسه بيرينى اول مباح اوچون وقتى كم بو بيركا تيمسه آنينك ملكى بولور واكر آندا قيلمسه هر كم آلسه آنينك ملكى بولور والله اعلم *

فصل فى الصرف

(الصرف بيع الثمن بالثمن جنسا بجنس) بيع صرف نينك سوداسى نقد نى نقدغه سودا قيلماق ليق ترور

جنس بجنس جنس جنسی برله یعنی آلتوننی آلتونغه وکوموشنی کوموشغه سودا قیلماق لبق (اوبغیر جنس
 باجنس دین اوزکا برله آلتون نینگ سوداسی کوموشغه (وشرطه التقابض قبل الافتراق) و بو سودا نینگ
 دورست لبقی غه شرط تورور آلتاق لبق ساتغوچی و آلتوچی ایکی بدلنی بربریندین جدا بولاسدین ایملکاری
 اول مکاندین (وان وقع فی البعض صح فيه) واکر آلتاق لبق بو ایکی بدل نینگ بعضی سیندا واقع
 بولسه بیع صرف اول آلتانیهغه دورست بولور (کما فی اناء فضة) آنداق کم بر کوموش کاسه سودا
 قیلسه بهاسی نینگ بعضی سینی بیرسه و بعضی سینی بیرسه اول اولتورغان بردا اول چاقلیغ کم بیریب ترور
 بهاسی نی اول بهاسین بیرکانی نینگ سوداسی دورست بولور و قالغانیهغه سوداسی دورست ابرمس (وصار
 مشترکا) و اول کاسه آلتوچی برله ساتغوچی نینگ آراسیندا مشترک بولور (وکذا فی السیف المعلى)
 و مونداق ترور اول قلیچنی کم آلتون برله و کوموش برله آرایش قیلب ترور لار (ان خلصت الحلیة
 بلا ضرر) اکر خلاص بولسه اول آرایش ضرر سز (ویصرف القبض الی ثمنها) و صرف قیلینور اول
 آلتان نمرسه لرنی اول آرایش قیلغان نینگ بهاسیغه (وان لم یقبض شیء بطل فیها) واکر قلیج نینگ
 بهاسیندین هیچ نمرسه آلتغان بولسه آرایشده سودا بولور (وان لم تخلص بطل اصلا) واکر آرایش
 ضرر سز قلیچدین خلاص بولماس بولسه باطل ترور سودا اصلا هم قلیچدا وهم آرایش دا والله اعلم *

کتاب الشفعة

(هی تملك العقار علی المشتري جبرا بمنزل ثمنه) شفعه تیب لغندا اول نمرسه نی اینور لار کم آنینک
 سببی برله بر نمرسه نی آنکا جفت قیلور لر و شریعتدا آنینک آلتوچی سی نینگ مالک یعنی ایکا بولماق لبقی
 بر نمرسه کا اولقی قیمتی نینگ مثلی برله یعنی اول بهاکم آلتوچی آنکا آلبت تورور اول بهای اولقی آلتان
 کشی بیرمک کبراک و سانیلغان نمرسه نی تصرف قیلماق کبراک (و تثبت بقدر رؤس الشفعا) و شفعه نینگ
 حق ثابت بولور شفیع لرنینگ باشلاری نینگ مقدارنجه (لا الملك) ملک نینگ مقدارنجه شفعه نینگ حق
 ثابت بولماس (للخلیط فی نفس المبيع) اول کشیکا کم شریک بولسه مبيع نینگ اوزیغه (ثم للخلیط فی
 حق المبيع) آندین صونک حق شفعه ثابت بولور اول کشیکا کم سانیلا تورغان نمرسه نینگ حق غه شریک
 بولسه (کالشرب والطریق) مثل اول کشی کم شریک بولسه صونینگ بولیندا و آیاق نینگ بولیندا کم
 (الخاصین) اول صونینگ بولی و آیاق نینگ بولی خاص بولغای (کشر ب نهر لا یجری فیہ السفن)
 مثل شول صونینگ بولی کم یابدین بولسه کم کیمه آندا یورا بیلمسه (وطریق لا ینفذ) و مثل اول بول
 ینکلنغ کم بدر رفتی بولسه یعنی چیق ب کینار بولی یوق بولغان بولسه (ثم لجار ملاصق بابہ فی سکه اخرى)
 آندین صونک حق شفعه اول قونشی نینگ تورور کم توناش بولسه اول سانیلا تورغان نمرسه کا آنینک

اوبى وآينىك ايشىكى تقى بر اوزكا كوچه دين بولسه (و بطلبها فى مجلس علمه بالبيع) وشفعه نى طلب
 قىلغى شفيع اول نمرسه نى ساتغاننى بيلگان مجلسدا (وهو طلب مواثبة) و بو طلب نى مواثبه ديرلر يعنى
 ساچراب توروب شفيع شفعه نى تىلاكان تيمك بولور (ثم يشهد على طلبه عند العقار) وساچراب تىلاكاندىن
 صونك كواه توتغى اوزى نىنك تىلاكانىكا اول سراينى يا اول ير نى كم سائىب تورور (اودى يده من
 بائع او مشتري) يا شفعه نى تىلامك ليكى كا كواه توتغى آنى نصرى قىلغان كىش نىنك قاشيندا كم سانغوچى
 بولغى يا آلفوچى (فان اخر احدهما بطلت الشفعة) بس اكر بوايكى طلب نىنك بر بس نى تاخير قىلسه
 شفعه نى طلب قىلماق لىقى باطل بولور (ثم يطلب عند القاضى) آندىن صونك شفعه نى طلب قىلغى
 قاضى نىنك قاشيندا (وبتأخيره شهرا يبطل عند محمد رحمه الله تعالى وبه يفتى) وقاضى نىنك قاشيندا بو
 طلب نى بر آى تاخير قىلسه حق شفعه باطل بولور امام محمد رحمه الله تعالى قانينده وفتوى مونكا تورور
 (فان طلب سأل القاضى الخصم) بس وقتى كه شفيع طلب شفعه قىلسه سورغى قاضى آلفوچى دين (فان
 اقر بملك ما يشفع به او نكل عن الحلفى على العلم بانه مالكة) بس اكر اقرار قىلسه اول ملك كا كم شفعه
 تونا بيلور آينىك سببى برله يابىلماكانىكا آنت ايجمك ليكىن قاجسه باوجودكه مالك ايرمس يعنى ايكاس
 ايرمس آينىك شفيعى (او برهن الشفيع) يا كواه اوتكار كى شفيع (سألته عن الشراء) قاضى آندىن
 سائىب آلفاندىن سورغى (فان اقر به) بس اكر اقرار قىلسه اول نمرسه نى سائىب آلفانيفه (او نكل
 عن الحلفى) يا آنت ايجمك ليكىن قاجسه (او برهن الشفيع) يا سائىب آلفانيفه كواه اوتكار سه شفيع
 (قضى له بها) وقاضى شفيع اوچون حكم قىلغى شفعه غه (فلزمه احضار الثمن) بس شفيع غه اول سائىلغان
 نمرسه نىنك قيمتى نى حاضر قىلماق لازم بولور (ويحبس الدار له) وساقلاسه بولور سراينى بهاسينى
 آلفوچى (ولا يسمع البيئته على البائع حتى يحضر المشتري) وقاضى سانغوچى نىنك ضررىغه كواه سببى
 اشتمكاى نا آلفوچى حاضر بولماغونچى (فيفسخ بحضوره) بس سودانينك بوزوق لىقى غه حكم قىلغى
 آلفوچى نىنك حاضر ليقنده (ويقضى بالشفعة) وآلفوچى نىنك حاضر تورغاندا قاضى شفعه غه حكم قىلغى
 (والهبة على البائع) وعهده بائع غه تورور يعنى بهانينك شرطى بائع دا تورور بس واجب بولور آندا
 ومبيع نى سانغوچىغه تابشورماق لىق وبراواثبات قىلب آلسه بهاس نىنك ضامن بائع تورور وآلفوچى ايرمس
 (وللشفيع خيار الرؤية والعيب) وشفيع دا خيار كورمك ليكى وخيار عيب بار تورور (وان شرط المشتري
 البراءة منه) اكر چنديكه عيب دين باك ليكىن آلفوچى شرط قىلغان هم بولسه يعنى ايتقان بولسه كم عيبى نى قبول
 قىلدىم وعيبى برله آلور مېن تېسه هم ومونداق تىماك ليكى برله هم شفيع نىنك عيبنى كورمك اختىبارى
 بار تورور (والقول للمشتري فى الثمن) وبهاس نىنك مقدارنده آلفوچى نىنك سوزى بولور آنت برله
 (وبيئته الشفيع احق من بينته) وشفيع نىنك كواهى احق واولى تورور قبول قىلماق لىقدا آلفوچى نىنك

کواهیندین (ولو ادعی المشتري ثمنًا وبأوجه اقل منه) واکر دعوی قبلسه آلفان کش بهاس نی وساتفان
 کشی آزارقنی دعوی قبلسه (اخذ بقوله) شفیع ساتغوچی سوزی برله آلفای (قبل القبض) بهاسینی
 آلماسدین ایلکاری (وبقول المشتري بعده) و آلفان کش نینک سوزی برله آلفای بهاس نی آلفاندین
 صونک (واخذ فی حط بعض الثمن او زیادته باقلهما) وشفیع آلفای بهاس نی کم و زیاده قیلغان صورتدا
 بو ایکی صورت نینک آزارقنی آلفای (وفی حط الكل بالكل) وساتفوچی آلفوچی دین بهاسی نینک
 بارچه سنی کم قیلغان صورتدا شفیع تمام بهاس برله آلور و هیچ نمرسه کم قیلغای (وفی الشراء بثمن
 مثلی بمثله) و بو صورتدا کم آلمان لیقی مشتری نینک مثل نینک بهاسیغه کم مکیل وموزون نورور آلسه
 وشفیع هم شول مثل نینک بهاسیغه آلور (وفی غیره بقیمة الثمن) ومثل دین اوزکادا بهاس نینک قیمتی
 برله آلفای مثل عروض وعتار بنگلیغ (ففی عتار بعتار اخذ کل بقیمة الآخر) بس اول صورتدا کم
 ساتفان بولسه یرنی یرکا شفیع هر قیس سنی تقی برس نینک بهاس برله آلفای (وفی ثمن مؤجل بحال)
 وسودادا نسیبه بهاس نی شفیع نقد بهاغه آلفای (اوطلب فی الحال ثم اخذ بهن الاجل) یا فی الحال شفعه نی
 طلب قیلغای ووعده وقنی اونکاندین صونک آلفای (وفی بناء المشتري وغرسه بالثمن وقيمتها مقلوعین)
 و بو صورتدا کم یرنی آلفان کشی دیوار سالغان بولسه یادرخت تیککان بولسه اول یردا مبیع نینک قیمتی
 برله وبنانینک قیمتی برله وایککان درخت نینک قیمتی برله آلفای کم مشتری قیلب ترور اما اول بها کم
 قوبارغاندا بولسه اعتبار قیلغایلر اول بناء ودرختدا (اوکلن المشتري قلعهما) یا تکلیفی قیلغایلر یعنی
 اول قیلنغان بنانی ودرخت نی آل تیکاپلار مشتریغه (ولیست الا فی بیع اوهمه بعوض) وشفعه نوتوب
 بولماس مکر سودادا یا هبه^۶ باعوض دا شفعه نی طلب قیلماقی روا بولور (ولا فی شجر وثمر بیعا قصدا)
 روا بولماس شفعه نوتماقی درختدا ومیوه دا کم ساتیلغان بولسه قصدا یعنی یرسز (ولا فی البیع بخیار
 الا بعد سقوطه) وتقی سودای بخیاردا هم اختیار لیقی برله قیلغان سودادا هم طلب شفعه روا بولماس مکر
 خیار ساقط بولغاندین صونک شفعه نوتغای (ولا فی بیع الفاسد الا فی بعد سقوط فسخته) وطلب شفعه
 روا بولماس سودای فاسد دا مکر فساد نینک فسخی ساقط بولغاندین صونک شفعه نوتغای (ولا فی رد
 بخیار الا بخیار عیب بلا قضاء) وطلب شفعه روا بولماس خیار برله آلیب فاینارغاندا مکر شفعه نوتما
 بیلور عیب خیار برله آلیب فایتارسه بی حکم قاضی واکر قاضی نینک حکمی برله فایتارسه آندا هم شفعه
 نوتما بیلماس (ولا لمن باع او بیع له) ومونداقی روا بولماس طلب شفعه اول کئیچا کم ساتفان بولسه
 بر نمرسه نی یا تقی اوزکا کشی کا ساتفان بولسه آنینک وکیل لیک برله (اوضمن الدرک) یا اول کشیکم
 درک نینک ضامن بولغان بولسه تقی آنکا ولایت طلب شفعه بولماس اول نمرسه کا کم آنینک درکی نینک
 ضامن بولوب نورور (بل لمن شری) بل که اول نمرسه نی ساتیب آلفان کش اوچون شفعه واجب بولور

(او اشتری له) یا اول کشیکم ساتیب آلسه شفیع اوچون وکالت لیک برله (و بیطلها) وشفعه نی باطل قیلور (تسلیمها بعد البیع لا قبله) تسلیم قیلماق لیقی شفعه نی سودا دین صونک و سودا دین ایلکاری شفعه نینک تسلیمی باطل قیلماس (والصاح مع بطلانه) وحق طلب شفعه نی صاح هم باطل قیلور اکر چندیکه اول صاح نینک اوزی هم باطل بولسه (وموت الشفیع لا مشتری) وحق طلب شفعه نی باطل قیلور شفعه نی طلب قیلا تورغان کشی نینک اولمک لیک و آلمان کشی نینک اولمک لیک حق طلب شفعه نی باطل قیلماس (و بیع ما یشفع به) وحق باطل قیلور شفعه نی ساتماق لیقی اول نمرسه نی کم آنینک سببی برله شفعه توتقان ابردی (قبل القضاء) شفعه غه حکم قیلماسدین ایلکاری واکر قاضی شفعه غه حکم قیلغاندین صونک سانسه آنی کم آنینک برله شفعه توتار حق شفعه باطل بولماس (و یشفع حصه احد مشتریین لا احد الباعه) وشفعه توتا بیلور ایکی آغوچی کشی لار نینک بریسی نینک حصه سنی و ساتفوچی لرنینک بریسی نینک حصه سی غه شفعه توتا بیلماس یعنی برنجه جماعت بر کشیدین سرای ساتیب آلسه لر شفیع اول آغوچی لرنینک بریسی نینک حصه سینی شفعه توتوب آلا بیلور و اوزکار نینک حصه سنی هم آلسه آلور واکر برنجه جماعت بر کشیکا سرای سانسه شفیع ساتفوچی لرنینک بریسی نینک حصه سینی شفعه توتا بیلماس یا بارچه سی نینک حصه سینی شفعه توتوب آلور یا بارچه سیندین شفعه دعواسنی اوتار (فان سلم شراء زید فظاهر شراء غیره) بس اکر شفیع زید دین شفعه دعوانی اوتسه آندین صونک معلوم بولسه کم آغوچی زید دین اوزکار ایرکان (او الشراء بالف) یا تسلیم قیلدی آلمات لیقی مینک تنکه کا (فظاهر باقل) صونک معلوم بولدی کم منک تنکه دین آزغه آلمان ایرمش (او بمثلی) یا معلوم بولدی کم مثلی غه آلمان ایرکان مثل بوغدا ی کم آنینک قیمتی مینک تنکه بولسه (لا تسقط) حق شفعه ساقط بولمس (الا ان ظهر بقیمة قیمته الف او اکثر) مکر ظاهر بولسه کم قیمی نمرسه کا سانسه کم آنینک قیمتی مینک تنکه بولسه یا آندین زیاده بولسه ایسی شفعه حق قالماس شفیع دا والله اعلم *

کتاب القسمة

(هی تعیین الحق الشائع) قسمة تیکان شریعتدا حقنی تعیین قیلماق لیق نورور کم شابع بولغای (و غلب فیها الا فراز فی المثلی) و قسمتدا جدا قیلماق لیق غالب ترور مثلیاندا مثل اولجای تورغان و مثقال قیلا تورغان و بر بر سنالا تورغان نمرسه لاردا (و الابدالة فی غیره) و غالب مثلیاندا دین اوزکار نینک قسمتدا مثل حیوانات و کالالاردا آنینک قیمتی نی بدل قیلماق لیق نورور تفاوت برله (فیأخذ کل شریک حصته بقیمة صاحبه ثم لا هناك) بس هر شریک اوزی نینک حصه سینی آلا بیلور تقی بر شریکی غایب بولغان وقتدا مثلی دا و غیر مثلی دا آلا بیلماس (و ندب نص فاسم یرزق من بیت المال) و مستحب ترور تعیین

قیلماق لایق قسمت قیلغوجی نی کم آنکا بیت المال دین مزد بیرکایلر (لیتقسم بئلا اجر) تا مزد سز قسمت
 قیلغای (وان نصب باجر صحیح وهو علی حد الرؤس) واکر قویسه لر بر کشی نی کم مالنی بولکای حق
 برله کم اول حقنی مال ایکاسیندین هم آلسه روا بولور اما شریک لارنینک باشیغه کوره آلفای ومالغه کوره
 آلفای وبو امام اعظم رحمه الله تعالی نینک سوزی ترور اما صاحبین رحمه الله تعالی قاشیند اولارنینک
 هر قیسی سی نینک اولوش نینک مقارنجه آلور (ویجب کونه عدلا عالما بها) وقسمت قیلماق لایق فه
 قسمت قیلغوجی نینک عادل ومال قسمتغه بولماق لایق واجب ترور (ولا یعین واحد) ودر کشی نی تعیین
 قیلماقایلر (ولا یشتک القسام) وقسمت قیلغوجی لر شریک بولماقایلر تا اتفاق قیلماقایلر مزدنی کوب
 آلورغه (وقسم بطلب احدهم ان انتفع کل بجمته) وشریک لارنینک بریس نینک سوزی برله قسمت
 قیلماقایلر اکر هر قیسی سی اوزی نینک حصه سی برله نفع آلا بیلور بولسه (وبطاب صاحب الکثیر فقط
 ان لم ینتفع الآخر لقله حصته) وکوب اولوش لیک کشی نینک سوزی برله قسمت قیلماقایلر اکر نفع
 آلا بیلماق بولسه لار اوزکا شریک لاری حصه لاری نینک آزلیقی سببی دین (ولا یقسم الا بطلبهم
 ان تضرر کل للقله) وقسمت قیلماقایلر مکر شریک لارنینک بارچه سی نینک سوزی برله اکر ضرر تابسه لار
 همه شریک لار اوزلاری نینک حصه لاری نینک آزلیقی سببی دین (ولا الجنسان والرقيق والجواهر والحمام
 الا برضاهم) وایکی جنس نی وبنده نی وجواهرنی وحمالنی قسمت قیلماقایلر مکر شریک لارنینک رضایلیق
 برله (ودور مشترکة او دار وضیعة او دار ومانوت قسم کل وحدها) وشریک سرائلر نی یا سرای وصحن
 یعنی میدان برنی یا سرای ودوکاننی هر قیسی سنی بر بر قسمت قیلماقایلر (وصحت بالتراضی الا عند
 صفر احدهم) وشریک لارنینک رضایلیق برله قسمت قیلماق لایق دورست ترور مکر اول وقتند دورست
 بولماس کم شریک لارنینک برسیندا رضایلیق بولماق بولسه کم ایمی آنینک رضایلیق معنبر ابرمس
 (وقسم نقلی یدعون ارثه بینهم) وقسمت قیلورلر اول نقلی نمرسه نی کم دعوی قیلورلر شریک لار
 میراث تیب اولاشما ککا آنی (وعقار یدعون شراه او ملکه مطلقا) وقسمت قیلورلر عقارنی یعنی ملک لارنی
 مثل سرای ویر بنگلیغ کم دعوی قیلورلر ساتیب آلوق تیب اول ملک لارنینک ملک لیکنی نی مطلقا
 وسببی نی بیان قیلماس (فان ادعوا ارثه عن زهد لا حتی برهنوا علی موته وعد ورثته) واکر شریک لار
 دعوی قیلسه لر شریک لارنینک میراث تابماق لیتغه اول ملک کاکم زید دین میراث قالی تیب قسمت قیلا
 بولماس اول ملک نی تا کم ثابت قیلماقایلر کواه برله وکواه اونکارکایلر زید نینک اولکانیغه وآنینک وارث لاری نینک
 عددیغه یعنی وارثی نیچه ابردوکی غه (ولا ان برهنوا انه مهم حتی برهنوا انه لهم) ونقی قسمت قیلماقایلر
 اکر کواه اونکارسه لر کم اول نمرسه اولار برله ترور تا کواه اونکارکایلر کم اول نمرسه اولار نینک ملک ترور
 تیب آندین صونک شریک لارنینک آراسیندا قسمت قیلماقایلر (ولا ان کان شی منه مع الوارث الطفل

او القائب) وتقی مالنی قسمت قیلماغایلر اکر وارث لری نینک بری نارسیده بولسه یابریسی غایب بولسه
 (ولا بدخل الدراهم فی القسمة الا برضاهم) و مالک لرنی قسمت قیلماغاندا داخل قیلماغای درم لرنی
 ونقدینه لارنی مکر وارث لرنینک رضالیتی برله یا اول وقتدا داخل قیلماغایرکم اول نقدینه نی داخل قیلماغه
 قسمت قیلماق لیق مشکل بولور بولسه (وان وقع سهیل قسم او طریقته فی قسم آخر صرف عنه ان امکان)
 اکر واقع بولسه آب رو بر قسم دا یا بورور بول بر قسم دا قویارلر شول قسمدا اکر ممکن بولسه
 (والا فسخت) و اکر اسان بولامه ایلانتورهمی صونینک یولی و بورور بولنی اول قسمتنی بوزارلر (وان
 اقر باستیفاء ثم ادعی ان بعض حصته وقع فی ید صاحبه غلطا صدق بالحجة) و اکر بر شریک اوزی نینک
 حصه سی نینک تمامی فی آلفانیغه اقرار قیلسه آندین صونک دعوی قیلسه کم بعضی اولوشوم شریکم غه
 غلط دین توشوب تورور تیب اینانورلار آنکا کواه برله و اکر کواهی یوق بولسه شریک لاریغه آنط
 بیرکایلر (وشهادة القاسمین حجة) و ایکی قسمت قیلماغوی نینک شهادتی معتبر تورور و اولار نینک کواهی لیقی مقبول بولور
 (و فسخت ان استحق بعض مشاع فی الكل لابعض حصه احدهما بل یرجم) و قسمتنی بوزار اکر بر کشی حقم
 بار تیبسه یعنی حقی ثابت قیلسه اول قسمت قیلغان مال نینک بارچه سیندا کم و بو قسمت فی بوزماس اکر
 بر کشی حقم بار تیبسه و ثابت قیلسه ایکی شریک نینک بریسی نینک حصه سی نینک بعضی سیندا بلکه رجوع
 ایتمب آدر شریکندین اوزیندین آغان مقدارینجه (وصحت المهایاة) و بر نمرسه نی فائده سی اوچون
 بولمک لیک دورست تورور (فی سکون هذا بعضا من دار وهذا بعضا) و بو اولتورورکم شریک سرایلار
 بولسه بر شریک سرای نینک بعضی سیندا وتقی بر شریک سرای نینک بعضی سیندا اولتورغای (وخدمه
 عبد هذا یوما وهذا یوما) وتقی بو طریقته برله قسمت قیلماق لیق صحیح تورورکم ایکی کشی بر قولغه
 شریک بولسه لر اول بنده برکون بر شریکغه خدمت قیلغای تقی برکون تقی بر شریکغه خدمت قیلغای
 (کسکنی بیت صغیر) مثل ایکی کشی بر اویکا شریک بولسه لر اول اویدا بریسی بر کون وتقی
 بریسی بر کون اولتورسه روا بولور (و عبدین هذا العبد هذا والآخر الآخر) و ایکی بنده نینک
 آراسینده فائده نی بو طریقته برله قسمت قیلماق روا بولورکم بر بنده بر شریکغه خدمت قیلغای وتقی
 بر بنده تقی بر شریک کا خدمت قیلغای والله اعلم *

کتاب الهبة

(هی تملیک عین بلا عوض) یعنی هبه تیکان شریعتدا تملیک قیلماق لیق تورور کورونه تورغان نمرسه نی
 یعنی بر نمرسه نینک ذاتینی عوض سز یعنی اورنیغه هیچ نمرسه آلمای بیرمک لیک تورور (و تصح یوهبت)
 و هبت تیکان لفظی برله دورست بولور هبه باغشلا دیم تیمک برله (و تحلت) تیکان لفظ برله هم دورست

بولور یعنی عطا قیلدیم نینک برله (ونحوهما) اول ایکیسی بنگلیغ کم مثل اعطیت واطعمتک (وینم بالقض فی مجلسها) وهبه تمام بولور هبه نینک مجلسیندا آلاماق لیق برله یعنی بیردیم تیکان بردا آلسه دورست بولور (ولو بلا اذن وبعده باذن) اگرچه رخصت سز هم آلسه اول بردا هبه تمام بولور واکر اول اینغان بردین توروب کینکاندین صونک رخصت برله آلسه هبه دورست بولور واکر اذن سز آلسه یعنی رخصت سز آلسه هبه تمام بولماس (ولا نصح فی مشاع یتسم) ودرست ایرمص هبه اول اولوشدا کم قسمت فی قبول قیباغچی بولاسه وقسمتی قبول قیباغچی اولتورور کم قسمت دین ایلکاری و قسمت دین صونک آندین فایده آلابیور بولاسه لر آنداغ مشاع نینک هبه سی دورست ایرمص مثل اولوغ حمام واولوغ اوی اما کچک حمام داشاع فی هبه دورست بولور آنکچون کم قسمت آنده لازم بولمس (فان قسم وسلم صح) بس اگر قسمت قیلسه لر وتسلیم قیلسه لر اول مشاع فی هبه دورست بولور (وکذا هبه لبن فی ضرع ونحوه) ومونداتی روا بولماس اول هبه کم سوت ایچیکده بولسه وآنکا اوخشار نمرسه لر مثل یونک کم قوی نینک آرقاسیندا بولاسه واما اگر ساغسه لر سوتنی ویونکنی کیسه لر وتسلیم قیلسه لر دورست بولور (لا دقیق فی بر وان طحن وسلم) ونارتیلغان اونینی باغیشلامق لیق دورست بولمس اگرچندیکه اون قیلب وتسلیم قیلسه هم روا بولماس (وهبة ما هو مع الموهوب له تامة) وباغیشلامق آنچه کشی نینک نصر فینداتی ترور آنکا بیرسه لر روا بولور (کهمة الاب لطفله) مثل آنانینک هبه سی واوزی نینک طفل اوغلانی غه بیرکان بنگلیغ (وقضه حاقلا) وآلاماق لیقی آنی طفل حاقل بولغان حالدا (وقض من یریه وهو معه والزوج للزوجة بعد الزفاف معتبر) وآلاماق لیقی اول کشی نینک کم اول طفل فی تربیت قیلور وحالانکه اول طفل آنینک برله بولسه وطفل قزنینک ایری نینک آلاماق لیقی هبه فی اول صغیره غه خاوة صحیحه قیلغاندین صونک معتبر ترور (فی هبه الاجنبی له) وبو نارسیده طفل غه یات اجنبی نمرسه بیرکانیندا (وصح هبة اثنین دار الواحد) وایکی کشینینک سر اینی بر کشیکا بیرمک لیک دورست ترور (وهکسه لا) ومونینک عکسی روا بولماس کم بر کشی سر اینی ایکی کشیکا بیرمک لیک (کتصدق عشرة دراهم هلی غنیین) ایکی بابغه اون تنکه فی تصدق قیلغانی بنگلیغ ترور کم بوروا بولمس (وصح علی فقیرین) وایکی فقیرغه اون تنکه بیرمک لیک دورست ترور آنکچونکم شیوع لازم کلماس آنکچونکم صدقه آلفرچی الله تعالی دور حقیقه بس شیوع لازم بولماس (ویصح الرجوع عنها بتراض او بحکم قاض) وهبه دین قایتماق لیق دورست ترور بیرکوچی نینک و آلفرچی نینک راضی لیقی نینک برله یاقاضی نینک حکمی برله (ویمنعه) وهبه دین قایتماق فی منع قیلور (زیادة متصله) اول زیاده نمرسه ترناش بولاسه مثل دیوار سالماق لیق ورخت تیکمک لیک (وموت احدهما) وایرکوچی و آلفرچی نینک ایکیسی نینک بریسی نینک اولمک لیک هم هبه دین قایتماق فی منع قیلور (وعروض اضیف الیهما) واضافه قیلور بولسه لر اول عوضنی

هبه کا آنداقکم بو نمرسه نی آل اوزنینک بیرکان هبه نینک عوضی اوچون نیب (ولو من اجنبی) اگرچه اول عوض اجنبی دین بولسه هم (وغروجاها عن ملك الموهوب له) ومانع ترور رجوع عین چقب کیتمک لیک اول نمرسه نینک آغان کشی نینک ملکیندین (والزوجیه وقت الهبة) وهبه وقتیندا بربریفه جفت بولماق لیقی هم رجوع دین منع قیلور یعنی ایر و خاتون بولماق لیقی (وقرابة المحرمية) وتقی مانع ترور قرینداش لیق کم محرمیت لیقی نینک سببی بولسه (وهلاك الموهوب) وتقی مانع ترور اول بیرکان نمرسه نینک هلاک بولماق لیقی (وضابطها حروف دمع خزقه) یعنی ضابطه سی بو حروف لر ترور یعنی دال زیاده لیق دین ترور ومیم موت دین ترور یعنی ایکسی نینک بریسی نینک اولمک لیک ترور وعین عوض دین ترور و خا خروجدین یعنی ملکیندین چقبماق لیق ترور وزا زوجیت دین یعنی ایر و خاتون بولماق لیقی ترور وقای قرابت یعنی یاوق لیق وها هلاک یعنی بیرکان نمرسه نینک هلاک بولماق لیقی ترور (وهو فسخ من الاصل لا هبة للواهب) وبورجوع یعنی قایتماق لیق هبه نی بوزماق لیق ترور هبه قیلغان خلق دین تقی اوزیکا نمرسه نی بیرماک لیک ایرمس بیرکوچی آغوچی غه تاکه شرط بولغای بیرکوچی نینک آلماق لیقی رجوع نینک دورست لیقنده (وهی بشرط العوض هبة ابتداء) و بو بیرمک لیک هبه نینک عوضی نینک شرطی برله ترور اولما (فشرط قبضهما) بس آلماق لیق شرط ترور ایکیسیغه (وتبطل بالشروع) وهبه باطل ترور شیوع برله آنداق کم بیرسه شریک نمرسه نینک بر پاره سنی بر نمرسه دین یا عوض نینک شرطیندین بو روا بولماس (وبیع انتهاء) و بو عوض لیق هبه سودا حکمیندا بولور آخرینده (فترد بالعیب والرؤية) بس قایتارا بیلور اول بیریلکان نمرسه نی عیبی برله و کورمک لیک سببی برله (وثبت الشفعة) وشفعه ثابت بولور عوضی هبه دا (وان استثنى الحمل) واکر آندین جدا قیلسه اوغلاننی (اوشرط ما یفسد البیع) یا شرط قیلسه سودانی فاسد قیلغوچی نمرسه لار برله (بطلا) اول جدا قیلماق لیقی باطل ترور و اول شرطی هم باطل ترور (وصحت الهبة) و اول هبه دورست ترور (وان اعتق الحمل ثم وهبها صحت) واکر اوغلاننی آزاد قیلسه آندین صونک قراباشنی بر کشیکا بیرسه اول هبه سی دورست ترور (وان دبره ثم وهبها لا) واکر اوغلاننی مدبر قیلسه آندین صونک قراباشنی بر کشیکا بیرسه اول هبه سی دورست بولماس (وصح العمري) وهبه عمری دورست ترور (وهی جعل داره له مدة عمره بشرط ان ترد اذا مات) و بو عمری تیگان بر کشی نینک ملکی قیلماق لیق ترور سرابنی اول کشی نینک عمری نینک مدتیچه آنینک برله کم قینارا بیلور اول سرابنی بیرکوچیغه آغان کشی اولکاندین صونک (وبطل الشرط) و بو شرط باطل ترور و سرای اول کشی نینک ورثه سیغه تیکار کم نریک لیک حالیندا آنینک تصرفینده ایردی (ولا نصح الرقبی) وعقد رقبی دورست ایرمس (وهی ان مات فبلك فهی لك) وبورقبی تیگان مونداق ترور کم بر کشی بر کشیکا ایتسه کم اگر مین

سندین ایلکاری اولسم اول سرای سینینک ملکینک بولسون تیسه (والصدقة لا تصح الا بالقبض) و صدقه دورست بولماس مکر آلماق لبق برله (ولا فی شافع یقسم) و صدقه بیرمک لیک روا بولماس اول حصه دا کم بولمک لیکنی قبول قیلغوجی بولسه آنداق کم صدقه قیلسه حصه نینک یاریمی نی سرایدین (ولاعود فیها) و صدقه دا رجوع روا ایرمس آنکچونکم صدقه دا آلماق لبق ترور وقتنا بیرمک لیک روا ایرمس والله اعلم *

کتاب الاجارة

(وهی بیع نفع معلوم بعوض کذا دین او عین) اجاره نیکان سودا ترور معلوم فائده نی بیلکولیک عوض برله کم نقد نمرسه لار ینکلنغ مثل کیلیات ووزنیات یعنی اولچای تورغان ینکلنغ ویا عین بولسه مثل بنده وتون و حیوانات و آنکا اوخشار نمرسه لر (و یعلم النفع بذكر المدة وان طالت) و فائده سی معلوم بولور مدتنی ایتماق لبق برله واکرچه اول مدت اوزن هم بولسه (لکن فی الوقف لا تصح فوق ثلاث سنین) اما وقف دا اوج بلدین زیاده غه دورست ایرمس ناکاه وقف نی اجاره آلمان کشی ملکیم تیب دعوی قیلماق (وبذکر العمل کصغ ثوب) و فائده سی معلوم بولور عملنی ایتماق برله مثل تونونی رنگ قیلغان ینکلنغ (وبشارة کنتقل هذا الی ثمه) و اشارت برله هم معلوم بولور فائده سی مثل فلان نمرسه نی فلان برغه اونکارمک لیک ینکلنغ (ولا تجب الاجرة بالعقد) و اجاره نی بغلامق لبق برله حق واجب بولماس (بل بتعجیلها) بلکه واجب بولور حق ایلکاری اوزی بیرسه و تقی قایتب آلماق لبقغه ولایتی ایرمس (اوبشرطه) یا ایلکاری بیرمک لیک شرطی برله هم مزدی واجب بولور (او باستیفاء النفع) یا مزد واجب بولور فائده سی فی تمام آلماق لبق برله (او التمكن منه) یا واجب بولور حق فائده غه قادر قیلماق لبقغه و کوچی ینمک لیک برله (فتجب لدار قبضت وان لم یسکنها) بس واجب ترور اجاره اول سرای اوچون کم آلمان بولسه اجاره غه اکر چندیکه اجاره غه آلمان کشی آندا اولتورمغان بولسه هم (وتسقط بالغضب بقدر فوت تمکنه) و مزدی ساقط بولور اجاره غه آلمان نمرسه فی تقی برکشی باسیب زور دین آلماق لبقی برله اول چاقلیغ نمرسه کم فوت بولوب ترور آنینک مقدارنجه فائده آلماق لبق ساقط بولور (وللموخر طلب الاجرة) و موخرغه یعنی اجاره بیرک کوچی غه آنینک مزدینی تیلاما کلک کا ولایتی بار ترور یعنی آنینک مزدینی تیلای بیلور (لدار والارض لكل یوم) سرای اوچون ویر اوچون کم اجاره غه آلمان بولماق هر کونی اوچون حق تیلاکای (وللدابة لكل مرحلة) و تورت آباق لبق جانور اوچون هره نزلدا تیله کای (وللفصارة والحیاطة اذا تمت وللخبز بعد اخراجه من التنور) و شسته کر اجاره سی فی ودرزی اجاره سی نی اول عمل تمام بولغاندین صونک تیلاکای و نان پزنانینی تنور دین چیتارغان دین صونک مزدغه مستحق بولور (فاذا احترق بعد ما اخرج فله الاجر وقبله لا ولاخرم فیهما)

بس وقتى كه نان نمودين چبقاندين صونك كويسه پشور كوچى غه اجره بيرمك واجب بولور واكر
 نمودين چبقارمسدين ايلكارى كويسه مزد واجب بولماس وايكى صورت دا هم تاوان واجب بولماس
 نوز واوتون نينك هم تاوانى (وللطبخ بعد الغرف) و آش پشور كوچى نينك مزدى قزاندين طبقه سالغاندين
 صونك واجب بولور (واضرب اللبن بعد اقامته) وغشت قويماق ليق اوچون خشتنى تورغوزغاندين
 صونك مزد واجب بولور (ويحبس العين للاجر من خلط ملكه بها) وساقلار عين نى يعنى بنده تون
 وحيوانات بنگليغ نمرسه لارنى مزدى اوچون اول كشيكم اول عين برله اوزى نينك ملكى نى آرالان تورغان
 بولسه (كالصباغ) مثل بو يانچى بنگليغ (فان حبس فضاع فلا غرم ولا اجر له بخلاف الجمال) بس اكر
 ساقلاسه اول عين نى وضايغ وتلف بولسه بس تاوان تيماس ومزدى هم تيكماس وحمال آئينك خلافيغه كم
 مزدى اوچون كوتركان نمرسه نى ساقلای بيلماس مثل شسته كر وكيه مچى وهر كشى كم آئينك ملكى آئينك
 برله آرالاشمغان بولسه (ولمن اطلق له العمل ان يستعمل غيره) و بر كشى كم آنكا بر ايشنى مطلق
 بيورسه لار آنكا اول كشى اول عملنى اوزيندين اوزكا كا قيلدورسه بولور (فان قيد بيده لا) بس اكر
 تقيد قيلسه يعنى اوز قولونك برله قيل تيمسه اول ايشنى اوزكا كشيكا بيورماق ليق روا بولمس آنداقكم
 ايتسه بو توننى اوزونك تيكسانك سنكا مرنجه نمرسه بيوريمين تيمسه اكر اوزكا كا بيورسه روا بولماس
 (ولا جبر العبيد بعينه ان مات بعضهم وجاء بمن بقى اجره بحسابه) و بر كشى نى اجاره غه توتغان بولسه
 اوزى نينك عيالننى كلتورمك ليك اوچون اكر بعضى س اولكان بولسه وبعضى سنى كلتورسه آئينك حسابى
 برله مزدنى آلور واكر كلتورمك ليكى نينك مؤنتى بعضى س نينك اولمك ليكى برله كم بولسه آنداق كم
 كچك لارى اولسه لار اما اكر اولوغارى اولسه مؤنتى تخفيف بولمس بس مزدى كم بولماس (و حامل
 كتاب اوزاد الى زيد باجر ان رده بموته لا شى له) اول كشيكم كتابنى كوتر كوچى بولسه يا آزوقنى
 كوتر كوچى بولسه زيد غه آليب بارور اوچون اكر قايتاريب آليب كيلسه بو كتابنى يا آزوقنى زيد نينك
 اولكانى اوچون آنكا مزد تيكماس (وصح استيجار دار او دكان بلا ذكر ما يعمل فيه) وسراينى ودكانينى اجاره
 قيلماق دورست نورور اول سراينده ودكانى اقايسى عملنى قيلورنى ايتماسه هم (وله كل عمل فيه سوى موهن البناء)
 و آنكا نورور كم هر عملى تيلاسه اول برده قيلماق اول عمل ديوارنى بوزغوچى بولماق (لا استيجار
 ارض حتى يسمى ما يزرع او يعمه) و بر نينك اجاره س دورست بولماس تاكه ايتماق اول يرده ايكلا
 تورغان نمرسه لار نينك آئينى يا آنداق ايتماق كم هر نه تيلاسه ايكماق (وتكون الارض خالية عن الزراعة
 وقتى كيرك كم ير خالى بولماق زراعتين تا آئينك اجاره س دورست بولماق) (فان استاجرها للبناء او
 الغرس صح) بس بناه اوچون يا درخت تيكمك ليك اوچون يرنى اجاره قيلماق ليق دورست نورور
 (واذا انقضت المدة سلمها فارغة) بس وقتى كه مدي اوتسه تابشورماق اول يرنى اوزى نينك عملى دين

فارغ قیلب (الا ان بغرم الموجر قیمته مقلوعا) مگر قیمتنی بیرکای اجاره بیرکوی اول درخت نینک کم
 یریندین اوزولکان قیمتنی (ویتملمکه بلا رضاء المستأجران نقص الفلح الارض والأفبرضاه) ویرنینک ایکاس
 مالک بولور بناغه درخت غه اجاره آلفوچی رضا بولسه هم اکر نقصان بنگو ینکلیغ بولسه یرکا اول بنا
 ودرخت نی بوزماق لیقین واکر نقصان ینماس بولسه مالک بولور اول بناغه ودرختغه اکر راضی
 بولسه اول کش کم اجاره آلیب نورور وینا قیلب ودرخت نیکب نورور (او یرضی بترکه فیکون البناء
 والغرس لهذا والارض لهذا) یاراضی بولسه یرینک ایکاس بنانینک ودرخت نینک بوانانیغه آنینک یرینده
 وینا ودرخت اجاره آلفوچی نینک بولور ویر اجاره بیرکوی نیکب بولور (والرطبة كالشجر) وبونچغه
 درخت حکمیندا بولور (وضمن المحضة بالزيادة علی حمل ذکر ان اطاق) واول حصه نینک قیمتنی غه یعنی
 یوک نینک زیاده سیغه ضامن بولور اکر اول ایندغان یوکسین زیاده یوکلان بولسه اکر طاقنی اول
 یوککا بار بولسه مثلا اکر اولاغ نینک بهاسی آلتمش تنکه بولسه واجاره غه آلسه کم اللیک بانمن یوک
 یوکلان قیب آلتمش بانمن یوک اوردی واول اولاغ ضایع بولدی اون تنکه کم اون بانمن زیاده س نینک
 حصه سی ترور ضامن بولور اول اولاغ نینک بهاسینین (وکل القيمة ان لم یطقی) وقیمتی نینک بارچه سیغه
 ضامن بولور اکر اولاغ نینک طاقتینین زیاده یوک یوکلان بولسه والله اعلم *

فصل فی الاجارة الفاسدة

یفسدها شروط تقس البیع) واجاره فی فاسد قیلور اول شرطلر کم سودای فاسد قیلوچی ترور آندا قکم
 آسبانی اجاره غه آلسه لر بو شرط برله کم اکر سوی توقنانه مزدی اجاره آلفوچی نینک بولسون تیب بو
 تورلیک شرط اجاره فی باطل قیلور (فتجب اجر المثل لکن لا یزاد علی المسمی) بس واجب بولور اجر
 مثل وزیاده بیر یلماس آت بیریب وقرار قیلب قویغانین (وصح اجارة دار کل شهر بکدا) وسرابنی
 اجاره غه آلماق لیق دورست ترور بر آی فه مونچاق لیق نمرسه تیب (بلا بیان المدة) مدتی فی بیان قیلدای
 (فی واحد فقط) وبو تورلیک اجاره بر آی غه دورست بولور (وفی کل شهر یسکن فی اوله) وهر آیدای
 اولتورسه اول آیدیه اجاره دورست بولور (وان سمی اول المدة فذاك والا فوقت العقد) واکر آت
 بیرسه لر اجاره نی بغلاغان وقتنی فی اجاره نینک اول مدتی تیب اعتبار قیلور لر (فان کان حین یهل یعتبر الاهلة)
 بس اکر اجاره نینک سورلاشکان وقتنی آی نینک اولی بولسه آنی سناماق لیقنی اعتبار قیلور لر (والافالایام)
 واکر آی نینک اولی بولسه کونینی حساب قیلور لر (کالاهلة) مثل خانون لر نینک مدتی نینک حسابی ینکلیغ
 اول هم بو طریقده برله ایتلب ترور (واجارة الهمام والحجام والظئر باجر معین وبطعامها وکسوتها) ودرست
 ترور حمام نینک اجاره سی وحمات قیلوچی نینک اجاره سی واول خانون نینک اجاره سی کم آنی اوغلان باقماق اوچون

اجاره‌غه تونارلر بيلكوليك حق برله و آئينك طعاميغه ولباسيغه اجاره‌غه توتسه لر دورست بولور (وللزوج و طوؤها لا في بيت المستاجر) و اول خاتون نينك اير يغه نكاح نينك حكى برله ياوق ليقي بار ترور اما اول خاتون نيني اجاره توتغان كشي نينك اويندا ياوق ليق قيبلا بيلماس مكر اجاره‌غه آلغان كشي نينك رخصتى برله آنكچون كم اوى آئينك ملكى بولور آنى ياوق ليق قيلماق ليق دين منع قيلور و قيبلا بيلور (وله في نكاح ظاهر فسسخها ان لم ياذن لها) و اول خاتون نينك اجاره سنى ايرى بوزا بيلور اكر آئينك ظاهر نكاهيندا بولسه يعنى كواه برله ثابت بولسه اول نكاحى اير و خاتون نينك اقرارى برله بولماس و ايرى رخصت بيرمك بولسه اول خاتون نينه اوز نفسنى اجاره‌غه بيرمك ليك كا (لا ان اقرت بنكاهه) و ايركا روا بولماس بوزمق ليق اوغلاننى تربيت قيلماق اوچون قيلغان اجاره‌نى اكر اول خاتون نكاهه اقرار قيلغان بولسه (ولا هل الصبي فسسخها ان مرضت) و اول اوغلان نينك خلقى اجاره‌نى بوزا بيلور اكر انا كه خسته بولسه (او هبلت) يا اول انا كه بويك ليك بولسه آنكچون كم خسته نينك و بويك ليك خاتون نينك سوتى اوغلانغه ضرر قيلور (وعليها غسل الصبي وثيابه واصلاح طعامه ودهنه) و اوغلاننى بومق ليق و اوغلان نينك نونينى بومق ليق و آنى تربيت قيلماق ليقى و يدورمك ليكى و ياغ برله سورتىك ليكى بولار نينك بارچه سى انا كه كا لازم بولور (وعلى ابيه الاجر و ثمنها) و آناسيغه لازم بولور انا كه نينك حتى و بوايتلغان نمرسه لر نينك بهاسى (فان ارضهه بلبين شاة اوغذنه بطعام ومضت المدة فلا اجر لها) بس اكر انا كه اوغلانغه قوى نينك سوتى نى بيرسه يا طعام يدورسه آنكا و اجاره نينك مدتى اوتسه مزد واجب بولماس (ولا تصح للعبادات كالاذان والاقامة وتعليم القرآن ويفتى اليوم بصحتها) و بنده چيليك اوچون اجاره دورست ايرمس مثل اذان ايتماق ليق و امام بولمق ليق و تعليم قرآن قيلماق ليق لكن فتوى بيرور لر اجاره نينك دورست ليقى غه نادبن ايشلارى معطل بولمق (ولا للمعاصى كالغناء والنوح ولا لعصب النيس) و كناه لر اوچون اجاره‌غه توتماق ليق روا بولماس مثل آواز برله نوحه قيبلا بولماس ليق و ايركا كنى اورغاچيغه ساچراتماق ليق بنگليغ (ولا اجارة المشاع الا من الشريك) و تقى روا بولماس اجاره‌غه بيرمك ليك شريك نمرسه نى مكر شريكى برله بيرسه روا بولور (ولا اجارة الرضى ببعض دقيقه) و تقى آسيانى اجاره‌غه بيرمك ليك روا ايرمس بعضى اوفى برله كم آندبن حاصل بولور (و نحوه) مثل بخته نينك ساينچى سى نينك اجاره سى بنگليغ بنبه دانه دين شول بخته برله كم آندبن حاصل بولور و قصابنى اجاره‌غه توتماق ليق آئينك اولتوركان كوشتى برله (ولا الجمع بين الوقت والعمل) و حمل برله يعنى قيبلا تورغان ايش برله وقت نينك آراسنى جمع قيلماق ليق روا بولماس آئينك ديك كم نان پشور كوچى نى اجاره‌غه توتسه لار اون بانمن اوننى آئينك اوچون نان پشور كاي بركون دا برتنكه برله امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا روا بولماس خلاف صاحبين رحمه الله تعالى غه ترور آلار نينك قاتيندا روا تورور والله اعلم *

فصل

(الاجير المشترك يستحق الاجر بالعمل) اجير مشترك مستحق بولور حق غه عمل سببى برله (وله ان يعمل للعامة) بس اجير مشترك هر كشى اوچون ايش قىلاين تيمسه قىلا بيلور اكر تىلاسه (كالقصار ونحوه) وشسته كر وبويافى غه اوخشاغان (ولا يضمن ما هلك في يده وان شرط عليه الضمان) واجير مشترك ضامن بولماس اول نمرسه كام آئينك قوليندا يوغالسه وضايغ بولسه اكر چه ايتغان هم بولسه اكر تلق بولسه تاوان بيورور سن تيب (بل بعمله) بلكه ضامن تورور آنكام يوغالسه آئينك عملى برله وبعضى ايتب تورور لركم اكر تاوان نى شرط قىلغان بولسه ضامن تورور وكتاب اسرار فقيه دا ايتب تورور كم متأخر لار اختيار قىلب تورور لرفتوى بيرمك ليك نى صالح غه قيمتى نينك يارىسى برله (الا الادمى) مكر آدميغه كم ضامن ايرمس اكر آئينك عملى برله ضايغ بولسه (ان لم يتجاوز المعتاد) واكر اوتسه اول عمل دين كم خلق نينك عادنى تورور وعرف تورور واكر آندىن اوتسه وآدمى ضايغ بولسه ضامن بولور (والاجير الخاص يستحق الاجر بتسليم نفسه مدينه) واجير خاص حق نينك مستحقى بولور نابشورماق ليق برله اوزى نينك نفسى مستأجر غه اول مدينه كم مدينى بيلكوليك قىلب تورور لار (وان لم يعمل) واكر چنديكه عمل قىلماسه هم (كلاجير لرحى الغنم) مثل مزدور كم قوى باقماق ليق اوچون توتار لار ياخذمت قىلماق اوچون اما اكر ايتسه كم اوزكا كشى نينك قوينى هم ساقلا تيمسه آندا اجير مشترك بولور (ولا يضمن ما هلك في يده) آنچه اجير خاص نينك قوليندا هلاك بولوب تورور ضامن ايرمس آندا قكم اوغور لاسه لر آندىن (او بعمله) يا ضايغ بولسه اجير خاص نينك عملى برله كم آنى اجير وحد هم دير لار (وان ردد الاجر بترديد العمل يجب اجر ما عمل) واكر ترديد قىلسه اجر برله عملى نى آنچه عمل قىلغان نينك اجرى واجب بولور آندا قكم ايتسه كم اكر بو توننى مصرى نيكسانك برتنكه واكر رومى نيكسانك ايكى تنكه تيمسه هر تورليك نيكسه اول تورليك حقى واجب بولور (وان ردد في عمله اليوم اوغدا فله ما سمي ان عمل اليوم واجر مثله ان عمل غدا) واكر اجره توتغوچى ترديد ايتسه عمل نى آندا قكم ايتسه اكر بو كون نيكسانك برتنكه بيورور مين واكر تانكلا نيكسانك يارىم تنكه بيورور مين تيب اولقى شرط دورست تورور آنكا عمل قىلماق كيراك وايتكچى شرطى فاسد تورور اكر تانكلا عمل قىلسه اجر عثل واجب بولور ايتلغان حقى واجب بولماس (ولا يتجاوز المسمى) اما كيراك كم ايتلغان حقدين زياده بولماق اجر مثلى (ولا يسافر بعبد يستأجر للخدمة الا بشرطه) وكيراك كم سفر غه آليب بارمقاي اول بنده نى كم اجاره غه توتوب تورور خدمت اوچون مكر سفر غه آليب كيتمك ليك نينك شرطى برله اجاره غه توتغان بولسه

فصل في فسخ الاجارة

(تفسخ بعيب اخل بالنفع كدبر الدابة) واجاره في بوزا بيلور اول عيب برله كم فائده آلبافه خلل نيكورسه مثل مركب نينك آرقاسى جراحت بولغان ينكليغ (فلو اننفع بالبعيب اوازىل العيب سقط خيابه) بس اكر نفع آاسه اجارهغه آالغان مهبوبدين يا كيتارسه عيبنى خيارى ساقط بولور اجاره في بوزماق ليقدين (وخبيار الشرط والرؤية) وخبيار شرط برله اجاره في فسخ قبلسه روا بولور وكورمك ليك نينك خيارى برله هم (وبالعذر) وعذر برله هم اجاره في بوزا بيلور (وهو لزوم ضرر لم يستحق بالعقد) واول عذر ضررينيك لازم بولماق ليقى ترور كم اول ضرر اجاره باعلاماق ليقغه مستحق بولماس (كسكون وجع ضرر استوجر بقلعه) مثل آغرقى نينك قوماق ليقى تيش نينك كم اجارهغه توتسه بر كشى نى كم اول تيشنى اوزمك ليكى اوچون (ولحقوق دين لا يقضى الا بشئ ما آجر) واجاره في بوزماق ليقدا تقى بر عذر فرض ترور كم اول قرضى اوتلماس مكر اجارهغه بيركان نمرسه برله بو صورت دا هم اجاره في بوزا بيلور (وسفر مستأجر عبد للخدمة مطلقا او في البصر) ومثل سفر قيلماق ليق اول كشى نينك كم بنده في اجارهغه توتوب ترور مطلق خدمت اوچون يا مصردا خدمت بو بورمق اوچوق عذر بولدى اجاره في بوزار اما اكر بنده ايكاسى راضى بولسه بنده في سفرغه آليب بارورغه اجارهغه توتغان كشى بوزا بيلماس اجاره في (وافلاس مستأجر دكان لينجر فيه) ومونداق مفلس بولماق ليقى دكاننى اجارهغه توتقوچى نينك وسودا اوچون اجاره في بوزماق ليقى بوهم صحبح عذر ترور (وخبياط استأجر عبدا ليخيط) ومثل مفلس بولماق ليقى درزى نينك كم درزى ليك اوچون بنده في اجارهغه توتسه (فترك عمله) بس ترك قبلسه اول درزى اوزى نينك عملنى يارلى بولغان سببى دين بو عذر برله هم اجاره في بوزا بيلور اكر آئينك اوچون اجاره توتغان بولسه كم توننى تيكب سانسون تيب واكر خلق نينك تونين تيكب حق آلسون تيب توتغان بولسه عذر بولماس واجاره في بوزماس (وبدا مكرى الدابة من سفره) واجاره في بوزماق ليقغه عذر بولور كراى توتقوچى پشيمان بولسه اوزى نينك سفريندين (بخلافى بدأ المكارى) وكراغه بيركوچى نينك پشيمان بولماق ليقى آئينك خلافيغه كم آئينك پشيمان بولماق ليقى عذر بولماس اجاره في بوزارغه (وترك خياطة مستأجر عبد ليخيط ليعمل في الصرف) كراى توتقوچى نينك ترك قيلماق ليقى نينك خلافيغه بنده في درزى كرك اوچون وترك قيلسون درزى كرليكنى ناصران ليق قيلماقكم اول هم عذر بولماس آئينك اوچون كم بنده دكان نينك بر طرفيندا درزى كرليك قيلماق وتقى بر طرفيندا صراف ليق قيلماق بيلور (وبيع ما آجره) واجارهغه بيركان نمرسه في ساتماق ليق عذر بولماس اجاره في بوزماق ليقغه آنداقكم بنده في اجارهغه بيرسه آندين صونك آنى ساتسه اجاره في بوزماق ليقغه عذر بولماس (وتفسخ الاجارة

بموت احد العاقدين ان عقدها لنفسه) واجاره بوزلور اجاره بيزكوي برله آلعوجي نينك بردين بريسي
 اولسه اكر اجاره ني اوزي اوچون قيلغان بولسه (وان عقدها لغيره فلا) واكر اوزيندين اوزكا كشي
 اوچون اجاره قيلغان بولسه بوزولماس آئينيك اولماك ليكي برله (كالوكيل) اجاره غه وكيل بولغان يينكليغ
 واكر وكيل اولسه عقد اجاره باقى ترور (والوصى ومتولى الوقف) ووصيت قيلغوجي نينك اولماكي برله
 ووقف نينك متولى سي نينك اولمكي برله هم اجاره نينك عقدي بوزولماس (ولو قال لغاصب داره فرغها والا
 فاجرتها كل شهر بكذا فسكت ولم يفرغ يجب المسمى) واكر غاصب غه ايتسه كم سرايني فارغ قيل تيسه
 واكر بوشانماسانك آئينيك اجاره سي بو چاقليغ تورور تيسه بس سوزلامدى وفارغ قيلمادى واجب بولور
 آنچه آت توتولغان نمرسه (وصح الاجارة وفسخها والمزارعة والمساقات) وكيلور زمانغه اضافه قيلب اجاره
 قيلماق ليق دورست ترور آنداق كم ايتسه محرم آي نينك ايجنده فلان نمرسه ني اجاره غه سنكا بيرديم رمضان
 آي نينك غره سيندين تا بريل كا چه وفصولدا ايتب ترور كم اول نمرسه لر كم كلور زمانغه اضافه قيلور غه
 دورست تورور اون تورور آئينيك بريسي اجاره وفسخ اجاره ترور ومزارعت يعنى زراعتدا
 شريك ليك قيلماق ليق تورور ومساقات يعنى باغنى پروا قيلماق ليق تورور (والوكالة) ووكيل
 بولماق ليق (والكفالة) وكفيل بولماق ليق (والمضاربة) ومضاربه شريكي بولماق ليق (والقضاء والامارة)
 ومونداق ترور قاضى وحاكم بولماق ليق (والايضاء والوصية) ووصى توتماق ليق ووصيت قيلماق ليق
 (والطلاق والعنق) وطلاق قيلماق ليق وآزاد قيلماق ليق (والوقف) ووقف قيلماق ليق (مضافة الى
 المستقبل) بو اون تورور نمرسه ني كيلور زمانغه اضافه قيلماق ليق دورست تورور (لا البيع واجازته)
 ودورست ايرمس اول سودا كم تانكلا سانار من وبو سودا غه تانكلا اجازت بيرديم تيمك ليكي (وفسخه)
 وسوداني كلور زماندا بوزدوم تيمك ليكي دورست ايرمس (والقسمة والشركة) وقسمت ني وشركت ني
 كلور زمانغه اضافه قيلماق ليق دورست ايرمس (والهبة والنكاح) وباغيشلاماق ونكاح قيلماقنى كلور زمانغه
 اضافه قيلماق ليق دورست ايرمس آنداق كم ايتسه بو نمرسه ني تانكلا باغيشلاديم وبو خاتوننى تانكلا نكاح
 قيلديم تيسه بو دورست ايرمس (والرجة والصلح عن مال) وطلاقدين رجوع قيلماق ليقنى ومال نينك
 صاحبي كلور زمانغه اضافه قيلماق ليقنى آنداق كم ايتسه تانكلا طلاقدين رجوع قيلديم وتانكلا بو چاقليغ
 مالغه صاح قيلديم تيمك ليكي (وابراء الدين) وقرض نينك ابراسيني كلور زمانغه اضافه قيلماق ليقنى
 دورست ايرمس آنداقكم ايتسه وقتى كه تانكلا كلسه بو قرضنى اوتوم تيسه مو نينك بارچه سي روا ايرمس
 اما درمدين صاح قيلماق ليق ني كلور زمانغه اضافه قيلماق ليق روا تورور آئينيك اوچون كم مالك نينك
 صاح ني قيد قيلسه روا تورور والله اعلم *

کتاب العاریة

(هی تملیک عین بلا عوض) اول عاریت تیگان عوض سز برنمرسه کا ایکا قیلماق لیق تورور و بو عاریت اولوشدا اولوشدین اوزکا دا هم روا تورور و آئی بیلماس لیک فاسد قیلغوچی ایرمس (و تصح باعرتک و ماتحتک و اطعمتک ارضی) و عاریت دورست تورور اعرتک تیگان لفظ برله یعنی عاریت غه بیردیم سنکا تیمکانی بولور و ماتحتک یعنی عطا قیلدیم سنکا فائده نی و اطعمتک ارضی یعنی بدوردوم سنکا بیرینک فائده سینی سنکا عاریتغه بیردیم (و حملتک علی دابتی) یعنی میندوردوم سنی آطیمغه (و اخمتک عبدی) و اوزوم نینک بنده منی سنکا خدمتکار قیلدیم یعنی سنکا آنینک نفعنی عاریت بیردیم (و داری لک سکنی) یعنی مینینک سرایم سنکا اولتوریریر تورور اولتورماق لیق یوزوندین (و عمری لک سکنی) یعنی مینینک سرایم سینینک تورور عمرینک نینک مدتیچه اولتورماق لیق اوچون یعنی سنکا عاریت بیردیم اوزونک نینک عمرینک نینک مدتیچه اولتورغای سن و بولار نینک بارچه سی عاریتغه روا تورور (و یرجم المعیر متی شاه و عاریت بیر کوچی رجوع قیلا بیلور هر وقت کم تیللاسه (ولا یضمن بلا تعد ان هلاکت) و عاریتنی آلفان کیشی ضامن بولماس اکر ضایع بولسه تعدی سز و تجاوز سز حد معتاد دین یعنی معتاد دین اوتمای ضایع بولسه (ولا توجر) و عاریتنی اجاره بیرمک لیک روا بولماس (فان آجرها فطعت ضمنه المعیر) بس اکر عاریت نی اجاره غه بیرسه و ضایع بولسه عاریت بیر کوچی تولار و تاوان آلسه بولور آندین (ولا یرجم علی احد) و رجوع قیلا بیلماس عاریت بیر کوچی تولار کاندین صونک هیچ کشیدین یعنی تاوان بیرمان تیب اینا بیلماس (او المستأجر) یا عاریت بیر کوچی تاوان آلفای اجاره آلفوچی دین (و یرجم علی موجه) و اجاره آلفوچی رجوع قیلور اول کشیکا کم اجاره غه بیریب تورور (ان لم یعلم انه عاریة) اکر اول نمرسه نینک عاریت ایردوکنی بیلماسه و اکر عاریت ایردوکنی بیلسه ولایت رجوع بولماس (و یعار ما اختلف استعماله اولا) و عاریت بیرسه بولور اول نمرسه نی کم اختلاف بولسه آنینک عمل قیلماق لیقی یا اختلاف بولماسه (ان لم یعین منتفعا) اکر تعین قیلماسه عاریت بیر کوچی فائده آلفوچی نی (و ما لا یختلف ان عین) و آنچه مختلف بولماسه آنینک استعمالی عاریت بیرسه بولور اکر تعین قیلماسه عاریت بیر کوچی نفع آلفوچی نی (و کذا الموجر) و هر نمرسه کم اجاره غه آلیب تورور آنینک حکمی مونداق تورور (فمن استعار دابة او استأجرها) اول کشیکم مرکبنی عاریت قیلماسه و یا اجاره غه آلسه (مطلقا) یعنی اوزکا هیچ ایش سز (یحمل) یوک یولکلر اول مرکبا (و یعیرله) و عاریت هم بیرسه بولور اول مرکبنی یوک یوکلامک اوچون (و یرکب) و اوزی مینا بیلور اول مرکبنی (و یرکب) و تقی بر کشیکا هم مین تیب بیرسه بولور (و یا فاعل) و هر قابسی ایشنی قیلماسه قیلا بیلور منماک لیکدین

واوزی بویک بویکلامکدین وتقی بر کشیکا مین تیب بیرمکدین (نعین وضمن بغیره) اول تورلیک نمرسه
 اوچون نفع آلماتی متعین بولور وآنندین اوزکا برله نفع آلماتی لیتدا ضامن تورور بس اکر اختیار
 قیلدی کم اوزی فائده آلاین تیب واوزکا کشیکا عاریت بیرا بیلماس آنندین اوزکا برله عمل قیلسه
 ضامن بولور (وان اطلق الانتفاع فی الوقت والنوع) واکر نفع آلماتی لیتنی مطلق ذکر قیلسه وقتدا ونوع دا
 (انتفع ماشاءای وقت شاء) فائده آلتای هر نه تیلکاننی هر وقت که تیللاسه (وان قید ضمن بالخلاف الی
 شر فقط) واکر عاریت بیرکوچی مقید قیلسه نوع غه ویا وقتغه ضامن تورور عاریت توتغوچی خلاف
 قیلمات لیتی برله عاریت بیرکوچی نینک قید قیلغانیدین اوزکا یمانراق نمرسه کا وبس وضمن بولماس
 اول نمرسه برله کم اول ایتمغان نوعی دین اوزکا کا اوخشاغان بولسه (وکذا تقييد الاجارة بنوع اوقدر)
 واجاره نی هم تقييد قیلمات لیت آنندای تورور هر تورلیک نمرسه کا یابیلکولیک مقدارغه کم اول تورلیک
 واول مقدارغه خلاف قیلمات لیتی برله ضامن تورور اجاره آلتغوچی واکر یمانراق بولسه اول قید قیلغان
 وجهیندین وآنینک مثلی برله وآنندین اوزکا برله ضامن بولماس (وردها الی اصطلح مالکها) واول مرکبنی
 قایتارماق لیتی مرکب نینک ایکاسی نینک آط خانه سیغه (اومع ولده او عبده) یا قایتارماق لیتی عاریتغه
 توتغوچی فرزندنی برله یا بنده سی برله (او اجیره) یا عاریت آلتغوچی مزدوری برله (مسانته) یلغه
 توتغان مزدور بولسون (او مشاهرة) یا آیغه توتغان بولسون (اومع اجیره ربه) یا مرکب ایکاسی نینک
 مزدوری برله (او عبده) یا مرکب ایکاسی نینک بنده سی برله (يقوم علی دابته اولاً) کیراک اول بنده
 قائم بولغان بولغای مرکب نینک خدمتی غه یا بولغای (تسليم) بو ایتمغان قسم لر نینک بارچه تسلیم ترور
 یعنی تابشورغان حکمیندا بولور واکر آنندین صونک ضایع بولسه بو ضامن بولماس (کرد مستعار غیر
 نفیس الی دارمالکه) وعاریت بیرکوچی نینک قیتمارماق لیتی ینکلغ غیر نفیس نمرسه لر نی ایکاسی نینک
 سرايغه تاشلاماق برله تابشورکان نینک حکمیندا بولور مثل قازان وجناق وسوپسه ینکلغ (بخلاف رد
 الودیعة والمغصوب الی دارمالکهما) ورد قیلمات لیت امانتنی وباسیب آلتغان نمرسه نی کم آنینک خلاقیغه تورور
 کیراک نفیس بولسون کیراک غیر نفیس بولسون مثل آلتون وکמוש وجواهر ینکلغ کم تا ایکاسی کا
 تابشورماغونجه بیرمک لیک نینک حکمیندا بولماس آنکچون کم عرفدا موندای ترور (وعاریة النقبین
 والمکیل والموزون والمعود قرض) وآلتون وکמוש نینک عاریتی آنچه کیلی ووزنی بولسه وسنالا
 توزغان نمرسه نینک عاریتی قرض حکمیندا بولور آنکچون کم آنندین فائده آلیب بولماس مکر آنی
 یوغالتماغونجه (وصح اعارة الارض للبناء والغرس) ویرنی عاریت قیلمات لیت دوزست تورور عمارت
 قیلمات اوچون یا درخت تیکمک لیک اوچون (وله ان يرجع ويكلف قلعهما) وملك نینک ایکاسی
 عاریت دین رجوع قیلسه بولور ونگلیف قیلغایکم آنینک ملکیننی خالی قیلغای اول عمارت برله درخت دین آلا نینک

ایکاسی (وضمن ما نقص بالقلع وان وقتها ورجع قبله) و عاریت بیر کوچی ضامن بولور عاریت آلفوجی اوچون اول نقصانغه کم عبارتنی ودرختنی بوزغان اوچون واقع بولوب ترور اکر وقتنی تعیین قیلغان بولسه واول قرار ایتمک و قتلدین ایلمارو رجوع قیلسه (وکره الرجوع قبله) وقرار قیلغان وقتیندین ایلمارو رجوع قیلماق لایق مکروه ترور آنینک اوچونکم خلاف وعده بولور (ولو اعار للزرارة لا يأخذها حتی یحصد) واکر یرنی زراعت اوچون عاریتغه بیرسه یر نینک ایکاسی یرنی آلا بیلماس عاریت غه آلفوجی دین قابو ایکییننی اوروب آلماغونجه (وقت اولاً) کبراک وقتنی تعیین قیلغان بولسون کبراک تعیین قیلغان بولسون (واجرة رد المستعار والمستأجر والمغضوب علی المستعير والموجر والغاصب) و عاریت غه بیر یلمکان نمرسه نینک قایتاریب بیرور نینک اجره سی و اچاره غه بیر یلمکان نمرسه نینک قایتارور اجره سی وباسیب آلمان نمرسه نینک قایتارور اجره سی عاریت آلفوجی غه و اچاره غه بیر کوچی غه وباسیب آلمان کشیکا بولور والله اعلم *

کتاب الودیعة

مفعول معنی سیندا ترور یعنی امانت غه بیر یلمکان (هی) بو و دیعت شریعتدا (امانه ترکت للاحفظ) امانت ترور کم قویغان بولغای آنی برکشی نینک قاشیندا ساقلامق لایق اوچون (وضمانها کالعاریه) و آنینک تولامک لایکی عاریت بنگلیغ ترور و ضامن ترور ساقلاغوجی اکر یوغالتورسه (وله حفظها بنفسه و عیاله وان نهی) و مودع غه یعنی امانتنی ساقلاغوجی غه اولتورور کم امانتنی اوزی ساقلاغای و عیالی ساقلاغای مثل خاتون و فرزندنی اکر چه کبچک هم بولسه و اکر چندیکه امانت نینک ایکاسی عیالینک غه بیرما تمکان هم بولسه عیالی غه بیرا بیلور (والسفر بها عند عدم النهی والخوف) و امانتنی ساقلاغان کشی اول امانتنی اوزی برله سفر غه آلیب بارا بیلور سفر دین نهی قیلغان وقتدا و خوف یوق بولماغاندا اول سفر دا (ولو حفظ بغیرهم ضمن) و اکر اوزی نینک عیالیندین اوزکا کشید اساقلاسه ضامن ترور (الا اذا خاف الحرق او الغرق) مکر اوتغه کویمک لایکین و یا صوغه غرق بولوریندین قورقسه آندا عیالیندین اوزکا کا طابشورسه و ضایع بولسه ضامن بولماس (فوضعها عند جاره اوفی فلك آخر) بس قویسه امانتنی قورقونچ وقتدا اوزی نینک همسایه سی نینک قاشیندا یانقی برکشی نینک کیمه سیندا قویسه رو بولور ضرورت سببی دین غرق بولماق و یا کویمک لایک نینک قورقونچیدین تابشورمق لایقه حالی یئنا تورغان بولسه (فان حبسها بعد طلب ربها قادرا علی التسليم) بس اکر امانتنی ایکاسی نیلا کاندین صونک بیرسه و حالا اولکم اول امانتنی تابشورمقغه حالی یئنا تورغان بولسه (او محمدها) یا امانتنی منکر بولسه یعنی امانت مندا یوقتور تیسه (او غلط بماله) یا اول امانتنی اوزمالی غه آراشتورسه (حتی لا یتیمز)

آنداق آراشتورسه کم امانت نی جدا قبلا بیلماسه لر آنداق کم یاغنی یاغنه و آلتون نی آلتون غه
 (او تعدی) یا اول امانت غه تعدی قیلسه (قلبس) بس کیسه امانتی. (اور کب) یا مینسه امانت آطنی
 (او حفظ فی دار امر به فی غیرها) یا ساقلاسه آنی اینغان سر ایندین اوزکا سر ایندا (اوجهلها عند الموت)
 یا امانت نی یا شورسه اولوم وقتیندا و وارثلار غه ایتسه کم بو امانت تورور تیب (ضمن) و بو اینغان
 صورت لر نینک بارچه سیندا امانت نی ساقلاغان کشی ضامن بولور یعنی تولار (وان زال التعدی زال ضمانه)
 و اگر یوق بولسه تعدی یوق بولور تولامک لیک یعنی تولاماس ساقلاغان کشی (وان اختلطت بلا فعلیه اشترکا)
 اگر امانت آرا لاشسه امانت ساقلاغان کشی نینک مالی برله اوزی آرا لاشورمای آرا لاشسه کم هیچ باشقه
 بولماس ینکلغ بولسه اول ایکی مال نینک ایکا سی بر بری برله شریک بولور لر. (ولا یدفع الی احد
 المودعین قسطه بغیبة الآخر) و بیرمکایلر اول ایکی کشی نینک برسیغه کم امانت بیروب تورور لار
 برسی نینک حصه سنی تقی برسی نینک یوقلیندا یعنی ایکی کشی امانت غه مال بیرویه لر امانت نی ساقلاغان
 کشی اول ایکی کشی برکا کیلب آلماسه لر هر قایس سیغه باشقه بیر مسون (ولا حد المودعین دفعها الی
 الآخر) و ایکی امانت ساقلاغوچی نینک هر قایس س امانت نی تقی برسیکا بیر ایلور (فیما لا یقسم)
 و اول نمرسه دا کم قسمت نی قبول قیلغوچی بولمغای یعنی قسمت دین صونک مقصودی فائده آلمای لیک
 تورور اول قالمغای یعنی فائده آلیلمکای (و دفع نصفها فیما یقسم) و امانت نی بارچه سنی بیرویه بولور
 تقی بر امانت ساقلاغوچی غه اول نمرسه لر نی کم بولما کنی قبول قیلغوچی بولسه (و ضمن دافع الکل لا قابضه)
 و امانت نی تقی بر کشیکا بیر کوچی کشی ضامن تورور و امانت نینک بارچه سنی آغوچی ضامن بولماس
 (ولا اعتبار للنهی عن الدفع الی من لایب من حفظه) و منع قیلماق لیک نینک اعتباری یوق تورور آنینک
 بس اگر منع قیلسه یعنی جانور نی اوزنک نینک قولونک غه بیرمه تیسه یا جوهر لر نی خاتونک غه بیرمه تیسه
 و آنینک چاره سی یوق تورور آندین کم یعنی آنکا بیرمس لیک دین کم آندین اوزکا اینانچلی کشی سی
 یوق تورور ضامن بولمس اول کشی نینک منع قیلغانیغه خلاف قیلسه هم اگر ایکی خدمت کاری یا ایکی
 خاتونی بولسه و برسیغه بیرمک دین منع قیلانور و ب بیرویه ضامن تورور (وعن الحفظی بیت من دار) و تقی ساقلامق دین
 منع قیلماق نینک اعتباری یوق تورور سر ایندقی اوی دین (الا ان یکون له خلل ظاهر) مگر اول اویدا
 بیلکولیک معلوم زیان بولسه ایسی آنینک منع قیلغانیغه خلاف قیلسه ضامن تورور (ولو اودع المودع)
 و اگر امانت نی ساقلاغان کشی اول امانتی تقی بر یات کشیکا امانت بیرویه (فهلکت) بس صونک فی
 امانت ساقلاغان کشی نینک قولیندا هلاک بولسه (ضمن الاوّل فقط) اولقی امانت ساقلاغان کشی ضامن
 بولور بس امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی قاندا (ولو اودع الغاصب ضمن ایشاء) و اگر زور دین باسیب آغان
 کشی اول مالنی امانت قویسه بر کشی نینک قاشیندا و ضایع بولسه تولانکای هر قایس سیندین تیلانسه کیراک

امانت ساقلاغان كشي دین تولاتسون كیراك باسیب آلفان كشي دین تولاتسون امانت ساقلاغان كشي
 غاصب دین رجوع قیلور اكر غاصب نینك آلفانین بیلماسه واکر بیلمسه رجوع یوق تورور والله اعلم *

کتاب الغصب

غصب لغتدا بر نمرسه نی ظلم برله تارتیب آلماق لیق ترور و شریعتدا (هو اخذ مال متقوم محترم علنا
 بلا اذن مالکته) شول غصب مالنی آلماق لیق ترور کم بهاسی بولغان بولغای واول مالنی اشکارا آلفای
 اول مال نینك ایکاسیند بن اذن سز یعنی رخصت سز بس مسلمان نینك خیرینی آلماق لیق غصب بولغای
 آنکچون کم خمر بهالی مال ایرمس و تقی کیراک کم اول مال حرمتلی بولغای بس حربی کافر نینك مالنی
 آلماق لیق غصب بولماس کافر نینك اوزی نینك بریندا و اوغورلیق هم غصب بولماس آنکچون کم سرقه
 بولور غصب بولماس و عاریت هم غصب بولماس آنکچون کم ایکاسی نینك اذنی برله تورور و غصب نینك
 حکمی بولماس (یزیل یده) و تقی کیراک کم ایکاسی نینك تصرف قیلماق لیقنی کیتارکای کم عقار غصب
 حکمیندا بولماس آنینك اوچون کم تصرف نینك معنی سی بر یردین بر یرکا اونکارمک لیک تورور و بر
 نمرسه نی تقی بر نمرسه کا ایلاتنورمق لیق تورور و عقارنی مونداق قیلب بولماس آنداق کم ایتب تورور لر
 (فلا غصب فی العقار) بس غصب نینك حکمی عقاردا بولماس یعنی سرایدا و یردا ایلاتنورمق و بر مکاندین
 تقی بر مکانه اونکارمک بولماس (حتی لو هلك فی یده لا یضمن) تا اكر ضایع بولسه اول كشي نینك
 قولیندا کم ناهق سبب ایله عقارغه تصرف قیلسه و هلاک بولسه ضامن بولماس امام اعظم و امام ابو یوسف رحمهما الله تعالی
 فاشیندا (وما نقص بفعله یضمن) و آنچه نقصان بولسه غاصب نینك ایشی برله ضامن ترور کیراک عقاردا
 کیراک عقاردین اوزکادا اما اكر عقاردین اوزگان نمرسه دا اكر آنینك ایشی بولمای ضایع بولسه ضامن بولور اما عقارده
 ضامن بولماس آنداق کم ایتلدی امام شافعی و امام محمد خلاف قیلب تورور لر کم اولار نینك فاشیندا ضامن ترور
 (و استخدام العبد غصب لا جلوسه علی البساط) و بنده غه خدمت بیورماق لیق غصب ترور و پلاس
 اوستیندا اولتورمق لیقی غصب ایرمس (و حکمه الاثم لمن علم وله رد العين قائمه) و غصب نینك حکمی
 کنه کارلیق ترور اول کشیکا کم بیلکوی بولسه غصب نی و مقصوب مالنی قایتارماق لیق ترور اكر اوزی
 بولسه (والغرم هالکة) و آنینك حکمی تاوان بیرمک لیک ترور اكر اول غصب قیلنغان نمرسه ضایع بولسه
 (و یجب المثل فی المثل) و مثلی دا غصب قیلنغان نمرسه نینك اوزی نینك مثلی واجب بولور (کالم کیل
 و الموزون) مثل کیلیات بوغدا ی و آرپه ینکلغ و مثل وزنیا آلتون و کموش ینکلغ یعنی اكر
 آرپه و بوغدا ی ینکلغ نمرسه نی باسیب آلسه آرپه و بوغدا ی ینکلغ نمرسه واجب بولور اكر آلتون
 و کموش ینکلغ نمرسه نی باسیب آلسه آلتون و کموش ینکلغ نمرسه واجب بولور (و العودی المتقارب)

مثل جوز و قوش نینک یومور تفسی ینکلغ (فان انقطع المثل فقیمته یوم یخصمان) بس اکر مثل یوق
 بولسه اول غضب قیلنغان نمرسه نینک قیمتی لازم بولور اول کونی کم ایکی خصم بر بریغه دوشمن لیق
 قیلب تورور شول کون نینک قیمتی لازم بولور (و فی غیر المثلی قیمته یوم الغصب) ومثلی دین اوزکادا
 باسیب آلمان کون نینک قیمتی لازم بولور (کالعددی المتفاوت) مثل عددی که بر بریغه یاوق بولمغای
 مثل قاون و حیوانات ینکلغ (فان ادعی الهلاک حبس) بس هلاک بولغانیغه باسیب آلمان نمرسه نینک
 اول باسیب آلمان کشی دعوی قیلسه بند کا سالغایلر (حتی یعلم انه لو بقی لظهور) اوله وقت غاچه
 بند کا سالغایلر کم اکر بار بولسه معلوم بولور ایردی تیکان وقت غاچه (ثم قضی علیه بالبدل) آندین
 صونک آنکا بدل برله حکم قیلغایلر (والقول فیه للغاصب ان لم یقم حجة علی الزیادة) و بو سوزدا
 مقصوب نینک بدلی نینک مقدری فلان تیمک غاصب غه ترور آنط برله اکر زیاده سیه کواه بولماسه (فان ظهر و قیمته
 اکثر وقد ضمن بقوله اخذ المالك ورد بدله) بس اکر مقصوب ظاهر بولسه و حالا اولکم آنینک قیمتی نی تولایب
 آلمان بولسه غاصب نینک سوزی برله یا آنط ایچکان بولسه کم موندین زیاده غه آرز یماس تیب اول
 مقصوبنی ایکاسی آلمای و قیمتی نی غاصب غه قایتارغای (او امضى علی الضمان) یا ضمانتی باشدین
 توتغای اولقی قیمتی نی اعتبار قیلغای (وان ضمن لا بقوله فهو للغاصب) و اکر تولایب آلمای غاصب
 سوزی برله بولماسه اول غاصب نینک ملکی بولور (و آجر المقصوب او الامانة او ربح بالتصرف فیهما
 تصدق) اکر مقصوبنی یا امانتنی اجاره غه بیرسه یا فائده قیلسه تصرف قیلماق لیقی برله مقصوب دا یا
 امانتدا صدقه قیلغایلر اول فائده نی (الا ان یكونا دراهم او دنانیر لم یشر الیهما) مکر اول مقصوب
 و اول امانت کموش یا آلتون بولسه لرکم اشارت قیلنغان بولسه اول آلتون برله کموش کا کم بو آلتوننی
 معامله غه بیرورمز تیب (او اشار ونقد غیرهما) یا اشارت قیلسه اول اشارت قیلنغاندین اوزکا نی نقد
 قیلب بیرسه باوجودیکم بو ایکی صورت دا غضب برله امانت نینک فائده سی نی صدقه قیلماق لیق لازم
 ایرمس اول صورت دا بریسی کم امانت یا مقصوب آلتون یا کموش بولسه و اشارت قیلنغان نمرسه سی
 بولسه و آندین اوزکا نمرسه کا نقد قیلغای یعنی بیرکای (وان غضب وغیر فزال اسمه واعظم منافعه ضمنه
 و ملکه بلا حل قبل اداء بدله) و اکر بر نمرسه نی غضب قیلسه و آنی تغیر بیرسه کم آنینک آتی یوغالسه
 واعظم منافعی هم برهم یسه و آنینک فائده سی کو براك بولسه اول نمرسه کا غاصب ضامن بولور و آنکا غاصب
 ایکا بولور اما حلال بولماس مقصوب نینک بدلینی ادا قیلماسدین ایلکاری یعنی تا آنینک بدلینی بیریب
 ادا قیلماغونچه حلال بولماس اکر چندیکه هلاک قیلماق لیق برله آنینک ملکی بولسه هم (کذبج شاة وطبخها)
 مثل قوینی ذبح قیلغان و پوشورکان ینکلغ (وجعل صفراناء) و باسیب آلمان میس نی جنناق قیلماق لیق
 برله غاصب نینک ملکی بولور اول جنناق یا چلاک یا قومغان یا قزان مثلا مونکا اوغشار نمرسه لار قصدا

قیلدورسه اول باسیب آلمان کشی کا بدلی اول نمرسه نینک واجب بولور (بخلاف الحجرین) آلتون
 وکوش نینک خلائیغه کم (فهما للمالك) بس آلتون وکوش ایکاسی نینک ملکی ترور (بلا شيء)
 غاصب نینک ایش قیلغانیغه هیچ نمرسه بیرمای (واو خرق ثوبا) واکر توننی پاره قیلسه (وفرت بعض
 عینه او بعض نفعه طرحه المالك علیه واخذ قيمته) ویوق قیلسه اول تون نینک کورونا تورغان نینک
 بعضی سینی یا نفع نینک بعضی سینی اول توننی ایکاسی غاصبغه تاشلاغای و آنینک بهاسینی آغای (او اخذه
 وضمن نقصانه) یا اول مغصوبنی آغای ایکاسی و آنینک کمی نینک بهاسینی آغای (وفي الخرق اليسير
 ضمن ما نقص) و آزغینه پاره بولغانیغه غاصب ضامن ترور اول نقصانغه کم اول پاره لیق نینک سببی دین
 بولوب ترور اول نمرسه دا (ومن بنی فی ارض غیره او غرس امر بالقلع والرد) واول کشی کم اوزکا
 کشی نینک یرینده بنا قیلسه یعنی دیوار سالسه یا درخت تیکسه بو یورغایلر کم آنی بوزغای ودرخت نی
 کیسکای واول یرنی ایکا سیکا قایتا بیرکای (وللمالك ان یضمن قيمة بناء او شجر امر بقلعه ان نقصت به)
 واول یرنینک ایکاسی ضامن بولور دیوار نینک ودرخت نینک بهاسیغه کم بو یوروب تورورلر آنی بوزماقغه
 وکیسما کفه اکر نقصان بولسه آنی بوزماق لیق سببی دین واول درختنی اوزماک لیک نقصان
 قیلسه بها بیرکای اول بناغه واول درخت غه واوزماکای اول درخت نی (وان حمر الثوب ضمنه ابيض)
 واکر غضب قیلب آلمان آق بوزنی قزیل قیلسه آق بوزغه ضامن بولور (او اخذه و غرم ما زاد الصبغ)
 یا اول قزیل بوزنی آلمان ورنک بهاسی زیاده لیقنی بیرکای (وان سوده ضمنه ابيض) واکر غضب
 قیلنغان بوزنی قرا قیلسه آق بوزغه ضامن ترور یعنی آق بوز بیورور (او اخذه ولا شيء للغاصب)
 یا اول قرا بوزنی آلمان و هیچ نمرسه آنکا واجب بولماسی (وان باع او اعتق ثم ضمن نفذ البيع لا العتق)
 واکر غاصب مغصوبنی ساتسه یا آزاد قیلسه آندین صونک تاوان بیرسه سوداسی دورست ترور و آزاد
 قیلماق لیقی دورست ایرمس (وزوائد الغصب متصله او منفصله لا تضمن ان هلکت الا بالتعدی او بالمنع
 بعد الطلب) و غصب زیاده سی کم مغصوب نینک اوزی برله توتاش بولسه مثل سیمرکانی ینکلیغ یا اول
 زیاده سی بولسه کم اوزیندین باشقه بولسه مثل مغصوب نینک فرزندنی ینکلیغ غاصب اول زیاده سیغه ضامن
 بولماس مکر کم تعدی قیلغان بولسه و تعدی سببی دین ضایع بولغان بولسه یعنی ساقلامق دا
 کم لیک قیلغان بولسه یا بیرمکان بولسه اول زیاده سنی ایکاسیغه تیلکاندین صونک مغصوبنی و زیاده سنی
 (وخمر المسلم وخنزیره و منافع الغصب لا یضمن) و مسلمان خمریغه و تونکغوزیغه و غصب فائده لریغه
 ضامن بولماس کیراک فائده سی نینک بارچه سینی تصرف قیلغان بولسون کیراک بعضی سینی تصرف قیلغان
 بولسون و سراجیه نینک فتاوی سیندا کلتوروب تورور کم اکر اجره اوچون قویغان سرای دا اولتورسه
 اجره سنی قرار قیلمسه هم اجره سنی لازم بولور و قرار قیلماغان بولسه هم وقتوی مونکا ترور (بخلاف السكر

والمنصف والمعزف) وسكر نينك خلافيغه سين نينك اوستى وكاف برله خرمانيك شيرهسى ترور ومثل منصف يعنى اوزوم شيرهسى ترور قيناييب آنى پشورورلار وباريهى كيتار آئينك قيمتى واجب بولور ومونداف ترور معزف يعنى لهونينك آلتى مثل طنبوروسورناى ينكليغ كم آئينك قيمتى واجب ترور اكر آنى ضايغ قيلسه امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا اخلاق صاحبين رحمهما الله تعالى غه ترور اولار نينك قاتيندا تاوان نيكماس وبعضى ايتب ترور لر كم بوز ماندا فتوى اولار نينك قولى غه ترور (فتجب قيمته لالهو) وضامن بولور قيمتيغه طنبورليق صورتيفه ضامن بولماس بلكه طنبور نينك آغاچيغه ضامن ترور (ومن حل قيد عبد او فتح قفص طائر) وبركشى تقي بركشى نينك بندهسى نينك بندينى آچسه يا كشى نينك قوشى نينك قفصنى آچسه (لا يضمن) ضامن بولماس امامين رحمهما الله تعالى قاتيندا وامام محمد رحمه الله تعالى خلاف قيب ترورلر (ومن سعى بغير حق) واول كشى ناحق غه سعى قيلسه (اوفال مع حاكم يفرم انه وجد مالا فغرمه يضمن) يا حاكم غه ايتغايكم فلانى مال تاييب ترور تيب حاكم تاوان آلسه واكر اول حاكم كاها تاوان آلا تورغان بولسه وكاها تاوان آلسه ضامن بولماس والله اعلم *

|| كُتَابُ الرِّهْنِ ||

(هو حبس مال مقوم بحق يمكن ائذه منه كالدین) شريعتدا بو رهن تيكان ساقلامق ليق ترور اول مالنى كم قيمتى بار بولسه حق نينك سببى برله كم اول حقنى آلامق ليق اسان بولغاي مثل دين يعنى قرض ينكليغ (وينعتد بايجاب وقبول) وايجاب قبول برله رهن درست بولور آنداق كم كروغه بيرديم بو نمرسه فى نيسه سنداقى قرض اوچون كم ميندا بار ترور واول بريسى ايتغايكم قبول قيلديم وبعضى ايتب ترورلر كم رهننى قبول قيلماق ليق رهن ركنى ايرمس وقرض نينك درست ليقى نينك شرطى ترور وظاهر اولتورور كم ركن ترور آئينك اوچون كم اكر بركشى آنتا اچسه كم قبول قيلماق رهن قيلماين تيب حانت بولماس (ويلزم ان سلم محوزا مفرغا متميزا) ورهن لازم بولور اكر رهننى جدا قيلب اوزى نينك ملكيندين فارغ قيلب بيرسه بس درختدا تورغان خرمانى رهن قيلماق ليق درست بولماس (والتخليه تسليم كما فى البيع) وخالى قيلماق ليق ملكيندين بيرمك ليك نينك حكميندا بولور آنداق كم قويغاي آنى رهن قيلغوجى اول يردا كم رهن توتغوجى آلا بيلور ينكليغ بولغاي وتصرف قيلور ينكليغ يردا قويغاي سودا داقى ينكليغ (وضمن باقل من قيمته ومن الرهن) ورهن توتغوجى ضامن ترور رهن قيمتى برله قرض نينك هر قابيسى آز بولسه (فلوهلك وهما سواء يسقط دينه) بس اكر ضايغ وهلاك بولسه اول رهننى واول رهن نينك قيمتى برابر بولسه قرض ساقط بولور (وان كانت قيمته اكثر فالفضل امانة) واكر رهن نينك قيمتى قرض دين كو براك بولسه اول زيادهسى امانت حكميندا

بولور (وفي اقل سقط من دينه بقدره) ورهن نينك قيمتي قرض دين آرز بولسه رهن نينك قيمتي چاقليغ قرضدين ساقط بولور (ورجع المرتون بالفضل) وقاينا تيلاكاي رهن آغوجي رهن بيركوجي دين هر نمرسه كم رهن نينك قيمتي دين زياده بولسه قرض تيلاكاي اول چاقليغ نمرسه ني (و يحفظ كالوديعة) ورهن ني ساقلاغاي آنداق كم امانت ني سلاقلار (وان تعدي ضمن كالغصب) واكر رهن آغوجي رهن ني پروا قيلمای ساقلاسه ضامن تورور غصب (ق) ينكليغ (ولا يصح فيهما رهن واجارة واعارة وايداع) وامانت ني ورهن ني رهن غه واجاره غه وعاريت غه وامانت غه بيرمك ليك دورست ايرمس (وفي الموجد الاول فقط) واجاره آلمان نمرسه ني رهن قيلمای ليك دورست ايرمس اما اجاره غه بيرمك وعاريت غه بيرمك وامانت بيرمك ليك روا بولور (وفي المعار الاولان) وعاريت غه بيركان نمرسه ني امانت غه بيرمك روا بولور (ولا يبطل الرهن لو فعل لكن يضمن كإمارة) ورهن باطل بولماس اكر تصرف قيلمسه رهن دا بوتور ليك تصرف قيلمای ليقتي يعني بوايش لارني كم رهن دا دورست ايرمس رهن باطل بولماس اما ضامن تورور آنداقكم اوتى وآنينك ضمانى مفصوب نينك ضمانى ينكليغ تورور يعني اولجه ني اكر زبون ساقلاسه ضامن ترور (وجعل الخاتم في المنصر تعد) ويوزوكنى كچيك بارماقيغ ساليب ساقلامق ليك تعدي تورور يعني ساقلاماقدا پرواى سزليق قيلغانى ترور بلكه عمل قيلغانى ترور (وفي اصبع اخرى حفظ) واوزك بارماق لاريغ ساقلاماق ليك حفظ نينك حكيمندا بولور تعدي حكيمندا بولماس واستعمال حكيمندا هم بولماس (واذا طلب دينه امر باحضار رهنه) وقتي كه اوزى نينك قرض ني تيلاسه بويورغايلر تاحاضر قيلغاي رهن ني (الا اذا وضع عند عدل فيسلم كل دينه ثم رهنه) مكر اول رهن ني برعادل كشي نينك قاشيندا قويغان بولسه بس قرض نينك بارچه سنى بيركاي آندين صونك رهن ني تيلاكاي (وكذا ان طلب في غير بلد العقد ان لم يكن للرهن مؤنة حمل) ومونداق تورور يعني رهن ني حاضر قيلماق ليك غه امر قيلغاي رهن توغوجي غه اكر قرض ني تيلاسه رهن قيلغان شهردين اوزكاشهردا اكر رهن ني يوكلاردا مؤنتى بولماسه (وعليه مؤنة حفظه) ورهن توغوجي غه تورور ساقلامق نينك مؤنتى آنداقكم رهن قويغان اوينسى ساقلاغوجي نينك مزدي ينكليغ (وعلى الراهن مؤنة تبقيته) وكرو قيلغوجي غه ترور رهن ني ساقلاغان دين اوزك مؤنت لارى مثل رهن نينك نفقه سى وكيار تونى ينكليغ (وجعل الابق ومداواة الجرح منقسم على المضمون والامانة) وقاچغان قول نينك سيونچى سى وجرأحت نينك داروسى نينك حقى مضمون برله امانت غه تقسيم قيلمور يعني برادان بش طلاس نينك برابريندا اون طلاق برقولنى كرو آلمان ايركان اول قول قاچيب ترور اوج طلا سيونچى برله قولغه كيرا بيريب تورور ايكي طلانى رهن بيركوجي بيرور اون طلانى نينك برابرينده وبر طلانى رهن آغوجي بيرور بش طلانى نينك برابرينده كم امانت تورور والله اعلم *

فصل

(لا يصح رهن مشاع وثمن على نخل دونه) و ه شاعنی کرو قیلماق لیق دورست ایرمس یعنی بولونور مالنی و درخت اوستندا کی خرمانی درخت سز کرو قیلماق لیق دورست ایرمس (وزرع ارض و نخلها دونها) و مونداق روا بولماس کرو قیلماق لیقی اول کشی نینک کم ایکنی بولسه یردا آنی یرسز یعنی یریندین باشقه کرو قیلماق لیق دورست ایرمس آندا قکم خرمانینک درختی یردا بولسه آنی یریندین باشقه کرو قیلماق لیق روا بولماس (والحر و فروعه) و آزادی کرو قیلماق لیق روا ایرمس و آزادنیک فروع لارینی کرو قیلماق لیق دورست ایرمس مثل مکاتب و مدبر و ام و لد (ولا بالامانات والمبیع فی ید البافع) و امانت لارینی کرو قیلماق لیق روا بولماس و سائغان نمرسه نی سائغوچی نینک قولیندا تورغاندا کرو قیلماق لیق دورست ایرمس آندا قکم بر نمرسه نی سائسه و آلفوچی غه نابشورمغان بولسه آنینک اوچون بر نمرسه نی کرو قیلماق لیق دورست ایرمس (والتصاص) و مونداق اوز نفسینیک قصاص سی نینک برابرینده کرو قیلماق لیقی دورست ایرمس و قصاص اوزیندین اوزکا کا هم بولسه کرو دورست ایرمس (و صح بعین مضمونه بالمثل او بالقیمه) و کورونور نمرسه نینک برابرینده کرو دورست بولور اکر اول نمرسه ضایع بولسه ضامن بولا تورغان مثلی غه مثلی بولسه و قیمت غه ضامن بولغای قیمی بولسه (و بالبدین) و قرض نینک برابریندا کرو دوست ترور (ولوکان موعودا) و اکر چندیکه وعده قیلغان بولسه هم اول کرو غه (بان رهن لیقرضه کذا) آندا قکم کرو بیرسه آنکا برنچه قرض بیراین تیب وعده قیلغان بولسه بو کرو دورست ترور (فهلكه فی ید المرتهن علیه بما وعد) بس اول کرو نینک هلاک بولماق لیقی کرو آلفوچی نینک قولیندا قرضغه وعده قیلغان صورتدا کرو توتغوچی غه ترور آنچه کم وعده قیلب ترور یعنی اکر کرو آلغان نمرسه ضایع بولسه کرو آلفوچی غه لازم بولور کم آنچه وعده قیلغانینی بیرکای اول کرو نینک عوضیغه کم ضایع قیلب ترور (و برأس مال السلم و ثمن الصرف و المسلم فیه) سلم نینک مالی نینک بهاس نینک برابریندا کرو دورست ترور و ثمن بیع صرفی نینک مقابله سیندا دورست ترور کرو و مسلم فیه نینک برابرینده یعنی سلم برله ساتیلا تورغان نمرسه نینک برابرینده یعنی آنچه سلم نینک سوداسی برله آلیب تورور لار آنینک برابریندا کرو دورست ترور (فان هلك فی المجلس فقد اخذ حقه) بس اکر هلاک بولسه اول کرو کم سلم نینک مالی نینک بهاسی اوچون بولسه یا ثمن صرف اوچون بولسه یا مسلم فیه نینک مقابله سیندا بولسه شول کرونی بغلاغان یردا شول یردین توروب کیتماسدین ایلکاری ضایع بولسه تحقیق آلیب تورور حقنی کرو آلفوچی اول کرو اوچون آلیب تورور اول رأس المالین و ثمن صرفدین و مسلم فیه دین (وان افترقا قبل نقد و هلك بطلا) و اکر کرونی بیر کوچی و آلفوچی برابریندین جدا

بولسه لار نقد قيلماسدين ايلكاري ثمن صرف نى ورأس المالى و كـرو هلاك بولماسدين ايلكاري اول
 كرو باطل بولور آئينيك اوچون كم آلمات ليق اول كرونى بـغـلاغان يردا پيدا بولماي ترور (و بـنـمـبـض
 عدل شرط وضعه عنده) و كرونينك بـغـلاماقى تمام بولور عادل كشي نينك آلمات ليقى برله كم شرط قيلنغان
 تورور قويماقلىنى كرونى آئينيك قاشيندا (ولا اخذ لاحد همامنه) و كرونى بير كوچى و آلفوچى نينك هـيـچ قايـسـبـس نينك
 اول عادل دين آلمات ليقى غه ولايتى بولماس يعنى آلاييلماس (وهلكه معه هلك رهن) و اول عادل كشي بين
 هلاك بولماي ليقى اول كرونينك هلاك بولماق ليقى نينك حكيمندا بولور كرو و آلفوچى نينك قوليندا (فان
 وكل العدل اوغيره ببيعه صح) بس اكر كرو قيلغوچى اول عادلنى و كيل قيلسه و آندىن اوزكاي و كيل
 قيلسه كم رهن آلفوچى بولغاي ياتقى بر كشي نى و كيل قيلسه دوست تورور بو و كيل قياماق ليقى (فان
 شرط فى الرهن لم ينعزل بالعزل) بس اكر شرط قيلسه لر و كيل ليك نى كرونينك سودا سيفه و كيل ليكدين
 چيتماس كرو قيلغوچى آنى و كيل ليكدين چيقارمق ليقى برله (و بـبـوت اـمـد الـا بـبـوت الـو كـيـل) و هـيـچ
 بريسى نينك اولمك ليكى برله و كيل ليكدين چيتماس مكر و كيل نينك اوزى اولمك ليكى برله چيقار (و اذا
 حل الاجل والراهن او وارثه غائب اجبر الوكيل على البيع) و قتى كه قرض نينك وعده قيلغان وقتى اوتسه
 و كرو قيلغوچى يا آئينيك وارثى غائب بولسه تكلىف قيلغايلر و كيل كا اول كرو قيلغان نمرسه نى سائماق ليقى غه
 (كو كيل بالخصوصه غاب موكله) مثل خصوصته و كيل بولغان ينگليغ كم غائب بولسه آئينيك و كيل قيلغوچى
 (و اباه) و و كيل خصوصتدين ابا قيلسه آنكا تكلىف قيلغايلر ناخصومت قيلغاي دعوى نينك جوابى نى ايتغاي
 (و اذا باع العدل فالثمن رهن) و قتى كم اول عادل كرونى سانسه بس آئينيك بهاسى كرونينك حكيمندا
 بولور (فهلكه كهلكه) بس آئينيك بهاسى نينك ضايع بولماق ليقى كرونينك ضايع بولماق ليقى نينك
 حكيمندا بولور كم قرض دين حكم بولور اول كرو قيلنغاندين نمرسه نينك مقابله سيندا يا آئينيك بهاسى نينك
 برابريندا والله اعلم *

فصل وقف بيع الراهن

(وقف بيع الراهن رهنه ان اجاز مرتهنه او قرض دينه نفع و صارت منه رهن) و كرو قيلغوچى كشي نينك كرو
 قيلغان نمرسه نى سائماق ليقى نينك دوست ليقى كرو قيلغان كشي اجازت بيرمك ليكى كا موقوف ترور و يا
 آئينيك قرضى نى ادا قيلسه كرو قيلغوچى آندىن صونك كرونى سائماق ليقى دوست بولور و اول كرو
 قيلنغان نمرسه نينك بهاسينى كرو قيلغوچى آلور (وان لم يجز و فسخ لا يفسخ) و اكر كرو آلفوچى
 سائماق ليقى غه اجازت بيرمسه و سودا نى فسخ قيلسه فسخ بولماس يعنى بوزولماس (فى الاصح) اصح من هبدا
 (و صبر المشتري الى فك الرهن) و آلفوچى صبر قيلغاي اول وقتغه چه كم رهن نى كرو دين فارغ قيلغوچى

(اودفع الى القاضى ليفسخ) يا قاضيه ايتغايكم تا قاضى سودانى فسخ قيلغاي (وصح اعتاقه وتسبيره)
 ورهن قيلغوچى رهن قيلنغان بندهنى آزاد قيلماق ليقي دورست ترور وآنى مدبر قيلماق ليقي رواترور
 (واستيلاده رهنه) ورهن قيلنغان بندهنى هم اولد قيلماق ليقي رواترور (فان فعلها غنيا ففى دينه حالا
 اخذ الربن) واكر كرو قيلغوچى بو ايشلارنى قيلسه كم آزاد قيلماق ليقي ومدبر قيلماق ليقي وام ولد
 قيلماق ليقي ترورور قرض نينك آلور وقتى نينك وعده سى يتكل بولسه وضمنى ليقي هاليندا بولسه اكر اول
 كرو قيلغوچى نينك هيچ وعده سى يوق بولسه آلغاي قرضى نى اول رهن توتغوچى شول حالدا (وفى
 الموجل قيمته رهنا) واول قرضى كم آئينك آلور وقتى نينك وعده سى بولمقان بولسه آئينك قيمتى نى
 كروتوتغاي آئينك اوچون كرو بولماق ليقي غه لايق ليقي قالمادى (الى محل اجله) تا وعده سى وقتى يتكوچمه
 (وان فعلها معسرا ففى العتق سعى العبد فى اقل من قيمته ومن الربن) واكر رهن قيلغوچى بو آزاد
 قيلماق ليقي نى ومدبر وام ولد قيلماق ليقي نى قيلسه اولدالدا كم هارلى بولسه بس آزاد ليقي نينك صورتيندا
 بنده سعى قيلغاي اول بنده نينك بهاسى آئينك قرض نين بولسه شول كم ليك نى بنده طلب قيلب تاييب
 بيركاي (ورجع على سيده غنيا) وخواجه سيند بى قيتا تيللا كاي اكر خواجه سى باى بولسه (وفى اختيه
 سعى فى كل الربن) ومدبر وام ولد بولغان صورتدا سعى قيلغاي قرض نينك بارچه سيندا (ولارجوع)
 وخواجه سيند بى قيتا تيللاماس اكر باى بولسه (وانلافه رهنه كاعتاقه غنيا) وكرو قيلغوچى كرونى ضايع
 قيلماق ليقي آزاد قيلماق ليقي نينك مكى بولور اولدالدا كم باى بولسه كم اكر قرض نينك آلور وقتى بيلكوس بولسه
 قرض نى آلورا كرو وقتى بيلكوليك بولسه واول وقتى باقى ترور اول كرونينك قيمتى نى آلور وساقلار تا آلور
 وقتيغه چه (واجنبى ائله ضمنه مرتهنه وكان الضمان رهنامعه) واكر كرونى يات كشى ضايع قيلسه كرو آلغوچى آند بى
 تولانكاي واول نمرسه كم كرونى ضايع قيلغان يات كشى بىن آليب ترور اول آلغان نمرسه سى كرو
 بولور آئينك قاشيندا تا قرضى نى ادا قيلغوچمه (ورهن اعاره مرتهنه رهنه او احد هما باذن صاحبه اخر)
 واول كرونى كم آلغوچى عاريتغه بيرسه كرو بير كوچمه يا كرو بير كوچى ويا آلغوچى ايكي سى نينك
 بريسى عاريتغه بيرسه اوزلرى نينك بر بريسى نينك اذنى برله تقي بر كشيكا (سقط ضمانه) آئينك ضمانى
 ساقط بولور (ولكل منهما ان يرد رهنا) ورهن بير كوچى وكرونى آلغوچى نينك هر قايسى سى كرونى
 قيتارا بيلورلر (وان مات الراهن قبل رده فالمرتهن احق به من غراماه) واكر كرو بير كوچى كرونى
 قايتا رسد بى بورون اولسه بس كرونى آلغان كشى لايق راق ترور اوزكا قرض ارلر بىن نا آئينك
 قرض نين زياده كلمسه اوزكا قرض ارلر يغه بيرسه لار (ومرتهن اذن باستعمال رهنه ان هلك قبل عمله
 او بعد ضمن) وكرونى آلغوچى غه كرو بير كوچى اذن بيرسه كرو بيركان نمرسه كا ايش بيورمق غه اكر
 اول كرو بيركان نمرسه هلاك وضايع بولسه عمل بىن ايلكارى يا صونك اول كرو آلغوچى ضامن ترور

(كالرهن) مثل كرونينك ضماى ينكايغ (ولو هلك حاله لا) وايش ايشلاى نورغان حالدا اكر اولسه
 ضامن بولماس آئينك اوچون كم ايش قىلغان حالدا عارىت حكيمندا بولور وعارىت دا ضمان بولماس
 (وصح استعارة شيء ليرهن) وصحيح ترور عارىت طلب ايتب رهن بىرمك اوچون (فان اطلق او قيد
 بجرى عليه) بس اكر مطلق قوبسه ويابر نمرسه كا قيد قىلسه بارغاي آنكا يعنى مطلق قىلغانيفه بارغاي يا
 قيد قىلغانيفه بارغاي (فان خالف وهلك ضمن القيمة) بس اكر مخالف قىلسه وضايع بولسه بهاليق نمرسه نينك
 بهاسيفه ضامن بولور ومثل نينك مثل غه (وان وافق وهلك فقدر دين او فاه منه) واكر ايكاسى نينك
 شرطى نينك موافقيغه عمل قىلسه وهلاك بولسه ضامن بولور عارىت آلفوچى عارىت بىر كوچى غه قرض نينك
 مقدارنجه كم كرونينك برابرينده حساب بولوب ترور (ولا يمنع المرتهن اذا قضى المعبر دينه وفك رهنه)
 وكيراك كم توقتامغاي وباشنى بوزمغاي كرو آلفوچى قرضى آلمات ليقدين وكرونى تابشورمق ليقدين
 وقتى كم عارىت بىر كوچى قرضى ادا قىلسه وقوبايير كاي كرونى كرو توتغوچى تا آئينك ملكى ملك نينك
 ايكاسيفه نيكار (ورجع على الراهن) وعارىت بىر كوچى كرو قىلغوچى غه رجوع قىلغاي يعنى كرو آلفوچى غه
 نمرسه كم بىر بىر تورور آنى كرو قىلغوچى دين آلفاي عارىت بىر كوچى (ولو هلك مع الراهن قبل
 رهنه او بعد فكه لا يضمن) واكر اول عارىت قىلغان نمرسه سى كرو قىلماسدين ايلكارى يا كرودين
 خلاص قىلغان دين صونك هلاك بولسه اول عارىت قىلغوچى ضامن بولماس آئينك اوچون كم قرضى نينك برابرينده
 هيچ نمرسه حسابى بولماى تورور (وجناية الراهن على الرهن مضمونه) وكرو آلفوچى كرو بىر كان نمرسه كا
 جنايت قىلماق ليقى مضمون تورور يعنى ضامن تورور آئينك اوچون كم كرو آلفوچى نينك حقى كروفه
 نعلق ناييب تورور بس كرو قىلغوچى ضامن بولور نچاقلىق كروفه جنايت ونقصان قىلب تورور (وجناية
 المرتهن تسقط من دينه بقدرها) وكرو آلفوچى نينك جنايتى ساقط قىلور قرضدين جنايت قىلغاي چاقلىق
 (وجناية الرهن عليهما او على مالهما هدر) وكرونينك جنايت قىلماق ليقى كرو بىر كوچى كا ويا كرو
 آلفوچى غه ويا اولار نينك مالى غه حقو ترور ومعتبر ابرمس (ونماء الرهن رهن لكن يهلك بلا شيء)
 وكرونينك نماسى يعنى زياده سى كرو حكيمندا بولور واكر نماء ضايع بولسه قرض نينك هيچ
 نمرسه سىندىن حساب بولماس يعنى كرو آلفوچى غه تاوان توشماس (وان هلك الاصل وبقي هو فك
 بقسطه يقسم الدين على قيمته يوم الفك وقيمة الاصل يوم القبض) واكر رهن نينك اصلى هلاك بولسه
 وزياده سى قالسه اصلى نينك حصه سى نينك مقدارى بىر طرف بولور قرضى رهن نينك بىر طرف بولغان
 كرونى نينك زياده سى نينك قيمتى غه بولار واصل نينك آلفان كرونى نينك قيمتى غه بولار (وتسقط حصه الاصل)
 ورهن نينك اصلى نينك حصه سى بىر طرف بولور آنداى كم كرو قىلغان قراباش فرزند تابسه آندىن
 صونك اول اولسه وقرض اون درم تورور واول قراباش نينك بهاسى هم كروفه آلفان كرونى اون درم

ترور واول اوغلانی نینک بهاسی آناسی کرو دین جدا بولغان کونی بش تنکه تورور بس اوج حصه ایکی حصه سی قرض نینک بولور کم اون تنکه تورور اصل نینک حصه سن دین اوج حصه دین و بر حصه سی قرض نینک نمانسی نینک حصه سیدین بولور کم اوغلانی تورور بس کرو دین چبقارور اول اوغلانی اون درم نینک اوج حصه سی نینک بری برله (و تبدیل الرهن والزیاده فیه یصح فی الدین لا) و کروی تقی بر کروغه بدل قیلماق لبق و کوردا زیاده قیلماق لبق درست تورور و قرضدا زیاده قیلماق لبق روا ایرمس تا اکر رهن فی زیاده قیلماق کرو زیاده بولماس بلکه کرو قرض نینک اصلی بولور بس یعنی اوزکاغه بولماس (ولو هلك الرهن بعد الابراء هلك بلا شيء لا بعد القبض) و اکر قرضنی اوتکاذین صونک کرو هلاک بولسه کروی آغان کشی نینک قولیندا قرضنی بیورور و اکر قرضنی آغان دین صونک هلاک بولسه قینا بیورور آنچه کم کرو نینک بهاسی بولور قرضیدین کرو بیر کوچی غه (والصاح او الحواله) و موندات تورور کرو نینک حصه سینی قینارمق لبق اکر کرو هلاک بولسه قرضیدین صالح قیلغان دین صونک یا قرضنی بر کشیکا حواله قیلغان دین صونک کرو هلاک بولسه (فیرد ما قبض و تبطل الحواله) بس آنچه آغاننی قایتارغای و حواله قیلغانی باطل بولور وقتی که رهن بولغای (و کذا لو تصادقا علی ان لا دین له ثم هلك بالدین) و موندات تورور اکر کرو بیر کوچی و آلفوچی بر بریغه اینانسه لار کم قرض نینک یوقلیقیغه آرا لپندا آندین صونک کرو ضایع بولسه ضایع بولور اول قرض نینک برابریندا کم کمان قیلاب تورور والله اعلم *

کتاب الکفالة

کفاله لغتدا قوشماق لبق تورور و شریعتدا (ضم ذمه الی ذمه فی المطالبة لا فی الدین هو الاصح) اصلنی قوشماق لبق تورور کفیل نینک بو نیغته تیلامک دا و قرض آماق لبقدا ایرمس و اصح بو تورور و خلاف قیلاب تورور ار شافعی رحمه الله تعالی آنینک قاشیندا قرضنی قوشماق لبق تورور کفیل نینک بو نیغته بس لازم بولور کم قرض نینک اوزی لازم بولغای آندات ایرمس (وهی اما بالنفس) و بو کفیل لیک یا نفس غه بولور کم غرض کشی فی حاضر قیلماق لبق تورور اول کفیل بولوب تورور (و ینهقق بکفالت بنفسه و بما یصح اضافة الطلاق الیه) و بو کفیل لیک درست بولور نفس کا یعنی اوزیغه کفالت بنفسه تیماک لیک برله یعنی کفیل و ضامن بولوروم نفسیغه تیمک برله یا نفس نینک اوزیغه عضوینسی ایتغای یعنی اندامنی ایتغای کم طلاق نینک اضافة سی اول اندامغه درست بولغای مثل روحی و یوزی و باشی و یاریسی و اوچدین بری و آنکا اوخشار اندام لری ینکلغ (و کذا بضمنته اوعلی او الی) و موندات تورور کفیل لیک نینک لفظی صحیح تورور ضمنته تیمکان لفظ برله یعنی ضامن بولوروم آنکا یا مینکان تورور ضامن لبق یا میننیک طرفیغه تورور آنینک ضامنی نسه (او انا به زعیم او قبیل) یا ایتغای کم مین آنکا کفیل یا قبول قیلدیم تیمکانی

(ولا جبر علیہما فی حد وقصاص) وجبر وتکلیف قبلا بیاماس نفسیغه کفیل بولغانیغه حددا وقصاصدا کیراک سو کونچ نینک حدی بولغای یا آندین اوزکا حدلاردین بولغای (وبلزمه احضار المكفول به مطلقا اوفی وقت عین) وکفیلغه لازم نورور حاضر قیلماق لبق اول کشی نی کم آنینک کفیلی بولوب تورور کوب وقت لرنینک بروقتیندا یا اول وقتدا کم تعین قیلب نورور (ان طلب المكفول له) اکر تیلاسه حاضر قیلماق لبقنی کفیل بولنغان کشی سنی (فان لم يحضر حبسه الحاكم) بس اکر اول کفیل بولنغان کشی سنی حاضر قیلماسه کفیلنی حاکم بندکا سالور واکر کفیل نینک اول کشی سی غائب بولسه اول مقدار مهلت بیرکار کم باریب آنی آلیب کلکای واندین کفیل آلمغای تا اول بارغای ناماضر قیلغای (وپیرا بموت من کفل به) وکفیل خلاص بولور وکفیل لیک نینک عهدہ سیندین چیقار اول کفیل بولنغان کشی سی نینک اولمک لیکنی سببی برله (وبتسایمه حیث یمكنه محاصمته) وتقی کفیل کفیل لیکدین خلاص بولور اول کفیل بولنغان کشی سنی تابشورماق لبق برله اول بردا کم آندین دعوی قیلب حقنی تیلار بردا (وبتسایمه نفسه هنا وان شرط تسلیمه عند القاضي) وتقی کفیل خلاص بولور کفیل بولنغان کشی سی اوزینی اوزی تابشورسه اول بردا کم آنکادعوی قیلور بولسه اکر چندیکه آنینک تابشورماق لبقنی شرط قیلنغان بولسه قاضی نینک قاشیندا اکر آنداق تیب شرط قیلنغان بولسه هم مکفول له اوزنی طابشرسه آندین صونک کفیل خلاص بولور کفیل لیکدین (وبتسایم وکفیل الکفیل او رسوله الیه) وتقی خلاص بولور کفیل کفیل لیکدین اول کفیل بولنغان کشی سیغه کفیل نینک وکیلی ویا ایلچی سنی تابشورماق لبق برله اما اکر کفیل دین اوزکا کشی تابشورسه کفیل خلاص بولماس کفیل لیکدین وکفیل لیکدین خلاص بولماق لبقدا کفیل بولنغان کشی تابشورماق لبقنی قبول قیلماق لبقنی شرط ابرمس (وان مات المكفول له فلو صیه او وارثه مطالبته به) واکر مکفول له اولسه یعنی اول کشیکم آنینک اوچون ضامن بولوب ترور بس آنینک وصیت قیلنغان کشی سیغه ویا آنینک وارثیغه روا بولور کم اول کفیل بولنغان نمرسهنی کفیل دین تیلماک لیکنی (وان کفل بنفسه علی انه ان لم یواف به خدا فعلیه المال صح) واکر کشی نینک اوزنفسیغه کفیل بولسه کم بوشرط برله کم اکر آنی نانکلا حاضر قیلماسام اول مالنی کفیل طرفیندین ادا قیلسون تیسسه دورست تورور اوزیکا کفیل بولماق لبقنی (فان لم یسلم نفسه خدا ضمن المال ولم یبرأ من الکفاله بالنفس) بس اکر کفیل بولنغان نمرسهنی نانکلا حاضر قیلماسه مالغه ضامن بولور وکفاله بالنفس دین هم قوتولماس ونفسنی یعنی اول کشی سنی هم طابشرماق لازم بولور (وان مات المكفول عنه ضمن المال) واکر ایتلغان صورتدا کفیل نینک کفیل بولنغان کشیسی اولسه یعنی مین آنی سنکا تابشورابن نیکان کشیسی بوشورندا کفیل مالغه ضامن بولور (واما بالمال فتصح وان جهل المكفول به اذا صح دینه نحو کملت بمالك علیه) وکفیل لیک کم مالغه تورور واوزیغه کفیل بولغانغه عطف تورور بس مالغه کفیل بولماق لبقنی دورست تورور

هر چند بیکه کفیل بولغان نمرسه سی معلوم بولماسه هم یعنی اول کفیل بولغان مالی اول وقتدا دورست بولور کم آئینک قرضی صحیح بولسه مونداق ایتسه کم هر نمرسه کم آندین سنکا لازم تورور آنکا کفیل بولدوم تیهسه (او بما یدرکک فی هذا البیع) یا ایتسه کم کفیل بولدوم اول نمرسه کا کم بو سودا دا سنکا نیسکار بو ایضنی ضمان درک دیرلار یعنی اکر بر کشی مینک حقم تیب ثابت قیلسه آئینک ضمانی مینکا تورور یعنی ضامن لیقنی اوزیغه آلسه اول وقتدا کم ساتیلغان نمرسه نی بر کشی مینک حقم تورور تیهسه و صحیح قرض اولتورور کم ساقط بولماس مکر ادا قیلماق لبق برله و بو قید کتابت نینک بدلینی چقارماق لبق اوچون تورور کم کفیل لیک کتابت برله دورست ایرمس (او علق الکفاله بشرط ملائم محوما بایعت فلانا اوما ذاب لك علیه اوما غضبك فعلى) یا تعلیم قیماغای کفیل لیک نی اول شرط برله کم کفیل لیک کا ملایم بولماغای یعنی اول شرط برله کم مال نینک واجب بولماق لبق نینک سببی بولماغای آنداق کم ایتسه کم هر نمرسه فلانغه سانسانک مین ضامن مین آئینک بهاسیغه تیهسه دورست بولور بو کفیل لیککی واکر ساتیلغان نمرسه نینک ضامن بولسه بو طریقه روا بولماس یا ایتسه کم هر نمرسه سنکا فلانین واجب و ثابت بولسه مین ضامن تیهسه یا ایتسه کم فلان کشی سیندین هر نمرسه تار تیب آلسه مین آنکا ضامن تیهسه و فلان تیب ایتماق لبقی آنکچون تورور کم مکفول عنه یعنی کفیل بولغان کشی سی معلوم کیراک کم بولماغای تا کفیل لیککی دورست بولماغای و بو شرط برله معنی نینک متضمنی اولتورور کم یعنی اکر سانسانک یا واجب بولسه سنکا آندین آلماق لبق یا تار تیب آلسه مین آنکا ضامن مین تیب (وان علق بمجرد الشرط فلا كان هبت الريح) واکر کفیل لیک فی تعلیق قیلسه اول شرط برله کم کفیل لیک کا ملایم بولماسه آنداق کم ایتسه کم اکر بیل ایسه مین ضامن تیهسه اول شرطی باطل ترور و کفیل لیک دورست ایرمس (وان كفل بمالك عليه ضمن ما قامت به بينة) اکر سنکا ایرشکچی آند بولغان نمرسه نینک بارچه سیغه کفیل بولسه ضامن تورور اول نمرسه کا کوا لبق برله (وان لم تقم فالقول للكفيل) واکر کواهی بولسه کفیل نینک سوزی معنبر تورور اول وقتدا کم آندین زیاده سیغه عالم بولسه یعنی بیلماسه کم اصیل نینک بوینندا زیاده بار لبقی نی (وصدق الاصيل فی الزائد علی نفسه فقط) و آئینک زیاده سی نی بار لبقی اصیل نینک سوزیغه اینانورلار و بس کفیل کا اینانماسلار آئینک اوچون کم اوزی نینک اقرار قیلماق لبقی قسه هجه تورور بس اوزکا کا اوتماس و کوا نینک خلائیغه کم اوزکا کا اوتار (و اذا طالب الداین اهدهما فله مطالبه الاخر) وقتی که قرض نینک ایکاسی قرض نی نیلاسه کفیل دین یا یکی سیندین بر مرتبه نیلاسه روا بولور و اول ایکسی بر بریندین نیلامک لیککی هم روا تورور اما اکر تار تیب آلمان نمرسه نینک ایکاسی تار تیب آلمان یکی کشی نینک بر سیندین مالینی آلسه اول کشی نینک رضالقی برله یا قاضی نینک حکمی برله اول کشیکا تیکماس کم تقی بر سیندین آلماق لبقی (ونصح بامر الاصيل وبلا امره) و کفیل لیک دورست بولور اصیل نینک

بویروقی برله و بویروق سز هم (فان امر رجع علیه بعد اداؤه) بس اکر اصیل امر قیلسه کفیل بولماق لایق نی کفیل کا کفیل آئینک قرضی فی ادا قیلغاندین صونک اصیل دین شول بیرکان پولینی تیلای بیلور (وان لوزم لازم اصیله وان حبس حبسه) و اکر کفیل نینک ایزیندین قالمای قیستاب یورسه اول هم انداق قیلور و اکر بندک سالسه کفیل نی اول هم اصیل نی بنده کا ساللا بیلور (و ابراً و تاجیله یسیری الی الکفیل) و اصیلغه اوتماک لیکنی و مهلت بیرماک لیکنی کفیل کا هم سرایت قیلور یعنی دورست بولور کفیل کا هم شول ابراء و مهلت (لآعکسه) و مونینک عکسی دورست بولماس یعنی اکر کفیل کا ابراء قیلسه و یا مهلت بیرسه اصیلغه اوتماس اول اصیلدین حقیقی تیلای بیلور (وان صالح الکفیل عن الف علی ماؤه رجع بها) و اکر کفیل کا قرضی تیلان کاشی برله مینک تنکهنی یوز تنکه کا صالح قیلسه اول یوز تنکهنی کفیل اصیلدین آلابیلور (و علی جنس آخر فبالای) و اکر تنکه دین اوزکا نمرسه برله صالح قیلسه کفیل مینک تنکه نینک بارچه سینی اصیلدین آلابیلور (و عن موجب الکفالة لایبراً الاصلیل) و اکر صالح قیلسه کفیل لیک نینک موجب دین کم تیلانک لیک تورور یعنی آئینک برله اصیل تیلانکدین قوتولماس و قرض نینک ایکاسیکا روا تورور کم اصیلدین تیلانکای (و لایصح تعلیق البراءة عنها بشرط) و کفیل لیک دین براتی بر شرط کا تعلیق قیلماقی دورست بولماس آنداقکم اینسه کم اکر زید کیلسه سن کفاله دین نجات بول تیسسه بو ایتماق لایق دورست بولماس و نجات نابماس (کسائر البراآت ولا الکفالة بما تعذر استیفاؤه من الکفیل) مثل اوزکا قوتولماقی لایق ینکلینغ کم شرط برله دورست ایرمس آنداقکم اینسه کم اکر زید کیلسه سن قرضدین قوتول تیسسه و سندن تیلانک تیسسه دورست ایرماس (ولا الکفالة بالحدود و القصاص) و حدغه و قصاصغه کفیل بولماقی لایق دورست ایرمس آنکچون کم فرض شریعت دا اول عاصیغه عذاب قیلماقی لایق تورور نا کناهدین قایتغای بس آئینک جزاسنی تقی بر اوزکا کشیکا قیلسه لر اول فرض حاصل بولماس (و المبیع و مونداق ساتیلغان نمرسه نینک اوزیغه کفیل بولماقلیق هم روا بولماس اول معنی برله کم اکر ساتیلغان نمرسه نی آلامس دین ایلکاری یوغالسه آئینک بهاسی مینکا بولسون تیسسه بو دورست ایرمس اما اکر ساتیلغان نمرسه نی آلوچیغه نابشورماقلیق اوچون کفیل بولسه روا بولور آئینک بهاسی فی بیرکاندین صونک اما اکر ضایع بولسه کفیل کا هیچ نمرسه واجب بولماس آنداقکم اصیلغه واجب بولماس (بخلاف الثمن) آئینک خلائیغه کم اکر برکشی کفیل بولسه سانغوچی اوچون آلوچی طرفیندین بهاسی فی آلیب بیرماک لیک اوچون دورست بولور آئینک اوچون کم بهاسی قرض تورور اوزکا قرض لار ینکلینغ (و بالمرهون) و کرو قیلنغان نمرسه اوچون کفیل بولماقی لایق دورست ایرمس و مونداق تورور کم کرو قیلغوچی اوچون کرو آلوچی نینک طرفیندین کفیل بولسه اکر یوغالسه آئینک بدلی مینکا بولسون تیسسه بو کفیل لیک روا بولماس (و الامانات) و مونداق امانتغه کفیل بولماقلیق هم روا بولماس (کالودیعته) مثل امانتغه کفیل بولماقلیق

(والعارية) ومونداق تورور عارىغه كفيل بولماق ليق (والمستأجر) وآنچه اجارهغه آليب تورور آنكا هم روا ابرمس (ومال المضاربة والشركة) ومونداق روا بولماس كفيل بولماق ليق مال مضاربهغه وشريك بولغان مالغه (وبالحمل على ذابة مستأجرة معينة) ومونداق روا بولماس كفيل بولماق ليق اجارهغه آلفان مالغه يوك يوكلامك ليك اوچون آنكچون كم اول اولاغ اوزكا كشي نينك ملكى تورور كفيل اوزكا كشي نينك ملكى نى تصرف قيلماق ليق دين عاجز تورور (وبخداة عبد كذا) ومونداق كفيل ليك روا بولماس اجارهغه آلفان بنده نينك خدامتيغه (وعن ميت مفلس) ومونداق روا بولماس كفيل ليك اول اولوك نينك مارفيندين كم آنينك افلاس ليقى معلوم بولسه آنينك قرضى نى اوتنك اوچون بودورست ابرمس اكرمالى قالغان بولسه دورست بولور (وبلا قبول الطالب فى المجلس) وكفيل ليك روا بولماس قرض نيلا كوچى قبول قيلماسه اول كفيل ليك نى سويلاشكان بردا (الا اذا كفل عن مورثه فى مرضه مع غيبة غرامته) مكر وقتى كه كفيل اوزى نينك وارثيندين بولسه اكر خسته ليقيندا اينسه كم سن كفيل بول ومينينك قرضنى ادا قيل تيسه اول كفيل بولسه وبوكفاله دورست تورور اول وقت دا كم اول قرض آلفوچيلارى غايب بولسه اول قرض آلفوچى قبول قيلماسه هم دورست بولور (وبمال الكتابة) وكنابت نينك مالى غه هم كفيل بولماق ليق روا بولماس (والعهد) تقى عهدكا كفيل بولماق ليق روا بولماس آندا قكم اكر بر كشي بنده ساتيب آلسه وتقى بر كشي آنكاضامن بولسه عهد برله بور و بولماس آنينك اوچون كم عهد مشترك اسم تورور نجه معنى دا كليب تورور سودا بغلان نى ايتورلار و آنينك حق لارنى ايتورلار و دركنى و غيار شرط نى ايتورلار بس اونكا عمل قيلماق متعذر بولور بيان بولغان دين ايلكارى (والخلاص) ومونداق ساتياغان نمرسه نى خلاص قيلماقفه مستحقدين و آلفوچيغه تابشورماق ليق غه كفيل بولماق ليق روا بولماس (ولا ضمان المضارب الثمن لرب المال) ومضارب نينك ضامن بولماق ليقى آلفان مال نينك بهاسيغه مضاربه مال نينك ايكاسيكا دورست بولماس آنينك اوچونكم اول مال نينك بهاسى نى آلماق ليق نينك حق مضاربه تورور بس اكر هو ضامن ليق روا بولسه اوزى اوزيغه ضامن بولماق ليقى لازم بولور بودورست بولماس (والوكيل بالبيع له وكله) ومونداق وكيل نينك ضامن بولماق ليقى دورست تورور ساتغان مال نينك بهاسيغه اول وكيل قيلغان كشي اوچون كم آنى وكيل قيب بولور سودا غه (واحد الباعين حصة صاحبه من ثمن عبد باعاه بصفته) وتقى روا بولماس كفيل بولماق ليقى ايكى ساتفوجى بر بر يغه اول بنده نينك بهاسيغه كم ساتيب تورور ايكى ساتفوجى بر سودا برله ساتغان بولسه لار شريك بنده نى ايكى شريك نينك بر بر يغه ضامن بولماق ليقى دورست بولماس (وصح ضمان الخراج) وخراجفه ضامن بولماق ليق دورست تورور خراج پادشاه تعيين قيلغان تورور برلارده هر نمرسه كم مصالحت كورورلار (والنائب) ومونداق نوابيغه كفيل بولماق ليق هم دورست تورور آنچه حق وموافق شرع بولسه اجماع برله آنكا كفيل ليك دورست بولور آندا قكم قاضى اسلام آريق قازماق ليق غه حكم قيلماسه

و شريك لردين بر شريك آندا مالنى خرج قىلسه اول شريك نينك حصه سى آينك بويىندا قرض بولور
 و اكر بر كشي آنكا كفييل بولسه دورست بولور (والقسمة) و مونداق رواتورور كفييل بولماق ليق آي ليق نى
 بولماك ليك اوچون (وان كانت بغير حق) اكر چنديكه نائب ليق بغير حق هم بولسه آينك كفييل ليكي
 دورست ترور (و مال لا يجب على عبد حتى يعترف حال) و اول مالى كم بندهكا واجب بولماس نا آزاد
 بولماق و نچه فى الحال واجب بولور (على من كفل به مطلقا) اول كشيكا كم كفييل بولسه اول مالغه مطلقا
 يعنى وقتى نى تعيين و بيلكوليك قيلماسه (و بطل دعوى ضامن الدرك) و مينك ملكم تيب دعوى قياما قيليقي
 باطل ترور اول كشي نينك كم ضامن دركى بولسه اول نمرسه نى ساتيب آلغان وقتيندا يعنى هر كم بو
 نمرسه نى مينينك تيب دعوى قىلسه مين آينك بواسيفه ضامن تيبسه اكر آندين صونك اول كشي اول
 نمرسه نى مينينك ملكم ترور تيب دعوى قىلسه باطل ترور (وشاهد كتب شهد بذلك على صك كتسب
 فيه باع ملكه بخلاف شاهد كتب شهد على اقرار العاقدين) و مونداق باطل ترور مينينك ملكم تيب
 دعوى قيلماق ليق اول كشي نينك كم آينك كواه ليقى خط غه آنداق بينكان بولسه كم فلان اوزى نينك
 ملكى نى ساندى تيب يادورست سودا برله ساندى تيب بوينكليغ كواه ليق بيركان كشي نينك اول ايتلغان
 ملك غه مينينك ملكم تيب دعوى قيلماق ليقى باطل ترور و اول كواه نينك خلافيفه كم آينك كواه ليقى خط غه
 قىلسه كم آلغوچى و ساتفوچى نينك نيلي دين ايتماق ليقى برله كواه ليق قىلدى تيب بو يىنكليغ كواه ليق
 قىلغان كشي اول ساتيلغان نمرسه نى مينينك ملكم ترور تيب دعوى قىلسه بولور والله اعلم *

كتاب الحوالة

(هى اثبات دين لاخر على آخر) يعنى بوحواله قرض نى ثابت قيلماق ليق ترور تقى بر كشيكا پيل كبل كم
 اول كشي نى تقى بر كشيكا حوالة قىلب ترور اول حوالة قىلغوچى نى محيل ديرلار اول كشي كم آنكا حوالة
 قىلب ترور آنى محتمال عليه ديرلار و اول كشي كم حوالة نى قبول قىلور آنى محال و محتمال ديرار و اول مالنى
 محتمال به ديرلار و محتمال نى حويل هم ديرلار (مع عدم الدين على المحيل بعده) يعنى حوالة قرض نى
 ثابت قيلماق ليق ترور تقى بر كشيكا آينك برله كم حوالة قىلغوچى نينك قرضى بولماق قرض نى تقى بر
 كشيكا اثبات قىلغاندين صونك (فوى بشرط عدم برائه كفالة) بس اكر حوالة دا شرط قىلسه لار كم حوالة
 قىلغوچى قرضدين خلاص بولماس بولسه و آندين هم تيلار بولسه اول كفييل نينك حكيمندا بولور (وهذه
 بشرط برائه الاصيل حوالة) و كفييل ليك اكر اصيل نينك قرض دين خلاص بولماق ليق شرطى برله بولسه
 اول حوالة حكيمندا بولور (وتصح بلا دين للمحتال على المحيل) و حوالة دورست بولور حوالة قىلغان نينك
 حوالة قىلغوچى غه بيرور قرض بولسه هم (وبه) و بو قرضى برله حوالة دورست بولور (برضاهما) و بو

حواله دورست نورور حواله قیلغوچی نینگ رضالیقی برله وحواله کم آنکا قیلور لر آنینگ رضالیقی برله (ورضی المحتال علیه) وراضی بولغای حواله قیلغان کشی سی (فیبراً المحیل من الدین) بس حواله قیلغوچی قرضدین خلاص بولور (الا ان یتوی بموت المحتال علیه مفلسا) مکر کو یار یعنی ضایع بولور مالی حواله قیلغان کشی نینگ اولمک لیکلی برله اول حالدا کم مفلس بولوب یعنی هیچ نمرسه سی یوق بولوب اولسه (اوخلفه منکر الحواله لا بینة علیها) یا کو یار قرض اول حالدا کم حواله قیلغان کشی منکر بولسه وآنط ایچسه حواله قیلغانی یوق تیب وحواله قیلغانیغه کواه بولسه ایمدی حواله قیلغوچی قرضدین قوتولماس تاحق ضایع بولماس (وقالا وبان فلسه القاضی) وصاحبین رحمهما الله تعالی اینور لار کم حواله قیلغوچیغه مونینگ برله رجوع قیلا بیلماس کم اول حواله قیلغان نینگ افلاس لیتیغه قاضی حکم قیلغان بولسه ایمدی هم حواله قیلغوچی قرضدین قوتولماس اما امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا بواعتبار ایرمس قرض نینگ ضایع بولماق لیتیغه آنینگ اوچون کم مال کلور وکبتار بس آلا بیلور حواله قیلغان کشی نینگ قولیغه مال کاسکاندین صونک وتقی آنینگ مالی نینگ یوق لیتیغه کواهایق بیرمک لیک دورست ایرمس (وصبح بلا شی علی المحتال علیه) دورست بولور حواله محیل نینگ فائده سیغه وحتال علیه نینگ ضرر یغه هیچ نمرسه بولماسه هم (وبدر اهم الودیعه) وحواله قیلماق لیت دورست نورور امانت اوچون کم آنکا تابشوروب ترور اول مالغه حواله قیلماق لیت دورست نورور (ویبره بهلاکها) وحواله قیلغان کشی حواله نینگ واجب لیقیندین خلاص بولور هلاک وضایع بولماق لیتی سببی دین اول امانت مالی نینگ (والقصوبه ولا یبره بهلاکها) وموندای حواله صحیح ترور زور دین باسیب آلقان ننگه لرها اما آنینگ هلاک وضایع بولماق لیتی برله حواله قیلغان کشی قرضدین خلاص بولماس بلکه آنینگ عوضیغه ضامن تورور وآنکا بیرور (وبدین علیه) وحواله دورست بولور اول قرض غه کم حواله قیلغوچی نینگ حواله قیلغان کشیدا بولسه (فلایطالبه الا المحتال) بس حواله قیلغان کشیدین نیلامس حواله قیلغوچی مکر حواله قیلغان کشی نیلار حواله مقیددا آند اقمم بیلکولیک نمرسه بولسه حواله قیلغان کشیدین آندین آلور بس ا کر حواله قیلغوچیغه بیرسه حواله بولغان کشی اوچون ضامن بولور (وفی المطلقه للمحیل الطلب ایضا) ومطلق حواله د احواله قیلغوچی هم نیلامک لیکلی بارتورور نچوک کم حواله قیلغان کشیسی نیلار ومطلق حواله اولتورور کم بیلکولیک قیلماسه غاریندین یا امانت دین ادا قیلسون (فلا یبطل باخذ ما علیه او عنده) بس حواله باطل بولماس آلمات لیتی برله حواله قیلغوچی نینگ اول مالنی کم حواله قیلغان کشیدا تورور وقرزندین بولغای یا اول نمرسه کم آنینگ قاشیند تورور یا اولجه دین وامانتدین بولغای کبراک حواله مطلق بولسون کبراک حواله مقید بولسون واکر حواله قیلغوچی غه بیرسه حواله قیلغان آنی ضامن قیلا بیلور آنکچون کم آندین قبول قیلب تورور (ویکره السفیحة وهی اقراض لسقوط خطر الطریق) وسفیحه مکر وه تورور واول بمعنی حکم تورور وشریعندا

بول نينيك خطرى سائط بولماق ايقي اوچون قرض بيرمك ايك تورور و آئينيك دورتي اولتوروركىم بر سودا كركا قرض مال بيرسه نا آنكا تى برشوردا بيركاي و هوند بن غرض بول نينيك خطرى نى دفع قيلماق ايقي تورور و بو تورليك قرض بيرمك ليك ، كروه تورور آنكچون كم پيشمير صلى الله عليه وسلم نوى قيبلى تورور اول قرضدين كم آندا فائدا حاصل بولسه و الله اعلم *

كتاب الوكالة

(هى تفويض التصرف الى غيره) و كبل ليك مالينى تصرف قيلماق ايقي قويا بيرمك ليك تورور اوزيندين اوزكا كشى كا و آنى اوزى نينيك اوز نيفه قيلماق ايقي تورور (و شرطه ان يملكه الموكل و يعقله الوكيل) و كبل ليك نينيك شرطى اولتوروركىم اول تصرف قيبلا تورغان مالغه و كبل قيلغوچى ايكا بولماق و قنى اول تصرف قيلماق ايقي و كبل بيلكاي يعنى بيلكايكم نمرسه نى سائيب آلماق ايقي اول نمرسه نينيك ملك بولماق ايقي تورور و آئينيك بهاس نى بيرمك ليك نى (و يقصده) و قنى بر شرطى اولتوروركىم اول تصرفنى و كبل قصد قيلماق (فصح توكيل الحر البائع او المأذون مثلهما) بس و كبل قيلماق ايقي آزاد بالغ نينيك يانارسيدى كم اذن بير بلكان بولماق اوز نيفه او خشاغاننى يعنى اذن بير بلكان بالغ نينيك و اذن بير بلكان نارسيدى نى (و صبيا عاقلا و هبدا محجورين) و عاقل نارسيدى نى و اذن بير بلكان بنده نى آليغ و سائيب غه و كبل قيلماق ايقي دورست بولور (و يرجع الحقوق الى موكلهما) اما قايتور اول حق لاركىم بولار نينيك سودا سندن حاصل بولور بولارنى و كبل قيلغوچى غه بولار نينيك اوزلار نيفه قايتماس نا كوداك كا و بنده نينيك خواجه سيغه ضرر بولماقاي (بكل ما يعقده بنفسه) فصحنينيك متعلقى تورور يعنى دورست تورور و كبل قيلماق ايقي بر نمرسه دا كم آئينيك سودا سيني اوزى نينيك نغسيغه قيلور و كبل قيلغوچى مثل سائيب و آليغ ينگليغ و اجازت ينگليغ و نكاح و آنكا او خشاش نمرسه لر ينگليغ (وبالخصوصه) و دعوى قيلماق ايقي اوچون دعوى نينيك جوابنى ايتماق ايقي اوچون و كبل قيلماق ايقي دورست تورور (فى كل حق) هر حقدا كم بولسه (و بايقائه) و حقنى بوتون بيرمك ليك اوچون و كبل قيلماق ايقي دورست تورور (و استيفائه) و هر حقنى آلماق ايقي اوچون هم و كبل توتماق ايقي دورست تورور (الا فى حد او قصاص بغيره موكله) مكر حد دايا قصادا كم بولارنى آلماق ايقي غه و كبل قيلماق ايقي دورست ايرماس اول حالدا كم و كبل قيلغوچى غائب بولسه اول مجلسدين آئينيك اوچون كم حد و قصاص شبهه برله ساقط بولور بوتور ليك دا شبهه بار تورور بس و كبل ليك بولاردا دورست بولماس (و يرجع الحقوق الى الوكيل فى بيع و شراء) و سودا نينيك حق لارى و كيلغه قايتور ساتقاندا و آلفاندا (و اجارة و صلح عن اقرار) و اجاره دا و اقراردين صلح قيلقاندا (فيسلم المبيع و يقبضه) بس كيراك كم و كبل تابشورغاي ساتيلغان نمرسه نى

وکیلیدا سوداغه و آلتای اول نمرسه نی آلتایلیقغه وکیل لیکدا (وثن مبیعه) و آلتای ساتیلغان نمرسه نینک بهاسینی سوداغه وکیل بولغانیندا (وعلیه ثمن مشتری) وکیلغه تورور آنچه آلتان نمرسه لاری نینک بهاسی (ویخاصم و بیخاصم فی الاستحقاق) وخصم لیق قیلماقلیق وکیل کا تورور ساتیلغان نمرسه نی برکشی مینینک تیب دعوی قیلغان وقتدا یعنی وکیل نینک ساتغان نمرسه سی فی اثبات حق قیلب آلتان کشیدین آلتسه رجوع قیلور آلتان کشی آنینک بهاسی اوچون وکیل کا وموکل کا رجوع قیلماس وکیل آنینک آلتان نمرسه سیندا هم خصم لیق قیلورلار (والعیب) ومونداق خصومه و دعوی قیلماقلیق وکیل کا تورور ساتیلغان نمرسه نینک عیبی ظاهر بولغان وقتدا وکیل قیلغوچیفه ایرمس (وفی شفه ما اشتری) وشفه دا آنچه آلتان نمرسه سی نینک دعوی سی نینک جوابنی هم اینا بیلور (وهو فی یده) وذلانکه اولکم هر نمرسه آلتان بولسه وکیل نینک قولیندا بولسه شفه نینک دعوی سی نینک جوابنی ایتور (ویثبت الملك للموکل ابتداء) و ثابت بولور ملک وکیل قیلغوچی غه آلتان زمانی وکیل کا ملک بولماس (فلا یعتق قریب وکیل شراه) بس آزاد بولماس وکیل نینک قرینداشی کم ساتیب آلیب تورور آنی وکیل آلتان دین صونک وکیل قیلغوچی نینک ملکی بولوب تورور وکیل نینک ملکی ایرمس بس وکیل قرینداشی نینک ایکاسی بولای تورور کم آزادلیق لازم بولغای (والی الموکل فی نکاح و خلع و صلح عن انکار) وحق لار قایتور وکیل قیلغوچی غه وکیل غه قایتماس هر حق کم نسبت قیلسه آنی وکیل قیلغوچی غه مثل نکاح و خلع و انکار دین صلح قیلسه (و دم عمد) و صلح بولسه اول قان دین کم قصد برله وکیل قیلغوچیدین پیدا بولسه (وعتق علی مال) یا آزادلیق کم مالغه بولسه (و کتابه و تصدق) و مکانب قیلماقلیق و صدقه قیلماقلیق (وهبة و اعارة) و بیرماک لیک و عاریتغه بیرماک لیک و غاریتغه آلتایلیق (و ایداع) و امانت قویماقلیق (ورهن) و کرو قیلماقلیق (واقراض) و قرض قیلماقلیق و بو ایتلغانلاردا حق لار نینک باری وکیل قیلغوچی غه قایتور یعنی وکیل قیلغوچیدین جواب آلور (فلا یطالب وکیل الزوج بالمهر) بس تیلاماس ایرنینک وکیل قیلغان کشی سندین خانون نینک نکاح حقنی اکر چندیکه وکیل نکاح قیلغان هم بولسه (ولا وکیلها بتسلیمها) و خانون نینک وکیل دین خانوننی ایریکا نابشورماقلیقنی تیلاماسلار (و بدل الخلع) و تقی تکلیفی قیلا بیلاماس وکیل غه خانون نینک بدل خلعنی (وللمشتری منع الثمن عن موکل باقعه) و آلتوچی آلتان نمرسه سی نینک بهاسینی وکیل قیلغوچیدین منع قیلا بیلور آنتک اوچون کم بهانی تیلامک لیک نینک حق وکیل کا تورور (فان دفع الیه صح ولا یطالب الوکیل ثانیاً) بس اکر بهاسینی آنکا بیرسه ینا قینا وکیل تیلا بیلاماس آنکچون کم حق ایکاسیغه تیکب تورور والله اعلم *

فصل

(لا یصح بیع الوکیل و شراؤه من برد شهادته له) وکیل نینک آلیغ و ساتیغ قیلماقلیقی دورست ایرمس

اول كشيكا كم آئينك كواه ليقى اوتماسه آئينك فائدهسى اوچون يعنى آتاسى واوغلى وباباسى يىنكلىغ آنگچون بولار نومت نينك محلى تورور (و صح بيع الوكيل بما قل او كثر والعروض والنسيه) ومطلقا وكيل نينك هر بهاغه سودا قيلماقلىقى دورست تورور آرزبولسون يا كوب ونقدغه بولسون يانسبه كا يا جانورغه آئينك مطلق تيمك ليكى بارچه سيفغه داخل و برابر تورور (وبيع نصف ماوكل ببيعته) و ياريمى نى سائما قيقق روابولور وكيلغه وكيل قيلم تورور آنى بارچه سيني سائمه آنگچون كم مطلق وكيل قيلماق برابر تورور آرزغه وكوبغه وامامين قاتيندار و بولماس تا قالفاننى ساتغاي وكيل برله موكل خصومه قيلماسدين ايلكاري (واخذه رهنا او كفيلا بالثمن) و دورست تورور وكيل نينك رهن قيلماق ليقى يعنى وكيل نينك كرو آلماقلىقى سائغان نمرسه س نينك بهاس نينك برابر ينده وكفيل آلماقلىقى هم دورست تورور (فلا يضمن ان ضاع في يده) بس ضامن بولماس وكيل اكر كرو آئينك قوليندا ضايع بولسه (اوتوى ما على الكفيل) يا هلاك بولسه وحاصل بولماسه اول نمرسه كفيلدا بار تورور وكيل آنكا ضامن بولماس (ويقيد شراء الوكيل بمثل القيمة وبزيادة يتغابن الناس فيها وهى ما قوم به مقوم) ومقيد تورور وكيل نينك آلماقلىقى مثلى نينك بهاسيني ويا اول زباده ليقى كم غبن قيلورلار آدمى لار آنكا اوخشار نمرسلر برله واول زباده ليق اول مقدار تورور كم بها قيلغاي اول مقدارغه بها قيلغوچى لردين بريسى وبعضى ايتب تورورلر كم كالاده اون ياريم وهيواندا اون بر وبرد اون ايكى (وينوقف شراء نصف ماوكل بشرائه على شراء الباقي) وموقوف تورور آلماقلىقى ياريمين اول نمرسه نينك كم وكيل قيلم تورور آنى آلماق ليقغه قالفاننى آلماقغه يعنى اكر بر كشى نى وكيل قيلسه بر نمرسه نى آلماق ليقغه اول نمرسه نينك ياريمى آلدى بو ياريمى آلماق موقوف تورور تقى ياريمى آلماقلىقىغه (ولو رد مبيع على وكيل بعيب رده على امره) واكر سائيلغان نمرسه نينك عيبى بولسه آنى وكيل كا قايتارسه لار اول اوزيني وكيل قيلغان كشيكا قايتارغاي (الا وكيل اقر بعيب يحث مثله) مكر وكيل اقرار قيلسه كم بو عيب يىنكلىغ نمرسه لار پيدا بولور تيب ايمدى اول وكيل قيلغوچىغه قايتماس (وازمه ذلك) وكيل كا اول عيب نينك نقصاي لازم بولور ووكيل قيلغوچىغه رجوع قيلا بيلماس (وان باع نساء وقال قد اطلق الامر فقال بنقد صدق الامر) واكر وكيل نسيه سائسه واينسه كم وكفيل مطلق قيلمدينك ميني تيمسه كبراك نقد كبراك نسيه سودا قيلور ميني تيمسه وبو بورغوچى ايتسه كم ميني نقدغه بيوروب ميني ونسيهغه بو بورغانم يوق تيمسه اول بو بورچيغه اينانورلار وكيل كا ايناناسلار (وفي المضاربة المضارب) ومضاربغه اينانورلار يعنى مالنى آليب سودا قيلا تورغان كشى كا فائده سيغه شريك بولوب (ولا يصح تصرف احد الوكيلين وحده) وايكى وكيل نينك بريسى نينك تصرف قيلماق ليقى دورست ابرمس اول نمرسه نى آنكا ايكى سيني وكيل قيلم تورورلر و بو اول وقتدا تورور كم ايكى سيني بر سوز برله وكيل قيلغان بولسه واكر هر بريسىند باشقه وكيل قيلغان بولسه باشقه سوز برله هر بريسى نينك باشقه باشقه

سودا قیلماق ایقی دورست بولور (الا فی خصومة) مکر کم ایکی وکیل نینک بریسی دعوی قیلا بیلور
 تقی بریسی بولماسه هم (وردودیعه) مکر امانتی بر وکیل بیرا بیلور بریسی بولماسه هم واکر امانتی
 آلماق اوچون ایکی وکیل قیلسه بریسی آلا بیلماس تقی بری بولماسه (وقضاء دین وطلاق وعتق لم
 یعوضا) وقرضی ادا قیلماق لبق دا وطلاق دا و آزاد قیلماق دا کم بو ایکی سی عوض سز بولسه بو ایتلغان
 اش لردا ایکی وکیل نینک بریسی تصرف قیلا بیلور تقی بریسی بولمسه هم (ولا یصح بیع عبد او مکانب
 و دورست ایرمس بنده نینک یا مکاتب نینک سوداسی (اودمی) یا ذمی نینک سوداسی یعنی اول کافر کم جزیه
 برله مسلمانلر نینک دیاریندا بولسه (مال صغیره المسلم و شراؤه) اوزی نینک مسلمان نارسیده سی نینک مالینی
 آنینک اوچون کم کافر نینک مسلمان غه ولی لیک بولماس (والامر بشراء الطعام علی البر فی دراهم کثیره)
 وکوب تنکه بیریب طعام آل تیسه بوغداق آلماق لبق غه حمل قیلورلار (وعلی الخبز فی قلیله) واکر
 آز تنکه بیریب بو تنکه کا طعام آل تیسه نان آلماق لبق غه حمل قیلورلار (وعلی الدقیق فی متوسطه)
 و آز برله کوب نینک آراسینده بولسه بیرکان پول اون آلماق غه حمل قیلورلار (وفی معتد الولیمة علی الخبز)
 وتوی قیلماق اوچون و آش بیرمک اوچون اکر طعام آل تیب بیورسه کیراک کوب پول بولسون کیراک
 آز پول بولسون نان آلماق لبق غه حمل قیلورلار (والامر بشراء حمار یصح) وایشک آلماق اوچون بو یورماق
 و وکیل قیلماق لبق دورست تورور اکر چندی بکه بهاسی نینک آتینی ایتماسه هم وایشک نینک صفتی فی ایتماسه
 هم (ودار ان ذکر ثمنها ومحلها) و سرائینی آلماق لبق غه هم بو یورماق لبق هم روا تورور اکر آنینک
 بهاسی و محله سی فی اینتسه (وشیء علم جنسه من وجه و ذکر ثمن عین نوعا) و وکیل قیلماق لبق بر نمرسه سی
 آلماق اوچون کم آنینک جنسی معلوم بولسه بروجه دین اما کیراک کم بیلکولیک بهاسی ایتلغان بولغای
 نوع بوزیندین اوله نمرسه نینک آند اقم بنده ساتیب آل بو چاقلیغ بهاغه تیسه بو وکیل لیک دورست ترور
 (لا ان نحش جهالة جنسه کالر قیق والثوب) و وکیل لیک دورست بولماس اکر فاحش برلسه وکوب نامعلوم
 بولسه اول نمرسه نینک جنسی مثل بنده کم مشترک تورور قول برله قراباش نینک آراسیندا یعنی بنده آل
 تیدی قول و یا قراباش تیب ایتمادی ترک وهندی وهشی تیب ایتمادی وتون آل تیدی یفاک یا یب لیک
 تیمادی (والدابة) وتورت آباق لبق آل تیدی و بو مشترک تورور تیوه و اط وایشک نینک آراسیندا
 مونداق وکیل لیک دورست ایرمس آنینک اوچون کم نامعلوم ترور (وصدق الوکیل فی شریة عبدا
 للامر فیات) و وکیل کا اینانورلر اکر دعوی قیلسه موکل اوچون بنده آلیب ایر دیم اولدی تیب (وقال
 الامر بل لنفسک ان دفع الامر الثمن) و بو یورغوی ایتسه کم اوزنک اوچون آلیب سن بو صورندا
 وکیل کا اینانورلار اکر بو یورغوی بهاسینی وکیل کا بیرکان بولسه (والا فالامر) واکر وکیل کا بهانی
 بیرمکان بولسه بو یورغوی بهه اینانورلار آنینک اوچون کم بو یورغوی بهه بهاسی نینک دعوی سنی قیلور و اول

منكر تورور وموندا منكر نينك سوزى اعتبار تورور (وللوكيل حبس المبيع من امره لقبض ثمنه) ووكيل ساقلاى بيلور سائيب آلغان نمره نى تا اوزى نينك بيركان بهاسينى بيركونجه بوپورغوچى (وان لم يدفع) هر چند ساتغر چيغه وكيل بهاسينى بيرمکان هم بولسه (فان هلك بعد الحبس سقط الثمن) بس اكر اول نمره بوغالسه وكيل بيركاندين صونك موكل دين آئينك بهاسى ساقط بولور واكر ساقلامسدين ايلكارى ضايع بولسه وكيل موكل دين آئينك بهاسى نى تيلاي بيلور (وليس للوكيل بشراه عين شراؤه لنفسه) وكيل كا نيكماس كم بيلكوليك نمره نى آلمات ليق اوچون وكيل بولغان بولسه اول نمره نى اوزى اوچون آلمات ليقى واكر اوزى اوچون آلسه هم موكل اوچون بولور (فان شرى بخلاف جنس ثمن سمى وقع له) بس اكر وكيل موكل نينك ايتغان بهاس نينك جنسيدين اوزكا جنس ليق بهاغه آلسه اول سودا وكيل نيكي بولور موكل نيكي بولماس والله اعلم *

فصل

(للوكيل بالخصومة القبض) ودعوى خصومت اوچون قيلغان وكيل آلا بيلور دعوى قيلغان نمره نى (ويقتى الآن بخلافه) وقتوى بيرولور بوزماندا مونيكنك خلايفه كم اول دعوى قيلغان نمره نى آلا بيلماس آئينك اوچون كم وكيل لاردا خيانت ظاهر بولا تورور (وللوكيل بقبض الدين الخصومة لا بقبض العين) واول كشيكم موكل نينك قرضى نى آلمات اوچون وكيل بولسه اول قرض اوچون دعوى قىلا بيلور واول وكيل كم بيلكوليك نمره نى آلمات اوچون وكيل بولسه آنكا دعوى قيلماق ليق اول نمره اوچون دوست ايرمس (ويقصر يد الوكيل بقبض العبد ونقل المرأة ان قام الحجّة على العتق والطلاق بلا ثبوتهما) وكيل نينك تصرف قىلور قولى قسقه بولور موكل نينك بنده س نى آلمات ليق غه ويا آئينك خاتوننى اونكارمك ليكغه بريدن تقى بريركا اكر كواه قاتم بولسه اول بنده نينك آزاد ليقى غه وخاتون نينك طلاقى غه اول آزاد ليقى وطلاق ثابت ولازم بولماس آئينك اوچون كم غايفه حكم قيلمان ليق دوست ايرمس اما وكيل نينك قولى قسقه بولور بوكواه برله (وصح اقرار الوكيل بالخصومة عند القاضى) وخصومت غه قيلنغان وكيل موكل نينك ضرريغه اقرار قيلمانى قاضى نينك قاشيندا دوست تورور (لا عند غيره) وقاضى يانيندين اوزكا يردا اقرار قيلماق ليقى دوست ايرمس (وللموكل عزل وكيله) وموكل وكيل نى وكيل ليكدين چيقارا بيلور (دوقف على علمه) ووكيل نينك چيقماق ليقى وكيل ليكدين موقوف تورور آئينك بيلمك ليكى كا چيققاننى وكيلكدين بس اكر وكيل ليكدين چيققانغه خبر تابماسه اولقى ديك وكيل بولور (وتبطل الوكالة بموت احدهما) وكيل ليك باطل بولور وكيل نينك يا موكل نينك بردين بريسى اولمك ليكى برله (وجنونه مطبقا) وتقى وكيل ليك باطل بولور هميشه ديوانه بولماق ليقى سببى برله وآئينك مقدارى صحيح روايت برله بريل بولور كم

نماز نینک و روزہ نینک و زکوٰۃ نینک ساقط بولماق لیقی نینک واجبی ترور (ولحاقہ بدار الحرب مرتدا) و مونداق باطل بولور و کیل لیک و کیل نینک مرتد بولوب کافر نینک و لایتنیغہ باریب قوشولماق لیقی برله و مرتد نینک تصرف قیلماق لیقی موقوف ترور امام اعظم رحمہ اللہ تعالیٰ قاتیندا بس آنینک و کیل لیک ہی موقوف ترور وقتی کہ مسلمان بولسه دورست بولور اما صاحبین رحمہما اللہ تعالیٰ قاتیندا نا قاضی نینک حکمی بولماسہ آنینک ماتحت بولغانیغہ آنینک و کیل لیک باطل بولماس (و کذا بجز موکلہ مکاتب) و مونداق و کیل لیک باطل بولور موکل نینک عاجز بولماق لیقی سببی دین کم مکاتب نینک پولیندین عاجز بولاسہ آنینک و کیل لیک و کیل لیکدین چبقار هر چندیکہ و کیل لیک نینک باطل بولغانی بیلماسہ ہم (و حجرہ مأذونا) و مونداق و کیل لیک باطل بولور اکر بندہ و کیل قیلنسه کم اوزیغہ اذن بیرکاندین صونک آلبغ و ساتنیغہ اول و کیل قویلسہ بوہم باطل ترور (و افتراق الشریکین) و مونداق باطل بولور و کیل لیک ایکی شریک بربریندین جدا بولغاندا (وان لم یعلم به و کیلوم) و هر چندیکہ اول ایکی شریک نینک جدا بولغانی و کیل بیلماسہ ہم اول و کیل لیک باطل بولور (و تصرف الموکل فیما وکل به) و مونداق و کیل لیکنی باطل قیلور موکل نینک تصرف قیلماق لیقی اول نمرسہنی کم آنکا و کیل قیلب ترور و اللہ اعلم *

کتاب الشریکة

شرکت لغتدا قوشماق لیق ترور و شریعتدا (ہی ضربان) و اول شرکت ایکی قسم ترور (شرکت ملک) بریسی ملک کا شریک بولماق لیق ترور (وهی ان یملک اثنان عینا) و ملک کا شریک بولماق لیق اولتورور کم ایکا بولور لار ایکی کشی بیلکولیک نمرسہ کا کم میراث برله یا بر کشی بیرمک لیک برله یا صدقہ برله و یا وصیت برله یا اوزلری قصد قیلماق اولار نینک مال لاری بر بری برله قوشولسہ لار آندا قکم بوغدا ای بوغدا یغہ و آنکا اوغشار نمرسہ لار (وکل کاجنبی فیما لصاحبہ) و بو ایکی شریک نینک هر قیسی سی بات کشی نینک حکمیندا بولور اوزلاری نینک مالی غہ بس روا بولماس اولار غہ تصرف قیلماق لیق تقی بر شریکی نینک حصہ سیغہ مکر آنینک اذنی برله (و شرکتہ عقد و رکنتها الایجاب و القبول) و ایکیچی قسمی شرکت عقد ترور و آنینک رکنی ایجاب و قبول ترور آندا قکم بریسی ایتساکم سنکا شریک بولدیم فلان نمرسہ کا و تقی بریسی قبول قیلدیم نیتسہ (و شرطها ان لا یعین لاحدهما دراهم من الریح) و بو شریک لیک نینک شرطی اولتورور کم تعین قیلماق بولغای ایکی شریک نینک بریسی تقی بری اوچون بیلکولیک دراهمنی فائده دین آنینک اوچونکم بو شرط شریک لیکنی کيسماک لیک نینک واجبی ترور (وهی اربعة اوجه) و بو شرکت عقد تورن تورلیک ترور (مفاوضة) اول تورن تورلیک نینک بریسی مفاوضہ ترور (وهی شرکتہ متساویین مالا) و بو ایکی کشی نینک شریک لیکنی تورور کم برابر بولاسہ و نینک بولسہ لار

اول مالدا دوست تورور مثل قزیل تنکه وآق تنکه ینکلینگ واکر متاع یا سرای بولسه تقی بریندین
 زیاده بولسه اعتباری بولماس (وهریه و دینا) وآزادلیقدا و دیندا هم برابر بولغایلر بو ایکی شریک
 (وتضمن الوكالة والكفالة) و بومفاوضه دا ایکی شریک بربریغه وکیل بولورلار و کفیل هم بولورلر (ومشتری
 کل لهما) و هر نمرسه کم ایکی شریک نینک بریسی سانیب آلور بو ایکی سی نینک ملکی بولور (الاطعام اهله
 وکسوتهم) مکر اوزی نینک اوغلان اوشاق نینک طعامی و تونلاری بولغای کم آندا شریک بولماس (وکل
 دین لازم احدهما بما یصح فیه الشركة کالشراء و نحو هوضمنه الاخر) و هر قرض کم ایکی شریک نینک بریسیغه
 لازم بولسه اول نمرسه دا کم آندا شریک لیک دوست بولور بولسه مثل نمرسه آلفان ینکلینگ و آنکار اوخشار
 نمرسه لر کم تقی بریسی هم اول قرضغه شریک بولور (وان ورث احدهما او وهب له ما صح فیه الشركة
 و قبض صارت عنانا) واکر ایکی شریک نینک بریسی میراث تابسه اول مالنی کم شریک لیک کا لایق لیقی
 بار بولسه ویا آنکا بیرسه بر مالنی کم شریک لیک کا مناسبی بار بولسه و آلسه اول مالنی اول شرکت مفاوضه
 شرکت عنان بولور (و فی العروض والعقار بقی مفاوضه) واکر کالا و یا متاع یا یرکا ایکا بولسه میراثدین
 ویا کشی بیرمک لیکدین ایکی شریک نینک بریسی شرکت مفاوضه باقی قالور (و عنان) و تقی اول
 شریک لیک نینک بریسی شرکت عنان تورور (وهو شركة فی کل تجارة اوفی نوع) و بو شرکت عنان اول
 شریک لیک تورور کم همه سودا کر لیکدا و یا بر تور لیک سودا ده دوست بولور شریک لیک (و یصح ببعض
 ماله) و بو شرکت عنان بر شریک نینک مالی نینک بعضی سی برله دوست بولور (ومع فضل مال احدهما)
 و ایکی شریک نینک بریسی نینک مالی نینک زیاده لیقی برله هم دوست بولور (و بئساوی مالیهما مع تفاوت
 الربح) و ایکی شریک نینک مالی نینک برابر بولماق لیقی برله هم روا بولور فائده سی نینک تفاوتی برله
 (و کون احدهما دراهم والاخر دنانیر) و بو شریک لیک دوست بولور ایکی مال بریسی قزیل و تقی
 بریسی آق تنکه بولماق لیقی برله (و بلا خلط) و ایکی مال بربریگا قوشولماسه هم روا بولور (و کل مطالب
 بضمن مشریه) و ایکی شریک نینک هر قایسی سی دین تیللاسه بولور آنچه آلفان نمرسه سی نینک بهاسی فی
 (لا غیر) و آلفان کشیدین اوزکادین تیللاسه بولماس (ثم رجع علی شریکه بمصنعه ان اداه من ماله) آندین
 صونک اوزی نینک حصه سبندین شریکی نینک حصه سبندی ادا قیلغان بولسه آنی شریکیدین قاینا آلفای
 (ولا تصعان الا بالنقبین) و بو شرکت مفاوضه و شرکت عنان دوست بولماس مکر ایکی نقبینه برله
 دوست بولور کم آلتون و کموش بولغای (و الفلوس الناقعة) یا فلوس بولسه کم خلق آراسینده بیلکولیک
 یوری تورغان بولسه (و التبر و النقرة ان تعامل الناس بهما) و سکه اورولمغان آلتون و کموش برله دوست
 بولور اکر خلق عمل قیلا تورغان بولسه لار اول اورولمغان آلتون کموش جبرله (و بالعرض بعد ان
 باع کل منهما نصف عرضه بنصف عرض الاخر) و عقد شرکت و مفاوضه و عنان متاع برله دوست بولور ایکی

شريك نينك هر بريس اوزى نينك متاعى نينك يارىمى نى تقى بريس نينك متاعى نينك يارىمى ساتغانى بىن
 صونك (وهلاك مالهما او مال اهدما قبل الشراء يفسدها) وضايع بولماق لىقى اول ايكى شريك نينك
 وبا آئينك بريس نينك مالى اول شريك مالفه بر نمرسه آلماسى بىن ايلكارى عقد شريك نى فاسد قىلور
 (وهوعلى صاحبه قبل الخلط فى يد ايهما هلك) وبو اكر ايكى شريك مالى آراشتورماسى بىن ايلكارى
 مال اوزلارى نينك قولينى هلاك بولسه مال نينك ايكاسى بولور (وبهت الخلط عليهما) واكر ايكى شريك
 مال لارنى بر بريفه قوشغانى بىن صونك هلاك بولسه ايكسى آنكا شريك بولورلر (واكل من شريكى مفاوضه
 وعنان ان يبيع) وشركت مفاوضه وشركه عنان نينك ايكى شريك نينك هر قايسى سى مالى بضاعتى بىرسه
 روا بولور (وبودع ويضارب) وامانت غه ومضار به غه بىرورلر (وبوكل) وبىر كشى نى اول شريك مالى
 تصرف قىلور غه وكيل قىلا بىلور (واملال فى يده امانه) ومال شريك لارنى نينك هر قايسى سى نينك قوليندا
 بولسه امانت تورور (وشركه الصنایع والتقبل) وتقى بر تورليك شركت صنایع وتقبل شركتى تورور
 (وهى ان يشترك صانعان كالحياطين او خياط وصباغ) وبو شركت تقبل اولتورورك م ايكى اوستاكار شريك
 بولسلا ر آنداقم ايكى درزى ويابر درزى وبىر بوياچى ايكسى شريك بولسلا ر (ويتقبل العمل باجر بينهما
 صحت) وعمل لارنى قبول قىلسلا ر مزدى آرا لارنى شريك بولغى درست تورور (وان شرط العمل
 نصفين والمال اثلاثا) وهى چنديكه عمل يارىم تيب شرط قىلسلا ر ومالى اوچ حصه قىلسه ايكى حصه نى
 بر شريك آلسه وبىر حصه نى تقى بر شريك آلسه بوهم روا بولور (ولزم كلا عمل قبله اهدما) ولازم
 بولور هر قايسى سىغى اول ايكى شريك نينك قبول قىلغان عملى (ويطالب الاجر) وايكى شريك نينك
 هر قايسى سى حقى نى تىلاى بىلورلر (ويصح الدفع اليه) وايكى شريك نينك هر قايسى سىغى حقى نى بىرسه
 بولور (والكسب بينهما وان عمل اهدما) وحقى ايكسى نينك آراسىندا بولور اكر چنديكه عمل بىرسى بىن
 پىدا هم بولسه (وشركه الوجوه) وشركت لارنى نينك بر تورلوسى شركت وجوه تورور (وهى ان يشتركا بلا
 مال) وبو شركت وجوه اولتورورك شريك بولورلر مال سز (ليشترى باوجوههما ويبيعا) يا آلسلا ر اولر بىن نينك
 يوز خاطر لارنى بىن ياسانسه لار وفاوه بولارنى نينك آراسىندى مشترك بولور وبو شركتى وجوه آئينك اوچون
 اضافى قىلورلر كم آبروى نينك بدلى قىلور چونكه مالى يوقتورور (فتصح مفاوضه) بس بو تورليك شركتى
 شركت مفاوضه درست تورور وقتى كه آئينك شرط لارنى ساقلاسه لر ومونينك بر له كم كفال خلقيندى بىن
 بولسلا ر وهى نمرسه كه آلسلا ر ايكى شريك نينك آراسىندا برابر بولور وآئينك لفظى مفاوضه لفظى بولور
 (ومطلقا عنان) وبو شركت نينك مطلقى شركت عنان بولور آئينك اوچون كم خلق آراسىندا اعتماد قىلنغان
 شركت عنان شركتى بولور (وكل وكيل للاخر) وايكى شريك نينك هر قايسى سى بر بريفه وكيل تورور
 اكر شريك لىك عقدى مطلق بولسه ومفاوضه بولماسه (فان شرطاً مناصفة المشتري او مثلثته فالربح كذلك

اگر شریک لار شرط قیلسه لار برابر بولماق لیقنى ایکی سی نینک آراسیندا ویا اوج بولاک نینک آراسینده ایکی اولوش بری نینک بولسون وبر اولوش تقی بریسی نینک بولسون وفائده هم اوشبو قسمندا بولور (و شرط الفضل باطل) و شرط قیلماق لیقی فائده نینک زیاده بولماق لیقی فی ملک نینک زیاده لیقی مقدار نجه باطل بولور (ولا نصح الشركة فی اخذ المباحات) و مباح نمرسه فی آلماق لیقدا شریک بولماق لیقی دورست ایرمس مثل اوتون بغماق لیقی وکوک چوبنی اورماق لیقی و تاخذ اکی میوهنی بغماق لیقی بنگلیغ لار (فخصت بمن اخذها) و مخصوص تورور اول نمرسه لار آلمان کشی نینک اوزیغه (ونصفت ان اخذها) و نینک بولکایلر اگر آنی ایکیسی آلمان بولسه لار (وللمعین وصاحب العدة اجر المثل) و کوماک بیر کوچیغه و آط نینک ایکاسیکا کم اوتون تاشی تورغان بولسه مثلا اجر مثل بیورورلر (ولا یزاد علی نصف القيمة عند ابی یوسف رحمه الله تعالی) اما اجر مثل کیراک کم مباحات دین آلمان نمرسه لری نینک یاریمی نینک بهاسیندین زیاده بولماس امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا (خلافا لعمد رحمه الله تعالی) امام محمد خلاف قیاب تورور لار کم اگر زیاده بولسه هم روا بولور (والریح فی الفاسدة علی قدر المال) و فاسد شرکت دا فائدا مالی نینک مقدار نجه تورور بس اگر شرکت نینک مالی برابر بولسه و شرطی اوج حصه بولسه شرطی معتبر بولماس و شرکت فاسده دا وفائده دا مال نینک مانعی تورور (ونبطل بالهوت و الجنون و اللعاق) و شریک لیک باطل بولور ایکی شریک نینک بریسی نینک اولمک لیک برله ودر یل دیوانه بولماق لیقی برله و کافر نینک دیاریغه مرتد بولوب بارماق لیقی برله نعوذ بالله منها (ولم یزک احدهما مال الاخر بلا اخذنه) و ایکی شریک بر بری نینک مالی نینک زکوتیننی بیر مکایلر بر بریندین رخصت سز (فان اذن کل فادیا و لاء ضمن الثاني) بس اگر اذن بیرسه لار ایکی شریک بر بریغه زکوتنی ادا قیلماق لیقی شه شرکت مالیندین آندین صونک ایکیسی هم ادا قیلسه یعنی بیرسه اول کشی کم اولقی سیندین صونک بیریب تورور ضامن تورور (وان ادیا معا ضمن کل قسط غیره) و اگر ایکی شریک برابر و نینک ادا قیلسه لار بر بری نینک حصه سیغه ضامن تورور لار والله اعلم *

کتاب المضاربة

(هی عقد شركة فی الریح بمال من رجل و عمل من آخر) مضاربه لغتدا بیر اوزرنگ یورمک لیک معنی سیندا تورور شریعتدا شریک بولماق لیقی تورور فائده دا بو طریقده اکم مال بر کشیدین و عمل بر کشیدین (وهی ابداع اولو و توکیل عند عمله) و بو عقد مضاربه اولیندا امانت حکمیندا بولور و عمل وقتیندا و توکیل حکمیندا بولور (و شركة ان ریح) و شریک حکمیندا بولور اگر فائده بولسه (و قصب ان خالف) و تارتیب آلمان نینک حکمیندا بولور اگر مال ایکاسی نینک ایتغان نینک خلاقیغه قیلسه (و بضاعة ان شرط کل الریح

للمالك) و امانت یعنی سرمایه حکمیندا بولور اکر شرط قیلغان بولسه فائده نینک بارچه سی مال ایکاسی نینک
 بولسون تیب (وقرض ان شرط للمضارب) و قرض حکمیندا تورورا اکر شرط قیلغان بولسه بارچه فائده عامل نینک
 بولسون تیب (واجارة فاسدة ان فسدت) و فاسد اجاره نینک حکمیندا بولور اکر مضاربه نینک عقدینی فاسد
 قیلسه (فلا ربح له بل اجر عمله ربح اولاً) بس مضارب غه فائده تیکماس مضاربهه فاسده دا بلکه
 عملی نینک مزدینی بیورولار کیراک سودادا سودا قیلسون کیراک قیلماسون (ولا یزاد علی ما شرط خلافا
 لمحمد رحمه الله تعالى) و کیراک کم عمل نینک حق شرط قیلنغانین زیاده بولمغای امام محمد رحمه الله تعالی
 خلاف قیلب تورور (ولا یضمن المال فیها کما فی الصحیحة) و مضاربهه فاسده دا مضارب مالغه ضامن بولماس
 آن اقم مضاربهه صحیحه دا ترور آنکچون کم مضارب محکم امانت دار حکمیندا تورورا کر آنینک تقصیری
 بولمغای ضایع بولسه ضامن بولماس (ولا نصح الا بمال نصح فیہ الشركة) و مضاربه دورست بولماس مکر
 اول مال برله دورست بولور کم شریک لیک دورست بولور مال برله مثل آق تذک و قزیل تنکه یا خلق
 آراسیندا یوری تورغان پول بولسه امام محمد رحمه الله تعالی قانیندا (وبتسلیمه الی المضارب) و مضاربه
 دورست بولماس مکر مالنی مضاربغه تابشور مق لبق برله دورست بولور (وبشروع الریح بینهما) و مضاربه روا بولماس
 مکر فائده مضارب برله مال ایکاسی نینک آراسینده مشترک بولسه (وللمضارب فی مطلقها ان یشیع بنفق
 وبنسبة) و مضاربغه تیار کم عقد مضاربغه مطلقدا سودانی نقغه و نسیه کا قیلمانی لبقی (الا باجل لم یعهد)
 مکر اول وقت برله کم عهد قیلنغان بولسه بازارگانلار نینک آراسیندا مضاربهه مطلق اولتورور کم باغلیق
 بولمغای بر زمانغه یا بر مکانغه و یا بر متاعغه (وان یشتری ویوکل بهما) و تقی مضارب نینک آلمانق لبقغه و وکیل
 قیلمانقغه اختیاری بولور یعنی آلمانق و سائمانق اوچون وکیل قیلا بیلور (ویسافر ویبضع) و مضاربه
 مالنی سفرغه آلیب بارا بیلور و امانتغه هم بیرا بیلور (ولو رب المال) هر چند مال ایکاسی بولسه هم
 امانت بیرسه بولور (ولا نفس هی به) و فاسد بولماس مضاربه مالنی ایکاسیکا امانت بیرکان سببلی
 (ویودع ویرتهن ویرهن) و امانتغه بیرا بیلور و کرو هم آلا بیلور و کروغه هم بیرا بیلور مضاربه مالنی
 (ویؤجر ویستأجر) و اجارهغه بیرا بیلور و اجارهغه آلا بیلور (ویختال بالثمن علی الایسر والاعسر)
 وحواله تی قبول قیلور مضاربه مالنی بهاسی اوچون غنی غه خواه فقیرغه (ولا یقرض ولا یستدین) و مضاربه
 مالدین ادا قیلمانق لبق اوچون قرض قیلمغای و قرض تیلامکای (الا باذن المالك) مکر ایکاسی نینک
 اذنی برله (ولا یضارب) و مضاربه مالنی آلقان کشی مضاربهغه بیرا بیلماس (ولا یخلطه بماله الا باذنه
 اوباعمل براوک) و مضاربه مالنی اوزی نینک مالیهه آراشتورمغای مکر مال ایکاسی اذن بیرسه یا اینسه کم
 هر تورلیک کونکونک تیلاسه آنانی قیل تیسسه بو وقتدا مضاربهغه و اوزی نینک مالیهه آراشتورسه روا
 بولور (فلوقیل هذا) بس اکر اینسه کم هر نمرسه کونکونک تیلاسه عمل قیل تیسسه (وقصر او حمل بماله تبرع)

وتوننى شسته كركا بېرسە يا اوزى نېنىك حيوانى غە بۆكلاسە تېرىغ بولور ومال ايكاسى غە ھېچ نەرسە لازم بولماس يعنى آلارنىنىك حقنى تېلاى بېلماس (بخلاف ما اذا صبغ احمر) آئىنىك خلافيغە كم اكر توننى قزىل رنىك كا بېرسە اول رنىك مضارب نېنىك ملكى بولوروا كرا اول توننى سانسەر آنچه كم رنىك نېنىك بھاسى بېرا بېرىندا بولور كېراك آنى مضارب غە بېركابلار (ولا يجاوز بلدا وسلعة ووقتا وشخصا عينه رب المال) وكېراك كم مضارب اوتماى اول شەردىن اول متاعدين واول وقتدىن واول كشىدىن كم مال نېنىك ايكاسى تعيىن قىلب تورور (فان جاوزه ضمن) وا كرا ونسە مضارب ضامن بولور آئىنىك اوچون كم اوزكا كشى نېنىك مالينى آندىن رخصت سز تصرف قىلوب تورور (وله ربحه) وفائده مضارب غە تېكار بو اوتكان صورتلاردا (ولا بزواج عبدا او امة) كېراك كم كدغدا قىلمغاي قولنى وقرا باشنى كم مضاربه مالدىن بولسە اول قول بولە قرا باش (ولا بيشترى من يعنى على رب المال) وكېراك كم مضارب ساتىب آلمغاي اول كشىنى كم آزاد بولا تورغان بولسە مال ايكاسى نېنىك ضررىغە وقتى كم آئىنىك ملكى كا كېرسە (فلو اشترى فللمضارب) بس اكر بو صفت لېق بىندەنى ساتىب آلسە اول مضارب نېنىك ملكى بولور مضاربه غە داخل بولماس (ولا من يعنى عليه ان كان ربح) وقتى ساتىب آلمغاي مضارب اول كشىنى كم آندىن آزاد بولسە كېراك ياق قىرىنداش لېق بولە كېراك تعلق بولە اكر مضاربه ماليندىن فائده قىلغان بولسە (ولو فعل ضمن) وا كرا ساتىب آلسە اول بىندەنى كم آندىن آزاد بولور بولسە ضامن تورور اول نەرسە كا كم مال ايكاسىغە آئىنىك سببى دىن زيان بولور (وان لم يكن ربح صح) وا كرا فائده قىلغان بولسە مضاربه مالى مونداق بىندەنى آلماق لېقى دورست تورور (ونفقة مضارب عمل في مصره في ماله) ونفقة سى وخرجى سى مضارب نېنىك اوزى نېنىك ماليندىن تورور وقتى كم اوزى نېنىك شەرىند ايش قىلسە (وفى سفره) وآئىنىك سفرىندا (طعامه وشرا به) آئىنىك يماك اېچمك لېكى (وكسوته) وآئىنىك كېار كېسى (واجرة خادمه) وآئىنىك خدمت كارى نېنىك اجره سى (وغسل ثيابه) وتون بو دورغانى نېنىك حقى (وركوبه) ومينار اولاغى نېنىك كراسى (كراء وشراء) كېراك كرايغە آلمان اولاغ بولسون كېراك ساتىب آلا تورغان بولسون (وهلفه) واول اولاغ نېنىك اوتى ويمى (فى مالها) مضاربه نېنىك ماليندىن تورور (بالمعروف) آنچه كم عرف تورور نفقه دا (وضمن الفضل) وعرفدىن زىادە اكر خرج قىلسە ضامن تورور ودارو قىلدورمق دا امام اعظم رحمه الله تعالى دىن ايكى روايت بار تورور وروايت حسن اولتورور كم مضاربه ماليندىن تورور (وما دون سفر يغدو اليه ولا يبيت باهله كالسفر) وآئىنىك سفردىن آز بولسە آنداق بولسە كم ايرتاتىك كىتىب اخشامغە قايتب اويكا كېلا بېلمسە سفر حكىمىندا بولور (فان ربح اخذ المالك ما انفق) بس اكر مضارب مضاربه دا فائده قىلسە مال ايكاسى اول مال نېنىك اصليندىن نفقه قىلغاننى اول فائده دىن آلمغاي آئىنىك اصلينى بو تون قىلماق لېق اوچون (ثم قسم الباقي) آندىن صونك قالغان فائدهنى بولكابلر (وان دفع

المضارب المضاربة بلا ادن ضمن عند عمل الثاني) واكر مضارب مالني ايكاسيندين رخصت سز مضاربهغه
 بيرسه صوتكفي مضارب عمل قيلغان وقتدا ضامن بولور (وقيل عند ربحه) وبعضى ايتب تورورلر كم
 اواقى مضارب ضامن تورور صوتكفي مضارب فائده قيلغان وقتدا (وصح ان شرط لعبد المالك شىء
 ليعمل مع المضارب) ودورست بولور اكر شرط قياسه مالك نينك بندهسى اوچون كم شىءى تاكه عمل
 قيلغاي مضارب برله (وتبطل بموت احدهما) ومضاربليق باطل بولور اولماك ليكى برله مضارب نينك
 يا مال ايكاسى نينك بردين برى وكاله ينكلبيغ (ولحاق المالك مرتدا) وتقى مال ايكاسى مرتد بولوب
 كافرنينك شهر يغه بارمق ليقى برله هم باطل بولور آنكچون كم اول هم اولكان حكيميندا بولور (ولا ينهزل
 حتى يعلم بعزله) ومضارب مالني تصرف قيلماق ليقدين چيقماس نا اوزى نينك مضارب ليقدين چيققانى
 بيلكونجه (فلو علم العزل فله بيع عرضها) بس اكر مضارب اوزى نينك چيققانى بيلسه مضاربه متاع لر ينى
 سانا بيلور اوزى چيققاندن صوتك (ثم لا يتصرف في ثمنه ولا في نقد نض من جنس رأس ماله)
 ومضارب ليقدين چيققاندن صوتك ساتقان متاع لرى نينك بهاسى نى تصرف قيلماق ونقدينهسى نى هم
 تصرف قيلماق آلتون وكوش نينك جنسيندين بولغاي (ويبدل خلافه به) ومضاب بدل قيللا بيلور
 چيققاندن صوتك مضاربه نينك مالى نينك جنسيندين اوزكا مالني اول مال نينك جنسيغه آندا قكم مضاربه
 مالى كوش بولسه آنكا بدل قيللا تورغان مال قزىل بولسه روا بولور تا آندين اوزكا مال هم بولسه
 اول مال نينك جنسيغه بدل قياسه روا بولور (ولو افترقا وفي المال دين يومر بطلبه) واكر مال ايكاسى
 برله مضارب بربريندين جدا بولسه لر ومضاربه مالدا قرض بولسه مضاربنى اول قرضنى تيلامك ليك كا
 بويورغاي (ان كان ربح) اكر مضاربه مالدا فائده بولسه (والا يوكل المالك به) واكر فائده قيلمغان
 بولسه مالك مضاربنى وكيل قيلغاي اول قرضنى تيلامك ليك اوچون كم آئينك اوچون كم مضارب معامله
 قىلب تورور (وكذا سائر الوكلاء) واوزكا وكيل لار نينك حكى مونداق بولور مثل سوداغه وكيل قيلغان
 ينكلبيغ كم آنكا بهاسينى آيب بيرتيب تكليف قيللا بيلماس بلكه ايكاسى كبراك كم بهاسينى تيلاكاي آلتان
 كشيدين (والبياع) يعنى دالنى (والسمسار) يعنى اول كشيكم آلفوچى برله ساتغوچى نينك آراسينده
 صحراى خلاق اوچون سودا قيلور نمرسه نى (يجبر ان عليه) اول آراداقى كشيلا رغه تكليف قيللا بيلور
 اول ساتياغان نمرسه لار نينك بهاسينى تيلامك ليك اوچون (وما هلك صرف الى الربح اولا) وانجه ضايغ
 بولغان بولسه مضاربه مالىندين صرف قيلغاي آنى يعنى فائده دين حساب قيلغاي آنى مضاربه مال نينك
 اوزيدن حساب قيلغاي (وان قال المالك عينت نوعا صدق المضارب ان جمعت) واكر مضاربه مال نينك
 ايكاسى ايتسه كم من تعين قيلغان من سودا كرچى ليك نينك بر تورلو كينى مضاربهغه اينانورلار آنط برله
 انكار قيلسه (فان ادعى كل نوعا صدق المالك) يعنى اكر دعوى قيلسه لر مضارب برله مال ايكاسى

هر تايسی بر تورلیک نی موندای مال ایکاسیغه اینانورلار آنت برله (وکذا ان قال بضاعة او ودیعة وقال ذوالین مضاربة او قرض) وموندای مالک کا اینانورلار آنت برله اگر مالک ایتسه کم مالنی سنکا سرمایہغه بیردیم ویا امانت غه بیردیم مالنی صرف قیلغوچی ایتسه کم مینکا مضاربهغه بیردینک یا قرض غه بیردینک بو صورت دا صرف قیلغوچی غه کواه بولور ومال ایکاسیغه آنت بولور والله اعلم *

کتاب المزارعة

(هی عقد الزرع ببعض الخارج) مزارعه لغتدا کوکارتیک لیک ترور وشریعتدا ایکیین کا شریک بولماقلیق ترور آنجه یردین چیقغان نمرسه نینک و آندین حاصل بولغان نینک بعضی سیغه (ولا یصح عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی) وامام ابوحنیفة رحمه الله تعالی قانیندا عقد مزارعت دورست بولماس (وصحت عندهما) وصاحبین رحمه الله تعالی قانیندا دورست بولور (وبه یفتی) وفتوی اوشبوسوزکا ترور (بشرط صلاحیة الارض للزوع) اول شرط برله کم یر زراعت قیلماق لیق غه لایق بولغای (واهلیة العاقبین) وایکی عقد باغلاغان کشی دهقان اهلیندین بولماق لیق نینک شرطی برله یعنی اول کشیلار کم بر بری برله زراعت نینک شریک لیکنی باشقارورلر کیراک کم زراعت نینک اهلیت لیکنی ولایق لیقی بار بولغایلر (و ذکر المدة) وتقی بر شرطی زراعت نینک مدتینی ایتماق لیق ترور (و ذکر رب البئر و جنسه) وتخم نینک ایکاسینی ایتماق لیق ترور وتخم نینک جنسی نی هم ایتماق لیق کیراک (وقسط الاخر) وتقی بر شریک نینک اولر شینی ایتماق کیراک کم تخم ایکاسی بولمغای اول شریک (والتخلیة بین الارض والعامل وشيوع الحب) وتقی بر شرطی خالی قیلماق لیق ترور یر برله ایکا تورغان کشی نینک آراسی نی بس اگر بر نینک ایکاسی عمل قیلغوچی کشی برله یعنی ایکا تورغان کشی برله عمل قیلماق لیقدا شریک بولسه اول عقدی باطل بولور آنینک اوچون کم یر برله عمل قیلغوچی نینک آراسیندا خالی بولماق لیق بولمای ترور وتقی بر شرطی اول یردین حاصل بولغان دانهغه شریک بولماق لیق ترور (فتفسد ان شرط ما ینافیہ) بس فاسد بولور اگر شرط قیلسه دانهغه نینک و برابر بولماس لیقنی (کرفع البئر او الخراج ثم قسمة الباقي) آنداقکم شرط قیلسه تخمینی آلماق لیقنی یاخراجنی آندین صرنک قالغاننی بولماکلیک نی شرط قیلسه لر بو تورلیک شرط مزارعت نینک عقدینی فاسد قیلور (وکذا بشرط التبن لغير رب البئر) وموندای مزارعت نینک عقدینی فاسد قیلور شرط قیلماق لیق ساماننی بیرمک لیک تخم ایکاسیدین اوزکا کشی کا (و صح للآخر) وتخم ایکاسیکا ساماننی بیرمک لیک نی شرط قیلماق لیق دورست ترور (اولم یتعرض التبن) یا سامانغه تعرض قیلمغای هیچ کیمنی مزارعت نینک عقدیندا آنینک اوچون کم سامان تخم ایکاسی نینک ملکی ترور (ولا یصح الا ان یکون الارض والبئر لاهد والبقر والعمل لآخر)

وعقد مزارعت دورست بولماس مکر یر برله تخم بر کش دین واکوز برله عمل تقی بر کشیدین بولسه
 (او الارض او العمل والباقي لآخر) یا یر بر کشدین یا عمل بر کشیدین وقالغانی تقی بر کشیدین بولسه بونورلیک
 دورست بولور ومصنف رحمه الله تعالی مونی نظام قیلاب ترور بیت یر یر یالغوز عمل یالغوز یری
 تخمی بیله کامل * بواوج صورت دین اوزکانی بیلنک ناجاژوباطل * (فاذا صحت الخارج علی الشرط)
 بس هر وقتی که عقد مزارعت صحیح بولسه وآنچه حاصل بولور یردین اول قیلغان شرطلریغه عمل قیلور
 (ولا شیء للعامل ان لم یخرج) واکر اول یردین هیچ نمرسه حاصل بولماسه عمل قیلغوچی غه هیچ
 نمرسه نیکماس اما اکر عقد مزارعت فاسد بولسه وهیچ نمرسه چیقماسه اول یردین عمل قیلغوچی غه
 اجر مثل واجب بولور (ویجبر من ابی عن المضى الا رب البئر) وجبر و تکلیف قیلور لار
 اول کشی کا کم شریک لردین کم ابا قیلمسه مزارعتدین عقد مزارعت باغلاغاندین صونک
 مکر تخم ایکاسیغه کم اکر ابا قیلمسه تکلیف قیلابیلماس (فان ابی بعد ما کرب العامل یجب ان یسترضی)
 واکر یرنینک و تخم نینک ایکاسی عامل یرنی طیار قیلغاندین صونک ابا قیلمسه آنی رضا قیلماسی لیقی واجب
 تورور و اجر مثلی آنکا یرور لار (وان فسدت) واکر مزارعت فاسد بولسه (فالخارج لرب البئر)
 وآنچه کم یردین چیقغان تخم ایکاسی نینک بولور (وللاخر اجر مثله) واوزکالریغه اجر مثل تیکار (ولا یزاد
 علی ما شرط) وکیراک کم زیاده قیلنمغای شرط قیلغاندین (وتبطل بموت احدهما) وعقد مزارعت باطل
 بولور شریک لار نینک بریسی اولمک برله (وتفسخ بین مروج الی بیعها) وعقد مزارعتی بوزا بیلور
 اول قرض سببی برله کم یرنینک ایکاسی اول یرنی ساتمانی لیتغه احتیاجی بولسه (فان مضت المدة ولم
 یدرک الزرع فعلى العامل اجر مثل نصيبه من الارض) بس اکر مزارعت نینک مدتی اوتسه و حاصل
 تیکمسه وایک کانی نینک حق تیکمسه و عامل غه اجر مثلی بولور آنینک نصیبی یردین (حتی یدرک)
 ناینو شکو نچه زراعت (ونفقة الزرع علیهما بالمحصص) وایکمکلیک نفقه سی ایکی شریک کا بولور حصه سی نینک
 مقدارینچه (کاجر الحصاد ونحوه) مثل اوراق اورمق نینک حق ینکلغ وانکا اوخشار نمرسه لار (فان شرط
 علی العامل صح عند ابی یوسف رحمه الله تعالی) بس اکر مزارعتی عقد قیلغان وقتدا اورانی نینک
 حق نی عامل غه شرط قیلسه روا بولور امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قنیندا (وبسه یفتی) وقتسوی
 بوسوزکا تورور واعلم *

کتاب المساقات

هی دفع الشجر الی من یصاحه بجزء من ثمره وهی کالمزارعة) مساقات لغتدا صوبیرمک تورور و شریعتدا
 باغنی صوبیریب پروا قیلماقنی طابشرماق لبق تورور اول کشیکا کم درخت نینک میوه سی نینک بعضی برله

وبومسافات مزارعت حکمیندا بولور وامام اعظم رحمه الله تعالى قانیندا دورست ایرمیس وامامین قنیندا دورست ترور وفتوی مونکا ترور (الا انها تصح بلا ذکر المدة) اما مسافات مدتی فی اینماسه هم روابولور (وتقع علی اول ثمر یخرج) وعقد مسافات واقع بولور میوه نینک اولی جیقغان زمانی (وادراک بذر الرطبة کادراک الثمر) ویرور ونچقه نینک نغمی نینک یتماک لیکمی میوه نینک یتماک لیکمی نینک حکمیندا بولور (و ذکر مده لا یخرج الثمر فیها یفسدها) ومدتی اینماقلیق کم اول مدت دا میوه چیقماسه مسافات نینک عقدینی فاسد قیلور (بخلاف مده قن یخرج وقد لا یخرج) اول مدت نینک خلاقیغه کم اول مدت دا کاهی میوه چیقار وکاهی چیقماس (فان لم یخرج فیها فللعامل اجر الثمل) بس اکر اول اینغان مدت دا میوه چیقماسه مسافات دا عامل غه اجر مثلی تیکار (ولا تصح ان ادراک الثمر وقت العقد) ومسافات نینک عقدی دورست بولماس اکر میوه مسافاتنی عقد اینکان وقتدا چیقسه (کالمزارعة) مثل مزارعت نینک عقدی ینکلیق کم اکر مزارعت فی عقد قیلغان وقتدا حاصل یتوشسه اول عقد روابولماس (فان مات احدهما والثمرنی ۶ یقوم العامل علیه او وارثه) بس اکر اولسه بوایکی کشی نینک بریس کم حامل یادخت نینک ایکاسی ترور هنوز میوه بشمکان بولسه حامل عمل قیلغای اول میوه کا اکر تریک بولسه واکر اولسه وارثی عمل قیلغای ناپشکونچه (ولا تفسح الا بعذر) وعقد مسافاتنی بوزماقلیق روابولماس مکر عذر برله روابولور (وکون العامل مریضا لا یقدر علی العمل اوسارقا یغان علی سعفه او ثمره عذر) وعامل نینک خسته بولماقلیق آنداق کم عمل قیلماقلیق غه حالی بولماسه ویا اوغریکم درخت نینک یا میوه نینک ضایع بولوریندین قورقسه عذر ترور مسافات نینک عقدینی بوزماقلیق غه (ودفع فضاء لیغرس فیها ویكون الارض والشجر بینهما لا تصح) وخالی یرنی درخت ایک تیب برکشیکا بیرمک لیک بوشرط برله کم آندین صونک درخت برله اول یر ایکسی نینک آراسینده مشترک بولسون تیب دورست بولماس (فللعامل قيمة غرسه واجر عمله) بس بوضورت دا عامل غه ایککان درختی نینک بهاسی تیکار وفتی اول بریکا عملی نینک مزدی تیکار والله اعلم *

کتاب احیاء الموات

(هی ارض بلا نفع لانقطاع ماها ونحوه لا يعرف ما لکها بعیده عن العامر) بو کتاب یرنی تریک قیلماقلیق نینک بیانیدا ترور یعنی فائده سز یرنی فائده غه کر کوزمک لیک ترور واول یر اولکانی ترور فائده سز بولسه اول یردین صونینک کیسلمک سببی دین یا آنکا اوغشار نمرسه لر کم صونینک کوب لیکمی ترور اول یر کا واول یر نینک ایکاسی معلوم بولماسه و ابادانلیق دین یرانی بولسه (لا یسمع صوت من اقصاه) اول ابادان دین ابراق لیش اول چاقلیغ بولغای کم اول یر نینک بر کناره سیندین قچقورغان آواز ایشتمکای

(من احياءها ملكها ان اذن الامام) اول كشي مونداق يرنى تيريلتورسه اول برنينك ايكاسى بولور اكر
 اذن بيرسه شريعت نينك هاكى (ومن هجر ارضا ولم يعمرها ثلاث حجج دفعها الامام الى غيره) اول كشيكم
 ير كا نشانه قيلسه آنداق كم ناشنى او كسا يا آندين اوزكا نشانه قيلسه واوچ بلغه چه ايكيين ايكماسه پادشاه
 اول يرنى آندين آليب تقى بر كشي كا بيراييلور وبواوچ يل ديانت يوزيندين تورور اما حكمدار اول
 تورور كم اكر باشقه كشي آنى اوچ يلدين ايلكارى احياء قيلسه يعنى ايكيين ايكسه آنينك ملكى بولور اولغينينك بولماس
 (ومن حفر بئرا في موات بالاذن فله حريمها للعطن) واول كشيكم اوليك يرلاردا قذوق قازسه حاكم نينك اذنى
 برله اول قذوق نينك اطرافى اول كشي نينك بولور تيوه لارينى ياتقورماق اوچون (والناضح) وصو
 تارتماق ليق اوچون اول قذوق دين تيوه غه وسغيرغه (اربعون ذراعا من كل جانب) اول قذوق نينك
 هر طرفيندين فرق كزير (فى الاصح) اصح روايتدا (وللعين خمس مائة كذاك) وچشمه نينك هر
 طرفيندين بش يوز كزير بولور (ومنع غيره فيه من الحفر فيه) واول كشيكم قذوق قازيب تورور ياچشمه
 قازيب يعنى چيقارب تورور آنينك اطرافيندين اوزكا كشيكا قذوق قازدورماسيلقى روا تورور (فان
 حفر فى منهاه فله الحريم من ثلاثة جوانب) بس اكر قذوق قازسه ياچشمه چيقارسه مونينك اطرافى نينك
 تيكان يريندين آنينك اطرافى فرق كز يابش يوز كز تورور اوچ طرفدين تورت طرفيندين ايرمس
 (وللقناة حريم بقدر ما يصاحها) وكاربزينيك اطرافى آنكا لايق نچاقليق ير بولسه اول بولور (ولا حريم للنهر)
 وياب قازغان نينك هيچ اطرافى بولماس وصاهبين قاتينده ياب نينك كنارلارى ياب ايكاسى نينك ملكى
 بولور والله اعلم

فصل فى الشرب

(هو نصيب الماء) شين غه آستين بولسه صونينك حصه ونصيبى بولور لغندا وشريعتدا عبارت تورور
 صو دين فائده آلماق ليقدين زراعت سببى دين يا حيواناتغه صو بيرمك ليك سببى دين (والشبه شرب
 بنى آدم والبهائم) شفه يعنى آدم نينك وحيوانات نينك صو ايچمك ليكى تورور (ولكل همتها وحق سقى الدواب)
 و آدم لارينيك هر قابسى سى نينك صو ايچمك حقى بار تورور وحيواناتغه صو بيرمك ليك نينك حقى بار تورور
 واكر حيوانات كوب بولسه اولارينيك ايچمك ليكى سببى برله صو يابدين كيسلسه كوبراكلارى آنكا
 تورور كم بو صورتدا ياب ايكاسى منع قيلاييلور * صحيح بونوروركم نچوك صو ايچاركا ولايت ليقى بار
 صودين تون بوماق ليق اوچون وطهارت قيلماق ليق اوچون آلا بيلور (ان لم يخف تخريب النهر فى
 كل ماء لم يجرز باناء) وبو ايچمك ليك حيواناتغه صو بيرمك ليك حقى اول وقتدا تورور كم ياب نينك
 بوزولور قورقونچى بولسه اول صودانوروركم ابديش غه آلماقان بولسه اما اكر ايدشغه آلسه اوزى نينك

ملكى بولور واوزكا كشي نينك حقى آندىن كسيلور (وحق الشرب ونصب الرعى) وهر كشي نينك كم ايجمك ليك كا حقى بار و آسيا ايلانتورماق ليق غه هم حقى بارتورور (الا اذا اضر بالعامه) مكر وقتى كه خلق غه ضرر نيكورسه ايمدى آسيا قورا بيلماس (اوخص النهر بغيره) يا ياب آسيا نينك ايكاسيدىن اوزكا كشيكا خاص بولسه (اى دخل ماؤه فى المقاسم) يعنى اول ياب نينك صوبى بولماك ليك كا داخل بولسه (وكرى نهر لم يملك من بيت المال) وقازماق ليق اول يابنى كم كشي نينك ملكى بولماسه بيت المالدىن بولور (فان لم يكن فيه شيء فعلى العامة) بس اكر بيت المالد ا هيج نهرسه بولمسه بس مسلمان لارغه ترور كم اول ياب نينك توزوك ليكنى قىلغايلار (وكرى نهر ملك على اهله من اعلاه) وقازماق ليق اول يابنى كم ملك بولسه اول ياب نينك خلقى غه ترور كم آئينك باشيندىن قازغايلار شريك لارى نينك بارچه سى (ومن جاوز من ارضه برى) واول كشيكم اوزى نينك يرى نينك باشيندىن اوتسه خلاص بولور اول ايشكامد دبيرمك ليكدىن (وصح دعوى الشرب بلارض) وپرسز صونينك حصه سى نى دعوى قىلماق ليق دورست تورور (وان اختص قوم فى شرب بينهم قسم بقدر اراضيهم) واكر بر قوم نينك آراسينك سوز وغوغا بولسه اول صوده كم آلاز نينك آراسينده تورور بولكايلار هر قيسى سى يرى نينك مقدارنجه (ومنع الاعلى من سكر النهر وان لم يشرب بدونه) ومنع قىلغايلار اعلانى يعنى ياب يوقاريسينداق كشيلازنى ياب نينك صوبى نينك بارچه سىنى باغلاسه هر چند يكه آئينك يرى ياب نينك تمام صوبىنى باغلاماغونجه صوايچا بيلماسه هم (الابرضاهم) مكر بارچه شريك لار نينك رضاليقى برله ياب نينك بارچه صوبىنى باغلامق روا بولور (وكل منهم من نصب رعى ونحوه الا فى ملكه بحيث لا يضر بالنهر ولا بالماء) وشريك لار نينك هر قيسى سى آسيا ايلانتورماق ليق دىن منع قىلا بيلسور وآنكا اوخشار نهرسه لاردىن هم مكر اوز يرىدا ايلانتورور آسيانى كم يابغه وياب نينك صوبغه ضرر تيماس بولسه اول شريك لار منع قىلا بيلماس (ومن التغيير مما كان قد بما) وشريك لار نينك هر قيسى سى منع قىلا بيلور ياب نينك قد دىن قىلاتورغان ايشنى تغيير بىرمك ليكدىن (والشرب يورث ويوصى بالانتفاع به) وصونينك حصه سى ميراث بولسور وآندىن نفع آلتاق ليقغه وصيت قىلماق ليق هم دورست تورور آئينك اوچون كم وصيت ميراث حكيمندا بولور (ولا يباع بلا ارض الا عند مشايخ باغ رحموم الله تعالى) وصونينك حصه سى نى يرى برله بولماسه سنا بيلماس مكر باغ مشايخ لارى نينك قانيندا (وكذا الاجارة والهبة) وساتغان ينكلبغ اختلاف تورور صونينك حصه سىنى اجاره غه بىرمك ليك وكشيكا باغيشلاماق ليق (ومن سقى من شرب غيره بضمن) واول كشيكم اوزى نينك ايكنى كا تقى بر كشي نينك حصه سيندىن صو بىرسه ضامن تورور وبعضى ايتب تورور لىر كم ضامن ايرمس وقتوى مونكا تورور (لا من سقى فنزت ارض جاره) ضامن ايرمس اول كشى كم اوزى نينك يريغه صوبىرسه وآنينك سببى دىن همسايه سى نينك يرى زه لاسه وياغرق بولسه والله اعلم *

کتاب الوقف

وقف لغتدا ساقلاماق ليق تورور و شریعتدا (هو حبس العین علی ملک الواقف) وقف ساقلاماق ليق تورور کورونا نورغان نمرسه نی وقف قیلغان کشی نینک ملکیندا (والتصدق بالمنفعة) واول وقف نینک فائده سینی تصدق قیلماق ليق تورور (کالغاریه) حاریت ینکلغ کم فائده سینی باغیشلار آنینک اوزینی بیرمس (وعندهما هو حبس علی ملک الله تعالی) و امامین رحمهما الله تعالی قاشیندا ساقلاماق ليق تورور عین ذاتی فی واول نمرسه الله تعالی نینک ملکیندا بولور وواقف نینک ملکیندین چیقار والله تعالی غه قایتغوچی بولور اول وجه برله کم آنینک نفعی بنده لر یغه یتار بس وقف لازم بولور اولار نینک قاتیندا سانیب بولماس وکش کا بغشلاب بولماس ومیراث هم بولماس وبعضی ایتب تورور کم فتوی صاحبین رحمهما الله تعالی نینک قولیغه تورور (فلایزول ملک المالک عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی الا ان یحکم بهما کم) بس مالک نینک ملکی زایل بولماس وقفین امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا مکر حاکم شرع حکم قیلسه اول وقف غه و آنینک خلاف قیلغانیغه عالم بولسه ایمدی اختلاف اتقاقی بولور (والافی مسجد بنی وافرزه بطریقه واذن للناس بالصلوة فیه وصلی واحد) مکر مسجددا کم بنی قیلغوچی وقف قیلسه و آنینک یولنی ملکیندین جدا قیلسه و آدم لار غه اذن بیرسه اول مسجددا نماز او قورسونلار تیب و آندا بر کشی نماز او قسه ایمدی وقف قیلغوچی کشی نینک ملکیندین اول بیر واول مسجد چیقار (وعند محمد رحمه الله تعالی تسلیمه الی المتولی وقبضه شرط) و امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا متولی کا وقفنی تابشورمق واول وقفنی متولی آلماق لیقی شرط تورور وقف نینک دورست لیقی غه (وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بزول ملکه بنفس القول) و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتینده وقف قیلغوچی نینک ملکیندین کینتار بوسوزنی ایتیق لیق برله کم وقف قیلریم (فصیح عنده وقف المشاع) و امام ابی یوسف رحمه الله تعالی قاتینک شریک نمرسه نی وقف قیلماق لیق دورست تورور وفتوی بوسوزکا تورور (وجعل القلعه والولاية لنفسه) ووقف قیلغوچی ووقف نینک حاصلینی وآنکا متولی بولماق لیقنی اوزوم بولاین تیب شرط قیلسه دورست بولور امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا (وشرط ان یتبدل به ارضا اخری اذا شاء) و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا بسو شرط هم روانورور وقف قیلغوچی اول وقف قیلغان برنی تقی بریرکا تبدیل قیلسه روا بولور هر وقت تیلسه (وترك ذکر مصرف مؤبد) و همیشه تصرف قیلغوچی نی ایتماق لیقنی ترک قیلماق لیق دورست تورور و امامین رحمهما الله تعالی خلاف قیلب تورور لار کم اولار نینک قاتیندا همیشه تصرف قیلغوچی نی ایتماس لیقنی روا ایرمس (فاذا انقطع صرف الوقف الی الفقراء) بس وقتی کم همیشه تصرف قیلغوچی کیلسه مسلمان لر نینک فقیر لاریغه صرف قیلغای (وصح عند محمد رحمه الله تعالی وقف منقول فیه تعامل الناس

کالمصحف ونحوه وعلیه الفئوی) ووقف قیلماق لبق دورست تورور امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا نقل قیلنغان نمرسه نی کم آنکا عمل قیلورلار کیشیلار مثل مصحفی وآنکا اوغشار کتابلاردین وایش بویورا تورغان نمرسه لاردین وفتوی مونکا تورور تونلارنی وقف قیلب بولماس (ولا یملک ولا یتملک الوقف) وقف کیشیکاملك بولماس وکشی نینکملکی هم قیلب بولماس (لکن یجوز قسمة المشاع عندابی یوسف رحمه الله تعالی) اما بولمک لیک روابولور اول وقفنی کم شریک بولسه لار امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتینده (ویبدا من ارتفاع الوقف بعمارة ان وقف علی الفقراء) ووقف نینک حاصلنی وقف نینک عمارتیغه صرف قیلور یعنی نوزانمک لیک کا ابتدا قیلورلر اکر فقرالارغه وقف قیلنغان بولسه (وان وقف علی معین و آخره للفقراء فهو فی ماله) واکر بیلکولیک کیشیکا وقف قیلنغان بولسه وآنینک صونکفی فقرالارغه بولسون نپسه آنینک عمارتی اول کشی نینک مالیندین ترورکم آنینک اوچون تعین قیلب ترورلار آندا ق کم اوزی نینک سراینی اوغلانلاریغه وقف قیلسه اول سرای نینک نوزانمک لیک اول اوغلانلار نینک مالیندین تورور (فان امتنع اوکان فقیرا آجره الحاکم وعمره باجرته) بس اکر اول بیلکولیک کیشیکم وقفنی اوز مالیندین نوزانما کدین ابا قیلسه ویا فقیر بولسه واول وقفنی حاکم اجاره غه بیرکای وآنی نوزنکای وقف نینک اجره سی برله (ثم رده الی مصرفه) وقتی که تمام نوزانکاندین صونک آنی تصرف قیلغوچی غه قایتارا بیرکای (ونقضه بصرف الی عمارته او بدخر لوقت الحاجة الیهما) ووقف نینک بوزولغانننی عمارتیغه صرف قیلغای یاساقلاغای اول وقتغچه کم آنکا حاجت بولغونچمه مثل آغاچ وکیرپچ وآنندین اوزکا نمرسه لاری یتکلیغ (وان تعذر صرفه الیهما بیع و صرف ثمنه الیهما) واکر وقف نینک بوزولغانننی صرف قیلماق لبق غه عذر بولسه یعنی صرف قیلاییلمسه اول نمرسه نی سانغای آنینک بهاسیننی وقف نینک عمارتیغه صرف قیلغای (ولا یقسم بین مصارفه) وآنی بولمکای وقفنی صرف قیلغوچی لارغه والله اعلم *

کتاب الکراهیة

بیل کیل کم کراهیت کره نینک مصدری تورور مکروه تیب اول نمرسه نی اینورلر کم قبول قیلنغان بولماق (ما کره حرام عند محمد رحمه الله تعالی) وهر نمرسه کم مکروه تورور یعنی مطلقا مکروه تیب تورورلار حرام تورور امام محمد رحمه الله تعالی قاتینک (ولم یلفظ به لعدم القاطع) وحرام لفظی برلان ادا قیلماق تورورلار مکروه تیب ترورلار آنینک اوچون کم آنینک حرام لبقی غه بیل کولیک دلیل یوق تورور (وعندهما الی الحرام اقرب) و مکروهی تحریمی حرامغه امامین فاشند ایاوق ترور و مکروهی تنزیهی حلالعه یاوق ترور اتفاق برله (الاکل فرض ان دفع به هلاکه) ویماک لیک فرض تورور اول چاقلیق کم اولمک لیک بی اوزبندین یراق قیلغای (وما جور علیه) ومونداق یمک لیک کا مزدبیرورلار (ان مکنه من اداء صلوته قائما ومن صومه)

اگر مونداق نیت قیلسه کم نمازنی نیک توروب برپای قیلاین و روزنی توناییلکای من تیب نیت قیلسه
 (ومباح الى الشعب لیزید قوته) وتویغونجه یمک لیک مباح تورور ناقوتم زیاده بولسون تیب (وحرام
 فوقه الا بقصد قوة صوم الغد) وتویغان نینک اوستیغه یمک حرام ترور مکر نانکلافی روزه نینک قونی اوچون
 یسه حرام بولماس (اولئلا یستحی ضیفه) یا آنینک اوچون مومان اویالمغای تیب بو ایکسی اوچون اگر
 تویغان نینک اوستیغه یسه روا بولور (وحل استعمال المفضض) وکموش برله مرصع قیلنغان نمرسه کا ایش
 بویورمق حرام ایرمس یعنی حلال ترور کیراک طباقی بولسون کیراک اوزکا نمرسه بولسون (متقباموضع
 الفضة) اول حالدا کم پرهیز قیلغوجی بولسه کموش دین یعنی آغزیغه وقولیفه ینکورمکای واکر تحت ویا
 ایگار بولسه اولتورا تورغان یریندا کموش بولمغای اما اگر آلتون کیرکورکان بولسه آنداق بولسه کم
 آندین جدا بولماسه اتفاق برله مکروه ایرمس (والاحجار) وتاشلارغه ایش بیورمق لیق حلال ترور
 مثل بلور وعقیق ینکلغ و امام شانعی رحمه الله تعالی قاتیندا مکروه تورور (لا الذهب والفضة للرجال)
 وآلتون وکموش ایرانلارغه حلال ایرمس (الاحاتم ومنطقة وحلیة سیف منها) مکر یوزوک و بیلباغ وقایچ نینک
 آرایش اکر کموش دین بولسه روا بولور ایرلارکا هم (ومسار ذهب فی الخاتم) ویوزوکدا آلتون
 بیخ قیلماق لیق روا تورور (ولا یتختم بحدید) وقیموردین کیراک کم یوزوک قیلمغای (وصفر)
 وقلایدین (وحجر) وتاشدین کم عقیق ینکلغ اما اکر قاشنی عقیق قیلسه روا بولور (ولا یلبس رجل
 حربا الا قدر اربعة اصابع) وایرانلار کیمکایلر یفاک توننی کم حرام ترور تورت بارمق نینک مقدارنجه
 قوشولغان بولسه روا بولور (ویتوسده ویفرشه) ویفاکسنی یاستوق وتوشاک قیلسه روا بولور (ویلبس
 ماسداه ایریسم ولحمته غیره) وایرانلر کیاییلور اول توننی کم ایریشی یپاک بولسه وآرقاضی یپلیک بولسه
 (وعکسه فی حرب فقط) وآنینک عکسنی کافر برله اوروشغان وقتدا کیسا روا بولور بس وغیر اوروشدا
 روا ایرمس (وکره الباس الصبی ذهابا اوحریرا) وکوداک اوغلانغه آلتون ویا یفاکنی کیکوزمک لیک
 مکروه تورور (وینظر الرجل من الرجل والمرأة من المرأة والرجل) وایرکشی ایرکشی نینک تمام بدنیه
 نظر قیلا بیلور ومونداق خاتون تقی برخاتون نینک تمام بدنیه نظر قیلا بیلور (سوی ما بین السرة الى
 الركبة) کیندیک برله نیز نینک آراسیندین اوزکا یریفه (ومن محرمة وامة غیره الى ما وراء الظهر
 والبطن والغتد) واوزی نینک محریمه نظر قیلماق لیق واوزکا نینک قارا باشیغه نظر قیلماق لیق آرقاسی
 وقارنی وسانیدین اوزکا یریفه روانورور وهریر کم قراماق لیق روانورور واولشلامق لیق هم روانورور
 (ومن الاجنبية والسيدة الى الوجه والكفین) وبات خاتون غه وبنده بی سیغه قراماق لیق روا تورور
 یوزیغه وایکی قولی نینک ایاسیغه (وشرط الامن عن الشهوة الا عند الضرورة) وشهوت دین ایکیسی نینک
 هم امان بولماق لیق شرط تورور نظر وقتیندا واولشانغان وقتیندا مکر اول وقتدا دورست بولور ضرور

بولسه (كالفصاء) مثل قاضى نينك حكم قيلماقلىق هر وقت نيلاسه كم قاضى حكم قىلابن نيسه اكر شهوتدين امان بولسه هم نظر قىلا بيلور نامرغه (والشهادة وارادة النكاح) وكواه نينك كواه ليق بيرمك ليكى ونكاح قيلماق ليقغه قصد قىلسه شهوتدين امان بولسه هم درست بولور (والشراء والمداوات) ونمرسه آلماقلىق دا ودارو قيلماق ليقدا (وينظر الى موضع المرض بقدر الضرورة) وطبيب نظر قىلا بيلور خسته بولغان پريغه ضرورت مقدارينجه (والخصى ونحوه كالفعل) يعنى كشيكم آنينك ذكرى كيسلگان بولسه و ذكرى كيسلگان كشى ينكليغ بولسه اول هم نظر قيلماق ليق نينك حقيندا ذكرى درست كشى ينكليغ بولور (والى كل اعضاء من يحمل بينهما الوطى) وبارچه انداميقه قراماق حلال ترور اول كشى نينك كم ايكسيمي نينك آراسينده وطى وجماع قيلماق ليق حلال بولسه (وما حل نظره حل مسه) آنچه كم قراماق ليق حلال ترور واوشلاماق ليق وسيفاماقلىق هم حلال ترور (واذا حدثت ملكامة ولو بكرًا او مشربة من لايطأها) وقتى كيم قراباشنى يانكى آلسه اكرچه بكر بولسه هم يا آلسه اول قراباشنى وطى قىلا بيلماس كشيدين (حرم وطؤها ودواعيه حتى تسبرى بجميضة بعد القبض فيمن تحيض) واول قراباشغه وطى قيلماق ليق حرام ترور ووطى نينك دواعى سى هم يعنى اوبمك واوشلامك ينكليغ تا آنينك ياتقوسى پاك بولغونجه برهيض برله كشيدين آلفاندين صونك اول قراباش نينك حقيندا كم هيض كىلا نورغان بولسه (وبشهر في ذات شهر) واول كشيكم ياتقوسى آنينك آى برله پاك بولور بولسه آنينك عدتى آى نينك حسابى برله پاك بولغاي هيض برله ابرمس (وبوضع الحمل في الحمل) وياتقوسى نى پاك قىلغاي اول قرا باش كم اكر يوك ليك بولسه بوكنى قوربماق ليق برله (ورخص حيلة اسقاطه) وپاك ليك نينك ساقط بولماق ليق نينك حيله سيفه رخصت بيريب نورورلار (ان علم عدم وطى باذنها في هذا الطهر) اكر معلوم بولسه وطى قيلماقنى ساتغان كشى نينك اوشبو پاك ليكنده كم سانيب نورور اول قراباشنى (وهى ان لم تكن تحته حرة) وبوحيله اول نورور كم اكر آلفوچى نينك نكاحيندا آزاد خانونى بولسه (ان يتكحها ثم يشتريها) بو نورور كم اول قراباش نى نكاح قىلغاي آندين صونك آلفاي (وان كانت) اكر آلفوچى نينك نكاحيندا آزاد خانونى بولسه (ان يتكحها الآخر ثم يشتري ويقبض ثم يطلق) حيله بو نورور كم اول قراباشنى تقى بر اوزكا كشى كا نكاح قىلغاي آلفوچى وسانفروچى دين اوزكا آندين صونك آنى مشتري آلفاي اكر نكاح سودادين ايلكاري واقع بولغان بولسه واكر سودادين صونك واقع بولغان بولسه قوليقه آلفاي آندين صونك اول نكاح قىلغان كشى آنى طلاق قىلغاي ايمدى آلفوچى وطى قىلا بيلور ياتقوسىنى پاك قىلماى توروب آنينك اوچون كم نكاح قىلغونجه آنينك برله خلوت صحبته قىلماى نورور (ومن فعل بشهوة احد دواعى الوطى بامتيه لا تجتمعان نكاحا حرم عليه وطؤها بدواعيه حتى يحرم احدهما) واول كشى كم دواعى وطى نينك برىسبىنى اوز قراباشيقه قىلسه مثل اوبمك واوشلامق و آندين اوزكا نمرسه لار

اول ایکوسی جمع بولماسلار نکاحدا برکشیکا آنداق کم ایکی افا او یا ویا انا وقرز بولسه لر ویا بریس
 عه سی ویاخاله برسه تقی برسیکا بو صورت دا اول کشیکا حرام بولور آنکا وطی قیلماق لیق ووطی نینک
 دواعی سی هم اول وقتقه چه بو ایکی سی نینک بریسینی اوزیکا حرام قیلغونجه یا آنینک بریسینی ساتقای
 ویا آزاد قیلقای ویا برکشیکا خاتون قیلب بیرکای واکر بو اینلغان ایکی قاراباشنی بریسینی وطی قیلسه
 اول تقی بریسی آنکاحرام ترور بس (وکره تقبیل الرجل وعتاقه فی ازار واحد) وایر کشی تقی برابیر
 کشی فی اوبیک لیکی وقولین بوینی غه سالمق لیقی برتوشاک نینک اوستندا مکروه ترور واکر گویلاکی
 ویا دستاری بار بولسه ضرر نیلماس (وکره بیع الفدره خالصه وصح مخلوطه) و آدم نینک تراکی نینک یالغوز
 اوزینی ساتقای لیق مکروه ترور واکر توپراقفه ویا آفاج غه آرا لاشوروب ساتسه دورست ترور
 (والانتفاع بهنه) وفائده آلماق لیق قدر مخلوط دین دورست ترور (وبيع السرقرین) و حیوانات نینک
 تیزاکی فی ساتقای لیق دورست ترور (وخصاء البهائم) و حیوانات فی پچمک لیک دورست بولور (لا الادمی)
 و آدم فی پچمک دورست ایرمس آدم فی پچمک لیک کسب قیلماق مکروه ترور (وانزاء الحمر علی الخیل)
 واورغای بلی غه ایرکاک ایشا کنی چاب تورماق لیق مکروه ایرمس خچیر حاصل بولماق لیق اوچون (وسفر الامة
 وام الولد بلا محرم) قرا باش نینک وام ولد نینک محرم سیز سفر غه چیتماق لیقی روا بولور (وبيع العصیر من
 متخذه عمرا) خمر قیلاتورغان کشیکا شیره فی ساتماق لیق مکروه ایرمس (وکره استخدام الخصى) و پچبلکان
 کشیکا ایش بیورمق لیق مکروه ترور (واقراض بقال شیئا بأخف منه ما شاء) وبقالغه نمرسه قرض بیرمک لیک
 مکروه ترور کم تا آند بن هر نمرسه فی تیلاسه آلماق لیق اوچون (واللعب بالنرد والشطرنج) و اوینا ما قلیق
 نرد برله وشطرنج برله مکروه ترور (والغناء وكل لهو) وبارچه آواز لار و اوینولار مکروه ترور مکر
 آط چابماق و اوق آتماق و اوزی نینک خاتونی برله اویناماق حلال ترور و سار لاری ایشتمک هم مکروه
 ترور کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم اینب ترور کم ﴿ استماع المراهی معصیه و الجلوس علیها فسق والتلفد
 بها من الکفر ﴾ و خدای تعالی دین غافل قیلور نمرسه لاری ایشتمک کناه ترور مثل صورنای و آنکا اوخشار
 نمرسه لاری اول مجلسدا اول تورمق لیق فاسق لیق ترور و آند بن لذت آلماق لیق کافر لار نینک ایشند بن
 ترور (وجعل العلف فی عنق عبده) و اوزی نینک بنده سی نینک بوینی غه غل سالمق لیق مکروه ترور
 (بجلاف التقیید) و بنده فی بند قیلماق لیق نینک خلاقیغه کم مکروه ایرمس (واحنکار قوت البشر و البهائم
 فی بلد بضر باهله) و آدم نینک قونینی ساقلامق لیق مکروه ترور شهردا کم آنینک سببی برله اول شهر نینک
 خلقی غه ضرر تیار بولسه (لاغله ارضه) و اوزی نینک حاصلینی ساقلامق مکروه ایرمس (و مجلوبه من بلد آخر)
 و اول آشلیقکم تقی بر اوزکا شهر دین کتورکان بولسه آنی ذخیره قیلب ساقلاسه مکروه ایرمس (وتسعییر
 الحاکم) و حاکم نینک نرخ قویماق لیقی هم مکروه ترور (الا اذا تعدی الارباب عن القیمه فامشا) مکر

اول مال لارنىڭ ايكاسى حد دىن زياته بهاقىلسه وساتسەلار اكر بو وقتدا حاكم نىرخ قويسە مكروه ايرمس
 (وقبل قول فرد كيف ما كان فى المعاملات) ومعاملاتدا بر كشى نىنك خبرىنى قبول قىلغايلىر هر تورايك
 بولسە هم (فان قال كافر شريت اللحم من مسلم او كتابى حل اكله ومن العجوسى حرم) بس كافر ايتسە كم
 بو ايتنى ساتىب آلدىم مسلماندىن يا كتابى دىن اول ايتنى يمك ليك حلال بولور واكر اوت غە تابونه
 تورغاندىن آلدىم تيسە حرام نورور ويبىب بولماس (وشرط العدل فى الديانات) وغىر قىلغۇچى نىنك
 عادل بولماق لىقى شرط تورور دىانندا (كالخبر عن نجاسة الماء) وصونىنك نجاست لىقىندىن غىر بىر كان
 يىنكلىغ (وفى الفاسق والمستور تحرى) واكر فاسق خبر بىرسە يا اول كشىكم آنىنك عادل لىكى ظاهر بولماسە
 فكر قىلغاي هر نىرسە كا كونكى قرار تابسە آنكا صل قىلغاي واكر عادل بولسە صونىنك نجاست لىقى غە
 حكم قىلغاي والله اعلم *

كتاب الاشربة

(حرم الخمر) وحرام ترور و خمر يەنى شراب (وهى النى * من ماء عنب اذا غلا واشتد وقنف بالزبد) شراب
 حرام ترور اكر كشى آنى حلال بىلسە كافر بولور و شراب اول نورور كم بوزوم نىنك صونىندىن بولغاي
 پىشمىك شىرسە بولغاي وقاينى تورغان بولغاي آنداق كم آنىنك كوبوكى وايسى اوستىغە چىققان بولغاي
 ومست قىلغۇچى بولغان بولغاي وكوبوكى ناشلاى تورغان بولغاي وآنىنك صافى باشقە بولغان بولغاي
 وصاحبىن رحمەما الله تعالى قاتىندا وقتى كە مست قىلغۇچى بولسە خەرنىنك حكىمىن توتار وكوبوكى ناشلاماق
 شرط ايرمس (وان قلت) يعنى اكر چە اول خمر انداك بولسە هم حرام ترور واسىر تورچاق لىقى
 شرط ايرمس واكر آنىنك اندكىنى براوا بچسە حد اورماق نىنك واجبى تورور (كالطلاء) وخمر حرام ترور
 طلاء يىنكلىغ (وهوماء عنب طبخ فذهب اقل من ثلثيه) وبوطلاء خمر يىنكلىغ تورور حرام لىقدا وبوزومنىنك
 صوبى ترور وآنى پشوركان بولسە لىر آنداق كم ايكى اولوشدىن آزرافى كىنكان بولسە قاينانماق لىق
 برلە (وغلظا نجاسة) وبوشراب برلە طلاء نجاست غلظە تورور (ونقيع النمر اى السكر ونقيع الزبيب)
 وخمرانىنك شىرسە كم آنى سكر دىرلار وبوزوم نىنك شىرسە (نىمىن) اول مالدا كم خام وقاينانماق بولسە
 (اذا غلت واشتدت) وقتى كە قىناسەلار خمرانىنك وبوزوم نىنك شىرسە وقتى كە مست قىلغۇچى بولسەلار
 حرام تورورلر (وحرمة الخمر اقوى) وخمرنىنك حرام لىقى قورى رافى تورور (فيكفر مستحلها فقط) بس
 كافر بولور خەرنى حلال توتغۇچى بس طلاء برلە نقيع نى حلال بىلكۇچى نى كافر دىماسلار (وحل المثلث
 العنبى مشتدا) وبوزوم نىنك مثلثى حلال تورور مثلث اول نورور كم آنى قايناتورلار تا آنىنك اوچ حصە سىدىن
 ايكى حصە سى كىتكۇنچە آندىن صونك آنكا صو قوبارلار كم تا اول قانى لىق تابسە ومست قىلار غە قابل

بولسه حرام بولماس (ونبیند التمر والزبيب مطبوخا ادنی طبخة وان اشند) وتقی خرمانینک شیره سی
 ویوزوم نینک شیره سی اگر آنداق قایناتسالار خلال بولور اگر چه مست قیلورغه قابل بولسه هم (اذا
 شرب ما لم یسکر بلانیة لهو وطرب) ومثلک نینک وخرمانینک ویوزوم نینک شیره لاری آنداق پشورسون
 دیمک لیکی نینک ایشی بوتورور کم یعنی بواج نمرسه اول وقتدا حلال ترور کم آنی ایچکایلار آنداقم
 مست لیک نینک معیار یغه یتماکی وایون وغلقت ومست لیک وغوش جال لیق وشادمان لیق نینی برله
 ایچماکی بلکه آنینک نیتی دارو اوچون وعلاج اوچون بولغای (والخلیطان) وغرما ویوزوم نینک صوینی
 ایچماکی لیک حلال ترور کم ایکی سیننی قوشوب انداک قایناتسه لر او یون وشادمان لیق نینک نیتی نی قیلما
 ایچمه لر (ونبیند العسل والتین والشعیر والمذرة) ومونداق حلال ترور ایچماکی لیکی عسل نینک
 شیره سیننی وانجیر نینک وبوغدای نینک وآرپه نینک وتاری نینک شیره سیننی (وان لم یطبخ) وهر چندیکه
 پشورمه لار هم اول نمرسه لارنی (بلانیة لهو وطرب) اول وقتدا حلال ترور کم مست لیک وشادمان لیق نینک
 نیتین قیلما ایچمه (وحل الحمرة) وشراهدین قیلغان سرکه حلال ترور (ولو بعلاج) وهر چندیکه دارو
 وعلاج برله سرکه بولغان بولسه هم (والانتباز فی الدباء) وشیره نی قباق غه سالماق حلال ترور (والحنتم
 وباشل کوزه غه هم سالماق حلال ترور (والمزفت) زفت برله مطلا بولغان شیشه غه سالماق حلال ترور
 (وحرمدردی الحمرة) وخمر نینک لای هم حرام ترور (والامتشاط به) وخمر نینک لای برله باشنی یوماق
 وترماق هم حرام ترور (ولا یحد شاربہ بلاسکر) وخمر نینک لای نی ایچکان کشی کا حد اورمسلاز نامست
 بولماق ونجه والله اعلم *

کتاب الذبائح

(حرم ذبیحة لم تذک) اول حیوانی کم چالماق لیق غه صلاحیتنی بار ترور آنی شریعت نینک وجهی برله
 بسمل قیلماسه لر آنی یمک لیک حرام ترور (وذکوة الضرورة جرح ابن کان من البدن) وضرورتدا
 آنینک بسمل قیلماق لیق اول تورور کم اول حیوان نینک هر قایسی بری اوچراسا جراحت قیلغای وقتنی که
 تماقی میسر بولماسه (والاختیار ذبح بین الحلقوم واللبة) واختیار ی بارلیقتدا ذبح قیلماق لیق کویسی برله
 ایکا نینک آراسی ترور (وعروقه الحلقوم) واول نامور لاریکم آنی کیسمک کبراک ذبح وقتیندا حلقوم ترور کم
 نفس نینک یعنی دم نینک یورا تورغان بری ترور (والمری) وتقی بریسی مری* ترور یعنی قزیل
 اونکاج دیرلر آش وصونینک یورا تورغان بری ترور (والودجان) اوچونچی وتورتونچی ودجان ترور
 یعنی ایکی نامور ترور کم فان نینک آقا تورغان بری ترور (وحل بقطع ای ثلاث منها) وچو تورت
 نامور نینک هر اوج نامورینی کیسمک برله اول جانور نینک ایتنی نی یمک لیک حلال بولور (فلم یجز فوق

العقده) بس تماقی نینک یومورچاقی دین یوقاری ذبح قیلماق روا بولماس (وقیل بجهوز) وبعضی اینب ترورلرکم یومورچاقدین یوقاری هم روا بولور (وبکل ما فيه حدة) وهرکیسا نورغان نمرسه برله ذبح قیلماق روا ترورر مثل اوتکور تاش وقامش ینکلنغ برله (الاسنا وظفرا قائمین) مکر تیش وترناق برله کم بریندا نورغان بولسه لر اول ایکی سی برله ذبح قیلغانی حلال بولماس اما اکر تیش وترناق بریندین اوزولکای بولسه ذبح قیلماق روا بولور اما مکروه بولور (وکره التخم) وحرام معزنی یعنی بولوننی کبیسک لیک مکروه ترور ذبح قیلغان وقتدا (والساخ) وتری سیننی هم سویماق لیک مکروه ترور (قبل ان یبرد) وتریک لیک نینک نشانه سی تمام اوزولماسدین ایلکاری (وکل تعذیب بلا فائده) وفائده سز هر عذاب قیلماقلیق مکروه ترور (وشرط کون الفایح مسلما اوکتاییا ولو حریریا او امرأه او مهنونا) ذبح قیلغوجی نینک مسلمان بولماق لیتی یا کتابی یعنی یهودی ونصرانی بولماق لیتی هر چندیکه حربی بولسه لر بو کتابی لر وباخاتون بولماق لیتی ویادیوانه بولماق لیتی شرط ترور (اوصیبا یعقل وبضبط) ناریسه بولوب عاقل بولسه وذبحنی نیچوگ قیلورینی بیلا نورغان بولسه (اواقلی) یا کبیسک سز هم بولسه ذبح قیلماقلیقی رواترور (اواخرس) یانیل سز هم بولسه ذبح قیلماقلیقی روا ترور (لامن لا کتابله) واول کشبکم آنینک کتابی بولماسه یعنی آسماندین توشکان کتاب لارنینک هیچ قیسی سیغه ایمان کلنورمه آنینک بسمل قیلغانی روا بولماس (اومرتدا) ومرتد هم بولماق کم مرتد نینک ذبح قیلماق لیتی روا بولماس (اونارک التسمیه عدا) وتقی بسمل قیلور وقتدا بسم اللهنی قصدا ایتماغان کشی نینک بسمل قیلغانی هم دورست بولماس (وان نسی صح) واکر بسم اللهنی اونوتسا آنینک ذبح قیلغانی حلال ترور (وحرم ان عطف علی اسم الله تعالی غیره نحو بسم الله واسم فلان) اکر خدای تعالی نینک آطیغه اوزکا آطنی قوشوب ذبح قیلسه حرام بولور اول ذبح قیلغاندا آنداق ایتمسه کم خدای تعالی نینک آطی برله وفلان آطی برله ذبح قیلامین تیسه (وکره ان وصل ولم یعطف) ومکروه ترور اکر خدای تعالی نینک آتیغه وصل قیلسه وعطف قیلماسه (نحو بسم الله اللهم تقبل من فلان) واولوغ خدای تعالی نینک آطی برله خدایا قبول قیل فلاندین تیب (وحل ان فصل صورة ومعنی کالدعاء قبل الاضجاع والتسمیه) وخدای تعالی نینک آتیندین اوزکانینک آتینی باشقه قیلسه آنداق که حیواننی یانقرمسدین ایلکاری دهاقیلماق وبسم الله ایتمسه حلال بولور (وندب بحر الابل) ومستحب ترور تیوه نینک کوکسی نینک یانیندای نامورلرنی کبیسک لیک (وکره ذبحها) وتیوه نی ذبح قیلماقلیق مکروه ترور قوینی وصغیرنی چالغان تیک (وقی القمر والغنم عکسه) وصغیرداوقویدا تیوه نینک عکسی ترور ذبح قیلماقلیقدا بولارنی بوغزیندین کبیسک مستحب ترور وکوکسیندین کبیسک مکروه ترور (وکفی الجرح فی نعم نوحش) ونوزداکی نورت آباقلی وحشی جانورلارغه بسمل قیلماق لیق اوچون هر بریغه جراحت قیلسه دورست بولور

(اوسط فی بئر ولم یسکن ذبحه) یا قد وقعہ نوشکان بولسه کم آنی بوغز بندین کیسمک لیک کا قدرتی
 یتماسه هریریفه جراحت قبلسه روا بولور (لا فی صید استانس) وجراحت قیلماق لیق کفایه بولماس
 اول جانورغه کم انس توتغان بولسه یعنی کشی دین قاجماسه آنی شریعت نینک بویروقی برله ذبح قیلماق
 کبراک (ولا یعمل جنین میت وجد فی بطن امه) وحلال بولماس آناسی نینک ایچندین اولیک چیققان
 بوزاغز وآنکا اوغشارلار آناسی فی بسمل قیلماق لیق برله وصاحبین رحمهما الله تعالی فاتیندا وقتی کم
 آنینک اندامی نینک بارچه سی تمام بولسه آنی یسه بولور آناسی فی ذبح بالاسی فی ذبح حکمیندا بولور (ولا ذوناب
 اوغلب من سبع اوطیر) ومونداقی حلال ایرمس هر حیوانی کم درنده جانوردین بولسه ونیشی برله آو
 آلا تورغان بولسه مثل شیر وبولته بوری وآنندین اوزکا نمرسه لارکم اول ترناقی برله آوالا تورغان بولسه
 قوشلاردین مثل اینالکو وقارچغای وآنکا اوغشارلار (ولا الحشرات) ویرنینک اوشاق جانورلاری حلال ایرمس
 وصونینک هم بعضی اینتب نورورلارکم اول اوشاقدین مراد سیچقان ویلان نورور (والامر الاھلیة) وایل
 آراسینداقی ایشاک حلال ایرمس وصحراداقی حلال ترور (والبغل والحیل عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی)
 وامام اعظم رحمه الله تعالی قنیندا خچیر برله آط حلال ایرمس وغلاصه دا اینتب تورورکم آط نینک اینتی
 مکروه تحریمی نورور امام اعظم رحمه الله تعالی قانیندا اما صاحبین وشافعی رحمهم الله تعالی قانیندا آط نینک
 اینتی حلال نورور (والضع) وبولته بوری حلال ایرمس (والبربوع) وبایان نینک سیچقانی حلال ایرمس
 (والابق الذی بأکل الجیف) والا عککه کم مرداری بیتورغان نورور حلال ایرمس (ولا حیوان مافی
 سوی سمک لم یطق) وبالبیقین اوزکا صوداقی جانورلارنینک بارچه سی حلال ایرمس مکر اول
 بالیق کم صودا هیچ سبب سز اولسه اول بالیق حرام نورور (وحل الجراد وانواع السمک بلا ذکوة) وچکورنکا
 وبالبیق هر تورلیک بولسه کم ذبح سز حلال بولور (وعراب الزرع والعقیق) وایسکین لاردا اولنورا
 تورغان زاغچه حلال ترور وعککه هم حلال نورور (والارنب) وقویان هم حلال ترور (معهما)
 ذبح قیلماق لیق برله وبسم الله ایتماق لیق برله حلال بولور والله اعلم *

کتاب الاضحیة

بوکتاب قربان لیق نینک بیانیدا نورور (هی شاة من فرد او بقرة او بعیر منه الی سبعة) وبرقوی بر
 کشی نینک قربان لیقی دین حساب بولور صغیر وتیوه برکش دین تاینتی کشی کاچه حساب بولور (ان لم
 یکن لفرد اقل من سبع) اگر هر برکش نینک اولوشی یتنی بولاک نینک بر بولا کیندین آزوکم بولمغای
 واکر آز بولسه هیچ قیسی سی نینک قربان لیقی روا بولماس (ویقسم اللحم وزنا لا جزافا) وایتینی اولچاک
 برله بولکابلر وجناب بولمکایلر (الا اذا ضم معه من اکارعه او جلده) مکر وقتی کم اول ایتکا آباتقی

و تریسی فی قوشقایلر و آندین صونک جناب بولکایلر و ترازو برله اولچامسه هم دورست تورور (و صح
 اشتراک سنه فی بقرة مشریتة لاضحیة) و قربان لبق اوجون آلقان صغیرغه آلتی کشی شریک بولسه لر
 دورست بولور (وذا قبل الشراء احب) و بو شریک بولاق لبق ساتیب آلماسدین ایلکاری بخشی راق
 تورور (و یضحی الاب او الوصی من مال طفل غنی) و قربان لبق قیلغای آتاسی یا اولوک نینک وصیت
 قیلغان کشی سی نارسیده طفل اوغلان نینک مالیندین کم اول اوغلان بای بولسه (فیأکل الطفل منه) بس
 اول نارسیده طفل اول قربان لبقدین اوزی بر (و ما بقی یبدل بما ینتفع بعینه) و آنچه آندین قالور
 آتی بدل قیلغای اول نهرسه کاکم آنینک اوزیدین فاقده آلقای مثل تون و اونوک ینکلغی الارغه و تنکه کا و نانغه
 و آنکا اوخشار نهرسه لارکا بدل قیلغایلر (واول وقتها بعد صلوة العید ان ذبح فی مصر) و قربان لبق نینک
 اول وقتی عید نمازیندین صونک ترور اگر شهردا قیلور بولسه (و بعد طلوع فجر یوم التمر ان ذبح
 فی غیره) و عید کونی نینک نانکی آتغاندین صونک ترور اگر شهردین اوزکا یردا قربان لبق قیلسه
 (و آخره قبیل غروب الیوم الثالث) و قربان لبق نینک ایزروقتی عید نینک اوجونچی کونی کون باناسدین
 ایلکاری راک تورور (و اعتبر الاخر للفقر وضده) و اعتبار قیلب تورور لر اخیر وقتنی یعنی وقت نینک
 اخیریندا اگر فقیر بولسه قربان لبق ساقط بولور و اگر وقت نینک اخیریندا بای بولسه واجب بولور
 (و الولادة و الموت) و موندانی وقت نینک اخیری معتبر ترور تو ضماق لبقدا و اولمک لیکدا و اگر
 وقت نینک اخیرینده اولسه آندین ساقط بولور قربان لبق (و کره الذبح فی اللیل) و کچه ذبح قیلماق
 مکروه تورور (و یقضی الناذر) و قربان لبق قیلماق لبقی نذر قیلغان کشی قضا قیلغای اگر بای
 بولماسه هم (و فقیر شری للاضحیة) و اول فقیریکم قربان لبق فی ساتیب آلقان بولسه (بنصدقها حیة)
 اول قربان لبقنی تریک صدقه قیلغای اگر وقت اونکان بولسه و قربان لبق قیلغان بولسه (و الغنی
 بنصدق قیمتها شری اولاً) و بای کشی قربان لبق نینک بهاسینی صدقه قیلسون کیراک ساتیب آلقان
 بولسون کیراک آلقان بولسون اگر قربان لبق نینک وقتی اونکان بولسه (و صح الجذع من الضأن)
 و آلتی آیلبق قوینی قربان لبق قیلسه دورست بولور و اول کیراک کم بریل لبق قوی ینکلغی کورونکای
 (و الثنی فصاعداً من غیره) و قویدین اوزکاسی بر یاشار یا آندین کوب یا شلبق کیراک (و هو ابن
 حول من الضأن و المعز) و بوثنی بر یاشار تورور قویدان و ایچکودین (و حولین من البقر) و ایکی یاشار
 تورور صغیردین و کاومیشدین (و خمس من الابل) و تیوه دین بیش یاشار تورور (و یذبح الثولاء)
 و دیوانه بولغان قوینی قربان لبق قیلسه روا بولور و اگر دیوانه لبقی آنداق بولسه کم اولماسه روا
 بولماس (و الجماء) و شاخ سز قوی هم روا بولور و شاخی سینغان قوی هم روا بولور اگر شاخی نینک
 کوبرا کی یریندا بولسه (و الخصى) و چچیلکان قوی هم روا تورور و بر روا ابتدا اولی تورور (لاعفاء)

وآریق قوینی قربان لیق قیلماق روا ایرمس آند اقم سونکا کی نینک ایچند اکی یاغی قالماسه (وعرجاء لائمشی
 الی المنسک) وآقساق قویکم قربان لیق قیلور بیرکا بارا بیلماسه آنی هم قربان لیق قیلماق زوا ایرمس
 (وما ذهب اکثر من ثلث اذنها) وقولاق نینک اوچدین بریندین کوبراکی کیسلکان بولسه قربان لیق غه
 روا بولماس (او عینها) یا آنینک کوزی نینک یاختی سی نینک اوچدین بریندین کوبراکی کینکان بولسه
 آنی هم قربان لیق قیلماق روا بولماس ومونی آنینک برله بیلورلارکم آنینک معیوب کوزینی باغلارلار
 برکون یا یکی کون هیچ نمرسه بیلمکان صونکنده واوتنی کورسانورلار آندین صونک آنینک ساغ کوزینی باغلارلار
 ومعیوب کوزینی اچارلار واوتنی کورسانورلار اول ساغ کوزی برله کورکان بریندین ومعیوب کوزی
 برله کورکان یرنی جناکایلر (او البتها او ذنبها) ویا کینکان بولسه آنینک قویروقی نینک یاریمی نینک
 کوبراکی قربان لیق غه روا بولماس (وان مات احد سبعة) واکر یتی شریک نینک بریسی اولسه (وقال
 ورثته اذبحوها عنه وعنکم صح) وآنینک وارثی اینسه کم ذبح قیلسون لار شریک لار اول اولیک طرفیندین
 واوزلاری اوچون بارچه لاریندین روا بولور (کبقرة عن اضحیة ومتعة وقران) مثل بر صغیر کم قربان لیق
 اوچون ومتعه اوچون وقران اوچون کم بو اوج بنده چی لیک ادا بولور بر صغیرنی چالماق لیق برله
 آنینک اوچون کم اوچوس هم یاوق لیق نینک وخذای تعالی نینک رضالیقی نینک وآنینک طرفیندین نیتی
 تورور متعه وقرآن نینک تعریفی کتاب حج دا اوتکان ایردی (وان کان اهدهم کافرا او مرید اللحم لا یصح)
 واکر قربان لیق نینک شریک لاری نینک بریسی کافر بولسه یا آنینک مرادی ایت آلماق لیق بولسه
 ویاوق لیق وخذای تعالی نینک رضالیقی بولسه اول شریک لار نینک هیچ قیسی سی نینک قربان لیقی دورست
 بولماس (ویأکل منها ویؤکل ویهب من شاء) واوز قربان لیقیدین اوزی بیر وتقی اوزکا کشی کا بیدورا
 بیلور وآنینک ایتیدین هر کشیکا تیللاسه پیرا بیلور (وندب التصدق بثلاثها) وقربان لیق نینک اوچدین
 برینی تصدق قیلماق مستحب تورور (وترکه لذی عیال توسعة علیهم) ومستحب تورور تصدق قیلماقنی
 ترک قیلماق لیق عیال مند کشیکا عیالی غه عیش وفراعت لیقنی اچماق لیق نینک سببی دین اولی بوتورور
 (والذبح ییده احسن) واکر ذبحنی قیلاییلور بولسه اوز قولی برلان ذبح قیلماق مستحب تورور (والا
 امر غیره) واکر اوزی یخشی بیلماسه تقی بر کشیکا بو یورغایکم ذبح قیلغای واولی اولتورور کم اوزی
 آندا حاضر بولغایکم حاضرلار نینک کناهی اول مکاندا برلیقانور (وکره ذبح کتابی) وکتابی نینک قربان لیقنی
 ذبح قیلماق لیقی مکروه تورور (وینصدق بجلدها) وقربان لیق نینک تر یسینی فقیرلار غه بیرکای (اویعمله
 آله اویبدل بما ینتفع به باقیها) یا آنی عمل قیلغای طون واوتوک ینکلیغ نمرسه کا یا آنی بر فائده آلور نمرسه غه
 بدل قیلغایکم اول نمرسه همیشه بار بولغای مثل قزان وچاناق وآندین اوزکا نمرسه لارکا (فان بیع بغیر
 ذلک یتصدق بثمنه) واکر بو ایتلغان نمرسه لار دین اوزکا کا ساتسه آنینک بهاسی فی صدقه بیرکایلر (ولو غلط
 اثنان وذبح کل شاة صاحبه صح بلاغرم) واکر ایکی کشی غلط قیلب بری بریسی نینک قوبن ذبح قیللاسه لار

تاوان سیز دورست بولور (وصح التضحية بشاة الغصب لا الوديعه) و مسلمان دین تارتیب آغان قوینی قربان لیق قیلسه دورست تورور و امانت قوینی قربان لیق قیلماق دورست بولماس (وضمنهما) و تارتیب آغان قویغه و امانت قویغه ضامن تورور * واولکم اجارهغه بیرکان مال ویا عاریت بولسه ویا بضاعت ویا کروغه بولارنینک بارچهسی امانت نینک حکمیندا بولور * وحشی جانورلاردین قربان لیق روابولمس وآنچه وحشیدین واهلیدین حاصل بولور آناسی نینک حکمیندا بولور والله اعلم *

کتاب الصيد

صید تیب آولماقنی ایتورلر و اول جانورغه هم ایتورلر (یحل صید کل ذی ناب) و تیشی برله آولای تورغان جانورنینک آولاغان آوی حلال ترور مثل بولبارس وایت وآنکا اوخشار نمرسلر (و مخلب بشرط علمهما) و مونداق حلال ترور چنکال لیک جانورنینک صید قیلغانی مثل ایتالکو و قار چیغای و آنکا اوخشار نمرسلر اول شرط برله حلال بولورکم عالم بولسه لار اول تیشی برله و چنکالی برله آلا تورغان آونی و آنینک علمی نینک تعریفی ایمی ایتولور (وجرهما) اول شرط برله حلال بولورکم اول ایکی جانور جراحت قیلسه لار صیدنی واکر جراحت قیلماسه لر صیدنی اصح روایت اولتورورکم اول صیدنی بیک لیک حلال ایرمس (وارسال مسلم اوکتابی) و تقی بر شرطی اولتورورکم اول ایتنی و قوشنی قویا بیرکوچی مسلمان بولغای کم حق سبحانه و تعالی نینک برلیکی نی بیلکوچی بولغای (مسمی علی ممنوع متوحش بؤکل) اول قویا بیرکوچی خدای تعالی نینک آتینی ایتغوچی بولغای اول جانورغه کم وحشی بولسه و قاقچوچی بولسه و قاقچیب بارا تورغان بولسه ویا اوچوب بارا تورغان بولسه و اول جانورنینک ایتنی نی بیتورغان بولغای (وان لا یشارك المعلم ما لا یحل صیده) و تقی بر شرطی اولتورورکم اول معلم ایت کا یا قوشنه شریک بولسه عالم بولغان ایت یا قوش اول صید حلال بولور (و لایطول وقفته بعد الارسال) و حلال لیق نینک بر شرطی اولتورورکم ایت نی صید غه قویا بیرکاندین صونک کوب تورمغای (و یعلم المعلم بترك اکل الکلب ثلاث مرات) و ایت نینک عالم بولغانی ینا اولتورورکم اوچ مرتبه آغان صیدنی یماسه (و رجوع البازی بدعائه) و قوش نینک عالم بولغانی اولتورورکم ایکاسی نینک چاقرغانیدا کیلسه (فان اکل بعد ترکه ثلاثا تبین جوله) بس اکر ایت اوچ مرتبه بیک لیک نی ترک قیلغاندین صونک تقی یسه آنینک عالم بولمغانی ظاهر بولور (فلا یؤکل ما قد صاد وبقی فی ملکه) بس ییب بولمس اولکی صید ایتکانلارنی و باقی قالغانلارینی اوزملکیندا (ولا ما یصید حتی یتعلم) تا معلم بولغونچه ایمی آغان صیدینی ییب بولمس (و شرط الحل بالرمی التسمیة) و اوق برله آتیب آغان صید نینک حلال بولماق لیق نینک شرطی اوقنی آغان وقتدا بسم الله الله اکبر تیب آتماق لیق تورور (و الجرح) و جراحت قیلماق لیق ترورکم تا آنینک

ضرورت داقى بسمل قيلماف ليقى پيدا بولغاي ذبح اضطرارى موجود بولغاي (وان لا يقعد عن طلبه ان
 غاب متحاملًا سهمه) ونقى شرط توروركم اول صيدنى ايزلاكاى اولتورمغاي اول حالدا كم اوقنى كوناريب
 غايب بولوب كيتسه (فان ادركه المرسل او الرامي حيا ذكاه) بس اكر صيدنى تريك تابسه اول ايت
 يباركان كشى يا اوق آتغان كشى بسمل قيلمغاي (فان تركها عمدا حرم) بس اكر بو وقتدا بسمل
 قيلماف ليقى قصدًا ترك قيلمسه حرام بولور (كما اذا قتله معراض بعرضه) مونداق اكر كزيانى برله
 صيدغه تيكيپ اولتورسه آى يمك حرام بولور (او بندقة ثقيلة ذات حدة) يا آغر يومالاقم اونكورليكى
 هم بار بولسه و اكر آغيرليقى بولمسه آى يمك حلال ترور آنكچون كيم اونكورليكى برله اولوب تورور
 آغيرليقى برله اولماي ترور و حاصل اولتورور كيم اكر اولمك ليكنى اونكورليك كا قويسه لر حلال ترور
 و اكر آغيرليقغه قويسه لر حرام ترور (اورمى فوقع في ماء او على سطح ثم على الارض) يا اوق برله
 اورسه و صوفا توشسه و يا اوى نينك اوستيفه توشسه آندىن صونك يركا توشسه بو صورتدا هم حرام ترور
 (و يعتبر الزجر فيما لم يرسل) و آوازي اعتبار قيلم تورور لار اول صورتدا كم ايت نى قويا بيرمگان
 بولسه اما آواز قيلمغان بولسه اول آواز قيلمافليق معتبر ترور (ولو اجتمعا من مسلم و مجوس يعتبر الارسال)
 و اكر جمع بولسه لر قويا بيركوجى و آواز قيلمغوجى لر بريسى مسلمان دين ونقى بريسى مجوسيدىن قويا
 بيرمكليك اعتبار ترور اكر مسلمان قويا بيرسه حلال بولور اول صيد و اكر مجوسى قويا بيرسه حرام بولور
 (وان اخذ غير ما ارسل اليه حل) و اكر ايت قويا بيركان صيدى دين اوزكا صيدنى آلسه حلال ترور
 (كصيد رمى فقطع عضو منه لا العضو) اول صيد ينكليغ كم اوق اورسه آندىن بر اندامى اوزولوب
 توشسه اول صيد حلال ترور و اول كيسيلب باشقه توشكان اندامى حلال بولماس و بو اول وقتدا توروركم
 اول جانور نينك اول اندامى بولماسه هم تريك بولا بيلور آنداق اندام اوزولسه اول اندام حلال بولماس
 (وان قطع اثلاثا واكثره مع عجزه) و اكر اول حيوان اوچ پاره كيسلسه و كوبرا كى آئينك قوبروقى تبا
 بولسه و آئينك آزرانى كوكسى تبا بولسه (او قطع نصف رأسه او اكثره) يا كيسلسه آئينك باش نينك يارىمى
 و يا كوبرا كى (او قد بنصفين) يا اول صيدنى ايكى پاره قيلمسه لار (اكل كله) آئينك بارچه سيني يسا
 بولور بو صورتلاردا (وان رمى صيدا فرماه اخر فقتله فهو للاول) و اكر بر كشى بر صيدغه اوق اورسه
 تقى آندىن صونك بر كشى اوق اورسه و اولسا اول صيد اولقى نينك ملكى بولور (و حرم اكله) اما آنى
 يمك حرام ترور (و ضمن الثاني له قيمته مجروها) و صونكشى كشى ضامن بولور اولقى كشى اوچون
 اول صيد نينك بهاسيغه اول بها كم جراحتلى بها قويسه لر (ان كان الاول اثنخه) اكر اولقى اوق آنى
 آنداق قيلمغان بولسه كم تچا بيلماس ينكليغ بولسه (والا فلثاني وحل اكله) و اكر اولقى اوق آنى تچا
 بيلماس ينكليغ قيلمغان بولسه اول كشى نينك ملكى بولوركم آئينك اوقى برله اولوب تورور آئينك

بمك ليكي حلال بولور (ويصاد ما يوكل لحمه وما لا يوكل) وحلال نمرسه في صيد قيلسه بولور وحرام نمرسه في هم صيد قيلسه بولور واول حرام نمرسه برله كم صيد نينك ايتي في ييب بولسه ويا آئينك ايتي في ييب بولماس صيد قيلسه بولور وصيد قيلماتي هم حلال تورور مثل شير وبولته بوري وآندين اوزكالاري والله اعلم *

كتاب المقيط واللقطة والابق

بو كتاب لقيط نينك ولقطة نينك وقاچغان قول نينك بيانده تورور ولقيط كوچه دا ويا بولدا ناشلاغان اوغلان تورور آنا آناسي معلوم سز ولقطة بولدين تابغان مال تورور وآبق قاچغان قول تورور (رفته اچ) اول اوغلان في آلفاني يخشي تورور آلفاندين آئينك اوچون كم نارسيدغه رحيم قيلغاني بولور (وان خيف هلاكه بيجب) واكر اول اوغلان نينك اولار قورنچي بولسه واجب تورور آلفاق ليقى (كاللقطة) لقطة ينكليغ يعني هر نمرسه كم يردا توشوب قالغان بولسه اكر اول نمرسه نينك ضايع بولور خوفا بولسه آني آلفاق ليقى يخشي تورور اكر ضايع بولور خوفا بولماسه آلفاق يخشي تورور (وهو حر الا بحجة رقه) وبو كوچه دين آلفان اوغلان آزاد تورور مكر آئينك بنده ليكي كا كواه اونكارسه بنده بولور (ونفقته وجنابته في بيت المال) وبو اوغلان نينك نفقه سي وخرجي سي وكنه كارليقي كناه ايش قيلغاندا بيت المالددين تورور (وارثه له) وآئينك ميراثي هم بيت المال غه بولور (ولا يؤخذ من آخذه) واول اوغلانني آلفان كشيدين آلفايلر (ونسبه من يدعيه ولو رجليه) وآئينك نسبي اول كشيدين ثابت بولوركم مينينك اوغلانم تيب دعوي قيلسه واوزيفه چاقورسه اول اوغلانني هر چند يكه دعوي ايكي كشيدين هم بولسه نسبي مونينك برله اول ايكي كشيدين ثابت بولور (او من يصفى منهما علامة به) يا نسبي ثابت بولور اول ايكي كشيدين هر قيسيسي اوغلان نينك بنديدا علامت ونشانه بيان قيلسه اول بيان قيلغان كشيدين بولور (او عبدا وكان حرا) يا اول دعوي قيلغوجي بنده بولسه كم نسبي آندين ثابت هم بولسه اوغلان بنده بولماس آنكچون كم آناسي آزاد ويا اول اوغلانني آزاد قيلغان بولغاي (او ذميا وكان مسلما ان لم يكن في مفرهم) يا اول اوغلانني اوزيفه چاقورغوجي ذمي بولسه يعني اول كافر كم امان ليق غه مسلمان لر آراسيفه كيركان بولسه هم آئينك نسبي آندين ثابت بولور اما اول اوغلان نينك مسلمان ليق غه حكم قيلورلر واكر اول اوغلان ذمي لار نينك تورا تورغان منزل لر يند ابولمسه (وما شب عليه له) وهر نمرسه كم اول اوغلانغه باغلاب تورورلار آئينك ملكي بولور (صرف اليه) اول كوداك نينك حاجت لاريغه صرف قيلماق كيراك (وللملتقط قبض هبة وتسلمه في حرفة) واوغلانني تابغان كشي اول اوغلانغه بيركان نمرسه في آلا بيلور اكر بيرسه لار اول اوغلانني ايش اوكرتمك ليك اوچون هم بيراي بيلور (لا انكاحه ولا تصرف ماله) اما اول اوغلانغه نكاح قيلماق غه ولايت ليقى بولماس

وآئینک مالنی تصرف قیلا بیلمس یعنی آلیب وستا بیلماس (ولا اجارته) وبر روایتدا اول اوغلان نینک
 مالنی اجارهغه هم بیرا بیلماس بلکه بو تورلیک تصرف قیلماق لبق لار حاکمغه تیار وواللقطة امانه ان اشته
 علی اخذه لیرد علی ربها) یعنی یولدین تابغان امانت مال حکمیندا بولور اکر کواه تونسه آنی آلفانیغه
 ایکسیغه بیرمک اوچون اول مالنی وکواه تونمق لبقی اول بولورکم ایتسه کم هر کشی نینک یوغالغان
 نمرسه سی بولسه آنی منکا یبارینک تیب (والا ضمن ان جحد المالك اخذها للرد) واکر کواه تونسه
 ضامن تورور اول نمرسه کا اکر مالک انکار قیلسه آئینک ایکسیغه قایتارا بیرمک لیک اوچون آلفانینی
 (وعرفت فی مکان وجدت وفي الجماع مدة لا تطلب بعدها) وایتغایلر اول تابغان نمرسه نی اول یردا کم
 تاییب تورور کیراک آربولسون کیراک کوب قیچقورغای کم مین بر نمرسه نابتم مین تیب وآئینک ایکسینی
 بیلما مین تیب وجمع لاردا اول مدت لارده ایتغایکم طلب قیلب بولماس اول نمرسه نی اول مدت مین صونک
 عرفدا وبعضی اول مدت نی بریل کا تعین قیلب تروزلار وآئینک مقدارینی اعتبار قیلب تورورلرکم اون
 تنکه یا آندین زیاده نی بریل وآندین آرنی آرساقلاغای (وما لایبقی الی ان یخاف فساده ثم ینصدق)
 واکر همیشه تورمس نمرسه نی تابسه اول نمرسه خراب بولور قورقونچی بولغونجه ساقلاسون آندین صونک
 هر نه تابغانینی بیرسون فقیرلارغه (فان جاء ربها اجاز) بس اکر اول نمرسه نینک ایکسی کیلسه کیراک
 اول صدقه غه اجازت بیرسون وثوابی غه راضی بولسون (او ضمن الاخذ) یا نولانکای اول تابغونچی دین
 وآندین بهاسی نی آلفای (وما انفق علیها بلا اذن حاکم تبرع) اول نمرسه نی تابغان کشی حاکم دین
 اذن سز اوت بیرسه تبرع بولور یعنی هبه بولور (وباذنه دین علی ربها) واکر حاکم نینک حکمی برله
 نفقه وخرج قیلسه مال ایکسی نینک قرضی بولور (وآجر الفاضی) وجاهرغه بیرکای قاضی (ماله منفعة)
 اول نمرسه نی کم منفعتی بولسه مثل تورت آیات لبق بولسه (وانفق علیها) ونفقه قیلماق اول لقیط غه
 (کالایق) مثل قایغان بنده کم آنی هم اجارهغه بیرمک کیراک وآئینک اجارهسی نی آئینک خرجی قیلماق
 کیراک (وما لا منفعة له اذن بالانفاق ان کان اصالح والا باع) واول نمرسه کم آئینک منفعتی بولسه قاضی
 آنکا نفقه قیلماق لبقغه اذن بیرکای اکر اول کشی آئینک قابلی بولسه واول لقیط نی تابغان کشی کا قرض
 بولور اکر آنی نفقه قیلسه واکر قیلماسه ساتغای اول تاییلغان نمرسه نی وآئینک بهاسی نی ایکسیغه ساقلاغای
 (وللمنفق حبسها لاخذ النفقة) ونفقه قیلغونچی اول نمرسه نی ساقلاب منع قیلا بیلور نفقه اوچون (فان
 هلکت بعد الحبس سقطت) بس اکر اول تاییلغان نمرسه نی ساقلاغاندین صونک ضایع بولسه ساقط بولور
 نفقه سی (فان بین مدعیها علامتها حل الدفع) بس اکر اول تاییلغان نمرسه نی دعوی قیلغونچی آئینک
 نشانسی نی بیان قیلسه اول کشی کا آنی بیرمک لیک روا بولور (ولا یجب بلا حجة) لیکن کواه سز واجب
 بولماس آنی آنکا بیرمک لیک (وینتفع بها فقیرا) وآنی تابغان کشی اکر فقیر بولسه آندین فائده آلا

بیلور (والا تصدق ولو علی اصله وفرعه وعرسه) اگر اوزی فقیر بولماسه اول نایملغان نمرسه نی خلقغه
 اینغاندین صونك وساقلاغاندین صونك تصدق قیلغای اگر چندیکه اول بیرکان کشیسی آناسی بولسون
 یا آناسی بولسون ویا فرزندى بولسون ویا خانونی بولسه هم روا بولور ﴿ وندب اخذ الا بق لمن قوی
 علیه ﴾ و مستحب تورور توتماق لبق قاچغان بنده نی اول کشیکا کم قوتی بولسه توتماق غه و قدرتی بولسه
ساقلامق غه (و ترک الضال قیل اهب) ویول بیتورکان نی توتماق واینب ترورلرکم آنکچون کم اول
 قاچمای ترور اوز حالیه تورور تا ایکاسی کلسکونجه و بعضی اینب ترورلارکم آنی هم توتماق لبق یخشى
 ترور قاچغان قول ینکلغ و لایق اولتورورکم قاچغان قولنی حاکم غه تابشورغای آنینک اوچون کم اول
 قدرتی ترور ساقلاماقه (ولرده عن مدة السفر اربعون درهما) واول کشی قاچغان قولنی قایناریب
آلیب کلسه سفر مدتی چاقلیق یردین قرق درهم کموش ترورکم یکرمی سکن مثقال بولور (وان لم
یعدلها) هر چندیکه اول قول نینک بهاسی قرق درهم کا یتماسه هم (ان اشهد انه اخذ للرد) اگر کواه
 بولسه آنی ایکاسیغه بیرمک لیک اوچون توتغانیغه (ومن اقل منها بقسطه) واکر سفر مدتیدین آزریدین
 آلیب کلکان بولسه حساب قیلغای اول قرق تنکه دین نجاقلیق کم بولسه اول چاق لیقنی آغای (فان
 ابق منه لم یضمن) بس اگر اول توتغان کشیدین قاچسه ضامن بولماس (فان لم یشهد فلا شیء له
 وضمن ان ابق منه) بس اگر ایکاسیغه خبر قیلسه بس مزد تیکماس آنکا قاینارغانی اوچون اگر اول
 قول آندین قاچسه ضامن بولور وائمه اعلم *

کتاب المفقود

(هو غایب لم یدر اثره) و شریعتدا اول مفقود اول غایب ترورکم آنینک بیلکوسی معلوم بولماسه و آنینک
 اولوکی و تیرکی معلوم بولماسه (هی فی حق نفسه) و بومفقود تریک کشی نینک حکمیندا بولور اوزینینک
 هیقیندا (فلا تلحق عرسه) بس آنینک خانونی باشقهغه نکاح قیلب بولماس (ولا یقسم ماله) و آنینک مالینی
 وارثلاری بولماس لار (ولا تفسخ اجارته) و آنینک اجاره سینی بوزا بیلماسلر (و یقیم القاضی من یقبض
 حقه) و اول غایب نینک حقینی آلماق اوچون قاضی برکش قویغای (و یحفظ ماله) و آنینک مالینی ساقلاغای
 (و یبیع ما یحیی فساده) و خراب بولور قورقونچی بولور مالی بولسه ساتغای مثل میوه لار و آنکا اوخشارلار
 (و ینفق منه علی ولد) و غایب نینک اوغلان لاریغه نفقه قیلغای (و ابویه و عرسه) و غایب نینک آنا آناسیغه
 و خاتونیغه نفقه قیلغای (و میت فی حق غیره) و اوزکا نینک حقیندا غایب اولیک حکمیندا بولور (فلا یرث
 من غیره) بس غایب اوزکادین میراث آلا بیلماس (ای یوقی قسطه من مال مورثه الی تسعین سنه)
 یعنی ساقلاسون غایب نینک اولوشینی آنینک مورثی نینک مالبدین توقسان یلغاچه توغغان وقتیدین

(فان ظهر حيا) بس اكر توقسان يلدین صونك تريك ليك ظاهر بولسه (فله ذلك) بس اول قویغان اولوش آنینك بولور (وبعدها يحكم بموته في ماله) و توقسان يلدین صونك آنینك اولكا نيكا حكم قیلورلار آنینك مالی نینك حقیندا (يوم تمت المدة) اول يلدین کم توقسان يل تمام بولغان بولسه (فتعد عرسه للموت) بس آنینك خانوی اوليك كا عدت توتغان ينكليغ عدت توتغای آنینك اوچون (ويقسم ماله بين من يرثه الآن) وقسمت قیلورلار آنینك مالینی اول وارث لارنینك آراسیندا کم توقسان يل نینك ایچیندا بولوب تورور (وفي مال غيره من حين فقده) وغایب دین اوزكا نینك مالیندا غایب نینك اولكانیكا حكم قیلورلار اول وقتدا کم تريك ليکی نینك اثری معلوم بولمادی (فيرد ما وقف له الى من يرث ذلك الغير عند موته) بس قایتارغای اول غایب غه قویغان مالنی اول کشيكا کم میراث آلور آندین اوزكا كشی اولكان وقتیندا والله اعلم *

کتاب القضاء

قضا لغندا حكم قیلماق ليق تورور و شریعتدا خصم ليق لرنی آیرمانی واوروشلارنی قویدورمق تورور (اهله اهل الشهادة) قضا خلقی اول كشی تورور کم آنینك كواه لبقی نی ایشتور خلقدین بولغای یعنی هر کشيکم آنینك كواه لبقی شریعتدا مقبول تورور آنینك حكمی هم شریعتدا قضالیقندا دورست تورور (ونصحان من الفاسق) وقاضی ليق وكواه لبقی دورست تورور اول کشيدین کم فاسق تورور (لكن لا يقبل ولا يقبل) لیکن واجب تورور کم فاسقنی قاضی قیلماغایلر فاسق نینك كواه لبقی نی قبول قیلماغایلر (ولو فسق العدل يعزل وقيل ينهزل) واول قاضی عادل فسق ونا مشروع قیلسه كبرالك كم آنی چیقارغایلر و بعضی ایتب تورورلار اوزی چیقار فسق قیلغانی سببی دین وانفاق تورور کم اكر قاضی رشوت آلسه قاضی بولماس اكر حكم قیلسه آنینك حكمی دورست بولماس اول رشوت آلقان حکمیندا (ومن اخذه بالرشوة لا يصير قاضيا) واول کشيکم قاضی لبقنی رشوت پیریب آلسه قاضی بولماس اكر حكم قیلسه آنینك حكمی دورست بولماس (والاجتهاد للاولوية) وقاضی نینك مجتهد لبقی یعنی عالم بولماق لبقی شرط تورور وكونكول نینك ایکاسی بولماق لبقی هم وجاهلنی قاضی قیلماق روا تورور اما قیلماغانی اولی تورور (ولا يطلب) وكبرالك كم قاضی لبقنی تیلامکای كونکلی برله وتیلی برله هم آنینك اوچون کم پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتب تورورلر کم هر كشی قاضی لبقی تیلاسه آنی آنكا قویا پیرکایلر و اكر آنكا تکلیف قیلسه لر بر فرشته توشار کم آنكا یول کورسه تور (وانما يدخل فيه من يثق عدله) واول كشی قاضی لبقی غه داخل بولغایکم اوزی نینك عدالت لبقی غه وراست لبقی غه اعتمادی بولغای (ومن قلد) واول کشينی کم قاضی قیلب تورورلر (يسأل ديوان قاض قبله) اوزیندین ایلكارکی قاضی نینك دیوانیننی یعنی اول

خط لار کم آندا سجل لار ووصیت قیلغان نینک نصیبی ووقی لار نینک مالیندا قسمت قیلماقلیق لار و نطقه نینک نامه لاری و آنکا اوخشار لری بار ترور (ولا یعمل فی المحبوس بقول المعزول) و کیراک کم بند لیک کشیدا چیقار یلغان قاضی نینک سوزیغه عمل قیلماغایلر (وکذا فی غلّه الوقی والودیعة) و مونداق وقی نینک غله سیندا و امانت غه چیقار یالغان قاضی نینک سوزیغه عمل قیلماغایلر (الا اذا اقر ذوالید بالتسلیم منه) مکر وقتی کم قولیندا تورغان کشی ایتسه کم اول چیقار یلغان قاضی امانتنی مینکا نابشورغان تورور تیب (و یقرض القاضی مال الیتیم) و یتیم نینک مالنی قاضی قرضغه ببرا بیلور (و الجامع اولی لجلوسه الظاهر) و قاضی نینک اولتورمق لیتی غه مسجد جامع اولی ترور آنینک اوچون کم ظاهر و مشهور ترور و مخفی ایرمس (ولا یقبل هدیة) و قاضی کیراک هدیه نی قبول قیلماغای یعنی سوغاتنی آلمغای (الا من ذی رحم محرم) مکر اوزی نینک محرم قرینداش لریندین قبول قیلغای (او من اعتاد مهاداته قدرا عهد) یا اول کشیدین قبول قیلماغای کم سوغات کلتور کوچی عادتق بولسه اول مقدار نی کم قاضی بولماسدین ایلکاری کلتورور و اگر آندین زیاده کلتورسه زیاده سیننی قایتارسون (اذا لم یکن لهما خصومة) و هدیه نی قبول قیلماقلیقدا شرط تورور کم اوزی نینک قرینداشیندین و عادتلیق کشیدین بولار نینک کشی برله دعوی سی بولماغای (ولا یحضر دعوة الا عامه) و کیراک قاضی چاقرغانغه جواب بیرمکای و کشی نینک آشیغه چاقرسه بارسون مکر بارچه خلق نینک آشی بولسه کم اگر قاضی بارسه اول اش بولور بارسه هم بولور بولسه بارغای و اگر بارسه اول اش بولماس بولسه بارماغای (ویسوی بین الخصمین جلوسا واقبالا) و قاضی کیراک کم ایکی دعوی کر نینک آراسیندا اولتورغای برابر ویوزینی ایکی سیغه برابر قیلغای (ولا یسار احدهما) و کیراک کم گوشه کی سیرلاشماق ایکی سی نینک برسبغه (ولا یضیفه) و تقی ایکی نینک برسبغه ضیافت قیلماغای تقی بری بولماغای (ولا یضحک ولا یمزح معه) و کیراک کولمکای و مزاق قیلماغای ایکی سیدین برسبغه (ولا یشیر الیه) و کیراک کم ایکی سی نینک برسبغه اشارت قیلماغای (ولا یلقنه حجة) و کیراک کم دعوی کر نینک برسبغه کواه لیتی نی اوکراتماغای (ولا یلقن الشاهد بقوله انشهد بكذا) و کیراک کم قاضی بو طریقته برله کواه لیق بیورورسن تیب اینمغای (واستحسنه ابو یوسف رحمه الله تعالی) و کواه غه ایتماق لیتی یخش تیب تورور لر امام ابو یوسف رحمه الله تعالی (فیما لا نهمه فیه) اول براداک کم نهمت قیلور یر بولمسه (و یحبس الخصم مدة رآها مصالحة) و دعوی کر نی ساقلاغای قاضی اول چاق لیق کم مصاحت کورار لار (بطلب ولی الحق ان امتنع المقر عن الایفاء) حق نینک ایکاسی نینک نیلاکانی برله اگر باش تارتسه قرض نی ادا قیلماقلیقدین (او ثبت الحق بالبینه) یا حق ثابت بولسه کواه برله حق نینک ایکاسی تیلماق تورور آنی بند قیلماق کیراک کواه نینک صورتیندا (فیما لزمه بعقد) و بو بند قیلماق اول نرسه دا تورور کم آنکا لازم بولغان بولسه باغلامق برله (کالکفالة والمهر) مثل کفیل لیک و مهر ینکلغ (او بدل مال حصل له) اول مال نینک

بدلی کم حاصل بولغان بولسه آنکا ساتیلغان نمرسه نینگ بنگلیغ وقرض بنگلیغ (ونفقہ عرسہ) وتقی ایرنی بند قیلسه بولور خاتون نینگ نفقه سی اوچون (وولده) وآنینگ نفقه فرزندى اوچون (لای دینه) وقرزندى نینگ قرضى اوچون آناسى نی بند قیلب بولماس (وفی غیرها لا) وبوایتلغان دین اوزکالاردا بند قیلماق روا بولماس (ان ادعى فقره) وقتى کم اوزى نینگ فقیرلىقى نی ومفلس لىقى نی دعوى قیلسه (الا اذا قامت بينة بضده) مکر وقتى که کواه بولسه آنینگ دعوى سی نینگ ضدیغه یعنی آنینگ باى لىققه کواه لىق پیرسه لار کم ايمدی اوزکا قرض لار اوچون هم بند قیلسه بولور (واذا شهدوا على حاضر حکم وکتب به) وقتى که حاضرلار کواه لىق پیرسه لار اول خصم غه کم حاضر بولسه قاضى آنینگ تقاضاسیغه حکم قیلغای اول دعوى کرنینگ مقتضاسیغه حکم نامه بینکای (وهو السجل) وبو کتاب نی سجل دیرلار ویتکایکم حکم قیلدیم مونکابامینینگ فاشیدا ثابت بولدی تیب بینکای (وعلی غاوب لا) واکر غایبغه کواه لىق پیرسه لار حکم قیلغای (بل یکتب کتابا حکمیا) بلکه حکم نینگ کتابى نی بینکای کم اول قاضى بینکى ترور تقى بر قاضى غه حقیقتدا کواه نینگ اوتکانى ترور (لیحکم المکتوب الیه) حکم قیلغای قاضى اول قاضى نینگ کتابى نینگ تقاضاسیغه کم آنکا کتابت بتیب ترور (الا فی حد وقرود) مکر حددا وقصاص داکم اولاردا قاضى نینگ کتابى معتبر ایرمس (فیقرأ علی الشهود ویختم عندهم) بس اول حکم قیلغان کتابى کم کتابت قیلوب ترور کیراک کم آنى تقى بر قاضى غه ایلنا تورغان کواه لار نینگ فاشیندا اوقوغای واول خطغه مهر قیلغای کواه لار نینگ فاشیندا (ویسلم الیهم وعند ابی یوسف رحمه الله تعالى یکنى ان یشهدهم ان هذا کتابه وخته) و ابو یوسف رحمه الله تعالى فائیندا کفایه ترور اوشبو کم کواه توتسه کواه لارنى کم بو قاضى نینگ کتابى ترور وآنینگ مهرى ترور تیب (وعنه ان الختم لیس بشرط) وامام ابو یوسف رحمه الله تعالى دین روایت تورور کم مهر قیلماق لىق شرط ایرمس (ثم المکتوب الیه لا یقبله الا بحضور الخصم والبینه) وخط یباریلکان قاضى کیراک کم آنى قبول قیلغای مکر دعوى کرنینگ وکواه نینگ حضوریندا قبول قیلغای (علی انه کتاب فلان قرأه علینا وخته وسلمه) مکر کواه نینگ قالم بولماق لىقى برله مونکا کم بو فلان قاضى نینگ کتابى ترور و اوقوب تورور آنى بزلارکا ومهر قیلب تابشوروب تورور (فیفتحه ویقرأ علی الخصم) بس آنى اچغای قاضى دعوى کرنینگ آلدیندا اوقوغای (ویلزمه ما فیہ) ولارم قیلغای خصم غه اول نمرسه نی کم کتابدا تورور (ان بقى الکاتب قاضیا) اکر اول کتاب نی یازغان قاضى قاضى لىقیندا تورغان بولسه (ولا یعمل به غیره) وعمل قیلغای اول قاضى نینگ کتابى غه اول قاضى دین اوزکا قاضى کم کتابت نی آنکا یباریب تورور (الا اذا کتب بعد اسمه والى کل من یصل الیه من قضاة المسلمین) مکر وقتى کم اول قاضى نینگ آنى دین صونک بیتسه کم هر کم کاتیسه مسلمان لار نینگ قاضیسیندین تیب (وعند ابی یوسف رحمه الله تعالى ان کتب هذا ابتداء یقبل) واما ابو یوسف رحمه الله تعالى

قائیندا اول كتابت ايتكان بولسه بو سوزنى قبول قيلينور (وان مات الخصم ينفذ على وارثه) واكر دعوى كرى اولسه آئينك وارثى غه تيكوركاى قاضى نينك بو كتابتى حكى نى (والمرأة تقضى الا فى حد وقود) وغانون نينك حكم قيلماق ليقى روا نورور مكر حد دا وقصاص دا روا بولماس (ولا يستخلف قاض ولا يوكل وكيل) وقاضى تقى بر كشى نى خليفه توتماق ليقى روا بولماس حكم اشيندا ومونداق روا ايرمس وكيل تقى بر كشىنى وكيل توتماق ليقى (الا من فوض اليه ذلك) مكر اول قاضى يا وكيل كم آنكا ايتقان بولغايلر خليفه توتماق ليقى (ففى المفوض اليه نافية لا ينعزل بعزله) بس اول كشى داكم يتكوركان بولسه آنكا خليفه توتماق ليقى نى اكر آئينك نايى خليفه توتسه آئينك چيقارماق ليقى برله چيقماس مكر پادشاه ايتعانى بولسه كم هر كم نى تيلاسنك خليفه قيل وهر كم نى تيلاسنك تبديل قيل تيسه بو وقتدا قاضى ووكيل اوزى نينك نايى نى چيقارا بيلور (وبموتة موكلا) ومونداق چيقماس وكيل آينكا وكيل ليكنى تيكوركان كشى نينك اولمك ليكى سببى دين هر چند بيكه اول وكيل قيلغورچى بولسه هم وحالا اول كم وكيل وكيل قيلغورچى نينك اولمك ليكى برله چيقار آنداق بولسه هم بو وكيل كم آنكا وكيل قيل تقى بر كشى نى تيب اذن بيركان بولسه ار اولقى وكيل نينك اولمك ليكى برله چيقماس (بل هوناب الاصل) بلكه وكيل نينك نايى ترور (وفى غيره ان فعل نافية عنده اواجاز هو اوكان قدر الثمن فى الوكالة صح) وخليفه توتماق ليقى غه اذن بيرمك كشى اكر خليفه قيلسه آئينك نايى قاشيندا يا آئينك يوق ليقيندا بجاي كلتورسه اول اجازت قيلسه يا بهاس نى اولچك وتعيين قيلغان بولسه اولقى وكيل قيلغورچى وكالت نينك يانيندا دورست ترور نايى نينك ايشى (وباعمل برأيك يوكل) ويا وكيل قيلغورچى وكيل كا اينسه كم عملنى اوزنك نينك رأيكچه قيل تيسه تقى بر كشىنى وكيل توتا بيلور اوزى نينك طرفيندىن (والقضاء على خلاف مذهبه ناسيا اوعامدا لا ينفذ) واوزى نينك مذهبى نينك خلافه حكم قيلماق ليقى اونوتوب يا قصد برله بر تقديريكه اوزى نينك مذهبى نى اونونغان هم بولسه اول حكى دورست بولماس (وعلى وفاقه يجعل المختلف فيه مجعاً عليه) واكر اوزى نينك مذهبى نينك موافقى غه حكم قيلسه آئينك اختلاف حكى نى تقى بر قاضى نينك حكى مجمع عليه قيلور (فان عرض على آخر يمضى به) بس اول حاكم حكى نى تقى بر قاضى غه عرض قيلسه كيراك يوروتكاي اول حكى نى هر چند بيكه آئينك رأى نينك خلافه بولسه هم (الا فيما خالف الكتاب او السنة المشهورة او الاجماع) مكر اول حكم قرآن نينك خلافه بولسه آنداقكم حكم قيلسه بر كواه غه وآنط برله وبو آيت كريبه نينك خلافى ترور (واستشهدوا شهيدين من رجالكم) وباحديث مشهور نينك خلافه بولسه آنداق كم حكم قيلسه اوج طلاق بولغان خانون نى نكاح قيلماق ليقى غه صونكفى ايرى وطى قيلماى حلال بولور تيب حكم قيلسه بو خلاى ترور اول حديث مشهور غه كم پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوروب ترور لاركم وقتى كه صونكفى ايرى آنى

وطى قیلسه آندین صونک اولقى ایریغه حلال بولور ویا اول حکم مخالف بولسه اجماع امتغه آنداقکم
 نکاح منعه نی حلال بولماق لیقغه حکم قیلسه بواجماع صحابه نینک خلاقی تورور رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
 بو صورت لاردا قاضی نینک حکمی نی قبول قیلماغی (وان کان نفس القضاء مختلفا فیہ) واکم حکم نینک اوز
 نفسی مختلف فیہ بولسه (بصیر مجعما علیه بامضاء آخر) منفق علیه بولور تقی بر قاضی اول حکم نی روان
 قیلسه یعنی یوروتسه مثل غائب کشیکا حکم قیلغان ینکلنغ کم بو اختلاف تورور تقی بر قاضی آنی روان قیلسه اتفاق بولور
 قیلماسه اتفاق بولماس (والقضاء بجرمة اوحد ینفذ ظاهرا وباطنا ولو بشهادة زور اذا ادعاه بسبب مہین)
 وقاضی نینک حکم قیلماق لیقی حلال لیقغه وحرام لیقغه تصرف وائر قیلور ظاهردا وهم باطن دا اگرچه
 اول حکم یالغان کواہ نینک سببی برله هم بولسه اول وقتدا کم اول نمرسه نی دعوی قیلسه ویا بر خاتونقغه
 دعوی قیلسه کم نکاح قیلغانمین تیب وکواہلار مونکا یالغان لیقغه کواہ لیق بیرسلار وقاضی حکم قیلسه
 قاضی نینک بو حکمی ظاهردهم باطنده دورست تورور و آنی وطی قیلماق حلال بولور هر چند بیکه کواہ لیق نی یالغان
 بیرسلار هم اما اگر مینینک ملک تورور تیب دعوی قیلسه قراباشنی سببی نی بیان قیلماسه وکواہ لیق بیرسه
 یالغان اول قراباشنی وطی قیلماق حلال بولماس (ولا یتضی علی غائب الا بحضوره نایبه حقیقه کالوکیل
 اوشرعا کوصی القاضی) وغائب کشیکا حکم قیلماق لیق روا بولماس آنینک فائده سیغه یا ضرر یغه مکر وقتیکه
 اول غائب نینک نایبی حاضر بولسه حقیقه مثلا وکیل یا شرع یوزیندین آنینک نایبی بولسه مثل قاضی نینک
 وصی قیلغانی ویا غائب نینک نایبی بولسه (او حکما بان کان ما یدعی علی الغائب سببا لما یدعی علی الحاضر)
 وحکمى نایبی بو تورور کم آنچه دعوی قیلور غایبغه اول نمرسه کا دعوی قیلماق لیقغه سبب بولماق (لا
 ان کان شرطا) شرط بولماق اول نمرسه کا کم دعوی قیلور غایبغه آنداقکم قیلسه سراینی کم کشی نینک
 تصرفیندا بولسه کم ساتیب آلیب تورور فلان غایب دین ومدعی نینک ملکى ترور وسراینی تصرف قیلغوچی
 منکر ترور آنینک ملک ایرکان لیکى کا وقتی که کواہ لیق بیرسه آنینک کواہ لیق مقبول تورور واول کشی نینک
 ملکى ایرکانیغه وملکیت غه حکیم قیلماسلار وبوحکم حاضرغه تورور وهم غایب غه تا اگر غایب حاضر بولسه
 وآنینک ساتیب آلفانیغه منکر بولسه مقبول ایرمس آنینک اوچونکم کواہ کواہ لیق پیریب تورور وشرط نینک
 صورتی اولتورور کم ایر اوزی نینک خاتونی غه ایتی کم اگر فلان اوزی نینک خاتونینی طلاق قیلسه سن هم
 طلاق آندین صونک بو شرط قیلغان کشی نینک خاتونی دعوی قیلسه کم اول فلان خاتونین طلاق قیلدی تیب
 کواہ اونکارسه اول کواہی قبول بولمس واول فلان غائب نینک خاتونی نینک طلاق لیقی غه حکم قیلماس اما
 اگر شرط بولسه کم غایب غه ضرر بولمس بولسه آنداقکم اگر فلان سرا یغه کیرسه سن طلاق وخاتون
 اول فلان نینک غایب بقیندا کواہ اونکارسه اول سرا یغه کیرکانیغه وبوکواہی نی قبول قیلورلار وطلاق نینک
 واقع بولور یغه حکم قیلورلار (وصح تحکیم الخصمین من صلح قاضیا فی غیرحد وقود) وایکی دعوی کر

اوزلاری نینک آراسیندا برکشی نی حاکم قیلماق لیقی دورست تورور حاکم لیک کا لایق بولسه هد برله قصادین اوزگادا اما مونکا فتوی بیرمکایلار ناعوام بهادر بولمغای وقاضی نینک اعریفه خلل تیمکای وهر کشی نی تیللاسه لار حاکم قیلماغیلار (ولزمهما حکمه واخباره باقرار ادهما) اول ایکی دعوی کرغه اول حاکم نینک حکم لازم بولور کیراک کواه برله کیراک نکول برله کیراک اقرار برله وخبیر قیلماق لیقی دورست تورور اول کشی کم دعوی کرلار حکم قیلب تورورلر بو ایکی خصم نینک بریسی نیک اقرار یغه (وبعد الة شاهد حال ولا یته) یا کواه لار نینک عادل بولماق لیقی غه اول حالدا کم والی بولسه یعنی آنی چیقارمغان بولسه لر اول ایکی خصم اکر ایتسه کم مینینک قاشمدا مونداق اقرار قیلب تورورلار یا ایتسه کم مینینک قاشمدا مونداق کواه لیق بیریب تورورلار تیب (ولکل منهما ان یرجع قبل حکمه) واول ایکی دعوی کر نینک هر قایسی سی قایتا بیلور اول حاکم حکم قیلماق لیقی ایلکاری (وحکم المحکم فی دم خطاء بالذیة علی العاقلة لا ینفخ) وبو ایکی دعوی کر نینک قویغان حاکمی نینک خطادین قیلغان قانی غه وعاقله بولغان خاتون نینک دیتی نی حکم قیلماق لیق دورست ایرمس (فان رفع حکمه الی قاض امضاه ان وافق مذهبه) بس اکر آنینک حکمی نی اول ایکی دعوی کر قاضی غه آلیب بارسه آنینک حکمی نی یورونکای اکر اول قاضی نینک مذهبی غه موافق بولسه واکر خلاقیغه بولسه آنی باطل قیلغای (ولا یصح القضاء والشهادة) وحکم قیلماق وقاضی بولاق وکواه لیق بیرمک لیک دورست بولس (لمن یكون بینهما ولاد اوزوجیه) اول کشی نینک فایده سی اوچون کم اولار نینک آراسیندا آنا اوغول لیق وایر وخاتون لیق بولسه یعنی فرزند ی اوچون و آنا آناسی اوچون وایر خاتون اوچون وخاتون ایری اوچون کواه لیق بیرمک لیک ی احکم قیلماق لیقی دورست ایرمس (وصح الایضاء بلا علم الوصی لا التوکیل) ووصی قیلماق لیق دورست تورور اول کشی نینک کم آنی وصی قیلغانینی بیللمسه هم بس اکر برنمرسه ساتسه کم بوخیال برله بوفضولی ترور تیب دورست تورور آنینک سوداسی ولیکن وکیل لیک دورست بولماس وکیل بولغانینی اوزی بیللمسه (وشرط خبر عدل اومستورین لعزل الوکیل) وشرط ترور بر عادل کشی نینک خبری یا ایکی حالی یا بولغان نینک خبری یعنی اولار نینک عادل لیقی وفاسق لیقی معلوم بولمسه وکیل نینک چیقماق لیقی اوچون (وعلی السید بجنایة عبده) وخواجه نینک بنده نینک کناهی نی بیللمک لیک اوچون (والشفیع بالبیع) ومونداق شرط تورور بیللمک لیکیندا شفیع نینک بر سرای نی سودا قیلماق لیقدا بر عادل کشی نینک خبری یا ایکی حالی یا بوق کشی نینک خبری کفایه ترور (والبکر والنکاح) وتقی بو ایکی سی نینک بریسی نینک خبری شرط تورور بکر نینک نکاحینی بیللمک لیکیندا (ومسلم لم بهاجر بالشرایع) وبر عادل نینک ویا ایکی مستور الحال نینک کواه لیقی شرط تورور مسلمان لیقی نی بیللمک لیک اوچون کم هنوز جدا بولمای تورور یریندین واحکام شرعی دین خبر بیرمک لیک بو ایکی خبر بیر کوچی نینک بریسی نینک خبری کافی ترور آنینک قبول

قیلماق لیقی لازم بولور اول حکمنی (لالصحة التوكيل) و وکیل قیلماق نینک صحتی اوچون آنکا بر عادل یا ایکی عالی معلوم سز کشی نینک خبر قیلماق لیقی شرط ایرمس (وقبل قول قاض عالم عدل قضیت بهذا) و مقبول ترور سوزی اول قاضی نینک کم عالم و عادل بولسه و اینسه حکم قیلدیم شونداقی حکم فلان قضیه دا (و جاهل عدل ان بین سببه) و مقبول ترور خبری جاهل قاضی نینک عادل بولسه و اینسه کم بر واقعه دا حکم قیلدیم آنداقی حکم کم آنکا اینانور لر اکر اول حکم نینک سببی بولسه و بیان قیلسه (لا قول غیرهما) و بو ایکی سی نینک سوزیندین اوزکا حاکم لار نینک سوزینی قبول قیلما سلا ر یعنی قاضی عالم کم عادل بولسه یا جاهل و عادل کم آنینک سببی نینک بیانی قیلما سه والله اعلم *

کتاب الشهادة

بو کتاب کواه لیق بیرمک لیک نینک بیانیدا ترور (هی اخبار بحق للغير علی الآخر) و شریعتدا کواه لیق بیریب خبر بیرمک لیک ترور اول حق غه کم بر کشی نینک بولسه نقی بر کشی اوزا قاضی نینک مجلسیندا (و تجب بطلب المدعی) و دهوی قیلغوچی نینک نیلامک لیک برله واجب بولور و کواه لیقی یا شورمق لیق روا بولمس (و سترها فی الحدود افضل) و کواه لیقی نی حدلاردا یا شورمق لیق افضل ترور و مالغه کواه لیق بیرمک لیک واجب ترور آنینک اوچونکم پیغمبر صلی الله علیه و سلم اینتب ترور لر کم هر کشی بر مسلمان نینک عیبی نی بابسه حق تعالی دنیا و آخرت دا آنینک عیبی نی یابار (و یقول فی السرقة اخذ لاسرق) و اوغریغه کواه لیق بیرکاندا ایتغایکم آلیب ترور تیب اوغرلاب ترور تیماکای نایابماق لیق قیلغان بولغای وحد واجب کلمکای (ونصابها للزنا اربعة رجال) و کواه نینک سانی زنا اوچون تورت ایر کشی ترور (و للحدود و باقی الحدود رجلان) و قصاص اوچون و قالغان حد لار اوچون ایکی ایر کشی ترور (و للبکارة و الولادة و عیوب النساء فيما لا یطلع الرجال امرأه) و بکرلیک اوچون و اوغلان توغغان اوچون و خانون لار نینک عیب لاری اوچون اول نمرسه کا کم ایرلار آنکا خبردار بولا بیلماس لار کواه لیق نینک سانی بر خانون ترور (و لغیرها رجلان اورجل و امرأتان) و بو اینتلغان دین اوزکا لاری اوچون کواه نینک سانی ایکی ایر کشی ترور و یا بر ایر و ایکی خانون ترور (و شرط للکل العدالة و لفظ الشهادة) و بارچه کواه لیق لار اوچون عدالت شرط ترور و کواه لیق نینک لفظی هم شرط ترور کم ایتغایکم کواه لیق بیرورمین تیب (و یسأل القاضی عن حال الشاهد عندهما مطلقا و به یفتی) و قاضی کیراک کم کواه نینک حالیندین سوراغای صاحبین رحمهما الله تعالی قاتیندا مطلقا کیراک خصم طعن قیلسون کیراک طعن قیلما سون و فتوی صاحبین نینک سوزیغه ترور (و کفی سرا و الاثنان احوط فی التزکیة سرا) و کواه لار نینک حالیندین سوراما قلیقی کفایه قیلور قاضی نینک ایکی کشیدین عدالت لیق اوچون کواه لیق بیرورمین تیب احتیاط غه یاوق راق ترور (و ترجمه

الشاهد والرسالة الى المزكى) وكواه نينك ترجمه سيندا يعنى كواه ليق نينك لفظى نى ادا قيلماق ليقدا كواه نينك عدالت ليقى اوچون هم كشى يباركاندا ايكى كشى يبارمك ليك احتياط غه ياق راق تورور (ولا يشترط الا في الشهادة على الشهادة) وشرط قيلنماق تورور كواه ليق اوچون تقى بر كشى نى كواه نونماق ليقى مكر كواه غه كواه ليق بيرمك ليك دا شرط تورور (ولا يشهد من رأى خطه ولم يذكر شهادته) واوزى نينك خطى نى كوركان كشى نينك كواه ليق بيرمك ليقى روا ايرمس وآنينك كواه ليقى يادبغه كلامسه (ولا بالتسامع الا في النسب) وتقى ايشتمك برله كواه ليق بيرمس مكر نسبدا بيرورلر (والموت) وكشى نينك اولكانيك (والنكاح والدخول) ونكاحدا وخاتون غه كيركاندا هم ايشتمك ليك برله كواه ليق دورست بولور (وولاية القاضى) وقاضى بولماق ليق دا هم ايشتب كواه ليق بيرمك ليك روا تورور (وان هذا وقف على كذا) وفلان ير وقف تورور تيب ايشتمك ليك برله كواه ليق بيرسه روا تورور (لاعلى شرايطه) ووقف نينك شرط لاريغه ايشتمك ليك برله كواه ليق بيرمك ليك روا بولماس (اذا اخبره رجلان اورجل وامرأتان) يعنى وقتى كه ايكى اير كشى خبر قيلسه يابر اير كشى ايكى خاتون برله بو وقتدا بوايشلاردا ايشتمسه كواه ليق بيرمك ليك دورست تورور (ويشهد رأى جالس مجلس القضا يدخل عليه المصوم انه قاض) وكواه ليق بير ايلور اول كشيكم كور كوچى بولسه بر كشى قاضى ينكليغ اولتورور ودعوى كرلار آنكا كلورلر كم اول قاضى تورور (ورجل وامرأة يسكنان بيتا وبينهما انبساط الازواج انها عرسه) واول كشيكم كورلر اير وخاتون نى كم اولتورغان بولسه لر اويدا اولار نينك آراسينده اير وخاتون ليق ينكليغ خلق قيلورلر بو صورتدا كواه ليق بيرسه بولور كم اول خاتون اول اير نينك خاتونى تورور تيب (وشىء سوى الرقيق فى يد متصرف كالملاك انه ملكه) وبر كشى نينك قوليندا بر نمرسه كورسه لار كم اول نمرسه نى ايكاسى ينكليغ تصرف قيلور اول كور كوچى كواه ليق بير ايلور كم اول نمرسه آنينك ملكى تورور (لكن ان قال شهادتى بالتسامع او بحكم اليد بطلت) ليكن اكر ايتسه كم مينينك كواه ليقم ايشتمك برله تورور ياقوليندا كورمك ليك نينك حكمى برله تورور تيسه اول كواه ليق باطل بولور (ومن شهد انه حضر دفن زيد او صلى عليه قبلت وهذا عيان) واول كشيكم كواه ليق بيرور زيدنى كومكان ده حاضر بولسه وبها زيدكا جنازه اوقوغانده حاضر بولسه آنينك كواه ليقى قبول تورور والله اعلم *

فصل فى قبول الشهادة

(وتقبل الشهادة من اهل الاهواء) وهوا خلقى نينك كواه ليقى مقبول تورور يعنى اولار كم اهل قبله بولسه لار واهل سنت وجماعت نينك مذهبيد بولسه لر مثل جبريه وقدرية وحشويه وروافض ومعطله ومشبه (الالخطابية) مكر خطابيه دين كم اولار نينك كواه ليقى مقبول ايرمس اولار روافض نينك برتور ليكى تورورلار اولار نينك

زعمی بو ترور کم علی اولوغ خدای ترورر و امام جعفر کبچک خدای ترور نعوذ بالله من هذا القول
 واولار نینک قاشیندا یالغان کواه لیقی اوزی نینک خلاقیغه بیرمک لیک روا ترورر (والذمی علی مثله)
 و ذمی نینک کواه لیقی تقی بر خمیغه مقبول ترورر (وان اختلافامه) و هر چند بیکه اول ذمی لار مختلف بولسه لار
 هم ملندا مثل یهودی و نصاری (و علی المستامن و المستامن علی مثله) و امان لینی تیلکان کافر نینک کواه لیقی تقی
 بر امان لیق تیلکان کافر کا مقبول ترورر (ان کان من دار واحدة) اکز اولار بر دیار دین بولسه لار
 (و عدو بسبب الدین) و دشمن نینک کواه لیقی مقبول ترورر اکر دین نینک سببی دین دشمن بولسه
 و دشمن اول ترورر کم کشی نینک غمکین بولغانیغه شاد بولسه و شاد بولغانیغه غمکین (و من اجتنب الکبائر
 ولم یصر علی الصفائر) و اولوغ کناه دین قاجیب و کبچک کناه دین قاجمغان کشی نینک کواه لیقی مقبول
 ترورر (و غالب صوابه) و آنینک صوابی کوب بولسه یعنی آنینک یخشیملیقی اوستون بولسه یمان لیق غه
 (و الاقاف) و کبسلماکان کشی نینک کواه لیقی مقبول ترورر و اکر کبسلماس لیک سنتی یونکول بیلب
 و آندین یوزینی ایلان تورغان سببی دین بولسه آنینک کواه لیقی ایستلماس (و الحصى) و پچیلکان کشی نینک
 کواه لیقی هم مقبول ترورر (و ولد الزنا) و زنادن بولغان نینک کواه لیقی مقبول ترورر (و العمال)
 و عمل دارلار نینک کواه لیقی مقبول ترورر * و ایتم ترورر لار کم بو زماندا اولار نینک کواه لیقی مقبول ابرمس
 (و مملوک) و بنده نینک کواه لیقی مقبول ابرمس (و محدود فی قنفی وان تاب) و تقی حد قنفی اورولغان
 کشی نینک کواه لیقی مقبول ابرمس هر چند بیکه توبه قیلغان هم بولسه (الا من حد فی کفره فاسلم) و اول
 کشی کم آنکا حد قنفی اورغان بولغایلر کافر لیکیندا آندین صونک مسلمان بولغان بولسه آنینک کواه لیقی
 قبول قیلسه بولور (و عدو بسبب الدنيا) و کواه لیقی مقبول بولماس اول کشی نینک کم دشمن لیقی دنیا
 سببی دین بولسه (ولا من سیده لعینه) و خواجه نینک کواه لیقی بنده سی اوچون مقبول ابرمس یعنی
 آنینک فادیه سیغه کواه لیق بیره (و مکاتبه) و مکانی نینک فادیه سیغه کواه لیقی مقبول بولماس (ولا من
 شریک فیما بشتراکانه) و مونداتی شریک نینک کواه لیقی مقبول بولماس اول نمرسه اوچون کم ایکی سی نینک
 آراسیمده مشترک بولسه (و محنت یفعل الردی) و یمان ایش لیک خنثی نینک کواه لیقی مقبول بولماس
 (و نایحه) و وجه کرنینک هم کواه لیقی مقبول ابرمس (و مغنیة) و نقش کوی خانون نینک کواه لیقی مقبول
 ابرمس (و من من الشرب علی اللهو) و کواه لیقی مقبول ابرمس اول کشی نینک کم نیتی همیشه مست
 بولمندا بولسه حالی خوش بولماق لیق اوچون (و من یلعب بالطیور او الطنبور) و قوش برله و کیوتر
 برله اویناغان و طنبور چرتکان کشی نینک کواه لیقی مقبول بولماس (و یغنی للناس) و آدم لار اوچون نقش
 ایتسه آنینک هم کواه لیقی مقبول ابرمس و اکر اوزی نینک ملول لیک اوچون نقش ایتسه آنینک کواه لیقی
 ناستار بولماس (او بر تکب ما یحیی به) یا اول کشی کم حد لازم بولا تورغان نمرسه لارنی قیاسه کواه لیقی

مقبول ایرمس (او یدخل الحمام بلا ازار) یا حمامه کیرسه ازارسبز و فوته سبز عورتنی آچیب آنینک کواه لیتی مقبول ایرمس (او یا کل الربوا) یا سود خور بولسه آنینک کواه لیتی مقبول ایرمس (او یقامر بالنرد والشطرنج) یا قمار قیلسه نرد برله و شطرنج برله (او یفوته الصلوة بهما) یا فوت بولسه نمازی نرد یا شطرنج اویناغانی سبیلی (او یبول علی الطریق) یا سیسه بولغه کشی نینک نظریندا یا برنمرسه یسه یول او ستیندا (او یظهر سب السلف) یا اوتکان ائمه لار نی سوککم نی معلوم قیلسه و بو ایتلغان صورت لار نینک بارچه سیندا کواه لیتی مقبول ایرمس آنینک اوچون کم بواش لار فاسق لیتی غه دلالت قیلور (ولا یقبل الشهادة علی جرح مجرد) کواه لیتی مقبول ایرمس جرح مجرد سبیلی (وهو ما یفسق الشاهد ولم یوجب حقا للشرع اوللعبد) و اول آنداق تورور کم کواه نی فاسق لیتی غه نسبت قیلسه لار واجب قیلماسه شرع نینک حقنی یا بنده نینک حقنی (مثل هو فاسق) آنداق کم اول فاسق تورور تیسه (او اکل الربوا) سود خور تیسه (او انه استاجرهم) یا ایتسه کم اولارنی مدعی کواه لیتی اوچون اجاره غه توتوب تورور تیسه بو ینکلیغ کواه لیتی مقبول ایرمس (و تقبل علی اقرار المدعی بفسقه) و دعوی قیلغوچی نینک کواه لیتی مقبول تورور کواه لار نینک فاسق لیتی غه اقراری برله (و علی انهم عبید او شار بواخمر) موند اقم اولار بنده تورور لار و یا شراب ایچکوچی تورور (او قذفة) یا ایتسه کم سوک کوچی تورور لار (او شرکاء المدعی) یا ایتسه کم کواه لار مدعی نینک شریک لاری تورور (او اعطاهم الاجرة لها من مالی) یا ایتسه مینینک مالیمدین کواه لار غه مال بیورور (او دفعت الیهم کذا لئلا يشهدوا علی) یا ایتسه کم برنجه مال بیورور کواه لار غه مالیمدین تا مینکا کواه لیتی بیر کایلر تیب (و شرط موافقة الشهادة الدعوی) و کواه نینک قبول بولماق لیقیندا شرط تورور کواه لار نینک موافق بولماق لیتی دعوی برله (کاتفاق الشاهدین لفظا و معنی عند ابي حنیفة رحمه الله تعالی) آنداق کم موافق بولماق لیتی ایکی کواه نینک لفظا و معنی دا اول هم شرط تورور شهادت نینک مقبول لیتی غه امام اعظم رحمه الله تعالی قاتیندا (فترد فی الف والقیین) بس رد قیلنور اول صورت دا کم اختلاف بولسه ایکی کواه نینک آراسینده بریسی مینک تنکه دیب کواه لیتی بیرسه و بریسی ایکی مینک تنکه تیب کواه لیتی بیرسه هیچ قایسیسی نینک کواه لیتی مقبول ایرمس (و یثبت فی الف والقیین و ما قل عند دعوی الا کثر) و ثابت بولور اول صورت دا کم بر کواه مینک تنکه دیب کواه لیتی بیرسه و تقی بریسی مینک دا یوز تنکه کا آندین آز بولسه اول وقتدا کم آندین مدعی کوب تنکه دعوی قیلسه (ان قصد المال لا العقد) اکر اول دعوی دین مقصودی مال بولسه مال حاصل بولور نمرسه نینک ثابت لیتی اوچون مقبول بولماس (فتقبل فی عتق بمال و صلح عن قود و رهن و خلع ان ادعی من له المال) بس بوتور لیک شهادت مقبول تورور مال برله آزاد بولماق لیتدا و قصاص دین صلح قیلوردا و خلع دا اکر دعوی قیلسه اول کشی کم مال آنکا تعلق توتار آنلچون کم فرض مال تورور عقد ایرمس (و الاجارة بیع

فی اول المدة) واجاره سودا بینکلیغ ترور اولقى مدت دا (ومال بعدها) ومدت دین صونک مال بولور (ويثبت النكاح بالف خلافا لهما) ومينك تمكه برله نكاح ثابت بولور اول صورت دا كم كواه لار مختلف بولسه لار آندا ابتغان مال غه وصاحبين رحمهما الله تعالى خلاف قیلب ترور لار (ولزم الجر في الارث) وجر لازم ترور میراث نینک كواه لیقیندا یعنی تارتماق لیقی وتیکورمک لیک ملک نی مدعی غه (بقوله مات فلان وتركه ميراثه او مات وذا ملكه او في يده) یعنی فلان اولدی وبو نمرسه فی میراث قویدی مدعی غه ویا بو نمرسه فلان نینک ملکی ایردی ویا آنینک تصرفیندا ایردی تا اولکونجه (فان قال) بس اکر ایتسه کم (كان لایيه اودعه او اعاره من في يده) وبو نمرسه لار آناسی نینک ملکی ایردی واول تصرفی قیلغوی غه امانت بیریب ایردی (جاز بلا جر) وميراثه تارتماق كواه لیق بیرمک لیکى جافز ترور (وتقبل الشهادة على الشهادة الا في حد وقود) ومقبول ترور كواه لیقی تقی بر كشی نینک كواه لیقی غه بیرمک لیکى مکر حددا وقصاص دا (وشرط لها تعذر حضور الاصل بموت او مرض او سفر) وفرع نینک كواه لیقی نینک دورست لیقی غه شرط ترور اصل كواه نینک عذر لی بولماق لیقی اولوم یا مرض یا سفر سببی دین (وشهادة عدد من كل اصل) كواه فرع نینک قبول لیقی نینک تقی بر شرطی كواه لیق بیرمک لیکى ترور ایكى كواه نینک كواه لیق بیرمک لیکى ترور هر بریسی ایكى كواه اصلدین كم نورت كشی بولور كواه فرع ویا ایكى كواه اصل نینک لفظیندین كواه لیق بیرور لار (لا تغاير فرعى هذا وذاك) وایكى كواه اصلدین وایكى كواه فرعى نینک هر بریسی اوچون اوزكا بولماق لیقی شرط ایرمس (ويقول الاصل) واصل كواه ابتغایكم (اشهد على شهادتي اني اشهد بكذا والفرع اشهد ان فلانا اشهدني على شهادته بكذا) وكواه بول مینینك كواه لیقغه كم من كواه لیق بیرور من تحقیق فلان منی كواه قیلدی شونداق (وقال لی اشهد) ومينكا كواه لیق بیردیب اینب ترور (على شهادتي بكذا) مینینك كواه لیقم برله بو ایشكا (وصح تعديل الفرع الاصل) وتعديل قیلماق لیقی دورست ترور فرع كواه نینک اصل كواه فی یعنی اصل نینک عدالت لیقی غه كواه لیق بیرمک لیکى دورست ترور (واحد الشاهدین الاخر) وایكى كواه بر برینی عدل ایتمک لیکى دورست ترور (وانكار الاصل يبطل شهادة الفرع) واصل كواه نینک منكر بولماق لیقی فرع كواه فی باطل قیلور (ومن اقر انه شهد زورا شور ولم يعزر) واول كشی كم یالغان كواه لیق بیردیم تیب اقرار قیلسه یعنی اوزی ایتسه آنی تشهیر قیلغایلر یعنی خلفه کورسانکایلر وشهرنی ایلاندورغایلر وآنکا تعزیر اورمغایلر کیراك آنینك كم كواه لیقی برله حکم بولغان بولغای کیراك حکم بولغان بولغای والله اعلم *

فصل فی الرجوع عن الشهادة

بو فصل شهادت دین رجوع قیلماق لیق نینک بیانیدا ترور (لا رجوع عنها الا عند قاض) وكواه لیق دین

قائماق ليق دورست ايرمس مكر قاضى نينك قاشينده (فان رجعا عنها قبل الحكم سقطت ولم يضمننا) بس
 اكر كواه لر حكم قيلماسدين ايلكارى قايتسه آئينك كواه ليقى ساقط بولور كواه لار ضامن بولماسلر (وبعد
 لم يفسخ وضمننا) واكر حكم دين صونك قايتسه لر قاضى نينك حكمى بوزولماس و كواه لار ضامن بولورلار
 (ما انلغاه بوا) آنچه ضايع قيبا بولورلار كواه لار كواه ليق بيركان سببى برله (اذا قبض مدعاها) وقتى كه
 آلفان بولسه دعوى كر اول نمرسه نى قوليقه (والعبرة للباقي لا للراجع) وكواه نينك قايتماق تورغاي اعتبار
 ترور وقايتقان كواه نينك اعتبارى بولماس (فان رجع احد ثلاثة لا يضمن) بس اكر اوج كواه نينك
 بريسى قايتسه اول قايتقان كواه هيج نمرسه كا ضامن بولماس (فان خرج آخر ضمنا نصفنا) بس اكر تقى
 بريسى قايتسه اول ايكي كواه نينك آنچه كواه ليق بيركانى نينك سببدين ضايع بولوب ترور آئينك ياريميقه ضامن
 بولور (وان شهد رجل وعشر نسوة) واكر كواه ليق بيرسه لار بر اير واون خاتون (ثم رجعوا) آندين
 صونك كواه ليقدين قايتسه لر (فعلى الرجل سدس عند ابي حنيفة رحمه الله تعالى ونصف عندهما)
 بس ايركا ضايع بولغان نمرسه نينك آلتى دين برى لازم بولور امام اعظم رحمه الله تعالى قايتنده آنكچر نكم
 ايكي خاتون بر اير اورنيقه بولور كواه ليقدا اون خاتون بيش اير نينك اورنيدا بولور بر اير اولار برله
 بولسه آلتى بولورلار و ياريمى واجب بولور صاحبين قايتندا (وان رجعن فقط فعليهن نصف) بس اكر
 خاتون لار قايتسه لار اولارغه ياريمى لازم بولور (وضمن الفرع ان رجع هو والاصل) وفرع كواه ضامن
 ترور اكر فرع برله اصل قايتسه لار (والمزكى) ومونداق ضامن ترور مزكى يعنى زانى حر تيكان
 كشى اكر كواه ليقيندين قايتسه (لا شاهد الاحصان) يعنى اكر بر كواه كواه ليق بيرسه زناغه وتقى بر
 جماعت كواه ليق بيرسه لاركم زنا قيلغوچى محصن ترور يعنى صحيح نكاح برله وطى قيبقان ترور آندين
 كواه لار كواه ليقيندين رجوع قيلماسلار ضامن بولماسلار (وشاهد اليمين لا الشرط اذا رجعوا) وكواه
 ضامن ترورر آنتغه كواه ليق بيرسه و شرط غه كواه ليق بيركان ضامن بولماس وقتى كم بو كواه لار قايتسه لار
 آندا كم ايكي كواه كواه ليق بيرسه لاركم فلان شرط قبلدى بو طرفه دا كم اكر مينيك بندام اويكا كيرسه
 آزاد بولسون تيب وايكى كواه كواه ليق بيرسه لاركم اويكا كيردى تيب و شرط موجود بولدى تيب حكم
 آزاد ليق غه بولدى آندين صونك كواه لار نينك بارچه س رجوع قبلدىلر اول كواه لاركم آنتغه كواه ليق
 بيريب ترورلر ضامن ترورلار اول كواه لاركم شرط وجوديقه كواه ليق بيرسه ضامن بولماس والله اعلم *

كتاب الاقرار

(هو اخبار بحق لآخر عليه) و بواقرار شريعتدا خبر قيلماق ليق ترور اول حقه كم اوزكا كشى نينك بولسه آئينك
 اوستيدا (وحكمه ظهور المقر به لا انشاؤه) واقرار نينك حكمى اقرار قيبقان كشى نينك معلوم بولماق ليقى ترور و آئينك
 انشاسى يعنى اوزى نينك پيدا قيلماق ليقى برله حكم بولماس (فصح الاقرار بالخمر للمسلم) بس دورست بولور اقرار

قیلماق لیقی خمرغه مسلمان اوچون واکر اقرار قیلنغان کش نینک انشاس بولسه اقرار نینک حکمی خمرغه مسلمان اوچون دورست بولماس (لا بطلاق او عتق مکرها) وزور لبق وقتیندا طلاقه و آزادلیقغه اقرار قیلماق لیقی دورست ایرمس (فلو اقر هر مکلف بحق صح) بس اکر اقرار قیلسه آزاد و عاقل و بالغ بر حقغه آنینک اقراری دورست بولور (ولو مجهولا) هر چندیکه اقرار قیلنغان نمرسه سی نامعلوم بولسه هم (ولزمه بیانہ بماله قیمة) و آنینک بیانی لازم بولور آنکا آنچه کم آنینک بهاسی بولسه آنینک هم بیانی (والقول له ان ادعى المقر له اکثر منه) وسوز اقرار قیلغوچی نینک بولور اکر آنط ایچسه اکر دعوی قیلسه اقرار ایتلکان کشی آنینک بیان قیلغانی دین زیاده (ولا یصدق فی اقل من درهم فی له علی مال) و اقرار قیلغوچیغه اینانمغالیر درهم دین آرزاق اول صورتدا کم میندا مال بار تیسه (ومن النصاب فی مال عظیم من ذهب او فضة) و نصاب دین آرزغه اینانماسون لر اول صورتدا کم میندا آلتون و کموش دین کوب مال بار تیسه (ومن خمس وعشرین فی الابل) و اینانماسون لار تیوه دا یکر می بش دین آرزغه اکر ایتسه کم میندا کوب مال بار تیوه دین تیب (ومن قدر النصاب قیمة فی غیر مال الزکوة) و نصاب مقدار بندین آرزاقغه اینانماسلار بها یوز بندین زکوة مال بندین اوزکادا مثل بوغدا ی (و دراهم ثلاثة) و اکر میندا آنینک تنکه لاری بار تیسه اوج تنکه دین آرزغه اینانماسلار (و دراهم کثیرة عشرة) و اکر ایتسه کم میندا آنینک کوب تنکه لاری بار تیب اون تنکه دین آرزغه اینانماسلار (و کذا درهما درهم) و اکر ایتسه کم میندا بر نیچه تنکه بار بر تنکه دین آرزغه اینانماسلار (و کذا کذا احد عشر) و اکر ایتسه کم آنکام آنینک بر نیچه تنکه سی بار تیب اینانماسلار آنکا اون بر تنکه دین آرزاقغه (و کذا و کذا احد وعشرون) و صونکفی کذانی و او برله ایتسه یکر می بر تنکه لازم بولور (ولو ثلث بلا و او فاحد عشر اکر کذانی اوج مرتبه ایتسه و اوسز اون بر تنکه لازم بولور (ومع و اوفائة واحد وعشرون) و اکر کذانی و او برله اوج مرتبه ایتسه یوز یکر می بر تنکه لازم بولور (وان ربع زید الف) و اکر کذانی دورت مرتبه ایتسه و او برله مینک تنکه زیاده بولور (و علی و قبلی اقرار بدین) و اکر میندا بار تیسه یا ضامن مین تیسه بو اقرار تورور قرضغه (و صدق ان وصل به هو و دیعہ) و اینانور لار آنکام اکر وصل قیلسه اول عبارتغه کم علی و قبلی تورور امانت تورور مینینک قاشمد ایتیب (وان فصل لا) و اکر اول ایتنغان سوز بندین جدا قیلسه امانت فی اینانمسلا (و عندی اومعی و نحوها امانت) و اکر ایتسه کم آنینک مینینک قاشمد یا مینینک برله یا آنکا اوخشارنی ایتسه بو سوز هم امانتغه اقرار تورور (و قوله لم دعی الالی اتزنها او قضیتکها و نحوها اقرار) و مینک تنکه فی دعوی قیلغوچیغه ایتسه اولچه تیب یا ایتسه کم بیریب ادا قیلغان مین تیسه و مونکا اوخشارلار نجوک ایتسه مینکا مهلت بیر مینکا تیسه اقرار حکمیندا بولور (و مائة و درهم او ثلاثة اثواب دراهم و ثياب) و اکر ایتسه کم آنینک میندا یوز تنکه سی بار اول تنکه نینک ینکی

جنسدين ادا قيلماق لازم بولور واکر ايتسه کم آئينک ميندا يوز اوج تونی بار تيسه بوسورت دابارچه سی
 تون نينک جنسیندين لازم بولور آئينک اوچون کم بيلکوسز عدد معلوم بولدی اول نمرسه نينک بيانی
 بولغاندين صونک بس آنکا حمل قيلماق کيراک معلوم سز يوزنی (وفي مائة وثوب او ثوبان تفسر المائة)
 واکر ايتسه کم آئينک ميندا يوزدا بر تونی بار یا ايکی يوز تونی بار لازم بولور آنکاکم تفسیرنی قيلماق
 واوليندا بر تون لازم بولور وایکونچی دا ايکی تون لازم بولور (والاقرار بدابة في اصطبل يلزمها فقط)
 واول صورت دا کم نورت آياق ليق غه اقرار قيلسه طوبله دا شول جانور لازم بولور (وسيف جفته وحمائله)
 وقلج غه اقرار قيلغاندا غلافي وبندي لازم بولور (وصح اقراره بالحملوله) ودرست تورور اقرار قيلماق ليق
 اوغلاننی کم آناسی نينک اچندا تورور واول اچندا کی اوغلان اوچون هم اقرار قيلسه درست بولور
 (ان بين سببا صالحا) اکر بيان قيلسه بخشى سبب نی کم آندا قكم فلان بو اچندا کی اوغلان اوچون
 وصيت قیلب تورور بر نچه نی (فان ولدت لاقل من نصف حول فله ما اقر به) بس اکر آلتنی آيدین
 آزار ادا توغسه وصی نينک اولکان وقتيندين بس اول نمرسه کم آنکا وصيت قیلب تورور اول اوغلانغه
 تیکار (وان اقر بشرط الخيار صح وبطل شرطه) اکر خيار نينک شرطی غه اقرار قيلسه اقراری درست تورور
 وشرط برله اقرار باطل آندا قكم ايتسه کم فلان نينک ميندا مينک تنکه سی بار بوشرط برله کم مین اختيار ليق
 بولغای مین اوج کونکچه (واستثناء کيلی او وزنی من دراهم صح قيمة) واستثناء قيلماق ليق کيلی نی
 ووزنی یعنی چيقارمق ليق اولچا کليلک نی تنکه دين درست تورور بها يوزيندين آندا ق ايتسه کم
 فلاننی ميندا مينک تنکه سی بار تورور مکر بر بانمن بوغای (واستثناء التابع كالبناء والفص والتخل)
 واستثناء تابع درست ايرمس مثل چيقارمق ليق بنانی کم اول اقرار داسرا يغه قيلسه وچيقارمق ليق يوز وکنی
 قاشینی يوز وکنين اقرار قيلغاندا وچيقارمق ليق خرمانی بوستاننی اقرار قيلغاندا بوايش لار نينک بارچه سی
 درست ايرمس (ودين صحته مطلقا) وصحت حالندا قرض مطلقا لازم بولور کيراک آئينک سببی معلوم
 بولسون کيراک اقرار برله ثابت بولسون (ودين مرضه بسبب فيه) وخسته ليق حالندا قرض سبب برله که
 اول خسته ليق ا بولسه (و علم بلا اقرار سواء) واول معلوم بيلکولیک بولسه اقرار قيلمای قاضی ويا کواه لار نينک بيلمکی برله
 آندا قكم اولوم خسته سيندا خاتون آلسه ويا بر نمرسه ساتيب آلسه مهرنی و بهاسنی بيرماسه بو ايکی قرض نينک
 ايکيسی هم برابر تورور (وقد ما علی ما اقر به في مرضه) ايلکاری توتغای اول قرض نی کم صحت ليق ا کی
 وخسته ليق دافی آئينک سببی معلوم بولسه اول قرض غه کم اقرار قیلب ترور آنکا اوزی نينک خسته ليق ميندا
 (وقدم الكل على الارث) و بو قرض لار نينک بارچه سی ايلکاری ترور ميراثدين (وان شمل ماله) هر چند يکه
 آئينک مالی نينک بارچه سی قرض غه تيار چاقلیق بولسه هم اول قرضنی ادا قيلور و آندين صونک ميراثنی
 (ولا يصح ان يخص غريما بقضاء دينه) وخسته کش نينک اينماق ليق درست ايرمس بر قرضنی ادا

قیلماق لیقی ایتماق لیقی آئینک اوچون کم قرضلی کشی لار نینک حتی بار ترور آئینک مالیندا (ولا اقراره لوارته الا ان یرصدقه البقیة) ودورست بولماس خسته نینک اقراری وارثه مکر آنکا اینانسه لار قالدان ورثه لاری (فی بطل ان ادعی بنوته بعده) بس باطل تورورا کر آئینک اوچون بر نمرسه نی اقرار قیلغانن بین آئینک اوغلی مین تیب دعوی قیلماق لیق آنکچون کم اقرار وارث اوچون لازم بولور (لا ان نکح) و اقرار باطل بولماس اکر نکاح قیلسه اول کشیکام آنکچون کم اقرار قیلب تورور آئینک اقرار یندن بین صونک (ولو اقر بنوته غلام جهل نسبه) و اکر اقرار قیلسه اوغولوم تیب اول اوغول نی کم نسبی معلوم بولسه (ویولک مثله لمثله) وتوغا بیلور اول فرزند ینکلغ اول ینکلغ آتادین (وصدقه الغلام) اول اوغول اقرار قیلغوچیغه اینانور (ثبت نسبه) اول اوغلان نینک نسبی اقرار قیلغوچی دین بولور (و شرط تصدیق الزوج اوشهادة قابله فی اقرارها بالولد) و شرط تورور راست اینغوچی بولماقی و بیلماق لیک ایرنینک یادایه کواهلیق بیرمک لیک یا تقی بر اوزکا کشی نینک کم خاتون نینک اول اوغلانغه اقرار قیلماق لیقیندا (ولو اقر بنسب من غیر ولادلا یصح) و اکر اینسه کم یعنی نسبهغه اقرار قیلسه کم اوزیندن بین توغقان دیمسه مثل اقرار قیلماق لیقی کم بو فلان کشی نینک آغا اینی سی تورور تیب یا عمه سی ترور تیب و یا بر اوزکا کشی نینک اوغلی تورور تیب بو نسب دورست ایرمس (و یرث) و میراث آلور بو ایتلغان کشی اول کشیدین (الا مع وارث) مکر اول وقت دا بولمس کم آئینک برله نسبی ثابت بولغان وارث بولسه (ومن اقر باخ و اوره میت) و اول کشی کم اقرار قیلسه آغا اینی لیک کا آندا قکم بو مینینک آغام و یا اینم ترور تیبسه و حالانکه آتاسی اولکان بولسه (شارکه فی الارث بلا نسب) آئینک شریکی بولور میراث دا آئینک نسبی اول اولوکن بین ثابت بولمای تقی اوزکا وارث بولسه هم (ولو اقر احد ابنی میت له علی آخر دین) و اکر اولوکن نینک ایکی اوغلی نینک بریسی اقرار قیلسه و آئینک بر کشیدا قرضی بولسه (و بقبض ایبه نصفه) آتاسی اول قرض نینک یاریمی نی آغانیغه (فلا شی له) بس اول اقرار قیلغان اوغلی غه هیچ نمرسه تیکماس اول قرضدین (و النصف للآخر) و اول قرض نینک یاریمی تقی بر اوغول غه تیکار آئینک اوچون کم اقرار قیلغوچی نینک اقراری آئینک نصیبی غه راجع بولور والله اعلم *

کتاب الدعوی

(هو اخبار بحق له علی غیره) و بو دعوی لغندا خبر قیلماق لیق ترور اول حقهغه کم آئینک بولسه تقی بر اوزکا کشیده و شریعت دا اوز نفسیغه میل قیلماق لیق تورور نمرسه نی دعوی حالیندا (و المدعی من لا یجبر علی الخصومة) مدعی اول کشی ترور کم آنکا جبر وزور قیلب بولماس (و المدعی علیه من یجبر) و مدعی علیه اول کشی ترور کم آنکا جبر قیلسه بولور (وهی انما تصح بذكر شیء عام

جنسه) و بود دعوی موندین اوزکا ایرمس کم درست بولور ایتمق لبق برله نمرسه نی کم آنینک جنسی معلوم بولسه آنداق کم اینسه کم آلتون یا کموش یا آرپه یا بوغدا ی تیب (و قدره) و آنینک مقداری هم معلوم بولغای کم نچاق لیغ تورور (وانه فی ید المدعی غلبه) و دعوی نینک درست بولماق لبقی نینک بر شرطی اولتورور کم آنچه مدعی علیه نینک تصرفداتی نمرسه نی ایتمقای (و فی المنقول بزیید بغیر حق) و نقل قیلا تورغان نمرسه لاردا زیاده قیلغای حق سز آنینک قولیندا تورغان نمرسه لارنی (و فی العقار لا یثبت الید الا بحجة او علم القاضی) و عقاردا یعنی یردا و ملکدا و سرایدا قولینداتی ثابت بولماس مکر کواه برله و یا قاضی نینک بیلک لیکی برله ثابت بولور (و المطالبة به) و تقی دعوی نینک صحت لبقی غه شرط تورور نیلامک لیکی دعوی قیلغوی نینک دعوی قیلنغان کشی دین اول دعوی قیلنغان نمرسه نی (و احضاره ان امکان) و مدعی نی حاضر قیلماق لبقی هم شرط تورور اکر آنی حاضر قیلماق لبقی اسان بولسه (لیشیر الیه المدعی والشاهد والمالی) نامدعی اول دعوی قیلا تورغان نمرسه نینک طرفی غه اشارت قیلغای کواه و آنط ایچکویچ (و ذکر قیمنه) و تقی بر شرطی اولتورور کم اول نمرسه نینک بواسینی ایتماق لبقی تورور (ان تعذر) اکر اول نمرسه نی حاضر قیلماق لبقی غه عذر لبقی بولسه دار القضاغه (و الحدود الأربعة او الثلاثة فی العقار) و تقی شرط تورور ملک لار نینک تورت طرفی نی یا اوج طرفی ایتماق لبقی دعوی دا (و اسماء اصحابها و نسبتهم الی الجد) و اول طرف لار نینک ایکلاری نینک آتینی ایتماق لبقی و آنینک نسبینی ایتماق آناسی و آناسی نینک آناسی غه چه شرط تورور (و اذا صحت سأل القاضی الحکم عنها) بس و قتیقه دعوی درست بولسه قاضی سوراغای خصمی دین اول دعوی نینک حالیندین (فان اقر او انکر سأل المدعی بینة فان اقام) بس اکر اقرار قیلسه دعوی قیلنغان کشی نینک اوزی یا منکر بولسه دعوی قیلغوی دین کواه نیلاکای بس کواه اونکارسه (قضی علیه) قاضی حکم قیلغای بو ایکی صورت دا دعوی قیلنغان کشیکا (وان لم یقم حلفه ان طلبه خصمه) و اکر دعوی قیلغوی کواه اونکارسه آنط بیرکای دعوی قیلنغان کشیکا آنط بیرمک لیک نی نیلاسه آنینک خصمی کم دعوی قیلغوی تورور (فان نکل مرة اوسکت) بس اکر بر مرتبه آنط ایچمک دین قاچسه یعنی اینسه کم آنط ایچماین یا تیک تورسه (بلا آفة) نیلسز لیک دین و ساغریلقدین و آندین اوزکالردین آفتی بولسه (و قضی بالنکول صح) و آنط دین قاچغانی غه حکم قیلسه قاضی درست بولور (و عرض الیمین ثلاثا ثم القضاء احوط) و قایتارا ایتماق لبقی آنط نی اوج مرتبه ایچارموسن تیب آندین صونک حکم قیلماق لبقی احتیاط غه یاوق راق تورور (ولا یرد الیمین علی المدعی وان نکل خصمه) و مدعی غه آنط نی رد قیلغای اکر چه خصمی آنط دین نکول قیاسه هم (ولا یحلفی فی نکاح) و نکاحدا آنط بیرمکایلر مدعی غه و مدعی علیه غه (و رجعة) و رجعتدا هم آنط بیرمسار (و فی فیء ایلاه) و ایلانینک رجوعیندا هم آنط بیرمسار آنداق کم دعوی قیلسه ایرخاتونغه

يا خانون ابركا ايللا اوتكاندين صونك رجوع قيلغان تورور مدتیندا وینا بری انكار قیلسه (واستیلاد)
 وطلب فرزنددا هم آنط بولماس آنداق کم قرا باش اوزی نینک خواجه سی برله دعوی قیلسه کم ام ولد
 بولدییم تیب (ورق) وبنده لیک کا هم آنط بیرمسلاز آنداق کم نسبی معلوم سیز معلوم کشیکا دعوی
 قیلسه کم آنینک بنده سی ترور اول تقی بریسی انكار قیلسه آنکا یا اول نسبی معلوم سیز دعوی قیلسه کم
 آنینک اوغلی ترور اول انكار قیلسه آنکا هم آنط بیرمسلاز (ونسب) ویا نسبی معلوم سیز کشی کا دعوی
 قیلسه کم آنینک آناسی ترور آنکا هم آنط بیرمسلاز (وولاء) ولادا هم آنط بولماس آنداق کم مجهول
 نسب کا دعوی قیلسه کم بو آنینک وارثی مولات سببی دین واولار نینک آراسیندا عقد مولات واقع بولوب
 ترور اول تقی بر کشی انكار قیلسه یا آزاد بولغانی سببی دین وارث بولغای تیب دعوی قیلسه آنداق کم نسبی
 معلوم کشیکا دعوی قیلسه کم بو آنینک آزاد قیلغانی ترور اول انكار قیلسه یا آنینک عکسی کم اول کشی
 انكار قیلور (وحد) وحددا هم آنط بولماس (ولعان) ولعانددا هم آنط بولماس آنداق کم خانون ایریکا
 یا بر کشیکا دعوی قیلسه کم مینی زنا برله سوکدونک تیب وآنکا حد واجب بولور و تقی بریسی آنکا منکر
 بولسه آنکا آنط بولمس اتفاق برله (الا اذا ادعى في النكاح والنسب مالا) مکر اول وقتدا کم دعوی
 قیلسه لار نکاحدا ونسبدا مالنی (کسهر ونفقة وارث) مثل مهر ونفقة ومیراث غه آندا آنط بیورولار
 (وحلف السارق وضمن ان نكل) وادغریغه آنط بیورولار اکر آنط ایچماسه تولانورلار (وان لم یقطع)
 واکر چه قولنی کیسماسه لار هم (والزوج اذا ادهت طلاقا فیثبت ان نكل نصف المهر او كله) وایرکا آنط
 بیورولار اول وقتدا کم خانون طلاقنی دعوی قیلسه اکر ایر آنط ایچماسه یاریم مهر ثابت بولور دخول دین
 بورون وبارچه مهر ثابت بولور خلوت صحیحهدن صونک (وكذا منكر القود) ومونداق قصاص غه
 منکر بولغانغه آنط بیورولار (فان نكل في النفس حبس حتى یقر او یحلف) بس اکر قصاص نفسدا نکول
 قیلسه یعنی آنط ایچماسه بند قیلغایلر آنی تا اقرار قیلغونچه یا آنط ایچکای (وقی ما دونها یقتص)
 ونفسدین اوزکادا بولسه قصاص قیلغایلر اکر آنط دین قاپسه وآنط ایچماسه (فان قال لی بینة حاضرة
 وطلب حلفی الخصم لا یحلف) واکر ایتسه کم مینینک کواهم حاضر ترور شهردا وخصمغه آنط بیرمک لیکنی
 نیلاسه آنط بیرمکایلر (ویکفل بنفسه ثلاثة ایام) وکفیل توغای آنینک اوزینی تاییب بیرمک لیک اوچون
 یعنی آنکا بو یورغایلر کم کفیل بیرکای تا اوچ کونکچه (فان ابی لازمه) واکر بیرمک دین ابی قیلسه خصم غه
 ملازم بولور یعنی ایزیندین قالماس (والغریب قدر مجلس الحكم) ومدعی غریب غه اول چاقی لبق
 ملازم بولغایکم قاضی قاضی خانهدا بولغونچه (ولا یكفل الغریب الا الی آخر المجلس) وغریب دین کفیل
 تیلماکای مکر قاضی نینک حکم مجلسی آخیر بولغونچه (والحلف بالله لا بالطلاق والعنف) وخدای تعالی دین
 آنط بیرمک کبرک وطلاق دین و آزاد دین آنط بیرمکای (وان الح الخصم قبل صبح بهه افی زماننا) بس اکر دعوی کر مبالغه

قیاسه بعضی ایتب تورور کم طلاق برله و آزاد برله آنط بیرمکلیک دورست تورور بزنینک زمانیمزدا (ویغلظ بصفاته لا بالزمان والمان) آغیر و مبالغه قیلغای آنطنی الله تعالی نینک صفاتی برله زمان و مکان برله قیلغای و خدای تعالی نینک صفاتی برله آنداق ایتغای کم اول خدای تعالی برله نهان و اشکارا آنینک قاشیندا روشن تورور تیب و آنکا اوخشارار (و حلف الیودی بالله الذی انزل التورات علی موسی) و آنط بیرکای لر یهودیغه یعنی حضرت موسی نینک قومیغه اول الله تعالی اوچون کم کتاب توراتینی یباریب تورور حضرت موسی غه (والنصرانی بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی) و حضرت عیسی نینک قومیغه آنط بیرکایلر کم اول الله تعالی اوچون کم کتاب انجیلنی یباردی حضرت عیسی علیه السلام غه (والنجوسی بالله الذی خلق النار) و اونغه نابونور خلقغه آنط بیرکایلر کم اول الله تعالی اوچون کم اوتنی پیدا قیلب تورور (والوثنی بالله) و بت پرست کا الله تعالی نینک آتی برله آنط بیرکایلر (ولا یحلف فی معابدهم) یهودی و نصرانی غه آنط بیرمکایلر اولار نینک بندهچی لیک قیلا تورغان یریندا اول یرنی اولوغ لایمق لازم کلور (و یحلف علی الحاصل فی البیع والنکاح) و حاصل غه آنط بیرکایلر (نحو بالله ما بینکما بیع قائم) آنداق آنط ایچکای کم مینینک برله سیزنینک آرانکزده سودا قائم یوق تورور (او نکاح قائم فی الحال) یا نکاح قائم یوق تورور بو حالدا (اوماهی باین منک الآن) یا بو وقتدا سندین بو خاتون جدا ایرمس یعنی طلاق باین یوق سیزنینک آرانکزدا ایمدی (لا علی السبب) و سبب غه آنط بیرمسون لار (نحو بالله ما بعته) آنط الله تعالی برله کم سودا قیباغانم یوق سنینک برله (ونحوه) و آنکا اوخشار نمرسه لار مثلی بالله کم نکاح قیباغانم یوق مین آنکا (الا ان ینضرر المدعی فیحلف علی السبب) مکر آنطدا ضرر تیسسه مدعی غه حاصلدا بس حاصل غه آنط بیرمکایلر بلکه سبب کا آنط بیرکایلر (کدعوی الشفعة بالجوار) آنط بیرکایلر سبب برله مدعی غه ضرر تیبکای مثل شفعه نینک دعوی سیننی قیلغان ینکلیغ همسایه غه (فانه ربما یحلف علی مذهب الشافعی رحمه الله تعالی لانه لا یجب الشفعة) بتحقیق کوب تورور کم آنط ایچارلار امام شافعی مذهبی برله کم امام شافعی مذهبی برله واجب ایرمس شفعه همسایه بولماق لبق برله (و کذا فی سبب لا ینکرر) و مونداق سبب کا آنط بیرورلار کم مکرر بولمسه (کعبت مسلم یدعی عنقه) مثل مسلمان بنده کم اوزی نینک آزادلیقنی دعوی قیلور و خواجه سی منکر تورور مونداق آنط بیرمک لیک کبراک کم بالله کم آزاد قیباغانک یوق تورور آتی (و فی الامة والعبد الکافر علی الحاصل) و قرا باش غه و کافر و جاهل بنده غه آنط بیرمک کبراک هر حالیه کم بالله آزاد ایرمس بو قرا باش یا بو بنده تیب (و یحلف علی العلم من ورث شیئا فادعاه آخر) و ییلماس لیک کا آنط بیرکایلر اول کشیکا کم بر نمرسه فی میراث نابسه آنکا تقی برکشی دعوی قیلسه بس آنکا آنط بیرکایلر کم مونی مدعی نینک ملکی ایردو کینی ییلمادوک تیب (و علی البنات ان وهب له او اشتراه) و آنطنی بتات برله بیرکایلر اکر آتی آنکا بیرکان

بولسه ويا ساتيب آلمان بولسه مونداق اينقاي كم بالله بو نمرسه مدعى نينك ملكى ايرمس (وصح فداء الحلق والصالح منه) وآنط نينك فديه سي دورست تورور وآندين صالح قيلماق ليق هم دورست تورور مونداق اينقاي كم دعوى قيلغوجى كم صالح قيلدوم آنط نينك دعوى سيندين بومالغه وتقى بر بيسيني قبول قيلسه دورست تورور ودعوى قيلغوجى فديه دين صونك تقى آنكا آنط بيرمك ليكى دورست ايرمس آنكچون كم صالح قيلدى وآنط نينك فديه سي نى آلدى والله اعلم *

فصل التحالف

(ولو اختلافاً في قدر الثمن او المبيع حكم لمن برهن) واکر ساتغوجى برله آغوجى بهانينك مقداريندا اختلاف قيلسه لار ويا ساتيلغان نمرسه نينك مقداريندا اختلاف قيلسه لار آنينك مدعاسيغه كواه ليق بيركان كشيكا حكم قيلغايلر (وان برهنا حكم لمثبت الزيادة) واکر ايكى سي كواه اونكارسه آنكچون حكم قيلغايبكم زياده ليق نينك اثباتنى قيلور (وان اختلافاً فيهما) واکر اختلاف قيلسه لار بهانينك مقدارينده هم ساتغان نمرسه نينك مقداريندا (نحجة البائع في الثمن) وساتغوجى نينك كواهي بهادا اولى ترور (وحجة المشتري في المبيع اولى) وآغوجى نينك كواهي ساتغان نمرسه دا اولى ترور (وان عجزاً رضى كل بزيادة يدعيه الآخر) واکر آغوجى وساتغوجى ايکيسي هم كواه دين عاجز بولسه لار ايكى سي راضى بولغايلر هر قيسى سيندا زياده سي بار بولسه (والا تحالفاً) واکر راضى بولسه لار بر بريسى نينك مدعاسيغه آنط بيركايلر بر بريغه وحلف المشتري اولاً وفسخ القاضى المبيع) وآغوجى غه اول بار آنط بيركاى آندين صونك قاضى سودانى بوزغاي (ومن نكل لزمه دعوى الآخر) واول كشيكم آنط ايچمكدن قاپسه آنكا تقى بر دعوى لازم بولور (ولا تحالفاً في الاجل وشرط الخيار) واکر وعده دا اختلاف واقع بولسه وشرط خياردا اختلاف واقع بولسه آنط بيرمك روا بولماس (وقبض بعض الثمن) وبهاسى نينك بعضى سيني آلمات ليقدا هم آنط بولمس آنداق كم مشتري بهاسى نينك بعضى سيني ادا قيلدويم تيسه وساتغوجى انكار قيلسه (وحلف المنكر) بو اوچ صورتدا منكركا آنط بيركايلر (ولا بعد هلاك المبيع) وساتيلغان نمرسه ضايع بولسه آندين صونك آنط بولماس اكر بهانينك مقداريندا اختلاف قيلسه لار (وحلف المشتري) وآغوجى غه آنط بيركايلر وامام محمد رحمه الله تعالى خلاف ترور (ولا بعد هلاك بعضه) وتقى آنط بولماس اكر ساتيلغان نمرسه نينك بعضى سي هلاك بولسه (الا ان يرضى البائع بترك حصه الهلاك) مكر ساتغوجى راضى بولسه اول هلاك بولغانى نينك حصه سيني ترك قيلماق ليق غه وآنى ساتسه ايمدى آنط بيرمك روا بولور (ولو اختلافاً في بدل الاجارة او المنفعة قبل قبضها تحالفاً) واکر اجاره نينك پوليندا يامنفعتندا اختلاف قيلسه لار اجاره نينك بدلنى يا منفعتنى نى آلماسدين ايلكارى بر بريغه آنط بيركايلار (كما في البيع)

آنداق کم سانغوجى و آلفرچى بر بربىغه آنت بىرورلار (والمىنفعه كالمىبيع والاجرة كالثمن) ومنفعتى سانيلغان نمرسه نىنىك حكىمىندا بولور واجاره نىنىك اجره سى بهاسى نىنىك حكىمىندا بولور (وبعد قبضها لا) واجره سىنى ومنفعتى نى آلفان دىن صونك آنت بولماس واجاره غه آلفان كىش نىنىك سوزىنى قبول قىلورلار وقتى كم آنت اىچسه (وبعد قبض بعضها محالفا) وبعضى سىنى آلفان دىن صونك بر بربىغه آنت بىرورلار (وفسخت فيما بقى) واجاره نىنىك مدتى دىن صونك قالفاننى فسخ قىلغايلر (والقول للمستاجر فيما مضى) واجاره آلفان نىنىك سوزىنى اعتبار قىلورلر اجره نىنىك مقدارىندا اوتكان كونلاردا (وان اختلف الزوجان فى متاع البيت) واكر اختلاف قىلسه لر اىر وخانون اوى نىنىك متاعىندا (فلها ما صالح لها) بس خانون نىنىك ملكى بولور آنچه آنىنىك مناسبى بولسه (وله ما صالح له) واىر مك ملكى بولور آنچه آنىنىك مناسبى بولسه بواول وقتدا تورور كم هىچ قىسى نىنىك كواهى بولماسه واول نمرسه لار كم خانون نىنىك مناسبى بولسه مثل چادر و سرمه دان و ياغلىق و آنكا اوخشار نمرسه لار واول نمرسه كم اىر نىنىك مناسبى ترور مثل دستار و توبولغه و ساوت و فلچ و اوق و ياي (اولهما) يا ايكى سىغه مناسب نمرسه بولسه اول هم اىر نىنىك ملكى ترور مثل توشاك و بنده و اولتورغان ير و قابلار يىنكلىغ (وان مات احدهما فالمشكل للحي) واكر اىر وخانون نىنىك بربسى اولسه بس آنچه مشكل ترور يعنى هم اىر وهم خانون نىنىك مناسبى ترور تريك قالفان نىنىك ملكى ترور (وان كان احدهما عبدا فالمشكل للحر) واكر بواىر وخانون نىنىك بربسى بنده بولسه بس آنچه مشكل تورور آزاد نىنىك ملكى ترور (فى الحيوة) آزاد نىنىك تريك وقتىندا (والحي بعد الموت) و آزاد اولكان دىن صونك تريك نىنىك ملكى بولور والله اعلم *

فصل

(ويستط دعوى الملك المطلق ان يبرهن ذواليد) وملك نىنىك دعواسى مطلقا ساقط بولور اكر قولىندا تورغان كىش كواه اوتكارسه (ان المدعى ودعيه او عارية اورهن) اول دعوى قىلغان نمرسه امانت ترور ويا عارىت ترور ويا كرو ترور تيب (اوموچر اومغصوب من زيد) يا اجاره قىلغان بولغاى يا تارتىب آلفان بولغاى زىدىن (وحجة الخارج فى الملك المطلق احق من حجة ذى اليد) وخارج كىش نىنىك كواهى بخشى ترور ملك مطلقدا اول كىش نىنىك كواه سىنىدىن كم تصرفىندا ترور اول ملك مطلق (وان وقت احدهما فقط) واكر وقتىنى بيان قىلسه بو ايكى سى نىنىك بربسى (ولو برهن خارجان قضى لهما) واكر ايكى خارج كىش كواه اوتكارسه لار ملك قولىنداقى كىشكا ايكى سىغه تىنىك بولماق لىق غه حكم قىلغايلر (وفى نكاح سقطا) وايكى خارج نكاحدا كواه اوتكارسه لار ذواليدكا اولار نىنىك كواه لىقى ساقط ترور (وهى لمن صدقته) وخانون اول كىش نىنىك بولور كم آنى راست ايتا ترور تيسه خانون (وان ارخا فالسابق

احق) واکر ایکسی تاریخ بیان قیلسه لار هر قایسی سی نینک کم نکاهی ایلکاری راک ترور قبول قیلماق لیق غه
 لایق راق تورور (وان اقرت لمن لا حجة له فهی له) واکر خانون اقرار قیلسه اول کشی اوچون کم آنینک
 کواهی بولمسه بس اول خانون اول کشی نینک بولور (قان برهن الاخر قضی له) بس اکر تقی بر اوزکا
 کشی کواه اونکارسه آنکچون حکم قیلغای (وان برهن احدهما وقضی له) واکر اولار نینک بریسی کواه
 اونکارسه و آنکا حکم قیلسه (ثم برهن الاخر لم يقض له) آندین صونک تقی بر اوزکا کشی کواه اونکارسه
 آنینک اوچون حکم قیلماغایلر (الا اذا اثبت سبغه) مکر اول وقتدا کم ایکونچی کواه اثبات قیلسه
 ایکونچی مدعی نینک نکاهی نینک ایلکاری لیکى فی (کما لم يقض بحجة الخارج علی ذی ید ظهر نکاهه)
 آنداق کم حکم قیل بولماس کواه لیبی غه اول کشیکا کم ذی الیدغه خارج ترور کم آنینک نکاهی ظاهر
 تورور (الا اذا اثبت سبغه) مکر اول وقتدا کم نکاح نینک ایلکاری لیکى فی ثابت قیلسه اول ایردین کم
 خانون آنینک قولیندا ترور (وان برهنا علی شراء شیء من ذی ید) اکر ایکی کشی کواهی لیق اونکارسه لر
 ساتیب آغانی غه اول نمرسه فی آنینک ایکا سیندین (فلکل نصفه بنصف الثمن اوترکه) بس بو ایکی
 مدعی نینک هر قایسی سیغه اول نمرسه نینک یاریمی تیکار بهاسی نینک یاریمی برله وتقی هر قایسی سی اول
 نمرسه دین اوزلار نینک حصه سینى ترك قیلا بیلور (ولو ترك احدهما بعد ما قضی له) واکر اول ایکی
 مدعی نینک بریسی اوزی نینک اولوشینی ترك قیلسه اوزیغه حکم قیلغاندین صونک (لم يأخذ الاخر کله)
 اول تقی بریسی اول نمرسه نینک تمامی فی آلا یلماس قاضی حکم قیلماق و اول ترك قیلغان کشی اذن بیرمای
 (والشراء احق من هبة وصدقة و رهن مع قبض) و ساتیب آغان احق ترور اوزی بیرکاندین و صدقه دین
 و کرودین کم آغان بولسه بو ایشلار یعنی اکر ایکی دعوی کرنینک بری اوزم تپکین بیردیم دیب دعوی
 قیلسه وتقی بریسی ساتیب آلدیم دیب دعوی قیلسه ایکی سی کواه اونکارسه ساتیب آلدیم تیکان نینک
 دعوی سینى ایشتورلر و مونداق صدقه نینک و کرنینک دعوی سیندین احق ترور (والشراء والمهر سوا)
 و ساتیب آغان نمرسه برله نکاح نینک حقى غه بیرکان نمرسه برابر ترور یعنی اکر ایکی کشی دعوی
 قیلسه لر کم بریسی ایتسه کم بونمرسه مینینک نکاح حکم ترور وتقی بریسی ایتسه کم بو نمرسه فی ساتیب
 آلیب ترور مین ایکی سی هم کواه اونکارسه لار هر قیسی سیغه یاریمی تیکار (وکذا فی الغصب والودیعة)
 و مونداق ترتیب آغان برله امانت برابر ترور (ولا يرجع بکثر الشهود) وترجیح قیل بولماس بو ایکی
 دعوی کرنینک هیچ قایسی سی نینک دعوی سینى کواهلار نینک کوب لیکى نینک سببی دین (ولو ادعی احد
 خارجین نصف دار والاخر کلها فالربع للاول) واکر ایکی خارج کشی دعوی قیلسه لار کم سرای نینک
 یاریمی فی وتقی بریسی سرای نینک بارچه سی فی ویاریمی فی دعوی قیلغان کشیکا نورت دین برینی حکم
 قیلغای (وقالا الثلث للاول والباقي للثانی) وصاحبین قیندا اوچدین برینی بیرکای اولقی دعوی کرکا

وقالغای ایکنچی کا ترور یعنی بارچهسی نی دعوی قیلغان غه تورور (وان کانت معهما) واکر اول سرای
 ایکی دعوی کرنینک قولیندا بولسه (فہی للثانی نصف بالقضاء ونصف لایہ) بس اول سرای صونکغی نینک
 ملکی بولور کم بارچهسینی دعوی قیلا نورغان ترور یاریمی قاضی نینک حکمی برله ویاریمی قاضی حکم
 قیلما (ولو برهن خارجان علی نتاج دابة وارخا) واکر ایکی خارج کواہ اونکارسه لاری یعنی متصرف بولسه لار
 دابہ ننگ نتاجی غه وتاریخ نی بیان قیلسه ایکسی ہم (قضی لمن وافق تاریخہ سنہا) حکم قیلغایلر اول
 کشی اوچون کم آنینک تاریخی موافق بولسه اول حیوان نینک یاشی برله (فان اشکل فلہما) واکر اول
 نتاج نینک یاشیندا مشکل بولسه یعنی ایکی سیغہ تاریخی موافق بولسه ایکسی تینک بولارلار (وذوالید
 المستعمل کمن لمن) ذوالید تیب اول کشی نی ایتورلار کم ایش قیلغای خشت خامنی (واللابس لا
 آخذلکم) ذوالید تیب توننی کیکوچی نی ایتورلار وینکی نی توتوقچی نی ایتماسلار (والراکب لا اخذ
 اللجام) ذوالید آطغہ منکان کشی نی ایتورلار ویوکاندین توتغان کشی ایرمس (ومن فی السرج لاردیفہ)
 ذوالید ایکارنینک اوستنداقی کشی تورور و آرقاسیغہ منکا شان ایرمس (وذو الحمل لا من علق کوزہ)
 وذوالید یوک نینک ایکسی تورور اول کشی ایرمس کم کوزہ سی نی تورت آیاق لیغہ آسب قویغان
 بولسه (ومن اتصل الحائط ببناوہ اتصال تربیع) وذوالید اول کشی تورور کم آنینک دیواری نینک بناسی
 متصل بولسه مثل تورت کول توتاش بولغان ینکلغ بر بریغہ (اووضع علیہ الجذع) یا ذوالید اول کشی
 تورور کم بالارینی دیواری نینک اوستیغہ قویغان بولغای (ولا اعتبار لوضع خشبات علیہ) وینک آغاچ لارینی
 قویماق لیق نینک اعتباری یوق تورور (وجالس البساط والمتعلق بہ سواء) واول کشی کم پلاس نینک
 اوستید اولتوروب تورور آنینک برله کیم آسلیب ترور برابر نورر (وکذا من معہ ثوب وطرفہ مع آخر)
 ومونداق اول کشی کم آنینک برله تون بولسه اول تون نینک تقی بر طرفی تقی بر کشی دا بولسه تصرف
 قیلماق لیق دا برابر تورورلار (وذو بیت من دار کندی بیوت منها) وسرایدین براوی نینک ایکسی
 کوب اوایلار نینک ایکسی نینک حکمیندا بولور (فی حق ساحتہا) سرای نینک صحن لاری ویرلاری
 و آراسینداقی یرلاری نینک حقیندا تصرف قیلماق لیق دا واللہ اعلم *

فصل فی دعوی النسب

(مبیعة ولدت لاقول من نصف حول منذ بیعت فادعی البایع الولد یثبت نسبه منه وامیتہا) اول
 قراباش کم ساتیلب تورور اوغلان توغوردی یاریم بلدین آزاراقد که آلتی آی تورور سانغان وقتیدین
 آنی آغان کشی نینک تصرفیندا تورور بس سانغان کشی اوغلان نی دعوی قیلدی واوزیغہ چاقردی آنینک
 نسبی سانغان کشی دین ثابت بولور واول قراباش نینک آنکا آنا بولمق لیقی ہم ثابت بولور (ویفسخ البیع

ویرد الثمن) و سوداسی فی بوزار و بهاسی فی قایتارور (و لو ادعاه بعد عتقها) و اگر سائغان کشی اوغلاننی دعوی قیلسه آلمان کشی آناسی فی آزاد قیلغاندین صونک بو اوغلان آلتی آیدین آزر اقدان توغان اولسه (یتبث نسبه) آئینک نسبی ثابت بولور (ویرد حصته من الثمن) بو آلمان کشی آئینک حصه سی فی قراباش نینک بهاسیندین قاینارغای و قراباش نینک حصه سی فی قایتارمغای (ولا يعتبر دعوة المشتري) و آلمان کشی نینک دعوی سائغان کشی نینک دعوی برله معتبر بولاس (ولا دعوة البائع بعد موت الولد) و تقی سائغان کشی نینک دعوی معتبر بولاس اوغلان اولکان دین صونک (او عتقه) یا اوغلان فی آزاد قیلغاندین صونک (و کذا لو ولدت لا کثر من نصف حول و اقل من سنتین الا اذا صدقه المشتري) و مونداق سائغان کشی اوغلاننی اوزیغه چاقرمق لیتی معتبر ایرمس اگر اول قراباش اوغلان تابسه یاریم یلدین ایسکاری سائغان وقتیندین و ایکی یلدین آزر اقدان تابسه مکر اول وقت دا کم معتبر بولور کم آلمان کشی آنکا اینانسا (و سنین او اکثر هی ام ولده نکاحا ان صدقه المشتري) و اگر سائغاندین صونک ایکی یلدا یار یاده دا تابسه و آنی چاقرسه سائغان کشی بول قراباش ام ولد بولور نکاح سببی دین اگر مشتری اینانسه اول اوغلان اول قراباش هیچ قیسی سی مشتری نینک ملسکیندین ناشقوری چیقا بیلمس بو دعوی دین سوداسی صحیح تورور والله اعلم بالصواب *

کتاب الصالح

(هو عقد یرفع النزاع و صح باقرار و سکوت و انکار) صالح شریعتده عقدی تورور کم کونارور نزاعنی و آئینک رکنی ایجاب قبول تورور و آئینک شرطی اولتورور کم آئینک بدلی معلوم مال بولسه و اگر آنی آلابن نیه هر قایسی سی بربریغه دعوی قیلور لر و هر بریسی اوزی نینک دعوی سیغه صالح قیلسه لار تقی بریسی نینک دعوی سی فی ترک قیلماق لیتی برله و اقرار برله یا ایسام تورماق لیت برله و یا انکار برله (فالاول کبیع ان وقع عن مال بمال) و اولتی صالح کم اقرار برله بولور سودا حکمیندا بولور اگر واقع بولسه مال دین مال نینک بدلیغه (فیه الشفعة و الخیارات) بس آندا شفعه و خیالار تورور یعنی خیار شرط و خیار رؤیت و خیار عیب واجب بولور (ویفسده جهالة البدل) و بو صالح فی فاسد قیلور آئینک بدلی نینک معلوم سیز بولمغای (و ما استحق من المدعی رد المدعی خصته من العوض) و هر حق کم صالح قیلغاندین قالمغای بولسه قایتارغای مدعی آئینک حصه سی فی عوضی دین (و ما استحق من البدل یرجع بحصته من المدعی) و اول چاق لیتی کم صالح نینک بدلی دین استحقاق کلتورسه رجوع قیلماق مدعی غه یعنی آئینک حصه سی فی تیلاکای آندین (و کاجارة ان وقع عن مال بمنفعة) و صالح اجاره ینکلیم تورور اگر واقع بولسه مال دین منفعت غه یعنی فایده غه (فشرط التوقيت فیه) بس شرط تورور بو صالحدا وقتی فی تعیین قیلماق لیتی

(وبیطل بموت اهدما في المدة) وبوصاح باطل بولور مدعى ومدعى عليه نينك بريس اولمك ليك برله منفعت نينك فائدهسى نينك مدتينا (والاخران معاوضة في حق المدعى) وبوايكي صاح كم سكوت برله وانكار برله بولور معاوضه نينك حكمندا بولور مدعى نينك حقيندا (وفداء يمين وقطع نزاع في حق الاخر) وبوايكي صاح آنط نينك فداسى ونزاعنى قطع قيلماق ليقى نينك حكمندا تورور مدعى عليه نينك حقيندا (فلا شفعة في صالح عن دار) بس شفعة تيلاب بولماس اول صاحدا كم دار نينك دعوى سيندين قيلور سكوت اميك برله وانكار ليك برله (بل هي في صالح على دار) بلکه شفعة تيلاسه بولور اول صاحدا كم دارغه بولسه (وما استحق عن المدعى فكما مر) واول نمرسه فى كم مدعى دين استحقاق كلتورور اقرار دين صاح قيلغان ينكليغ تورور (وما استحق من العوض رجع الى الدعوى) وآچمه عوض دين استحقاق كلتورور لار انكار وسكوت دين صاح قيلغاندا مدعى اوزى نينك دعوى سيغه رجوع قيلغاي اكر عوض نينك بارچهسى فى استحقاق كلتورسه دعوىسى نينك بارچه سيغه رجوع قيلغاي (ولو صالح على بعض دار يدعيها لم يصح) اكر دعوى قىلا تورغان نمرسه نينك بعض سيغه صاح قيلاسه روا بولماس اما زخيرهدا ايتب تورور كم دورست بولور (وحيلته ان يزيد في البذل شيئا) وبوصاح نينك تصحيح ليقى نينك حيلهسى اول تورور كم زياده قيلغاي دعوى قيلنغان صاح نينك بدليندا بر نمرسه مدعى عليه نينك سراي نينك حصه سيغه (او يبرأ عن دعوى الباقي) يا مدعى ابرا قيلغاي قالغان دعوى دين (وصح الصالح عن دعوى المال والمنفعة) وصاح دورست تورور مال نينك دعوى سيندين ومنفعت نينك دعوى سيندين هم صاح دورست تورور آنلچون كم منفعت آلمات ليق دورست تورور وصاح هم مونداق روا تورور (والجنابة في النفس) وتقى دورست تورور صاح قيلماق ليق اول كناه نينك دعوى سيندين كم نفسده بولسه (وما دونها عمدا او خطأ) ونفس دين اوزكا يريندين هم صاح قيلماق ليق دورست تورور كيراك اول كناه قصدا بولسون كيراك خطادين بولسون (والرق) وبنده ليك نينك دعوى سيندين صاح قيلماق ليق دورست تورور (ودعوى الزوج النكاح) وايرخاتون غه نكاح نينك دعوى سيني قيلغان صاح هم دورست تورور (وكان عتقا بمال وخلصا) وصاح بوايكي صورتدا مال برله آزاد قيلماق ليق نينك حكمندا بولور اولقى دا وخلص حكمندا بولور صوتقى صورتدا اما اكر بيلسه كم دعوى ناحق قيلور بدل الله تعالى نينك فاشندا اصلا روا بولماس (ولم يجز عن دعواها النكاح) وخاتون نكاحنى دعوى قيلغانده صاح قيلماق روا بولس (ولا عن دعوى حد) وحد نينك دعوى سيغه هم صاح قيلماق روا بولماس كيراك زن نينك حدى بولسون كيراك اوزرى ليق نينك حدى بولسون كيراك آندين اوزكا بولسون (وبدل صاح هو كبيع على الوكيل) وصاح نينك بدلى بيع غه وكيل بولغان نينك حكمندا بولور آنداق كم مالدين مالغه صاح قيلور لار اقرار برله (وما ليس كبيع كالصاح عن دم عمد او على بعض دين يدعيه على الموكل) وبوصاح نينك بدلى مثل بيع بولماسه مثل

اول صالح کم قصدا فان قيلغان بولسه يا قرض نينك بعض سيني کم آينك دعوى سيني قبلور اول موكل غه
 تورور يعنى وكيل قيلغورچ غه تورور (وان صالح فضولى وضمن البدل) واكر فضولى صالح قيلسه يعنى
 اول كشيكم وكيل بولسه و صالح نينك بدلى غه ضامن بولور (او اضافه الى ماله) يا صالح نينك بدلى اضافه
 قيلسه اوزى نينك مالى غه آند ا فكم ايتسه کم سنكا صالح قيلديم اوزوم نينك بندم برله (او اشار الى نقد
 او عرض او اطلاق ونقد صح) يا اشارت قيلغاي نقد غه يا متاع غه موند اى ايتغايكم فضولى کم صالح قيل
 بومينك تنكه برله يا تون برله و آنى نقد قيلسه صالح دورست تورور (وان لم ينقد) واكر نقد قيلسه
 (ان اجازة المدعى عليه لزم البدل والارد) واكر دعوى قيلغاي كشى اجازت بيرسه يعنى اول كشى
 آنكا دعوى قبلور صالح نينك بدلى لازم بولور واكر دعوى قيلغان كشى اجازت بيرسه صالح مردود بولور
 (وصاحه على جنس ماله عليه) و صالح قيلماق ليق آنچه مدعى عليه دا بار نمرسه جنسى غه (اخذ لبعض
 حقه ورجع لباقيه) اوز حق نينك بعض سيني آلمات و آينك قالغاننى قويماقيليق مدعى غه تورور (لامعاوضه)
 و عوض نينك بدلى نينك حكيمندا بولماس (فصع عن الفى حال على مائة حالة او على الفى مؤجل) بس
 دورست تورور صالح قيلماق ليق نقد مينك تنكه نينك دعوى سيندين نقد يوز تنكه يا نسيه مينك تنكه كا
 اوعن الفى جواد على مائة زيوف) يامينك سره ديناردين سره قيلغان يوز دينارغه (ولم يصح عن دراهم
 على دنانير مؤجلة) و صالح قيلماق دورست ايرمس نقد آقنى نسيه قزبل آلتون غه آينك اوچونكم آق
 تنكه نى نسيه آلتونغه سودا قيلماق ليق دورست ايرمس (وعن الفى مؤجل على نصفه حالاً) وموند اى
 دورست ايرمس نسيه مينك آلتون تنكه دين آينك ياريمى غه کم نقد بولغاي (اوعن الفى سود على نصفه
 بىضاء) و تقى صالح قيلماق ليق دورست ايرمس مينك فلوس تنكه نى آينك ياريمى غه کم بش يوز آق
 تنكه كا (ومن امر باده نصف دين عليه غدا على انه برى * مما زاد) و اول كم بيورسه لر آنكا قرض نينك
 ياريمى نى ادا قيلماق ليق غه کم آنكا تورور تانكلا بوشرط برله كم قالغانى دين برى * بولغاي و قوتولغاي
 و آندين ساقط بولغاي (ان قبل برى *) اكر قبول قيلسه قوتولور و قرض نينك قالغانى ساقط بولور
 (وان لم يوفى عاد دينه) واكر وفا قيلماسه آينك قرضى قايتور (وان علق صريحا كان اذيت الى كذا
 فانت برى * من الباقى لا يصح) اكر تعليق قيلسه قوتولماق ليق نى صريح نمرسه كا آند اى ايتسه كم اكر
 فلان گونكاچه ادا قيلسانك بس سن قالغانى دين خلاص بولغاي سن نسيه بوسالغ دورست ايرمس صريح
 شرط برله (ولو صالح احد ربي دين على نصفه على ثوب اتبع شريكه غريمه بنصفه) واكر ايكى قرض دار نينك
 بريسى صالح قيلسه لر اوزى نينك ياريمندين تون غه آينك شريكى قرض دار نينك صوتكفى غه توشار
 اوزى نينك ياريمى غه (او اخذ نصف الثوب من شريكه) يا اوزى نينك شريكى نينك تونى نى آلغاي

کتاب الحدود

حد لغتدا قويدورمق ليق ترور و شريعتدا (الحد عقوبة مقدره تجب حقا لله تعالى فلا تعزير ولا قصاص حد) يعنى حد عذاب ترور مقدار ليق و خداى تعالى نينك حقى اوچون واجب بولور خاصه بس تعزير و قصاص حد بولماس آئينك اوچون كم بنده نينك حقى ترور و تعزير مقدر قيلنغان ايرمس (والزنى وطى فى قبل خال عن الملك وشبهته) زنا وطى قيلماق ليق ترور عورت نينك آلد يغه كم ملكى يمىنى بولمسه و نكاح ملكى بولمسه اول كشى نينك اول خانون و آئينك ملكى غه تشبه ليكى بولمسه مثل اير نينك فرزندى نينك ملكى ينكليغ (و يثبت بشهادة اربعة بالزنى) بو زنا ثابت بولور تورت كشى نينك كواه ليقى برله زناغه (فيسألهم الامام ما هو وكيف هو واين زنى ومتى زنى و بون زنى) و بوتورلى سيندين امام سور اغايكم يعنى شريعت نينك حكى كم زنانى نمرسه ترور و نچوك ترور و قايدا زنا قىلب تورور و قچان زنا قىلدى و كم برله زنا قىلب تورور (فان بينوا وقالوا رأيناها كالميل فى الملحله) بس اكر بيان قىلمسه لار بو ابتلغان سو^۱ ال لارنى اينسه لار كم كوردوك ميلنى سرمه داند ا كوركان ينكليغ (وعدلوا سرا و علنا) و تعديل قىلمسه لار كواه لارنى يعنى كواه عادل مو يا عادل ايرمس مو تيسه لار و كواه لار نينك عادل ليقغه كواه ليق بيرسه لار هم ياشور و ندا و اشكار ادا (حكم به) زناغه حكم قىلغايلىر (و باقراره اربعا فى اربعة مجالس) زنا قىلغوجى نينك اقرارى برله هم زنا ثابت بولور تورت مجلسدا تورت مرتبه اقرار قىلمسه (رده كل مرة) رد قىلغايلىر آئينك اقرارىنى هر نوبندا (فيسأله كما مر) بس سو^۱ ال قىلسون اقرار قىلغوجى دين آنداى كم اوتدى نچوك ليكدين وزماندين و مكاندين وى كشى برله زنا قىلب تورور (فان بين حبيب تلقينه رجوعه باهلك لمست و نحوه) بس اكر بيان قىلمسه بو سو^۱ ال لاردا مستحب نورور آنى قيتارمق ليق غه تلقين قيلماق ليق يعنى بو ايتنغاننى قوى تيمك كم بولغايكم اوشلاغان بولغاي سن و آنكا اوغشارلار كم اويدى نينك بولغاي و ياشبهه برله وطى قىلدىنك بولغاي و سينينك ديوانه ليقينك و مست ليكينك بار بولغاي تيب (فان رجع قبل حده اوفى وسطه خلى والا حد) و اكر حد اورمسدين ايلكارى و يا حد نينك اورناسيندا قايتسه قويا بير كايلىر آنى و اكر قايتسه حد اورغايلىر (وهو للمحصن) و بو حد محصن غه نورور (اى لحر مكلف مسلم) يعنى اول كشى كا كم آزاد بولغاي و بنده بولغاي مكلف بولغاي يعنى عاقل و بالغ بولغاي و مسلمان بولغاي و كافر بولغاي (وطى^۲ بنكاح صحيح) و وطى قيلغان بولغاي صحيح نكاح برله (وهما بصفة الاحصان) و اير و خانون بو ايتلغان صفت لار برله بولغايلىر (رجمه فى فضاء حتى يموت) يعنى تاش آتماق ليق ترور اول زنا قىلغوجى غه نا اولسكو نچه صحرا دا (يبدأ به شهوده) تاش آتماق ليقنى كواه لار باشلاغاي اول زنا قىلغوجى غه (فان ابوا او غابوا او ماتوا سقط) بس اكر كواه لار ابا قىلمسه لار يا غايب بولسه لار يا اولسه لار

زنانتینک حدی ساقط بولور (ثم الامام) كواه لردین صونك حاكم ناش اورغای (ثم الناس) آندین
 صونك فالغان آدم لر (وفي المقر يبدأ الامام ثم الناس) وزنا اقرار برله ثابت بولسه اول حاكم اورغای
 آندین صونك آدم لر اورغایلر (وغسل وكفن وصلى عليه) اول زناكارنی اولتوركاندین صونك بوغایلر
 وكفلی ایتكایلر وآنكا نماز اوغایلر (ولغير المحصن جلده مائة وسطا بسوط لا ثمرة له) ومحصن دین
 اوزكا اوچون اورغایلر آنی بوزقامچی اورته اورغایلر اوراتوروب اورغای اولتوروب اورمغای وقولتوقیننی
 کوتاریب اورمغای واول قامچی نینك قویروقیندا نوكونی بولماغای (ينزع ثيابه الا الازار) چیقارغایلر
 آنینك تون لارینی مکر پای جامه سنی چیقارمغایلر حد اورغان وقتدا ناعورت آچماق ليق بولماغای
 (ويغفر على بدنه الا رأسه ووجهه وفرجه) وبدنی نینك بارچه سیغه اورغای مکر باشیغه وپوزیغه وفرجیغه
 اورمغای (قائما في كل حد بلا مد) وكیراك كم حد اورغوچی اورا تورغای هر حددا مد نارتماغای یعنی
 دره نی باشدین كیراك كم اونكارمكای واورغاندین صونك دره نی سودراما كای وآنی یوزین یانقورغای
 وآیاق لارینی اوزون نارتغای (وللعبد نصفها) وبدنه نینك حدی آزادنینك حدی نینك یاریمی ترور
 (ولا يحمد سيده بلا اذن الامام) كیراك كم خواجه اوزی نینك بدنه سیغه حد اورمغای حاكم اذن بیرمای
 (ولا ينزع ثيابها الا الفرو والحشو) وكیراك كم خاتون نینك توننی چیقارمغایلر مکر بخته ليق تون وپوستین
 بولسه چیقارغایلر (وتحد جالسة) وخاتون غه اولتورتوب حد اورغایلر تا یاپوقراق بولماغای (وجاز الحفرة
 لها لا له) وخاتون غه ناش اومق اوچون چوقور قازغایلر وایرلار اوچون روا بولماس (ولا يجمع بين
 جلد ورجم) ودره اومق ليق برله ناش اومق ليق نی جمع قیلماق ليق جایز ایرمس (ولا بين جلد
 ونفى الا سياسة) وتقی اومق برله وطنی دین جدا قیلماق روا ایرمس مکر سیاست اوچون ومملکت نی
 فساد دین ساقلاماق اوچون روا بولور (ويرجم المريض ولا يجلد الا بعد البرء) وغیسته نی ناش اوروب
 بولور ولیکن دره اوروب بولماس مکر خسته سیندین یخشى بولغان دین صونك اوررلار (وترجم الحامل
 بعد الوضع) ويوك ليك خاتون غه یوکینی قویغاندین صونك ناش اوررلار (وتجلد بعد النفاس) وتوغغان
 خاتون غه دره اورغایلر نفاسی نینك مدتی اوتكاندین صونك (ويدرء بالشبهة في الفعل) ودفع بولور حد
 شبههء بالفعل برله (ای ظن غير الدليل دليلا كامة ابويه) یعنی كمان قیلسه وطی نینك حلال ليقی غه
 غیر دلیل نی دلیل ییلب مثل آناسی نینك قراباشیغه وطی قیلماق ليق نی ویا آناسی نینك كنینکینی وطی
 قیلماق ليق نی (وزوجته) مثل اوزی نینك خاتونینینك كنینکینی (فلا يحمد ان ظن انها تحمل) بس حد
 اورمغایلر اكر كمان قیلسه بو وطی قیلماق حلال ترور تیب بو ایکی صورت دا كم وطی شبهه برله واقع
 بولوب ترور حد اورمغایلر (وفي المحل ای بقیام دلیل نانی للحرمه ذانا كامة ابنه) وحد بولماس اول
 شبهه نینك سببی برله كم محلدا بولسه یعنی اول دلیل نینك سببی برله كم حرام ليقی نی نفی قیلغورچن ترور

نظر بذات قطع نظر غیر دین یعنی اوزکامانع دین مثل وطی قیلماق لیق اوغلی نینک قاراباشنی چونکه دلیل بار ترور کم نفی قیلغوجی ترور حرام لیقنی ذاتفه قرامق لیق برله و اول حضرت نبی صلی الله علیه وسلم نینک سوزی ترور (انت ومالك لا ینک) یعنی سن ومالینک آناک نینک ملکی ترور نیدیلار (ومعتدة المنايات) وتقی حد لازم بولماس کنایه برله طلاق خانونغه عتی نینک ایچنده وطی قیلماق لیق برله آنینک اوچونکم صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین طلاق نینک واقع بولماق لیقیندا کنایه لفظی برله اختلاف قیلب ترور لر آندا قکم اینسه (انت علی حرام) یعنی سن مینکا حرام سن تیسسه (والمبیعة قبل التسلیم) مثل سائغان قراباشنی آلمان کشی کا تابشورمای ترور وطی قیلغانی ینکلنغ آنگا هم حد واجب بولماس (فلا یحد وان اقر بالحرمه) وحد اورمسلار بوضورت لاردا کم وطی شبهه برله واقع بولوب ترور محلدا وا کرچه حرام لیقغه اقراری بار بولسه هم (وحد بوطی^۲ امة اخیه) وآخا اینی سن نینک قاراباشیغه وطی قیلماق لیق برله حد اورورلار (واجنبیة وهدها فی فراشه وان هواصی) ویات یعنی اوزکا خانونغه وطی قیلماق لیق برله حد واجب بولور اوزی نینک توشا کیندا تابسه اگرچه کوزسین بولسه هم (لا ان زفت الیه وقلن هی زوجتک) وا کر خانون ابر برله جمع بولسه لر و خانون لار اینسه لر کم بوسینینک خانونک ترور اول بیلماسه کم یا لغان ایتورلار و آنینک برله جمع بولسه حد واجب بولماس شبهه برله وطی قیلغان ینکلنغ (ولا یحد الخلیفة) و پادشاهغه حد اورمسلار (ویقتنص) وقصاص قیلورلار اگر قصاص آنگا واجب بولغان بولسه (ویؤخذ بالمال) ومال برله هم خلیفه فی تونا بیلورلار اگر کشی نینک مالینی آلمان بولسه والله اعلم *

فصل

(من قذف محصنا ای حرا مکلفا مسلما عقیفا عن الزنا بصریحه) اول کشی کم زنا برله سوکسه آزاد مسلمان لر نی کم عاقل وبالغ ورنادین پاکیزه بولسه لر زناینک صریحی برله (اوبلست لا ینک) یا اینسه کم آناک نینک اوغلی ایرمس سن تیسسه یعنی حرام زاده سن تیسسه (اولست بابن فلان) یا اینسه کم فلان نینک اوغلی ایرمس سن تیسسه (وهو ابوه) وهالانکه اول فلان آنینک آناسی بولسه (حد ثمانین سوطا کحد الشرب) حد اورغایلر آنکا سکسان دره مثل شراب ایچکان کشی نینک حدی ینکلنغ (والطلب بقذفی المیت للوالد والولد وولدہ ولو محروما) واولکان کشی فی سوککانی اوچون اولیک نینک آناسی آنکا حد اورماقنی تیلائی بیلور و اولیک نینک اوغلی و اوغلی نینک اوغلی حد اورماقنی تیلائی بیلور و اگر محروم بولسه هم اول اولیک نینک اوغلی میراث دین آندا قکم اوزی نینک اوغلی بولسه اوغلی نینک اوغلی میراث دین محروم ترور اما حدنی تیلامک لیک کا ولایتی بار ترور (ولا یطالب احد سیده وابه بقذف امة) وحد فی تیلاماس اوزی نینک خواجه سیندین و آناسیدین آناسیغه سوکماک لیک برله (ولیس فیه ارث و عفو و عوض) وحد دا میراث ناباق بولماس و اوتماک بولماس و عوض آلمان لیق بولماس (وقی یازانی فقال بل انت حد) و بوضورتدا کم

برکشی تقی برکشی کا اینتسه ای زنا قیلغوچی اول کشی جواییدا سن سن تیسه ایکی سیغه هم حد اورغایلر
 (ولو قال لعرسه حدت) واکر موند اقنی اوزی نینک خاتونیه اینتسه کم اول خاتون ایریغه سن سن تیسه
اول خاتونیه حد اورغایلر ایرکا بوق (ولا امان) ولعان لازم کاماس (وان قالت زینت بک هدر)
 واکر خاتون ایریغه جواییدا اینتسه کم سینینک برله زنا قیلیم تیسه عفو تورور وهیچ قایسی سیغه حد
واجب بولماس (من اخذ بربح الخمر) واول کشی نی کم شراب نینک ایسی چیقماق لبق برله توتسه لر
(اوسکران زائل العقل) یامست بولسه وآنینک عقلی کیتسه (بنبیه من نهر) شیره نی ایچمک لیک نینک
سببی دین (واقربه) وقرار قیلسه خمرنی ایچکانیکا وباشیره دین مست بولغانیغه (مرة) بر مرتبه (صاحیا)
هشیارلیق حالیندا (اوشهد به رجلان) یا آنکا ایکی کشی کواه لبق بیرسه لر (وعلم شر به طوعا) وشرابنی
ایچکانی معلوم بولسه زورسین تکلیف سیز (یح حد صاحیا) آنکا هشیارلیق حالیندا حد اورغایلر (لا بهجرد
الربح) وایسی کلمک لیک برله حد اورمغایلر اقرار قیلماق (اولقی^۶) باقی قیلماق لبق برله هم حد
اورمغایلر (اوالسکر) ویما مست بولغانی اوچون هم حد اورمغایلر (ولا ان رجع عن الاقرار) وبقی
حد اورمغایلر اکر اقرار دین قایتسه (ومن شهد بحد متقادم قریبا من امامه رد الای فی قذف) واول کشیکم
قدیمکی حد غه کواه لبق بیرسه اول حالدا کم حاکم غه یاق بولسه اول کواه لبقی مردود تورور مکر
سو کماک لیک نینک حدیندا مردود ایرمس (وضمن السرقة) واکر قدیمکی اوغریلق غه کواه لبق بیرسه
ضامن قیلرلار (وان اقربه حد) واکر اوزی اقرار قیلسه قدیمکی حد غه آنکا حد اورغایلر (وهو للشراب
بزوال الربح) وبو حد نینک قدیمی شراب اوچون ایسی نینک کیتمک لیک برله (ولغیره بعضی شهر)
وشراب دین اورکاسیغه قدیمکی حدی بر آی تورور (وان شهدوا بزنی وهی غایبه حد) واکر کواه لار
زناغه کواه لبق بیرسه لار وحالا اول زنا قیلغان خاتون غایب بولسه زنا قیلغوچی ایرکا حد اورغایلر
(وبسرقه من غایب لا) واکر کواه لبق بیرسه لار غایب دین اوغری لبق غه حد اورمغایلر تامال اوغریلانغان
کشی حاضر بولماغونچه (ونصف حد العبد) وبنده نینک حدی آزاد نینک حدی نینک یاریمی ترور مراد
جلم ترور درجم لازم ایرمس (وکفی حد لجنایات کثیره اتحد جنسها) وبرحد کفایه تورور کوب کناه
اوچون کم اول کناه لار برجنسدین بولسه آنداق کم نچه نوبت سرکسا اما اکر کناه لر نینک جنس مختلف
بولسه مثل زنا وسوکمک وشراب ایچمک برحد کفایه قیلماس (واکثر التعزیر تسعة وثلاثون سوطا)
وتعزیر نینک کوبی اوتوز توقز قامچی ترور آنکچون کم ادب ترور کم حد نینک مرتبه سیغه یتیمکای وقرق
بنده نینک حدی تورور بس کبراک کم تعزیر بنده نینک حدی نینک مرتبه سیغه یتیمکای (واقله ثلاثه)
وتعزیر نینک آزی اوچ ترور (وصح حیسه مع ضربه) وبنده قیلماق لبق دورست ترور آنی دره اورمق لبق
برله اکر مصاحت کورسه لر (وضربه اشد) وتعزیر نینک اورمق لبقی قتیغ راق ترور حد دین (ثم للزنا)
تعزیر دین صونک زنا اوچون اورمق لبق قتیغ راق ترور (ثم للشراب) آندین صونک شراب ایچکان

اوپون اورمق ليق (ثم للقتل) آندىن سونك سو ككماك اوچون (وهو بقتل مملوك او كافر بزنا)
 وبرتغزير واجب بولور سو ككماك ليك برله بنده نينك يا كافر نينك زنا برله اما آزاد مسلمان نينك سو ككماك ليكى
 برله تغزير واجب بولماس بلكه حد واجب بولور (ومسلم بيا فاسق يا كافر يا سارق يا مخنث وامثاله)
 ومونداق تغزير واجب بولور اكر بر مسلمانغه يا فاسق يا كافر يا اوغرى يا مخنث ومونكا اوخشارلارنى
 ايتماق ليقى برله (لايبا حمار وقيل الا لعالم) ومسلمان غه ايشك تيماك برله وانكا اوخشارلارنى ايتماق ليق
 برله تغزير واجب بولماس مكر عالم غه ايتسه تغزير واجب بولور (او علوى) ياسيك ويا صالح كشيكا
 ايتسه لر واجب بولور (ومن حد او عزر فمات هدرمه) واول كشيكا كم حد اورسه لر ويا تغزير اورسه لر
 واول اولسه آئينك قانى عفوتورور ديت وقصاص واجب بولماس (وان عزر زوج عرسه لا) واكر اير اوز
 خاوتن يغه تغزير اورسه اول خانون اولسه آئينك قانى عفوايرمس وايركا ديت وقصاص واجب بولور كيراك
 عمدا بولسون كيراك خطا دين يعنى عمدا قصاص وخطا ديت واجب بولور و الله اعلم *

سَرَقَةُ كِتَابِ السَّرِقَةِ

سرقه لغتدا بر نمرسه نى آلماق ليق ترور ياشرون و شريعتدا (هي اخذ ملكي خفية قدر عشرة دراهم مضروبة)
 وبو سرقه شريعتدا رسیده نينك آلماق ليقى ترور ياشرون اون درهم مهر اورولغان كموش نينك مقدار ينى
 (مملوكا ممرزا) كشى نينك ملكى بولسه وساقلانغان بولسه (بلا شبهة) وآئينك ساقلانماق قيندا شبهه بولسه
 اكر شبهه بولسه آنكا حد سرقه واجب بولماس آنداق كم اوزى نينك مرميند بن بر نمرسه اوغزلاسه آنى
 اوغرى تيماس لر (بمكان او حافظ) وبو ساقلاماق ليق مكان برله بولسه مثل اوى وصندوق ينگليغ ويا
 ساقلاخوچى كشى برله مثل پادشاه شب ينگليغ (فان اقر بها مرة او شهد رجلان وسألها الامام ما هي)
 بس اكر اوغور ليق غه اقرار قيلسه بر مرتبه زنانيك خلافيغه كم آندا نورت مرتبه اقرار قيلماق كيراك
 ويا كواه ليق بيرسه لار ايكي كشى اوغور ليق غه پادشاه آلاردين سوراغاي كم اوغور ليق نى ترور
 (وكيف هي) ونيجوك اوغور لادونك (ومتى هي) نچان اوغور لادونك (واين هي) وقايد اوغور لادونك (وكم سرق)
 ونيجو نمرسه اوغور لادونك (ومن سرق) وكيمدين اوغور لادونك (وبيناها) وكواه لار مونينك بارچه سيني
 بيان قيلسه لار (قطع) اوغرى نينك قوليني كيسار لار (وان شارك جمع واصاب كلا قدر نصاب قطعوا)
 واكر بر نچه جماعت شريك بولسه لار وتيكسه هر بر پيسیغه مقدار نصاب كم اون تنكه ترور اول اوغريلر نينك
 بارچه سى نينك قولى نينك بنديند بن كيسار لار (وان اخذ بعضهم) واكر چند يكه اولار نينك بعضى سى
 آلمان بولسه وبعضى سى آلمان بولسه لر اما يارى بيركان بولسه لر (لا بتافة يوجد مباحا فى دارنا)
 كيسماسلار اول نمرسه برله كم بهاسى بولسا كم تايلسه بز نينك ديار يمزده (كخشب) مثل آغاج (وحشيش)

وکوک چوب (وسمک) وبالیق (وصیب) وآو (اوبما یفسد سریعًا) یا برنمرسه کم تیز یوق بولا تورغان
 بولسه (کلبن) مثل سوت (ولحم) ومثل ایت (وفساکه رطبه) ومثل نازه میوه (وثمر علی شجر)
 ودرختدا تورغان میوه ینکلغ (وبطبخ وزرع لم یحصد) ومثل قاون وایکین کم اورولمغان بولسه (واشربة
 مطر به) وایچا تورغان نمرسه نی کم خوش وقت قیلور (والآت لهو) ولهونینگ آلتی (وصلیب من ذهب)
 وآلتونندبن قیلغان بوت ینکلغ (وباب مسجد) ومسجد نینگ ایشکی نی اوغورلاسه (ومصحفی) وقرآنی
 اوغورلاغان ینکلغ (وصبی حر) یا آزاد اوغلاننی اوغورلاغان بولسه (ولو محلیین) اکر اول مصحفی
 واول اوغلان آرایش لیق بولسه هم قولینی کیسماسلار (وعبد الا الصغیر) وبنده نی اوغورلامق لیق
 برله قولینی کیسماسلار مکر کچیک بنده بولسه کم سوز ایتقرچی بولسه (ودفتر الا دفتر الحساب)
 واکر دفتر نی هم اوغورلاسه قولینی کیسماسلار مکر حساب نینگ دفتری بولسه کاغذ حکمیندا بولور کسمک لیک
 بار ترور (ولا فی فهد وکلب) وموندای کیسمک یوق ترور شیرنی وایت نی اوغورلامق برله
 (وخیانه) وامانت نی خیانت قیلسه قول کیسمک یوق (ونهب) ومالنی چاوب آلماق لیق برله کیسمک
 یوق (ونبش) واولیک دین کفن نی آلماق لیق برله کیسمک یوق ترور (ومال عامه) وبيت المالدین
 مال آلماق برله کیسمک یوق ترور (ومال له فیه شرکة) واول مالی کم اوغری نینگ آنکا شریک لیک
 بولسه (ومثل حقه حالا اوموجلا ولوبمزید) ومثل اوزی نینگ حق ینکلغ کم اول نق بولسون کیراک نسبه
 اکر چه اوز نینگ حقیندن زیاده اوغورلاسه هم قولینی کیسماسلار (وماقطع فیه وهو بحاله) واول نمرسه لار کم قول کیسب
 تورورلار اول مالنی ایکاسیکا بیرکان بولسه لر واول تغیر تاجمغان بولسه شول مالنی اوغری تقی اوغورلاسه تقی بر
 قولینی کیسماسلار (ومال ذی رحم محرم من بیته) واوزی نینگ محرم قرینداش نینگ مالینی اویندین
 اوغورلاسه قولنی کیسماسلار (ولا من زوج او عرس اوسیده) واکر ایر اوز خانونیدین اوغورلاسه یا
 خانون ایریندین یا بنده خواجه سیندین اوغورلاسه قولینی کیسماسلار (او عرسه) یا خواجه سی نینگ
 خانونیدین اوغورلاسه (وزوج سینته) ووی سی نینگ ایریندین اوغورلاسه هم قولینی کیسماسلار
 (ومکانبه) ومکانبندین اوغورلاسه هم شول حکم ترور (ومضیقه) وضيافت قیلغان کشیدین هم اوغورلاسه
 شول حکم ترور (ومغنم) وغنیمت مال دین اوغورلاسه هم اوشبو حکم ترور (وحمام وبيت اذن فی دخوله)
 وحمام دین وکیرمک لیک کا اذن بیرکان اویندین اوغورلاسه هم قول کیسماسلار (ولا ان لم یخرجه من الدار)
 وتقی قول کیسماسلار اکر سرایدین ناشقاری چیقارمغان بولسه (اوناول من هو خارج) یا اول کشی نینگ
 قولیغه بیرسه کم سرای نینگ تاشیندا ترور (او ادخل یده فی بیت واخذ) یا کیر کوزسه قولینی وآلسه
 برنمرسه نی واوزی کیرمهسه (اوطر صرة خارجه من کم غیره) یاپاره قیلسه همیانتی تقی بر کشی نینگ ینکلغندین

چيقارغان بولسه (اوسرق جملا من قطار) يا اوغورلاسه بر تيويه تيويه لار نينك قطاريندين (او حملا)
 يا اوغورلاسه تنك يوكنى قطارينينك اورناسيندين بوسورت لار نينك بارچه سيندا قول كيسماسار (فقطع ان حفظ ربه)
 اكر اول تنك يوكنى ايكاسى ساقلاب تورغان بولسه (اونام عليه) يا اول يوك نينك اوستيندا اوخلاغان
 بولسه ايكاسى بوسورتدا هم قول كيسماسار (اوشق الحمل واخذ شيئاً) يا يارسه اول تنك يوكنى وبر
 نمرسه نى آلسه (او ادخل يده فى صندوق اوكم) يا كير كوزسه قولينى صندوقه يايكنى غه واوغورلاسه
 بر نمرسه نى (او اخرج من مقصورة دار فيها مقاصير) يا چيقارسه سراى نينك اوبلارى دين براوى دين
 (الى صحنها) وسراى نينك اورناسيغه وسرايدين مراد بوتوروركم مدرسه ينگليغ بولسه كم حجره لارى نينك
 هر بر يسينده بر اوزكا كشى بولسه وسراى نينك اورناسى صحرا حكيميندا بولور (او سرق صاحب
 مقصورة من اخرى) يا اول سراى نينك اويندين اوزكا اوى نينك ايكاسى اوغورلاسه (او التى شيئاً
 فى الطريق) يا سالسه بر نمرسه نى يولغه (ثم اخذه) آندين صونك يولدين كونارسه (او حملة على
 حمار فساقه) يايوكلاسه آنى ايشاككا ويوروتسه اول ايشاكنى (واخرجه) اول نمرسه نى اول سرايدين
 چيقارسه بوسورتدا هم قول كيسماسار (ويقطع يد السارق من زنده) وكيسارلر اوغرى نينك قولى نينك
 باشينداقى بوغونندين (وتحمس) ويساغ برله آنى داغ قىلغايلر تاقلانى توقتاغى (ثم رجله اليسرى ان
 عاد) واكر قاينا اوغورليق قىلسه صول آياقنى كيسكايلر (فان عاد ثالثاً لابل يسجن) واكر اوچونچى
 تقى اوغورليق قىلسه آئينك قولينى كيسماكايلر بلكه زندانغه سالغايلر وتعزيز اورغايلر (حتى يتوب)
 تائوبه قىلغونچه (وشرط خصومة المالك) وقول كيسمك ايك نينك شرطى مال ايكاسى نينك خصومتى يعنى
 دعوى قىلماقلىقى تورور مالنى وقول كيسمك ليكنى (اوذى يد حافظ كالودع ونحوه) يادعوى قىلماقلىقى
 متصرف نينك كم وتيلاكم ليكى مالنى مثل امانت دار وانكا اوخشارلر مثل اولجالاب آلفان كشى واجره غه
 آلفان كشى وعاريت غه آلفان كشى ينگليغ (وما قطع به ان بقى رد والا لا يضمن) واول نمرسه كم آئينك
 برابرينده قولينى كيسب نورورلر اكر مال بار بولسه ايكاسيغه بيركايلر واكر قالماى ضايع بولغان
 بولسه ضامن بولمس اصح قولدا آئينك اوچون كم حديثدا واقع بولوب توروركم كيسكاندين صونك
 كيسلكان كا تاوان بولماس (ومعصوم قطع الطريق على معصوم فاخذ قبل اخذ مال وقتل) يعنى مسامانى
 يا ذمى كه جزيه پيرا تورغان بولسه يول ادرسه مسلمان يا ذمى نينك بس توتسه لار آنى مال آلماسدين
 وكشى اولتورمسدين ايلكارى (حبس حتى يتوب) بندكا سالغايلر آنى تا توبه قىلغونچه (وان اخذ
 ونصيب كل نصاب) واكر مالنى آلفان بولسه هر بر يسى نينك نصيبى اوغرى نينك نصيبى نينك مقدارى
 بولغان بولسه يعنى اون درم بولسه (قطع يده ورجله من خلاف) كيسكايلر آئينك قولى نى وآياقنى
 خلاقدين يعنى اونك قولى نى وصول آياقنى نى كيسكايلر (وان قتل بلا اخذ مال) واكر يول اورغونچى

كشى اولتورسه و مال آلمغان بولسه (قتل خدا) اولتوركايلر آنى هر نينك يولى برله و اكر قان نينك ايكالارى عفو قيلسه لار آنكا التفات قيلمغايلر و حدى آنكا يورنكايلر (ومعه قتل اوصلب) و اولتوروب مال هم آلسه آنى اولتوركايلر يا دارغه آسقايلر (اوقطع) يا اكر تيلاسه لار قولى نى كيسكايلر (ثم قتل) آندين صونك اولتوركايلر (اوصلب) يا دارغه آسقايلر والله اعلم *

كتاب الجنایات

(القتل العمد ضربه قصدا بما يفرق الأجزاء) جنایت یمانلق تورور کم کشیدین چبقار اولتورمك بيش قسم ترور بریسی قصدا اولتورمك ترور و اورمق ليق ترور قصد برله بر نمرسه برله کم اندامینی جدا قیلور (كمار) مثل اوت (و محمد) اونكور كيسكوچى نمرسه برله (ولو من خشب) اكر چه آغاچ دین هم بولسه (وبه یاثم) و قصدا اولتورمك برله كنه كار بولور (و یجب القود) و قصاص واجب بولور و امام شافعی رحمه الله تعالی قاتیندا ولی مخیر ترور دیت برله قصاص نینك آراسیندا (ولا كفارة) و كفارت لازم بولماس (و شبه العمد ضربه قصدا بغير ما ذكر) شبه عمد اورمق ليق ترور قصد برله اول ایتلغان لاردین اوزكا برله (وفيه الاثم والكفارة) شبه عمد برله اولتورمك لیک دا كنه كار بولور و كفارت هم واجب بولور (ودية مغلظة) و آخر دیت واجب بولور (على العاقلة) عاقله غه و خانون نینك دیتی نینك تفسیری متن دا ایتولور انشاء الله تعالی (وهو في ما دون النفس هند) و اول نمرسه کم نفسدین اوزكا اعضادا بولسه قصد حکمیندا بولور یعنی قصاص واجب بولور شبه عمد حکمیندا بولماس (وفي الخطاء فعلا اوقصدا) و بو شبه عمد اولتورمك لیک ترور خطا برله اولتورمك لیک ایکی قسم ترور بریسی خطاتورور و برسی قصد (كرميه عرضا) مثل نشانه غه اوق آتغان ینکلیغ (فاصاب آدميا) بس اول اوق آدمغه نیکسه بو ایش خطا بولغانی ترور (او مسلما ظنه صيدا او حريا) یا بر مسلمان غه نیکسه اوق کم آنى صید یا کافر حربی تیب کمان قیلسه خطانینك مثالی ترور قصدا واقع بولوب ترور (وما جرى مجراه) و آنچه یعنی اولتورمك لیک نینك جار مجری سی خطا برله بولسه (كناوم سقط على آخر فمات كفارة) مثل اویقوداغی بر کشى تقی بر کشى نینك اوستیغه نوشسه و اول کشى اولسه خطا سببلی كفارت لازم بولور (ودية عليها) و دیت عاقله غه واجب بولور اول اولوم کم جاری بولسه خطانینك مجری سیندا (وفي قتل بسبب كحفر بئر ونحوه) و سبب برله اولكاندا مثل قدوق قازسه و ناش قویسه و آنكا اوغشار نمرسه لارنى اوزكانینك ملکیندا اوزملکی بولسه براو آندا اولسه (دية عليها) دیت عاقله غه واجب بولور (ولا ارت الا هنا) و بو اولتوركانلر نینك هیچ قیسی سیندا میراث بولمس مکر سبب برله اولكان دا تیکار (و نقصان العصبى و الانوثة و الرق و الجنون و العمى) و كودك نینك نقصانى و خاتنلیق نینك نقصانى و بنده لیک و دیوانه لیک

وڪورليڪ نقصانى (والزمانة) ونورا بياماي اولتورق ليڪ (وكفر الذمى) وكافر كم جزيه بيورور (ونقصان الاطراف) وكم بولماق ليقى قول آياق نينك (هدر فى القود) عفو ترور قصاص حكيمندا بس اولتوركايلر صحیح نى خسته نينك اورنيغه ويا خاتون نينك اورنيغه ايركا كنى ويا بنده نينك اورنيغه حرنى وديوانه نينك اورنيغه ساغنى وڪورنينك اورنيغه كوزى بارنى اولتورغايلر (ولايقاد بمملوكه) وخواجه نى بنده سى اوچون قصاص قيلماسار (ولو مشرگا) اكرچه اول بنده كا شريك هم بولسار (وبالولد وعبده) وآنا آنانى فرزندى اوچون قصاص قيلماسار وفرزند نينك بنده سى اوچون هم قصاص قيلمغايلر (وبمكاتب له وفاء ووارث وسيدة) ومكاتبى نى اولتورمك برله قصاص واجب بولماس بدل مكاتبى بار بولسه هم باوجود مونينك برله آئينك اوچون قصاص قيلمغايلر اكر مكاتب نينك خواجه دبن اوزكا وارثى بار بولسه وخواجه سى هم بار بولسه آنى اولتور كوچى غه قصاص بولماس آئينك اوچون كم قصاص نينك ولى سينده خلاف ترور وبوصورت دا متعين ايرس (ويستط قود ورثه على ابيه) وسائط بولور اول قصاص كم اوزى نينك آناسيغه بولسه آندا ق كم اولتورسه آناسى اوقلى نينك آناسينى قصاص ساقط ترورر آنا بق نينك حرمتى اوچون (ولا يقاد الا بسيفى) وقصاص قيلمغايلر مكر قاج برله (ويستوفى الكبير قبل كبر الصغير) وقصاص قيلم بيلور اولوغى كچيكي اولوغ بولماسدين ايلكارى (قودا لهما) اول قصاص كم اولوغ برله كچيك نينك آراسيندا مشرڪ بولسه (وفى قتل مسلم مسلما ظنه مشركا عند التقاء الصفيين) ومسلمان مسلماننى اولتورسه مشرڪ كمان قياب مسلمان برله كافر صفى نارتيب اوروشور وقتدا (الكفارة) كفارة واجب بولور اول وقتدا كم مسلمان برله مشرڪ نينك صفى لارى آرا لا شغانده واكر صفى لارجدا بولسار ومشرڪ لار نينك صفى نينك آراسيغه بر مسلمان بارسه وآنى اولتورسه لار هيچ ندرسه واجب بولماس وآئينك قانى عفو ترورر (وفى موت بفعل نفسه وزيد وسبع وحيه) واول كشيكم اولسه اوز فعلى برله وزيد نينك فعلى برله وبر درنده جانور نينك فعلى برله ويلان نينك فعلى برله (ثلث الدية على زيد) ديت نينك اوچدين برى زيد كا واجب بولور (ولاشى بقتل مكافى شهر سيفا على مسلم او عصا الا نهارا) وكافى نينك اولتورمك ليكى برله يعنى اول كشيكم عاقل وبالغ بولسه ويلان عاقل قاج نارنسه يانباق كوترسه بر مسلمانغه مكر كم كونوز بولسه (فى مصر) شهرده بو صورتدا قصاص واجب بولور اولتور كوچى كا (والدية فى ماله فى غير مكافى) وديت اولتوركان كشى نينك اوز ماليندين بولور عاقل وبالغ بولسه آئينك ماليندين آغايلر (والقيمة فى قتل جمل صال عليه) وتيمه نينك قيمتى واجب بولور اولتورمك ليكى اول تيمه نى كم حمله قياغان بولسه اولتور كوچيغه (ويجب القود فيما دون النفس) وقصاص واجب بولور نغسندن اوزكادا (ان امكن المماتلة) اكر ممكن بولسه كم زياد قيلماسى قصاص قيلماق ليق (كقطع اليد من المفصل) مثل قولنى كيسكان ينكليغ بوغونيدين (والرجل) وآياق نينك بوغونيدين كيسكان ينكايغ (ومارن الانف) وبوروننى بو مشاقيندين

کيسکان ينکلیغ (والاذن) وقولاقنى كيسکان ينکلیغ بولاردا قصاص واجب بولور (وکل شجة يمكن فيها
 المائلة) ومونداق قصاص قيلغايلر هر سينغان باشغه کم آندا برابرليق ممکن بولسه (وعين قائمة ذهب
 ضروها) وهر کوز کم يريندا بولسه وآئينک روشن ليقي کيتکان بولسه آنکا هم ممکن بولسه (فيجعل على
 وجهه قطن رطب) بس قويارلر آئينک يوزيغه صولى بخته ني (ويقابل عينه بمرآة مائة) وآئينک کيزيغه
 اسيف آيينه برله مقابل قيلغاي ونا آئينک کوزي نينک روشن ليقي کيتکاي (لا ان قلعتم) قصاص و برابرليقنى
 رعاية قيلماق ليقي ممکن ايرمس اکر کوز او يولوب توشکان بولسه (ولا في عظم الا السن) ومونداق
 سونکاک سينغاندا هم برابرليق قيلماق ليقي قيلاييلماس مکر نيش سينغاندا (فتقطع ان قلعتم) بس اوزکاييلر
 تيش ني اکر اوزکان بولسه (وتبرد ان كسرت) وا يکاو برله آغايلر اکر سيندورغان بولسه آئينک
 نيشي ني (ولا بين رجل وامرأة) ونفسدين اوزکادا اير برله خاتون نينک آراسيندا قصاص بولماس
 (وهر وعبد) وآزاد برله بنده نينک آراسيندا (و عبد بين) وايکي بنده نينک آراسيندا هم نفسدين
 اوزکادا برابرليق بولماس (والجائفة) وباش نينک ايچيندا كي سينغانه هم برابرليق بولماس (واللسان
 والذکر) وتيلني کيسکاندا و ذکر ني کيسکاندا هم قصاص واجب بولماس (الا من الحشفة) مکر ختنه
 کاهندين کيسلسه برابرليق لازم بولور (وخير العجنى عليه) واخيارى بار نورور اول کشي ني کم آنکا
 جنابت قىلب نورور قصاص برله ديت نينک آراسيندا (ان كانت يد القاطع ناقصة) اکر اول قول کيسکلن
 کشي نينک قولى ناقص بولسه اول کشي مخير نورورکم تيلار قوليني کيسار تيلار ديت آلور (او الشجة
 تستوعب ما بين قرني المشجوع لا الشاج) يا باش سينوق ليقي بولسه وباش سينغان کشي نينک ايکي
 طرفيغه يراسي تيسا باش سيندور کوچي نينک باشي نينک ايکي طرفيغه يرا تيماسه يعني آئينک باش اولوغ
 بولسه وجراحت نينک مقدارى برابرليق بولسه بو صورتدا هم مخير نورور قصاص برله ديت نينک آراسيندا
 (ويستقط القود بموت القاتل) واولتور کوچي نينک اولمک ليکي برله قصاص ساقط بولور (وبعضو ولي
 وصاحه) واولکان کشي نينک ولي س نينک بريسي اوتمک وصالح قيلماق ليقي برله قصاص ساقط بولور
 (وللباقى حصته من الدية) قالغانلرغه ديت دين حصه سي تیکار (ويقتل جمع بفرد) واکر جماعت بولوب
 اتفاق برله برکشي ني اولتورسه لار اول جماعت نينک بارچه سيني اولتورکاييلر (وبالعكس) ومونينک عکسي
 هم اکر برکشي جماعت ني اولتورسه بارچه سي برابريندا شول برکشي ني اولتورکاييلر (فان حضر ولي
 واحد قتل له) بس اکر اولکان کشي نينک ولي لاريندين برکشي حاضر بولسه اولتورکاي اولتور کوچي ني آئينک
 اوچون (ويستطحق الباقيين) وقالغان ولي لارينينک حقي ساقط بولور (ولا يقطع البدان بيد) وکيسماسلر
 ايکي قولني برقول نينک برابريندا (ويقاد عبد اقر بقود) وبنده ني قصاص قيلغايلر اقرار قيلسه
 آئينک اوچون کم اقرار مالدا معتبر ايرمس اما قصاصدا معتبر نورور آنلچون کم تهمت نينک محلي ايرمس

قصاص حقیقیندا (ومن رمى عمدا فنقتل الى آخر) واول كشي كسم قصد برله آتسه اوق بر كشيكا نقي بر كشيكا نيكسه (فمانا) بس ايكسى هم اولسه لار (يقتص الاول وعلى عاقلته الدية للثاني) اوق آنفوجيني اولقى اوچون قصاص قبلغايلر وصونكفى اوچون عاقله غه ديت لازم بولور (ومن قطع يده فغنى عن قطعه فمات منه ضمن قاطعه دينه) واول كشي كم آئينك قوليني كيسارلار قول كيسلكن عفو ايتسه آندين صونك اولسه قوليني كيسكوچى ديتغه ضامن تورور (ولو غنى عن الجناية او عن القطع) واكر عفو ايتسه جنايتدين با قوليني كيسكان دين (وما يحدث منه) وآنچه پيدا بولسه قول كيسلكا ند ين (فهو عفو عن النفس) بس اول نفس نينك كناهيندين هم عفو تورور (فالخطاء من ثلث ماله) بس جنايت خطا برله بولسه مال نينك اوچدين بريندين معتبر تورور آئينك اوچونكم وصيت حكيمندا بولور (والعمد من كله) واكر جنايت قصد برله بولسه وجنايتدين عفو قيلسه آنچه كس آندين تولو بولور بارچه سيندين معتبر بولور (والقود يثبت بدأ للورثة لا ارثا) واولدا قصاص ورثه غه ثابت بولور وميراث قالماس (فلا بصير احدهم خصما عن البقية) بس ورثه نينك بريسى اوزكا ورثه لر اوچون دعوى كر بولماس وكيل سز اول ورثه نينك طرفيندين ورثه نينك ثابت بولماق ليقى اوچون (فلو اقام حجة بقتل ابيه غايبا اخوه) بس اكر كواه اوتكارسه اوزينيك آتاسى نينك اولتر كانيك اول حالدا غايب بولسه آئينك قرينداشى (فحضر يعيها) آندين صونك قرينداشى حاضر بولسه كواه نى قايتا اوتكاركاى ابو حنيفه رحمه الله تعالى قاتيندا (وفى الخطاء والدين لا) وخطا داوقرضا كواه نى قايتارمغاي بو اينلغان صورتلاردا (والعبرة بحالة الرمي لا الوصول) واوقنى آتغان حالدا معتبر بولور وتيكان حالدا معتبر ايرمس (فتجب الدية) بس ديت واجب بولور (على من رمى مسلما) اول كشيكا كم آتسه كم مسلمان نينك طرفيغه (فارتد فوصل) بس اول مسلمان مرتد بولسه آندين صونك اوق آنكانيكسه بو صورتدا امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى قتيندا ديت واجب بولور وصاحبين قتينده هيچ نمرسه واجب بولماس والله اعلم *

كتاب الديات

ديات ديت نينك جمعى تورور دى نينك مصدرى تورور وشرع نينك اصطلاحيندا اول مالنى ايتورلار كم اولتوركان نينك وجنايت نينك بدليغه بيورولار آنى ديت ديرلار (الدية من الذهب الف دينار) آدم نينك ديتى آلتوندين مينك دينار تورور كم هر اون دينارى يتى مثقال تورور (ومن الفضة عشرة الاف درهم) وآدم نينك ديتى كموشدين اون مينك درهم تورور هر اون درهمى يتى مثقال بولور اولتوركوچى نينك اختياري بار تورور هر قايسى سيندين ادا قيلسه (ومن الابل مائة) وتيموه دين يوز تيموه تورور (وهذه فى شبه العمد ارباع) وبو يوز تيموه قبل شبه عمدا تورور قسم تورور (من بنت مخاض وبنت لبون

وحقة وجدعة) يعنى بر ياشار اورغاجى تيوه دين يكرمى بش تيوه بيرمك كيراك وايكى ياشار تيوه دين يكرمى بش اورغاجى نى بيركاي واوج ياشار دين يكرمى بش اورغاجى تيوه بيرمك كيراك ونورت ياشار دين يكرمى بش اورغاجى تيوه بيركاي (وهى المغلظة) وبو يوز تيوه دين ديت بيرمك آغر ديت تورور (وفى الخطاء اخماس منها) وبو يوز تيوه خطاببرله اولكاند ابش قسم بولور بومذكور دين تور يكرمى بولور (ومن ابن مخاص) وتقى يكرمى سى بر ياشار ايركاك تيوه بولور (وكفارتها عتق رقبة مؤمنة) يعنى شبه عمددا وخطاببرله اولتوركاندا كفارتى بر مؤمن بنده نى آزاد قيلماق تورور كيراك قراباش بولسون كيراك قولى بولسون (فان عجز صام شهرين ولاء) بس اكر عاجز بولسه بنده آزاد قيلماق ديتن ايسكى آى توتاش روزه تونغاي (وصح رضيع احد ابويه مسلم) وكفارتى اوچون آزاد قيلماق ليق دورست تورور سوت ايما تورغان اوغلاننى كم آتاسى يا آتاسى مسلمان بولسه (لالجنين) آتاسى نينك ايچندا كى اوغلاننى آزاد قيلماق كفارت اوچون دورست بولماس (وللمرأة نصف ما للرجل فى دية النفس وما دونها) شريعتدا ايركاتعين قيلغان ديت نينك ياريمى بولور خانونغه نفس نينك ديتندا ونفس ديتن اوزكادا اير نينك بر قولى نينك ديتى بش يوز آلتون وخانون نينك بر قولى نينك ديتى ايكى يوز الليك آلتون بولور (والذى كالمسام) وديتندا ذمى مسلمان ينكليغ تورور (فى الأنف والحشفة) بس بوروننى كيسكاندا وذكور نينك كرتيكى نى كيسكاندا (والعقل) وعقل نينك كيتمك ليكىندا (واهدى الحواس) وهواس نينك بريسى كيتمك ليك يعنى كورمك واشتمك وايسكامك وتانماق واوشلامق تورور (واللسان) وتيل كيسمك ليكدا (ان منع اداء اكثر الحروف) اكر حرف لار نينك كوبرا كى نى ادا قىلا بيلماسه (واللحمة) وسقالنى كيتارمك ليكدا (وشعر الرأس) وكشى نينك ساچى نى كيتارمك ليكدا اول وجه برله كم بريل ساچى سقالى چيقماغاي (كل الدية) بولار نينك بارچه سيندا تمامى ديت واجب بولور (كما فى الاثني عشر مما فى البدن اثنان) آندا ق كم كيتمك ليكى ايكى نمرسه نينك كم بدندا ايكى ترور مثل ايكى كوز وايكى قولاق وايكى آباق وايكى قىول وايكى قاش وايكى ابرى وايكى يومور تغه ينكليغ (وفى احدهما نصفها) وبدندا كى ايكى نمرسه نينك بريسى كيتمك ليكدا ياريم ديت واجب بولور مثل بر قول وبر آباق وبر كوز ينكليغ (وفى اشفار العينين) ومونداق بوتون ديت واجب بولور ايكى كوز نينك كيرپوكيندا اكر چيقماسه (وفى احد هاربعا) وكيرپوك نينك بر قطار يندا ديت واجب بولور (وفى كل اصبع عشرين) وقول نينك وآباق نينك هر بر بارماقيندا ديت نينك اوندن برى واجب بولور (وفى مفصل غير الابهام ثلثة) وبارمق لار نينك هر بريندا بوغونيندا باش بارمق ديتن اوزكا بر بارمق نينك ديتى نينك اوچدين برى واجب بولور (وفيه نصفه) وباش بارمق نينك هر بوغونيندا بر بارمق نينك ديتى نينك ياريمى واجب بولور (كما فى كل سن) وهر بر تيشدا ديت نينك اوندن برى نينك ياريمى واجب بولور (وكل عضو ذهب نفعه بضرب فيه ديتنه)

وهر اندامی که ارمق لبق برله نفی کینسه اول اندام نینک بوتون دیتی لازم بولور (ولا قود فی الشجاج)
 وسینغان کوب بولسه باشدا قصاص لازم بولماس (الافی موضحة عبدا) مکر موضعه داکم قصد برله
 سیندورغان بولسه خطا برله بولسه موضعه اولتورور کم آنداق سینغان بولسه سونکاک کورونسه بو
 تورلیک سینغاندا قصاص بار تورور آنکچون کم بو تورلیک دا برابرلیق آسان ترور (وفيها خطاء نصف
 عشر الدية) واکر موضعه خطا برله بولسه دیت نینک اوندین بری نینک یاریمی واجب بولور (وفی
 الهاشمة عشرها) وهاشمی دا دیت نینک اوندین بری تورور وهاشمی اولتورور کم باش نینک سونکاک کی هم
 سینغای (وفی المنقلة عشرها ونصفه) ومنقله دا دیت نینک اوندین بری وینه اوندین بری نینک یاریمی
 تورور منقله اولتورور کم سونکاک سینغاندین صونک اور نیندین قوزغالغای (وفی الآمة والجائفة ثلثها)
 وآمه دا وچاقفه دا دیت نینک اوجدین بری تورور آمه اولتورور کم جراحت مغزغه یتسه وچاقفه اولتورور کم
 باش نینک مغزی نینک ایچیفه یتکای (وفی جائفة نفدت ثلثاها) واول چاقفه کم باش نینک تقی بر طرفیغه یتکان
 بولسه دیت نینک اوج حصه سی نینک ایکی حصه سی واجب بولور (والمحارصة) یعنی باش نریسی نی یرتغان
 بولسه قان کورونسه (والدامعة) یعنی قان ظاهر بولسه و آقاسه مثل کوزداغی باش ینکلغی (والدامية)
 یعنی اکر آندین قان آقسه (والباضعة) یعنی نریسی نی کیسکان بولسه (والملاحمة) یعنی ایتی نی
 یارغان بولسه و سونکاک کی کورونسه (والسمحاق) یعنی جراحت سونکاک اوستیداغی پردهغه یتسه (حکومة
 عدل) حکومت عدل واجب بولور حکومت عدل نینک بیانی بوتورور (فیقوم عبدا بلا هذا الاثر) بناغه
 بها قویغایلر جراحت سز (ثم معه) آندین صونک جراحتلی بر بها قویغایلر (فقدر التفاوت بین القيمتين
 من الدية هو) اول چاقلیغ تفاوت کم اول ایکی تفاوت نینک آراسیندا تورور اول بولور حکومت عدل
 (وبه یفتی) فتوی مونکا تورور (وفی اصابع ید مع نصف الساعد) وبر قولی نینک بارمق لاری ضایع
 بولسه بیلاکی نینک یاریمی برله (نصف دية وحکومة عدل) دیت نینک یاریمی لازم بولور حکومت عدل
 برله (والکفی تابع والعبرة للاصبع) وایاسی بارمق لاری نینک تابعی ترور ومعتبر بارمق ترور (وفی اصبع
 زائدة وهین صبی) وزیاده بارمقنی کیسکاندا وکودک نینک کوزیندا (ولسانه وذكره حکومة عدل) وکودک نینک
 تیلی نی و ذکرینی کیسکان دا حکومت عدل واجب بولور (لولم یعلم الصحة بما دل علی نظره وكلامه وحركة
 ذكره) و بو حکومت عدل اول وقتدا تورور کم معلوم بولسه بو اعضال نینک صحتی واکر معلوم بولسه بس
 دیت کامله واجب بولور اتفاق برله (ولا یقاد جرح الا بعد بر) وجراحت اوجون قصاص قیلماسلر
 مکر یخشنی بولغاندین صونک (وعمد الصبی والمجنون خطاء) وکودک نینک و دیوانه نینک قصد برله قیلغانی
 خطا حکمیندا بولور (وعلى العاقلة الدية بلا كفارة) صبی برله دیوانه نینک عاقله سیغه دیت واجب بولور
 کفارت سیز (وهرمان ارث) وکودک برله دیوانه میراث دین محروم بولمسلر وعاقله نینک تفسیری ایتولور

كتاب نينك آخريندا انشاءالله تعالى (ومن ضرب بطن امرأة تجب غرة) اول كشيكم آزاد خاتون نينك
 قازنيغه اورسه غره واجب بولور (خمس مائة درهم على عاقلته) غره كوموشدين بش يوز تنكه بولور
 اورغوچى نينك عاقله سيفه واجب بولور (ان القت ميتا) اكر اول خاتون اول اورغان سببى برله اولوك
 اوغلان تاشلاسه (ودية ان القت حيا فمات) وبوتون ديت واجب بولور اكر تريك فرزند نوشوب
 اولسه (وغرة ودية ان القت ميتا فمات الام) وغره ودية كامله واجب بولور اكر اولوك اوغلان
 نوشكاندين صونك آناسى اولسه (ودية الام فقط ان ماتت فالقت ميتا وديتان ان ماتت فالقت حيا فمات)
 وبرديت واجب بولور اكر آناسى اولسه آندين صونك اولوك اوغلان تاشلاسه وايكى بوتون ديت
 واجب بولور اكر آناسى اولسه وآندين صونك اوغلان توشه آندين صونك اوغلان اولسه بوصورتدا
 ايكى ديت واجب بولور بريسى آناسى اوچون وبريسى اوغلانى اوچون (وما يجب في الجنين لو ارثه
 سوى ضاربه) وآچمه اوغلان نينك اولما كيدا واجب بولور اوغلان نينك وارثيغه تيكار اورغوچيدىن اوزكا
 واکر اير اوز خاتونى نينك ايچيغه اورسه اوليك اوغلان توشه آناسى نينك عاقله سيفه بش يوزدرهم
 واجب بولور وآناسى آندين محروم بولور آنكچون كم اورغوچى اول تورور (وفي جنين الامة نصف
 عشر قيمته) وقاراباش نينك اوغلانيدا بهاسى نينك اوندىن برى نينك ياريمى تيكار كم اول اوغلاننى تريك
 فرض اينار بها قيلور اول زماندا واول مكاندا هر نمرسه آنينك بهاسى بولور آنينك اوندىن برى نينك
 ياريمى واجب بولور (في الذكر) اير اوغلاندا (وعشر قيمته في الانثى) وقيمتى نينك اوندىن برى
 واجب بولور اورغاچى اوغلاندا آنينك برله كم ظاهر نينك خلافي تورور كم اير نينك ديتى خاتون نينك ديتى دىن
 آزرانى بولغاي (وما استبان بعض خلقه كالنام) وآچمه معلوم بولسه اندامى نينك بعضيسى مثل ساچ وترناق تمام
 اندام نينك حكسى بولور بو ايتلغان حكم لاردا (وضمن الغرة عاقله امرأة اسقطت جنبنا ميتا عمدا بدواء او
 فعل بلا اذن زوجها) وبش يوز درمغه ضامن تورور خاتون نينك عاقله سى اكر خاتون توشورسه اوليك
 اوغلاننى قصد برله دارو برله يا اوزكا ايش برله مثل اوزى ايچيغه اورغان ينكليغ ايريندىن اخن سيز
 اما اكر ايرى نينك اذنى برله اورسه هيچ نمرسه واجب بولماس والله اعلم *

فصل

(من احدث في طريق العامة كنيفا او ميزابا او جرسنا اودكانا) اول كشيكم مسلمانلار نينك اورناق يوليندا
 استمرا خانه سالسه ياناودان قويسه ويا اوزى نينك بالارينى كوچه غه چيقارسه ويا آبرو ويا كوهر ويا كم
 آنينك اوستيغه اوى سالسه ويا دكان قبلسه (وسعه ذلك ان لم يضر بالناس) وآنكا بو نمرسه لار روا
 بولور اكر آدم لارغه ضرر نيكورمه (ولكل نقضه) وهر كشي كا تيار كم آنى يقغاي آندين يورا تورغان

كشى لاركا (وى غير نافذ لا يسعه بلا اذن الشركاء) واول كوچه كم اوتار يىرى بولسه شريك لاريندىن رخصتسىز بو اينلغان ايشلارنى قىلايىلماس (وضمن عاقلته دینه من مات بسقوطها) واول كشى نينىڭ عاقله سى ضامن تورور اول كشى نينىڭ دىنى غه كم اول بنانينىڭ يىغلان سببى دىن اولكان بولسه (كما لو وضع حجرا او حفر بئر اى الطريق قتل به نفس) آنداقكم بولدا تاش قويسه يا يولدا قدوق قازسه وضايغ بولسه آندا بر آدم اول قدوق قازغۇچى نينىڭ وتاشنى قويغۇچى نينىڭ عاقله سى اول نفس نينىڭ دىتيفه ضامن بولور (لا ان مات جوعا اوغما) واکر اول قدوقدا آچىدىن ياغدىن اولسه عاقله ضامن بولماس (وان تلى به بهيمة ضمن هو ان لم يأذن به الامام) واکر ضايغ بولسه قدوقدا يا تاشدا تورت آياق لىق جانور اول قدوقنى قازغۇچى وياتاشنى قويغۇچى ضامن تورور و آنىڭ عاقله سى ضامن ايرمس واکر آنكا ما كم وپادشاه اذن بىرماكان بولسه (ورب حافظ مال الى طريق العامة) وديوار نينىڭ ايكاسى ضامن بولور راه عامه غه مايىل بولسه ديوار (وطلب نقضه مسلم او ذمى) وتىلاكان بولسه اول ديوارنى بوزماق لىقنى بر مسلمان ياپر ذمى يعنى جز به پىراتورغان كافر (ممن يملك نقضه) اول كشىدىن كم مالك بولسه اول ديوارنى بوزماق لىق غه (كالراهن بفك رهته) آنداقكم رهن قويغۇچى مالك تورور كرونى چشمك لىك برله (وولى الطفل) ومثل طفل او غلان ولى سى يىنكلىغ (والوصى والمكاتب والعبد الناجر) ومثل وصى يعنى وصيت قىلغان كشى ومكاتب وسودا كرىنىڭ بىنكسىكم اول ديوارنى بوزماقغە ايكاتورور (فلم ينقض في مدة يمكن نقضه) بس بوزمسه ديوارنى بوزمق لىق ممكن بولا تورغان وقتدا (ضمن مالاتى به) مبتدائينىڭ خبرى تورور كم رب حافظ تورور بو اينلغان ديوار نينىڭ ايكاسى ضامن تورور اول مالغە كم اول ديوار نينىڭ سببى برله ضايغ بولب تورور (وعاقلته النفس) واول ديوار نينىڭ ايكاسى نينىڭ عاقله سى ضامن تورور اول نفس كا كم اول ديوار نينىڭ سببى برله ضايغ بولوب تورور (لا من طلب فباع وقبضه المشتري فسقط) وضامن بولماس اول كشى كم آندىن ديوارنى يىقماقنى تىلاسه لار و آنى ساتسه و آلفوچى قوليفه آلسه آندىن صونك يىقلسه وبر نمرسه آنىڭ برله ضايغ بولسه اول سانغۇچى ضامن بولماس (او طلب ممن لا يملك كالمودع ونحوه) يا بوزماق لىقنى تىلاسه لار اول كشىدىن كم بوزماق لىق نينىڭ ايكاسى ايرمس مثل امانت دار و آنكا اوخشارلر مثل كرو آلفوچى و اجاره غه آلفوچى يىنكلىغ (وان مال الى دار احد فله الطلب) واکر ديوار ميل قىلسه بر كشى نينىڭ سربى نينىڭ طرفيفه اول كشى ديوارنى يىقماق لىق اوچون طلب قىلايىلور آندىن اوزكا كشى قىلايىلمس (وان بنى ماثلا ابتداء ضمن بلا طلب واکر ديوارنى اولدا بر طرفغه مايىل بنا قىلسه وبر نمرسه كم آنىڭ برله ضايغ بولسه ضامن تورور آندىن بوزماق لىقنى تىلاماى تورور (وان طلب احد الشركاء) واکر شريك لارينىڭ بريسى دىن بوزماق لىقنى تىلاسه لار شريك ديوارىنى (او حفر في دار مشتركة) ياقدوق قازسه شريك سربايدا (فالضمان بالحصه) بس ضامن لىق حصه برله بولور صاحبين قاتىندا هر قيسى غه يارىسى تورور وامام ابى حنيفه رحمه الله تعالى قاتىندا ايكى حصه قدوق قازغۇچىغە بولور وبر حصه اوزكا شريك لاركا بولور والله اعلم *

فصل

حيوانات نينك جنائتي نينك بيانيد اتورور (ضمن الراكب ما اتلفه دابته لاما نفخت برجلها) ومنكان كشي
 ضامن تورور اول نمرسه كا كم اولاغى ضايغ قيلسه وآياتى برله ضايغ بولغان نمرسه كا ضامن بولماس (اودنبها)
 يا قويروقى برله آنكچون كم آياتى برله قويروقى منكان كشي نينك نظريندا ايرمس وآنى ساقلاماق ليق
 آنكا لازم ايرمس اما اكر مركب بولدا توقتاغان وقتدا آياتى وقويروقى برله ضايغ بولسه ضامن تورور
 (اوتلى بما رانت اوبالت) ياتيزا كلامك برله ياسيمك برله ضايغ قيلسه (فى الطريف) يولدا (ساورة)
 يوروكان حالدا (اووقفها لذلك) يا اول وقتدا كم سيمك ليك وتيزا كلامك ليك اوچون توقتاتسه
 (او اصابت حصاة او حجرا صغيرا) ياتيكورسه قومنى يا اوشاق ناشنى (اوحوه) يا آنكا اوخشار نمرسه لارنى
 (ففقاء عينا) بس كور قيلسه كوزينى بو صورتلاردا منكان كشي ضامن بولماس (وضمن بالكبير) واكر
 اولوع ناش برله كشي نينك كوزينى كور قيلسه ضامن ترور وبعضى ايتب تورور لركم آنچه تكلف سز
 منكان كشي نينك كوزيغه كورونسه اولوع تورور (والسائق والقائد كالراكب) ومركبى هيدا كوچى
 وباشينى يتكوچى منكان حكمنندا بولور بو ايتلغان حكم لردا (الا ان الكفارة عليه فقط) ليكن كفارت منكان
 كشي كا واجب بولور هيدا كوچى ويتكوچى كا واجب بولماس كفارت ومنكان كشي ميراث دين محروم بولور
 هيدا كوچى ويتكوچى محروم بولمس (وان اصطدم فارسان) واكر ايكى آتليق بربريغه اوزلارين
 اورسه لر (فمانا) وايكى سى هم اولسه (ضمن عاقلة كل دية الآخر) وهربريسى نينك عاقله سى ضامن
 ترور بربرى نينك ديتى شه (وان ارسل كلبا فاصاب فى فوره ضمن ان ساقه) واكر ايتنى قويا
 پيرسه بس پتسه شول زماندا كم آئينك ايكاسى آئينك سوينكدين هنوز قايتماى توروب اول قويا بيركوچى
 ضامن تورور اكر ضايغ قيلسه بر نمرسه نى اول ايت (وفى الطير والدابة المنفلتة لا) وقويا بيركان
 قوشدا وتورت آياتى ليق كم قاچغان بولسه ضامن ايرمس اول قوش نينك ايكاسى وجانور نينك ايكاسى
 (وان اجتمع الراكب والناخس ضمن هو) واكر جمع بولسه منكان كشي نينك ايشى برله شيش اورغان
 كشي نينك ايشى اكر منكان كشيدين اذن سيز اورغان بولسه شيش اورغان ضامن تورور (حتى النخعة)
 تاكه اورمق ليقى تورت آياتى ليك قولى برله ويا آياتى برله شيش اورغوچى ضامن بولور واكر حيوان
 شيش اورغوچى نى اولتورسه قانى عفو ترور (ونجب فى فقاء عين شاة النصاب ما نقص) وقصاب نينك
 قوينى كور ايتسه آنچه آئينك بهاسيندا كم بولسه اول واجب بولور (وفى عين البقرة والجزور والهمار والبعل
 والفرس ربع القيمة) وصغير نينك كوزينى كور قيلغان دا وتبوه نينك وايشاك نينك وقاچر نينك وآط نينك
 بر كوزينى كور قيلغان دا آئينك بهاس نينك تورت دين برى واجب بولور كبراك اول تبوه وصغير قصاب
 اوچون بولسون كبراك بولماسون والله اعلم *

فصل

(وان جنی عبد او امة خطاء) اكر بنده خطا برله جنایت قیاسه (دفعه سیده بها) خواجه سی اول بنده نی اول جنایت نینک بد لیندا بیرکای (اوفداه بارشها حالا) یا فدیبه بیرکای خواجه اول بنده نینک جنایتی اوچون و بنده نی ساقلاغای (فان وهبه او باعه او اعنته او دبره او استولدھا) بس اكر اول جنایت قیلغان بنده نی برفقیرغه بیرسه یا ساسنه یا آزاد قیلسه یا ام ولد قیلسه اول بنده نی (وام یعام بها) و اول جنایتی بیلمادی (ضمن الاقل من قیمتہ ومن الارش) و ضامن بولور خواجه جنایت برله بهاسی نینک هر قایسیسی آرز بولسه آنکا ضامن بولور (وان علم غرم الارش) و اكر بنده نینک جنایتی غه عالم بولسه و تصرف قیلغان بولسه بو اینلغان تصرفاتلارنی دیتیغه ضامن بولور (و دية العبد قیمتہ) و بنده نینک دیتی آنینک بهاسی ترور و اكر بر بنده نی خطا برله اولتورسه اول بنده نینک بهاسی ترور آنکا واجب بولا تورغان (فان بلغت هی دية الحر و قيمة الامة دية المحرة) بس اكر بنده بهاسی آزاد ایرنینک دیتیغه يتسا و قراباش نینک بهاسی آزاد خاتون نینک دیتیغه يتسا (نقص من كل عشرة) کم قیلغایلر اول بنده نینک و قراباش نینک هر قایسی سی نینک بهاسیندین اون درمنی بس بنده دا حکم قیلغایلر اون مینک درم کا اون درم کمی برله و قراباش دا حکم قیلغایلر بش مینک درم کا اون درم کمی برله (وفي القصب قیمتہ ما كانت) و بو صورتدا کم برکشی نینک بنده سیننی تارنیت آلسه و ضایع قیلسه بنده نینک بهاسی واجب بولور هر نیچه بولسه (و ما قدر من دية الحر قدر من قیمتہ) آنچه آزاد نینک دیتی دین کم قیلنور بنده نینک بهاسیندین کم قیلنور بس اكر بنده نینک قولینی ضایع قیلسه بنده نینک یاریم بهاسی لازم بولور (وفي فقاء عینی عبد دفعه سیده واخذ قیمتہ سلیم او امسکه بلا اخذ النقصان) و بنده نینک ایکی کوزینی کور قیلغاندا اكر نیلاسه خواجه سی قولنی اول کوزینی چیقارغان کشی کا بیرسون و آنینک بهاسینی تمام آلسون آندین یا ساقلاغای کور بنده سی نی و آندین هیچ نمرسه آلمای بنده نینک کوزی نینک نقصانی اوچون و صاحبین قیندا اول نقصان کم کورمس لیکدین بولوب ترور نیکار (ان جنی مدبر او ام ولد ضمن السيد الاقل من قیمتہ ومن الارش) و اكر مدبر یا ام ولد جنایت قیلسه خواجه ضامن ترور آرزغه اول آز بنده نینک بهاسی بولسون یا جنایت نینک دیتی (فان جنی اخرى) بس اكر جنایتی نی قینادین تقی قیلسه اولقی جنایت نینک ولی سیغه خواجه آنینک بهاسینی بیرکاندین صونک قاضی نینک حکمی برله (شارك ولی الثانية ولی الاولى فی قيمة دفعته اليه) شربک بولغای صونکفی جنایت نینک ایکاسی یعنی ولی سی اولقی جنایت نینک ولی سیغه اول بهادا کم آنکا بیریب ترور لر (بقضاء) قاضی نینک حکمی برله (اذ ليست فی جنایاته الا قيمة واحدة) آنینک اوچون کم بنده نینک جنایتیندا بر بهادین اوزکا بوللاس (و اتبع السيد او ولی الاولى

ان دفعت بلا قضاء) وتابع بولور خواجه بنده کا یا اولی جنایت نینک ولی سیغه بنده نینک بهاسینی بیرکان بولسه قاضی حکم قیلماغای (ومن غصب صبیا حرا فمات معه فجاءه ار بالحمی لم یضمن) واول کشیکم آزاد کودکنی اولجه لاب آلسه اول اولسه مفاجاه برله یا خسته لیق برله اول تارتیب آلغان کشی ضامن بولماس (وان مات بصاعقه او نوحس حینه ضمن عاقلته الدیة) واکر اول اوغلان یلدروم سببی برله یا یلان چاقماق لیق برله اولسه کودک نینک دیتی غه غاصب نینک عاقله سی ضامن بولور (کما فی صی اودع عبدا فقتله) آنداق کم بر کودگه بر بنده فی امانت بیرسهر کودک اول بنده فی اولتورسه اول کودک نینک عاقله سی اول بنده نینک بهاسیغه ضامن ترورور (وان انلی مالا بلا ایداع ضمن) واکر کودک اوزیغه بیرکان امانتی ضایع قیلسه اول کودک مالغه ضامن ترورور آنینک عاقله سی ضامن بولماس (وان انلی یعده لا) واکر کودگه امانت بیرکاندین صونک ضایع قیلسه اول کودک ضامن بولماس ابی حنیفه رحمه الله تعالی قاتیندا آنینک اوچون کم کویا مال نینک ایکاسی اوزی ضایع قیلب ترور کم کودک کا بیریب ترورور والله اعلم *

فصل فی القسامة

بوفصل قسامت نینک بیانیدا ترور یعنی آنط بیرمک لیک نینک بیانیدا ترور (میت به جرح او اثر ضرب اوخنیف او خروج دم من اذنه او عینه وجد فی محله) اول اولیک کم جراثلی بولسه یا اورغان نینک بلکوسی بولسه یاتماقی نینک بوغغان بیلکوسی بولسه یا قانی چیقغان بولسه قولاقیندین یا کوز بندین کم ناییلغان بولسه بر محله دا (اوا کثره) یا آنینک کوبراکی (اونصفه مع رأسه لا یعلم قاتله) یا اول اولیک نینک یاریمی باش برله آنی اولتورکچی سی معلوم بولمسه (وادعی ولیه القتل علی اهلها) ودعوی قیلسه اولکان کشی نینک ولی سی اول محله نینک خلقیغه قصد برله یا خطا برله اولتوروب سزاردیب (اوبعضوم) یا اول محله نینک بعضی سیغه دعوی قیلسه (حالی) بوایتغان صورت لاردا آنط بیرکایلر (خمسون رجلا حرا) اللیک آزاد ایر کشیکا (مکلفا) عاقل وبالغ بولغایلر (منهم) محله نینک خلقیندین (یحتر هم الولی) اولارنی اختیار قیلماغای ولی (بالله ماقتلناه وما علمنا له قاتلا) ومونداق آنط ایچکایکم بالله کم بزلا اولتورکانمز یوق وانی اولتورکان کشی فی هم بیلماهی مزتیب (لا الولی) واولکان کشی نینک ولی سیغه آنط بیرمکایلر (ثم قضی علی اهلها بالدیة) یعنی اللیک کشی آنط ایچکاندین صونک اول محله نینک خلقی غه اوفکان کشی نینک دیتی فی حکم قیلغایلر (واذا ادعی علی واحد من غیرهم یسقط القسامة منهم) وهر وقتی که بو محله دین باشقه بر کشیکا دعوی قیلسه بو محله نینک بارچه سیندین آنط ساقط بولور (فان لم یکن فیها خمسون رجلا کرر الحلف علیهم الی ان یتیم) بس اکر اول محله دا اللیک کشی بولمسه قایتا بیرکای آنطی ناللیک

آنط تمام بولغونجه (ومن نكل حبس حتى يحلف) واول كشي كم آنط ايجماسه آنى بندكا سالغابلىر تا آنط
 ايجكونجه (لا ان خرج الدم من فمه او دبره) ديت وقسامت واجب بولماس اكر فان آغزىندىن وبا
 آرتىندىن چىقسه (اوذكره) ياذكرىندىن چىقسه (وفى قتيل وجد على دابة يسوقها رجل فالدابة على عاقلته)
 وبراو ليك دا كم آنى بر اولاغ نىنك اوستىندا بر كشي اول اولاغنى يورو نورغان بولسه آنىنك ديتى
 اولاغنى يورونكان كشي نىنك عاقله سيفه تورور (والراكب والفاقد كالمسائق) ومنكان ويتكان كشي هيد اغان
 كشي نىنك حكىمىندا بولور بس ديت اولار نىنك عاقله سيفه بولور اكر اولكان اولار برله بولسه (وعلى
 دابة بين قريتين على اقر بهما) واكر ايكى كىنت نىنك آراسىندا بر اولاغ نىنك اوستىندا خواه يردا بر
 اوليك بولسه آنط وديت اول ايكى كىنت نىنك قيسى ياقق بولسه آنكا بولور (وفى دار رجل عليه القسامة)
 اكر كشي نىنك سرايندا اوليك نى تابسه لر اول سراى نىنك ايكاسيفه الليك آنط بىرمك كىراك (وتدى
 عاقلته ان ثبت بالحجة انها له) واول كشي نىنك عاقله سى ديت بىرور اكر ثابت بولسه كواه برله كم اول
 سراى اول كشي نىنك ملكى ترور اما آنىنك برله كم اول كشن نىنك تصرفىندا ترور آنىنك عاقله سى غه
 ديت لازم بولماس (وعاقلته ورثته ان وجد فى دار نفسه) وديت ورثه نىنك عاقله سيفه ترور اكر اوزى نىنك
 سرايندا تا بىلسه امام ابى حنيفة رحمه الله تعالى قانىندا ترور اما صاحبىن قانىندا بوقان عفو ترور هيج
 كىمكا هيج نمرسه لازم بولماس وبوظاهر ترور (والقسامة على اهل الخطة دون السكان والمشتريين) والليك
 آنط اول كشيكا ترور كم پادشاه اولدا خط برله ملك ايتب بىرسه آنكا ترور وآندا اولتورغان وساتىب
 آلفان لارغه آنط يوق ترور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايتب ترور لر كم اهل خطه وسانغون آلفانلر
 واولتورغانلر برابر ترور الليك آنط دا وديت دا (فان باع كلم فعلى المشتريين) بس اكر ساتسه لر
 اهل خطه نىنك بارچه سى ملك لر ينى آلفونجه ترور قسامت وديت (وفى دار مشتركة على عدد الرؤس)
 ومشترك سرايد اشريك لار نىنك ساتنجه ترور قسامت برله ديت شريك لار نىنك آراسىندا برابر ترور واولوشلار نىنك
 مقدار نجه ايرمس (وفى الفلك على من فيه) واكر اوليك نى كىمه دا تابسه لار ديت وقسامت اول
 كىمه دا كى كشي لاركا ترور (وفى مسجد محلة على اهلها) واكر بر محله نىنك مسجدىدا تابسه لار اول
 اوليك نى اول محله نىنك اهلى غه ترور قسامت برله ديت (وفى سوق مملوك على مالكة) واكر ايكالى
 بازاردا اوليك نى تابسه لر قسامت برله ديت اول بازار نىنك ايكاسيفه ترور (وفى غير مملوك والشارع
 والجامع والسجن لا قسامة) واكر كشي نىنك ملكى ايرمس بازارده ياراه عامه دا ويا مسجد جامع دا ويا زىنداندا
 اوليك تابسه لر قسامت هيج كم كا واجب ايرمس (والدية على بيت المال) ديتى بيت المال غه ترور
 (وفى بركة لا عمارة بقر بها) وصحرادا كم عمارت بولمسه آنىنك ياققىندا بر آواز يتارچاق ليق يردا اول
 صحرا كشي نىنك ملكى بولماس (او فى ماء يور به هدر) يا آقار سودا اوليك نى تابسه لار اول سودا

اوليك في آقزيب بارا نورغان بولسه هدر نورور يعني ديت وقسامت لازم ايرمس (ومستخلف قال قتله
 زيد حلف بالله ما قتلته ولا عرفته قاتلا غير زيد) وهر كشيكا كم آنط بيورولار اول ايتسه كم زيد اولتوروب
 نورور آنكا آندا ق آنط بيركايلا كم اولتوركانك يوقمو وزيد دين اوزكا اولتوركوچى في بيلمايموس نيب
 (وبطلت شهادة بعض اهل المحلة بقتل غيرهم) ومعله خلقى نينك بارچهسى يابعضيسى كواهليف بيرسه لاركم
 اوزكا كشى اولتوروب نورور تيب بو كواهليف باطل نورور آئينك اوچون كم بوصورت دا اهل محله مدعى
 نورور مدعى نينك شهادتى باطل نورور (او واحد منهم) يامعله نينك بر كشى سى اولتوردى تيب كواهليف
 بيرسه لركم بو كواهليف هم باطل نورور (وفي رجلين في بيت وجد اهدما قتيلا ضمن الآخر ديتة) ايكي
 كشى كم بر اويدا بولسه لركم بيريسينى اوليك نابسه لركم ضامن نورور اول تقى بيريسى نينك ديتى غه
 (وفي قتيلا قرية امرأة كرر الحلف عليهما) وبر كينت دا اوليك نابسه لاركم اول كينت بر خانون نينك ملكى
 بولسه مكرر قيلغايلر اول خانون غه اللىك آنط في (وندى عاقلتها) واول خانون نينك عاقله سى ديت
 بيركاي والله اعلم *

فصل العاقلة

عاقله نيب اول جماعت كا ايتور لاركم ديت بيورور لار (هي اهل الديوان لمن هو منهم) يعني عاقله
 اهل ديوان نورور اول كشى اوچون كم اهل ديواندين بولغاى يعني لشكر خلقى في واهل عطا نينك
 آنلاريني خطغه يازاتورغان بولغاى (يوخذ من عطياتهم) آغايلار اولار نينك واجب لاريندين ورسم لاريندين
 (حتى خرجت) تاكه يتوشكاي عطايات بيت المالدين (وهيه لمن ليس منهم) وعاقله اولتوركوچى نينك
 جماعتيندين هر كشى بولسه ياقق لاريندين وقبيله سيندين آغايلر (في ثلاث سنين) اوج يلددا (ثلاثة
 دراهم) اوج درهم يعني هر يلددا هر كشيدين بر درهم كموش آغاى (اواربعة) يا بر كشى اوج يلددا
 توررت درهم بيركاي (وان لم ينسج الحى ضم اليه اقرب الاحياء نسبا الاقرب فالاقرب) واكر اول
 قبيله نينك كنجايشى بولمسه قوشغايلر اول قبيله غه ياققراقى قبيله لارنى نسبددا ياققراقى بولسه آندىن صونك
 ياققراقى آندا قكم عصباندا مقرر نورور كم ياققراقى ايلكارى توتارلر (والباقي على الجاني) وآنچه ديتدين
 باقى قالسه جنابت قيلغوچى غه يوكلارلر (والقائل كاحدهم) اولتوركوچى ديت بيركوچى نينك حكيمندا
 بولور (وللمعتق هي سيده) وآزاد قيلنغان نينك عاقله سى خواجه سى نينك قبيله سى نورور (ولمولى الموالاة
 مولاه وحيه) مولى موالاة نينك عاقله سى مولا سى نورور ومولاسى نينك قبيله سى نورور ومولوى موالاة
 آندا ق كشى نورور كم اوزى مجهول النسب بولسه تقى صحيح النسب برله عهد قبيله كم بر بر يميزدين
 ميراث آغايمز وبر بر يميز نينك جنابتنى ميز غه ضامن بولغايمز تيب (والمعتبر في العجم اهل النصره)

وعاقله عجمدا يارى بيركان خلق معتبر تورور (سواء كانت بالحرفة او غيرها) اول يارى بيرمك هنر برله بولسون يا آندين اوزكا برله بولسون آنداقكم بر محلهدا بولغان ينكليغ (ومن لا عاقلة له يعطى من بيت المال ان كان) واول كشيكم ديت بيرشوركا نسب بولماسه آئينك جنايتى نى بيت المالدن بيرورلار اكر بيت المالدن نمرسه بولسه (والا فعلى الجاني) واكر عاقلهسى بولمسه لار وبيت المالدن نمرسه بولمسه جنايت قيلغوچى دين آغايلار (ويتحمل العاقلة ما يجب بنفس القتل) كونارور عاقله اول نمرسه نى كم واجب بولغان ابردى بسبب نفس قتل (لا ما يجب بصلح او اقرار لم يصرفه العاقلة) وصلاح برله ويا اقرار برله كم اينامسه آنكا ديت بيركوچى واجب بولماس (وعمد سقط قوده بشبهة) وتقى كونترمه عاقله قصد برله قيلغان جنايت نى كم ساقط بولغان بولسه آئينك قصاص شمه برله آنداقكم كاتب مكاتب نى اولتورسه كم كتابت نينك وفاسى بار بولسه وارث وخواجه هم بار آنداق كم ايتلى (او قتل ابنه عمدا) يا موزداق جنايت كم اوغلى نى قصد برله اولتوركان بولسه بوديت هم آتا نينك ماليندين تورور عاقله غه ايرمس (ولا جناية عند) وينده نينك جنايتى نى هم عاقله بيرمس يعنى اوزكا ديت بيركوچى بلكه خواجه س عاقله نينك اورنيدا تورور (او عمد) يا قصد برله قيلغان جنايت نى هم عاقله بيرمس كيراك نفسه بولسون كيراك اوزكادا (وما دون ارش الموضحة) وآنجه ارش موضحة دين آزاراق بولسه هم عاقله بيرمس اول ديت نينك اوندين برى نينك ياريمى بولور آندين آز بولسه بيرمس (بل على الجاني) يعنى بوايتلغان جنايت قيلغوچى غه لازم بولور عاقله غه ايرمس والله اعلم *

كتاب الاكراه

اكراه لغندا اولتورور كم براو براوكا زوردين ايش قيلدورور (هو فعل بوقته بغيره) وشريعت دا اكراه اول ايش تورور كم واقع قيلورلار اوزيندين اوزكا كا اول اوزكا نينك مرادى نينك خلافغه (فيقوت بهر ضاه اويفسد به اختياره مع بقاء اهليته) بس فوت بولور رضاليقى وفاسد بولور اختياري يعنى اختياري فالماس مكره نينك اهليتى نينك بقاليقى برله (وشرطه قنرة الحامل على ايقاع ما هودبه سلطانا كان اولصا) واكراه نينك تحقى بولماق ليقتدا زور قيلغوچى نينك قادر بولماق ليقتى شرط تورور واقع قيلماق ليقتدا اول نمرسه نى كم آنكا زور قيلور كيراك پادشاه بولسون كيراك اوغرى (وخوف الفاعل ايقاعه) وتقى اكراه نينك برشرطى اولتورور كم فاعل نينك قورقماق ليقتى تورور اول ايشى پيدا قيلماق ليقتدا آنى كم آئينك برله تهديد بيرور پادشاه يا اوغرى (وكون المكره به متلفا نفسا او اعضا) وتقى برشرطى زور قيلغوچى آئينك نفسينى يابر اندامى نى ضايع قيلغوچى بولماق ليقتى شرط تورور (وهو الملقى) بو تورليك اكرهنى اكراه ماجى ديرلر يعنى فاعلنى مضطر قيلغوچى ايش نينك باقى بولماق ليقتى (او موجبا غما بعدم الرضاء) يابر شرط

اکراه نینک فلان نینک مالنی اوغورلا آنچه آنینک برله توبید بیورور غم نینک موجب بولغایکم آنینک سببی برله هم رضا یوق بولغای (والفاعل ممتنعاً عما اکره علیه قبله) وتقی اکراهدا شرط تورور کم فاعل اوزینی قاجور غوچی بولغای اول نمرسه دین کم آنینک برله زور قیلور بو زورلیقدین ایلکاری (لحقه) اوزی نینک حق اوچون (اولحق آخر) یا اوزکا کشی نینک حق اوچون (اولحق الشرع) یا شریعت نینک حق اوچون (فلو اکره بالماجی) بس اکر کره قیلسه اکراه ماجی برله کم اولتورمک لیک نینک قورقوچی یا اندامی نینک ضایع بولماق لیقی نینک قورقوچی بولسه (اوغیره) یاغیر ماجی بولسه مثل قانیق اورماق لیق (علی بیع) زور قیلسه سانماق لیق غه بر نمرسه نی (ونحوه) وآنکا اوخشار نمرسلار مثل آلمان لیق و بیرمک لیک واجاره غه بیرمک و آندین اوزکا بولغای (او اقرار) یا بر نمرسه نی اقرار قیلماق لیقدا (فسخ او امضی) اکراه دین صونک اول معامله نی بوزا بیلور کم زورلیق برله قیلب ایردی یا قبول قیلب امضا قیلور (و یملکه المشتري ان قبض) وایکا بولور ساتیلغان نمرسه کا آلمان کشی زورلیق برله قیلمان سودادا اکر قولیغه آلمان بولسه اول نمرسه نی (فیصح اعتاقه ولزمه قیمته) وزورلیق برله ساتیب آلمان بنده نی آزاد قیلماق لیقی دورست تورور اول آلب آزاد قیلغوچی غه اول بنده نینک بهاسی لازم بولور (فان قبض ثمنه او سلم طوعاً نفعاً) بس اکر ساتیلغان نمرسه نینک بهاسی نی زورلیق برله آلسه یا تابشورسه رغبت برله اکراه سز دورست بولور اکراه برله سودا قیلماق لیقی (وحل بالماجی شرب الخمر) واکراه ماجی نینک سببی برله شرابنی ایچمک لیک حلال تورور آنکچون کم اولمک لیک نینک یا بر اندام نینک ضایع بولماق لیقی نینک قورقوچی بولور ایچمک لیک نینک سببی برله (واکل المبتة ونحوه) ومردارنی یمک وآنکا اوخشار نمرسه نی یمک لیک مثل تونکغوز ایتی ترور (حتی ان صبر اثم) ناکه اکر اولکوچمه یا اندامی ضایع بولغوچمه صبر قیلسه یعنی یماسه وایچماسه اولسه ویا اندامی ضایع بولسه کنه کار بولور (ورخص به اظهار الکفر) واکراه ماجی برله کلمه کفرنی اظهار قیلماق لیقی غه رخصت تورور (مطمئناً قلبه) اول حالدا کم آنینک کونکلی ایمان برله برقرار بولغای (وبالصبر اجر) وصبر قیلماق لیق برله کفرنی ظاهر اینماس اوچون اجر واولوغ ثواب ترور (واتلاف مال مسلم) واتلاف ماجی نینک سببی برله بر مسلمان نینک مالنی ضایع قیلماق لیقی غه رخصت تورور (وضمن الحامل) وحامل ضامن تورور یعنی اول کشیکم مسلمان نینک مالینی ضایع قیلماق لیقی غه زور وتکلیف قیلور بر کشیکا اول زور قیلغوچی ضامن ترور وزور قیلنغان کشی ضامن ایرمس (لا قتله) وزور قیلماق برله مسلمان اولتورمک روا ایرمس بلکه صبر قیلغای اوزی اولسه اولسون آتی اولتورمسون (ويقاد هو فقط) وزور قیلغوچی نی قصاص قیلور لر وزور قیلنغان کشی نی قصاص قیلماسلار آنکچون کم اول زور برله اولتوروب تورور (وصح نگاهه وطلاقه وعنته) واکراه برله نکاح قیلماق وطلاق قیلماق و آزاد قیلماق لیق دورست تورور (ورجع بقیمته

العبد ونصف المسمى ان لم يبطاً) وزور قيلغوجى غه رجوع قيلغاي بنده نينك بهاسيني آندين ونكاحدا
 اينلغان نكاح حقى نينك ياريمى نى تىلاكاي زور برله طلاق قيلدورغان كشيدين اكر وطى قيلغان بولسه
 (وننوه) وكره برله ندر هم دورست تورور (ويمينه) وزور برله ايچكان آنط هم دورست تورور
 (وظهاره ورجعنه وابلآؤه) وزور برله ظهار قيلماق ليقى هم دورست تورور آنكا زور قيلسه لار كم خاتونوم
 آنام ينگليغ تورور تيب اينتغيل تيب وطلاقدين رجوع قيلماق هم دورست تورور اكر اه برله (وقبئته فيه)
 واكر اه برله ايلآه هم دورست تورور ايلآه آنط ايچمك ليك تورور كم نورت آى اوز خاتونيفه ياقوليق
 قيلمغايمن تيب وابلآه دين رجوع قيلماق ليق ايلآه نينك مدتيدا كره برله دورست تورور (واسلامه بلاقتل
 لو رجع) وكره قيلنغان كشى نينك اسلامى دورست تورور اما آنى اولنورمك ليك دورست ايرمس اكر
 اسلام دين قايتسه (لا ابراؤه) وبره قدين اكر اه برله ابرا قيلماق دورست ايرمس (وردته) وكره برله مرتد
 بولماق ليقى هم دورست ايرمس تا اكر كره برله مرتد بولسه آينيك خاتونى آنكا حرام بولماس (وانزى
 حد الا اذا اكرهه السلطان) واكر كره برله زنا قيلسه آنكا حد اورارلار مكر آنكا پادشاه زور برله زنا
 قيلدورسه حد واجب بولماس والله اعلم *

كتاب الحجر والاذن

بو كتاب منع برله اذن نينك بيانيدا تورور يعنى رخصت بيرمك ليك نينك (هو منع نفاذ القول) شريعتدا
 حجر دورست سوزنى منع قيلماق ليق تورور (وسببه الصفر والجنون والرق) وهجر نينك سببى نارسيده نينك
 سوزى وديوانه نينك وبنده نينك يعنى بو اوج بولاك خلق نينك سوزى شريعتدا مقبول ايرمس (وضمنوا
 بالفعل) وبو اوج كشى ضامن تورولار اول ايشكا كم اولاردين پيدا بولب تورور (واخرالى وقت العتق
 الاقرار بمال) وتأخير قيلغايلر تابنده آزاد بولغونچه اكر اقرار قيلسه مالغه (وعجل بعد وقود) بنده كا
 متوجه بولغان حدكا وقصاص غه تعجيل قيلنغاي يعنى تأخير قيلمغايلر (ولا يحجر بسفه وفسق ودين)
 وكشى نى منع قيلمغاي وآينيك سوزينى رد قيلمغاي نادانليق وعقل سزليق نينك سببى برله وفاسق ليق نينك
 سببى برله ونامشروع اش قيلماق ليق برله وقرض نينك سببى برله وسفه تيب ينگيل ليك نى اينتورلار كم
 پيدا بولور آدم دا شادليقدين وغضبدين كم آنى سوزلامك كا كلنورور توقتلا آلماي وشريعتدا عمل
 قيلماق ليق تورور شرع نينك موجبى نينك خلايفه وسفه نينك عادتى اسراف تورور (وهجر مفت ماجن وطبيب
 جاهل) ومنع قيلور دلير معنى نى خلق غه حيله لر تعليم قيلور تاحقنى باطل قيلور آندا ق كم خاتونغه تعليم
 قيلسه كم مرتد بولغاي تا ايريندين جدا بولغاي وايركا ايتسه كم مرتد بول تا زكوة ساقط بولغاي ونادان
 طبيب نى هم منع قيلور لر علاج قيلماق ليقدين (ومكار مفلس) وافلاس كرا كشى هم منع قيلور لر

خلق لرغه چارواسنی کیرایغه بیروور و کیرای نینک حقیقی آلور وقتی کم سفر وقتی بولسه چارواسی یوق بولور و کیرای تونغوچی بولد اشلار بندن قالور (فاذا بلغ غیر رشد لم یسلم الیه ماله حتی یتبلغ خمساً وعشراً من سنة) بس وقتی که کودك رسیده بولسه عقلی و دانالیقی یوق بولسه آنینک مالینی آنکا نابشورمقایلر تاینکوچمه یکرمی بش باشقه (و صح تصرفه قبله) و دوست تورور تصرفی اول کودك نینک کم بی عقل تورور یکرمی بش باشقه یتماسدین ایلکاری اوز مالیندا (و بعد یسلم بلا رشد) و یکرمی بش باشدین صونک آنینک مالینی آنکا نابشورمقایلر اگر چنکد بکه بی عقل بولسه هم و بیلکولیکی بولسه هم اما صاحبین قیندا ناعقلی و بیلکولیکی بولماغونچمه مالنی آنکا نابشورمقایلر (و ههس القاضی المذنبون لدینه) و بند قیلغای قاضی قرض دارنی قرض اوچون اگر آنی بند قیلماق لیقی قرض نینک ایکاسی تیلایسه ایکی آی یا اوج آی بند قیلغای آنینک مالیندن سورغای اگر مال ظاهر بولسه آنی قویا بیرکای (وقضی دراهم دینه من دراهمه و دنانیره من دنانیره و باع کلا لقضاء الآخر) وقاضی آنینک دراهم قرضنی قرض دارنینک دراهمیدین ادا قیلغای و آلتون قرض نی آلتونین ادا قیلغای و آلتون کموشنی هر بریسنی ساتغای تقی بریسنی ادا قیلماق اوچون (لا عرضه و عقاره) قاضی قرض دارنینک هر بریسنی متاعی نی ویرنی ساتغای قرض نی ادا قیلماق اوچون اما صاحبین رحمهما الله تعالی قیندا ساتماق کیراک متاعی نی ویرینی آنینک قرض نی ادا قیلماق اوچون (و من افلس و معه عرض شراه فباعه اسوة للفرمان) و اول کشیکم مفلس بولسه اول بر متاع ساتغون آغان بولسه اول متاع ساتغوچی برله اوزکا قرض ایکلاری برابر تورورلار و متاع ایکاسی بوتوننی آلا بیلماق (و بلوغ الغلام بالاحتلام و الاحبال و الانزال) و ایر اوغلان نینک رسیده بولماق لیقی احتلامی بولماق لیقی سببی برله بولور اول منی نینک چیقماق لیقی تورور او یقوده و خانوننی یوک لیک قیلماق لیقی نینک سببی برله و منی چیقماق لیقی نینک سببی برله هم بولور (و الجارية) و خانون نینک رسیده بولغانی (بالاحتلام و الحيض و الحمل) احتلام برله بولور یعنی منی چیقماق لیق برله و حیض کلمک لیک نینک سببی برله هم بولور و یوک لیک بولغان سببی برله هم بولور (فان لم توجد فحیمن یتم لهما خمس عشرة سنة و به یقنی) بس اگر بو علامتلار پیدا بولسه ایردا و خانوندا بس اون بش باشقه یتسه اول ایر و خانون آنینک رسیده لیقی غه حکم قیلورلر و فتوی مونکار تورور (و ادنی مدته له اثنی عشرة سنة) و ایرنینک رسیده لیقی آزمتنی اون ایکی یاشار بولماق لیقی تورور و موندین آزار قدا رسیده لیق غه حکم قیلماسلار (ولها تسع سنین فصدقا حیثئذ ان اقرابه) و خانون نینک رسیده لیکی آزمتنی توقز یاشار بولماق لیقی تورور بس اولارنی راست ایتغوچی بیلورلار اول وقتدا کم اوزلاری نینک رسیده بولغان لاریغه اقرار قیلسه لر والله اعلم *

فصل

(الاذن هو فك الحجر) اذن منع فی براق قیلماق لبق تورور کم اول منع بنده لیک سببی برله ثابت بولوب تورور آئی شرعدا اذن دیرلار (واسقاط الحق) واذن خواجه نینک حقیقی ساقط قیلماق لبق تورور اول بنده نینک تصرف قیلماق لبقنی منع قیلماق لبق تورور خواجه دین رخصت سز (ثم يتصرف العبد لنفسه باهلیته) آندین صونک تصرف قیلور بنده اوزی اوچون اوزی نینک اهلیت لیک برله (فلم يرجع بالعهدۃ علی سیده) بس فایتماس بنده نینک عهدۃ سی خواجه سیغه بس اکر بنده نمرسه آلسه آنینک بهاسی بنده دین تیلماک کیراک وخواجه دین تیلماک کیرا کماس (ولو اذن یوما فهو مأذون الی ان یحجر) واکر بنده کا بر کون اذن بیرسه بس اول بنده اذن بیریلکان تورور تا آئی اذندین منع قیلغونچه (ولو اذن فی نوع عم اذنه) واکر بنده کا بر تورلیک نمرسه کا اذن بیرسه اول اذنی عام بولور بارچه تجارت دا (ویثبت صریحا ودلالة) واذن ثابت بولور هم صریح برله وهم دلالت برله (کما اذا رآه سیده بیبع ویشتری) آنداق کم خواجه بنده نینک آلیغ وسانتی فی کورسه (وسکت) وغاموش بولسه وخواجه آئی منع قیلسه (فیبیع ویشتری ولو یغبن فاحش) بس آلیغ وسانتی قیلا بیلور اذن بیریلکان بنده اکر چه غبن فاحش برله بولسه اول سودادا (ویوکل یوما) ووکیل هم قیلا بیلور اذن بیریلکان بنده آلیغ وسانتی غه (ویرهن ویرتهن) ویرنمرسه فی کور قیلا بیلور وکرو آلا بیلور بر نمرسه فی خواجه دین رخصت سز (ویتقبل الارض) ویرنی قبول قیلا بیلور یعنی یرنی اجاره غه آلا بیلور (ویأخذها مزارعة) ویرنی مزارعت غه هم آلا بیلور (ویشارك عنانا) وشرکت عنان قیلماق هم رواترور اذن بیریلکان بنده کا (ویدفع المال ویأخذ مزارعة) و آلا بیلور ویرا بیلور مالنی شرکت مزارعه اذن بیریلکان بنده (ویستأجر) و اجاره غه آلا بیلور (ویؤجر نفسه) واذن بیریلکان بنده اوزینی اجاره غه بیرا بیلور (ویقر بودیعة وغصب) واذن بیریلکان بنده امانت غه وغصب غه اقرار قیلا بیلور (ودین ولو بعد الحجر) وقرض غه هم اقرار قیلا بیلور اذن بیریلکان بنده اکر چه اول اقرار سودا دین و آلیغ دین صونک بولسه هم (ویهدی طعاما یسیرا) واذن بیریلکان بنده آزطعامنی هدیه بیرا بیلور (ویضیف من بطعمه وبعامله) واذن بیریلکان بنده اوزنی ضیافت قیلغان کشی کا طعام بیرا بیلور وتی اول کشیکا آنینک برله معامله قیلور (ویحطمن الثمن بعیب قدر اهد) وسانتیلغان نمرسه نینک بهاسیندین کم قیلا بیلور اذن بیریلکان بنده عیبی اوچون اول چاق لبق کم بازارکان لر نینک آراسیندا معهود مشهور بولسه (ولا یزوج ولا یکاتب) واذن بیریلکان بنده اوزی نینک بنده سی اوچون خاتون آلا بیلماس وبنده سینی مکاتب هم قیلا بیلماس آنینک بو تصرفی بازارکان نینک تصرفی ابرمس (وکل دین وجب بتجارة) وهر قرض کم بازارکان لیک برله واجب بولغان بولسه ماذون بنده کا (اوبیا هو

فی معناها) یا اول نمرسه برله کم بازگان لیک نینک معنی سیندا نورور (کفرم و دیعة و غضب) مثل امانت نینک تاوانی کم منکر ایرکاندور آنکا و باسبب آلمان نینک تاوانی بنگلیغ (وامانه جمدها) و امانت نینک تاوانی کم آنکا انکار قیلب تورور و و دیعتنی ایتغاندین صونک امانتنی ایتماق لیق عطفی عام نینک قیبلیندین تورور خاص غه (وعقر و جب بو طی مشریته بعد الاستحقاق) و مز دیکم واجب بولور قرا باشی و طی قیلماق نینک سببی برله کم ساتیب آلمان بولسه آندین صونک تقی بر کشی اثبات قیلسه و و طی قیلسه اذن بیر یلکان بنده کم مزد واجب بولور (یتعلق برقبته) بو ایتلغان قرض لار نینک صرف قیلماق لیتی اذن بیر یلکان بنده نینک بندهلکی کا تعلق توتارلر (فیباع فیه) بس ساتارلر اذن بیر یلکان بنده فی اول حکم دا (و یقسم ثمنه بالمحصی) اول اذن بیر یلکان بنده نینک بهاسینی قرض لار نینک حصه سیغه بولارلر (و بکسبه حاصل قبل الدین اوبعدہ) و بو ایتلغان قرض متعلق ترور اذن بیر یلکان بنده نینک کسب قیلغانی غه کم حاصل قیلغان بولغای قرض دین ایلکاری یا قرض دین صونک (و بما اتمب) و آنچه اذن بیر یلکان بنده هدیه قبول قیلب تورور (لا بما اخذه سیده قبل الدین) و ایتلغان قرض لر غه متعلق بولمس آنچه آلیب تورور خواهه سی قرض دین ایلکاری (و طولب بما بقی عتقه) اذن بیر یلکان بنده دین تیلارلر آنچه قالب ترور قرض دین بوینندا قالغاننی آزاد بولغاندین صونک (و لیسید اخذ غله مثله مع وجود الدین) و خواهه غه تیکار کم آغای مأذون نینک اجر مثلی فی اول اذن بیر یلکان بنده دین باوجودیکه قرضی هم بولسه (و الباقی للغرماء) و آنچه خواهه نینک اجر مثلی فی آلماندین قالور قرض ایلکاریکا بیرور (و یتحجر ان ابق) و ممنوع بولور اذن بیر یلکان بنده یعنی اذن قالماس اکر قاپسه (اومات سیده) یا آنینک خواهه سی اولسه (اوجن مطابقاً) یا آنینک خواهه سی همیشه دیوانه بولسه هم اذن قالماس اما اکر کاهی دیوانه بولسه و کاهی اوزیغه کلسه اول بنده اذن لیک بولور (اولحق بدار الحرب مرتدا) یا آنینک خواهه سی دیندین قایتب دار الحرب غه قوشولسه (او حجر علیه بشرط ان یعلم هو) یا منع قیلسه خواهه آنی آلیغ و ساتیغ دین آندا هم منع بولور اول شرط برله کم خواهه نینک منعی فی بیلسه (و اکثر اهل سوقة) کیراک کم بازار خلقی نینک کوبرا کی عالم بولغایلر تا اذن برله قالغای بنده (و یتحجر الامة ان استولوها) و اذن بیر یلکان قرا باش اکر خواهه سیندین اوغلان تابسه اذن قالماس (و ضمن قیمتھا للغریم) و خواهه ضامن بولور اول ام ولد قیلغان قرا باش نینک بهاسیغه آنینک قرض اوچون آنکچون کم ام ولدنی سانا بیلماس (ولو شمل دینه ماله و رقبتہ لم یملک سیده ما معه) اکر اذن بیر یلکان بنده نینک مالی قرضیغه یتارچاق لیق بولسه و آنینک بهاسیغه هم خواهه ایکا بولمس اول مالغه کم اذن بیر یلکان بنده برله تورور (فلم یعتق عبد کسبه باعتاقه) بس آزاد بولماس اول بنده کم اذن بیر یلکان بنده نینک کسبندین بولسه خواهه نینک آزاد قیلماق لیتی برله (و یبیع من سیده بالقیمه) و سانا بیلور اذن بیر یلکان بنده اوزی نینک

خواجه سیغه اول نمرسه نی کم اول بنده نینک ملکی بولسه اول چاق لبق غه کم اول نمرسه نینک بهاسی بولسه
 (وسیده منه بها اوباقل) وخواجه هم ساتابیلور اذن بیر یلکان بنده کا بر نمرسه نی کم اول نمرسه نینک بهاسی
 بولغای یا آزر اق بولغای بهاسیندین (فان باع با کثر نقض او حط الفضل) بس اکر خواجه اذن بیر یلکان
 قرض دار بنده کا بر نمرسه نی بهاسیندین زیاده غه ساتسه خواجه سودانی بوزغای یا زیاده سنی کم قیلغای
 (وبطل ثمنه ان سلم مبیعه قبل قبضه) وساتیلغان نمرسه نینک بهاسی باطل ترور واذن بیر یلکان بنده نینک
 بویندین ساقط ترور اکر تابشورسه خواجه ساتیلغان نمرسه نی اذن بیر یلکان بنده بهاسینی آلمای ترور
 آنکچون کم خواجه بنده نینک قرض نینک واجبی ایرمس اما اکر ساتیلغان نمرسه نینک بهاسی متاع بولسه
 خواجه لایق راق ترور اوزکا قرض دار لاردین اول متاع غه (وله بس مبیعه لثمنه) وخواجه ساتیلغان نمرسه نی
 ساقلا ییلور آنینک بهاسی اوچون کم خواجه دین آلمان بولسه (وصح اعتاقه مدیونا) واذن بیر یلکان قرض دار
 بنده نی خواجه آزاد قیلماق لبقی دورست ترور (وضمن سیده الاقل من قیمتة ومن دینه) وخواجه ضامن
 ترور آزر اق غه کم آنینک بهاسی بولغای یا قرضی بولغای هر قایسی سی آزر اق بولسه خواجه آنکا ضامن
 ترور (ولو اشتری عبد وباع ساکتا مولاه عن اذنه و هجره فهو مأذون) واکر آلسه وسانسه خواجه نینک
 اذیندین ومنعیدین سوز اینماسه اول بنده اذن بیر یلکان نینک حکمیندا بولور (ولا یباع لینه الا اذا
 اقر سیده باذنه) واذن بیر یلکان بنده نی ساتماق آنینک قرض اوچون مکر خواجه آنینک مأذون ایر کانیغه
 اقرار قیلسه (وتصرف الصبی ان نفع کالاسلام والاثاب صح بلا اذن) وکودک نینک تصرف قیلماق لبقی
 اکر فائده نی بولسه مثل اسلامنی قبول قیلماق لبقی وهبه نی قبول قیلماق لبقی ینکلیغ اذن سین دورست
 بولور (وان ضر کالطلاق والعناق لا) واکر کودک نینک تصرف قیلماق ضرر قیلغی بولسه مثل طلاق وهنق ینکلیغ بو
 دورست ایرمس (وان اذن له) اکر چه کودک کا اذن بیر کان بولسه هم آنینک ضرر غه تصرف قیلماق لبقی
 دورست ایرمس (وما نفع وضر کالبیع والشراء علق باذن ولیه بشرط ان یعقل البیع سالبا والشراء جالبا)
 واول تصرف قیلماق لبقی کم فائده وضرر نینک ایکی سی هم بولور احتمالی بولسه مثل آلیغ وساتیغ ینکلیغ
 تعلق وباغلیق ترور کودک نینک ولی نینک اذنی غه اکر کودک نینک ولی سی اذن بیر کان بولسه دورست
 نورور اول شرط برله کم بیلسه ساتماق لبقی اول نمرسه تورور کم قولدین چیتار وآلماق لبقی اول نمرسه تورور کم
 قولغه کپرار (وولییه ابوه ثم وصیه) وکودک نینک ولی سی آناسی ترور آندین صونک آناسی نینک
 وصیت قیلغانی تورور (ثم جدّه ثم وصیه) آندین صونک کودک نینک ولی سی باباسی ترور کم آناسی نینک
 آناسی بولغای آندین صونک باباسی نینک وصیت قیلغانی ترور (ثم القاضی او وصیه) آندین صونک
 قاضی ترور یا قاضی نینک وصیت قیلغانی تورور (ولو اقر بما معه من کسبه او ارثه صح) اکر اذن
 بیر یلکان کودک اقرار قیلسه آنچه اوزی برله بار نمرسه نی کسپیندین بامیر ائدین دورست تورور والله اعلم *

کتاب الوصایا

(هی ایجاب بعد الموت) وصیت شریعتدا حقنی اثبات قیلماق لبق ترور اولکان دین صونک (وندبت باقل من الثلث) وصیت قیلماق لبق مستحب ترور مال نینک اوچدین بریندین آزرانی غه (عند غنی ورثه) ورثه نینک بای لبق وقتیندا وصیت قیلغای (او استغنا فم بخصم) یا اول ورثه لر اوزلاری نینک حصه سیندین مستغنی بولسه لر یعنی میراث دین (کترکها بلا احدهما) آنداق کم مستحب ترور وصیت نی ترک قیلماق بو ایکی اش بولسه یعنی ورثه سی غنی بولسه و میراث دین اوز حصه سنی آلیب بای بولسه (وصحت للحمل وبه) و ایچندا کی اوغلان اوچون وصیت قیلماق دورست ترور برنمرسه نی وتقی ایچندا کی اوغلاننی بر کشی اوچون وصیت قیلماق لبقی هم دورست ترور (ان ولدت لاقبل من مدنه من وقتها) اگر اول فرزند آلتی آیدین آزراندوغسه وصیت قیلغاندین صونک (وصح الاستثناء وهی والاستثناء فی وصیة بامه الا حملها) وصیت دورست ترور واستثناء هم بو صورتدا کم قراباش غه وصیت قیلسه مکر آنینک اوغلاننی غه کم ایچندا بار بولسه (ومن المسلم للذمی وبعکسه) و مسلمان نینک وصیت قیلماق لبقی ذمی اوچون روانورور و مومنینک عکسی هم مسلمان اوچون ذمی نینک وصیت قیلماق لبقی دورست ترور (وبالثلث للاجنبي لا فی اکثر منه) و یات کشی اوچون مال نینک اوچدین بریغه وصیت قیلماق لبقی دورست ترور و اوچدین بریندین زیاده سیغه روا ایرمس (ولا لوارثه) وتقی اوزی نینک وارثی اوچون وصیت قیلماق روا ایرمس (وقائله مباشرة) و اوزی نی اولتورکان کشی کا وصیت قیلماق روا ایرمس (الاباجازة ورثه) مکر ورثه لاری نینک اجازتی برله کم وصیت قیلغوی نینک اولتور کوچی سیغه وصیت قیلسه دورست بولور (ولا من صبی ومکاتب وان ترک وفاء) و کودک دین و مکاتب دین وصیت روا بولماس اگرچه کتابت نینک بدلی غه وفا قیلور چاق ایق مالی بار بولسه هم (وقدم الذین علیها ونقبل بعد موته) و قرض نی وصیت دین ایلکاری ادا قیلنور وصیت قیلغوی اولکان دین صونک (وبطل قبولها وردھا فی هیوانه) وصیت نی قبول قیلماق لبق ورد قیلماق لبق وصیت قیلغوی نینک تریک تورغانیدا باطل ترور اگر تریک وقتیندا قبول قیللمسه وصیت نی و اولکان دین صونک قبول قیلسه دورست بولور (وبه یملک) و اولکان دین صونک قبول قیلماق لبقی برله آنچه وصیت قیلغانی غه ایسا بولور (الا اذا مات موصیه) مکر وقتی که وصیت قیلغوی اولسه (ثم هو بلا قبول) آندین صونک وصیت قیلغوی کشی قبول قیلمای اولسه (فهو لورثه) بس آنچه آنکا وصیت قیلب تورور وصیت قیلغوی نینک ورثه سی نینک ملکی ترور (وله ان یرجع عنها بقول صریح) وصیت قیلغوی وصیت قیلغانیندین قیتا بیلور صریح سوز برله آنداق ایتسه کم آنچه فلان اوچون وصیت قیلغانیم دین قایتیم تیسه دورست ترور (او فعل یقطع

حق المالك عما غضب عنه) يا وصيت دين بر ايش برله قايتغاي آنداق ايش كم كيسار مالك نينك حقي في اول نمرسه لاردين كم تارتيب آليب ترور اول نمرسه في ايكاسيندين (كمامر) آنداق كم كتاب غضبدا اوندى وتقى مثل اولكم وصيت قيلدى بر كشي اوچون بوزنى آندين صونك آنى تون كيسى وتيكدى ويا بختنه وصيت قىلب ايردى آندين صونك يب قيلدى يابب وصيت قىلب ايردى آنى توقيدى بو تورليك ايشلار وصيت دين قيتغاي بولور (او يزيد في الموصى به ما يمنع تسليمه الا به) يا زياده قيلسه اول وصيت قىلغانيفه بر نمرسه في كم بيريب بولمس اول نمرسه في مكر زياده سى برله بو ايش برله هم وصيتدين قايتغاي بولور (كلت السويق بسمن) مثل وصيت قىلغان تلقاننى ياغفه بولغاماق ليق (والبناء) ووصيت قىلغان بركا اوى سالماق ليق (وتصرف يزيل ملكه) وتصرف قىلماق ليق كم كيناركاى وصيت قىلغوجى نينك ملكى في اول نمرسه دين (كالبيع والهبة) مثل وصيت قىلغان نمرسه في ساتغان ينگليغ واول نمرسه في بر كشيكا بيركان ينگليغ (ولا بغسل ثوب) ووصيت قىلغان توننى يوماق ليق قايتغاي بولماس (ولا بمجودها) ووصيت غه منكر بولغانى برله هم قايتغاي پيد بولمس (وتبطل هبة المريض) وخسته نينك بر نمرسه بيركانى باطل ترور (ووصيته لمن نكحها) وخسته نينك وصيتى هم باطل ترور اول كشي اوچون كم آنى خسته ليقدا نكاح قىلور بولسه (بعدهما) وصيت دين صونك (كقراره ووصيته وهبته لابنه كافر او عبدا) مثل خسته نينك اقرارى وخسته نينك وصيتى وخسته نينك بيركانى اوغلى غه اول حالدا كم كافر بولسه يا بنده بولسه اوغلى (ان اسلم او عتق بعد ذلك) اكر مسلمان يا آزاد بولسه اقرار قىلغاندين صونك يا وصيت ياهبه دين صونك بو ايشلار بو ايتغان اوغول اوچون باطل ترور (وهبة مقدر ومفلوج واشل ومسلول من كل ماله ان طال مدته ولم يخف موته) وپيرمك ليكى اول كشي نينك كم يوراي بيلماى اولتورغان بولسه يا ياريسى ايشكا يرامسه يا قول آياقى شل بولسه وآنينك حصه سيني چيقارغان بولسه لر بارچه ماليندين معتبر ترور اكر بوخسته لارينينك مدتى اوزون بولسه بوخسته دين اولار خسوفى بولمسه (والا فمن ثلثه) اكر اولار خسوفى بولسه مال نينك اوچدين بريندين معتبر بولور پيرمك ليكد (وان اجتمع الرضايا قدم الفرض) واكر وصيت لار جمع بولسه لار مثل حج وركوة وكفارت وآنكا اوخشارلار ومال بارچه سيغه وفا قيلمسه فرضنى ايلكارى توتغايلىر (وان تساوت قوة) واكر وصيت لار برابر بولسه لر قوتدا يعنى بارچه سى فرض بولسه يابارچه سى نافله (قدم ما قدم) وصيت قىلغوجى نينك ايلكارى ايتغاننى ايلكارى توتغايلىر (وان اوصى بحج عنه راكبا عن بلدته ان بلغ نفقته ذلك والا فمن حيث تبلغ) واكر حجفه وصيت قىلمسه حج قىلدرغايلر اوليك نينك طرفيندين آط ليق آنينك شهر يندين اكر آنكا يتسه واكر نفقه وخرچى سى آنكا وفا قيلمسه نفقه سى يتكن يردين حج قىلدرغايلر (فان مات حاج في طريقه) بس اكر حاجى حج بوليند اولسه (واوصى بالحج عنه حج من بلدته) ووصيت قىلمسه حج برله آنينك طرفيندين حج قىلدرغاي آنينك شهر يندين امام ابى حنيفه رحمه الله تعالى قايتندا اكر

آئىنىڭ نىققەسى آڭكا وفا قىلسە واكر وفاقىلماسە نىققەسى بىتار بىردىن ھىچ قىلدۇرغايلىر اولىك اوچون (وىي
 وصىتە بىئىك مالا لىزىد وسىسە لاخر ولىم بىجزوا بىئىك) واكر زىدكا مال نىنىك اوچىدىن بىرىغە وصىت
 قىلسە وآلتى دىن بىرىنى تىقى بىر كىشىكا وصىت قىلسە ورثە آنى قبول قىلماسە اولىك نىنىك مالى نىنىك اوچىدىن
 بىرىن اوچ اولوش قىلغايلىر اىكى اولوشىنى زىدكا بىر كايلىر وىر اولوشىنى تىقى بىر كىشى كا بىر كايلىر
 (وبىئىكە وىكە بىنىقى) وبوصورت دا كم مال نىنىك اوچىدىن بىرىنى زىدكا وصىت قىلسە وبارچە سىنى تىقى
 بىر كىشى كا وصىت قىلسە مال نىنىك اوچىدىن بىرىنى تىنىك بولب يارىمى سىنى زىدكا بىر كايلىر وبارىمى سىنى
 تىقى بىر بىسىكا بىر كايلىر امام ابى ھنىفە رىمە اللە تەالى قاتىندا (وقالا بىرىم) وصاحبىن اىتب تورورلىر كم
 اوچىدىن بىرىن تورىكا بولكاىلىر اوچ اولوشىنى مال نىنىك بارچە سىنى وصىت قىلغان كىشىكا بىر كايلىر وىر
 اولوشىنى مال نىنىك اوچىدىن بىرىن وصىت قىلغانغە بىر كايلىر (ولا بىضرب الموصى له باكثر من الثلث
 عند ابى ھنىفە رىمە اللە تەالى) اوروب بولماس يعنى بىرىب بولماس اول كىشى كا كم مال نىنىك اوچىدىن
 بىرىن دىن زىادەغە وصىت قىلسە اوچىدىن بىرىدىن زىادەنى بىرىلماس امام ابى ھنىفە رىمە اللە تەالى
 قاتىندا مىلا اكر كىشى مالى نىنىك اوچىدىن بىرىنى بىر كىشى اوچون وصىت قىلسە ومالى نىنىك يارىمى نى
 تىقى بىر كىشى اوچون ھىستەلىق ھالىندا ورثەسى روا كورمىسە ابوھنىفە رىمە اللە تەالى قاتىندا وصىت نىنىك
 اولوشى اىكى تورور ھىر قايسى سىغە اىكى نىنىك يارىمى نى مالى نىنىك اوچىدىن بىرىغە اورساق اوچىدىن بىرىنىنىك
 نىقى ھاصل بولور اول آلتى دىن بىرى تورور بس ھىر قايسى سىغە آلتى دىن بىرى بولور (الاقى المحابات)
 مكر ھابات دا كم اورولور ھىمىع ھابات نىنىك اوچىدىن بىرىغە آئىنىك مىالى مونداق تورور كم بىر كىشى نىنىك
 اىكى بىندە سى بولسە بىرىسى نىنىك ھىسى مىكك ابر يوز دىنار و بىرىسى نىنىك ھىسى آلتى يوز دىنار تورور
 وصىت قىلدىكم اولقى بىندەنى زىدكا سانغايلىر يوز دىنارغە وتقى بىرىسىنى ھىر وغە سانغايلىر يوز دىنارغە
 بىرىسى نىنىك ھىقىندا مىنىك دىنارغە ھابات بولدى وتقى بىر بىسىغە بىش يوز دىنارغە وبو ھىستەلىق ھالىندا
 تورور وصىت ھىكىمىندا بولور واوزكا مالى يوق بولسە بو اىكى بىندەدىن اوزكا ورثەسى بو وصىت نى
 قبول قىلماسە لىر بس مال نىنىك اوچىدىن بىرى مەتبىر بولور بس ھابات مال نىنىك اوچىدىن بىرى نىنىك مىقدارى
 بولور مىنىك تىكەكا وصىت قىلغان كىشى مىكك تىكە نىنىك اوچىدىن بىرىن آلور وبىش يوز تىكەكا وصىت
 قىلغان كىشى بىش يوز تىكە نىنىك اوچىدىن بىرىنى آلور (والسعاية) مكر سعايتىد اوسعايت نىنىك صورتى اولتورور كم وصىت
 قىلسە اىكى بىندە نىنىك آزادلىقى غە كم بىرىسى نىنىك قىمىتى مىنىك تىكە وتقى بىرىسى نىنىك قىمىتى اىكى مىنىك
 تىكە بولسە اول اىكى بىندەدىن اوزكا مالى بولمىسە ورثە قبول قىلمىسە اىكى بىندە نىنىك اوچىدىن بىرى آزاد
 بولور اول اىكى بىندە نىنىك اوچىدىن بىرى مىنىك تىكە بولور اول مىنىك تىكەنى اوچ اولوش قىلورلىر اىكى
 اولوشنى اول بىندەكا بىرورلىر كم ھىسى اىكى مىنىك تىكە تورور وقالغانىغە اىش قىلور تابھاسى ادا بولغونچە

و مینک تنکه نینک اوچدین برینی اول بنده کا بیروورلر کم قیمتی مینک تنکه ترور بهاس نینک قالغانیغه ایش قیلور تا ادا بولغونچه (والدراهم المرسله) وتقی مرسله تنکه لاردا یعنی مطلق تنکه لاردا کم باریمغه اوچدین و آنکا اوغشاشلارغه باغلیق بولمسه و بومسئله نینک صورتی اولتورور کم بر کشی اوچون مینک تنکه وصیت قیلسه وتقی بر کشی اوچون ایکی مینک تنکه وصیت قیلسه آنینک مالی نینک اوچدین بری مینک تنکه بولور اکر ورثه قبول قیلمسه اول مینک تنکه فی اوج اولوش قیلغایلر ایکی اولوش ایکی مینک تنکه وصیت قیلغان کشیکا بیر کایلر و بر اولوشی مینک تنکه وصیت قیلغان کشیکا بیر کایلر (و بمثل نصیب ابنه صحت) اوزی نینک اوغلی نینک اولوشی بنگلیغی تقی بر کشیکا وصیت قیلماق لیقی دورست تورور (و بنصیبه لا) اوزی نینک اوغلی نینک اولوشینی تقی بر کشیکا وصیت قیلماق لیقی دورست ابرمس آنکچونکم اوغلی نینک اولوشی اوغلی نینک حق ترور آتی تقی بر کشیکا بیرمک لیک روا بولماس (والعبرة بحال العقد فی التصرف المنجز) و معتبر سودانی بغلاغان وقت تورور اول تصرفدا کم میعاد نسیسه برله بولمسه و نسیس بولسه و باغلاغان بولسه اولکاندین صونک فیه آنداق کم سن آزاد من اولکاندین صونک یا بونورسه زین نینک بولسون من اولکاندین صونک نسیسه (فان کان فی الصحة) بس اکر اول تصرف قیلماق لیق کم نسیسه بولمسه ساغلیق حالیندا (فمن کل ماله) بس مالی نینک بارچه سیندین معتبر بولور (والا فمن ثلثه) و اکر ساغلیق حالیندا بولمسه و خسته لیق حالیندا بولسه مالی نینک اوچدین بریندین معتبر بولور و موندین مراد اول تصرف تورور کم انشاء بولغای و غیر بولغای تبرع و بیرمک لیک نینک معنی سیندا بولغای کم اکر خسته لیقدا قرضه اقرار قیلسه مال نینک بارچه سیندین معتبر ترور و نکاحی کم مهر مثلی برله بولسه اول هم مال نینک بارچه سیندین معتبر ترور (والمضاف الی موته من الثلث) و اول تصرف کم اولومکا مضاف بولسه مال نینک اوچدین بریندین معتبر ترور (وان کان فی الصحة) هر چندیکه اول تصرف اولومکا مضاف بولوب تورور ساغلیق حالیندا بولسه هم بس اکر اوز بنده سی فی مدبر قیلسه ساغلیق حالیندا یا خسته لیق حالیندا مال نینک اوچدین بریندین معتبر ترور اکر چه ساغلیق حالیندا بولسه هم (و مرض صح فیه کالصحة) و اول خسته لیق کم آندین صحت ناسیه ساغ نینک حکمیندا بولور آنینک اوچونکم وارث نینک حق همیشه متعلق بولور اول کشی نینک مالیه اولوم خسته سیندا و آندین صحت نابغان خسته سیندا متعلق بولمس (واعتاقه و محاباته و هبته و ضمانه وصیه) و آزاد قیلماق لیقی خسته نینک اولوم خسته سیندا و آنینک محاباتلاری یعنی کم برله و آنینک برنورسه بیرمک لیک لاری و آنینک ضامن بولماق لیری اولوم خسته سیندا وصیت حکمیندا بولور یعنی مال نینک اوچدین بریندین معتبر ترور والله اعلم *

فصل

(جاره من لصق به داره) کشی نینک همسایه سی اول کشی تورور کم آنینک سرایی نوناش بولغای اول

كشى نىنك سراپى غە (وصورة كل ذى رحم محرم من عرسه) وكشى نىنك صهرى ذى رحم محرمى ترور يعنى اول كشى كم نكاح اولار نىنك آراسىندە روا بولمىسە وآنىنك قىرىنداش لىقى خانون نىنك جانىبى دىن بولمىسە (وختنه كل زوج ذات رحم محرم منه) واكر كشى اوزى نىنك كويماوى اوچون وصيت قىلمىسە داخل ترور كويماغىغا اير كم ذات رحم محرم نىنك بولمىسە اول ابركا (واهله عرسه) واكر اوزى نىنك اهلې اوچون وصيت قىلمىسە آنىنك خانونى اهلېغە داخل ترور (وآله اهل بيته) وكشى نىنك آلى اهل بىنىسى ترور واهل بيت غە داخل ترور آناسى واولوغ آناسى وهر كىشىكم وصيت قىلغوجىغە منسوب ترور آتالار جانىبى دىن تا صوتكى آناسىغە چە كم مسلمان بولب ترور واهل بيت كا داخل بولماس قىز نىنك اوغلانلرى وقز قىرىنداش نىنك اوغلانلارى وصيت قىلغوجى نىنك آناسى نىنك ياققارلى هم داخل بولماسلر (واقار به وخوانسابه محرماه فصاعدا) واكر اوزى نىنك ياققارلىغە يا نسب ايكالارىغە وصيت قىلمىسە داخل ترور آنىنك ايكى محرمى وآندىن زياده هم آنىنك اوچون كم جمع نىنك آز مرتبهسى ايكى ترور بس ايكى محرم يا زياده داخل ترور (من ذوى رحمه يقدم الاقرب فالاقرب) يعنى هر محرمى كم قىرىنداشلاردىن بولمىسە هر قىسىسى ياققار بولمىسە اول اولى ترور نچوك كم ميراندا ترور وصيت دا هم آنداق ترور (غير الوالد بن والولد) وياوق قىرىنداشلارغە وصيت قىلغاندا آتما آناسى وفرزندى داخل بولماس (وفى ولد زيد الذكر والانشى سواء) زيد نىنك فرزندى اوچون وصيت قىلغاندا اير فرزندى و خانون فرزندى برابر ترور (وفى ورثته ذكر كانشيين) وورثه لارىغە وصيت قىلغاندا برابر ايكى خانون نىنك برابرىندا بولور (وفى بنى فلان الانشى منهم) واكر وصيت قىلمىسە فلان نىنك بنىسى اوچون داخل ترور آنكا خانون لارى هم آنكچونكم جمع مذكر مؤنث كا شامل ترور و ابوحنيفة رحمه الله تعالى نىنك آخىرغى سوزى بو ترور كم بنى جمع مذكر ترور كم مؤنث داخل اهرمس ظاهر بو ترور (وبطلت الرصية لمواليه فى من له معتقون ومعتقون) واوزى نىنك موالىسىغە وصيتى باطل ترور اوله كىشىكا كم آزاد قىلغوجىسى بار بولمىسە و آزاد قىلغانى هم بار بولمىسە وصيت باطل ترور نا معلوم سز سببى دىن مكر اوزى نىنك تريك حاليندا بيان قىلمىسە كم مرادى قايسى ترور و امام شافعى رحمه الله تعالى قانيندا بر روايت امام اعظم رحمه الله تعالى دىن اول ترور كم وصيت درست ترور و آنداق داخل ترور هم آزاد قىلغوجىسى وهم آزاد قىلغان (وصحت بخدمة عبده وسكنى داره) وبنده نىنك خدمتىغە وسرايدى اول ترور قىلىق اوچون وصيت قىلماق لىقى درست ترور (مدة معينة) بىلكولىك مدتدا (وابدأ) وقت قرارى قىلماق هميشه نىسە هم روا بولور (وبغلتها) وبنده نىنك وسراى نىنك فائدهسىغە هم وصيت قىلماق لىق درست بولور (فان خرجت الرقبة من الثلث سلمت اليه) بس اكر اول بنده يا اول سراى مال نىنك اوچدىن بىرىندىن چىقسە اوچدىن بىرىندىن حساب قىلب اول وصيت قىلغان كىشىكا تاپشورغايلر اول بندهنى واول سراپىنى

(والا) واكر بنده وسراى مال نينك اوچدين بريندين چيقماسه يعنى بو بنده دين وبو سرايدين اوزكا مالى قالمغان بولسه وصيت قيلغوچى دين (قسمت السدار ويهايا في العبد) سراينى بولكايلار وبنده نينك خدمتى نوبت كا سالغايلار ايكي كون وارث لارغه خدمت قيلغاي بر كون وصيت قيلغان كشي اوچون خدمت قيلغاي واكر سرايدا هم بويوسون برله اولتورسه لر روا بولور اكر سراينى بولسه لر اوچ اولوش قيلماق ليقي روا ترور (وبموتة في حيوة موصيه تبطل) ووصيت قيلنغان كشي نينك اولمك ليكي برله وصيت قيلغوچى دين ايلكاري باطل بولور وصيتى (وبعد موته يعود الى الورثة) واكر وصيت قيلنغان كشي وصيت قيلغوچى دين صونك اولسه اول وصيت نى وصيت قيلنغان كشي نينك وارث لارى آلور (وبثمرة بستانه ثم ان مات وفيه ثمرة له هذه فقط) واكر اوزى نينك باغى نينك ميوه سى برله وصيت قيلسه واكر اول وصيت قيلغوچى نينك اولوم وقتيندا باغدا ميوه بولسه شول ميوه وصيت قيلنغان كشي كا تيكار آندين صونكى ميوه آنكا تيكماس (وان ضم ابداه فله هذه وما يحدث كما في غلة بستانه) واكر ابدانى قيد قيلسه وايتسه كم آنكا تورور مينينك باغم نينك ميوه سى هميشه تيب اول ميوه كم اول وصيت قيلغوچى اولكاندين صونك حاصل بولور اول وصيت قيلنغان كشي كا تيكار ومونداق ترور حكم اول صورتدا كم بستان نينك غله سيني بستان ميوه سى نينك اوزيغه ايتسه (وبصوف غنمه وولدها ولبنها له ما في وقت موته) واكر اوزى نينك قوي نينك يونكى غه وصيت قيلسه لر كشي كا وقوى نينك بچه سيغه وپوتيغه هم وصيت قيلنغان كشي كا اول سوت وقوزى ويونكى تيكلى كم وصيت قيلغوچى نينك اولوم وقتيندا بونمرسه لر بار بولسه (ضم ابداه اول) كيراك ابدانى آنكا قوشغان بولغاي كيراك قوشغان بولمغاي (ويورث بيعة وكنيسة جعلتا في الصحة) بيعة وكنيسة ميراث بولور يعنى يهودى ونصارى نينك بنده چى ليك قيلاتورغان يريكم يهودى ونصرانى نينك ساغ ليق وقتيندا قيلغان بولسه آنينك ورثه سيغه نقل قيلور آنكچون كم وقف قيلغوچى نينك اوزيندا تورور امام اعظم رحمه الله تعالى قاتيندا وقف ورثه غه نقل قيلور يعنى اوتار آنينك اوچون كم وقف قيلغوچى نينك ملكيندا ساقلانغان تورور (والوصية يجعل احديهما تصح) وبيعه نى وكنيسة نى بنا قيلماق ليق غه وصيت قيلسه اول بردا كم شعار اسلام بولسه اول بردا دورست تورور اما اول بردا كم شعار اسلام بولسه دورست بولمس والله اعلم *

فصل في الايصاء

(ومن اوصى الى زيد وقبل هذه) واول كشي كم زيد كا وصيت قيلسه وزيد وصيتى نى قبول قيلسه يعنى وصيت قيلغوچى آنى تصرف قيلغوچى قيلسه اوزى نينك مال يغه اوزى اولكاندين صونك وزيد قبول قيلسه وصيت قيلغوچى نينك قاشيندا (فان ردعته رد والا لا) واكر وصيت نى رد قيلسه وصيت قيلغوچى نينك

فاشيندا روا بولور اكر آندا قيلمسه روا بولماس (فان سكت فمات موصيه فله رده وضده) بس اكر
 زيد وصيت قيلغوچي نينك فاشيندا اوندامسه وصيت قيلغوچي فوت بولسه وصيت قيلغوچي اولكاندين
 صونك زيد نينك اول ايشنى رد قيلماق ليقغه وقبول قيلماق ليقغه ولاينى بار تورور (ولزم بيع شيه
 من التركة وان جهل به) ووصيت لازم بولور تركه دين برنمرسنى ساتماق ليق نينك سببى برله اكر چه
 عالم بولمسه وصيت غه (فان رد بعد موته ثم قبل صح) بس اكر وصيت قيلغوچي اولكاندين صونك
 رد قيلمسه آندين صونك قبول قيلمسه دورست بولور (الا اذا نفذ قاض رده) مكر وقتيكم قاض آئينك
 وصيتنى رد قيلغانينك دورست ليقى غه حكم قيلمسه و آندين صونك وصيتنى قبول قيلمسه روا بولماس
 (والى عبد او كافر او فاسق بدله القاضى بغيره) واكر بنده كا يا كافر كا يا فاسق غه وصيت قيلمسه قاضى
 تبديل قيلماق اول وصيتنى آندين اوزكاكا (والى عبده صح ان كانت ورثه صغارا والا لا) واوزى نينك
 بنده سيفه وصيت قيلماق ليقى دورست ترور اكر آئينك ورثه لرى كچك بولسه لار (والى عاجز عن
 القيام بها ضم اليه غيره) واكر وصيت قيلمسه بر كشى كا كم اول كشى آنى قيلماق غه عاجز بولسه
 قاضى آنكا تقى بر كشى نى قوشماق (ويبقى امين بقدر) وقاضى چبقارا بيلماس اول كشى نى كم امين
 بولسه وقادر بولسه تصرفه (والى اثنين لا ينفرد احدهما الا بشراء كفته وتجهيزه) وايكى كشى كا
 وصيت قيلمسه اولار نينك بريسى بالفوز تصرف قيلماق اوليك نينك مالينى مكر كفى نى وكومكو نچهنى
 خرج بولسه آنى بالفوز قيلمسه روا بولور (والخصومة فى الحقوق وقضاء دينه) وتقى وصيت قيلغوچي نينك
 حق لرى نينك خصومتى ودعوى سى اوچون وقرضنى ادا قيلماق ليق اوچون (وطلبه) وآئينك قرضنى
 تيلامك ليك اوچون (وشراء حاجة الطفل) واوغلان نينك محتاج نمرسه سيني ايكى سى نينك بريسى آنى
 قيلمسه روا بولور تقى بريسى بولمسه هم (والاتهاب له) وطفل اوچون قبول هبه قيلماق ليق دا (واعتاق
 عبد عين) وآزاد قيلماق ليق دا اول بنده نى كم آئينك آزاد ليق نى اولكان كشى تعين قيلغان بولسه
 (ورد وديعة) وامانتنى هم رد قىلا بيلور كم بيلكوليك بولسه (وتنفيذ وصية معينتين) وبيلكوليك
 وصيتنى توزوك قيلماق ليق روا نورور (وجمع اموال ضايعة) وضايع بولغوچي مال لارنى جمع قيلماق ليق
 (وبيع ما يخاف تلفه) وساتماق ليق اول نمرسه نى كم آئينك ضايع بولور خوڤى بولسه وبو ايتلغان لاردين
 اوزكاكا وصيت قيلنغان ايكى كشى بر بريندين باشقه تصرف قىلا بيلماس مثل ساتماق ليق دا وكرو
 قيلماق ليق دا واجاره غه آلماقدا وبنده نى مكاتب قيلماق دا بو تصرف لرى ينكليغ (ووصى الوصى وصى فى
 ماله ومال موصيه) وصيت قيلنغان كشى تقى بر كشى نى وصى قىلا بيلور صونكفى وصيت قيلنغان تصرف
 قىلا بيلور اوزى غه وصيت قيلنغان كشى نينك مالينى واؤلقى موصى نينك مالى نى (ولا يبيع وصى ولا
 يشتري الا بما يتغابن الناس) ووصيتنى قيلنغان كشى آليغ وساتنغ قىلا بيلماس مكر آنچه ضرر واقع

بولور اول چاق ليق غه عرفدا بىرىن وملك لىرىن كىچىك اوغلان نىكىنى سنا بىلور وصيت قىلنغان كشى وقتى كم اوليك نىنىك قرضى بولسه كم اول بىرىنى ساتماي ادا بولماي تورور يا اول كىچىك اوغلان نىنىك احتياجى بولسه كم آن سىز كفايت بولمسه يا آلفوچى وقتى نىنىك قىمىتى نىنىك مقابلى غه آلور موند سنا بىلور (وىدفع ماله مضاربه وشركة) وصيت قىلنغان كشى وصيت قىلغورچى نىنىك مالينى مضاربغه وشركتغه بىرا بىلور وبضاعتكا يعنى سودا كره سودا قىلماق اوچون امانت بىرا بىلور (وىجتال) وصيت قىلنغان كشى حواله نى هم قبول قىلا بىلور (على الاملاء) اول كشى كام باي بولسه (لا على الا عسر) وفتقر يارلى كشى دىن حواله نى قبول قىلماق ليق روا بولماس (ولا بقرض) وىتم نىنىك مالينى قرض بىرا بىلماس (وىبىع على الكبير الغاوب) وصيت قىلنغان كشى رسیده بولغان غاوب نىنىك مالينى سودا قىلا بىلور (الا العقار) مكر كم رسیده بولغان غاوب نىنىك ملكى بولسه وصيت قىلنغان كشى آنى سنا بىلماس (ولا يتجر فى ماله) وصيت قىلنغان كشى وصيت قىلغورچى نىنىك مالينى سودا كرچى ليق قىلا بىلماس آنىنىك اوچون كم آنكا مالينى ساقلماق ليق نى بوپوروب تورور بازاركان ليق نى بوپورغان يوق تورور والله اعلم *

كتاب الخنثى

(هو ذوفر ج و ذكر) خنثى اولنورور كم فرج وهم ذكر ايكاسى بولغاي يعنى هم ابر وهم خاتون بولغاي بر كشى (فان بال من ذكره فذكر وان بال من فرجه فأنثى) بس ذكر بندىن سىسه ابر حكمند او فرجندىن سىسه خاتون حكمند بولور (وان بال منهما حكم بالاسبق) واكر ايكى اندامىدىن هم سىسه هر قابىسى سىندىن سىدوك ايلكارى چىقسه آنكا حكم قىلورلر يعنى ابر اندامىدىن ايلك چىقسه ابر وخاتون اندامىدىن ايلك چىقسه خاتون حكم قىلورلر (وان استويا فمشكل) واكر ايكى اندامىدىن هم برادر سىسه آنىنىك حكى مشكل تورور (ولا يعتبر الكثرة) وكوب ليكنى اعتبار قىلماق تورورلر (فان بلغ ولم يظهر علامة احدهما فمشكل) بس اكر رسیده بولسه معلوم بولسه ابر نىنىك وخاتون نىنىك بىلكوسى مثل سقال وهىض بىنكلېغ آنكا اوخشارلر بس آنى خنثى مشكل دىرلر آنىنىك حكى مشكل تورور (فان قام فى صفهن اعاد) بس اكر بو خنثى خاتون لار نىنىك صفىندا تورسه قايتهدىن او قوغاي نمازىنى احتياط اوچون آنىنىك اوچون كم شايد ابر بولغاي (وفى صفهم) وايرلار نىنىك صفىنده تورسه (يعبد) قايتا او قوغاي نمازىنى (من بجنبه) اول كشى كم آنىنىك ايكى يانيندا بولسه ابرلردىن (ومن خلفه بجزاه) واول كشى كم آنىنىك صوتىغى دا برابرىندا تورغان بولسه احتمالى بار كم خاتون بولغاي (وصىلى بقناع) وخنثى نمازىنى يا غلىق برله او قوغاي خاتون لر بىنكلېغ بابونوب (ولا يلبس حريرا وحبلىا) وكىراك كم خنثى بفاك تون وآلتون

برله آرایش بیرکان توننی کیمکای ایر بولور احتمالی بار ترور (ولایکشف عند رجل وامرأة) وکیراککم یوزینی آچمغای ایرنینک و خاتون نینک قاشیدا احتیاط اوچون (ولایخلوبه غیر محرم عن رجل وامرأة) وبالغور بر یردا بولماسون آنینک برله محرمیندن اوزکا کشی ایر بولسون یاخاتون بولسون (ولایسافر بلا محرم) وخنشی ایر محرم سیز سفرغه بارمغای (وکره للرجل والمرأة ختنه) ایرکا و خاتون غه آنی کیمک مکروه تورور (ونشتری أمة تخننه) واوزینی کیمک اوچون بر قراباش ساتیب آلتغای (ان ملک مالا) اکر آنینک مالی بولسه (والا فن بیت المال ثم تباع) واکر آنینک مالی بولسه بیت المالدین آلتغای آندین صونک اول قراباشنی ساتغای آنینک بهاسی نی بیت المال غه تابشورغای (فان مات قبل ظهور حاله لم يغسل ويیم) بس اکر ایر خاتون ایردوکی معلوم بولمسدین ایلکاری اولسه آنی یوغای رنیم بیرکایلر (ولا يحضر مرافقا غسل میت) وخنشی مشکل مرافق حالیندا بولسه یعنی رسیده لیک کا یوق یتکان بولسه اولیک نی یوغان یردا حاضر بولسون کیراک اول اولیک ایر بولسون کیراک خاتون (وندب تسجیة قبره) وخنشی نی کورکا کومار وقتدا کورنی یابماق لیق مستحب تورور (وبوضع الرجل بقرب الامام) وایرینیک نابوتینی امام طرفیندا قویغایلر نماز جنازه اوقوردا (ثم هو) آندین صونک خنشی نی (ثم المرأة) آندین صونک خاتوننی (اذا صلی علیهم) وقتی کم اوچی سیغه بر مرتبه نماز جنازه اوقورسه لر (فان ترکه ابوه وابنا فله سهم وللابن سهمان) واکر خنشی نینک آتاسی اولسه و آندین مال قالسه و بر اوغول هم قالسه اول مالدین خنشی غه بر اولوش و اوغول غه ایکی اولوش بیرورلر (وعند الشعبی رحمه الله تعالی له نصف النصیبین) و بو ابن عباس رضی الله عنه نینک سوزی تورور خنشی غه بوصورت دا ایکی اولوش نینک یاریمی نیکار یعنی خنشی نینک اولوشینی جمع قیلغایلر بر تقدیریکه ایر بولسه ایر اولوشینی و خاتون بولسه خاتون اولوشینی جمع قیلغایلر و ایکی کا بولکایلر بر یسینی خنشی مشکل کا بیرکایلر (وهو ثلاثة من سبعة) اول ایکی اولوش نینک یاریمی یتنی اولوشدین اوج اولوش بولور (عند ابی یوسف رحمه الله تعالی) امام ابو یوسف رحمه الله تعالی قاتیندا (وخمسة من اثنی عشر عند محمد رحمه الله تعالی) و امام محمد رحمه الله تعالی قاتیندا اون ایکی اولوشدین بش اولوش بولور *

مسائل شتی

یعنی پرا کندک مسئله لار (کتابة الاخرس) و تیل سزنینک یتکانی (وایماؤه بما يعرف به نکاحه) و تیل سزنینک اشارت قیلماق لیقی اول نمرسه برله کم تانیلسه اول اشارت دین آنینک نکاحی (و طلاقه) و آنینک طلاقنی (و بیعه و شراؤه) و تیل سزنینک ساتغای و آلتغای (وقوده) یعنی تانیلسه اول اشارت برله آنینک قصاصنی (کالبیان) و بو ایشلاردا تیل سزنینک اذنی و اشارتی بیان قیلغای نینک و سوزلاکانی نینک حکمیندا بولور

(ولا بعد) وليكن حد اور مغايلر تيل سزكا اكر اقرار قيلسه اشارت برله اول ايشكاكم موجب حد قنى بولغاي با اوزكا حد لر دين اور مغايلر آنكا آئينك اوچون كم شبهه برله واقع بولغان حد غير واقع بولور يعنى لازم بولماس قصاص نينك خلافي غه كم آندا تور ت كواه آنكا اوغشاش لار شرط ايرمس (وقالوا في مهتل اللسان ان امتد ذلك وعلم اشارته فكذا) وايتهب تورور لر تيلي توتولغان كشي حقيقتدا كم بوعلت آنكاصونك پيدا بولسه اكر اوزاقغه بارسه وكيچكا قالسه وآئينك اشارتي معلوم بولسه اول هم بيان قيلغان نينك حكمنند ابولور (وفي غنم من بوجه فيهما ميتة هي اقل تحرى واكلى في الاختيار) وايتهب تورور لر كم بوسمل قيلنغان قويلر نينك آراسيندا اوزى اولكان قوى بولسه وبو اولكان آز بولسه فكر برله حلالنى حلال وهرامى حرام ديب حكم قيلغاي وھلالنى اكل قيلغاي اكر چه اختيار حاليندا بولسه هم واضرار حاليندا بطريق اولى روانرور آئينك اوچونكم ضرورت حاليندا مردارينك اوزى نى بكمليك روانرور اما اكر اوزى اولكان كو براك بولسه باياريمى بولسه بو صورتدا اختيار حالندايكمى مكر ضرورتدا وامام شافعى رحمه الله تعالى ايتهب تورور لر كم اختيار حاليندا حلال ايرمس يمك ليك اكر چه بوسمل قيلنغان كو براك بولسه اوزى اولكان لر دين آئينك اوچونكم فكر قيلما قليق ضرورت نينك دليلى تورور اختيار حاليندا ضرورت ايرمس وامام ابوحنيفه رحمه الله نينك دليلى اولتورور كم علت ضرورت نينك قائم مقامى تورور مباح بولماق ليقنى ثابت قيلماق ليقتدا آئينك اوچونكم بزلار بيلورمزم كم مسلمان لر نينك بازارلارى حرام دين خالى ايرمس ومونينك برله جائز تورور بازارلار دين نوره آليب يمك ليك سانيب آليب يا آندين اوزكا برله حالى نينك غالبى نينك اعتبارى برله وبو آئينك اوچون تورور كم آزددين قاچيب بولماس ومنتعز ترور ساقلانماق حرام نينك وشبهه نينك وهيته نينك آزيندين بس عفو تونارلار آنى والله اعلم * الهى عفو قيلغاي سن بزلر نينك كنه لار يمزنى كم سينينك اولوغ عفو ورحمتنك نينك يانندا آز تورور هر نچه كوب بولسه كناه لار يمز وآنچه بو كتاب نينك تحريريندا

وتقربيريندا سهو وخطا واقع بولسه آنى عفو قيلغاي سن وبزلاركا وبارچه مؤمن لارغه رحمت

قيلغاي سن وبزلارنى اول بولغه سالغاي سن كم اوزونكنى رضاليقنك آندا بولغاي

وقيامتدا مؤمن لر نينك قطاريندن بن آبرماى بهشت روزى قيبا ديدارينك غه

مشرف قيلغاي سن وھر كم بو نسخه نى اوقوسه وباز فوجى غه دعاء

خير قيلسه آنى الله تعالى رحمت قيلغاي آمين ورب

العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين

والله اعلم بالصواب ❀

❀ تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب ❀

❀ له الحمد والمنة بو كتاب نينك طبعى ختام پدير اولدى مينك واوچ يوز يكر منچى سنه ده

شعبان شريفى نينك (واخرنده كمينه محمد صابر ملا حماد مرحوم اوغلى نينك نظارتى ايله

فهرست الكتاب

بيت	بيت
٣	٨٧
١٥	٩٥
١٢	٩٦
١٤	٩٩
١٧	١٥٥
٢١	١٥١
٢٤	١١٥
٢٦	١١٢
٣٢	١١٧
٣٧	١٢١
٤٧	١٢٢
٥٣	١٢٧
٥٤	١٣٣
٦١	١٣٥
٦٧	١٤٦
٦٨	١٤٧
٧٥	١٤٨
٧١	١٦٥
٧٤	١٦٧
٨٧	١٧٢
٨٥	١٧٦
٨٣	١٧٨

	بيت
فصل بطل بيع ما ليس بمال	٢٤١
فصل في الافالة	٢٤٤
فصل في التولية والمراجعة	٢٤٧
فصل في الربوا	٢٤٧
فصل لا يجوز بيع مشتري	٢٤٧
فصل في السلم	٢٤٩
فصل في الصرف	٢٥٥
كتاب الشفعة	٢٥١
كتاب القسمة	٢٥٤
كتاب الهبة	٢٥٦
كتاب الاجارة	٢٥٩
فصل في الاجارة الفاسدة	٢٦١
فصل في الاجير	٢٦٣
فصل في فسخ الاجارة	٢٦٤
كتاب العارية	٢٦٦
كتاب الوديعة	٢٦٨
كتاب الفصب	٢٧٥
كتاب الرهن	٢٧٣
فصل لا يصح رهن مشاع	٢٧٧
فصل وقف بيع الرهن	٢٧٦
كتاب الكفالة	٢٧٩
كتاب الحوالة	٢٨٤
كتاب الوكالة	٢٨٦
فصل لا يصح بيع الوكيل	٢٨٧
فصل للوكيل بالخصومة القبض	٢٩٥
كتاب الشركة	٢٩١

	بيت
فصل تفويض الطلاق	١٨٧
فصل في تعليق الطلاق	١٨٨
فصل في طلاق المريض	١٩٥
فصل في الرجعة	١٩١
فصل في الايلاء	١٩٣
فصل في الخلع	١٩٤
فصل في الظهار	١٩٧
فصل في اللعان	١٩٧
فصل في العينين	١٩٩
فصل العدة	٢٥٥
فصل الحضنة	٢٥٣
فصل اقل مدة الحمل	٢٥٧
فصل النفقة	٢٥٧
كتاب العتاق	٢١١
فصل ان اعتق بعض عبده	٢١٢
فصل	٢١٤
فصل في المدبر	٢١٧
كتاب الولاء	٢١٦
كتاب المكاتب	٢١٧
كتاب الايمان	٢١٩
فصل من حلف لا يدخل	٢٢١
فصل حنث في لا يكلمه	٢٢٩
كتاب البيع	٢٣٤
فصل في خيار الشرط	٢٣٦
فصل في خيار الرؤية	٢٣٧
فصل في خيار العيب	٢٣٩

بيت		بيت	
٣٤٥	فصل في دعوى النسب	٢٩٤	كتاب المضاربة
٣٤١	كتاب الصالح	٢٩٨	كتاب المزارعة
٣٤٣	كتاب الحدود	٢٩٩	كتات المسافات
٣٤٦	فصل من قذف محصنا	٣٥٥	كتاب اعياء الموات
٣٤٨	كتاب السرقة	٣٥١	فصل في الشرب
٣٥٥	فصل البغاة	٣٥٣	كتاب الوقف
٣٥١	كتاب الجنائيات	٣٥٤	كتاب الكراهية
٣٤٣	كتاب الديات	٣٥٨	كتاب الاشربة
٣٥٧	فصل من احدث في طريق العامة	٣٥٩	كتاب الذبائح
٣٥٩	فصل ضمن الراكب	٣١١	كتاب الاضحية
٣٦٥	فصل ان جنى عبد	٣١٤	كتاب الصيد
٣٦١	فصل نيت به جرح	٣١٦	كتاب اللقيط واللقطة والابق
٣٦٣	فصل العاقلة	٣١٨	كتاب المفقود
٣٦٤	كتاب الاكراه	٣١٩	كتاب القضاء
٣٦٦	كتاب الحجر	٣٢٤	كتاب الشهادة
٣٦٨	فصل الاذن	٣٢٦	فصل في قبول الشهادة
٣٧١	كتاب الرصايا	٣٢٩	فصل في الرجوع عن الشهادة
٣٧٤	فصل جاره من لصق به	٣٣٥	كتاب الاقرار
٣٧٦	فصل ومن اوصى الى زيد	٣٣٣	كتاب الدعوى
٣٧٨	كتاب الخنثى	٣٣٧	فصل التحالف
٣٧٩	مسائل شتى	٣٣٨	فصل ويسقط دعوى الملك المطلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي هدانا الى الاسلام وجعلنا من امة محمد خير الانام صلى الله تعالى عليه وعلى آله واصحابه
البررة الكرام اما بعد ضماير اهل عرفانه مكشوف اوله دور كيم بو كتاب نفيس مختصر الوقايه ترجمه سي
مقبول كل اولدوغندن بين الناس انتشارنى قصد ايدوب مرحوم حاجى شمس الدين بن حسين ورثه لارى
موسمين لرنيك شركتى ايله رخصت آلوب دار العلم قزان شهرنده طبع وتمثيلنى اراده ايلديار * الحق
بو كتاب نينك سره وغيث كوزل اولدوغنده اصلا شبيهه بوقدور زهرا كه اكرچه تركى تىلى ايله اولسه ده
لكن تركى تلينينك اقصى و آسيابى وسطى و شرقده الحال متداول وعند الشعراء والفضلاء مقبول و پسند
اولان چغتاي لساني ايله ترجمه ايلمش و فصيح عبارات و روشن كلمات و كوزل ترتيبات ايله تصوير مسائل
ايلمش و علماء مجتهد بن رضوان الله تعالى عليهم اجمعين آراسنده اولان اختلافانى اكثر مواضعه تقى ثبت
وايراد ايلمش اولجه اكثر ناسه ضروردور آنى بيان و تحرير ايلمش خواص ناسغه پسند و مقبول و عواميغه
فهمنى آسان ايلمش و مترجم مرحوم تصنيفدن غرضى مجرد رضاي خدای تعالى اولدوغندن ترجمه سنى اخفا
ايلمش و اثناء عباراتنده بعضى فارسى و مشكل چغتاي لغت لرى واقع اولماقندن حل لغانه محتاج اولوب ناظر
حقير محمد صابر بن ملا حماد التزاني استعمال ايدنلردن اميد دعا ايدوب بقدر وسع بيانه محتاج اولغان
كلماتى اوز لسانمز ايله ترجمه ايدوب سافر كتب لغات ترتيبهجه ترسيم ايلدى *

فصل الالف		
(آلوس) براق	(آرى) بال قورنى	(آبرو) اعتبار يوز صوى
(اناکا) سوت ايجز کوچى * مرضع	(آستر) كيم اچى	(آب رو) صو بولى * اولاق
(اندام) عضو * اعضا	(آسمان) كوك	(ابسم و ابسم) سوزلمك سكوت اينمك
(آنك) كى * نغمه آوازى	(آسيا) نگرمان	(آبله) بتيجه * قابارچق
(انكسه) صول * يسار	(اسيرغا) قولاق آلقاسى	(آرام تابعق) قرارلنمك
(اوت) اولن * بچن	(آشوق) طوبق	(آرفه) آرپه
(اونورك) بالغان كذب	(آفا) آبا طوطا بيوك قز فرداش	
(اونركچى) بالغانچى	(آفتاب) قوياش	

(پل وپول) باقر آقچه * آقچه	(اوتوك) اينك	(اوتكور) اوتكن
(پنجيك) بيشدن بېر	(ايناك) صغر * ذكر ننگ بومر قه سی	(اوتلاغ) حيوان اوتلی تورغان اورن
(بنف) بغاو * حبس	(آيينه) كوزگو	(اوخلامق) يوقلامق
(بنفشه) ميلاوشه	﴿ فصل الباء ﴾	
(بنك) كيندر يفرانندن يا صارلار	(بادرينك) قيار	(اورغاج) نشی حيوان
قارابالاوز كبی اولور توتنی ایسرتور	(بازركان) سوداگر	(اوشاق) واق
(بوییا) نوغت بورچاقی ننگ واغی	(بازركاناق) سوداگرلك	(اوشلامق) تونماق
(بورانچاك) بوركانچك	(بالار) مانچه	(اوغلاق) كجه بتی سی
(بوركه) بورچه	(بالان) كيزيار * طوقم	(اوكسا) بيوكلاسه
(بوریا) قامش نمازاق	(بامداد) ابرته نماز وقتی	(اوكسورمك) يوتگرمك
(بوراخو) بزاو	(پای جامه) اشطان * چينك * اويوق	(اوگورمك) ايلاندرمك
(پوستين) طون	(بچه) بالا * صبی	(اوجلامك) طلامق
(بوطة) توه بالاسی	(بخته) مامق	(اوجه) طلاب آلتغان مال
(بولته) بهادر * يرتقچ * ياوز	(پر) قانات * قوش يوقی	(اوجه) اول چاقلی
(بویانچی) بویاوچی	(بر پارچه) بر كيساك بر آز	(اولاغ) آطلانه تورغان حيوان آت
(پياده) جاپو	(بر پاره) بر كيساك بر آز	ايشك توه كبی
(پياز) صوغان	(بر طرف) يوقلقدن عبارت	(اویا) سنكل كچوك قر قرداش
(پيراهن) كولمك	(برهم يمك) بتمك يوق بولمق	(ایا) اوج توبی
(پیلله) يفاك قورنی	(برهيز قيلماق) صاقلانمق	(ایبا) بوش
(پیمانہ) نرسه اولچی تورغان صاوت	(پروا قيلماق) تریبه واعتبار قيلماق	(ايتلكو) شكار قوشی ننگ برنوصی
پوداوکا كبی	(بسمل) بوغازلنمش	(ایچكو) كجه
(پیه) ایچ مای	(بسنده) کافی يتاچك	(ایدیش) صو صاوتی
(پی بی) خواجه خاتون * سیده	(بسنده) مقبول	(ایراق) یراق
(پینك) خط * مکتوب * نامه	(پشك) ماچی	(ایرتاکی) ایسکی * قدیمی
﴿ فصل التاء ﴾		(ایرلیك) مردلك * نطفه * منی
(تازه) ينكا * جدید	(پشه) اوزون بورون چين	(ایریش) بوزننگ بوی
	(پشین) اویله * ظهر	(ایریك) ایری * اورك یمشی

خنتگاه) ذکر ننگ سنت قیلغان بیری
 (خرمن) کشل
 (خروار) ایشک یوکی
 (خشبت) کیر بیچ
 (خفتن) یستو نمازی
 (خوجه) قوش بالاسی
 (خورجین) قوش قاپچق
 (خوشه) باشاق * صلقم

﴿ فصل الدال ﴾

(داغ قیلماق) قورنماق * کویدرمک
 (دای) آناننگ آغا وانسی عربی
 خال * فارسی طاغابی
 (درم) درهم * کوش تنکه
 (درخت) بغاج
 (درزی) کیم نکوچی
 (درنده) برنقچ حیوان
 (دره) قامچی
 (دریچه) ترهزه
 (دستار) چالمه
 (دست پیمان) عقد نکاح وقتنده
 بالفعل ویرلان مهر * مهر معجل
 (دلیر) بهادر
 (دوراک) توگراک
 (دهقان) ابگچی
 (دیوار) جدار * اجنبینه

﴿ فصل الجیم ﴾

(جابدق) آتنگ اوستینه یابارلار
 زینت اوچون
 (چاپهق) بوکرمک * طلامق
 (چادر) بورکانچک
 (چاروا) توه و آت و ایشک کبی
 آطلانه تورغان حیوان
 (چاشت گاه) آش وقتی
 (چای وچالای) توبیلکان قوشی
 (چب) صول
 (چربو) ایچ مای
 (چکه) قوم * رمل
 (جلاو) نیزگین * بوغن حیوان ننگ
 آلدی
 (جنامق) تخمین
 (چناق) صاوت * طبق
 (چناکوچی) صناغوچی
 (چنگال) اوج * ترناق
 (چوت) زور بالطه
 (چوب) اولن * چیرم
 (جوز) چیکلاوک

﴿ فصل الحاء ﴾

(خال) آناننگ آغا وانسی * منک
 (خاله) آناننگ طونا و سنکسی
 (خام) پشیمان * قاینامغان

(تاک) انکور یغاچی
 (تاوان و توان) نولار * ضمان
 (تخم) اورلق
 (ترش) آچی
 (ترش و شیرین) اچی توچی *
 اچکوات توچکلت
 (نز طونی) اشطان
 (تکین) اوخشاش
 (نمل) نوب * اصل
 (تنگ) طای یعنی توه اوستینه آرتقان
 بوکنک بر طرفی
 (تنور) میچ
 (توبولغه) باشقه کبارلر صوغش
 وقتنده تیمور دن اولور
 (تودا) بر اورنده جیلمش * کثیر
 (تورت بورج) تورت پوچماق
 (توراک) توگراک * مدور
 (توز) صحرا * قر
 (تومشوق) بورون * منقار
 (تونکوز) دونکفز
 (تیکان) قزل گل یغاچی

(تیکین) مقدار * اول تیکین اول
 چاقلی

<p>﴿ فصل القان ﴾</p>	<p>(سوپسه) سبورکی (سود) فاده</p>	<p>﴿ فصل الراء ﴾</p>
<p>(قاری) آرشن * قارت * قارچق (قافلغان) فاده اورتاغینه سودا قیلنه نورغان مال (قاوغه) چیلک (قدوق) قیی * بئر (قدوق) قیی * بئر (قرا باش) کنیزک (قری) قارت (فسورمق) نوچکرمک (قماوقوما) خواجه ننگ جماع قیلغان کنیزاکی (قوزی) قوی برهنی (قونشی) کورشی (قیلیق) فعل * عمل</p>	<p>(سوروک) کتو * رمه (سوزانی) توشاک جیمه سی (سوغات) بولک * هدیه (سوکونچ و سوکونچ) سوکومک (سونکاک) سویاک (سویکامک) اورندرمق * سویه مک (سیجه) چپچق کبی کچک قوشدور فارسی سیجه</p>	<p>(رخت) اسباب خانه (رنک) توس ﴿ فصل الزاء ﴾ (زاغ) قارغه (زاغچه) چوکه (زه) برننگ صونی تارتمق سبیلی یوش بولماغی</p>
<p>﴿ فصل العین ﴾</p>	<p>﴿ فصل الشین ﴾</p>	<p>﴿ فصل السین ﴾</p>
<p>(عکه) صایصقان (علاقه) چالمه قویرضی (عمک) آتاننگ آخاوانسی حربی عم (عمه) آتاننگ طونا و سنکلسی (غونان) دورت یاشند اکی حیوان</p>	<p>(شاخ) بوتاق * موکز (شتر مرغ) توه قوشی (شرین) طانلی (شسته گر) بوز آغار توچی (شیر) آرسلان (شیش) بر آخاچدور باشنده بکز کبی تیمور بولور آننگ ایله ایشک یلکاسینه قادارلار یورنمک اوچون</p>	<p>(ساجرامک) چچرمک * سیکرمک (ساز) طنبور * گار بون (سان) بوط * فغذ (ساوت) تیمور لباس صوغشده کیارلر (سایه) کولگه (سربای) کیم * لباس (سرمه دان) سرمه صاوق (سرمایه) صوما (سره) بخشی (صغیر) صغر * بقر (سکه) آتجه ننگ یازوی (سمان) صالام (سکورمق) سنکورمک (سنکسار قیلماق) طاش آتمق (سنورمق) سنکورمک</p>
<p>﴿ فصل الکاف ﴾</p>	<p>﴿ فصل الصاد ﴾</p>	<p>﴿ فصل الصاد ﴾</p>
<p>(کابین) مهر (کارز) یر آستنده اولغان صوبولی</p>	<p>(صغیر) صغر * بقر (صیان) صالام ﴿ فصل الطاء ﴾ (طناب) دیستینه</p>	<p>﴿ فصل الطاء ﴾</p>

(نماز دیگر) ایکندی نمازی
(نهاری) ایرته آش
(نیزه) سنکو

﴿ فصل الیاء ﴾

(باب) جلغه * آرق * نهر

(باتقو) بالا قاپچقی * رحم

(بازوق) یاقلقی * روشن

(یاقه نورور) اورتور عربی یستر

(یاغ) می

(یاغلیق) میلی * یاولق

(یاغی) دشمن

(یبانچی) اورشچی

(بامغور) بغمور

(یاوغ) یاغن

(یاوق) یاغن

(براغ) قرال قلمچ و سنکو کی

(بکه) یالغز

(بلدروم) باشین

(بم) صلی و آرپه

(بو بقه) بو بقه

(بوسون) اسلوب و قاعده روش

(بولون) جلك

(بومرتقه) بومرتقه

(بونچقه) یاقرانی لی پچن

﴿ فصل الیاء ﴾

(همراه) یولداش

(همسایه) کورشی

(همبان) آنچه قاپچقی

(هنکام) وقت

(هیدامک) ایدامک * سوزمک

